ES MIL E UA NET

Anonymous

VOLUM NAUAU

Istòria dera Pricessa Suleika

Schahrazada didec:

Me n'è sabut, ò rei deth temps! qu'en tron des califes de Damasc i auie un rei entre es Ommiades qu'auie coma visir a un òme dotat de sen, de sabença e d'eloqüéncia, eth quau auie liejut es libres des ancians e es annaus e es òbres des poètes, en tot rebrembar-se'n de tot çò qu'auie liejut, e quan ère de besonh, sabie condar ath sòn senhor es istòries que hèn agradiua era vida e delectable eth temps. Un dia entre es dies, coma vedesse qu'eth sòn senhor eth rei sentie cèrt engüeg, decidic esvagar-lo, e li didec: "Ò senhor mèn! soent m'as interrogat sus es eveniments dera mia vida e sus çò que m'auie arribat abans de qué siguessa eth tòn esclau e eth visir deth tòn poder. E enquia ara m'auia desencusat tostemp de contestar-te, cranhent èster importun o cuelhut de pedanteria, e m'è estimat mès condar-te aquerò que les auie arribat a d'auti d'autrú de jo. Mès, encara qu'era bona educacion mos enebís parlar de nosati madeishi, aué te voi condar era aventura singulara qu'influic en tota era mia vida, ara quau li deui auer arribat enquiath lumedan dera tua granesa." E quan vedec qu'eth sòn senhor l'escotaue damb grana atencion, condèc atau era sua istòria:

"Que neishí, ò senhor mèn e corona deth mèn cap! ena benaurada ciutat de Damasc, d'un pair que se cridaue Abdalah e qu'ère un des mercadèrs mès estimats de tot eth país de Scham. E non s'estauvièc arren entara mia educacion, pr'amor que recebí es instruccions des mèstres mès versadi en estudi dera teologia, dera jurisprudéncia, dera algèbra, dera poesia, dera astronomia, dera caligrafia, dera aritmetica e des tradicions dera nòsta fe. E tanben m'ensenhèren guaires lengües se parlen en domèni dera sua sobeirania, des d'un ar aute mar, damb er in de qué, se bèth dia recorria eth mon per çò des viatges, me podesse servir tau ensenhament enes païsi des òmes. E atau ei se com aprení, entre toti es dialèctes dera nòsta lengua, eth parlar des perses, des grècs, des tartars, des kurds, des indis e des chinesi. E m'ensenhèren es mèstres tot aquerò de tau manèra que rentenguí tot çò qu'aprení, e me botauen coma modèu dauant des estudiants guiterosi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes setanta setau net

Era didec:

Era petita Doniazada se lheuèc deth tapís qu'ère estirada e punèc ara sua fraia e li didec: "Ò Schahrazada, se te platz!, hè lèu a condar-mos era istòria que comencères, qu'ei era dera princessa Suleika." E didec Schahrazada: "Damb còr amistós e coma omenatge degut ad aguest rei dotat de bones formes." E higec:

Eth visir deth rei de Damasc seguic en aguesti tèrmes era istòria que condaue ath sòn senhor:

Quan, gràcies as leçons des mèns mèstres, aprení, ò senhor mèn! totes es sciéncies deth mèn temps, atau coma es dialèctes dera nòsta lengua e eth parlar des grecs, des perses,

des tartars, des kurds, des indis e des chinesi, e gràcies as metòdes excellents des mèns mèstres retenguí tot çò qu'aprení, eth mèn pair, tranquil peth mèn avier, vedec sense amarum apressar-se eth moment escrit entath tèrme dera vida de cada creatura. E abans de morir ena misericòrdia deth Senhor, me cridèc ath sòn costat e me didec: "Ò hilh mèn! vaquí qu'era Separadora va a talhar eth hiu dera mia vida, e te quedaràs sense un cap que te guide peth mar des eveniments. Mès que sò tranquil de deishar-te solet pensant que, gràcies ara educacion que receberes, saberàs accelerar era arribada deth destin favorable. Totun aquerò, ò hilh mèn! degun d'entre es hilhs d'Adam pòt saber çò que li resèrve era sòrt, e cap precaucion pòt prevaler contra es dictats deth Libre deth Destin. S'arribèsse un dia, per tant, qu'eth temps se virèsse contra tu, ò hilh mèn! e era tua vida s'ennerisse, non te cau que gésser en jardin d'aguesta casa e penjar-te dera rama màger der ancian arbe que ja coneishes. E d'aguesta manèra te desliuraràs!"

E dempús de prononciar tan estranhes paraules moric eth mèn pair ena patz deth Senhor, sense auer auut temps d'explicar-me milhor e rectificar semblable conselh. E mentre se tardèren es funeralhes e pendent es dies deth dòu, non deishè de reflexionar sus aqueres paraules tan singulares ena boca d'un òme tan prudent e temerós d'Allà coma n'auie estat eth men pair pendent tota era sua vida. E me preguntaua de contunh: "Com ei possible qu'eth mèn pair m'age conselhat, contradident es precèptes deth Libre Sant, que me hèsca a vier era mòrt en tot penjar-me, en cas de còp dera fortuna, abans que confiar-me ara sollicitut deth Patron des creatures? Que non ac posqui compréner."

Mès tard, de man en man, s'anèc esfaçant en jo eth rebrembe d'aqueres paraules, e coma que me shautaue eth plaser e es despenes, tanlèu me vedí en possession dera eréncia que me corresponie, non me tardè a seguir eth cors des mies inclinacions. E viuí diuèrsi ans en sen des lhocaries e des prodigalitats, e d'aguesta sòrta acabè en tot avalar-me tot eth mèn patrimòni, e un dia me desvelhè tan despolhat coma gessí deth vrente dera mia mair. E me didí, en tot mossegar-me es dits: "Ò Hassan, hilh d'Abdalah! Qu'ès aciu calat ena misèria per tòrt tòn e non pera traïson deth temps. E ja non te rèste qu'aguesta casa damb aguest jardin. E te veiràs obligat a vener-les entà tier-te bèth temps damb vida. E dempús d'aquerò quedaràs redusit ara mendicitat, donques qu'es tòns amics t'abandonaràn, e arrés balharà crèdit ad aqueth qu'a arroïnat era sua casa damb s sues pròpries mans."

E pensant atau, agarrè ua còrda gròssa e baishè en jardin. E decidit ja a penjar-me, me filè entar arbe sabut, cerquè era rama mès grana, la tenguí, e dempús de botar dues pèires granes ath pè der ancian arbe, estaquè era còrda ara rama per un extrèm. E damb er aute extrèm hi un nud corredís que me metí en còth; e demanant perdon a Allà pera mia accion, sautè en aire de naut de tot des pèires. E ja me voludaua estofat, quan era rama croishic damb eth mèn pes e se separèc deth tronc. E queiguí en solèr damb era, abans de qué era vida auesse abandonat eth mèn còs.

E quan me remeti d'aquera sòrta d'estavaniment que m'auia calat e comprení que non èra mòrt, me n'empenaí fòrça d'auer despenut semblable esfòrç dera mia volontat entà arribar en aqueth fracàs finau. E ja m'incorporaua damb er in de repetir eth mèn acte criminau, quan vedí quèir der arbe un còdol, e vedí qu'aqueth còdol usclaue en solèr

coma un carbon alugat. E damb gran estonament mèn, notè qu'eth lòc a on auia jo queigut ère caperat d'aqueri còdols ludents, e qu'encara seguien en tot quèir der arbe, precisament deth madeish lòc a on s'auie despenjat era rama. E tornè a pujar enes dues granes pèires, e guardè mès d'apròp era trincadura. E vedí que per aqueth costat eth tronc ère uet, e que d'aquera dubertura s'escapauen aqueri còdols, qu'èren diamants, esmeraldes e d'autes pèires de toti es colors.

En veir aquerò, ò senhor mèn! comprení era vertadèra significacion des paraules deth mèn pair, e me n'encuedè deth sòn sens, en tot brembar-me'n qu'eth mèn pair, luenh de conselhar-me que m'enforquèssa m'auie conselhat simplament que me pengèssa dera rama màger der arbe, en saber-se'n per auança de qué cedirie per çò deth mèn pes e deisharie ath descubèrt eth tresòr qu'eth madeish auie botat entà jo en tronc uet der ancian arbe, en tot previer es dies dolents.

E damb eth còr dilatat d'alegria, corrí entara casa pr'amor d'agarrar ua destrau, e agraní eth uet. E me trapè qu'er ancian tronc der arbe ère uet, e plen enquiara basa de robins, diamants, turqueses, pèrles, esmeraldes e tota sòrta de gemes terrestres e marines.

Alavetz, dempús de glorificar a Allà pes sòns beneficis e de benedir en mèn còr era memòria deth mèn pair, qu'era sua prudéncia auie previst es mies lhocaries e m'auie reservat aquera sauvacion inesperada, renegué dera mia anciana vida e des mèns costums prodigs, e decidí hèr-me un òme digne des mies extravagàncies, e decidí vier en règne de Persia, a on me tiraue damb ua atraccion invencibla era famosa ciutat de Schiraz, que d'era soent n'auia entenut a parlar deth mèn pair coma d'ua ciutat qu'en era i auie totes es elegàncies der esperit e totes es doçors dera vida. E me didí: "Ò Hassan, en aguesta ciutat de Schiraz t'installaràs coma mercadèr de peireries, e te meteràs en contacte damb es òmes mès deliciosi dera tèrra. E coma que sabes parlar en persa, no auràs cap de dificultat!"

E hi de seguit aquerò qu'auia decidit. E Allà m'escriuec era seguretat, e dempús d'un long viatge, arribè sense trebucs ena ciutat de Schiraz, a on alavetz regnaue eth gran rei Sabur-Schah.

E m'arturè en khan mès luxuós dera ciutat, e loguè en eth ua beròia cramba. E sense descansar, me cambiè de ròba e anè a passejar pes carrèrs e mercats d'aquera esplendida ciutat.

E vaquí que, en gésser dera gran mesquita, qu'era sua beresa auie esmoigut eth mèn còr e m'auie calat en extasi dera pregària, vedí que venguie ena mia direccion un visir entre es visirs deth rei. E tanben me vedec eth, e se posèc dauant mèn, en tot contemplar-me coma se jo siguessa un àngel. Dempús m'abordèc e me didec: "Ò eth mès beròi des adolescents! De quin país ès? Pr'amor qu'era tua ròba m'indique qu'ès estrangèr ena nòsta ciutat." E contestè en tot inclinar-me: "Que sò de Damasc, ò senhor mèn! e è vengut entà Schiraz pr'amor d'instruir-me damb eth tracte damb es sòns abitants." E en enténer aguestes paraules, eth visir se dilatèc considerablament, e me sarrèc entre es sòns braci, e me didec: "Beròies paraules es dera tua boca, ò hilh mèn! Quina ei era tua edat?" E contestè: "Eth tòn esclau se trape en sòn setzau an!" E eth se dilatèc encara

mès, donques qu'es sòns ancessors èren es companhs de Loth, e me didec: "Qu'ei era edat mès beròia, ò hilh mèn! ei era edat mès beròia! e se non as arren milhor entà hèr, vene damb jo en palai e te presentarè ath nòstre rei, que l'agraden es ròstres beròis, e te nomentarà camarlenc entre es sòns camarlencs. E solide seràs era glòria des camarlencs e corona sua." E li didí: "Escoti e aubedisqui, per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs!"

Alavetz me cuelhec dera man. E hérem eth camin amassa, parlant d'ues causes e de d'autes. E ère plan estonat, en entener-me parlar persa, lengua que non ère era mia, damb adretia e puretat. E se meravilhaue dera mia cara e dera mia elegància. E me didie: "Per Allà! se toti es joeni de Damasc son coma tu, aguesta ciutat deu èster ua region deth paradís, e era part deth cèu qu'ei sus Damasc deu èster eth madeish paradís!" E d'aguesta sòrta arribèrem en palai deth rei Sabur-Schah, en preséncia deth quau me hec passar, e, efectivament, arric en veir eth mèn 'rostre, e me didec: "Planvengut en mèn palai eth ròstre de Damasc!" E higec: "Com te crides, ò beròi adolescent?" E contestè: "Eth tòn esclau Hassan, ò rei deth temps!" E en entener-me parlar atau, se dilatèc e me didec: "Jamès cap aute nòm ei mès avient entà tau ròstre, ò Hassan!" E higec: "Te nomenti camarlenc mèn, pr'amor de qué es mèns uelhs s'alegren cada maitin en veder-te." E punè era man deth rei, e li balhè es gràcies pera bontat que me mostraue. E eth visir me hec a vier damb eth e me hec trèir era ròba e me vestic, eth madeish, damb era ròba de page. E me balhèc era prumèra instruccion dera vestimenta avienta entàs nòstes foncions de camarlenc. E non sabia jo se com exprimir-li era mia gratitud per çò des sues atencions. E eth me cuelhec jos era sua proteccion. E me hi amic sòn. E dera sua part, toti es auti camarlencs, qu'èren joeni e plan beròis, se heren amics mèns. E semblaue qu'era mia vida serie deliciosa en aqueth palai, donques que tanta alegria me daue ja e tanti plasers me prometie.

E vaquí qu'enquia alavetz, ò senhor mèn! entad arren auie intervengut ena mia vida era hemna. Mès lèu harie era sua aparicion. E damb era, era mia vida auie d'entrar en complicacions…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mè quan arribèc era ueit centes setanta ueitau net

Era didec:

… E vaquí qu'enquia alavetz, ò senhor mèn! entad arren auie intervengut ena mia vida era hemna. Mès lèu harie era sua aparicion. E damb era, era mia vida auie d'entrar en complicacions.

Efectivament, me cau esdegar a dider-te, ò senhor mèn! qu'eth mèn protector m'auie dit eth prumèr dia: "As de saber, ò estimat mèn! que les ei proïbit a toti es camarlencs des dotze crambes, atau coma a toti es dignataris deth palai, oficiaus e gardes, passejar-se dempús de cèrtes ores dera net pes jardins deth palai. Pr'amor que, a compdar d'aguestes ores, es jardins son reservadi exclusivament as hemnes deth harem, pr'amor de que posquen vier aciu e cuélher er aire e parlar entre eres. E se bèth un, entath sòn

malastre, ei agarrat en jardin ad aguestes ores, se risque eth sòn cap.” E jo li prometí non córrer jamès aqueth risc. Mès ua tarde, per çò dera frescor e dera doçor der aire, me deishè guanhar peth saunei en un banc des jardins. E sabi pas se guaire temps siguí adormit. E entre sauneis entení votzes de hemnes que didien: “Ò!, qu’ei un àngel, ei un àngel, ei un àngel! Ò, be n’ei de beròi, be n’ei de beròi!” E me desvelhè còp sec. E non vedí arren mès qu’escurina. E comprení que, se m’agarrauen en aquera ora enes jardins, corria eth risc de pèrder eth cap, a maugrat der interès que l’inspiraua ath rei e ath visir. E capvirat damb aguesta idia, me lheuè sus es dus pès pr’amor de córrer entath palai abans de qué me vedessen en aqueri lòcs proïbidi. Mès vaquí que, ara imprevista gessec dera ombra e deth silenci ua votz de hemna, plan alègra de votz, que me didie: “Entà on vas, entà on vas, ò beròi desvelhat?” E encara mès espaurit que se m’acacèssen es gardes deth harem, volí húger d’aqueth lòc, sense pensar mès qu’en arribar en palai. Mès sonque auia balhat quauqui passi, ena virada d’ua avenguda, jos era lua, que gessie de darrèr d’ua broma, quan vedí aparéisher ua dauna de beresa e de blancor extraordinàries, que se quilhèc dauant de jo arrint damb dus grani uelhs de gasèla enamorada. E era sua portadura ère tan majestuosa coma reau ère era sua actitud. E era lua que ludie en cèu ère mens ludenta qu’eth sòn ròstre.

E dauant d’aquera aparicion, baishada plan que òc deth paradís, non podí mens qu’arturar-me. E plen de confusion, baishè es uelhs e me tenguí en actitud de deferéncia. E me didec era damb era sua votz amabla: “Entà on anaues tant ara prèssa, ò lum des mèns uelhs? E qui t’obligue a córrer atau?” E contestè: “Ò senhora, se pertanhes ad aguest palai, non pòs ignorar es motius que me possen a abandonar tan precipitadament aguesti lòcs. Te cau saber, plan, que les ei proïbit as òmes retardar-se enes jardins, passada ua cèrta ora, e que se jòguen eth cap se desaubedissen aguesta proïbicion. Se te platz, dèisha-me, donc, aluenhar-me abans de que se n’encueden es gardes.” E era joena senhora, sense deishar d’arrir, me didec: “Ò brisa deth còr! qu’ei ja tard entà retirar-te! Era ora que parles ja s’a passat hè fòrça estona. E serie milhor, en sòrta de voler meter-te dehòra de perilh, passar era rèsta dera net aciu que serà entà tu ua net benedida, ua net de blancor!” Mès jo, mès espaurit e mès tremolós que jamès, solet pensaua ena hujuda, e me planhia, dident: “Que sò perdut sense remèdi! ò hilha de gent de ben, ò senhora mia, qui que sigues, non me còstes er amor per çò der atractiu des tòns encataments.” E me volí escapar. Mès era m’ac empedic estirant eth bras quèrre, e damb era sua man dreta se treiguec complètament eth vel, e me didec, deishant d’arrir: “Guarda-me, donc, joen insensat, e ditz-me se totes es nets les pòs trapar mès beròies e mès joenes que jo. A penes è dètz-e-ueit ans, e non m’a tocat encara cap òme. Per çò deth mèn ròstre, que non ei lèg, arrés abans que tu se pòt vantar d’auer-lo vist. M’otratjaries, donc, violentament se t’entestèsses en húger.” E li didí: “Ò sobeirana mia! cèrtament ès era lua plia de beresa, e encara qu’era net, gelosa, l’amague as mèns uelhs ua part des tòns encantaments, çò que d’eri desnishi ei pro entà encantar-me. Mès te supliqui que te metes un solet instant ena mia situacion, e veiràs se guaire trista e delicada ei!”

E contestèc era: “Que sò d’acòrd damb tu, ò nucli deth còr! qu’era tua situacion ei, plan, delicada; mès era sua delicadesa non ven deth perilh que corres, senon deth pròpri

objècte que la còste. Pr'amor que non sabes se qui sò, ne quin ei eth mèn reng en palai. E per çò deth perilh que corres, serie reau entà un aute que non siguesse tu, donques que t'è sus era mia susvelhança e proteccion. Ditz-me, donc, eth tòn nòm, se qui ès e quines son es tues foncions en palai." E contestè: "Ò senhora mia! sò Hassan de Damasc, eth nau camarlenc deth rei Sabur-Schah e eth favorit deth visir deth rei Sabur-Schah." E exclamèc era: "A, donques qu'ès tu eth beròi Hassan qu'a capvirat eth cervèth deth descendent de Lòth? Guaire erosa sò d'auer-te aguesta net entà jo soleta, ò estimat mèn! Vene, còr mèn, vene! E dèisha d'empodoar es moments de doçor e de gràcia damb penibles reflexions!"

E dempús de parlar atau, era beròia joena me tirassèc damb fòrça entada era, e hereguèc eth sòn ròstre damb eth mèn, e apliquèc es sòns pòts sus es mèns pòts damb passion. E jo, ò senhor mèn! encara qu'ère eth prumèr viatge que m'arribaue ua aventura semblabla, sentia víer en aqueth contacte furiosament en jo ath *mainatge* deth sòn pair, e dempús de punar transportat ara joena, qu'ère ja en extasi, treiguí eth *mainatge* e l'encaminè entath nin. Mès, en veder-lo, en sòrta de començar a botjar-se encoratjant-se, era joena se desliguèc de pic e me refusèc rudament, deishant anar un crit d'alarma. E a penes auí temps de sauvar-me eth *mainatge*, donques que de seguit vedi gésser deth bòsc de ròses a dètz joenes que se meteren a córrer entà nosati, arrint a mès non poder.

E en veder-les, ò senhor mèn! comprení qu'ac auien vist tot e entenut tot, e qu'era joena sabuda s'auie divertit a cargue mèn, e que solet parlèc damb jo per trufaria, damb er objècte evident de hèr arrir as sues companhes. E per cèrt, en un virament de uelhs, totes es joenes m'auien enrodat, arridolentes e sautaires coma cabiròus adondadi. E sense cessar enes sues arridalhades, me guardauen damb uelhs alugadi de malícia e de curiosèr, e li didien ara que m'auie parlat: "Ò fraia nòsta Kairia, qué ben t'as comportat! Guaire beròi ei eth mainatge! E esperdigalhat!" E ua auta didec: "E rapid!" E ua auta: "E irritable!" E ua auta didec: "E galant!" E ua auta: "E encantador!" E ua auta: "E gran!" E ua auta: "E robust!" E ua auta: "E veement!" E ua auta: "E susprenent!" E ua auta: "Un sultan!"

E alavetz s'estarnèren en longues arridalhades, mentre que jo èra ath limit der aclapament e dera confusion. Pr'amor qu'ena mia vida, ò senhor mèn! auia guardat era cara d'ua hemna, ne auia tractat damb hemnes. E aqueres auien un esvagament e ua audàcia sense precedents enes annaus dera impudícia. E aquiu me quedè, ath miei deth sòn delèri, desconcertat, avergonhat e damb eth nas long enquias pès, coma un pèc.

Mès de pic gessec deth petit bòsc de ròses, coma ua lua que se lhèue, ua dotzau joena, qu'era sua aparicion hec cessar sobtament totes es arridalhes e totes es badinades. E ère sobeirana era sua beresa e ath sòn pas s'inclinauen totes es tiges des flors. E auancèc entath nòste grop, que se dauric quan s'apressèc era: e era joena me guardèc longament e me didec: "De vertat, ò Hassan de Damasc! qu'era tua audàcia ei molta audàcia, e er atemptat que cometeres ena persona d'aguesta joena se merite un castig. E ac juri pera mia vida qu'ac senti per çò dera tua joenessa e dera tua beresa!"

Alavetz era joena que siguec causa d'aquera aventura, e que se cridaue Kairia, s'auancèc e punèc era man dera que venguie de parlar atau, e didec: "Ò senhora nòsta

Suleika! pera tua vida preciosa, perdona-li eth sòn impuls de hè pòc, que sonque demòstre era sua impetuositat! E era sua sòrt ei entre es tues mans! Qu'ei que vam a abandonar e deishar sense ajuda ad aguest beròi assautant, ad aguest perpetrador d'atemptats contra es joenes vèrges?" E era que se cridaue Suleika reflexionèc pendent un instant e contestèc: "Plan, donc; aguest viatge lo vam a perdonar, donques que tu, qu'as patit er atemptat, intercedisses a favor sòn. Que sigue sauvat eth sòn cap e que se desliure deth perilh que se trape! E entà que se'n brembe des joenes que l'an sauvat, mos cau hèr-li encara mès agradiua era sua aventura d'aguesta net. Hèm-lo a vier damb nosates e hèm-lo entrar enes nòstes crambes privades, que cap òme enquia ara violèc damb era sua preséncia."

Dempús, li hec un senhau a ua des joenes que l'acompanhauen, que despareishec de seguit jos es cipressièrs, leugèra, entà tornar amiant en braça un molon de sedes. E desvolopèc ath mèn dauant aqueres sedes, qu'èren un encantador vestit de hemna, e entre totes m'ajudèren a meter-me-lo sus era mia ròba. E desguisat d'aguesta sòrta, me barregè en grop que formauen eres. E passant entre es arbes, arribèrem enes sues crambes privades.

E vaquí que, en entrar ena sala de recepcions reservades ath harem, qu'ère tota de marme e incrustada de pèrles e de turqueses, es joenes me dideren ara aurelha qu'en aquera sala ère a on era soleta hilha deth rei auie eth costum de recéber es sues visites e es sues amigues. E tanben me revelèren qu'era soleta hilha deth rei non ère ua auta qu'era pròpria princessa Suleika.

E observè qu'ath miei d'aquera sala tan beròia e tan desmoblada i auie vint tapissi grani de brocat botadi en redon sus eth tapís centrau. E totes es joenes, que en cap moment auien deishat de hèr-me amorasses ne de dirigir-me guardades usclantes, se seigueren en orde enes tapissi de brocat, en tot obligar-me a que me seiguessa jo ath miei d'eres, ath costat dera princessa Suleika, que me guardaue damb uelhs que transpassauen era mia anma.

Alavetz Suleika demanèc refresqui, e sies naues esclaues, non mens beròies e ricament vestides, apareisheren de seguit, e comencèren en tot aufrir-mos tovalhons de seda en plates d'aur, mentre les seguien d'autes dètz damb granes porcelanes, qu'era sua contemplacion ja ère per era madeisha un resfresc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès auan arribèc era ueit centes setanta nauau net

Era didec:

… mentre les seguien d'autes dètz damb granes porcelanes, qu'era sua contemplacion ja ère per era madeisha un resfresc. E mos mestrèren es porcelanes, que contenguien sorbets de nhèu, lèit calhada, confitures d'iranja, bocins de cornishons e citrons. E era princessa Suleika se mestrèc era prumèra, e damb era madeisha culhèra d'aur que s'auie hèt a vier enes sòns pòts m'aufric un shinhau de confitura e un bocin d'iranja, en tot balhar-me dempús ua auta culherada de lèit calhada. Dempús passèc de man en man

diuèrsi còps era madeisha culhèra, de sòrta que totes es joenes se serviren repetidament d'aqueres causes excellentes enquia que non quedèc arren enes porcelanes. E alavetz es esclaues mos presentèren en copes de cristau aigua blossa.

E non deishèc de hèr-se era convèrsa tan viua coma s'auéssem begut es ferments de toti es vins. E m'estonè der atreviment des discorsi que gessien des pòts d'aqueres joenes, qu'arrien a arridalhades tanlèu ua d'eres deishaue anar ua trufaria picanta e mordaça sus eth *mainatge* deth sòn pair, qu'era sua contemplacion les tenguie preocupades ar arràs. E era encantadora Kairia, ara quau anaue dirigit eth mèn atemptat, s'ei que i auesse auut atemptat, non me guardaue damb rancura, e s'auie botat ath mèn dauant. E me guardaue arrint, e damb eth lenguatge des uelhs me hège compréner que me perdonaue era mia leugeresa deth jardin. E jo, dera mia part, lheuaua es uelhs entada era de quan en quan, e dempús les baishaua rapidament quan vedia qu'era auie era vista tachada en jo; pr'amor que, a maugrat des esfòrci que hèja jo entà hèr veir cèrta tranquillitat en mèn ròstre, seguia auent, ath miei d'aqueres extraordinàries joenes, un aspècte plan aclapat. E era princessa Suleika e es sues acompanhantes, que pro qu'ac comprenien, sajauen, dera sua part, d'encoratjar-me tu per tu. E Suleika acabèc en tot dider-me: "Quan te vas a mostrar tranquil e segur, ò Hassan, ò damasquin? Dilhèu te penses qu'aguestes innocentes joenes mingen carn umana? E non sabes que non corres cap de perilh enes crambes dera hilha deth rei a on jamès gausarie un eunuc entrar sense permís? Desbremba-te'n, donc, per un instant, qu'ès en tot parlar damb era princessa Suleika, e imagina-te que parles damb hilhes de mercadèrs modèsti de Schiraz. Lhèua eth cap, ò Hassan! e guarda era cara de totes aguestes joenes encantadores. E quan les ages examinat atentiuament, hè lèu a dider-mos damb sinceritat, e sense temor a emmaliciar-mos, quina d'entre nosates t'agrade mès!"

Aguestes paraules dera princessa Suleika, ò rei deth temps! en sòrta d'encoratjar-me e tranquillizar-me, non heren qu'aumentar eth mèn trebolament e eth mèn embolh, e solet podí gasulhar paraules incoerentes en sénter que m'auia rogit tot pera emocion. E en aqueth moment auria volut qu'era tèrra s'auesse daurit e m'auesse avalat. E Suleika, en veir era mia perplexitat, me didec: "Ja veigui, ò Hassan! que t'e demanat ua causa que te èbote en un compromís. Pr'amor que solide cranhes, en declarar era tua preferéncia per ua, desengustar as autes e predispausar-les contra tu. Plan, donc; qu'ès enganhat se t'escurís er enteniment aguest temor. Te cau saber, plan, que jo e es mies companhes èm tan junhudes damb tanti laci de trendesa entre nosates, que, hesse çò que hesse un òme damb ua de nosates, non alterarie es nòsti sentiments mutuaus. Hè enlà, donc, deth tòn còr, es temors que te hèn prudent, examina-mos a plaser, e autanplan se desires que mos botem totafèt despolhades dauant de tu, ditz-ac sense cap pòur, e ac haram per dessús des nòsti caps e des nòsti uelhs. Mès hè lèu a dider-mos se quina ei era escuelhuda deth tòn gust." Alavetz, ò senhor mèn! hi ua crida ath valor que me voludaue damb aguestes paraules encoratjadores, e encara qu'es companhes de Suleika èren perfèctament beròies, e aurie estat plan dificil entath uelh mès expèrt trapar diferéncies entre eres, e encara que, de un aute costat, era princessa Suleika ère per era madeisha tan meravilhosa coma es sues daunes, eth mèn còr desirèc arderosament ara que siguec era prumèra en hèr-lo bategar damb tanta violéncia en jardin, ara escarrabilhada e deliciosa

Kairia, ara plan estimada deth *mainatge* deth sòn pair. Mès, a maugrat deth desir qu'auia de hè'c, non revelè es mèns sentiments, que non ère impossible, a maugrat des paraules tranquillizadores de Suleika, qu'atirèssen sus eth mèn cap era rancura de totes aqueres vèrges. E dempús d'examinar-les a totes atentiuament, me limitè a acarar-me damb era princessa Suleika e li didí: "Ò senhora mia! me cau començar en tot dider-te que jamès gausaria comparar era ludentor dera lua damb eth scintillar des esteles. E ei tanta era sua beresa, qu'es uelhs non acertarien a auer guardades qu'entada era." E dident aguestes paraules, non podí mens que tachar ua guardada intelligenta ara deliciosa Kairia, pr'amor de hèr-li a veir que solet era cortesia me dictaue aquera adulacion ara princessa.

E quan auec entenut era mia responsa, Suleika me didec, arrint: "Qu'as estat galant, ò Hassan! encara qu'era adulacion a estat evidenta. Hè lèu, donc, ara qu'as mès libertat entà parlar, a desnishar-mos eth hons deth tòn còr, en tot dider-mos, quina, entre totes aguestes joenes, ei era que te captive mès." E dera sua part, es joenes amassèren es sòns precs as dera princessa entà ahiscar-me a revelar-les era mia preferéncia. E Kairia ère entre totes qui se mostraue mès decidida a hèr-me parlar, donques qu'auie endonviat es mèns pensaments secrets.

Alavetz, deishant anar era timiditat que me restaue, cedí as reiterades demanes des joenes e dera sua senhora, m'acarè damb Suleika, e li didí senhalant damb un dit dera mia man ara joena Kairia."Ò sobeirana mia! qu'ei aguesta era que m'estimi mès! Òc, per Allà! entara amabla Kairia va eth mèn màger desir!"

Non auia acabat de prononciar aguestes paraules, quan totes es joenes s'estarnèren a arrir ath còp, sense qu'enes sues cares alègres campèsse eth mendre indici d'ofensa. E pensè ath mèn laguens, en tot veder-les se com se possauen damb eth code e se morien d'arrir: "Quina causa mès prodigiosa! Se tracte de hemnes entre hemnes e de joenes entre joenes? Pr'amor que quan, es creatures d'aguest sèxe an aquerit aguesta indiferéncia e tanta vertut entà non senter-se envejoses e non gratar-se eth ròstre en saber-se'n deth trionf d'ua semblabla sua? Per Allà! ne es madeishes fraies actuarien atau damb es sues fraies. E vaquí qu'aquerò va mès luenh deth mèn enteniment."

Mès era princessa Suleika non me deishèc guaire temps negat en aquera perplexitat, e me didec. "Felicitats, felicitats, ò Hassan de Damasc!. Per vida mia qu'es joeni deth tòn país an bon gust, vista fina e sagacitat! E m'alègri fòrça, ò Hassan! qu'ages preferit ara mia favorita Kairia, qu'ei era mès estimada deth mèn còr. E non te n'empenaïràs dera sua eleccion, ò tafurèl! Ath delà, te trapes encara plan luenh de conéisher tot eth merit e tot eth valor dera tua escuelhuda, pr'amor que cap de nosates, tau qu'èm, se pòt comparar, ne d'apròp ne de luenh, damb era, en encantaments, perfeccions corporaus o atractiu espirituau. E èm esclaues sues, de vertat, encara qu'enganhen es aparences."

Dempús, totes, ua darrèr dera auta, comencèren a felicitar ara encantadora Kairia e a hèr-li trufaries per çò deth sòn trionf. E non se quedaue era luenh des repliques, e entà cada ua des sues companhes auie era responsa convenenta, tant que jo arribaua ar arràs der estonament.

Dempus d'aquerò, Suleika cuelhec un laüt deth sòn costat, e lo botèc enes mans dera favorita Kairia, en tot dider-li: "Anma dera mia anma, cau que li hèsques veir ath tòn enamorat un shinhau d'aquerò que sabes, pr'amor de que non se pense qu'auem exagerat es tòns merits!" E era deliciosa Kairia cuelhec eth laüt de mans de Suleika, lo templèc, e dempús d'un preludi desrabaire, cantèc en sordina, en tot acompanhar-se:

Que sò era educanda der amor, que m'a ensenhat es bones formes!

E a botat ena mia anma tresòrs que resèrve entad aguest joen cabiròu que

m'a punchat eth còr, damb es escorpius neri des sòns beròis possi.

Mentre visca, estimarè ath joen qu'a escuelhut eth mèn còr, pr'amor que sò fidèu ar objècte deth mèn amor.

Ò enamoradi! Quan ajatz alistat un objècte amable, estimatz-lo fòrça e non vos separetz d'eth jamès. Objècte que se pèrt, non se trape jamès!

Per çò que hè a jo, estimi ad aguest joen cabiròu de formes gracioses, qu'era sua guardada e penetrat en mèn còr mès prigondament qu'eth hiu d'ua huelha ahilada!

Era beresa escriuec en sòn front joen linhes encantadores de sens concís!

Era sua guardada enludernadora ei tant encantadora que fascine a toti es còrs damb er arc tirant que luden es sues flèches neres!

Ò tu, sense eth quau jo ja non poirè estar-me e ath quau non saberè remplaçar ena mia intimitat!

Vene en hammam damb jo! Usclaràn es flèches, e es sòns bugassi aumpliràn era sala!

E cantarè sus eth tòn còr eth nòste amor!

Quan auec acabat de cantar, tachèc era sua guardada en jo tan trendament, que desbrembant de pic tota era mia timiditat e es sues malicioses acompanhantes, me lancè as pès de Kairia, transportat d'amor e ar arràs deth plaser. E aspirant eth perhum qu'exalaue des sòns fini vestits e sentent eth calor qu'era sua carn me comunicaue, arribè a tau estat d'embriaguesa, que còp sec la cuelhí entre es mèns braci, e comencè a punar-la damb veemencia a on podia, mentre era s'afeblie coma ua paloma. E non tornè ena realitat enquia qu'entení es granes arridalhades que deishauen anar es joenes en veder-me dehòra de jo coma un mardan dejun des dera sua pubertat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitantau net

Era didec:

… E non tornè ena realitat enquia qu'entení es granes arridalhades que deishauen anar es joenes en veder-me dehòra de jo coma un mardan dejun des dera sua pubertat.

Ara seguida se meteren a minjar e a béuer e a díder lhocaries e a hèr-me amorasses e mims dissimuladament, enquia qu'entrèc ua esclaua vielha, qu'avertic ara reünion que

lèu arribarie eth dia. E contestèren totes ath còp: “Ò senhora nòsta hilhuquèra! eth tòn avertiment ei per dessús des nòsti caps e des nòsti uelhs!” E Suleika se lheuèc, en tot dider-me: “Que ja ei eth temps, ò Hassan, d’anar a descansar. E pòs compdar damb era mia proteccion entà arribar a amassar-te damb era tua estimada, pr’amor que non perdonarè arren entà hèr-te arribar era satisfaccion des tòns desirs. Mès, de moment, te vau a trèir sense pòur deth harem.”

E li didec quauques paraules ara aurelha dera vielha hilhuquèra, que me guardèc un moment ena cara e me cuelhec dera man, en tot dider-me que la seguissa. E dempús d’inclinar-me dauant d’aquera volada de palomes, e de tachar ua guardada apassionada ara deliciosa Kairia, me deishè amiar pera vielha, que me hec passar per diuèrses galaries, e hènt mil torns me hec arribar en ua petita pòrta que d’era auie era clau. E dauric aquera pòrta. E m’esguitlè entà dehòra, e me n’encuedè de qué èra en aute costat deth recinte de palai.

Ja ère de dia, e m’esdeguè a tornar en palai manifèstament pera pòrta principau, de sòrta que me vedessen es gardes. E corrí entara mia cramba, a on, tanlèu auí passat eth lumedan, me trapè damb eth mèn protector eth visir descendent de Loth, que me demoraue ath limit dera impaciéncia e dera inquietud. E se lheuèc rapidament en veder-me entrar, e me sarrèc entre es sòns braci, e me punèc trendament, en tot dider-me: “Ò Hassan! eth mèn còr ère damb tu, e è auut fòrça pòur per tu. E non è clucat un uelh en tota era net, pensant que, coma qu’ès estrangèr en Schiraz corries perilhs nocturns per çò des brigands que senhoregen es carrèrs. A estimat mèn! a on as estat luenh de jo?” E me sauvè pro ben de condar-li era mia aventura e de dider-li qu’auia passat era net damb hemnes, e simplament me limitè a dider-li que m’auia trapat damb un mercadèr de Damasc, establit ena ciutat, qu’anaue a partir entà Bassra damb tota era sua familha, e que m’auie entretengut ena sua casa tota era net. E eth mèn protector se vedec obligat a creder-me, E se contentèc en tot lançar quauques alendades e repotegar-me amistosament. E vaquí çò que hè ada eth.

Per çò de jo, sentia eth còr e er esperit estacadi as encantaments dera deliciosa Kairia, e passè tot aqueth dia e tota era net rebrembant es circonstàncies dera nòsta entrevista. E a londemant encara èra mès negat enes mèns rebrembes, quan un eunuc venguec a picar ena mia pòrta e me didec: “Ei aciu a on demore eth senhor Hassan de Damasc, camarlenc deth nòste rei Sabur-Schah?” E contestè: “Qu’ès ena sua casa!” Alavetz eth punèc era tèrra entre es mies mans e s’incorporèc entà trèir-se dera cintura un papèr estropat que me balhèc. E se n’anèc per a on auie vengut.

E de seguit despleguè eth papèr, e vedí que contenguie aguestes linhes, escrites damb letres complicades: “S’eth cabiròu deth país de Scham ven aguesta net a passejar entre es rames era sua beresa ara lum dera lua, se traparà damb ua cabiròla joena, en zèl, que s’aflaquís solet en entener-lo apressar-se, e qu’en sòn lenguatge li diderà guaire esmoigut a eth sòn còr per çò d’auer estat alistada entre es cabiròles dera seuva e preferida entre es sus companhes.”

E, ò senhor mèn! en liéger aguestes paraules, me sentí embriac sense auer tastat eth vin. Pr’amor que, encara que des dera prumèra net comprení qu’era deliciosa Kairia sentie

bèra inclinacion per jo, non demoraua jo ua pròva d'adesión semblabla. Atau, donc, tanlèu podí dissimular era mia emocion, me presentè ena casa deth mèn protector eth visir e li punè era man. E en tot botar-lo d'aguesta sòrta a favor mèn, li demanè permís entà vier a tier-li ua visita a un derviche deth mèn país, nauèrament arribat dera Meca, que m'auie convidat a passar era net damb eth. E en auer-me autrejat eth permís, tornè ena mia cramba e alistè, entre es mies peireries, es esmeraldes mès beròies, es robins mès purs, es diamants mès blanqui, es pèrles mès gròsses, es turqueses mès delicades e es safirs mès perfèctes, e damb un hiu d'aur les estaquè coma un rosari. E quan arribèc era net sus es jardins, me perhumè damb musc pur, e passè silenciosament eth bòsc entara pòrta petita dissimulada, qu'eth sòn camin coneishia, e que trapè dubèrta entà jo.

E arribè enes ciprièrs, ath pè des quaus m'auia esclipsat era prumèra net, e demorè era arribada dera mia estimada. E era impaciéncia m'usclaue era anma, e me semblaue que jamès arribarie eth moment dera nòsta entrevista. E vaquí que, còp sec, jos es arrais dera lua, se botgèc entre es ciprièrs ua blancor leugèra, e era deliciosa Kairia apareishec dauant des mèns uelhs extatics. E me lancè as sòns pès, de morre en solèr, sense poder prononciar ua soleta paraula, e siguí en aqueth estat enquia qu'era me didec damb era sua votz d'aigua correnta: "Ò Hassan, amor mèn! lhèua-te, e en sòrta d'aguest silenci trende e apassionat, balha-me vertadères pròves dera tua inclinacion entà jo! Ei possible, ò Hassan! que m'ages trapat reaument mès beròia e mès desirabla qu'as mies companhes, delicioses joenes, pèrles non traucades, e enquia e tot mès qu'ara princessa Suleika? Qu'ac voi enténer per dusau viatge entà que m'ac posca creir." E dempús de parlar atau, s'inclinèc entà jo e m'ajudèc a lheuar-me. E jo li cuelhí era man e me la hi a vier enes mèns pòts apassionadi, e li didí: "Ò sobeirana des sobeiranes! prumèr de tot, cuelh aguest rosari deth mèn país, qu'es sòns compdes desgranaràs pendent es dies dera tua vida erosa, en tot brembar-te'n der esclau que te les a aufrit. E damb aguest rosari, petit present d'un praube, accèpta tanben era declaracion d'un amor que sò prèst a legalizar dauant deth kadi e des testimònis."

E me contestèc era: "Que sò contenta d'auer-te inspirat tant d'amor, ò Hassan! que per tu expausi era mia anma as perilhs d'aguesta net. Mès ai!, sabi pas s'eth mèn còr s'a d'alegrar dera sua conquista, o se me cau guardar eth nòste encontre coma eth començament des calamitats e malastres dera mia vida!"

E dempús de parlar atau, inclinèc eth sòn cap sus era mia espatla mentre l'agitauen eth pièch es alendades. E li didí: "Ò patrona mia! Per qué en aguesta net tan blanca ves eth mon tan nere dauant deth tòn ròstre? E per qué invocar sus eth tòn cap es calamitats damb tan fausses pressentides?" E era me didec. "Allà hèsque, ò Hassan! que siguen fausses aguestes pressentides! Mès non te penses qu'ei tan insensat eth temor que ven a trebolar eth nòste plaser en aguest moment tan desirat deth nòste encontre. Ai! be ne son de fondadi es mèns pressentiments!" E se carèc pendent un moment, e me didec: "Pr'amor que te cau saber, ò eth mès estimat des aimants! qu'era princessa Suleika t'estime secretament e qu'ei prèsta a declarar-te eth sòn amor d'un moment en aute. Com receberàs semblabla declaracion? E er amor que dides sénter per jo poirà resistir ara glòria d'auer coma aimanta ara mès beròia e mès poderosa entre es hilhes des reis?"

Mès l'interrompí entà exclamar: "Òc, per vida tua, ò deliciosa Kairia! Tu depassaràs tostemp en mèn còr ara princessa Suleika! E volgue Allà qu'auesses ua rivau mès formidabla encara, e ja veiries se com arren poirie amortar era constància deth mèn còr cuelhut pes tòns encantaments! E encara qu'eth rei Sabur-Schah, pair de Suleika, non auesse hilhs que lo succedissen e li deishèsse eth tron de Persia ad aqueth que siguesse es espós dera sua hilha, jo te sacrificaria eth mèn destin, ò era mès amabla des joenes!" E Kairia seguic enes sues exclamacions, dident: "Ò malerós Hassan! quina ceguetat era tua! Desbrembes que non sò qu'ua esclaua ath servici dera princessa Suleika? Se responesses damb ua negativa ara declaracion deth sòn amor, atiraries sus eth mèn cap e sus eth tòn era sua rancura, e ambdús seríem perdudi sense remèdi. Per tant, entath nòste pròpri interès, ei preferible que cedisques ara mès fòrta. Se tracte deth solet miei de sauvacion. E Allà enviarà eth sòn baume ath còr des afligidi." E jo, luenh de someter-me ath sòn conselh, me sentí ath limit dera indignacion en pensar que se m'auesse supausat pro pauruc entà cedir a taus calculs, e exclamè, sarrant entre es mèns braci ara deliciosa Kairia: "Ò resumit des mès beròis dons deth Creador! non tortures era mia anma damb tan penibles discorsi. E donques qu'eth perilh menace eth tòn cap encantador, hugem amassa entath mèn país. Aquiu i a desèrts a on arrés poirie trapar es nòstes tralhes. E gràcies ath Retribuidor, sò pro ric entà hèr-te viuer entre esplendors encara que sigue ar extrèm deth mon abitat!"

En enténer aguestes paraules, era mia amiga se deishèc quèir damb gràcia enes mèns braci, e me didec. "Plan, donc, Hassan, que ja non dobti deth tòn amor; e voi trèir-te der error que de bon voler t'è negat en eth damb er in de botar a pròva es tòns sentiments. Te cau saber, donc, que non sò era que te penses, non sò Kairia era favorita dera princessa Suleika. Era princessa Suleika sò jo madeisha, e era que tu te pensaues qu'ère era princessa Suleika ei precisament era mia favorita Kairia. È tramat aguesta estratagèma entà èster segura deth tòn amor. Plan que òc, ara seguida vas a auer era confirmacion des mies afirmacions."

E alavetz hec un senhau, e dera ombra des ciprièrs gessec era que jo me pensaua qu'ère era princessa Suleika e qu'ère reaument era favorita Kairia. E venguec a punar era man ara sua senhora, e s'inclinèc dauant de jo ceremoniosament. E era deliciosa princessa me didec. "Ara, ò Hassan! que ja sabes que me cridi Suleika e non Kairia, m'estimaràs tant e auràs entà ua princessa es madeishi sentiments trendes qu'auies entà ua simpla favorita de princessa?" E jo, ò senhor mèn! non deishè de balhar era responsa avienta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitanta unau net

Era didec:

… E jo, ò senhor mèn! non deishè de balhar era responsa avienta, en tot dider-li a Suleika que non podia concéber er excès dera mia felicitat ne per qué auia jo pogut meritar qu'era se dignèsse baishar era sua guardada enquia un esclau coma jo, e hèr damb aquerò eth mèn destin mès envejable qu'eth des hilhs des reis mès grani. Mès era

m’interrompec entà dider-me: “Ò Hassan! non t’estones de çò qu’è hèt per tu. Qu’ei que non t’è vist ua net dormint jos es arbes ara lum dera lua? Donques des d’aqueth moment eth mèn còr quedèc cuelhut dera tua beresa, e non podí mens de balhar-me a tu pr’amor de non contrariar es impulsi deth mèn còr.”

Alavetz, e mentre era amabla Kairia se passejaue non luenh de nosati entà susvelhar es entorns, deishèrem liures es nòsti impulsi arderosi, sense qu’arribèssem, plan, a hèr arren illicit. E mos passèrem era net en tot punar-mos e parlant trendament, enquia qu’era favorita venguec a avisar-mos de qué ja auie arribat eth moment de separar-mos. Mès abans de qué jo deishèssa a Suleika, era me didec: “Ò Hassan, qu’eth mèn rebrembe sigue damb tu! Te prometi hèr-te saber lèu enquia quin punt t’estimi.”

E me lancè as sòns pès entà exprimir-li era mia gratitud per toti es sòns favors. E mos separèrem damb lèrmes de passion enes uelhs. E gessí des jardins, en tot hèr es madeishi torns qu’eth prumèr viatge.

A londeman demorè damb tota era mia anma un senhau dera planestimada que me permetesse compdar damb ua naua cita en jardin. Mès se passèc era jornada sense realizar-se era mia mès desirada esperança. E aquera net non podi clucar un uelh, damb era incertèsa que me trapaua peth motiu d’aqueth silenci. E eth dia a vier, a maugrat dera preséncia deth mèn protector, que sajaue d’endonviar era causa des mies preocupacions, e a maugrat des paraules que me dirigie entà distrèir-me, jo ac vedia tot nere dauant des mèns uelhs e non volí tastar arren. E quan arribèc era tarde, baishè enes jardins abans dera ora de retirada, e damb gran estonament vedí que tot eth boscatge ère ocupat per gardes, e sospechant bèth eveniment grèu, m’esdeguè a tornar enes mies crambes. E quan arribè, me trapè damb un eunuc dera princessa que me demoraue. E ère tremolant e non semblaue tranquil, encara que s’estaue en mèn quarto, coma se de toti es cornèrs anèssen a gésser òmes armadi entà trissar-lo. E m’autregèc ara prèssa un rotlèu de papèr, semblable ath que m’auie hèt a vier ena auta ocasión, e se n’anèc rapidament.

E desvolopè eth papèr e liegí çò que seguís: “Te cau saber, ò nuclèu de trendesa! qu’era joena cabiròla a estat a mand d’èster agarrada pes caçadors quan deishèc ath sòn graciós cabiròu. E ara ei susvelhada pes caçadors qu’ocupen tota era seuva. Tè-te, donc, e non vengues de net ara cèrca dera cabiròla, ara lum dera lua. Tie compde e protegis-te des emboscades des nòsti perseguidors. E mès que mès, non te dèishes amiar pera desesperacion, sigue çò que sigue aquerò qu’arribe e sigue çò que sigue aquerò qu’entenes pendent aguesti dies. E que ne tansevolh era mia madeisha mòrt te hèsque pèrder era rason enquiath punt de desbrembar era prudéncia, *uassalam*!”

Damb era lectura d’aguesta carta, ò rei deth temps! era ansietat e es mèns pressentiments arribèren ar arràs, e me deishè amiar peth torrent des mèns tumultuosi pensaments. Atau, donc, quan en quatau dia correc eth rumor, peth palai, dera mòrt tan sòbta coma inexplicabla dera princessa Suleika, eth mèn dolor arribèc ath limit, e sense un gèst d’estonament, queiguí estavanit enes braci deth mèn protector, picant damb eth cap abans que damb es pès. E m’estè en un estat proxim ara mòrt pendent sèt dies e sèt nets; e dempús, gràcies as suenhs que me prodigaue eth mèn protector, tornè ara vida,

mès damb era anma plia de dòu e eth mèn còr cuelhut definitivament pes talents de morir. E sense poder patir estar-me mès temps en aqueth palai escurit peth dòu dera planestimada decidí húger secretament ena prumèra escadença, pr'amor d'en.honsar-me ena solitud a on non i a mès preséncia qu'era d'Allà e era dera èrba sauvatge.

E quan se hec de nets, recuelhí es diamants e peireries mès precioses que possedia, en tot pensar: "Pro qu'auesse volut eth Destin que m'auessa mòrt antan en Damasc, penjat ena rama der arbe ancian en jardin deth mèn pair, abans de víuer en avier ua vida de dòu e de dolor mès amargant qu'era mirra!" E profitè ua abséncia deth mèn protector entà esguitlar-me dehòra deth palai e dera ciutat de Schiraz, ara cèrca des solituds, luenh des parçans des òmes.

E caminè sense pòsa tota aquera net e tot eth dia a vier, quan vaquí que, en cogar-se eth solei, en èster jo arturat ath cant deth camin, ath costat d'ua hònt, entení ath mèn darrèr eth galaup d'un shivau, e vedí a pòca distància, un cavalièr joen qu'eth sòn ròstre, illuminat pes arrais ròis deth solei cogant, me semblèc mès beròi qu'er àngel Raduan. E anaue vestit damb ròba esplendida, coma non l'amien qu'es emirs e es hilhs des reis. E me guardèc, en tot hèr-me un gèst damb era man coma ua salutacion educada, sense prononciar es paraules consagrades dera salutacion normau entre es musulmans.

E a maugrat d'aquerò, lo convidè a descansar e li balhè béuer ath shivau, en tot dider-li: "Senhor, que te sigue propícia era frescor dera tarde, e sigue aguesta aigua deliciosa entara fatiga deth tòn nòble shivau!" E arric eth dauant d'aguestes paraules, e baishant en solèr, estaquèc eth sòn shivau pera brida ath costat dera hònt, s'apressèc a jo, e ara imprevista m'enrodèc damb es sòns braci e me punèc damb un ardor singular. E estonat e encantat ath còp, lo guardè mès atentiuament e deishè anar un sorriscle en arreconéisher en aqueth joen ara plan estimada Suleika, que jo credia ja jos era lausa dera hòssa.

E ara, ò senhor mèn! com dider-te era felicitat qu'aumplic era mia anma en recuperar a Suleika? Que me gesserien peus ena lengua abans de qué podessa balhar-te ua idia dera intensitat dera alegria que cuelhec as nòsti còrs en aqueri moments erosi. Qu'ei pro dider-te que, dempús d'estar-mos fòrça temps un enes braci der aute, Suleika me metec ath pas de guaire s'auie passat pendent toti aqueri dies dera mia recenta malautia. E alavetz comprení se com, denonciada ath sòn pair eth rei, auie estat era victima d'ua susvelhança plan estreta, e preferint era quinsevolh causa abans qu'era vida que li hègen amiar, auie simulat era sua mòrt, e gràcies ara complicitat dera sua favorita s'auie pogut escapar deth palai, espiar toti es mèns movements, seguir-me de luenh, e atau, segura deth mèn amor entath futur, volie víuer damb jo, luenh des graneses, e consagrar-se complètament a hèr-me erós. E passèrem era net entre delícies compartides jos era guardada deth cèu. E a londeman montèrem amassa en madeish shivau, e cuelhèrem eth camin qu'amiaue entath mèn país. E Allà mos escriuec era seguretat, e arribèrem damb bona santat en Damasc, a on eth Destin me botèc ena tua preséncia, ò rei deth temps! e me hec visir deth tòn poder.

E tau ei era mia istòria. E Allà ei eth mès sabent!"

Mès non te penses, ò rei afortunat! seguic Schahrazada, qu'aguesta istòria dera princessa Suleika se pòt comparar ara mendre des istòries trètes des **Òcis encantadors dera adolescéncia desocupada."**

E sense deishar-li temps ath rei entà qu'exprimisse era sua opinion sus era istòria dera princessa Suleika, non volec que passèsse aquera net sense començar a condar-les.

Es òcis encantadors dera adolescéncia desocupada

Eth gojatet deth cap dur e era sua fraia deth pè petit

Se conde, mès Allà ei eth mès sabent, qu'en ua ciutat entre es ciutats d'un país entre es païsi, i auie un òme aunèst e submís ara volontat deth Plan Naut, damb ua esposa excellenta e temerosa deth Totpoderós, e auie auut d'era, gràcies ara benediccion, dus hilhs, un mainatge e ua mainada. E eth mainatge auie gessut damb eth cap volontariós e dur, e era mainada damb ua anma doça e uns petits pès deliciosi. E quan es dus mainatges èren ja mès grani moric eth sòn pair. Mès ara ora dera sua mòrt cridèc ara sua hemna e li didec: "Ò hilha deth soèr! te recomani, tu per tu, que susvelhes ath nòste hilh, viston des tòns uelhs, que non lo repotegues, hèsque çò que hèsque; que non lo contradisques jamès, digue çò que digue, e sustot, que li dèishes hèr tostemp çò que volgue en quinsevolh circonstància dera sua vida (pro que sigue longa e prospèra!)" E quan era sua esposa l'ac prometec plorant, moric eth, erós e sense desirar arren mès.

E era mair non deishèc de complir era darrèra recomanacion deth sòn defuntat espós. E ath cap de cèrt temps s'ajacèc entà morir (solet Allà ei er etèrn viuent) e cridèc ara sua hilha, era fraia deth gojat, e li didec: "Hilha mia, te cau saber qu'eth tòn defuntat pair (sigue damb eth era misericòrdia deth Clement) me hec jurar, ara sua mòrt, que jamès contradiria es desirs deth tòn frair. Ara jura-me tu, tanben, entà que jo me morisca tranquilla, que compliràs aguesta recomanacion!" E era joena l'ac jurèc ara sua mair, que se moric contenta ena patz deth sòn Senhor.

E vaquí que quan siguec acogada era mair, eth gojat anèc a cercar ara sua fraia e li didec: "Escota, ò hilha deth mèn pair e dera mia mair! Voi, en aguesta ora e en aguest instant, amassar en aguesta casa tot aquerò que mos pertanh en mòbles, cuelhetes, bufles, crabes, e en resumit, guaire mos a deishat eth nòste pair, e ac voi usclar tot, eth continent damb eth sòn contengut." E era joena, espaurida, dauric es sòns grani uelhs, e exclamèc, en tot desbrembar era recomanacion: "Ò estimat! mès, se hès aquerò, qué serà de nosati?" E contestèc eth: "Ja ac veiràs!"

E hec çò qu'auie dit. E en tot amolonà'c tot ena casa, li calèc huec. E tot se convertic en ahlames, es bens e es sòs. E en encuedar-se'n eth gojat de qué era sua fraia auie artenhut amagar ena casa des vesins quauqui objèctes pr'amor de sauvar-les deth malastre, se tenguec a cercar taus causes e les trapèc seguint es tralhes des petits pès dera sua fraia. E quan les trapèc, les usclèc ua darrèr dera auta, continent e contengut. Mès es proprietaris, en tot guardar-lo damb maus uelhs, s'armèren damb ponchons e se meteren a perseguir ath frair e ara fraia, entà aucir-les. E li didec era joena, en tot morir-se de

pòur: “Que ja ves, ò frair mèn! se qué as hèt! Botem-mos ar arrecès! A! Botem-mos ar arrecès!” E hugeren amassa, metent distància entre eri.

E sigueren en tot córrer un dia e ua net, e d’aguesta sòrta artenheren escapar-se d’aqueri que les volien aucir. E arribèren en ua beròia proprietat a on es lauradors hègen era recolleccion. E entà poder víuer, es dus frairs se meteren a ajudar-les, e en veir eth sòn anament, les acceptèren.

E vaquí que, dies mès tard, en èster eth gojat solet ena casa damb tres hilhs deth patron, les hec mil amorasses entà atirar-les, e les didec: “Anem ena aira entà jogar hènt veir qu’escarriam eth gran.” E cuelhudi dera man partiren es quate ena aira sabuda. E entà començár eth jòc, eth gojat hec prumèr de gran, e es mainatges se divertien en tot escarriar-lo, encara que sense hèr-li mau, çò de just entà qu’eth jòc resultèsse mès reau. E dempús les toquèc convertir-se en gran. E heren de gran. E eth gojat les escarrièc coma se siguessen gran. E les escarrièc tan ben, que les hec brigalhs. E moriren ena aira. E vaquí çò que hè ada eri.

Mès, tornant entara joena, fraia deth gojat, quan se n’encuedèc dera abséncia deth sòn frair pensèc damb motiu que deuie èster en tot hèr bèra accion destructora. E se metec a cercar-lo, e acabèc en tot trapar-lo quan venguie de trissar as tres mainatges, hilhs deth proprietari. E quan vedec aquerò, li didec. “Metem-nos ar arrecès de seguit! frair mèn! Guarda çò qu’as hèt! E tant ben que mos trapàuem en aguesta proprietat!” E cuelhent-lo dera man, l’obliguèc a húger damb era. E coma qu’aquerò ja ac auie eth previst, se deishèc arrossegar, e se n’anèren. E quan eth pair des mainatges, dempús de cercar as sòns tres hilhs, les trapèc hèti brigalhs ena aira, e se n’encuedèc dera desaparicion deth frair e dera fraia, exclamèc en tot acarar-se damb era sua gent: “Mos cau agarrar ad aguesti infames que mos an pagat es nòsti beneficis e era nòsta ospitalitat aucint as mèns tres hilhs!” E s’armèren damb flèches e arcs e bastons, e perseguiren ath frair e ara fraia, cuelhent eth madeish camin qu’eri. E quan se hec de net, arribèren en un arbe gran e naut, qu’ath sòn pè s’ajacèren en tot demorar eth nau dia.

E vaquí qu’eth frair e era fraia s’auien amagat precisament ena copa der arbe. E en desvelhar-se peth maitin, vederen ath pè der arbe a toti es òmes que les perseguien, e qu’encara dormien. E eth gojat li didec ara sua fraia, en tot mostrar-li ath patron, pair des mainatges: “Ves ad aguest tan naut qu’ei en tot dormir? Plan, donc, vau a hèr es mies necessitats sus eth sòn cap!” E era fraia, plia de terror, se fotec un còp de man ena boca, e li didec: ”Qu’em perdudi sense remèdi. Non hèsques aquerò, ò estimat mèn! Encara non saben qu’èm amagadi aciu, e se seguim tranquils, se n’anaràn e mos veiram liures!” Mès didec eth: “Que non voi!” E higec: “Me cau hèr es mies necessitats sus eth cap d’aguest òme naut!” E s’arraulic ena rama mès nauta, e se pishèc, e deishèc quèir es sòns excrements sus eth cap e eth ròstre deth patron, que quedèc negat.

Aquerò siguec tot!

E er òme, en sénter aqueres causes, se desvelhèc espaurit, e vedec ena copa der arbe ath gojat, que se netejaue tranquillament damb es huelhes. E ar arràs deth furor, cuelhec eth sòn arc e disparèc es sues flèches ath frair e ara fraia. Mès coma qu’er arbe ère molt

naut, es flèches non les artenhien, e s'embolhauen enes rames. Alavetz desvelhèc ara sua gent e les didec: "Esbauçatz aguest arbe!" E era joena, en enténer aguestes paraules, li didec ath sòn frair eth gojat: "Que ja ac ves! Èm perdudi!" Eth preguntèc: "Qui t'ac a dit?" Era contestèc: "Vai, quin suplici mos haràn patir per çò qu'as hèt!" Eth didec: "Encara non èm entre es sues mans!"

E en aguest moment, un gran audèth rokh, que les auie vist passar per aquiu, baishèc sus eri e se les hec a vier enes sues garres. E volèc damb eri, mentre er arbe queiguie a còps de destrau, e eth patron, burlat, s'estarnaue de ràbia e de furor.

Per çò der audèth rokh, seguie quilhant-se pes aires, damb eth frair e era fraia enes sues garres. E ja ère prèst a deishar-les en quinsevolh lòc de tèrra fèrma, qu'entad aquerò solet li calie trauessar un braç de mar que sus eth volaue, quan eth gojat li didec ara sua fraia, era joena: "Fraia mia, li vau a hèr gatalhèues en cu ad aguest audèth…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitanta dusau net

Era didec:

… eth gojat li didec ara sua fraia, era joena: "Fraia mia, li vau a hèr gatalhèues en cu ad aguest audèth!" E era joena, damb eth còr agitat d'espant, exclamèc damb votz tremolosa: "Ò! se te platz, estimat, non hèsques aquerò! Pr'amor que mos deisharà e queiram!" Eth didec: "Qu'è talents de hèr gatalhèues en cu d'aguest audèth!" Era didec: "Moriram!" Eth didec: "Ac harè! E serà atau!" E hec çò qu'auie dit. E er audèth se voludèc fòrça, de tant coma l'emmalièc era causa, e deishèc anar ara sua presa, qu'èren eth frair e era fraia.

E queigeren en mar. E anèren a parar ath hons deth mar, qu'ère excessiuament prigond. Mès, coma que sabien nadar, poderen gésser ena superfícia dera aigua e arribar ena arriba.

Ça que la, non vedien arren ne aubirauen arren, exactament parièr coma se siguessen ath miei d'ua net nera. Pr'amor qu'eth país que se trapauen ère eth país des tenèbres.

E eth gojat, sense trantalhar, cerquèc a paupes còdols, e ne hereguèc dus, un contra er aute, enquia que gesseren bualhs. E recuelhec lenha en gran quantitat e damb era hec un molon enòrme, qu'aluguèc mejançant es dus còdols. E quan usclèc tot eth molon, i vederen clarament. Mès, en madeish moment, enteneren un espaventós bram, coma mil votzes de bufles sauvatges amassades en ua de soleta. E ara claror dera hoguèra, vederen auançar entada eri, terribla, ua *ghula* (èsser demoniac) nera e giganta, que cridaue damb era sua gòrja dubèrta coma un horn: "Qui ei eth temerari qu'alugue lum en país qu'è consagrat as tenèbres?"

E ara fraia li hec aquerò fòrça pòur. E damb votz amortada li didec ath sòn frair: "Ò hilh deth mèn pair e dera mia mair! Aguest còp moriram sense remèdi. Ò, me cau pòur d'aguesta *ghula*!" E s'arraulic contra eth, prèsta a morir, e ja estavanida. Mès eth gojat, sense pèrder ne per un moment era sua animositat, se quilhèc sus ambdús pès, s'acarèc

contra era *ghula*, e cuelhec es brases usclantes dera hoguèra e comencec a lançar-les damb punteria contra era ampla gòrja dubèrta dera *ghula*. E quan ja auec lançat era darrèra brasa grana, era *ghula* s'estarnèc pera mitat. E eth solei aluguèc de nauèth aqueth país consagrat as tenèbres. Pr'amor que, virant eth sòn gran cu contra eth solei, era *ghula* auie empedit alugar aquera tèrra. E vaquí çò que tanh ath cu dera *ghula*!

Mès guardatz ara çò que hè ath rei d'aquera tèrra. Quan eth rei que regnaue en país vedec lúder eth solei dempús de tanti ans passadi ena escurina, comprenec qu'era terribla *ghula* s'auie mòrt, e gessec deth sòn palai, seguit pes sòns gardes, pr'amor de meter-se ara cèrca deth valent qu'auie desliurat dera opression e dera escurina ath país. E quan arribèc ara vòra deth mar, vedec de luenh eth molon de lenha que humejaue encara, e filèc es sòns passi entad aqueth costat. E en veir auançar tota aquera tropa armada damb eth rei ath cap, era fraia se sentec cuelhuda d'un gran temor, e li didec ath sòn frair: "Ò hilh deth mèn pair e dera mia mair! Hugem, ai! hugem!" E preguntèc eth: "Per qué mos cau húger? e qui mos menace?" Era didec. "Per Allà sus tu, anem-mo'n abans de qué mos agarre aguesta gent armada que vie entà nosati!" Mès eth didec: "Que non voi!"

E ne tansevolh se botgèc.

E eth rei arribèc damb era sua tropa apròp dera hoguèra humejanta, e trapèc ara *ghula* hèta mil bocins. E ath costat d'era vedec ua petita sandala dera gojata. Qu'ère ua sandala que l'auie gessut deth sòn petit pè ara fraia quan corrie a amagar-se damb eth sòn frair darrèr d'un ticolet, a on auie anat eth a estirar-se pr'amor de descansar. E eth rei les didec ara sua gent: "Solide ei ua sandala dera persona qu'a aucit ara *ghula* e mos a desliurat dera escurina! Cercatz ben e la traparatz." E era joena entenec aguestes paraules, e gausèc gésser deth darrèr deth ticolet e s'apressèc ath rei. E se lancèc as sòns pès, invocant era ajuda. E eth rei vedec en pè d'era era sandala, companha dera que s'auie trapat. E lheuèc ara joena e la punèc. E li didec: "Ò joena benedida! ès tu era qu'a aucit ara *ghula*?" Era contestèc: "Qu'ei eth mèn frair, ò rei!" Eth preguntèc: "E a on ei aguest valent?"

Era didec. "Non li haratz cap mau?" Eth rei didec: "Ath contrari!"

Alavetz anèc darrèr dera ròca e cuelhec dera man ath gojat, que se deishèc hèr. E l'amièc era ena preséncia deth rei, que li didec. "Ò cap des valents e corona tua! Te balhi en matrimòni ara mia soleta hilha e cuelhi coma esposa ad aguesta joena de pè petit, qu'era sua sandala è trapat."

E eth gojat didec: "Que non i a cap inconvenent!"
E viueren toti enes delícies, contenti e prosperant.

Dempús didec Scharazada:

Era pulsèra deth cauilhar

Se conde qu'en ua ciutat i auie tres fraies, hilhes deth madeish pair, encara que non dera madeisha mair, que viuien amassa hilant lin entà guanhar-se era vida. E es tres èren

coma lues; mès era mès petita ère era mès beròia e era mès doça e era mès encantadora e era mès adreita de mans, pr'amor qu'era soleta hilaue mès qu'es dues fraies amassa, e çò que hilaue ère milhor e sense cap defècte. E aquerò daue enveja as sues dues fraies, que non èren dera madeisha mair.

Un dia anèc era en mercat, e damb es sòs que s'auie estauviat damb era venda deth sòn lin se crompèc ua gèrla petita d'alabastre, que li shautaue, pr'amor d'auer-la dauant damb ua flor ath laguens quan hilèsse eth lin. Mès tanlèu arribèc ena casa damb era sua gèrla ena man, es sues dues fraies se burlèren d'era e dera sua crompa, en tot tachar-la de degalhaira e d'estravaganta. E plan esmoiguda e avergonhada, non sabec se qué díder, e entà consolar-se cuelhec ua ròsa e la metec ena gèrla. E se seiguec dauant dera sua gèrla e dauant dera sua ròsa e se metec a hilar eth sòn lin.

E vaquí qu'era gèrla d'alabastre qu'auie crompat era joena ère ua gèrla magica. E quan era sua patrona volie minjar, era li balhaue minjars deliciosi, e quan se volie vestir, era la satisfège. Mès era joena, cranhent qu'es sues fraies que non èren dera madeisha mair l'auessen encara mès enveja, se tenguec pro ben de non revelar-les es vertuts dera sua gèrla d'alabastre. E ena sua preséncia simulaue que viuie coma eres e se vestie coma eres, e enquia e tot mès modèstament. Mès quan gessien es sues fraies, s'embarraue soleta en sòn quarto, botaue ath sòn dauant era gèrla d'alabastre, l'amorassaue doçament, e li didie: "Ò gèrla mia! Ò gèrla mia! aué voi tau o quau causa!" E de seguit era gèrla d'alabastre l'autrejaue guaira ròba beròia e lecaries auie demanat. E soleta damb era madeisha, era joena se vestie damb ròba de seda e d'aur, e s'ornaue damb jòies e se botaue anèths enes dits, pulsères enes punhets e enes cauilhars e minjaue lecaries delicioses. E dempús d'aquerò, era gèrla d'alabastre ac hège desparéisher tot. E era joena la cuelhie de nauèth, e anaue a hilar eth sòn lin en preséncia des sues fraies, en tot meter-se dauant dera gèrla damb era sua ròsa. E d'aguesta sòrta viuec pendent cèrt espaci de temps, prauba dauant des sues envejoses fraies e rica dauant d'era madeisha.

Un dia entre es dies, eth rei dera ciutat, damb motiu deth sòn aniversari, balhèc en sòn palai grani hestaus, qu'ada eri sigueren convidadi toti es abitants. E es tres joenes tanben sigueren convidades. E es dues fraies granes se vestiren damb çò de milhor qu'auien e li dideren ara sua fraia petita: "Tu te quedaràs entà susvelhar era casa." Mès, tanlèu partiren eres, era joena anèc entath sòn quarto, e li didec ara sua gèrla magica: "Ò gèrla mia! aguesta net voi de tu un vestit de seda verd, ua pèça de seda ròia e un mantèl de seda blanca, tot de çò mès polit e beròi qu'ages, e beròis anèths entàs mèns dits, e pulsères de turquesa entàs mèns punhets, e pulsères de diamants entàs mèns cauilhars. E balha-me tanben tot çò de besonh entà que siga jo era mès beròia en palai, aguesta tarde." E auec guaire auie demanat. E se vestic, e se presentèc en palai deth rei, e entrèc en harem, a on i auie hestaus a despart, reservadi entàs hemnes. E campèc coma era lua ath miei des esteles. E non l'arreconeishec arrés, ne tansevolh es sues fraies, de tant coma ennautie ara sua beresa naturau er esplendor dera sua vestimenta. E totes es hemnes venguien a extasiar-se dauant d'era, e la guardauen damb uelhs umidi. E era recebie es sòns omenatges coma se siguesse ua reina, damb doçor e damb amabilitat, de sòrta que conquistèc toti es còrs e deishèc entosiasmades a totes es hemnes.

Mès quan arribèc eth finau dera hèsta, era joena, sense voler qu'es sues fraies tornèssen a casa abans qu'era, profitèc eth moment qu'atirauen era atencion es cantaires, entà esguitlar-se dehòra deth harem e gésser deth palai. Mès ena sua precipitacion entà húger, deishèc quèir ua des pulsères de diamants deth sòn cauilhar ena pila que servie de beurader as shivaus deth rei. E non se n'encuedèc dera sua pèrta. E tornèc en casa, a on arribèc abans qu'es sues fraies.

A londeman…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitanta tresau net

Era didec:

… A londeman es palafrenèrs amièren es shivaus deth hilh deth rei en beurader. Mès que non volec apressar-se degun d'eri en beurader. E toti amassa arreculèren, espauridi, damb es nassi dilatadi e rebohant damb violéncia. Pr'amor qu'auien vist quauquarren que ludie e deishaue anar bualhs ath hons dera aigua. E es palafrenèrs les heren apressar-se de nauèth ena aigua, fiulant tu per tu, mès sense convencer-les, pr'amor qu'es animaus tirassauen era còrda en tot encabrar-se e hèr torns. Alavetz es palafrenèrs examinèren eth beurader, e desnishèren era pulsèra de diamants qu'auie deishat quèir deth sòn cauilhar era joena.

Quan eth hilh deth rei, que segontes eth sòn costum susvelhaue com se suenhaue as sòn shivaus, auec examinat era pulsèra de diamants que venguien d'autrejar-li es palafrenèrs, se meravilhèc dera finesa deth cauilhar que deuie sarrar, e pensèc: "Per vida deth mèn cap, que non i a cap cauilhar de hemnes pro fin entà que càpie ua pulsèra tan petita!" E la virèc de toti es costats, e vedec qu'es pèires èren tan beròies qu'era mendre entre eres valerie coma totes es gemes qu'ornauen era diadèma deth sòn pair eth rei. E se didec: "Per Allà, que me cau cuélher coma esposa ara proprietària d'un cauilhar tant encantador e patron d'aguesta pulsèra!" E en aquera ora e en aqueth moment anèc a desvelhar ath sòn pair eth rei, e li mostrèc era pulsèra, en tot dider-li: "Que voi cuélher coma esposa ara proprietària d'un cauilhar tan encantador e patrona d'aguesta pulsèra." E eth rei contestèc: "Ò hilh mèn, que non i a cap inconvenent! Mès aguest ahèr li tanh ara tua mair, e ei era ara que te cau dirigir-te. Pr'amor que jo non sò versat en aguestes causes, e era òc que n'ei."

E eth hilh deth rei anèc a cercar ara sua mair, e en tot mostrar-li era pulsèra e condar-li era istòria, li didec: "Qu'ès tu, ò mair! era que me pòt maridar damb era proprietària d'un cauilhar tan encantador, ara quau ei junhut eth mèn còr. Pr'amor qu'eth mèn pair m'a dit que tu te'n sabes d'aguestes causes, e qu'eth non." E se quilhèc sus ambdús pès, e cridèc as sues hemnes, e gessec damb eres ara cèrca dera patrona dera pulsèra. E recorreren totes es cases dera ciutat, e entrèren en toti es harems, provant en pè de totes es hemnes granes e de totes es joenes era pulsèra de cauilhar. Mès toti es pès sigueren massa grani entara estretesa der objècte. E ath cap de quinze dies d'investigacions vanes

e pròves, arribèren ena casa des tres fraies, e deishèc anar un estrident sorriscle d'alegria en comprovar que s'ajustaue meravilhosament ath cauilhar dera petita.

E era reina punèc ara joena, e tanben la punèren es autes daunes dera seguida dera reina. E la cuelheren dera man, e se la heren a vier en palai, a on de seguic quedèc decidit eth sòn matrimòni damb eth hilh deth rei. E comencèren es ceremònies des nòces, que s'auien de tardar quaranta dies e quaranta nets.

E vaquí qu'eth darrèr dia, dempús d'èster amiada era joena en hammam, es sues fraies, que s'auie hèt a vier era joena damb era, pr'amor de que compartissen era sua alegria e se convertissen en granes daunes de palai, la vestiren e la pienteren. E coma que, confiada ena afeccion que li mostrauen, les auie revelat era eth secret e es vertuts dera gèrla d'alabastre, non les siguec dificil obtier dera gèrla magica toti es vestits, toti es ornaments e totes es jòies que les calie entà ornar ara nauèth maridada coma jamès siguec ornada cap hilha de rei o de sultan. E quan acabèren de pientar-la li clauèren enes sòns beròis peus granes agulhes de diamants ara manèra de plumalh.

E vaquí que, a penes quedèc clauada era darrèra agulha, era joena maridada se metamorfosèc còp sec en ua paloma damb un petit monhon en cap. E gessec volant ara prèssa pera hièstra deth palai.

Pr'amor qu'es agulhes qu'es fraies l'auien clauat enes peus èren agulhes magiques, dotades deth poder de transformar as joenes en palomes, e era enveja que sentien es dues fraies les auie possat a demanar-li aguestes agulhes ara gèrla d'alabastre.

E es dues fraies, qu'en aqueth moment se trapauen soletes damb era sua fraia petita, non li condèren era vertat ath hilh deth rei. E se limitèren a dider-li qu'era sua fraia auie gessut pendent un moment e non auie tornat. E eth hilh deth rei, en veir que non apareishie, ordenèc hèr investigacions per tota era ciutat e per tot eth règne. Mès que siguec en bades. E era desaparicion dera joena lo neguèc ena consompcion e en amarum. E vaquí çò que hè ath desolat hilh deth rei, consumit d'amor!

Per çò dera paloma, cada maitin e cada tarde venguie a posar-se ena hièstra deth sòn joen espós, e hège era aleta damb era sua votz melancolica pendent fòrça estona, fòrça estona! E ath hilh deth rei li semblaue qu'aqueth roconament responie ara sua pròpria tristesa; e lo cuelhec ua grana afeccion entada era. E un dia, en veir que non s'espaurie encara qu'eth s'apressèsse, estirèc era man e l'agarrèc. E era paloma se metec a tremolar entre es sues mans e se voludaue, sense deishar de roconar tristament. E eth se metec a amorassar-la damb delicadesa, en tot alisar-li es plumes e gratar-li eth cap. E vaquí que, en gratar-li eth cap, sentec jos es sòns dits uns petiti objèctes durs coma caps d'agulha. E treiguec es agulhes deth peu delicadament, ua darrèr dera auta. E quan auec trèt era darrèra agulha, era paloma hec ua secodida e de nauèth se transformèc en joena.

E ambdús viueren deliciosament, contenti e prosperant. E es dues dolentes fraies se moriren d'enveja e d'ua reconcentracion de sang. E Allà autregèc as aimants nombrosi hilhs, tan beròis coma es sòns pairs.

E aquera net encara didec Schahrazada:

Istòria deth mardan dera hilha deth rei

Se conde, entre aquerò que se conde, qu'en ua ciutat dera India i auie un sultan qu'Allà, qu'ei gran e generós, auie hèt pair de tres princesses coma lues, perfèctes en toti es sensi e delicioses entara guardada der espectador. E eth sòn pair eth sultan, que les estimaue fòrça, volec, quan sigueren pubères, cercar-les un espós que sigués capable d'estimar-les coma se meritauen e hèr-les eroses. E entad aquerò, cridèc ara sua esposa era reina, e li didec: "Vaquí qu'es nòstes tres hilhes, es planestimades deth sòn pair, an arribat ena edat nubila, e quan er arbe ei ja ena sua primauèra, li conven, entà que non se pèrde, qu'age flors anonciadores de beròis fruts. Plan per aquerò ei de besonh que cerquem entàs nostes hilhes esposi que les hèsquen eroses." E didec era reina: "Era idia qu'ei excellenta."

E dempús d'auer parlat entre eri sus era milhor manèra d'arténher eth sòn objectiu, decidiren hèr anonciar pes pregonèrs publics, per tot eth territòri, qu'es tres princesses èren en edat de maridar-se, e que toti es hilhs des emirs e de grani senhors, ath delà des simples particulars e des òmes de pòble, s'auien de presentar jos es hièstres deth palai un dia determinat. Pr'amor qu'era reina l'auie dit ath sòn espós: "Era felicitat en matrimòni non s'està ne ena riquesa ne en reng, senon en designi deth Totpoderós. Çò milhor ei, donc, deishar qu'eth Destin aliste per eth madeish as esposi des nòstes hilhes.

E quan arribèc eth dia d'alistar-les, non auràn que lançar eth sòn mocador pera hièstra sus era multitud de pretendents. E aqueri que sus eri queiguen es tres mocadors seràn es esposi des nostes tres hilhes." E eth sultan responec: "Era idia qu'ei excellenta." E atau se hec.

De sòrta que quan arribèc eth dia senhalat pes pregonèrs publics, e s'aumplic damb era multitud de pretendents eth meidan que s'estenie ath pè deth palai, se dauric era hièstra, e era hilha màger deth rei aparesishec, coma era lua, era prumèra damb eth sòn mocador ena man. E lancèc ar aire eth mocador. E se lo hec a vier eth vent e lo hec quèir sus eth cap d'un joen emir, ludent e beròi.

Dempús apareishec, coma era lua, ena hièstra, era dusau hilha deth rei, e lancèc eth sòn mocador, que queiguec sus eth cap d'un joen prince tan beròi e tan encantador coma eth prumèr.

E era tresau hilha deth sultan lancèc eth sòn mocador ara multitud. E eth mocador s'agitèc pendent un instant, s'immobilizèc un instant, e queiguec entà vier a aganchar-se enes còrnes d'un mardan que se trapaue entre es pretendents. Mès eth sultan, encara qu'auie prometut solemnament era sua hilha a quinsevolh espectador que sus eth queiguesse eth mocador, auec coma nulla era experiéncia, e la hec repetir. E era joena princessa lancèc de nauèth eth mocador, que, dempús de trantalhar enes aires, per dessús deth meidan, queiguec damb rapiditat e en linha dreta sus es còrnes deth madeish mardan. E eth sultan, ar arràs dera contrarietat dèc per nulla aguesta dusau eleccion dera sòrt, e li hec repetir era pròva ara sua hilha. E per tresau viatge eth mocador volèc bèth temps en aire, e se posèc precisament en cap cornut deth mardan…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitanta quatau net

Era didec:

… E per tresau viatge eth mocador volèc bèth temps en aire, e se posèc precisament en cap cornut deth mardan. En veir aquerò, eth despiet deth sultan, pair dera joena, arribèc ar arràs, e exclamèc: "Non, per Allà, m'estimi mès veder-la envielhir vèrge en mèn palai que veder-la convertida en esposa d'un immond mardan!" Mès, dauant d'aguestes paraules deth sòn pair, era joena se metec a plorar; e baishauen pes sues caròles abondoses lèrmes e acabèc en tot díder, entre somics: "Donques qu'aguest ei eth mèn Destin, ò pair! Per qué vòs empedir que se complisque? Per qué calar-te entre era mia sòrt e jo? Non sabes que quinsevolh creatura amie estacat ath sòn còr eth Destin? E s'eth mèn vie estacat ad aguest mardan, per qué empedir-me que siga era sua esposa?" E ath delà, es sues dues fraies, qu'en secret l'auien fòrça enveja per èster era mès joena e era mès beròia, amassèren es sues protèstes as d'era, donques qu'era realizacion d'aqueth matrimòni damb eth mardan les resvenjaue enquia mès enlà des sòns desirs. E tant e tant persutèren es tres, qu'eth sòn pair eth sultan acabèc en tot dar eth sòn consentiment entà un matrimòni tan estranh e tan extraordinari.

E de seguit se balhèc era orde entà que se celebrèssen es nòces des tres princesses damb tota era pompa desirabla e d'acòrd damb eth ceremoniau de rigor. E tota era ciutat siguec illuminada e ornada pendent quaranta dies e quaranta nets, que pendent es quaus se heren grani hestaus e magnifiques celebracions, damb dances, cants, e concèrts d'esturments. E non deishèc de regnar era alegria en toti es còrs, e aurie estat complèta se cada un des convidadi non siguessen un shinhau preocupadi pes resultats de semblabla union entre era princessa vèrge e un mardan qu'era sua aparença ère terribla entre es mardans. E pendent aqueri dies preparatòris dera net noviau, eth sultan e era sua esposa, atau coma es hemnes des visirs e des dignataris non deishèren de voler dissuadir ara joena ena consumacion deth matrimòni damb aqueth animau de color repugnant, de uelhs alugadi e d'*esturment* espaventós. Mès era contestaue tostemp a toti e a totes damb aguestes paraules: "Un amie penjat en sòn còth eth sòn Destin e s'eth mèn ei eth d'èster era esposa deth mardan, arrés ac poirà evitar."

E vaquí que, quan arribèc era net dera consumacion, s'amièc ara princessa, e as sues fraies, entath hammam. E dempús les premaniren, les ornèren e les pientèren. E cada ua siguec amiada ara cramba noviau que l'auie escrit eth Destin. E se passèc çò que se passèc, per çò que hè as dues fraies granes!

Mès vaquí çò que l'arribèc ara petita princessa damb eth sòn marit eth mardan! Tanlèu eth mardan siguec introduit ena cramba dera joena e se barrrèc era pòrta, eth mardan punèc era tèrra entre es mans dera sua esposa, e en tot hèr ua secodida sobta, lancèc era sua pèth de mardan e se convertic en un joen tan beròi coma er àngel Harut. E s'apressèc ara joena, e la punèc entre es dus uelhs, dempús en menton, dempús en còth, dempús en totes es sues parts, e li didec: "Ò vida des anmes! non sages de voler saber se

qui sò. Qu'ei pro que sàpies que sò mès poderós e mès ric qu'eth tòn pair eth sultan e qu'es dus soèrs qu'es sòns hilhs an coma esposes as tues fraies. Que hè fòrça temps qu'en mèn còr se botjaue eth tòn amor, e enquia ara non è pogut arribar enquia tu. E se me trapes deth tòn gust e me vòs convervar, non te cau que hèr-me ua promesa!" E era princessa que trapaue ath beròi joen avient entada era e absoludament deth sòn gust, contestèc: "E quina ei era promesa que t'è de hèr? Ditz-me-la e me someterè ada era, encara que sigue dificila de complir, per amor des tòns uelhs!" Eth didec: "Era causa ei simpla, *ya setti*! Solet te demani que non reveles ad arrés eth poder qu'è de transformar-me ath mèn gust. Pr'amor que se bèth dia quauquarrés sospechèsse que sò ath còp un mardan e un èsser uman, jo despareisheria còp sec, e te serie plan dificil trapar es mies tralhes."

E era joena li prometec era causa damb tota sòrta de seguretats, e higec: "Que m'estimi mès morir que pèrder un espós tan beròi coma tu!"

Alavetz, sense auer ja cap motiu de maufidar er un der aute, se deishèren amiar pera sua inclinacion naturau. E s'estimèren damb un gran amor, e passèren aquera net de benediccion, pòt sus pòt, e cames sus cames, entre pures delícies e escambis encantadors. E non cessèren enes sues amorasses e accions enquia qu'arribèc eth maitin. E eth joen abandonèc alavetz era blancor dera joena, recuperèc era sua forma primitiva de mardan barbut, damb còrnes, bates henudes, *mercaderies* enòrmes e tot çò d'aute. E de tot aquerò que s'auie passat non quedèc arren, se non ei quauques taques de sang ena tovalhòla d'aunor.

E vaquí que, quan era mair dera princessa entrèc peth maitin, coma ei costum, a saber-se'n dera sua hilha e a examinar damb es sòns pròpris uehs era tovalhòla d'aunor, arribèc ar arràs der estonament quan vedec qu'er aunor dera joena ère reflectit ena tovalhòla, e qu'era causa ère segura. E vedec qu'era sua hilha ère ufanosa e contenta, e qu'as sòns pès, en tapís, i auie seigut eth mardan gronhant discrètament. E en veir aquerò, correc a cercar ath sòn marit eth sultan, e vedec çò que vedec, e non quedèc mens estupefacte qu'era sua esposa. Li didec ara sua hilha: "Ò hilha mia! ei vertat aquerò?" Era contestèc: "Qu'ei vertat, ò pair mèn!" Eth preguntèc: "E non t'as mòrt de vergonha e de dolor?" Era contestèc: "Per Allà! per qué m'auia de morir, en èster eth mèn espós tan diligent e tan encantador?" E era mair dera princessa preguntèc: "Per çò que semble non as cap motiu de quèisha!" Era didec: "Ne peth mau de morir!" Alavetz didec eth sultan: "Se non a cap motiu de quèisha deth sòn espós, ei perque ei erosa damb eth. E qué mès podem desirar-li ara nosta hilha?" E la deishèren víuer en patz damb eth sòn espós eth mardan.

Ath cap de cèrt temps, per motius deth sòn aniversari, organizèc eth rei un gran torneg ena plaça deth meidan, dejós des hièstres de palai. E convidèc en aqueth torneg a toti es dignataris deth sòn palai, atau coma as dus esposi des sues hilhes. Per çò deth mardan, non lo convidèc entà non expausar-se ara burla des espectadors.

E comencèc eth torneg.

E sus es sòns shivaus avaladors d'aire, es cavalièrs lutèren damb grani crits, lançant es sòns *djerids.* E entre toti subergesseren es dus esposi des princesses. E ja les aclamaue damb entosiasme era multitud d'espectadors, quan entrèc en meidan un supèrb cavalièr que solet damb eth sòn aspècte hège arroncilhar eth front des guerrèrs. E desfisèc ena luta, un darrèr der aute, as emirs vencedors, e ath prumèr trèt deth sòn *djerid* les descavauquèc. E siguec aclamat pera multitud coma eròi dera jornada.

Atau, donc, quan eth joen cavalièr passèc jos es hièstres de palai saludant ath rei damb eth sòn *djerid*, coma ei costum, es dues princesses li lancèren guardades d'òdi. Mès era mès joena, encara qu'arreconeishec en eth ath sòn pròpri espós, non deishèc veir arren en sòn ròstre pr'amor de non tradir eth sòn secret; mès se treiguec ua ròsa des sòns peus e l'ac lancèc. E eth rei, era reina e es sues fraies ac vederen, e se desengustèren fòrça.

E tath dusau dia se celebrèc un aute torneg en meidan. E de nauèth siguec eròi dera jornada eth beròi joen desconeishut. E quan passaue per dejós des hièstres de palai era mès joena des princesses li lancèc ostensiblament un gensemin que s'auie trèt des peus. E eth rei e era reia e es dues fraies ac vederen e se shordèren fòrça. E eth rei didec entada eth: "Ara se passe qu'aguesta hilha desvergonhada li declare publicament es sòns sentiments a un estranh, non pro contenta per çò d'auer-mos hèt veir nere eth mon des de qué se maridèc damb eth mardan de perdicion!" E era reina li lancèc guardades trauessades. E es dues fraies se secodiren es vestits damb orror, en tot guardar-la.

E tath tresau dia, quan eth vencedor deth darrèr torneg, qu'ère eth madeish beròi cavalièr, passèc jos es hièstres de palai, era joena princessa, esposa deth mardan, se treiguec des sòns peus, entà lançar-se-la, ua flor de tamarin. Pr'amor que non auie pogut tier-se en veir tan esplendid ath sòn espós.

Quan vederen aquerò, era colèra deth sultan e era indignacion dera sultana, e era ràbia des dues fraies s'estarnèren violentament. E ath sultan se li meteren ròis es uelhs, e li tremolèren es aurelhes, e se l'estrementiren es nassi. E cuelhec pes peus ara sua hilha e la volec aucir e hèr desparèisher es sues tralhes. E li cridèc: "A, maudida desvergonhada! Non contenta damb auer hèt entrar en mèn linhatge a un mardan, vaquí qu'ara provòques publicament as estranhs e atires sus tu es sòns desirs! Moris-te, donc, e desliura-mos dera tua ignomínia!" E se premanic a estronhar-li eth cap contra es rajòles de marme. E era prauba princessa, espaurida en veir era mòrt dauant des sòns uelhs, non podec mens, donques que tan apreciada e cara ei era pròpria anma, qu'exclamar: "Vau a díder era vertat! Perdonatz-me, que vau a dider era vertat!" E sense alendar, li condèc ath sòn pair, ara sua mair e as sues fraies çò que l'auie passat damb eth mardan e qui ère eth mardan, e com eth mardan ère mardan ath còp qu'èsser uman. E les didec qu'ère eth sòn pròpri espós eth beròi vencedor des tornegi.

Aquerò siguec tot!

E eth sultan e era esposa deth sultan, e es dues hilhes deth sultan, fraies dera princessa se mostrèren prodigiosament estonadi e se meravilhèren deth Destin dera joena. E vaquí çò que tanh ada eri!

Mès, tornant entath mardan, eth cas ei que despareishec. E ja non auec mardan, ne joen beròi, ne flaira de mardan, ne vestigi de joen. E era princesseta, dempús de demorar en bades diuèrsi dies e diuèrses nets, comprenec que non tornarie a aparéisher; e se quedèc trista, dolorida, plorant e sense esperança…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitanta cincau net

Era didec:

… Mès, tornant entath mardan, eth cas ei que despareishec. E ja non auec mardan, ne joen beròi, ne flaira de mardan, ne vestigi de joen. E era princesseta, dempús de demorar en bades diuèrsi dies e diuèrses nets, comprenec que non tornarie a aparéisher; e se quedèc trista, dolorida, plorant e sense esperança.

E viuec d'aguesta sòrta pendent bèth temps, entre lèrmes contunhes e cuelhuda per aclapament, en tot refusar tot consolament e tota distraccion. E contestaue a guairi sajauen de hèr-li desbrembar eth sòn malastre: "Qu'ei inutil; sò era mès malerosa entre es creatures, e morirè de pena, solide."

Mès, abans de morir, voi saber per jo madeisha s'en tota era extension dera tèrra d'Allà i a ua hemna tan abandonada dera sòrt e dera desgràcia coma jo. E prumèr decidic viatjar entà interrogar a totes es hemnes des ciutats que passaue. Dempús deishèc de cornèr aquera prumèra idia entà hèr bastir, sense tier en compde es despenes, un hammam esplendid que non auie parièr en tot eth règne dera India. E hec qu'es pregonèrs publics anoncièssen per tot er Empèri qu'era entrada en hammam serie a gratis entà totes es hemnes que volessen banhar-se aquiu, mès damb era condicion de qué cada afavorida li condèsse ara hilha deth rei, entà esvagar-la, eth màger malastre e era màger tristesa qu'auie patit ena sua vida. Per çò d'aqueres que non auessen arren que condar, non auien eth permís entà entrar en hammam.

Atau, donc, non se tardèren a arribar en hammam dera princessa totes es afligides deth règne, totes es abandonades dera sòrt, es maleroses de toti es colors, es miserables de totes es espècies, es veudes e es divorciades, e guaires, d'ua manèra o ua auta, sigueren herides pes vicisituds deth temps, e pes traïsons dera vida. E cada ua, abans de banhar-se, li condaue ara hilha deth rei aquerò mès trist qu'auie experimentat ena sua vida. N'auec que li condèren eth nombre de còps que les fotien es sòns esposi, e n'auec que vessèren lèrmes quan hègen eth relat dera sua viduitat, mentre que d'autes manifestauen eth sòn amarum per veir qu'es sòns esposi balhauen preferéncia sus eres a quinsevolh rivau òrra e vielha o a quinsevolh nera de pòts de camelh, e enquia e tot n'auec que dideren paraules emocionantes entà hèr eth relat dera mòrt d'un solet hilh e d'un marit estimat. E d'aguesta sòrta se passèc en hammam un an entre istòries neres e lamentacions. Mès era princessa non trapèc ara hemna, entre es milèrs qu'auie vist, qu'era sua desgràcia se podesse comparar damb era sua en intensitat e prigondor. E cada còp se negaue mès ena tristesa e ena desesperacion.

E vaquí qu'un dia entrèc en hammam ua prauba vielha, tremolosa ja jos era bohada dera mòrt, que s'emparaue en un baston entà caminar. E s'apressèc ara hilha deth rei, e li punèc era man, e li didec: "Per çò que hè a jo, *ya setti*! es mèns malastres son tan nombrosi coma es mèns ans, e abans d'acabar de condar-te-les ja se m'aurie queigut era lengua. Plan per aquerò non te diderè qu'era darrèra desgràcia que m'a arribat, e que, per cèrt, ei era màger de totes, donques qu'ei era soleta qu'eth sòn sens e motiu non è comprenut. E aguesta desgràcia m'arribèc ager precisament pendent eth dia. E se sò en tot tremolar dauant de tu, *ya setti*! ei per auer vist çò qu'è vist! Escota:

Te cau saber, *ya setti*! que per tota proprietat non è qu'era camisa de coton blu que ves sus jo. E coma que me calie lauar-la, pr'amor de que me siguesse possible presentar-me d'ua manèra convenenta, en hammam dera tua generositat, decidí vier ara vòra der arriu, en un lòc solitari a on podessa despolhar-me sense èster vista e lauar era mia camisa.

E era causa se hec sense cap contratemps, e ja auia jo lauat era mia camisa e l'auia estenut en solèr sus còdols, quan vedí auançar entà jo a ua mula sense mulatèr que venguie damb dus oires plei d'aigua, e, pensant qu'eth mulatèr arribarie de seguit, hi lèu a botar-me era camisa, que solet ère seca a mieges, e deishè passar ara mula. Mès coma que non vedia ne mulatèr ne ombra de mulatèr, sentí grana perplexitat pensant en aquera mula sense patron que caminaue pera arriba botjant eth cap, segura deth camin e dera direccion qu'amiaue. E ahiscada de curiosèr, me quilhè sus es dus pès e la seguí de luenh. E lèu arribèc en un ticolet, non guaire enlà dera vòra dera aigua, e s'arturèc, en tot picar era tèrra damb ua pauta. E tres còps piquèc atau era tèrra damb era pauta dreta e tath tresau còp se dauric eth ticolet e era mula baishèc en interior per ua pala suau. E a maugrat deth mèn gran estonament, non podí empedir ara mia anma que seguisse ad aquera mula. E entrè en sosterranh darrèr d'era.

E non me tardè a arribar en ua codina grana que, sense cap de dobte, deuie èster era codina de bèth palai de dejós dera tèrra. E vedí beròies marmites alinhades en orde enes fogons, deishant anar ua flaira de prumèr orde que dilatèc es ventalhs deth men còr e vivifiquèc es membranes deth mèn nas.

E me cuelhec un gran apetís, e era mia anma desirèc arderosament tastar aquera codina excellenta. E non podí tier es mies sollicituds dera mia anma. E coma que non vedia a cap codinèr, ne ad arrés a qui demanar-li bèra causa per Allà, m'apressè ara marmita que deishaue anar ua flaira mès esquista, e lheuè era tapa. E m'enrodèc ua gran broma aromatica, e deth hons dera marmita me cridèc de pic ua votz: "Ep! Ep! Qu'aquerò ei entara nòsta senhora! Non ac tòques o moriràs!" E jo, cuelhuda d'espant, deishè quèir era tapa sus era marmita e gessí dera codina ath mès córrer. E arribè en ua dusau sala un shinhau mès petita, qu'en era i auie alinhades plates de pastissi de bona qualitat, e còques que flairauen ben, e moltes autes causes de prumèr orde entà minjar. E sense poder resistir es sollicituds dera mia anma, estirè era man entà ua des plates e cuelhí ua còca umida e tèba encara. E vaquí que recebí ena man un còp que me hec deishar era còca; e deth miei dera plata gessec ua votz que me cridèc: "Ep! Ep! Qu'aquerò ei entara nòsta senhora! Non ac tòques o moriràs!" E eth mèn espant arribèc as limits extrèms, e corrí en linha dreta, tremolant-me es mies vielhes cames que ja me mancauen. E dempús

de passar galaries e galaries, me vedí de pic en ua gran sala de vòuta, d'ua beresa e d'ua riquesa qu'arren auien d'envejar as palais des reis, senon ath contrari. E ath miei d'aquera sala i auie un gran estanh d'aigua viua. E ar entorn d'aguest estanh i auie quate trons, un des quaus ère mès naut e mès esplendid qu'es auti.

E non vedí ad arrés en aquera sala, que solet ère abitada pera frescor e era armonia. E ja hège ua estona qu'èra aquiu admirant tota aquera beresa, quan, ath miei deth silenci, heric era mia audida un bronit que se retiraue ath que hèn es pautes d'ua vegada de crabes quan caminen pes pèires. E sense saber de qué podie tractar-se, hi lèu a amagar-me dejós d'un divan qu'ère emparat ena paret, de sòrta que podessa guardar sense èster vista. E eth bronit des pautes picant eth solèr s'apressèc ena sala e, de seguit, vedí entrar mardans de barbes neres. E eth darrèr anaue montat en penultim. E toti se placèren en bon orde, cada un dauant deth sòn tron, ar entorn der estanh. E aqueth que cavaucaue sus eth sòn companh baishèc deth lomb dera sua cavaladura e se botèc dauant deth tron principau. Dempús toti es auti mardans s'inclinèren ath sòn dauant, tocant damb eth sòn cap en solèr, e atau s'estèren pendent un moment sense botjar-se. Dempús se lheuèren toti ath còp, e ath madeish temps qu'eth sòn patron, heren tres secodides. E en aqueth moment queigueren es sues pèths de mardan. E vedí a quaranta joeni coma lues, eth mès beròi des quaus ère eth sòn patron. E baishèren en estanh, damb eth sòn cap dauant, e se banhèren ena aigua. E gesseren d'era damb uns còssi coma eth gensemin, que benedien ath sòn Creador. E se seigueren enes sòns trons, totafèt nudi ena sua beresa.

E mentre contemplaua ath joen seigut en tron gran e me meravilhaua en mèn còr damb era sua vista, vedí de pic regolejar gròsses lèrmes des sòns uelhs. E tanben queiguien lèrmes, encara que mens nombroses, des uelhs des auti joeni. E toti comencèren a alendar, dident: "Ò senhora nòsta! Ò senhora nòsta!" E eth sòn joen cap alendaue: "Ò sobeirana dera gràcia e dera beresa!" Dempús entení gemiments que gessien dera tèrra, baishauen dera vòuta, venguien des murs, des pòrtes e de toti es mòbles repetint damb accent de pena e de dolor aguestes madeishes paraules: "Ò senhora nòsta! Ò sobeirana dera gràcia e dera beresa!"

E quan aueren plorat e alendat e gemegat pendent ua ora, eth joen se lheuèc e didec: "Quan vieràs? Jo non posqui gésser! Ò sobeirana mia! quan vieràs, donques que jo non posqui gésser?" E baishèc deth sòn tron e tornèc a entrar ena sua pèth de mardan. e toti baishèren deth sòn tron tanben entrèren enes sues pèths de mardan. E partiren dera madeisha manèra qu'auien vengut.

E quan deishè d'enténer en solèr eth bronit des sues pautes, gessí deth mèn amagader, e tanben me n'anè coma auia vengut. E non podí alendar tranquillament enquia que siguí dehòra deth sosterranh.

E tau ei era mia istòria, ò princessa! E ei era màger desgràcia dera mia vida. Pr'amor que non solet me siguec impossible satisfèr eth mèn desir enes marmites e enes plates, senon que non comprení arren de guaire vedí en aqueth sosterranh. E aquerò ei precisament era màger desgràcia dera mia vida!"

Quan era vielha auec acabat d'aguesta sòrta eth relat, era hilha deth rei, que l'auie escotat damb eth còr bategant, non dobtèc ja de qué siguesse eth sòn estimat mardan que cavaucaue, e se pensèc que morie d'emocion. E quan fin finau podec parlar-li didec ara vielha: "Ò mair mia! Allà eth Misericordiós t'a amiat aciu solet entà qu'era tua vielhesa sigue erosa mejançant jo. Pr'amor qu'en avier seràs entà jo coma ua mair e guaire possedisque era mia man serà tanben tòn. Mès s'estimes es beneficis d'Allà sus eth tòn cap, se te platz, lhèua-te ara madeish e amia-me en lòc qu'as vist entrar ara mula damb es dus oires. E non te demani que vengues damb jo, senon que me digues eth lòc." E era vielha contestèc damb era audida e era aubediéncia. E quan gessec era lua sus era terrassa deth hammam, gesseren es dues e anèren ena arriba der arriu.

E de seguit vederen ara mula, que venguie ena sua direccion, cargada damb es sòns dus oires plei d'aigua. E la seguiren de luenh, e la vederen picar damb es pautes, e entrar en sosterranh dubèrt dauant d'era. E era hilha deth rei li didec ara vielha: "Demora-me aciu!" Mès era vielha non la volec deishar entrar soleta e la seguic, a maugrat dera sua emocion.

E entrèren en sosterranh e arribèren ena codina. E de totes es beròies marmites ròies alinhades en orde enes fogons, e que cantauen damb armonia, deishant anar flaires que dilatauen es ventalhs des còrs, vivificauen es membranes deth nas e aluenhauen es preocupacions des anmes en pena. E ath sòn pas se lheuauen eres soletes es tapes des marmites, e gessien d'eres votzes alègres que didien: "Planvenguda sigue era nòsta senhora! Planvenguda!" E ena dusau sala i auie apilerades es plates de pastissi excellents, e còques mofles, e d'autes causes bones e trendes que flatauen era vista der espectador. E de totes es plates, e deth hons des pastères que contenguien eth pan recent, exclamauen votzes eroses: "Planvenguda! Planvenguda!" E eth madeish aire semblaue agitat per estrementides d'alegria e ressonauen exclamacions de jòia.

E era vielha, que vedie e entenie tot aquerò, li didec ara hilha deth rei: "Ò senhora mia! qu'ei per aquiu a on te cau entrar. Per çò que hè a jo, te demori aciu, donques qu'era codina ei eth lòc des sirventes, e non es sales deth tron."

E era princessa, trauessant es galaries, entrèc soleta ena sala grana que l'auie dit era vielha mentre qu'ath sòn pas es alègres votzes lançauen concèrts de benvenguda…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitanta siesau net

Era didec:

… E era princessa, trauessant es galaries, entrèc soleta ena sala grana que l'auie dit era vielha mentre qu'ath sòn pas es alègres votzes lançauen concèrts de benvenguda. E luenh d'amagar-se dejós deth divan, coma ac auie hèt era vielha, se seiguec en tron gran que se quilhaue en lòc d'aunor, ath cant der estanh. E coma tota precaucion se metec eth vel sus eth ròstre.

Tanlèu s'auec installat d'aguesta sòrta, coma ua reina en sòn tron, s'entenec un bronit molt teunhe, non de pautes picant eth solèr, senon de passi leugèrs qu'anonciauen ad aqueth que les hège. E entrèc eth joen, coma un diamant.

E arribèc çò qu'arribèc.

E en còr d'ambús enamoradi succedic era alegria as patiments. E s'amassèren coma er aimant s'amasse damb era sua aimada, mentre que des dera vòuta e des des murs e des de toti es cornèrs der apartament se deishaue enténer era armonia des cants e se lheuauen es votzes des sirvents en aunor deth sultan.

E dempús de bèth temps passat aquiu pes aimants, entre delícies e plasers encantadors, tornèren en palai deth sultan, a on siguec acuelhuda era sua arribada damb entosiasme, madeish pes parents que pes grani e petits, entre alegries e cants, mentre toti es abitants ornauen era ciutat.

E d'alavetz ençà viueren contents e prosperant. Mès Allà ei eth mès gran!

E sense senter-se cansada aquera net, Schahrazada didec encara:

Istòria deth hilh de rei damb era tortuga giganta

Se conde, entre çò que se conde, que, ena ancianitat deth temps e eth passat dera edat e deth moment, i auie un poderós sultan qu'eth Retribuidor l'auie autrejat tres hilhs. E aguesti tres hilhs, qu'èren barons indomables e eroïcs guerrèrs, se cridauen: eth màger, Schater-Alí (prince Alí); eth dusau, Schater-Hossein, e eth mès petit, Schater-Mohammad. E eth tau petit ère fòrça mès beròi, mès valent e mès generós qu'es sòns frairs. E eth sòn pair les estimaue a toti damb era madeisha afeccion, per çò qu'auie decidit deishar, dempús dera sua mòrt, ua part des sòns bens e deth sòn règne a cada un. Pr'amor qu'ère just e leiau. E non volie favorir a un en detriment des auti, ne damnatjar a un en benefici des auti.

E quan arribèren toti ara edat de maridar-se, eth sòn pair eth rei se vedec perplèx e trantalhant, e entà aconselhar-se, cridèc ath sòn visir, òme sabent, intègre e plen de prudéncia, e li didec: "Ò visir mèn! qu'è talents de trapar esposes entàs mèns tres hilhs, que ja son en edat de maridar-se, e t'è cridat entà compdar damb era tua opinion sus er ahèr." E eth visir reflexionèc pendent ua ora de temps, dempús lheuèc eth cap e didec: "Ò rei deth temps! qu'ei ua causa molt delicada!" Dempús higec: "Era sòrt e era mala sòrt son en lòcs invisibles! E arrés poirie forçar es decrets deth Destin. Plan per aquerò era mia idia ei qu'es tres hilhs deth nòste senhor eth rei, dèishen era eleccion des sues esposes ath destin. E entad aquerò, çò milhor que pòden hèr es tres princes ei pujar ena terrassa deth palai damb eth sòn arc e es sues flèches. E aquiu se les bendarà es uelhs e se les harà hèr diuèrsi torns. Dempús d'aquerò, cada un d'eri lançarà era sua flècha entà on s'age arturat. E se visitaràn es cases que sus eres agen queigut es flèches; e eth nòste senhor eth sultan cridarà ath proprietari de cada ua d'aguestes cases e les demanarà en matrimòni ara sua hilha entath prince proprietari dera flècha corresponenta, donques qu'era joena aurà estat escrita atau ena sua sòrt peth Destin."

Quan eth sultan entenec aguestes paraules deth visir, li didec: “Ò visir mèn! eth tòn conselh qu’ei un conselh excellent, e tierè en compde era tua opinion.” E ara seguida hec cridar as sòns tres hilhs, que tornauen de caça; e les comuniquèc era decision cuelhuda entada eri per eth e eth visir, e pugèc damb eri ena terrassa de palai, seguit des sòns visirs e de toti es dignataris.

E cada un des tres princes, qu’auien pujat ena terrassa damb eth sòn arc e eth sòn carcais, alistèc ua flècha e estirèc er arc. E les bendèren es uelhs.

E eth hilh màger deth rei, dempús que lo heren virar sus eth madeish, apuntèc damb era sua flècha, eth prumèr, des d’a on s’auie arturat. E era flècha, lançada pera còrda molt hloisha,volec pes aires e anèc a quèir ena casa d’un gran senhor.

E eth dusau hilh deth rei lancèc ath sòn torn era flècha que queiguec ena terrassa der oficiau màger des tropes deth rei.

E eth tresau hilh deth rei, qu’ère eth prince Schater-Mohammad, lancèc era sua flècha ena direccion que s’auie virat. E era fècha queiguec en ua casa qu’eth sòn proprietari non se coneishie.

E anèren a visitar es tres cases mentades. E se passèc qu’era hilha deth gran senhor e era hilha der oficiau dera armada èren dues joenes coma lues. E es sòns pairs arribèren ar arràs dera alegria per çò de maridar-les damb dus hilhs deth rei. Mès quan anèren a visitar era tresau casa, a on auie queigut era flècha de Schater-Mohammad, vederen que non ère abitada que per ua tortuga giganta solitària.

E eth sultan, pair de Schater-Mohammad, e es visirs e es emirs e camarlencs vederen ara tortuga, que s’estaue complètament soleta en aquera casa, e s’estonèren ar arràs. Mès coma que, ne peth mau de morir auien de pensar en autrejar-la coma esposa ath prince Schater-Mohammad, eth sultan decidic repetir era experiéncia. E, per tant, eth joen prince tornèc a pujar ena terrassa, damb er arc e eth carcais ena espatla, e dauant dera concurréncia lancèc ua dusau flècha ara sòrt. E era flècha, amiada peth sòn Destin, queiguec precisament sus era casa abitada pera enòrma tortuga solitària.

En veir aquerò, eth sultan quedèc extrèmament contrariat, e li didec ath prince: “Per Allà, ò hilh mèn! qu’era benediccion non guide aué era tua man. Prèga ath Profèta!” E contestèc eth joen: “Siguen damb Eth, damb es sòns companhs e damb es sòns fidèus era salutacion e es benediccions!” E eth sultan contestèc: “Invòca eth nòm d’Allà, e lança era flècha per tresau viatge!” E didec eth joen prince: “En nòm d’Allà, eth Clement sense limits, eth Misericordiós!” E hloishant eth sòn arc lancèc un aute còp era flècha que, dirigida peth Destin, queiguec un aute còp sus era casa que s’estaue era solitària tortuga giganta.

Quan eth sultan vedec qu’era pròva ère tan precisa e tan evidenta a favor dera tortuga, decidic qu’eth sòn hilh mendre, eth prince Schater-Mohammad, se quedèsse celibatari. E li didec: “Ò hilh mèn! coma qu’aguesta tortuga non ei dera nòsta raça, ne dera nòsta espècia, ne dera nòsta religion, vau mès que non te marides damb arrés enquia qu’Allà mos torne era sua gràcia!” Mès Schater-Mohammad exclamèc: “Pes merits deth Profeta (damb eth era pregària e era patz!), eth temps dera mia solteria ja s’a passat e, donques

qu'era tortuga m'a estat autrejada peth Destin, sò d'acòrd en maridar-me damb era." E contestèc eth sultan ar arràs der estonament: "Ò hilh mèn! t'a estat escrita era tortuga peth Destin; mès, des de quan es hilhs d'Adam cuelhen coma esposes as tortugues? Qu'ei ua causa prodigiosa!" Mès eth prince contestèc: "Que voi aguesta tortuga coma esposa, e non a cap auta!"

E eth sultan, qu'estimaue ath sòn hilh, non volec contrariar-lo ne apesarar-lo, e hènt repè dera sua decision, autregèc eth sòn consentiment entà tan estranh matrimòni.

E se heren grani hestaus e granes celebracions damb dances, cants e concèrts d'esturments, en aunor des nòces de Schater-Alí e Schater-Hossein, es dus hilhs majors deth sultan. E quan se passèren quaranta dies e quaranta nets de cada nòça, es dus princes entrèren enes apartaments des sues esposes ena nèt noviau, e consumèren eth sòn matrimòni damb tota felicitat e galhardia.

Mès quan arribèc eth torn des nòces deth joen prince Achater-Mohammad damb era sua enòrma tortuga solitària, es dus frairs majors e es esposes d'ambdús frairs, e es pairs, e totes es hemnes des emirs e des dignataris, remiren era sua preséncia ena ceremònia, e non perdonèren arren entà qu'aqueri hestaus siguessen tristi e lugubres. Atau, donc, eth joen prince siguec umiliat ena sua anma, e patic tota sòrta de vexacions en guardades, arridolets e esquies virades. Mès per çò que se passèc pendent era net noviau, quan eth prince entrèc ena cramba dera sua esposa, arrés se'n podec saber. Pr'amor que tot se passèc darrèr deth vel, que solet pòden penetrar es uelhs d'Allà. E madeish se passèc era net a vier e es autes nets. E toti èren estonadi de qué s'auesse celebrat semblabla union! E arrés comprenie se com un hilh d'Adam podie coabitar damb ua tortuga, encara que siguesse tan grana coma un tonèl des mès grani. E aquerò ei çò que tanh as nòces deth prince Schater-Mohammad damb era sua esposa era tortuga!

Per çò que hè ath sultan, es ans, es preocupacions deth règne e es emocions de tota sòrta, sense compdar era pena que l'auie costat eth matrimòni deth sòn hilh petit, dobleguèren era sua esquia e aflaquiren es sòns uassi. E s'aclapèc, se metec auriò e perdec er apetís. E damb es sues fòrces s'amendric tanben era sua vista e se quedèc totafèt cec. Quan es sòns tres hilhs, qu'estimauen ath sòn pair coma eth les estimaue, vederen er estat que se trapaue, decidiren non deishar que suenhèssen dera sua salut es hemnes deth harem, qu'èren ignorantes e supersticioses, e pensèren se qué harien entà entornar ath sòn pair era fòrça e era salut. E trapèren ua forma, e dempús de punar es mans deth rei, li dideren: "Ò pair nòste! vaquí qu'era tua cara se torne auriòla e amendrís eth tòn apetís e s'aflaquís era tua vista! E s'es causes seguissen atau, non auram mès remèdi qu'estarnar-mos es vestits de color, entà pèrder damb tu eth nòste sosteniment e eth nòste guida. Te cau, donc, escotar eth nòste conselh, pr'amor qu'èm es tòns hilhs e tu ès eth nòste pair. Nosati pensam qu'en avier an d'èster es nòstes esposes es que te premanisquen er aliment, e non es hemnes deth tòn harem. Pr'amor qu'es nòstes esposes son plan adreites en art dera codina, e codinaràn entà tu minjars que t'entornaràn er apetís, e damb er apetís es fòrces, e damb es fòrces era salut, e damb era salut era excelléncia dera vista e era garison des tòns uelhs malauts." E eth sultan s'emocionèc fòrça dauant d'aquera atencion des sòns hilhs, e les contestèc: "Qu'Allà

vos aumplisque damb es sues gràcies, ò hilhs deth vòste pair! Mès aquerò que serà un anuèg gran entàs vòstes esposes…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitanta setau net

Era didec:

"…Qu'Allà vos aumplisque damb es sues gràcies, ò hilhs deth vòste pair! Mès aquerò que serà un anuèg gran entàs vòstes esposes!" Mès eri comencèren a protestar, dident: "Un anuèg! Qu'ei que non son es tues esclaues? E qué an de hèr mès urgent que premanir minjars que te hèsquen recuperar era tua salut? E auem pensat, ò pair! que çò de milhor entà tu serie que cada ua te premanisse ua plata de minjar codinat per era, pr'amor de que era tua anma posque alistar aqueth que l'agrade mès per sòn aspècte, pera sua flaira e peth sòn sabor. E d'aguesta sòrta te tornarà era salut e se guariràn es tòns uelhs." E eth sultan les abracèc e les didec: "Vosati sabetz milhor que jo aquerò que me conven!"

E dauant d'aquera innovacion, que les alegrèc enquiath limit dera alegria, es tres princes anèren a cercar as sues tres esposes, e les ordenèren que premanissen cada ua ua plata de minjar que siguesse admirabla ara vista e ar olfacte. E cada un ahisquèc ara sua esposa respectiva, en tot dider-li: "Qu'ei de besonh qu'eth nòste pair aliste es minjars dera mia casa en lòc des dera casa des mèns frairs!"

E mentretant, es dus frairs majors non cessèren de burlar-se'n deth sòn frair petit, en tot preguntar-li damb molta ironia se qué amiarie era sua esposa, era enòrma tortuga, entà entornar-li er apetís ath sòn pair e adocir-li eth paladar. Mès eth non contestaue as sues preguntes e interrogacions mès que damb un arridolet tranquil.

Per çò dera esposa de Schater-Mohammad, qu'ère era gigantesca tortuga solitària, non demoraue qu'aquera escadença entà demostrar çò qu'ère capabla. E en aquera ora e en aqueth instant se metec mans ara òbra. E comencèc en tot hèr-li a vier ara esposa deth hilh màger deth rei ara sua sirventa de confiança, damb er encargue de demanar-li qu'auesse era bontat de recuélher entada era, era tortuga, toti es cagarrilhs des arrats dera sua casa, pr'amor qu'era, era tortuga, auie un besonh urgent d'aquerò entà codinar er arròs, es farcits e es auti minjars e jamès tenguie d'auti condiments qu'aqueri. E en enténer semblabla causa, se didec era esposa de Schater-Alí: "Non, per Allà! que non li balharè bric aguesti cagarrilhs d'arrats que me demane aguesta miserabla tortuga. Pr'amor que ja saberè jo tier-les coma condiments milhor qu'era.! E li responec ara sirventa: "Me hè dòu auer de contestar-te damb ua negativa. Mès, per Allà, qu'a penes n'è pro entath mèn usatge personau!" E era sirventa l'amièc aguesta responsa ara sua patrona era tortuga.

Alavetz era tortuga se metec a arrir, e se voludèc d'alegria. E envièc ara sua sirventa de confiança ara esposa deth dusau frair deth rei, damb er encargue de demanar-li totes es lordères de porets e de palomes qu'auesse a capita dera sua man, jos eth pretèxt de qué

era, era tortuga, auie ua grana necessitat d'aqueres entàs minjars que premanisse entath sultan. Mès era sirventa tornèc ath costat dera sua patrona sense arren ena man, e damb aspres paraules ena lengua de part dera esposa de Schater-Hossein. E era tortuga, en non veir arren enes mans dera sua sirventa, e en enténer es paraules aspres qu'amiaue ena lengua de part dera esposa deth dusau hilh deth sultan, se voludèc de satisfaccion e d'alegria, e se metec a arrir de tau sòrta, que se queiguec de cu.

Dempús premanic eth minjar çò mihor que podec e sabie, lo botèc ena plata, caperèc era plata damb ua tapa de vime, e ac tapèc tot damb un mocador de lin perhumat de ròsa. E manèc ara sua fidèu sirventa entà que li hesse a vier era plata ath sultan, mentre que, dera sua part, es autes dues esposes des princes hègen amiar es sues, pes esclaues.

E arribèc, donc, eth moment deth minjar; e eth sultan se seiguec dauant des tres plates; mès tanlèu destapèc era plata dera primèra princessa, gessec d'era ua flaira infècta e pudesenca de cagarrilhs d'arrat capabla d'asfixiar a un elefant. E ath sultan l'afectèc tan desagradiuament aquera flaira, que li virèc eth cap e queiguec estavanit damb es pès ath costat deth menton. E es sòns hilhs s'esdeguèren a ajudar-lo, e l'esposquèren damb aigua de ròses, e li heren aire damb un ventalh e artenheren remeter-lo. E en brembar-se'n alavetz dera causa dera sua indisposicion, non podec mens que deishar anar era sua colèra contra era sua irèua e aumplir-la de malediccions.

E ath cap de cèrt temps s'artenhèc padegar-lo, e tant e tant li parlèren, que lo heren decidir a que tastèsse era dusau plata. Mès tanlèu la destapèc, aumplic era sala ua flaira atròça e fetida coma s'acabèssen d'usclar aquiu es lordères de toti es audèths de corrau dera ciutat. E aquera flaira entrèc ena sua gòrja, en nas e enes uelhs delicadi deth malerós sultan, qu'alavetz se pensèc que s'anaue a tornar cèc deth tot e morir. Mès s'esdeguèren a daurir es hièstres, e hèr-se a vier era plata causanta de toti es maus, e a usclar encens entà purificar er aire e contrarestar era pudor.

E quan eth hastigat sultan alendèc un shinhau er aire liure e podec parlar, exclamèc: "Quin mau les è hèt as vòstes esposes, ò hilhs mèns! entà que d'aguesta sòrta mautracten a un ancian e li hotgen era hòssa en vida? Aquerò ei un crim que castigue Allà!" E es dus princes, esposi des qu'auien premanit es plates, se mostrèren tristi e contestèren qu'aquerò ère ua causa que depassaue eth sòn enteniment.

E mentretant, eth joen prince Schater-Mohammad punèc era man deth sòn pair, e li supliquèc que desbrembèsse es sues impressions desagradiues entà non pensar qu'en gust que l'autrejarie era tresau plata.

E eth sultan, en enténer aquerò, arribèc ath limit dera colèra e dera indignacion, e exclamèc: "Qué dides, ò Schater-Mohammad! Te'n burles deth tòn ancian pair? Que tòca jo ara eth minjar premanit pera tortuga, quan es premanits pes dits de hemnes son ja tant òrres e espaventosi? Pro veigui qu'entre es tres auetz jurat hèr crebar eth mèn hitge e dar-me a béuer ua glopada dera mòrt." E eth joen prince s'apressèc as pès deth sòn pair, e li jurèc pera sua vida e pera vertat sagrada dera fe, qu'era tresau plata li harie desbrembar es sues tribulacions, e qu'eth, Schater-Mohammad, s'avalarie toti es minjars se non èren deth gust deth sòn pair. E supliquèc e preguèc e persutèc e intercedic autant

e tan umilament a favor dera plata, qu'eth rei acabèc en tot deishar-se convéncer, e hec un gèst a un esclau entà que lheuèsse era tapa dera tresau plata, mentre prononciaue era formula: "Me refugi en Allà eth Protector!"

Mès vaquí que, en èster lheuada era tapa, gessec dera plata dera tortuga ua flaira compausada des mès suaus aròmes de codina, e tant esquista e deliciosament penetranta, que de seguit se dilatèren es ventalhs deth còr deth sultan, e es ventalhs des sòns paumons, e s'estrementiren es ventalhs des sòns nassi, e li tornec er apetís despareishut de hège tant de temps, e se dauriren es sòns uelhs e s'aclaric era sua vista. E se li botèc eth color rosat e se tranquillizèc er aspècte deth sòn ròstre. E mingèc sense parar pendent ua ora. E dempús beuec un excellent sorbet de musc e nhèu atapida, e arrotèc damb gust diuèrsi còps damb es ròts que partien deth hons deth sòn estomac satisfèt. E ar arràs dera tranquillitat e deth benèster, balhèc es gràcies pes sòns beneficis ath Retribuidor, dident: "*Al Gamdú lilah*!"

E non sabec se com exprimir-li ath sòn hilh petit era satisfaccion que l'auien costat es minjars codinadi pera sua esposa era tortuga. E Schater-Mohammad acceptèc es felicitacions damb modestia pr'amor de non dar enveja as sòn frairs e meter-les contra eth. E li didec ath sòn pair: "Aquerò, ò pair! non ei qu'ua petita part des talents dera mia esposa. Mès, s'Allà ac vò, arribarà eth dia que li sigue autrejat eth merit de recéber es tòns compliments damb mès rason!" E li preguèc que, donques qu'ère satisfèt, siguesse en avier era tortuga era soleta encargada de subministrar cada dia es plates de minjar. E eth sultan acceptèc, en tot díder: "Damb còr pairau e afectuós, ò hilh mèn!"

E damb aqueth regim alimentari se remetec complètament. E tanben se li guariren es uelhs.

E entà celebrar era sua garison e era recuperacion dera vista, eth sultan dèc en palai ua gran hèsta, damb ua celebracion magnifica, ara quau convidèc as sòns tres hilhs damb es sues esposes. E es princesses s'apraièren coma milhor poderen entà presentar-se ath sultan de manèra que hessen aunor as sòns esposi e les blanquinegèsse eth ròstre dauant deth sòn pair.

E era enòrma tortuga tanben s'apraièc entà que blanquinegèsse en public eth ròstre deth sòn espós per çò dera beresa dera sua vestimenta e dera elegància deth sòn anament. E quan siguec ornada ath sòn gust, ordenèc ara sua sirventa de confiança qu'anèsse a veir ara màger des sues cunhades pr'amor de pregar-li que li prestèsse ara tortuga eth lit gran qu'auie en sòn corrau, donques qu'era tortuga se premanie a anar en palai a shivau sus tan beròia montura. Mès era princessa li contestèc, mejançant era lengua dera sirventa, que s'era, era princessa, auie un lit beròi, ère entà servir-se d'eth en sòn pròpri usatge. E en enténer aguesta responsa, era tortuga queiguec de cu a truca d'arrir, e manèc ara sirventa entara casa dera dusau princessa damb er encargue de demanar-li, en qualitat de simple prestatge per un solet dia, eth gran mardan que li pertanhie. Mès era sirventa tornèc ath costat dera sua patrona pr'amor de transmeter-li damb era sua lengua ua negativa acompanhada de paraules agres e comentaris desagradius. E era tortuga se voludèc e s'estrementic e arribèc ar arràs dera dilatacion e deth divertiment.

E quan arribèc era ora deth hestau, e es hemnes dera sultana, per orde dera sua patrona, se placèren ordenadament dauant dera pòrta exteriora deth harem entà recéber as tres esposes des hilhs deth rei, vederen quilhar-se ara imprevista ua broma de povàs que s'apressèc rapidamenmt. E ath miei d'aquera broma campèc de seguit un lit gigant que corrie a ras de tèrra, espatarrat, damb eth còth estirat, agitant es ales e amiant ath sòn lomb, cama aciu cama enlà, e damb era cara cambiada, ara prumèra princessa. E de seguit, darrèr d'era, a shivau sus un mardan bramaire e revòutat, caperada de povàs, apareishie era dusau princessa.

E en veir aquerò, eth sultan e era sua esposa se desengustèren fòrça, e se les metec eth ròstre nere de vergonha e d'indignacion. E eth sultan s'estarnèc en repotecs contra eres, en tot dider-les: "Vaquí que, non contentes damb auer-me volut aucir per asfixia e empodoament, voletz ara que siga jo era burla deth pòble, e comprometer-mos a toti e desonorar-mos en public!" E era sultana tanben les recebec damb paraules irades e uelhs trauessadi. E non se sap se qué aurie pogut passar se non auessen anonciat era proximitat dera seguida dera tresau princessa. E eth còr deth sultan e eth dera sua esposa s'espauriren, pr'amor que se didien: "S'an vengut d'aguesta sòrta es dues prumères, que pertanhen ara nòsta espècia d'èssers umans, com serà era tresau, que pertanh ara raça des tortugues?" E invoquèren eth nòm d'Allà, dident: "Que non i a recors ne refugi qu'en Allà, qu'ei gran e poderós!" E demorèren era calamitat, tient era respiracion…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitanta ueitau net

Era didec:

… E demorèren era calamitat, tient era respiracion.

E vaquí que prumèr campèc en meidan un equip de corredors anonciant era arribada dera esposa de Schater-Mohammad. E de seguit auancèren quate beròis *sais* vestidi de brocat e d'esplendides tuniques damb manges que les arrossegauen, cridant, damb ua longa barra ena man: "Dauritz eth pas ara hilha de reis!" E apareishec eth palanquin, caperat damb teishuts preciosi de beròis colors, amiat enes espatles d'ombrius neri, e s'arturèc ath pè des gradons dera entrada. E gessec d'eth ua princessa vestida d'esplendor e de beresa, qu'arrés coneishie. E coma que demorauen que tanben baishèsse era tortuga, se pensèren qu'aquera princessa ère era dauna d'aunor. Mès quan vederen que pujaue soleta era escala e qu'eth palanquin s'aluenhaue, se vederen obligadi toti a arreconéisher en era ara esposa de Schater-Mohammad, e a receber-la damb toti es aunors degudi ath sòn reng e damb tota era cordialitat desirabla. E eth còr deth sultan se dilatèc de satisfaccion dauant d'aquera beresa, d'aquera gràcia, d'aqueth anament, des sues manères e de tot er encantament que gessie d'era e deth mendre des sòns gèsti e movements.

E coma qu'auie arribat eth moment de formar part deth hestau, eth sultan convidèc as sòns hilhs e as esposes des sòns hilhs, a plaçar-se ar entorn sòn e dera sultana. E comencèc eth minjar.

E vaquí qu'era prumèra parva mestrada ena plata siguec, com ei de besonh, un gran plat d'arròs codinat damb boder. Mès abans de qué arrés auesse auut temps de tastar-lo, era beròia princessa se lheuèc peth dessús dera plata e se la vessèc totafèt enes peus. E en madeish moment toti es grans d'arròs se convertiren en pèrles, que correren ath long des beròis peus dera princessa e s'escampilhèren ath sòn entorn e queigueren en solèr, en tot hèr un bronit meravilhós.

E sense demorar qu'es convidats s'auessen remetut deth sòn estonament dauant d'un prodigi tan admirable, era princessa cuelhec ua caçòla grana qu'en era i auie un potatge espès de *mulukhia*, e se lo vessèc tau quau sus eth cap. E eth potatge verd se transformèc en ua infinitat d'esmeraldes dera aigua mès beròia, que correren ath long des sòns peus e des sòns vestits, e s'espargèren ath sòn entorn, barrejant en solèr es sues beròies tonalitats verdes damb es bualhs purs des pèrles.

E er espectacle d'aqueri prodigis meravilhèc ar arràs ath sultan e as convidadi. E es sirventes s'esdeguèren a botar en mantèl deth hestau d'autes plates d'arròs e de potatge de *mulukhia*. E es autes dues princesses, auriòles d'enveja, non voleren quedar escurides pera capitada dera sua cunhada, e cuelheren ath sòn torn es plats de minjar. E era màger cuelhec eth plat d'arros, e era dusau eth plat de potatge verd. E se lo vessèren respectivament en sòn pròpri cap. E er arròs seguic estant arròs enes peus dera ua e se l'apeguèc d'ua manèra terribla en cap, en tot enlordir-la. E eth potatge verd siguec estant potatge verd, e correc pes peus e peth cap dera auta, en tot revestir-la complètament d'ua capa verda que se retiraue ara mèrda d'ua vaca, pegosa e òrra ar extrèm.

E en veir aquerò, eth sultan se desengustèc enquiath limit, e ordenèc as sues dues irèues majores que se lheuèssen dera sala e se n'anèssen çò mès luenh possible dera sua vista. E les didec que non les volie tornar a veir mès, ne tansevolh percéber era sua flaira. E eres se lheuèren en aquera ora e en aqueth instant, e se n'anèren dera sua preséncia, damb es sòns esposi, avergonhades, umiliades e hastigades. E aquerò ei çò que hè ada eres!

Per çò dera princessa meravilhosa e deth sòn espós eth prince Schater-Mohammad, se demorèren solets ena sala deth sultan, que les punèc e les sarrèc contra eth sòn còr efusivament, e les didec: "Vosati solets qu'ètz es mèns hilhs!" E de seguit volec inscríuer eth tron a nòm deth sòn hilh mendre, e congreguèc as emirs e as visirs, e inscriuec dauant d'eri eth tron sus eth cap de Schater-Mohammad, en qualitat d'eréncia e succession, en tot excludir as auti eretèrs. E les didec a ambdús: "Desiri qu'en avier vos estetz damb jo en palai, pr'amor que sense vosati solide me moriria." E contestèren eri: "Enténer qu'ei aubedir! E eth tòn desir ei per dessús deth nòste cap e des nòsti uelhs!"

E era princessa meravilhosa, entà non veder-se temptada a cuélher un aute còp era forma de tortuga, que li podie costar bèra emocion desagradiua ath sultan, ordenèc ara sua sirventa que li hesse a vier era clòsca qu'auie deishat en casa. E quan auec era clòsca entre es sues mans, li calec huec enquia que se consumic. E des d'alavetz s'estèc

jos era forma de princessa. E glòria a Allà, que la dotèc d'un còs sense cap defècte, meravilha des uelhs!

E eth Retribuidor seguic aumplint-les des sues gràcies e les autregèc fòrça hilhs. E viueren contents e prosperant.

En veir qu'eth rei l'escotaue sense desplaser, Schahrazada condèc encara aquera net, era istòria de:

Era hilha deth venedor de cedes

Me n'è sabut de qué ena ciutat de Eth Caire i auie un aunèst e respectable venedor de cedes, qu'eth Donador l'àuie autrejat tres hilhes coma tota descendéncia. E encara que normaument es hilhes non se hèn a vier damb eres benediccions, eth venedor de cedes acceptaue damb resignacion eth don deth sòn Creador e les auie ua grana afeccion as sues hilhes. Eres, plan, èren coma lues, e era mès petita depassaue as sues fraies en beresa, en encantaments, en gràcia, en sagacitat, en intelligéncia e en perfeccions. E se cridaue Zeina.

Cada maitin es tres joenes anauen ena casa dera sua mèstra, que les ensenhaue er art de brodar en seda e en velot. Pr'amor qu'eth sòn pair, eth venedor de cedes, òme excellent, volie qu'auessen ua educacion curosa, pr'amor de qu'eth Destin les metesse en camin deth sòn matrimòni hilhs de mercadèrs e non hilhs de quinsevolh venedor coma eth.

E toti es maitins, en vier ena casa dera sua mèstra de brodats, es joenes passauen per dejós dera hièstra deth sultan, damb era sua portadura eleganta, damb eth sòn aspècte de princesses e damb es sòns tres parelhs de uelhs babilonics, qu'apareishien damb tota era sua beresa dehòra deth vel deth ròstre.

E eth hilh deth sultan, en veder-les passar cada maitin, les cridaue des dera sua hièstra damb ua votz provocadora: "Era salutacion sus es hilhes deth venedor de cedes! Era salutacion sus es tres letres dretes der alfabet!" E era màger e era mejana contestauen tostemp ara salutacion damb un leugèr arridolet des sòns uelhs; mès era petita non didie absoludament arren e seguie eth sòn camin sense lheuar era vista. Mès s'eth hilh deth sultan persutaue, demanant, per exemple, notícies sus es cedes, e sus eth prètz actuau des cedes, e sus era venda des cedes, e sus era bona o mala qualitat des cedes, e sus era salut deth venedor des cedes, alavetz ère, era petita, era soleta que contestaue, sense cuelher-se ne tansevolh eth trabalh de guardar-lo: "E qué i a en comun entre es cedes e tu, ò ròstre de peish!?" E es tres se metien a arrir e seguien eth sòn camin.

E vaquí qu'ath hilh deth sultan, qu'ère apassionadament enamorat dera mendre des hilhes deth mercadèr de cedes, era petita Zeina, non deishauen d'enquimerar-lo era ironia, eth mesprètz e era mala encolia qu'era responie as sòns desirs. E un dia qu'era joena s'auie burlat d'eth, mès que de costum, en contestar as sues preguntes, eth prince comprenec que jamès artenherie d'era arren damb galantaria, e decidic resvenjar-se en tot umiliar-la e castigar-la ena persona deth sòn pair. Pr'amor que sabie qu'era joena Zeina estimaue ath sòn pair enquiath limit dera afeccion.

E se didec: “Atau li harè notar eth pes deth mèn poder!”

E coma qu’ère hilh deth sultan i auie un gran poder sus es anmes, hec cridar ath venedor de cedes e li didec: “Ès eth pair d’aguestes tres joenes?” E eth venedor contestèc tremolant: “Òc, per Allà *ya sidi*!” E eth hilh deth sultan li didec: “Plan, donc, ò òme! voi que deman ara ora dera pregària vengues aciu, entre es mies mans, vestit e ath còp nud, arrint e plorant en madeish moment e a shivau d’ua cavalaria ath còp que caminant a pè. E se, entath tòn malastre, arribes entà jo coma ès ara, sense auer complit es mies condicions, o s’encara que n’ages complit quauqu’ua, non as complit es autes dues, ès perdut sense remèdi e eth tòn cap sautarà des tues espatles!” E eth venedor de cedes punèc era tèrra e se n’anèc, pensant: “De vertat qu’era causa ei enòrma! E era mia perdicion non a remèdi, sense cap de dobte!”

E arribèc ath costat des sues hilhes, era sang dera cara perduda, virada era saca deth sòn estomac, e eth nas alongat enquias pès.

E es sues hilhes vederen era sua inquietud e era sua perplexitat, e era mès petita, qu’ère era joena Zeina, li preguntèc: “Per qué, ò pair mèn! ès tot esblancossit e s’ennerís eth mon duant des tòns uelhs?” E li contestèc eth: “Ò hilha mia! ath mèn laguens qu’amii ua calamitat e ua opression en mèn pièch!” E era didec: “Conda-me era calamitat, ò pair! pr’amor que dilhèu d’aguesta manèra cèsse era opression e se dilate eth tòn pièch…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes ueitanta nauau net

Era didec:

… e era joena li didec ath sòn pair, eth venedor de cedes: “Conda-me era calamitat, ò pair mèn! pr’amor que dilhèu d’aguesta manèra cèsse era opression e se dilate eth tòn pièch!” E li condèc eth era causa des deth principi enquiath finau, sense desbrembar un solet detalh. Mès que non mos cau repetir-la. Quan era joena Zeina entenec eth relat dera aventura deth sòn pair e se’n sabec deth motiu dera sua pena, deth sòn cambi de color e dera sua opression de pièch, se metec a arrir, damb fòrça, damb fòrça talents, lèu enquia estavanir-se. Dempús s’acarèc ada eth, e li didec: “ Non ei arren mès qu’aquerò, ò pair mèn? Per Allà, non te cau pòur ne preocupar-te, e seguís es mèns conselhs! E ja veiràs se com ath hilh deth sultan, ad aguest pòca causa, l’arribe eth moment de mossegar-se es dits e de crebar de despièt. Escota!” E reflexionèc pendent un instant, e li didec: “Per çò dera prumèra condicion, non te cau qu’anar ena casa deth nòste vesin eth pescador e pregar-li que te vene un des sòns hilats. E me haràs a vier aguest hilat, e damb eth te harè un vestimenta entà que te la botes sus era carn, dempús d’auer-te trèt tota era ròba. E d’aguesta sòrta seràs vestit e nud ath còp.

E per çò dera dusau condicion, non te cau que cuélher ua ceba abans d’anar en palai deth sultan. E en lumedan te heregaràs damb era es uelhs. E seràs plorant e arrint ath còp.

E, fin finau, per çò dera tresau condicion, ò pair! vè-te'n ena casa deth nòste vesin eth traginèr e pregar-li que te dèishe eth polhin que li neishec aguest an. E te lo haràs a vier, e quan ages arribat ena casa deth hilh deth sultan, d'aguest pòcvau, montaràs en polhin, e coma que tocaràs en solèr damb es tòns pès, caminaràs damb es tòns pròpris pès ath còp qu'auance eth polhin. E d'aguesta sòrta anaràs montat e a pè ath madeish temps!

E aguesta ei era mia opinion! E Allà ei eth mès poderós e eth solet intelligent!"

Quan eth venedor de cedes, pair dera engenhosa Zeina, auec entenut aguestes paraules dera sua hilha, la punèc entre es uelhs, e li didec: "Ò hilha deth tòn pair e dera tua mair! ò Zeina! Aqueth qu'engendre hilhs coma tu non perís! Glòria ad Aqueth qu'a botat tanta intelligéncia darrèr deth tòn front e tanta sagacitat en tòn esperit!" E en aquera ora e en aqueth instant, eth mon se tornèc blanc dauant des sòns uelhs, hugeren deth sòn còr es preocupacions, e se li ditatèc eth pièch. E mingèc ua bocada e beuec ua gèrla d'aigua, e gessec a hèr tot çò que l'auie indicat era sua hilha.

E a londeman, quan ja ac auie tot prèst coma l'auie dit, eth venedor de cedes se n'anèc entà palai, e entrèc en apartament deth hilh deth sultan dera manèra e forma requerides, vestit e despolhat ath còp, arrint e plorant ath madeish temps, caminant e cavaucant en madeish moment, mentre qu'eth polhin, espaurit, s'auie metut a bramar e a deishar anar pets ath miei dera sala de recepcion. E en veir aquerò, eth hilh deth sultan arribèc ar arràs dera ràbia e deth despièt, e coma que non podie hèr patir ath venedor de cedes damb eth tractament que l'auie menaçat, pr'amor qu'auie complit es condicions requerides, sentec qu'era veishiga deth heu l'anaue a crebar en hitge. E se jurèc ada eth madeish resvenjar-se ena pròpria joena, en tot exterminar-la sense remission. E hec enlà ath venedor de cedes, e se metec a meditar sus es sòns params contra era joena. E vaquí çò que hè ada eth.

Mès, per çò que tanh ara joena Zeina, coma que ja prevedie era proximitat des eveniments, sospechèc de seguit, pera manèra de com eth sòn pair li condèc era ràbia deth hilh deth sultan, qu'aqueth mau subjècte l'atacarie d'ua manèra perilhosa. E se didec: "Abans de que mos ataque, ataquem-lo nosati!" E se quilhèc sus ambdús pès e anèc ara cèrca d'un armèr plan adreit en sòn mestièr, e li didec: "Voi, ò pair de mans adreites! que me fabriques ara mia mida ua armadura tota d'acèr, e cambals e braçalets e un casco deth madeish metau. Mès cau qu'aguesti objèctes siguen hèti de tau manèra que, ath mendre movement ena marcha o ath mendre contacte, dèishen anar un bronit ramblahós e un estrepit espaventós." E er armèr contestèc damb era audida e era aubediéncia, e non se tardèc a autrejar-li es objèctes mentadi, tau coma l'auie encargat.

E vaquí que, quan arribèc era net, era joena Zeina se desguisèc terriblament en tot botar-se un vestit de hèr, e se metec ena pòcha un parelh d'estalhants e un rasèr d'arrasar, e cuelhec ena man ua forqueta agudenta, e se filèc d'aguesta sòrta entath palai.

E quan de luenh vederen arribar ad aqueth guerrèr espaventós, eth portèr e es gardes de palai hugeren en totes es direccions. E en interior deth palai es esclaus seguiren er exemple deth portèr e des gardes, e cada un s'esdeguèc a amagar-se entà protegir-se en un cornèr segur, espauridi per tarrabastalh ensordidor que costauen es diuèrses parts

dera armadura de hèr, e per aspècte espantoriant d'aqueth que l'amaiue, e pera forqueta que brandie. E d'aguesta sòrta, era hilha deth venedor de cedes, sense trapar cap obstacle ne eth mendre senhau de resisténcia, arribèc sense cap contratemps ena cramba que normaument se trapaue era mala persona deth hilh deth sultan.

E en enténer tot aqueth rambalh terrible e veir entrar ad aqueth que lo produie, eth hilh deth sultan se sentec cuelhut d'un gran espant, e se pensèc que se l'apareishie un efrit raptor d'anmes. E s'esblancossic tot, e comencèc a tremolar e a carrinclar es dents, e queiguec en solèr, exclamant: "Ò poderós efrit raptor d'amnes! Perdona-me e Allà te perdonarà!" Mès era joena li contestèc, parlant damb votz terribla: "Cos es tòns pòts e es tues maishères, ò proxeneta! o te claui aguesta forqueta en un uelh!" E er espaurit gojat sarrèc es sòns pòts e es sues maishères e non gausèc díder ua soleta paraula ne hèr cap movement. E era hilha deth venedor de cedes s'apressèc ada eth, qu'ère estirat en solèr, quiet e estavanit. E treiguent es estialhes e eth rasèr, l'arrasèc era mitat des sues trendes mostaches, eth costat quèr dera sua barba, eth costat dret des sòns peus e ambdues celhes. Dempús li hereguèc era cara damb hiems de saumet e li metec un tròç ena boca. E hèt aquerò, partic dera madeisha manèra qu'auie vengut, sense qu'arrés gausèsse talhar-li eth pas. E tornèc sense contratemps ena sua casa, a on hec lèu a trèir-se era armadura de hèr e ajaçar-se ath costat des sues fraies entà dormir tranquillament enquiath maitin.

E aqueth dia, coma de costum, dempús de lauar-se e pientar-se e apraiar-se, es tres fraies gesseren dera sua casa entà vier ena casa dera mèstra de brodat. E coma cada maitin, passèren per dejós dera hièstra deth hilh deth sultan. E lo vederen ath costat dera hièstra, coma normaument, mès damb era cara e eth cap caperadi damb un mocador, de sòrta qu'auie ath descubèrt solet es uelhs. E es tres, en tot comportar-se damb eth ath revés de coma ac hègen generaument, lo guardèren damb insisténcia e flataria. E eth hilh deth sultan se didec: "Sabi pas; mès non me semble que s'amansissen. Dilhèu ei pr'amor qu'eth mocador que me capère eth cap e eth ròstre hè qu'es mèns uelhs resulten mès beròis!" E les cridèc: "Ep! Es tres letres dretes der alfabet, ò hilhes deth mèn còr! era salutacion sigue damb vosates tres! Com van es cedes aguest maitin?" E era mès joena des tres fraies, era petita Zeina, lheuèc eth cap entada eth e responec en sòrta des sues fraies: "*E, ualàh*! e era salutacion sus tu!, ò ròstre amagat! Com amies aguest maitin eth costat quèr dera barba e des tues mostaches e com as era mitat dreta deth cap e com son es tues celhes beròies, e as trapat deth tòn gust es hiems de saumet, ò estimat mèn? Pro qu'age estat deliciosa era digestion entath tòn còr!"

E parlant atau, se metec a córrer damb es sues fraies, arrint a granes arridalhades, e hènt, de luenh estant, ath hilh deth sultan, potèles burlesques e provocatives. Aquerò siguec tot!

E en enténer e veir, eth hilh deth sultan comprenec sense cap de dobte, qu'er efrit dera net anteriora non ère un aute qu'era hilha deth venedor de cedes. E ar arràs dera ràbia, sentec que li pujaue entath nas eth heu dera sua veishiga, e jurèc qu'agarrarie ara joena o moririe. E dempús de tramar eth sòn plan, demorèc bèth temps entà que li creishesse era barba, era mostacha, es celhes e es peus, e hec vier ena sua preséncia ath venedor de

cedes, pair dera sua joena adversària, eth quau se didec, en tot dirigir-se entath palai: “Vè-te’n a saber quina calamitat me premanís ara aguest proxeneta?” E arribèc, plan segur, entre es mans deth hilh deth sultan, que li didec: “Ò òme! voi que m’autreges en matrimòni ara tua tresau hilha, que ne sò hòlament enamorat. E se gauses refusar-me-la, eth tòn cap sautarà des tues espatles!” E eth venedor de cedes contestèc: “Que non i a cap inconvenent! Mès balha-me un tèrme de temps, ò hilh deth gran sultan, pr’amor de que vaja a consultar ara mia hilha abans de maridar-la!” E contestèc eth joen: “Vè-te’n a consultar-la, mès te cau saber que, se refuse, patirà coma tu era mòrt nera!”

E er espaurit venedor de cedes anèc a cercar ara sua hilha, e la metec ath pas dera situacion e didec:”Ò hilha mia!, se tracte d’ua calamitat inevitabla!” Mès era joena se metec a arrir, e li didec: “Per Allà, ò pair! que non i a en aquerò ne calamitat ne flaira de calamitat. Pr’amor qu’aguest matrimòni ei ua benediccion entà jo, entà tu e entàs mies fraies. E plan que òc, balhi eth mèn consentiment!”

E eth venedor de cedes anèc a amiar-li era responsa dera sua hilha ath hilh deth sultan, que se voludèc de satisfaccion e d’alegria. E dèc era orde de hèr sense tardança es preparatius dera nòça, que comencèren de seguit. E vaquí çò que hè ada eth!

Mès, per çò dera joena, anèc ara cèrca d’un pastissèr adreit en art de confeccionar mariòtes de sucre, e li didec: “Desiri que me hèsques ua mariòta de sucre, que sigue dera mia estatura e age es mies faccions e eth mèn color, damb peus de sucre hilat e beròis uelhs neri, e boca petita, e nas polit, e longues celhes dretes, e damb tot çò de besonh enes autes parts.” E eth pastissèr, qu’auie uns dits plan adreits, li confeccionèc ua mariòta qu’auie es faccions d’era e ua retirada exacta, tan ben hèta, que non li restaue que parlar entà èster ua hilha d’Adam.

E vaquí que, quan arribèc era net noviau dera penetracion, era joena, ajudada pes sues fraies, qu’èren es sues daunes d’aunor, metec era sua pròpria camisa en còs dera mariòta e l’ajacèc en lhet ath sòn lòc, e correc sus era mariòta era mosquètera. E balhèc es instruccions necessàries as sues fraies e anèc a amagar-se ena cramba, darrèr deth lhet.

E quan arribèc eth moment dera penetracion, ambdues joenes, fraies de Zeina, guidèren ar espós e lo heren entrar ena cramba noviau. E dempús de formular es desirs de rigor e hèr-li recomanacions sus era sua fraia petita, en tot dider-li: “Qu’ei delicada, e te la confiam! Ei amabla e doça, e non auràs cap quèisha d’era!” E se dideren adiu d’eth e lo deishèren solet ena cramba.

E eth hilh deth sultan, en brembar-se’n alavetz de totes es vexacions que l’auie hèt patir era hilha deth venedor de cedes, e de totes es sues umiliacions, e de toti es mesprètzi que l’auie negat, s’apressèc ara joena que credie ajaçada jos era mosquetèra, e que lo demoraue sense gésser dera sua immobilitat. E de pic desgainèc eth sòn enòrme sabre, e damb totes es sues fòrces li fotec un còp que hec rodar per toti es costats eth cap hèt brigalhs. E un des tròci l’entrèc ena boca, qu’amiaue dubèrta entà proferir injúries ara sua victima. E sentec eth sabor deth sucre, e s’estonèc ar arràs, e exclamèc: “Per vida mia! vaquí que, dempús d’auer-me hèt minjar en vida es amargants hiems des saumets, me hè tastar, dempús de mòrta, era doçor esquista dera sua carn!”

E convençut de qué venguie de talhar eth cap de tan deliciosa creatura, deishèc anar tota era sua desesperacion, e volec daurir-se eth vrente damb eth sabre que l'auie servit entà destroçar ara mariòta.

Mès de pic, era vertadèra joena gessec deth sòn amagader e l'agarrèc eth braç peth darrèr, e lo punèc, en tot dider-li: "Perdona-mos e Allà mos perdonarà!"

E eth hilh deth sultan s'en desbrembèc des sues tribulacions quan vedec er arridolet dera esquista adolescenta qu'auie desirat tant. E la perdonèc e l'estimèc. E viueren prospèrament, deishant nombrosa posteritat.

E coma que Schahrazada non se sentie fatigada aquera net, li condèc encara ath rei Schahriar era istòria següenta, qu'ei era deth **desligador:**

Eth desligador

Se conde qu'ena ciutat de Damasc, en país de Scham, i auie ena sua botiga un joen mercadèr qu'ère coma era lua ena sua catorzau net, tan beròi e atrasent, que ne un solet des crompadors deth mercat se resistie ara sua meravilhosa beresa. Pr'amor qu'ère, de vertat, ua alegria entàs uelhs que lo guardauen e ua condensacion entara anma der espectador.

E d'eth ei qu'a dit eth poèta:

Eth mèn senhor ei eth rei dera beresa, e en sòn còs, òbra deth sòn Creador, non i a un solet cornèr mespredable, pr'amor que tot ei madeish de perfècte.

Es sues formes son tan delicades coma dur ei eth sòn còr; es sòns esquiçadi uelhs declaren era guèrra as indiferents e còsten encendis enes còrs mès hereds!

Es sòns peus son retortilhadi e neri coma escorpius; era sua cintura flexibla coma era rama d'un arbe ban e fina coma era tija de bambó!

E era sua gropa, qu'ei notabla, tremòle, quan se balancege, coma era lèit calhada ena tassa deth beduin.

Un dia entre es dies, eth joen, coma de costum, ère seigut dauant dera botiga damb es sòn grani uelhs neri e era seduccion en sòn ròstre, quan entrèc ua dauna entà hèr es crompes. E la recebec eth damb dignitat e se tengueren a ua convèrsa sus era venda e era crompa. Mès, ath cap d'un moment, absoludament subjugada pes sòns encantaments, li didec era dauna: "Ò ròstre de lua! Voleria tornar-te a veir deman. E quedaràs content de jo!" E lo deishèc, dempús de crompar quauquarren que paguèc sense regatejar, e se n'anèc peth sòn camin.

E tau que l'auie prometut, tornèc a londeman en botiga ara madeisha ora. Mès amiaue dera man a ua adolescenta plan mès joena qu'era, e mès beròia e mès atrasenta e mès desirabla. E eth joen mercadèr, en veir ara nauèth arribada, non se tenguec se non ada era, e non ne hec cabau de prumèra, coma se non la vedesse. E aguesta acabèc en tot dider-li ara aurelha: "Ò ròstre benedit per Allà, que non as escuelhut mau! E se vòs, te servirè d'intermediària entre tu e aguesta adolescenta, qu'ei era mia pròpria hilha." E

didec eth joen: “Ena tua man ei era benediccion, ò dauna selècta! Cèrtament, peth Profèta (damb eth siguen era pregària e era patz) ei extremat eth mèn desir sus aguesta adolescenta hilha tua. Mès ai! eth desir non ei era realitat, e per çò que semble, era tua hilha ei massa rica entà jo!” Mès era protestèc dident: “Peth Profèta, ò hilh mèn! non ne hèsques cabau d’aquerò. Donques que te dispensam era dòt qu’er espós li cau pagar a nòm dera sua esposa, e totes es despenes des nòces queiràn sus nosati e tanben es autes despenes. Tu non te cau que deishar-mos hèr, e te traparàs damb un bon lhet, pan caud, carn fèrma e benèster. Pr’amor que, quan se trape a un joen tan beròi coma tu, se cuelh tau qu’ei, sense demanar-li cap auta causa que comportar-se damb galhardia en moment que tu ja sabes, e estar-se sec e dur fòrça temps!”

E eth joen contestèc: “Que non i a cap inconvenent.”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes nauantau net

Era didec:

“…sec e dur fòrça temps!”
E eth joen contestèc: “Que non i a cap inconvenent.”

E ara seguida se meteren d’acòrd en tot, e s’acordèc qu’es nòces se celebrarien çò mès possible, sense ceremònies ne invitacions, sense musics, sense dançaires ne cantaires, e sense passegi ne acompanhades.

E en dia senhalat se hec a vier ath kadí e as testimònis. E se redigic eth contracte matrimoniau segontes es prescripcions dera lei. E era mair, en preséncia deth kadí e des testimònis, hec passar ath joen ena cramba noviau, e lo deishèc solet damb era sua esposa, en tot dider-les: “Gauditz deth vòste destin, ò hilhs mèns!”

E aquera net non auec en tota era ciutat de Damasc, ne en país de Scham, un grop mès beròi qu’eth que formauen es dus joeni entrelaçadi, en tot adaptar-se er un ar aute coma es dues mitats d’ua amelha.

E a londeman, dempús d’ua net passada entre delícies, eth joen se lheuèc e anèc a hèr es sues ablucions en hammam. E dempús se n’anèc ena sua botiga, coma de costum, e aquiu s’estèc enquia que se barrèc eth mercat. E alavetz se lheuèc e tornèc ena sua naua casa entà trapar-se un aute còp damb era sua esposa, e entrèc en harem, e se filèc de dret entara cramba noviau a on era vesilha auie tastat tantes causes excellentes. E vaquí que, jos era mosquetèra, dormie era sua esposa, damb es peus esperluadi, ath costat d’un gojatet damb caròles vèrges de peu, que la sarraue damb amor contra eth.

En veir aquerò, eth mon s’enneric dauant deth ròstre deth joen, que se precipitèc dehòra dera cramba pr’amor de vier ara cèrca dera mair e hèr-li veir çò que venguie de veir. E trapèc ara mair, qu’ère seiguda precisament en lumedan dera cramba e que, en veder-lo damb eth color auriò e tan emocionat, li didec: “Qué te cau, hilh mèn? Prèga ath Profèta!” E contestèc eth: “Damb Eth era pregèria e era patz! Qué ei aquerò, ò tia? Qué

ei aquerò qu'è vist en lhet? Que me refugi en Allà contra es params deth Lapidari!" E escopìc damb violéncia en tèrra, coma s'ac hesse contra bèth un que siguesse as sòns pès. E didec era mair: "Que te cau, ò hilh mèn! per qué aguesta colèra e tota aguesta emocion? Qu'ei perque era tua esposa ei damb un aute? Mès, pes merits deth Profèta! Te penses qu'ua pòt neurir-se der aire? Te penses que t'è autrejat ara mia hilha coma esposa, sense exigir-te a tu arren en qualitat de dòt dera viduitat, entà que vengues repotegant era sua conducta e contrariant es sòns capricis? Qu'ei ua grana pretension dera tua part, hilh mèn! Pr'amor que pro te calie saber que dues hemnes coma nosates non podien mantier-te se non auessen libertat d'accion! Ac comprenes ja?"

E eth joen, estupefacte per tot aquerò qu'entenie, non sabec se qué contestar: "Me refugi en Allà! Eth qu'ei eth Misericordiós!" E era mair higec: "Vai, non te quèishes mès! Mès s'era nòsta manèra de víuer non te conven, hilh mèn, non te cau que deishar-mos veir era amplada dera tua esquia!"

En enténer aguestes paraules, eth joen, ar arràs dera colèra, exclamèc, de sòrta que siguesse entenut autant pera mair coma pera hilha: "Que me divòrcii! Per Allà e peth Profèta, que me divòrcii!"

E ath madeish temps gessec de dejós dera mosquetèra era joena, estirant-se guiterosament, e en enténer era formula deth divòrci, s'esdeguèc a baishar-se eth vel deth ròstre entà non estar-se descaperada dauant d'eth, que en avier ja non serie entada era qu'un estranh. E ath madeish temps qu'era, gessec de dejós dera mosquetèra eth joen que damb era ère entrelaçat amorosament. E vaquí qu'aquera persona, que de luenh se retiraue a un gojatet imberbe, ère ua joena, coma podie observar-se sonque vedent es sòns peus esperluadi, que li baishauen enquias cauilhars.

E mentre eth malerós joen s'estaue quiet, apareiheren dus testimònis qu'auie amagat era mair darrèr des cortines, e li dideren: "Qu'auem entenut era formula deth divòrci, e balham fe de qué t'as divorciat dera tua esposa!" E era mair li didec arrint: "Plan, donc, hilh mèn, non te cau arren mès qu'anar-te'n!

E entà que non te'n vages damb mala impression, te cau saber qu'era joena que ves aciu, e qu'ère ajaçada damb era tua esposa, ei era mia hilha petita. E aquerò qu'as pensat ei un pecat qu'as sus era tua consciéncia. Mès te cau saber tanben qu'era tua esposa siguec maridada prumèr damb un joen qu'estimaue e que l'estimaue. Mès un dia discutiren, e en plia peleja, eth mèn gendre li didec ara mia hilha: "Quèdes divorciada tres còps!" E ja sabes qu'aguesta ei era formula mès grèu deth divòrci e era mès solemna. E aqueth que la pronóncie non pòt tornar a maridar-se damb era sua prumèra esposa, se bèth dia ac desire, mentre era sua esposa non consumisque un nau matrimòni damb un dussau marit, qu'ath sòn torn la repúdie.

Qu'auíem besonh, donc, d'un desligador, hilh mèn. E è cercat pendent fòrça temps ad aguest desligador, sense trapar-lo. E acabè en tot trapar-te. E en veder-te, comprení que series un desligador perfècte. E t'escuelhí. E a arribat çò qu'a arribat. *Uassalam!"*

E ara seguida lo hec enlà dera casa e barrèc era pòrta, mentre eth prumèr espós, dauant deth madeish kadi e des madeishi testimònis, redigie un nau contracte de matrimòni damb era sua prumèra esposa.

E tau ei, ò rei afortunat! era istòria deth Desligador. Mès qu'ei luenh d'èster tan deliciosa coma era **istòria deth capitan de policia**.

Eth capitan de policia

En un aute temps, i auie en Eth Caire un kurd, qu'arribèc en Egipte jos eth regnat deth victoriós rei Saladin (Allà l'age ena sua gràcia!) E aqueth kurd ere un òme d'un corpuléncia terribla, damb mostacha enòrma e ua barba que li pujaue enquias uelhs, e celhes que li tapauen es uelhs, e flòcs de peu que li gessien deth nas e des aurelhes. E auie un aspècte tan terrible, que non se tardèc a arribar a èster capitan de policia. E es panaires deth barri, solet en veder-lo de luenh, se metien a húger, corrent mès ara prèssa que s'auessen vist aparéisher ua *ghula*. E es mairs menaçauen as sòn hilhs damb cridar ath capitan kurd quan non les podien tier mès.

En resumit, qu'ère eth terror deth barri e dera ciutat.

Un dia entre es dies, sentec eth que li pesaue era solitud, e pensèc en çò de bon que serie trapar ena sua casa carn fresca entà nhacar-la quan tornèsse de net. E plan per aquerò, anèc a cercar a ua maridaira, e li didec: "Que voi ua hemna. Mès è fòrça experiéncia e me'n sai de guaires tribulacions amien damb eres es hemnes. Plan per aquerò, coma que voi auer es mendre complicacions possibles, voi que me cerques a ua joena vèrge que non s'age separat jamès dera ròba dera sua mair, e que sigue dispausada a víuer damb jo en ua casa que solet a ua cramba. E boti coma condicion que non a de gésser jamès d'aguesta cramba ne d'aguesta casa. E ara ditz-me se me pòs o non trapar ad aguesta joena!" E era maridaira didec: "Qu'ac posqui hèr! Balha-me quauquarren coma senhau!"

E eth capitan de policia l'autregèc un dinnar coma senhau, e se n'anèc peth sòn camin. E era maridaira se quilhèc sus es dus pès, e se metec a cercar ara joena sabuda.

E dempús de diuèrsi dies d'investigacions e de negociacions, de preguntes e de responses, acabèc en tot trapar a ua joena que consentisse víuer damb eth kurd sense gésser jamès dera casa, formada per ua soleta cramba. E era maridaira anèc a dider-li ath capitan de policia era capitada des sues investigacions, e li didec: "Qu'è trapat entà tu ua joena vèrge que jamès s'a separat dera sua mair, e que m'a contestat quan l'è comunicat era condicion: "Víuer damb eth capitan o estar-me aciu embarrada damb era mia mair, qu'ei madeish." E eth kurd quedèc plan satisfèc d'aguesta responsa, e li preguntèc ara maridaira: "E com ei?" Era contestèc: "Qu'ei gròssa, redona e blanca!" Eth didec: "Qu'ei aguesta era que m'agrade!"

Atau, donc, coma qu'eth pair dera joena ère confòrme, e coma qu'era mair ère confòrme, e coma qu'era hilha ère confòrme, e coma qu'eth kurd ère confòrme, se celebrèren es nòces sense tardar-se. E eth kurd, pair de mostacha grana, se hec a vier ara

joena gròssa e redona e blanca ena sua casa, que solet ère d'ua cramba, e s'embarrèc damb era e damb eth sòn destin.

E solet Allà se'n sap de se qué se passèc aquera net.

E a londeman eth kurd anèc a solucionar es ahèrs pròpris dera policia, en tot dider-se quan gessie de casa: "Qu'è hèt era mia sòrt damb aguesta joena!" E pera net, quan tornèc ena sua casa, li siguec pro ua guardada entà assegurar-se'n de qué tot ère coma cau ena sua casa. E se didie diadèrament: "Encara non a neishut qui bote eth nas en mèn sopar." E era sua tranquillitat ère perfècta e era sua seguretat absoluda. E a maugrat dera sua experiéncia, non sabie qu'era hemna ei sagaça de neishement, e que quan desire quauquarren arren la pòc arturar. E lèu n'aurie era pròva.

Efectivament, i auie en madeish carrèr, dauant dera hièstra dera casa, un carnissèr que venie carn de moton. E eth tau carnissèr auie un hilh çò de mès brigand, que per natura ère plen d'atractiu e de beresa, e que, des deth maitin enquiara net, cantaue sense pòsa damb ua votz beròia. E era joena esposa deth capitan kurd quedèc subjugada pes sòns encantaments e pera votz deth hilh deth carnissèr e arribèc entre eri çò qu'arribèc.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes nauanta unau net

Era didec:

… E era joena esposa deth capitan kurd quedèc subjugada pes sòns encantaments e pera votz deth hilh deth carnissèr e arribèc entre eri çò qu'arribèc. E eth senhor kurd tornèc aqueth dia mès lèu que de costum, e metec era clau ena sarralha entà daurir era pòrta. E era sua esposa qu'ère en tot copular en aqueth moment, entenec carrinclar era clau e ac deishèc tot entà sautar sus es dus pès. E s'esdeguèc a amagar ath sòn aimant en un cornèr dera cramba, darrèr dera còrda qu'ère penjada era ròba deth sòn espós e era sua pròpria. Dempús cuelhec un vel gran, qu'en eth se caperaue normaument, e baishèc era escala entà gésser ar encontre deth sòn marit eth capitan, que, solet pujant era mitat des gradons, ja auie flairat qu'ena sua casa se passaue quauquarren que non se passaue normaument. E li didec ara sua hemna: "Qui i a? E per qué ties aguest vel?" E era contestèc: "Era istòria d'aguest vel, ò patron mèn! ei ua istòria que, se siguesse escrita damb agulhes en angle interior deth uelh, servirie de leçon ad aqueth que la liegesse damb respècte. Mès, sè-te en divan entà que te la conda!" E l'amièc entath divan, li preguèc que se seiguesse, e seguic atau: "Te cau saber, plan, qu'ena ciutat de Eth Caire i auie un capitan de policia, òme terrible e gelós, que susvelhaue ara sua hemna de contunh. E entà èster segur dera sua fidelitat l'auie embarrat en ua casa coma aguesta, damb ua soleta cramba. Mès a maugrat de totes es sues precaucions, era hemna li metie es còrnes damb tot eth sòn còr, e mès que mès sus es còrnes insensibles d'eth, copulaue damb eth hilh deth sòn vesin eth carnissèr, de sòrta que, un dia qu'auie tornat mès lèu que de costum, eth capitan sospechèc quauquarren. E, plan que òc, quan era hemna l'entenec entrar, hec lèu a amagar ath sòn aimant e amièc ath sòn marit entà un divan, madeish qu'è hèt jo damb tu. E alavetz li botèc en cap ua tela qu'auie entre mans, e li

sarrèc eth còth damb totes es sues fòrces, d'aguesta manèra." E parlant atau,era joena li metec era tela peth cap deth kurd, e li sarrèc eth còth, arrint e seguint atau era sua istòria. E quan eth hilh de gosset auec eth cap e eth còth mès agarrats damb era tela, era joena li cridèc ath sòn aimant, qu'ère amagat darrèr deth marit: "Ep! estimat mèn, hug, lèu, lèu!" E eth joen carnissèr s'esdeguèc a gésser deth sòn amagader e a precipitar-se pera escala entath carrèr. E tau ei era istòria que te volia condar, *ya sidi*!"

E dempús de condar atau era sua istòria, e en veir qu'eth sòn aimant ère ja liure, era joena hloishèc era tela qu'auie fòrtament sarrada en còth deth sòn marit eth kurd, e se metec a arrir de tau manèra que queiguec de cu.

Per çò deth capitan kurd, liure ja der escanament, non sabec s'arrir o emmaliciar-se pera istòria e era trufaria dera sua hemna. Ath delà, kurd ère kurd e ne seguic estant. Plan per aquerò jamès comprenec arren d'aqueth incident. E seguic en tot creisher-li era mostacha e es peus. E moric coma un benaurat, content e prosperant, dempús d'auer deishat fòrça hilhs.

E aquera net, encara condèc Schahrazada era istòria següenta, qu'ei un torneg de generositat entre tres persones de desparièra espècia, ei a díder: entre un marit, un aimant e un lairon.

Qui ei eth mès generós?

Conden que i auie en Bagdad un cosin e ua cosia que des dera mainadesa s'estimauen damb un amor extrèm. E es sòns pairs les destinèren er un entar aute, dident: "Quan Habib sigue gran, lo maridaram damb Habiba!" E es dus auien viscut e creishut amassa, e damb eri auie creishut era sua mutuau afeccion. Mès quan arribèren ena edat de maridar-se, eth Destin non decretèc eth sòn matrimòni. Pr'amor qu'es pairs, qu'auien patit còps de fortuna, quedèren plan praubi. E eth pair e era mair de Habiba se considerèren afavoridi en tot acceptar coma espós dera sua hilha a un respectable jeique qu'ère un des mercadèrs mès rics de Bagdad e l'auie demanat en matrimòni.

E quan d'aguesta manèra quedec decidit eth matrimòni damb et jeique, era joena Habiba volec veir per darrèr viatge ath sòn cosin Habib e li didec plorant: "Ò hilh deth mèn oncle! Ò estimat mèn! Que ja sabes çò qu'a arribat, e qu'es mèns pairs m'an autrejat en matrimòni a un jeique que non è vist jamès e que non m'a vist jamès. E vaquí que damb aguest matrimòni s'en.honse eth nòste amor, ò cosin mèn! e dilhèu era nòsta mòrt ei preferibla ara nòsta vida." E Habib contestèc somicant: "Ò plan estimada cosia mia! Com vam a tier eth pes deth nòste destin?" E plorèren un ath costat der aute e lèu s'estavaniren de pena. Mès les separèren, en tot dider-les qu'èren demorant ara maridada entà amiar-la ena casa der espós.

E amièren ara desolada Habiba, ath miei d'ua seguida, ena casa deth jeique. E dempús des ceremònies de rigor e es desirs e es invocacions e es benediccions, acabèc era nòça, e partiren toti, deishant ar espós damb era nauèth maridada.

E quan arribèc eth moment dera consumacion, eth jeique entrèc ena cramba noviau e vedec ara sua esposa plorant enes coishins e damb eth pièch henut de somics. E pensèc: “Segurament plore coma totes es hemnes que se separen dera sua mair. Mès normaument non se tarde massa aquerò, erosament. Damb òli se daurissen es sarralhes mès dures, e damb doçor se padegue as cadèths deth leon!” E s’apressèc ada era, que seguie plorant, e li didec: “*Ya setti Habiba*! Ò lum dera mia anma! Per qué castigues atau era beresa des tòns uelhs? E quin ei eth tòn mau, que te hè desbrembar enquia e tot era preséncia de quauquarrés nau entà tu?” Mès era joena, en enténer era votz deth sòn espós, s’estarnèc encara en mès somics e amaguèc mès eth sòn cap enes coishins, plorant mès fòrt, e aquerò siguec tot. E eth sòn espós li didec: “Se plores tant peth tòn pair, o per ua fraia tua, o pera tua hilhuquèra, o per bèth animau domestic, poth, gat o gasèla, ditz-m’ac, e per Allà qu’anarè a cercar-lo.”

Mès era responsa siguec un gèst negatiu de cap enes coshins. E eth jeique reflexionèc pendent un instant, e didec: “Plores dilhèu pera casa des tòns pairs a on as passat era tua mainadesa e era tua adolescéncia, ò Habiba? Se plores per aquerò, ditz-m’ac e te cuelherè dera man e te harè a vier aquiu.” E era joena, un shinhau padegada pes bones paraules deth sòn espós, lheuèc un shinhau eth cap; e es sòns beròis uelhs èren plei de lèrmes e eth sòn ròstre encantador ère coma ua ahlama. E contestèc damb votz tremolosa de plors: “*Ya sidi*! Que non ei pera mia mair que plori, ne peth mèn pair ne pera mia fraia, ne pera mia hilhuquèra, ne pes mèns animaus domestics! Te supliqui, donc, que me desencuses de revelar-te eth motiu des mies lèrmes e dera mia pena.”

E er excellent jeique, que per prumèr viatge vedie descaperat eth ròstre dera sua hemna, quedèc plan esmoigut pera sua beresa, per encantament mainadenc que gessie de tota era e pera doçor des sues paraules. E li didec: “*Ya setti Habiba*! ò era mès beròia entre es joenes e corona sua! Se non ei er aluenhament dera tua familha e dera tua casa çò que te còste tanta pena, ei pr’amor que i a un aute motiu. E te prègui que me lo digues entà botar-i remèdi.”

E contestèc era: “Desencusa-me de condar-te-lo!” E didec eth: “Alavetz aguest motiu non ei cap aute qu’era repugnància e era aversion que sentes per jo. Pr’amor que, per vida tua! se m’auesses dit mejançant era tua mair que non volies èster era mia esposa, plan que non t’auria obligat a entrar, a maugrat tòn, ena mia casa!” E didec era: “Non per Allà! ò senhor mèn! eth motiu dera mia pena non ei era repugnància o era aversion! Com auia d’auer semblables sentiments entad aqueth que non auia vist jamès? Qu’ei ua auta causa que non te posqui revelar!”

E damb tanta bontat la porfièc eth, qu’era joena, damb es uelhs baishi, acabèc en tot coheissar-li eth sòn amor entath sòn cosin, en tot dider: “Eth motiu des mies lèrmes e dera mia pena ei un èsser estimat qu’a quedat en casa, eth hilh deth mèn oncle, que damb eth è creishut, e que m’estime e que jo estimi des dera mainadesa! E er amor, ò senhor mèn! ei ua planta qu’es sues arraïcs s’agarren en còr, e entà arrincar-la s’aurie d’arrincar eth còr damb era.”

En enténer aguesta revelacion dera sua esposa, eth jeique joquèc eth cap sense badar boca. E reflexionèc pendent ua ora; dempús lheuèc eth cap e li didec ara joena: “Ò

senhora mia, era lei d'Alà e deth sòn Profèta (damb eth sigue era pregària e era patz) enebís ath credent obtier deth credent arren damb violéncia. E se non se pòt agarrar, ara fòrça, deth credent un tròç de pan, qué serà quan se tracte d'agarrar-li eth còr?

Atau, donc, padega era tua anma e refresca es tòns uelhs, que non se passarà arren mès que çò qu'ei escrit en tòn destin." E higec: "Lhèua-te, donc, ò beròia esposa mia d'un moment! E damb eth mèn consentiment e de bon voler, vè-te'n a cercar ad aqueth qu'a sus tu es drets mès efectius qu'es mèns, e autreja-te ada eth liurament. E tornaràs aquiu peth maitin, abans de qué se desvelhen es sirvents e te veiguen entrar. Pr'amor que des d'aguest moment ès coma ua hilha dera mia carn e dera mia sang! Eth pair non tòque ara sua hilha. E quan me morisca jo, seràs tu era mia eretèra!"

E encara higec: "Lhèua-te sense trantalhar, hilha mia! e vè-te'n a consolar ath tòn cosin que deu plorar coma se ploren as mòrts."

E l'ajudec a lheuar-se, e eth madeish li botèc es beròis vestits e es peireries de novia, e l'acompanhèc enquiara pòrta. E gessec era en carrèr, damb es sòns beròis vestits e es sues peireries, coma ua idòla passejada pes descreiguts en un dia de hèsta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes nauanta dusau net

Era didec:

… E gessec era en carrèr, damb es sòns beròis vestits e es sues peireries, coma ua idòla passejada pes descreiguts en un dia de hèsta. Mès a penes auie hèt vint passi peth carrèr, per a on non passaue ne ua soleta anma ad aquera ora dera net, gessec dera ombra, ara imprevista, ua forma nera e se lancèc contra era. Qu'ère un panaire ara demora de quinsevolh caça nocturna, e en veir lúder es sues peireries, s'auie dit: "Ara posqui enriquir-me entà tota era mia vida!" E l'arturèc brutaument e s'esdeguèc a panar-la, en tot dider-li, damb votz sufocada e espauridora: "Se daurisses era boca entà cridar, te deisharè mès ampla que longa!" E ja auie metut era man enes colhars, quan era sua guardada trapèc era beresa d'aqueth ròstre; e pensèc, plan esmoigut: "Per Allà, que me la vau a hèr a vier sancera, donques qu'ei mès preciosa que toti es tresòrs!" E li didec: "Ò senhora mia, non te harè cap de mau! Mès non te resistisques, e vene damb jo de bon voler. E era nòsta net serà ua net benedida!" Pr'amor que pensaue: "Qu'ei ua dançaira! Donques que solet es dançaires gessen de nets, vestides damb tant d'esplendor. E deu tornar des nòces de bèth gran senhor!"

E era joena se metec a plorar coma tota responsa. E eth lairon li didec: "Per Allà! per qué plores? Te juri que non te mautractarè ne de panarè se t'autreges a jo liurament." E ath madeish temps l'agarrèc dera man e volec hèr-se-la a vier. Alavetz li didec era, entre lèrmes, se qui ère e li condèc era generositat deth sòn espós eth jeique. E non l'amaguèc arren dera sua istòria. E higec: "Ara que sò enes tues mans. Hè de jo çò que volgues!"

Quan eth lairon qu'erè eth mès adreit panaire de tota era corporacion de panaires de Bagdad, auec escotat era istòria singulara dera joena e comprenut tota era importància

dera actuacion generosa deth sòn espós eth jeique, joquèc pendent un moment eth cap e reflexionèc prigondament. Dempús lheuèc eth cap e didec ara joena: “A on demore eth hilh deth tòn oncle qu’estimes?” Era didec: “En tau barri e en tau carrèr, a on ocupe era cramba que da entath jardin dera casa.” E didec eth lairon: ”Ò senhora mia! non se diderà que dus aimants an estat shordats en sòn amor per un lairon. Volgue Allà autrejar-te es sues gràcies en aguesta net que vas a passar damb eth tòn cosin. Per çò que hè a jo, vau a amiar-te e a balhar-te escòrta entà evitar-te maus encontres damb d’auti lairons!”

E higec: “Ò senhora mia! s’eth vent ei de toti, era flaüta que non ei mia!”

E dempús de parlar atau, eth lairon cuelhec dera man ara joena e li balhèc escòrta, damb totes es consideracions que se tien damb ua reina, enquiara casa deth sòn aimant. E se didec adiu d’era dempús de punar-li era òrla deth sòn vestit. E se n’anèc peth sòn camin.

E era joena possèc era pòrta deth jardin, lo trauessèc, e se filèc dreta entath quarto deth sòn cosin. E l’entenec somicar complètament solet, pensant en era. E piquèc ena pòrta; e preguntèc era votz deth sòn cosin: “Qui i a ena pòrta?” Era didec: “Habiba!” E exclamèc eth, de laguens estant: “Ò votz de Habiba!” E didec encara: “Habiba qu’ei mòrta! Qui ès tu, que me crides damb era sua votz?” Era didec: “Que sò Habiba, era hilha deth tòn oncle!”

E era pòrta se dauric, e Habib queiguec estavanit enes braci dera sua cosia. E quan, gràcies as suenhs de Habiba, se remetec deth sòn estavaniment, Habiba lo hec descansar ath sòn costat, botèc eth cap d’eth sus es sòns jolhs e li condèc çò que l’auie arribat damb eth sòn espós eth jeique e damb eth lairon generós. E en enténer aquerò, Habib s’emocionèc tant, que non podec articular cap paraula. Dempús se lheuèc còp sec, e li didec ara sua cosia: “Vene, ò estimada cosia mia!” E la cuelhec dera man, sense voler *coneisher-la*, e gessec damb era en carrèr, e l’amièc sense badar boca, ena casa deth sòn espós eth jeique.

Quan eth jeique tornèc a veir ara sua esposa damb eth sòn cosin eth joen Habib, e comprenec era rason que les amiaue a ambdús ena sua casa, les hec passar ena sua pròpria cramba, e les punèc coma un pair pune as sòns hilhs, e les didec damb votz grèu: “Quan eth credent l’a dit ara sua esposa: ès hilha dera mia carn e dera mia sang, cap poder artenherà hèr-lo desdíder-se des sues paraules. Atau, donc, arren me deuetz, ò hilhs mèns! donques que sò estacat damb es mies pròpries paraules!”

E dempús de parlar atau, escriuec, a nòm d’eri, era sua casa e es sòns bens, e se n’anèc a viuer en ua auta ciutat.

E Schahrazada deishèc ath rei Schahriar era decision d’acabar, sense preguntar-li era arren sus aquerò. E aquera net encara didec:

Eth barbèr castrat

Conden que i auie en Eth Caire un gojatet sense parièr en beresa e en merits. E auie coma amiga, qu’estimaue molt e l’estimaue era, a ua joena qu’eth sòn espós ère un *yuzbaschi*, cap de cent gardes de policia, òme plen de fòrça e de bravesa, damb ues

mans qu'aurien pogut estronhar ath joen, solet damb un dit. E eth tau *yuzbaischi* auie totes es qualitats de besonh entà satisfèr ath sòn harem; mès eth joen no auie barba, e era esposa ère des que preferien era *carn d'anhèth*, e ua ègua des que les agrade senter-se *cavaucada*, damb preferéncia, per joenets.

Un dia entre es dies, eth *yuzbaschi* entrèc ena sua casa e li didec ara sua esposa: "Ò hilha deth soèr! qu'è èstat convidat a anar aguesta tarde en tau lòc des jardins pr'amor de cuélher er aire damb es mèns amics. Per tant, se m'as de besonh entà bèra causa, ja sabes a on vier a cercar-me." E era sua esposa li didec: "Arrés desirarà de tu ua auta causa que te divertisques e sigues content! Vè-te'n entàs jardins, ò senhor mèn! e qu'aquerò te dilate e te mofle entara nòsta alegria!" E eth *yuzbaschi* cuelhec eth sòn camin, en tot felicitar-se un còp mès peth hèt d'auer ua hemna tan atentiua e ben dotada e aubedienta e ben educada.

E tanlèu eth auec virat era esquia, era sua esposa exclamèc: "Laudat sigue Allà, qu'aluenhe de nosati aguesta tarde ad aguest porcèth sauvatge! Vaquí que vau a manar cercar ath mèn estimat deth mèn còr!" E cridèc ath petit eunuc qu'auie ath sòn servici, e li didec: "Ò gojat, vè-te'n de seguit a cercar dera mia part a Fulano. E se non lo trapes ena sua casa, cerca-lo enquia que lo trapes, e ditz-li: "Era mia senhora te mane era salutacion e te demane que vengues ena sua casa de seguit." E er eunuc gessec dera casa dera sua senhora, e coma que non trapèc ena sua casa ath joen, recorrec, ara sua cèrca, totes es botigues deth mercat a on auie eth costum de sèir-se. E acabèc en tot trapar-lo ena botiga d'un barbèr, a on auie anat entà que l'arrasèssen eth cap. E s'apressèc ada eth precisament en moment qu'eth barbèr l'estacaue en còth ua tovalhòla neta e li didie: "Allà hèsque qu'eth refresc te sigue deliciós!" E en tot apressar-se er eunuc ath joen, s'inclinèc entada eth, e li didec ara aurelha: "Era mia senhora te mane es sues salutacions mès escuelhudes, e m'encargue que te diga qu'aué era ribèra s'a aclarit e eth *yuzbaschi* ei enes jardins! Se desires era possession, donc, non te cau que vier sense dilacion ne tardança." E en enténer aquerò, eth gojatet non podec tier estar-se aquiu un moment mès, e li didec ath barbèr: "Seca-me lèu eth cap, que me'n vau, ja tornarè un aute moment!" E dident aguestes paraules li metec ena sua man un dracma de plata, coma se ja l'auesse arrasat eth cap eth barbèr. E eth barbèr, en veir aquera generositat, se didec: "Me balhe un dracma sense auer-li arrasat arren! Qué serie se l'auessa arrasat eth cap? Per Allà!, vaquí a un client que non deisharè de uelh! Solide, quan l'arrasa eth cap me balharà un sarpat de dracmes!"

Mentretant, eth joen se lheuèc ara pressa, e gessec en carrèr. E eth barbèr l'acompanhèc enquiath lumedan dera botiga, dident-li: "Allà sigue damb tu, ò senhor mèn! Demori que, quan ages acabat es ahèrs que te cau, tornaràs en aguesta botiga, d'a on gesseràs mès beròi encara que quan entres. Allà sigue damb tu!" E eth joen contestèc: "Taied! plan ben, que ja tornarè!" E partic ath mès córrer e despareishec per ua cantoada deth carrèr.

E arribèc ena casa dera sua amiga, esposa deth *yuzbaschi*. E ja anaue a picar ena pòrta quan, damb extremada suspresa dera sua part, vedec aparéisher ath sòn dauant ath barbèr, que venguie per aute costat deth carrèr. E sense saber se qué l'obligaue a còrrer

atau ath barbèr, que lo cridaue damb senhaus des de luenh, non arribèc a picar. E eth barbèr didec: "Ò senhor mèn, Alla sigue damb tu! Te prègui que non desbrembes era mia botiga, que s'a perhumat e illuminat damb era tua arribada. E a dit eth sabent: "Quan t'adocisses en un paratge, non ne cerques cap aute!" E eth gran mètge des arabs, Abu Alí el Hossein Ibn Sina (damb eth es gràcies deth Plant Naut), a dit: "Cap lèit entath mainatge ei comparabla damb era lèit dera mair!" E arren mès doç entath cap qu'era man d'un barbèr adreit! Demori, donc, de tu, ò senhor mèn! qu'arreconeisheràs era mia botiga entre totes es botigues des barbèrs deth mercat." E didec eth joen: "*Ualah*! cèrtament que l'arreconeisherè, ò barbèr!" E possèc era pòrta que ja s'auie daurit des de laguens, e hec lèu a barrar-la ath sòn darrèr. E pugèc entà amassar-se damb era sua estimada e hèr era sua causa acostumada damb era.

Per çò deth barbèr, en sòrta de tornar ena sua botiga, se quedèc quiet en carrèr dauant dera pòrta, en tot dider-se: "Çò milhor serà que demora aciu ad aguest client inesperat, pr'amor d'amiar-lo entara mia botiga, non se passe que s'enganhe damb es botigues des mèns vesins." E sense deishar de uelh era pòrta, se posèc definitivament. Mès, tornant entath *yuzbaschi*, quan arribèc en lòc dera cita, er amic que l'auie convidat li didec: "*Ya sidi!* perdona-me era descortesia que sò colpable entà tu. Mès vie de morir-se era mia mair, e me cau premanir er acogament, Desencusa-me, donc, per non poder gaudir dera tua companhia aué, e perdona-me es mies males formes. Allà ei generós, e lèu mos tornaram a trapar." E se didec adiu d'eth, en tot desencusar-se encara mès, e se n'anèc peth sòn camin. E eth *yuzbaschi,* damb eth nas plan alongat, didec entada eth: "Allà maudide as vielhes calamitoses qu'ennerissen de tau sòrta es dies de diversion! E qu'eth Maligne les negue en clòt mès prigond deth cincau lunfèrn.! E atau dident, escopic entar aire damb ràbia…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes nauanta tresau net

Era didec:

… E eth yuzbaschi, damb eth nas plan alongat, didec entada eth: "Allà maudide as vielhes calamitoses qu'ennerissen de tau sòrta es dies de diversion! E qu'eth Maligne les negue en clòt mès prigond deth cincau lunfèrn.! E atau dident, escopic entar aire damb ràbia. "Escopisqui sus tu e sus era tèrra que te caperarà!, ò mair des calamitats!" E se filèc entara sua casa, e arribèc ath sòn carrèr damb es uelhs viradi de colèra. E vedec ath barbèr, qu'ère arturat, damb eth cap virat entara hièstra dera casa, coma un gosset que demore que li lancen un uas. E l'abordèc e li didec: "Qué demores, ò òme? e qué i a de comun entre aguesta casa e tu?" E eth barbèr s'inclinèc entà tèrra e contestèc: "*Ò sidi yuzbaschi*! demori aciu ath milhor client dera mia botiga! Pr'amor qu'eth mèn pan ei entre es sues mans." E eth *yuzbaschi* li preguntèc plan estonat: "Qué dides, ò seguidor des efrits! Dilhèu era mia casa s'a convertit ara en punt de cita des clients des barbèrs dera tua espècia? Vè-te'n, ò proxeneta! o coneisheràs era fòrça deth mèn braç!" E didec eth barbèr: "Eth nòm d'Allà sus tu, ò senhor mèn *yuzbaschi* e sus era tua casa e sus abitants dera tua aunorabla casa, receptacle d'aunestetat e de totes es vertuts! Mès pera

tua preciosa vida te juri qu'eth mèn client a entrat aciu madeish! E coma que ja hè fòrça temps, e eth mèn trabalh e era mia botiga me boten ena impossiblitat de demorar mès, te prègui que li digues, quan lo veigues, que non se tarde." E er espós dera joena li didec: "E quina sòrta d'òme ei eth tòn client, ò hilh de tafanèrs e descendéncia de procuradors?" Er aludit didec: "Qu'ei un bon gojat, damb es uelhs atau, e d'ua estatura atau, e tot çò d'aute dera madeisha manèra. Qu'ei un perfècte *schalabi*, un elegant, un refinat de manères e d'aspècte, e generós, e deliciós, un torròc de sucre, *ya sidi*! un panèl de mèu, *ualabi*!"

Quan eth capitan de cent gardes de policia entenec aguest elògi e aguesta descripcion deth qu'auie entrat ena sua casa, cuelhec ath barbèr peth cogòt, e secodint-lo diuèrsi viatges, li didec: "Ò prosperitat de proxenetes e hilh de vops!" E eth barbèr secodit, exclamèc: "Que non i a cap inconvenent!" E eth *yuzbaschi* seguic: "Com gauses prononciar semblables paraules sus era mia casa?" E eth barbèr didec: "Ò senhor mèn! ja veiràs se qué te ditz eth mèn client quan l'ages dit: "Eth barbèr de mans leugères te demore ena pòrta!" E eth **yuzbaschi** li cridèc, deishant anar esgluma pera boca: "Plan, donc, demora-te aciu entà que jo vaja a comprovar es tues paraules." E se calèc ena sua casa.

E vaqui que, mentretant, era joena, qu'auie vist e entenut de darrèr dera hièstra guaire se passaue en carrèr, auie auut temps d'amagar ath sòn aimant ena cistèrna dera casa. E quan eth *yuzbaschi* entrèc enes crambes, ja non i auie aquiu ne joen, ne flaira de joen, ne arren que se li retirèsse de luenh o d'apròp. E li preguntèc ara sua esposa: "Per Allà, ò hemna! ei possible pensar qu'a entrat en casa un òme?" E era esposa, simulant ar extrèm qu'ère emmaliciada per aquera supausicion, exclamèc: "Quina vergonha entada aguesta casa e entà jo madeisha! Com a d'entrar aciu un òme, ò senhor mèn!" E eth *yuzbaschi* didec: "Qu'ei eth barbèr qu'ei en carrèr que m'a dit que demoraue que gessesse dera casa un joen d'entre es sòns client!" Era didec: "E non l'as estronhat contra era paret?" Eth didec: "Qu'ac vau a hèr ara madeish!" E baishèc, e agarrèc ath barbèr peth cogòt, e li hèc hèr ua viroleta, en tot dider-li: "Ò tafaner dera tua mair e dera tua esposa! Com as gausat dider semblables paraules deth harem d'un credent?" E ja l'anaue a estronhar contra era paret, quan eth barbèr exclamèc: "Pera vertat que mos a revelat eth Profèta, ò *yuzbaschi*! qu'è vist damb es mèns pròpris uelhs entrar ena casa ath joen! Mès non l'è vist gésser!" E er aute deishèc de foter-li viroletes, e arribèc ar arràs dera perplexitat quan entenec sostier semblabla causa cara a cara dera mòrt. E li didec: "Que non voi aucir-te sense demostrar que m'as mentit, ò gosset! Vene damb jo!" E l'arrosseguèc entara casa, e comencèc a recórrer damb eth totes es crambes der estatge de baish, totes es de naut e de pertot. E quan ac aueren examinat tot, baishèren en pati e escorcolhèren toti es cornèrs, sense trapar arren. E eth *yuzbaschi* s'acarèc damb eth barbèr e li didec: "Que non i a arren!" E er aute didec: "Ei vertat, mès encara rèste aguesta cistèrna sense escorcolhar."

Aquerò siguec tot! E eth joen entenie es sòns va-e-veni, e era sua convèrsa. E quan entenec aguestes darrères paraules de cistèrna e d'escocolhar era cistèrna, maudidec ath sòn laguens ath barbèr, pensant: "A, hilh de prostitutes d'infàmia! M'agarraràn per tòrt tòn!" E dera sua part, era esposa entenec qu'eth barbèr parlaue d'escorcolhar era

cistèrna, e baishèc ara prèssa, cridant-li ath sòn espós: “Entà quan, ò òme! vas a hèr recórrer era tua casa e eth tòn harem ad aguest producte de mil cornuts dera impudicia? Non te hè vergonha hèr passar d’aguesta sòrta, ena intimitat dera tua casa, a un estranh dera classa d’aguest? A qué demores entà castigar-lo coma se merite?” E eth *yuzbaschi* didec: “Qu’ei vertat, ò hemna! me cau castigar-lo! Mès tu qu’ès era calomniada, e te cau castigar-lo tu. Castiga-lo segontes era gravetat e era natura des sues imputacions!”

Alavetz era hemna pugèc a cuélher un guinhauet dera codina, e lo cauhèc enquia que siguec rosent. E s’apressèc ath barbèr, qu’eth *yuzbaschi* ja auie botat estirat en solèr damb un solet còp. E damb eth guinhauet rosent, li cauterizèc es colhons e l’usclèc era pèth, mentre eth *yuzbaschi* lo tenguie en solèr. Dempús d’aquerò lo heren enlà, en tot cridar-li: “Aquerò t’ensenharà a parlar mau des harems des persones aunèstes!” E eth malerós barbèr s’estèc a on lo deishèren, enquia qu’uns caminaires lo cuelheren e l’amièren ena sua botiga. E vaquí çò que hè ada eth!

Mès, per çò deth joen embarrat ena cistèrna, tanlèu cessèren toti es bronits dera casa, s’esdeguèc a gésser deth sòn amagader e se metec a córrer. E Allà susvelhèc çò qu’auie de susvelhar!

E Schahrazada non volec deishar passar aquera net sense condar-li encara ath rei Schahriar era **Istòria de Fairuz e dera sua esposa**.

Fairuz e era sua esposa

Conden que cèrt rei ère seigut un dia ena terrassa deth sòn palai cuelhent er aire e alegrant es sòns uelhs damb era contemplacion deth cèu qu’auie sus eth sòn cap e es beròis jardins qu’auie as sòns pès. E era sua guardada se tachèc, de pic, ena terrassa d’ua casa plaçada dauant de palai, damb ua hemna coma non n’auie vist cap auta de parièr beresa. E s’acarèc damb es que l’enrodauen e les preguntèc: “A qui pertanh aguesta casa?” E li contestèren: “Ath tòn sirvent Fairuz. E aguesta ei era sua esposa!” Alavetz baishèc dera terrassa eth rei; e era passion l’auie botat embriac sense vin, e er amor se calaue en sòn còr. E cridèc ath sòn sirvent Fairuz e li didec: “Cuelh aguesta carta e vè-te’n a tau ciutat, e torna damb era responsa.” E Fairuz cuelhec era carta, e anèc ena sua casa, e sauvèc era carta dejós deth coishin, e atau passèc aquera net. E peth maitin, se lheuèc, se didec adiu dera sua hemna, e gessec entara ciutat sabuda, en tot ignorar es projèctes que tramaue contra eth eth sòn sobeiran.

Per çò deth rei, se lheuèc ara prèssa tanlèu partic er espós, e se filèc desguisat entara casa de Fairuz e piquèc ena pòrta. E era esposa de Fairuz preguntèc: “Qui i a ena pòrta?” E contestèc eth: “Que sò eth rei, senhor deth tòn espós!” E era dauric. E entrèc eth rei, e se seiguec, dident: “Que vengui a tier-te ua visita.” E era arric, e contestèc: “Me refusi en Allà contra aguesta visita! Pr’amor que, de vertat, non demori d’era arren de bon!” Mès eth rei didec: “Ò desir des còrs! que sò eth senhor deth tòn marit, e me semble que non me coneishes.” E contestèc era: “Plan que te coneishi ò senhor e patron mèn! e coneishi eth tòn projècte e sai se qué vòs e qu’ès eth patron deth mèn espós. E

entà demostrar-te que coneishi pro ben çò que te prepauses, te conselhi, ò sobeiran mèn! qu'ages pro nautada d'anma entà aplicar-te a tu madeish es vèrsi deth poèta:

Non cauishigarè eth camin qu'amie ara hònt, mentre d'auti caminaires posquen botar es sòns pòts sus era pèira umida que padegarie era mia set!

Quan eth mormolhós eisham de mosques immundes què sus es mies plates, per mès que sigue era hame que me torture, retiri de seguit era mia man des minjars condimentadi entath mèn plaser!

Non eviten es leons eth camin qu'amie entara vòra dera aigua, quan es gossets son liuri de lecar en madeish lòc?

E dempús de recitar aguesti vèrsi, era esposa de Fairuz higec: "E tu, ò rei! vas a béuer ena hònt a on d'auti botèren es sòns pòts abans que tu?" E eth rei, en enténer aguestes paraules, la guardèc estonat. E s'impressionèc tant, que virèc era esquia, sense trapar ua soleta paraula coma responsa. E ena sua prèssa entà húger desbrembèc ena casa ua des sues sandales.

E tau siguec eth sòn cas.

Mès vaquí çò que l'arribèc a Fairuz. Quan gessec dera sua casa entà vier a on l'auie manat eth rei, cerquèc era carta ena sua pòcha, mès non la trapèc. E se'n brembèc que l'auie deishat dejós deth coishin. E tornèc ena sua casa. E entrèc en madeish moment qu'eth rei venguie d'anar-se'n. E vedec era sandala deth rei en lumedan. E de seguit comprenec eth motiu que se l'auie enviat dehòra dera ciutat, entà un país luenhant. E se didec: "Eth rei, senhor mèn, non m'envie aquiu qu'entà assadorar era sua passion inconfessabla!" Ça que la, sauvèc silenci, e entrant en quarto sense hèr bronit, cuelhec era carta d'a on l'auie deishat, e gessec sense qu'era sua esposa se n'encuedèsse dera sua entrada. E s'esdeguèc a deishar era ciutat e a complir era mission que l'auie encargat eth sòn senhor eth rei. E Allà l'escriuec era seguretat, e amièc eth era carta ath sòn destin, e tornèc ena ciutat deth rei damb era responsa avienta. E abans d'anar a descansar ena sua casa, s'esdeguèc a presentar-se enes mans deth rei, que, entà recompensar-lo pera sua diligéncia, li balhèc un present de cent dinnars.

E non se parlèc arren sus aquerò sabut.

E dempús de cuélher es cent dinnars, Fairuz anèc en mercat des joièrs e des orfebres, e crompèc damb toti es sòs causes magnifiques entar usatge des hemnes. E l'ac hec a vier tot entara sua esposa, en tot dider-li: "Entà celebrar era mia tornada!"

E higec: "Cuelh tot aquerò, e guaire aciu ena casa te pertanh e torna ena casa deth tòn pair."

E era li preguntèc: "Per qué?" Eth didec: "De vertat qu'eth mèn senhor eth rei m'a aumplit de bontats. E coma que voi que toti s'en sàpien, e qu'eth tòn pair s'alègre en veir sus tu totes aguestes pèrles, desiri que vages entà on t'è dit." E era auta contestèc: "Damb amor e damb eth còr alègre!" E s'ornèc damb tot aquerò que l'auie balhat eth sòn espós e partic entara casa deth sòn pair. E eth sòn pair s'alegrèc fòrça damb era sua arribada e de veir tot aquerò tan beròi qu'amiaue ath dessús, e s'estèc ena casa deth sòn

pair pendent un mes sancer, sense qu'eth sòn espós Fairuz pensèsse en vier a cercar-la e sense que ne tansevolh manèsse a bèth un entà balhar-li notícies d'era.

Atau, donc, ath cap d'un mes de separacion, eth frair dera joena anèc a cercar a Fairuz e li didec: "Ò Fairuz! se non vòs revelar eth motiu dera tua colèra contra era tua esposa e der abanonament que la dèishes, vene e querelha-te damb nosati dauant deth nòste rei!"

E Fairuz contestèc: "Encara que vosati volgatz querelhar-vos, jo non me vau a querelhar!" E eth frair dera joena didec: "Ça que la, vene, e m'enteneràs querelhar-me!" E partic damb eth a veir ath rei.

E trapèren ath rei ena sala d'audiéncies, e ath kadi seigut ath sòn costat. E eth frair dera joena, dempús de punar era tèrra entre es mans deth rei, didec: "Ò senhor nòste, que vengui a querelhar-me d'ua causa!" E eth rei didec: "Es querelhes pertòquen ath kadi. Qu'ei ada eth que te cau dirigir-te!" E eth frair dera joena s'acarèc damb eth kadi, e didec: "Allà sigue damb eth nòste kadi! Vaquí era causa e era querelha: qu'auem logat ad aguest òme, en qualitat de simple arrendament, un beròi jardin, protegit per nautes tàpies e meravilhosament suenhat e plantat de flors e d'arbes frutèrs. Mès aguest òme, dempús de talhar totes es flors e minjar-se toti es fruts, a esbauçat es tàpies, a deishat eth jardin a posita des quate vents e a semiat pertot era devastacion. E ara vò trincar eth contracte e entornar-mos eth nòste jardin en estat que l'a botat. E tau ei era querelha e er ahèr, ò senhor kadi!"

E eth kadí s'acarèc damb Fairuz e li didec: "Qué te cau díder, ò joen?" E er alludit contestèc: "Era vertat ei que les entorni eth jardin en un estat milhor qu'eth que se trapaue abans!" E eth kadi li didec ath frair: "Ei vertat que t'entorne eth jardin en un estat milhor qu'eth que se trapaue abans, coma ven de declarar?" E eth frair didec: "Non! Mès desiri saber-me'n deth motiu que la possat a entornar-lo!"

E eth kadi preguntèc, acarant-se a Fairuz: "Qué te cau díder, ò joen?" E Fairuz contestèc: "Jo l'ac entorni de bon voler e de mau voler ath còp. E eth motiu d'aguesta restitucion, donques que desiren coneisher-la, ei qu'un dia entrè en jardin mentat, e vedí en solèr tralhes de leon. E è auut pòur de qué eth leon m'avalèsse a jo se m'estaua mès temps aquiu. E plan per aquerò, è entornat eth jardin as sòns proprietaris. E non ac è hèt senon per respècte ath leon e per pòur de jo…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes nauanta quatau net

Era didec:

"…E plan per aquerò, è entornat eth jardin as sòns proprietaris. E non ac è hèt senon per respècte ath leon e per pòur de jo."

Quan eth rei, qu'ère estirat enes coishins e qu'escotaue encara que non ac semblèsse, auec entenut es paraules deth sòn sirvent Fairuz e comprenut eth sòn significat, se lheuèc ara seguida e li didec ath joen: "Ò Fairuz, padega eth tòn còr, dèisha anar es tues sospèches e torna en jardin. Pr'amor que te juri pera vertat e era santetat der Islam

qu’eth tòn jardin ei eth milhor defenut qu’è trapat ena mia vida; e es sues muralhes sòn protegides de quinsevolh assaut; e es sòns arbes e es sòns fruts e es sues flors son es mès sani e mès beròis que vedí jamès.”

E Fairuz comprenec. E tornèc damb era sua esposa. E l’estimèc.

E d’aguesta manèra, ne et kadi ne cap des nombrosi presents qu’èren ena sala d’audiéncies poderen compréner arren dera causa, que s’estèc secreta entre eth rei e Fairuz e eth frair dera esposa. Mès Allà ei Omniscient!

E encara didec Schahrazada:

Eth neishement e er engenh

I auie un òme, siri de neishement, ath quau Allà auie dotat, coma a toti es schamites dera sua raça, d’ua sang pesada e d’un engenh espés. Pr’amor qu’ei causa sabuda que, quan Allà distribuic es sòns dons as umans, metec en cada tèrra es qualitats e es defèctes que s’auien de transméter a toti es que neishessen aquiu. Atau ei se com autregèc er engenh e era intelligéncia as abitants de Eth Caire, era fòrça copulativa as de naut Egipte, er amor dera poesia as nòsti pairs arabs, era bravesa as cavalièrs deth centre, costums ordenades as abitants d’Irak, cordialitat as individús des tribús errantes, e fòrça d’auti dons a d’auti molti païsi; mès as siris non les dèc qu’er amor as guanhs e er engenh entath comèrç, e les desbrembèc totaument quan distribuic es dons agradius. Plan per aquerò, hèsque çò que hèsque, un siri schamita, des païsi que s’estenen des deth mar salat enquias confinhs deth desèrt de Damasc, serà tostemp un pòcvau de sang gróssa, e eth sòn engenh non s’ahiscarà jamès que dauant der incentiu grossièr des guanhs e deth trafic.

E vaquí qu’eth siri en qüestion se desvelhèc, un dia entre es dies, damb eth desir de vier a traficar en Eth Caire. E plan que òc, ère eth sòn mau destin que lo possaue entad aquera idia de víuer entre era gent mès deliciosa e mès engenhosa dera tèrra. Mès, coma toti es dera sua raça, ère plen de pedanteria, e se pensèc qu’enludernarie ad aquera gent damb es causes beròies que se harie a vier damb eth. Efectivament, metec en còfres çò mès somptuós qu’auie de sederies, teles precioses, armes trabalhades e d’autes causes semblables, e arribèc ena ciutat defensada, en Misr Al-Kahira, en Eth Caire.

E comencèc en tot logar un locau entàs sues mercaderies e un apartament entà eth madeish en un khan dera ciutat, plaçat en centre des mercats. E se tenguec a vier cada dia ena casa des clients e des mercadèrs, en tot convidar-les a visitar es sues mercaderies. E seguic actuant atau pendent bèth temps, enquia que, un dia entre es dies, passejant e guardant a dreta e quèrra, se trapèc damb tres hemnes joenes qu’auançauen inclinant-se e balancejant-se, e arrien en condar-se causes desparières. E cada ua ère mès beròia qu’era auta e mès atrasenta e mès encantadora. E quan les vedec se li metec regda e provocadora era mostacha; e en veir que lo guardauen de reuelh, s’apressèc ada eres e les didec: “Podetz vier aguesta net a hèr-me agradiua companhia en men khan entà divetir-me?” E eres contestèren alègres: “Plan que òc, e haram tot aquerò que mos digues entà complader-te!” E preguntèc eth: “Ena mia casa o ena vòsta, ò senhores

mies?" Eres contestèren: "Per Allà, ena tua casa! Dilhèu te penses qu'es nòsti marits mos dèishen hèr entrar ena casa a òmes estranhs?" E higeren totes: "Aguesta net anaram ena tua casa! Ditz-mos a on te lòtges."

Eth didec: "Me lòtgi en un quarto de tau khan, en tau carrèr." Eres dideren: "Alavetz mos premanisses eth sopar e mo' lo sauves caud, e vieram a visitar-te dempús dera pregària dera net." E didec: "Fòrça ben!" E lo deishèren eres entà seguir eth sòn camin. E dera sua part, eth s'encarguèc des provisions, e crompèc peish, cornishons, òstres, vins e perhums. E s'ac hec a vier tot en sòn quarto. E premanic cinc parves desparières a basa de carn, sense compdar er arròs e es verdures; e les codinèc eth madeish. E ac auec tot prèst enes milhores condicions.

E quan s'apressèc era ora de sopar, arribèren es tres hemnes, coma l'auien prometut, caperades en *kababits* de tela blua que hègen que non se les coneishesse. Mès en entrar, se treigueren des espatles aqueres envolopes, e se seigueren coma lues. E eth siri se lheùec e se seiguec dauant d'eres, coma un pòcvau, dempús de botar-les ath dauant es plates cargades de minjar. E mingèren segontes era sua hame. E dempús eth les hec a vier es vins. E circulèc entre eri era copa. E dauant des invitacions contunhes des joenes, eth siri non se remic a béuer cap còp, e beuec de tau sòrta qu'eth cap se l'anaue en totes es direccions. E siguec alavetz quan, un shinhau encoratjat, guardèc cara a cara as sues convidades e podec admirar era sua beresa e meravilhar-se des sues perfeccions. E trantalhèc entre era perplexitat e era estupefaccion. E oscilèc entre era extravagància e er aclapament. E ja non sabie distinguir eth mascle dera femèla. E eth sòn estat siguec memorable e eth sòn destin deplorable. E guardèc sense veir e mingèc sense bèuer. E botgèc es pès e caminèc damb eth cap. E virèc es uelhs e secodic eth nas. E li baishèren es mocs e estornudèc. E arric e plorèc. E dempús d'aquerò s'acarèc damb ua des tres, e li preguntèc: "Per Allà sus tu, *ya setti*! Com te crides?" Era contestèc: "Me cridi As-vist-jamès-arren-coma-jo." E ada eth se l'anèc encara mès era rason, e exclamèc: "Non, jamès è vist arren coma tu!" Dempús s'estirèc en solèr, en tot emparar-se enes codes, e li preguntèc ara dusau: "E quin ei eth tòn nòm, *ya setti*, ò sang dera vida deth mèn còr?"

Era contestèc: "Non-as-vist-jamès-ad-arrés-que-se-me-retire". E exclamèc eth: "*Inschalah*! Atau ac aurà volut Allà, ò senhora Non-as-vist-jamès-ad-arres-que-se-me-retire!"

Dempús s'acarèc damb era tresau e li preguntèc: "E quin ei eth tòn aunorable nòm, *ya setti*, ò huec deth mèn còr?" Era contestèc: "Guarda-me-e-me-coneisheràs." E en enténer aguesta tresau responsa, eth siri rodèc per tèrra, en tot exclamar damb tota era sua votz: "Que non i a cap inconvenent, ò senhora Guardar-me-e-me-coneisheràs!"

E eres seguiren hènt circular era copa e uedant-la ena gòrja d'eth, enquia que queiguec damb eth cap abans qu'es pès e arturant-se-li era circulacion. Alavetz, en veder-lo en aqueth estat, se lheuèren eres e li treigueren eth turbant e li botèren ua casqueta de lhòco. Dempús guardèren ath sòn entorn, e s'aproprièren de guairi sòs e causes de naut prètz trapèren. E cargades damb eth butin e damb eth còr leugèr, lo deishèren roncant coma un bufle en sòn khan e abandonèren ena cramba ath sòn proprietari. E eth velhador velhèc çò qu'auie de velhar.

A londeman, quan eth siri se remetec dera sua embriaguesa, se vedec solet en sòn quarto, e non se tardèc a comprovar qu'eth sòn quarto auie estat escampat damb tot çò que i auie. E alavetz se remetec complètament e exclamèc: "Non i a majestat ne poder qu'en Allà eth Gloriós, eth Gran!" E se precipitèc dehòra deth kahn damb era casqueta de lhòco en cap, e comencèc a preguntar a toti es caminaires s'auien trapat a Tau, a Quau e a Tau Auta. E didie es nòms que l'auien dit es joenes. E era gent, en veder-lo vestit de tau sòrta, lo credien escapat deth manicòmi e contestauen: "Non, per Allà! jamès auem vist arren coma tu!" E didien d'auti: "Jamès auem vist arren que se te retire!" E d'auti: "De vertat que te guardam, mes non te coneishem!"

Atau, donc, cansat de preguntar, ja non sabec a qui acodir entà queishar-se, e acabèc trapant a un caminaire caritatiu e de bon conselh, que li didec: "Escota-me, ò siri! çò milhor que pòs hèr en aguestes circonstàncies ei tornar entà Siria sense tardança ne dilacion, pr'amor qu'en Eth Caire ja ves qu'era gent sap volcar es cervèths durs madeish qu'es leugèrs e sap jogar damb ueus tan ben coma damb pèires."

E eth siri, damb eth nas alongat enquias pès, tornèc entà Siria, eth sòn país, d'a on non aurie d'auer gessut jamès.

E coma les an arribat soent aventures semblables as neishudi en Siria parlen tan mau des hilhs d'Egipte.

E Schahrazada, en auer acabat de condar era istòria, se carèc. E eth rei Schahriar li didec: "Ò Schahrazada! M'an agradat fòrça aguestes anecdòtes, e damb eres me trapi mès instruit e esclarit!" E Schahrazada arric e didec: "Solet Allà ei er Instructor e er Esclaridor!" E higec: "Mès, qué son aguestes anecdòtes en comparèr damb era **Istòria deth libre magic?"**

E didec eth rei Schahriar: "Quin libre magic ei aguest, ò Schahrazada! e quina istòria ei aguesta?" E era didec: "Te la condarè era pròplèu net, ò rei! s'Allà vò e tau ei eth tòn gust!" E didec eth rei: "Plan que voi escotar era pròplèu net aguesta istòria que non coneishi."

Mès quan arribèc era ueit centes nauanta cincau net

Era didec:

Era petita Doniazada se lheuèc deth tapís qu'ere arraulida, e didec: "Ò fraia mia! quan vas a començar era **Istòria deth libre magic**? E Schahrazada contestèc: "Sense tardança ne dilacion, donques qu'atau ac vò eth nòste senhor eth rei!"

Istòria deth libre magic

Enes annaus des pòbles e enes libres des temps ancians se conde (mès Allà ei eth solet que coneish eth passat e ve eth futur), qu'ua net entre es nets, eth califa, hilh des califes ortodòxes dera posteritat d'Abbas, Harun Al-Raschid, que regnaue en Bagdad, s'incorporèc en sòn lhet, cuelhut d'opression, e, vestit damb era sua ròba de dormir,

ordenèc que venguesse ena sua preséncia Massrur, pòrta simitarra dera sua gràcia, que se presentèc de seguit entre es sues mans.

E li didec eth califa: “Ò Massrur! aguesta net ei aclapanta e pesada entath mèn pièch, e desiri qu’esbugasses eth mèn malestar.” E Massrur contestèc: “Ò Emir des Credents! lhèua-te e anem ena terrassa entà guardar damb es nòsti propris uelhs eth tet deth cèu esposcat d’esteles e a veir passejar-se era lua ludenta, mentre puge entà nosati era musica des aigües e es planhs des senhes cantaires que d’eres a dit eth poeta:

Era senha, que per cada uelh vesse plors gemegant, se retire ar enamorat que se passe es dies en ua quèisha monotòna a maugrat dera magia que nègue eth sòn còr!

E eth madeish poèta, ò Emir des Credents! a dit, parlant dera aigua correnta:

Era mia preferida ei ua joena que m’empedís auer de béuer e me divertís!

Pr’amor qu’era ei un jardin, es sòns uelhs son era hònt, e era sua votz era aigua correnta!

E Harun escotèc ath sòn pòrta simitarra e botgèc eth cap. e didec: “Que non è talents de hèr aquerò aguesta net!” E didec Massrur: “Ò Emir des Credents! en tòn palai i a tres centes seishanta joenes de toti es colors, semblables a d’autes tantes lues e gasèles, e vestides damb vestits tan beròis coma flors. Lhèua-te e anem a passar-les revista, sense que mos veiguen, a cada ua ena sua cramba. E enteneràs es sòns cantics e veiràs es sòns jòcs e assistiràs as sues aventures. E dilhèu alavetz era tua anma se sente tirada per ua d’eres. E l’auràs coma companha aguesta net, e s’autrejarà as sòns jòcs damb tu. E ja veiram se qué te rèste de malestar!”

Mès Harun didec: “Ò Massrur! vè-te’n a cercar a Giafar de seguit.” E er alludit contestèc damb era audida e era aubediéncia. E anèc a cercar a Giafar ena sua casa, e li didec: “Vene damb er Emir des Credents!” E er aute contestèc: “Escoti e aubedisqui!” E se lheuèc en aquera ora e en aqueth instant, se vestic e seguic a Massrur entath palai. E se presentèc dauant deth califa, que s’estaue en lhet; e punèc era tèrra entre es sues mans e didec: “Allà volgue que non sigue entad arren de dolent!” E didec Harun: “Sonque ei entà ben, ò Giafar! Mès aguesta net sò engüejat e fatigat e aclapat. E è manat a Massrur entà que te digue que vengues aciu pr’amor de distrèir-me e esbugassar eth mèn engüeg.” E Giafar reflexionèc un instant, e contestèc: “Ò Emir des Credents! quan era nòsta anma non vò alegrar-se ne damb era beresa deth cèu, ne damb es jardins, ne damb era doçor dera brisa, ne damb era contemplacion des flors, sonque rèste un remèdi, e ei eth libre. Pr’amor que, ò Emir des Credents! un armari de libres ei eth jardin mès beròi. E un passeg pes sues estatgères ei eth mès doç e eth mès encantador des passegi. Lhèua-te, donc, e anem a cercar un libre, ar edart, enes armaris des libres.”

E Harun contestèc: “Qu’ei vertat, ò Giafar! aguest ei eth milhor remèdi entar engüeg. E non auia pensat en aquerò.” E se lheuèc, e acompanhat de Giafar e Massrur venguec ena sala a on èren es armaris des libres.

E Giafar e Massrur amiauen dues halhes e eth califa cuelhie libres des magnifics armaris e des còfres de husta aromatica, e les daurie e les barraue. E d’aguesta sòrta examinèc

diuèrses estatgères, e acabèc en tot agarrar un libre plan vielh, que dauric ar edart. E trapèc quauquarren que l'interessèc viuament, pr'amor que, en sòrta d'abandonar eth libre ath cap d'un instant, se seiguec e se metec a tachar-li ua uelhada, pagina per pagina e a lieger-lo atentiuament. E vaquí que de pic se metec a arrir de tau sòrta, que queiguec de cu. Dempús tornèc a cuélher eth libre e seguic era lectura. E vaquí que des sòns uelhs brotoèc eth plor; e se metec a plorar de tau manèra, que se banhèc tota era barba damb es lèrmes que corrien pes sòns intersticis enquia quèir en libre qu'auie sus es jolhs. Dempus barrèc eth libre, se lo metec ena manja e se lheuèc entà gésser.

Quan Giafar vedec ath califa arrir e plorar d'aguesta manèra, non podec mens que dider-li ath sòn sobeiran: "Ò emir des Credents e sobeiran d'ambdús mons! quin ei eth motiu que te hè arrir e plorar lèu ath madeish moment?" E eth califa, en enténer aquerò, s'emmalicièc ar arràs, e cridèc a Giafar damb votz irritada: "Ò gosset entre es gossets des Barmecides! Entà qué aguesta impertinéncia dera tua part? E per qué te cales a non t'impòrte? Vies d'apropriar-te eth dret a èster anutjós e insolent; e t'as passat de mida! E ja non te cau qu'insultar ath califa! Mès, pes mèns uelhs, que deth moment que t'as calat en aquerò que non te tanh, voi qu'era causa age es sues conseqüéncies corresponentes! Te mani, donc, que vages a cercar a quauquarrés que me digue se per qué è arrit e plorat pera lectura d'aguest libre e qu'endónvie çò que i a en aguest volum des dera prumèra plana enquiara darrèra. E se non trapes ad aguest òme, te talharè eth còth, e alavetz te mostrarè çò que m'a hèt arrir e plorar."

Quan Giafar entenec aguestes paraules e vedec aquera colèra, didec: "Ò Emir des Credents! qu'è cometut ua fauta. E era fauta ei normau en persones coma jo; mès eth perdon ei normau en aqueri qu'an ua anma coma era dera tua Granesa." E Harun contestèc: "Non! Qu'è hèt un jurament! Te cau anar a cercar a quauquarrés que m'explique tot eth contengut d'aguest libre, o se non, te talharè eth cap de seguit." E didec Giafar: "Ò emir des Credents! Allà creèc es cèus e es mons en sies dies, e s'auesse volut, les aurie creat en ua ora. E se non ac hec, siguec entà mostrar as sues creatures que cau obrar damb paciéncia e moderacion en totes es causes, enquia e tot entà hèr eth ben. E fòrça mès quan se tracte de hèr çò contrari deth ben, ò Emir des Credents! Ça que la, se vòs que vaja a cercar ara persona mentada qu'endónvie çò que t'a hèt arrir e plorar, autreja ath tòn esclau un tèrme solet de tres dies!"

E didec eth califa: "Se non me hès a vier ara persona que se tracte, periràs damb era mès òrra des mòrts!"

E Giafar contestèc ad aquerò: "Vau a complir era mission!"

E gessec, ara seguida, damb eth color cambiat, era anma trebolada e eth còr plen d'amarum e de pena.

E se n'anèc entà casa, damb eth còr sarrat, entà dider-li adiu ath sòn pair Yahia e ath sòn frair El-Fadl, e entà plorar. E li dideren eri: "Per qué vies en aguest estat de trebolament e de tristesa, ò Giafar!?" E les condèc çò que l'auie arribat e les metec ath pas dera condicion impausada.

E higec: “Aqueth que jògue damb ua punta agudenta se puncharà ena man; e aqueth que lute damb un leon perirà. Per çò que hè ajo, renóncii ara mia plaça ath costat deth sultan, pr’amor qu’en avier era mia estança damb eth serie eth màger des perilhs entà jo, atau coma entà tu, ò pair mèn! e entà tu, ò frair mèn! Que serà milhor, donc, que m’aluenha dera sua vista. Donques qu’era preservacion dera vida ei ua causa inestimabla e jamès se sap tot çò que vau. E er aluenhament ei era milhor manèra de sauvar es nòsti còthi. Ath delà, a dit eth poèta:

Presèrva era tua vida des perilhs que la menacen e dèisha qu’era casa se quèishe ath sòn constructor!

E eth sòn pair e eth sòn frair contestèren ad aquerò: “Non te’n vages, ò Giafar! pr’amor que solide te perdonarà eth califa!” Mès Giafar didec: “Entad aquerò qu’a impausat era sua condicion! Mès, com vau a trapar a quauquarrés que sigue capable d’endonviar a prumèr còp de uelh eth motiu qu’a hèt plorar e arrir ath califa, atau coma eth contengut, des deth principi enquiath finau, d’aguest libre calamitós?” E Yahia contestèc alavetz: “Qu’ei vertat, ò Giafar! entà sauvar es caps, non i a mès remèdi que partir! E çò milhor ei que te’n vages entà Damasc, e que demores aquiu enquia que s’acabe aguest revérs de fortuna e torne eth Destin erós!” E Giafar preguntèc: “E qué serà dera mia esposa e deth mèn harem pendent era mia abséncia?” E didec Yahia: “Vè-te’n, e non te’n hèsques des auti. Aguestes que son pòrtes que non as temps de daurir. Vè-te’n entà Damasc, donques qu’aguest ei entà tu eth decret deth Destin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes nauanta siesau net

Era didec:

“…Aguestes que son pòrtes que non as temps de daurir. Vè-te’n entà Damasc, donques qu’aguest ei entà tu eth decret deth Destin!” E higec: “Per çò que posque arribar dempús dera tua marcha, Allà provedirà!”

Per tant, Giafar eth visir inclinèc era aurelha as paraules deth sòn pair, e sense dilacion ne tardança, agarrèc ua saca que contenguie mil dinnars, se cenhec eth sòn cinturon e era sua espada, se didec adiu deth sòn pair e deth sòn frair, montèc en ua mula, e sense hèr-se acompanhar peth sòn esclau ne per un sirvent, se filèc de cap a Damasc. E viatgèc en linha dreta a trauèrs deth desèrt, e non cessèc de viatjar enquiath dètzau dia, qu’arribèc ena planhèra verda, El Marj, qu’ei ara entrada de Damasc era alègra.

E vedec eth beròi minaret dera Maridada, que gessie deth verdor que l’enrodaue, e ère caperat des dera basa enquia naut de tot, de teules daurades; e es jardins adaiguadi per aigua correnta, a on viuien es macissi de flors; e es camps de mirtes, e es mons de violètes, e es camps de laurèrs de ròses. E se posèc entà guardar tota aquera beresa, en tot escotar as audèths cantaires enes arbes. E vedec qu’ère ua ciutat que non auie parièr ena tèrra. E guardèc ara dreta, e guardèc ara quèrra, e acabèc en tot veir a un òme. E s’apressèc ada eth, e li didec: “Ò frair mèn! quin ei eth nòm d’aguesta ciutat?” E er

alludit contestèc: “Ò senhor mèn! aguesta ciutat enes tempsi ancians se cridaue Julag, e ei d’era, que parle eth poèta en aguesti vèrsi:

Me cridi Julag, e captivi es còrs! per jo corren beròies aigües, per jo e dehòra de jo!

Jardin d’Eden ena tèrra, e pàtria de toti es esplendors, ò Damasc!

Non desbrembarè jamès era tua beresa ne arren m’agradarà autant coma tu! E benedides siguen es tues terrasses e guaires meravilhes viuentes luden enes tues terrasses!

E er òme que recitèc aguesti vèrsi, higec: “Tanben se cride Scham, o dit de ua auta manèra, Gran-de-Beresa, pr’amor qu’ei eth gran de beresa de Diu ena tèrra:”

E Giafar experimentèc un viu plaser en enténer aguestes explicacions. E li balhèc es gràcies ar òme, e baishèc dera sua mula, e la cuelhec dera brida entà aventurar-se damb era entre es cases e es mesquites. E se passegèc doçament, examinant ua darrèr dera auta es beròies cases que passaue per dauant. E guardant atau, vedec, ath hons d’un carrèr, ben escampat e adaiguat, ua magnifica casa ath miei d’un gran jardin. E en jardin vedec ua botiga de seda trabalhada, tapissada damb beròis tapissi deth Khorassan e riques teles, e ben aprovedida de coishins de seda, de cagires e de lhets entà descansar. E ath miei dera botiga i auie seigut un joen coma era lua quan ges en sòn catorzau dia. E apareishie negligentament vestit, sense amiar en cap qu’un mocador, e en còs solet ua tunica de color ròsa. E ath sòn dauant i auie un grop de persones atentiues, e beuendes de totes es espècies fines. E Giafar s’arturèc un moment entà contemplar era scèna, e quedèc plan content de çò que vedie en aqueth joen. E quan guardèc mès atentiuament, vedec ath costat deth joen a ua gojata joena coma eth solei en un cèu seren. E amiaue un laüt en pièch, coma un mainatge enes braci dera sua mair. E lo tocaue, cantant aguesti vèrsi:

Praubi d’aqueri qu’an eth sòn còr enes mans des sòns estimadi; pr’amor que, se lo vòlen recuperar, lo traparàn mòrt!

Lo fidèren as mans des sòns estimats quan lo sentien enamorat; e se vederen obligadi a abandonar-les!

Petit, l’arrinquen deth hons des sues entralhes! Ò audèth! repetís: “L’arrinquèren petit!”

L’auciren injustament; eth planestimat hè cocarèles damb er umil enamorat!

Jo sò qui cerque es efèctes der amor, que sò jo er amor, eth frair der amor e alendi!

Guardatz ad aqueth qu’a envelhit er amor! Encara qu’eth sòn còr non age cambiat, l’acoguèren!

En enténer aguesti vèrsi e aqueth cant, Giafar experimentèc un plaser infinit, e se li botgèren es organs damb er accent d’aquera votz, e didec: “Per Allà, be n’ei de beròi!” Mès que ja era joena auie preludiat de ua auta manèra, damb eth laüt enes jolhs, e cantaue aguesti vèrsi:

Cuelhut per taus sentiments, ès enamorat! Non te cau estonar, donc, se t’estimi jo!

Lheui entà tu era mia man, en tot demanar gràcia e pietat entara mia umilitat! Pro que te mòstres caritatiu!

Qu'è passat era mia vida sollicitant eth tòn consentiment; mès james auí ath mèn laguens era sensacion de qué siguesses caritatiu!

E per çò dera cuelhuda de possession der amor, m'è convertit en un esclau, e tengui eth còr empodoat, e corren es mies lèrmes!

Quan acabèc de cantar aguest poèma, auancèc Giafar un shinhau mès, dominat peth plaser que sentie en enténer e guardar ara joena que cantaue. E de pic lo vedec eth joen, qu'ere estirat ena botiga, e s'incorporèc un shinhau, e cridèc a un des sòns joeni esclaus, e li didec: "Ves ad aguest òme qu'ei aquiu ena entrada, dauant de nosati?" E eth gojat didec: "Òc!" E li didec eth joen: "Que deu èster estrangèr, donques que veigui en eth tralhes deth viatge. Vè-te'n a cercar-lo e tie compde de non ofensar-lo." E eth gojat contestèc: "Damb gust e alegria!" E s'esdeguèc a vier ara cèrca de Giafar que ja auie vist que s'apressaue ada eth, e li didec: "En nòm d'Allà, ò senhor mèn! se te platz, vene a veir ath nòste patron!" E Giafar passèc era pòrta damb eth gojat, e quan arribèc ena entrada dera botiga autregèc era sua mula as diligents esclaus e passèc eth lumedan. E eth joen que ja ère quilhat sus dus pès en aunor sòn, auancèc entada eth, estenent es dues mans, e lo saludèc coma se lo coneishesse de tostemp, e dempús de balhar es gràcies a Allà per çò d'auer-se-lo enviat, cantèc:

Planvengut sigues, ò visitaire! Mos alègres damb era tua preséncia e mos hès revíuer damb aguesta union!

Per çò deth tòn ròstre juri que viui quan apareishes e morisqui quan desapareishes!

E dempús de cantar aquerò en aunor a Giafar, li didec: "Sè-te, se te platz, ò doç senhor mèn! E laudat sigue Allà pera tua erosa arribada!" E recitèc era pregària der enviament d'Allà e seguic atau eth sòn cant:

Se per auança auéssem estat prevengudi dera tua arribada, auríem estenut as tòns pès coma tapís era pura sang des nòsti còrs e eth velot nere des nòsti uelhs!

Pr'amor qu'eth tòn lòc ei per dessús des nòstes paupetes!

E quan auec acabat aguest cant, s'apressèc a Giafar, lo punèc en pièch, exaltèc es sues vertuts, e li didec: "Ò senhor mèn! aguest dia ei un dia erós, e se non siguesse ja dia de hèsta, jo auria hèt que ne siguesse entà balhar gracies a Allà!" E de seguit s'apressèren entre es sues mans es esclaus, e les didec eth: "Hètz-mos a vier tot aquerò que ja ei premanit!" E se heren a vier es plates de minjar, de parva e de totes es autes causes excellentes e eth joen li didec a Giafar: "Ò senhor mèn! es sabents diden: "Se te conviden, satisfè era tua anma damb tot aquerò qu'ages ath tòn dauant!" Mès se mo n'auéssem sabut dera tua arribada, t'auríem mestrat era carn des nòsti còssi e t'auríem sacrificat as nòsti hilhs petits." E Giafar contestèc: "Plan, donc, metam man ath minjar, e minjarè enquia que m'assadora!" E eth joen se metec a mestrar-li damb era sua pròpria man es tròci mès delicadi e a conversar damb eth damb tota cordialitat e damb tot eth gust. Dempús les amièren era gèrla e era palangana e se lauèren es mans. E eth

joen hec passar a Giafar ena sala des beuendes a on li didec ara joena que cantèsse. E era cuelhec eth laüt, lo templèc, l'emparèc sus eth sòn pièch e dempús de canturlejar un instant, cantèc:

Se tracte d'un visitaire qu'era sua arribada a estat respectada per toti, mès doça qu'er engenh e era esperança de consum!

Escampilhe dauant dera auba es tenèbres des sòns peus, e era auba non campe per vergonha!

E quan eth mèn destin volec aucir-me, li demanè proteccion, e era sua arribada hec revíuer ua anma que li reclamauen era mòrt!

Que m'è tornat esclaua deth Prince des Enamoradi, e eth mèn destin ei ja èster jos eth domèni der amor!

E Giafar se sentec cuelhut d'ua gran alegria, parièra ara deth sòn joen ostejaire. Ça que la, non cessaue de preocupar-lo çò que l'auie arribat damb eth califa. E eth sòn ròstre e era sua actitud mostrauen aguesta preocupacion, que non passèc inavertida as uelhs deth joen, que vedec qu'ère inquiet, espaurit, cogitós e damb incertitud per bèra causa. E dera sua part, Giafar comprenec qu'eth joen se n'auie encuedat deth sòn estat e que per discrecion se tenguie entà non preguntar-li era causa deth sòn trebolament. Mès eth joen acabèc en tot dider-li: "Ò senhor mèn! escota çò qu'an dit es sabents:

Non t'espaurisques ne t'aclapes per aqueres causes qu'an d'arribar, senon, mèsalèu, lhèua era copa d'aguest vin, podom que hèr húger es preocupacions e es anuègi!

Non ves se com ues mans pintèren flors beròies ena vestimenta dera beuenda?Eth frut dera rama dera vinha, es liris e es narcissi, e era violèta e era flora de Neman!

Se t'assaute er anuèg, breça-lo entà que s'adormisque entre licors, flors e favorites!

Dempús li didec a Giafar: "Non te sarres eth pièch senhor mèn!" E li didec ara joena: "Canta!" E era cantèc. E Giafar, que se deleitaue damb aqueri cantics e ère meravilhat damb eri, acabèc en tot díder: "Non deishem d'alegrar-mos damb eth cant e damb es paraules enquia que barre eth dia e arribe era net damb es sues tenèbres…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes nauanta setau net

Era didec:

"…Non deishem d'alegrar-mos damb eth cant e damb es paraules enquia que barre eth dia e arribe era net damb es sues tenèbres."

Ara seguida ordenèc eth joen as esclaus qu'anèssen a cercar shivaus. E es esclaus aubediren de seguit. E l'aufriren ar òste deth sòn senhor ua ègua de reis. E ambdús sautèren a lomb des sòns respectives cavaladures, e se tengueren a recórrer Damasc, e a guardar er espectacle des sòns mercats e des carrèrs, enquia qu'arribèren dauant d'ua façada meravilhosament illuminada e decorada damb lantèrnes de toti es colors; e

dauant d'ua cortina i auie un gran lampa de coeire ciselat que penjaue d'ua cadia d'aur. E laguens dera casa i auie pabilhons enrodadi d'estatues meravihoses e contient totes es espècies d'audèths e totes es varietats de flors; e ath miei de toti aqueri pabilhons i auie ua sala damb copòla e hièstres de plata. E eth joen dauric era pòrta dera tau sala. E apareishec aguesta coma un gran jardin deth paradís, animat pes cants des audèths e pes perhums des flors e peth gasulhar des arriuets. E era sala sancera ressonaue damb es diuèrsi lenguatges d'aqueri audèths, e ère tapissada damb tapissi de seda e ben aprovedida de coishins de brocat e plumes d'estruci. E tanben i auie un nombre incalculable de tota sòrta d'objèctes somptuosi e d'articles de naut prètz, e ère perhumada pera flaira des flors e des fruts; e embarraue un nombre inconcebible de causes magnifiques, coma plats de plata, veires de plata, copes precioses, encensèrs e provisions d'ambre gris, povàs d'aloè e frutes seques.

En resumit, qu'ère coma aquera casa descrita enes vèrsi deth poèta:

Era casa ère perfèctament esplendida, e ludie damb tot eth sòn esplendor dera sua magnificéncia!

E quan Giafar s'auec seigut, eth joen li didec: "Damb era tua arribada, ò senhor e convidat mèn! an baishat deth cèu sus es nòsti caps un milèr de benediccions!" E encara li didec d'autes causes amables, e li preguntèc a tot darrèr: "Quin ei eth motiu que mos cau hèr er aunor dera tua arribada ena nòsta ciutat? Aciu trapes familha e comoditat damb tota cordialitat!"

E Giafar contestec: "Jo sò, ò senhor mèn! soldat de profession, e comandi ua compahia de soldats. E sò originari dera ciutat de Bassra, d'a on vengui en aguest moment. E eth motiu dera mia arribada aciu ei que, en non poder-li pagar ath califa eth tribut que li deui, me sò espaurit pera mia vida, e è hujut, cap clin, damb terror. E non è deishat de córrer per planhères e desèrts enquia qu'eth Destin m'a amiat enquia tu." E eth joen didec: "Ò benedida arribada! E com te crides?" Er alludit contestec: "Eth mèn nòm qu'ei coma eth tòn, ò senhor mèn!" E en enténer aquerò, eth joen arric e didec: "Ò senhor mèn! alavetz te crides Abul-Hassan! Mès te prègui que non ages cap sarrada de pièch ne trebulacion deth tòn còr." E dèc era orde de qué les mestrèssen. E les heren a vier plates plies de tota sòrta de causes delicioses e delicades; e mingèren e quedèren satisfèts. Dempús se lheuèc era taula e se les amièc era gèrla e era palangana. E se lauèren es mans, e anèren ena sala des beuendes, qu'ère plia de flors e de de fruts. E eth joen li parlèc ara joena, en tot referir-se ara musica e ath cant. E era les encantèc a ambdús e les alegrèc damb era perfeccion deth sòn art. E enquia e tot era casa e es parets s'esmoigueren e agitèren. E Giafar, ar arràs deth sòn entosiasme, se treiguec era ròba e la lancèc luenh, dempús de hèr-la brigalhs. E eth joen li didec: "*Ualaah*! pro que sigue costada peth plaser aguesta esquinçadura, e non efècte deth sentiment e dera pena. E Allà aluenhe de nosati er amarum der enemic." Dempús li hec un gèst a un des esclaus, que de seguit li hec a vier a Giafar ròba naua que costaue cent dinnars e l'ajudèc a botar-se-la. E eth joen li didec ara joena: "Cambia eth ton deth laüt!" E era cambièc eth ton e cantèc aguesti vèrsi:

Era mia guardada gelosa ei tachada en eth! E se guarde eth a un aute, me torture!

Balhi finau as mèns desirs e ath mèn cant, cridant: "Era mia amistat entà tu se tardarà enquia qu'era mòrt s'albèrgue en mèn còr!"

E un còp acabat aguest cant, de nauèth Giafar se treiguec era ròba, cridant. E eth joen li didec: "Pro que milhore Allà era tua vida e hèsque qu'eth sòn principi sigue era sua fin e era sua fin sigue eth sòn principi!" E es esclaus li tornèren a botar ua auta ròba a Giafar, encara mès beròia qu'era prumera. E era joena ja non didec arren pendent ua ora, mentre parlauen es dus òmes. Dempús eth joen li didec a Giafar: "Escota, ò senhor mèn! çò qu'a dit eth poèta deth país a on t'a amiat eth tòn Destin, entara nòsta alegria, en aguest dia benedit."

E li didec ara joena: "Canta-mos es paraules deth poèta referentes ara nòsta val qu'ena ancianitat se cridaue val de Rabwat."

E era joena cantèc:

Ò generositat dera nòsta net ena val de Rabwat, a on amie es sòns perhums eth delicat zefir!

Qu'ei ua val qu'era sua beresa ei coma un colhar: l'enròden arbes e flors!

Es sòns camps son tapissadi damb flors de totes es varietats, e es audèths vòlen per dessús d'eres!

Quan es sòns arbes mos ven seigudi dejós, mos lancen eri madeishi es sòns fruts!

E mentre cambiam sus era potja es copes desbordantes dera convèrsa e dera poesia, era val ei generosa damb nosati e eth sòn zefir mos hè a vier çò que mos envien es flors.

Quan era joena auec acabat de cantar, Giafar se treiguec era sua ròba per tresau viatge. E eth joen se lheuèc e lo punèc en cap, e hec que li botèssen ua auta ròba. Pr'amor qu'aqueth joen, coma se veirà, ère er òme mès generós e eth mès magnific deth sòn temps, e era prodigalitat dera sua man e ena nautada dera sua anma eren aumens tan granes coma es de Hatim, cap dera tribú de Thay. E seguic parlant damb eth sus es eveniments d'aqueri dies e tient d'auti motius de convèrsa e condant anecdòtes e parlant des òbres mèstres dera poesia. E li didec: "Ò senhor mèn! non aclapes eth tòn esperit damb preocupacions e pensaments." E Giafar li didec: "Ò senhor mèn! è abandonat eth mèn país sense auer temps entà minjar ne béuer. E ac è hèt damb era intencion de divertir-me e de veir mon. Mès s'Allà m'autrege era tornada en mèn país, e era mia familha, es mèns amics, e es mèns vesins m'interròguen e me pregunten a on è estat e qué è vist, les diderè es beneficis que m'as favorit e es favors qu'as amolonat sus eth mèn cap ena ciutat de Damasc, en país de Scham. E les condarè çò qu'è vist per aciu e per enlà, e les dedicarè beròis discorsi e convèrses instructives sus tot aquerò qu'a enriquit eth mèn esperit ath tòn costat ena ciutat." E eth joen contestèc: "Eth mèn refugi en Allà e contra es idies der orgulh! Eth ei eth solet generós!" E higec: "Que t'estaràs damb jo eth temps que volgues! Pr'amor qu'era mia casa ei era tua casa, damb eth sòn patron e tot çò que contie!"

E mentretant, coma qu'era net auançaue, entrèren es eunucs e premaniren entà Giafar un lhet delicat en lòc d'aunor dera sala. E esteneren un dusau lhet ath costat deth de Giafar.

E se n'anèren dempús de dispausà'c tot e botà'c tot en orde. E Giafar eth visir, en veir aquerò, didec entada eth: "Per çò que veigui eth mèn ostejaire ei fadrin! e plan per aquerò an dispausat un dusau lhet ath mèn costat. Me pensi que poirè aventurar ua pregunta." E efectivament aventurèc era pregunta en tot interrogar ath sòn ostejaire: "Senhor mèn" ès fadrin o maridat?" E eth joen contestèc: "Maridat, ò senhor mèn!" E Giafar repliquèc ad aquerò: "Per qué, donc, s'ès maridat, vas a dormir ath mèn costat, en sòrta d'entrar en tòn harem e ajaçar-te coma es òmes maridadi?" E eth joen contestèc: "Per Allà, ò senhor mèn! Que non se meterà a volar eth harem, e ja aurè jo temps entà ajaçar-me aquiu. Mès qu'ara serie incorrècte entà jo deishar-te solet e ajaçar-me en mèn harem, en tot tractar-se d'un òme coma tu, d'un visitaire, d'un òste d'Allà! Ua accion atau serie contrària ara cortesia e as deuers d'ospitalitat! E mentre era tua preséncia, ò senhor mèn! se digne favorir aguesta casa, non descansarè eth cap en harem, ne m'ajaçarè aquiu, e actuarè d'aguesta manèra enquia que mos digam adiu tu e jo eth dia que te convengue, e alistes se quan vòs tornar en patz e seguretat en tòn país e ena tua ciutat!" E Giafar didec entada eth: "Quina causa tan prodigiosa e tan excessiuament meravilhosa!" E dormiren amassa aquera net.

E a londeman, plan maitin, se lheuèren e anèren en hammam, a on ja eth joen, qu'en realitat se cridaue Ataf eth Generós, auie enviat entar usatge deth sòn òste un paquet damb vestits magnifics. E dempús de cuélher eth mès deliciós des banhs, montèren en shivaus esplendids que ja èren enseradi ena porta deth hammam, e se filèren de cap ath cementèri entà visitar era hòssa dera Dauna, e passèren tot aqueth dia rebrembant es vides des òmes e des sues mòrts. E seguiren d'aguesta manèra, en tot visitar cada dia tanlèu un lòc coma un aute, e dormint de nets amassa dera manèra sabuda, e pendent quate mesi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes nauanta ueitau net

Era didec:

… E seguiren d'aguesta manèra, en tot visitar cada dia tanlèu un lòc coma un aute, e dormint de nets amassa dera manèra sabuda, e pendent quate mesi.

Mès, ath cap d'aguest temps, era anma de Giafar se tornèc trista e aclapat eth sòn esperit; e un dia entre es dies, se seiguec e plorèc. E en veder-lo negat en lèrmes, Ataf eth Generós l'interroguèc, en tot dider-li: "Allà aluenhe de tu era afliccion e era pena, ò senhor mèn! Per qué te veigui plorar? E qué ei çò que te còste pena? S'as penes en còr, per qué non me reveles eth motiu que t'aclape e t'amargue era anma?" E Giafar contestèc: "Ò senhor mèn! que senti eth pièch extrèmadament sarrat, e voleria caminar ar edart pes carrèrs de Damasc, e tanben voleria padegar eth mèn esperit damb era contemplacion dera mesquita des Ommiades!" E Ataf eth Generós contestèc: "E qui t'ac pòt empedir, ò frair mèn? Non ès liure entà passejar per a on volgues e refrescar era tua anma coma volgues entà qu'eth tòn pièch se dilate e eth tòn esperit s'esparge e s'alègre? De vertat, ò frair mèn! que tot aquerò ei ua nimietat, ua vertadèra nimietat." E ja se

lheuaue Giafar entà gésser, quan eth sòn ostejaire l'arturèc entà dider-li: "Ò senhor mèn, se te platz demora un shinhau, pr'amor de qu'es nòsti sirvents t'enseren un shivau." Mès Giafar contestèc: "Ò amic mèn! m'estimi mès anar a pè. Pr'amor qu'er òme que va a shivau non pòt divertir-se guardant e observant çò que i a ath sòn entorn, senon qu'ei era gent que se divertís guardant-lo e observant-lo." E Ataf eth Generós li didec: "D'acòrd, mès dèisha-me aumens, autrejar-te aguesta saca de dinnars entà que posques hèr donacions peth camin e distribuir es sòs ara gent, en tot lançar-se-les a sarpats." E higec: "Ara que ja pos anar a passejar! e pro que te padegue aquerò er esperit, e te tranquillize e te hèsque tornar entà nosati content e elègre!"

Ara seguida Giafar admetec deth sòn generós ostejaire ua saca de tres cents dinnars, e gessec dera casa, acompanhat pes vòts deth sòn amic. E se metec a caminar tot doç, pensant ena condicion que l'auie impausat eth califa, e molt desesperat de non trapar cap solucion e de qué cap aventura l'auesse permetut encara endonviar era causa e trapar ar òme que podesse endonviar-la; e d'aguesta sòrta arribèc ena mesquita, e pugèc es trenta gradons de marme dera pòrta principau, e contemplèc damb admiracion es beròies rajòles, es daurats, es peireries, e es marmes magnifics que l'ornauen pertot, e es beròis estanhs qu'en eri i auie ua aigua tan pura que non se vedie. E se recuelhec e preguèc era sua pregària e escotèc eth sermon, e s'estèc aquiu enquia meddia, en tot sénter qu'ena sua anma venguie ua frescor grana e se li padegaue eth còr.

Dempús gessec dera mesquita e hec dons as mendicants dera pòrta, recitant aguesti vèrsi:

È vist es bereses apilerades ena mesquita de Lulag, e enes sues muralhes ei explicada era significacion dera beresa.

S'eth pòble freqüente es mesquites, ditz-li qu'era sua pòrta d'entrada tostemp ei dubèrta de land en land.

E quan abandonèc era beròia mesquita, seguic eth sòn passeg pes barris e pes carrèrs, guardant e observant, enquia qu'arribèc dauant d'ua casa esplendida, d'aparença majestuosa, ornada de hièstres de plata damb marcs d'aur qu'agarrauen era rason e damb cortines de seda en cada hièstra. E dauant dera pòrta i auie un banc de marme caperat damb un tapís. E coma que Giafar ja se sentie cansat deth sòn passeg, se seiguec en aqueth banc, e se metec a pensar en eth madeish, en sòn pròpri estat, enes darrèrs eveniments e en çò que podec passar en Bagdad pendent era sua abséncia. E vaquí que de pic se separèc era cortina d'ua des hiéstres, e ua man plan blanca, seguida dera sua proprietària, apareishec damb ua regadora petita d'aur. E aquera hemna, qu'ère coma era lua plia, auie ua guardada que panaue era rason e un ròstre que non auie frair. E s'estèc pendent un moment adaiguant es flors qu'èren en jardinères sus es hièstres, flors d'alfabrega, de gensemin doble, de clavèl e d'alelí. E mentre adaiguae era damb era sua man es flors flairoses, es sues gràcies se mostrauen plies d'equilibri, de simetria e d'armonia. E en veder-la, se sentec Giafar cuelhut d'amor. E se quilhèc sus es dus pès e s'inclinèc enquiath solèr dauant d'era. E quan era joena acabèc d'adaiguar es sues plantes, guardèc entath carrèr e vedec a Giafar, qu'ère inclinat enquiath solèr. E ara prumeria auec era intencion de barrar era hiéstra e desparéisher. Dempús reaccionèc, e

pistant des d'eth hiestron, li didec a Giafar: "Ei tua aguesta casa?" E contestèc eth: "Non, per Allà, ò senhora mia! era casa non ei mia, mès er esclau que i a ena sua pòrta ei eth tòn esclau. E demore es tues ordes!" E era didec: "Donques s'aguesta non ei era tua casa, se qué hès aquiu, e per qué non te'n vas?" E contestèc: "Pr'amor que m'è arturat aciu, *ya setti*, entà compausar en aunor tòn uns vèrsi." E era preguntèc: "E qué dides de jo enes tòns vèrsi, ò òme?"

E de seguit recitèc Giafar aguest poèma, qu'improvisèc.

Apareishec era enrodada en un vestit blanc, damb uelhs e paupetes de meravilha!

E li didí: "Vene, ò soleta! vene sense cap auta salutacion qu'era des tòns uelhs! Damb tu serè erós, vene enquiath mèn còr erós!

Benedit sigue Eth qu'a vestit damb ròses es tues caròles! Eth pòt crear sense cap de trebuc çò que volgue!

Blanc ei eth tòn vestit, coma era tua man e coma eth tòn destin; e ei blanc sus blanc, e blanc sus blanc!

Dempús, coma qu'era volie retirar-se, a maugrat d'aguesti vèrsi, exclamèc eth: "Demora, se te platz, ò senhora mia! Vaquí aguesti vèrsi qu'è compausat dedicadi ara tua fesomia e ara tua expression!" E era didec: "E qué dides dera mia expression e dera mia fesomia?" E eth recitèc aguesti vèrsi:

Ves aparéisher era sua cara, que, a maugrat deth vel, lutz autant coma era lua en orizon?

Eth sòn esplendor alugue era ombra des temples a on se l'adòre, e eth solei entre enes tenèbres quan era passe!

Eth sòn front esclipse ara ròsa e era sua caròla ara poma! E era sua guardada expressiua emocione ath pòble e l'encante!

Per era, s'un mortau la vedesse, serie victima der amor e s'usclarie enes huecs deth desir!

Quan era joena auec entenut aguesta improvisacion, li didec a Giafar: "Plan ben! Mès aguestes paraules me shautem mès que tu!" E li tachèc ua uelhada que lo trauessèc, e barrèc era hièstra e despareishec viuament. E Giafar eth visir s'estèc quiet en banc, desirant e demorant qu'era hièstra se daurisse un aute còp e li permetesse tachar ua dusau guardada ara admirabla joena. E cada còp que volie eth lheuar-se entà anar-se'n, eth sòn instint li didie: "Sè-te!" E non cessèc de comportar-se atau enquia qu'arribèc era net. Alavetz se lheuèc, damb eth còr aclapat, e tornèc ena casa d'Ataf eth Generós. E se trapèc qu'eth pròpri Ataf lo demoraue ena pòrta dera sua casa, en lumedan, e exclamaue en veder-lo: "Ò senhor mèn! qu'è estat aué excessivament desolat damb era tua abséncia! E èren entà tu es mèns pensaments, per çò dera longa demora e dera tardança ena tua tornada." E se lancèc sus eth sòn pièch e lo punèc entre es uelhs. Mès Giafar non didie arren e ère distrèt. E Ataf lo guardèc e liegec en sòn ròstre moltes paraules, en tot trapar-lo, efectivament, plan cambiat de color e auriò e inquiet. E li didec: "Ò senhor mèn! veigui cambiada era tua cara e transtornat eth tòn esperit!" E Giafar contestèc: "Ò

senhor mèn! des deth moment que t'è deishat enquia ara, è patit un violent dolor de cap e un atac nerviós, donques qu'aguesta net è dormit sus ua aurelha. E ena mesquita non entenia arren des pregàries que recitauen es credents! Ei ei malerós eth mèn estat e lamentabla era mia condicion!"

Alavetz Ataf eth Generós cuelhec dera man ath sòn òste e l'amièc ena sala a on generaument se compladien parlant. E es esclaus les heren a vier plates de minjar entath sopar dera net. Mès Giafar non podec minjar arren, e lheuèc era man. E eth joen li preguntèc: "Per qué, ò senhor mèn" lhèues era man e l'aluenhes deth minjar?" Er aute contestèc: "Pr'amor qu'encara me pese eth minjar deth maitin e non posqui sopar. Mès que non a cap importància aquerò, donques que me pensi qu'ua ora de saunei harà que se passe era causa, e deman ja non restarà arren en estomac."

En veir aquerò, Ataf ordenèc hèr eth lhet de Giafar mès lèu que de costum, e Giafar s'ajacèc damb er esperit plan aclapat. E se metec era hlaçada ath dessús e se metec a pensar ena joena, ena sua beresa, ena sua elegància, ena sua portadura, enes sues proporcions eroses e en tot aquerò qu'eth Donador (glorificat sigue!) l'auie autrejat de beresa, de magnificéncia e d'esplendor. E damb aquerò desbrembèc tot çò que l'auie arribat enes dies deth sòn passat, çò que l'auie arribat damb eth califa, era condicion impausada, era sua familha, es sòns amics e eth sòn país. E ère tant eth bronzinar deth sòn pensament, que se sentec cuelhut de vertige e se li quedèc eth còs molut. E non cessèc de hèr virades e virades damb febre en sòn lhet enquiath maitin. E ère coma quinsevolh que s'auesse perdut en mar der amor.

E quan arribèc era ora de lheuar-se, Ataf se lheuèc prumèr e s'inclinèc sus eth, e li didec: "Com te va era tua salut? Es mèns pensaments an estat en tu pendent tota era net. E è notat qu'en tota era net as gaudit deth saunei." E Giafar contestèc: "Ò frair mèn! que non me senti ben, e sò desesperat!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéiher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era ueit centes nauanta nauau net

Era didec:

"…Ò frair mèn! que non me senti ben, e sò desesperat!" En enténer aguestes paraules, Ataf eth Generós, er Excellent, s'emocionèc ar arràs dera emocion, e alavetz envièc a un esclau blanc ara cèrca d'un mètge. E er esclau blanc anèc ara prèssa a complir era sua mission, e non se tardèc a tornar damb eth milhor mètge de Damasc e eth mès adreit de toti es mètges deth sòn temps.

E eth mètge, qu'ère un gran sabent, s'apressèc a Giafar, qu'ère estirat en sòn lhet, damb es uelhs perdudi, e lo guardèc en ròstre, e li didec: "Non te treboles dauant de jo, e qu'eth don dera salut sigue damb tu! Da-me era man!" E li cuelhec era man, e li paupèc eth pos, e vedec que ère com cau, e que non i auie cap mau, ne patiment, ne dolor, e qu'es pulsacions èren fòrtes e es intermiténcies èren regulares. E en veir tot aquerò, comprenec era causa deth sòn mau e qu'eth malaut ere malaut d'amor. E non volec

parlar deth sòn descurbiment ath malaut dauant d'Ataf. E entà hèr es causes damb elegància e discrecion, cuelhec un papèr e escriuec era sua prescripcion. E botèc suenhosament aqueth papèr jos eth cap de Giafar, en tot dider-li: "Eth remèdi qu'ei jos eth tòn cap. Que t'è receptat ua purga. Se te la prenes te guariràs." E dempús de parlar atau, eth mètge se didec adiu de Giafar, entà anar a visitar as sòns auti malauts qu'èren nombrosi. E Ataf l'acompanhèc enquiara pòrta, e li preguntèc: "Ò senhor! que li cau?"

E contestèc er aute: "Que ja ac è escrit en papèr." E se n'anèc.

E Ataf tornèc ath costat deth sòn òste, e lo trapèc acabant de recitar aguest poèma:

Un mètge vie entà jo un dia, e me cuelh dera man e me paupe eth pos! Mès li digui: "Dèisha era mia man, donques qu'eth huec ei en mèn còr!"

E me ditz:"Beu siròp de ròses dempús de barrejar-lo ben damb aigua dera lengua! E non l'ac digues ad arrés!"

E contèsti: "Coneishi eth siròp de ròses: qu'ei era aigua des caròles que m'a estrossejat eth còr!"

Mès com me poirè hèr a vier era aigua dera lengua? E com poirè refrescar eth huec arderós que demore ath mèn laguens?"

E eth me ditz: "Qu'ès encamardat!" Jo li digui: "Òc!" E eth contèste: "Eth solet remèdi entad aquerò ei auer aciu ar objècte deth tòn amor!"

E Ataf, que non auie entenut eth poèma e non auie escotat qu'eth darrèr vèrs, sense comprener-lo, se seiguec ath cabeç deth lhet e l'interroguèc sus aquerò que l'auie dit e receptat eth mètge.

E Giafar contestèc: "Ò frair mèn! m'a escrit un papèr qu'ei aciu, dejós deth coishin." E Ataf agarrèc eth papèr e lo liegec. E trapèc aguestes linhes traçades pera man deth mètge:

"En nòm d'Allà eth Guaridor, mèstre des garisons e des boni regims! Vaquí çò que te cau préner damb era ajuda e era benediccion d'Allà! Tres mesures d'esséncia pura dera estimada, barrejades damb un shinhau de prudéncia e de temor a èster espiat pes envejosi; ath delà, tres mesures d'excellenta union classificada damb un gram d'abséncia e d'aluenhament; ath delà, dus mesures de pura afeccion e de discrecion sense barreja damb era husta dera separacion; hèr ua barreja damb tot aquerò damb extracte d'encens de punets, autrejadi enes dents e en centre; dues mesures de cada varietat, mès cent punets balhadi enes dues beròies miugranes sabudes, cinquanta des quaus an d'èster adocidi passant pes pòts, coma hèn es palomes, e vint coma ac hèn es audèths; e ath delà, dues mesures egales de movemens d'Alepo e d'alendades der Irak; ath delà dus *okes* de puntes de lengua ena boca e dehòra dera boca, ben barrejades e trissades; dempús, botar en un crusòl tres dracmes de grans d'Egipte, en tot higer-les greish de bona qualitat, e en tot hè'c còder tot ena aigua der amor e eth siròp deth desir sus un huec de lenha de plaser en amagader der ardor; dempús d'aquerò se decantarà eth totau en un divan ben mofle e se higeràn dus *okes* de sirpop de saliva e se beuerà en dejun pendent tres dies. E ath quatau dia, en minjar de meddia, se prenerà ua lèsca de

melon deth desir, damb lèit d'amelhes e chuc de citron der acòrd, e fin finau, damb tres mesures de bona manòbra des muscles. E acabar damb un banh en benefici dera salut. Salutacions!"

Quan Ataf eth Generòs auec acabat era lectura d'aguesta recèpta, non podec mens qu'arrir e hèr copets de man. Dempús guardèc a Giafar e li didec: "Ò frair mèn! aguest mètge ei un gran mètge e eth sòn diagnòsticc un gran diagnòstic. Vaquí qu'a endonviat qu'ès malaut d'amor!" E higec: "Ditz-me, donc, com e de qui t'as enamorat?" Mès Giafar, damb eth cap clin, non contestèc ne prononcièc cap paraula. E Ataf s'aclapèc fòrça per çò deth silenci qu'er aute sauvaue e auie sauvat damb eth, e s'entristic molt pera sua manca de confiança, e li didec: "Ò frair mèn!, non ès entà jo mès qu'un amic? Non ès ena mia casa coma era anma en còs? E non i a entre tu e jo quate mesi passadi en trendesa, camaraderia, convèrsa e amistat pura? Per qué, donc, amagar-me eth tòn estat? Per çò que hè a jo, sò entristit e espaurit de veder-te solet e sense ajuda en un ahèr tan delicat! Pr'amor qu'ès un estrangèr en aguesta ciutat, e jo sò un hilh dera ciutat, e posqui ajudar-te damb eficàcia e esbugassar eth tòn trebolament e era tua inquietud. Per çò dera mia vida, que te pertanh, e peth pan e era sau que i a entre nosati, te supliqui que me reveles eth tòn secret!" E non cessèc de parlar-li d'aguesta manèra, enquia que lo convencèc a parlar. E Giafar lheuèc eth cap e didec: "Que non t'amagarè pendent mès de temps eth motiu deth mèn trebolament, ò frair mèn! E en avier non censurarè ja as enamoradi qu'emmalautissen d'inquietud e d'impaciéncia. Pr'amor que vaquí que m'a arribat ua causa que jamès pensè que m'arribarie, non, jamès. E sabi pas se qué me harà a vier aquerò, pr'amor qu'eth mèn cas ei un cas incomòde e complicat, damb pèrta dera vida!"

E li condèc çò que l'auie arribat: com s'auie seigut en banc de marme e s'auie dubèrt era hièstra dauant d'eth e auie apareishut ua joena, era mès beròia deth sòn temps, qu'auie adaiguat eth jardin dera sua hièstra. E higec: "Ara eth mèn còr tumultuós ei agitat d'amor per era, qu'a barrat còp sec era hièstra, dempús de tachar ua soleta guardada en carrèr a on jo èra, e l'a barrat tant ara prèssa coma s'auesse estat vista ath descubèrt per un estranh. E vaquí que ja sò incapable d'arren e non posqui minjar ne béuer per çò dera excessiua excitación e der ardor d'amor que me trapi damb era; e a trincat eth mèn saunei era fòrça deth mèn desir per era que s'a calat en mèn còr." E higec: "E tau ei eth mèn cas, ò frair mèn Ataf! e ja t'è condat guaire m'a arribat sense amagar-te arren."

Quan eth generós Ataf entenec es paraules deth sòn òste e comprenec era sua importància, baishèc eth cap e reflexionèc pendent ua ora de temps. Pr'amor que venguie de descurbir, sense cap de dobte, per çò de toti es detalhs e indicis entenudi e pera descripcion dera casa, dera hièstra e deth carrèr, qu'era joena mentada non ère ua auta qu'era sua esposa, era hilha deth sòn soèr, ara quau estimaue e que d'era ère estimat, e que demoraue en ua casa separada, damb es sues esclaues e sirvents e didec entada eth: "Ò Allà! que non i a recors ne poder qu'en Allà eth Plan Naut, eth Magne, donques que viem d'Allà e tornem entada Eth!" E era sua generositat e era sua granesa d'anma cuelheren ua decision, e pensèc: "Non serè semblable ena mia amistat ad aqueth

que bastís sus arena e sus aigua, e peth Diu magnanim que servirè ath mèn òste damb era mia anma e damb es mèns bens!”

E pensant atau, damb eth ròstre arridolent e tranquil, s’acarèc damb eth sòn òste, e li didec: “Ò frair mèn! padega eth tòn còr e refresca es tòns uelhs, pr’amor que boti sus eth mèn cap eth hèt d’amiar a bon tèrme eth tòn ahèr en sens que tu desires. Coneishi, plan, ara familha dera joena que m’as parlat, e qu’ei ua hemna divorciada deth sòn marit hè uns dies. E des d’aguesta ora e d’aguest instant vau a tier-me ath tòn ahèr. Per çò que hè a tu, ò frair mèn! demora era mia tornada damb tranquillitat e alègra-te.” E encara li didec d’autes paraules entà padegar-lo, e gessec dera sua casa.

E anèc ena casa que demoraue era sua esposa, era joena qu’auie vist Giafar e entrèc ena sala des òmes sense cambiar-se eth vestit e sense dirigir-li era paraula ad arrés e cridèc a un des petits eunucs e li didec: “Vè-te’n ena casa deth mèn soèr e ditz-li que vengue.” E er eunuc s’esdeguèc a vier ena casa deth soèr e hèr-se lo a vier ena casa deth sòn patron.

E Ataf se lheuèc en aunor sòn entà receber-lo, e l’abracèc, e lo hec sèir, e li didec: “Ò soèr mèn! Tot ei entà ben! Te cau saber que, quan Allà envie es sòns beneficis as sòns sirvents, les mòstre ath madeish temps eth camin qu’an de seguir. E vaquí qu’è trapat eth mèn camin, pr’amor qu’eth mèn còr s’incline entara Meca e desire visitar era casa d’Allà e punar era pèira nera dera Kaaba santa, ath delà d’anar entà Medina e visitar era hòssa deth Profèta. E è decidit visitar aguest an aguesti lòcs santi, e anar-i en peregrinacion, entà tornar coma un perfècte *hajj*. Plan per aquerò non conven deishar darrèr mèn ligams, deutes ne obligacions, ne arren que me posque costar preocupacions, pr’amor que cap òme sap se serà amic deth sòn destin a londeman. E plan per aquerò, ò oncle! te cridi entà autrejar-te era acta de divòrci dera tua hilha era mia esposa!” Quan eth soèr deth generòs Ataf, pair dera sua esposa, auec entenut aguestes paraules e comprenut qu’Ataf volie divorciar-se, quedèc emocionat ar arràs, e en tot exagerar en sòn esperit era gravetat deth cas, didec: “Ò Ataf, hilh mèn! Qué t’obligue e cuélher taus determinacions? Se vas a partir deishant aciu ara tua esposa, per longa que sigue era tua abséncia, non per aquerò era tua esposa deisharà d’èster era tua esposa e dependéncia tua e proprietat tua! Arren t’obligue a divorciar-te, ò hilh mèn!” E Ataf contestèc, mentre gessien lèrmes des sòns uelhs: “Ò oncle mèn! Qu’è hèt aguest jurament, e çò qu’ei escrit a d’arribar!”

E eth pair dera joena, aclapat damb es paraules d’Ataf, sentec entrar era desolacion en sòn còr. E era joena esposa d’Ataf se quedèc coma mòrta en saber-se’n d’aguesta notícia e eth sòn estat siguec un estat lamentable, e era sua anma nadèc ena net, en amarum e en dolor, pr’amor que des dera mainadesa estimaue ath sòn espós Ataf qu’ère eth hilh deth sòn soèr, e sentie ua trendesa extremada per eth…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era naucentau net

Era didec:

… pr’amor que des dera mainadesa estimaue ath sòn espós Ataf qu’ère eth hilh deth sòn soèr, e sentie ua trendesa extremada per eth.

Per çò que hè a Ataf, dempús de balhar-li aquera notícia eth sòn soèr, hec lèu a vier ara cèrca deth sòn òste, e li didec: “Ò frair mèn! è estat en tot tier-me ara joena divorciada, E Allà a volgut amiar entà bon fin era mia empresa. Alègra-te, donc, pr’amor qu’era tua union damb era serà aisida ara. Lhèua-te e dèisha anar era tua tristesa e eth tòn malestar.” E Giafar se lheuèc de seguit, e despareishec eth sòn malestar, mingèc e beuec damb apetís, e balhèc gràcies ath sòn Creador. E Ataf li didec alavetz: “Ara te cau saber, ò frair mèn! qu’entà que jo posca intervier mès eficaçament encara en ahèr, non ei convenent qu’eth pair dera tua estimada, que tornarè a parlar-li deth tòn matrimòni, se’n sàpie de qué ès un estrangèr, e me digue: “Ò Ataf! E des de quan es pairs mariden as sues hilhes damb òmes estrangèrs que non coneishen?” Plan per aquerò eth mèn prepaus ei que sigues auantatjosament coneishut peth pair dera joena. E entad aquerò, harè armar entà tu, dehòra dera ciutat, ues tendes damb beròis tapissi, coishins, causes somptuoses e shivaus. E sense qu’arrés s’en sàpie de qué gesses d’aciu, anaràs a abitar en aguestes beròies tendes, que seràn eth tòn campament de viatge, e haràs ua entrada trionfau ena nòsta ciutat. E jo, dera mia part, aurè suenh de espàrger per tota era ciutat eth rumor de qué ès un gran personatge de Bagdad, e enquia e tot diderè qu’ès Giafar Al-Barmaki en persona, que vies, de part der Emir des Credents, a visitar era nòsta ciutat! E eth walí de Damasc, eth kadí e eth naieb, que jo madeish aurè informat dera arribada deth visir Giafar, gesseràn en persona ath tòn encontre, e te haràn es sues salutacions e punaràn era tèrra entre es tues mans. E alavetz les dideràs a cada un es paraules qu’as de dider-les, e les tractaràs cossent eth sòn reng. E tanben jo vierè a visitar-te ena tua tenda, e mos dideràs a toti: “Que vengui ena vòsta ciutat entà cambiar d’aires e trapar ua esposa deth mèn gust. E coma qu’è entenut a parlar dera beresa der hilha der emir Amr, ada era ei que voleria auer coma esposa!” E alavetz, ò frair mèn! non arribarà qu’aquerò que desires.”

Atau li parlèc eth generòs Ataf ar òste que d’eth non coneishie era sua posicion ne eth nòm, que non ère un aute que Giafar Al-Barmaki damb es sòns pròpris uelhs. E se comportaue de tau sòrta damb eth sonque perque ère eth sòn òste e auie tastat eth pan e era sau dera ospitalitat. Pr’amor qu’eth generós Ataf ère dotat d’ua anma generosa e d’uns sentiments sublims. E abans d’eth jamès auie auut sus era tèrra un òme que se le podesse comparar, e dempús d’eth non n’aura cap tanpòc.

Per çò que hè a Giafar, quan auec entenut aqueres paraules deth sòn amic, se quilhèc sus es dus pès e cuelhec era man d’Ataf e l’ac volec punar. Mès Ataf ac comprenec, e retirèc rapidament era sua man. E Giafar seguic carant eth sòn nòm e amagant ath sòn ostejaire era sua nauta condicion de gran visir e cap des Barmedides e corona sua, e balhèc es gràcies damb efusion ath sòn ostejaire, e passèc damb eth aquera net e s’ajacèc en madeish lhet qu’eth. E a londeman, en hèr dia, se lheuèren ambdús, e heren es sues ablucions e recitèren es pregàries deth maitin. Dempús gesseren amassa, e Ataf acompanhèc ath sòn amic enquias entorns dera ciutat.

Dempús d'aquerò, Ataf hec premanir es tendes e tot çò de besonh, coma shivaus, camelhs, mules, esclaus, mamalik, còfres damb tota sòrta de presents entà repartir e calaishi damb saques d'aur e de plata. E envièc tot aquerò dehòra dera ciutat, secretament, e anèc a cercar ath sòn amic, e li botèc un vestit de gran visir, de çò mès somptuós e de gran valor. E manèc que se lheuèssen entada eth, ena tenda principau, un tron de gran visir, e lo hec sèir aquiu. E non sabie qu'aqueth ath quau cridarien a compdar d'alavetz gran visir Giafar ère en realitat eth pròpri Giafar, hilh de Yahia eth Barmecida! E hèt e combinat tot aquerò, envièc esclaus messatgèrs ath naied de Damasc pr'amor d'anonciar-li era arribada de Giafar eth gran visir, enviat en comission peth califa.

E quan eth naied de Damasc se'n sabec d'aqueth eveniment, gessec dera ciutat, acompanhat pes notables dera sua ciutat e deth sòn govèrn, e venguec ar encontre de Giafar eth visir e punèc eth tèrra entre es sues mans, e li didec: "Ò senhor mèn! per qué non mos as informat abans dera tua arribada, pr'amor d'auer-te premanit ua recepcion digna deth tòn reng?" E Giafar contestèc: "Que non cau! Volgue Allà favorir-te e aumentar era tua bona salut; mès que non è vengut aciu que damb era intencion de cambiar d'aires e visitar era ciutat. E per cèrt que vau a demorar aciu pòc de temps, çò de besonh entà maridar-me. Pr'amor que me n'è sabut de qué er emir Arar a ua hilha de nòbla raça, e desiri de tu que parles der ahèr damb eth sòn pair e que me l'obtengues d'eth coma esposa entà jo." E eth naied de Damasc contestèc: "Escoti e aubedisqui! Precisament eth sòn espós ven de divorciar-se d'era, pr'amor que desire anar en Hedjaz en peregrinacion. E quan s'age passat eth temps legau dera separacion, non i aurà cap inconvenent entà que se celebren es nòces deth Tòn Aunor."

E se didec adiu de Giafar, e en aquera ora e en aqueth instant se n'anèc a cercar ath pair dera joena, esposa divorciada deth generós Ataf, e lo hec vier enes tendes e li didec qu'eth gran visir Giafar auie manifestat desirs de maridar-se damb era sua hilha, qu'ère de nòble linatge. E er emir Arar non podec contestar que damb era audida e era aubediéncia.

Alavetz Giafar dèc era orde d'amiar es tuniques d'aunor e er aur des saques entà que les distribuissen. E hec vier ath kadi e as testimònis, e les ordenèc redigir sense tardança eth contracte de matrimòni.E hec inscríuer, coma dòt e viduitat dera joena, dètz còfres de somptuositats e dètz saques d'aur. E ordenèc trèir es presents, grani e petits, e les hec distribuir, damb era generositat d'un Barmecida, as presents rics e praubi, entà que toti siguessen contents. E quan s'auec redigit eth contracte sus ua tela de satin, ordenèc amiar aigua damb sucre, e hec botar dauant des convidadi es taules de minjar e de causes excellentes. E toti mingèren e se lauèren es mans. Dempús se mestrèren es doci e es frutes e es beuendes refrescantes. E quan s'acabèc tot e se revisèc eth contracte, eth naied de Damasc li didec ath visir Giafar: "Vau a premanir ua casa entara tua residéncia e entà recéber ara tua esposa!"

E Giafar contestèc: "Que non ei possible. Qu'è vengut aciu en comission oficiau der Emir des Credents e m'è de hèr a vier ara mia esposa entà Bagdad, a on solet auràn lòc es ceremònies des nòces." E eth pair dera maridada didec: "Celebrem ja es nòces e

partís quan volgues.” E Giafar contestèc: “Tanpoc posqui hèr aquerò, donques que prumèr me cau hèr premanir er equipament dera tua hilha, e un còp aguest sigue prèst, e solet alavetz, partirè.” E eth pair contestèc: “Que non i a cap inconvenent!”

E quan siguec premanit er equipament e totes es causes se trapèren a punt, eth pair dera maridada hec gésser eth palanquin e hec sèir en eth ara sua hilha. E era seguida se metec en marcha entàs tendes entre era gentada. E dempús des adius d’un e un aute costat, se dèc senhau de marcha. E Giafar en sòn shivau e era maridada en supèrb palanquin, cuelheren eth camin de Bagdad damb ua nombrosa acompanhada ben ordenada.

E viatgèren pendent cèrt temps. E ja auien arribat en paratge cridat Tiniat el’Igab qu’ei a mieja jornada deth camin de Damsac, quan Giafar guardèc entà darrèr e aubirèc ena luenhor, pera part de Damasc, un cavalièr que galaupaue entada eri. E de seguit ordenèc arturar era caravana entà veir de qué se tractaue. E quan eth cavalièr siguec apròp d’eri, Giafar lo guardèc, e vaquí qu’ère Ataf eth Generós, que venguie cridant: “Non t’artures, ò frair mèn!” E s’apressèc a Giafar e l’abracèc, e li didec: “Ò senhor mèn! que non sò tranquil luenh de tu! Ò frair mèn Abu’l Hassan. Que m’aurie valgut mès non auer-te coneishut ne auer-te vist jamès, donques qu’ara non poirè tier era tua abséncia.” E Giafar li balhèc es gràcies e li didec: “Que non è pogut correspóner a toti es beneficis que m’as autrejat. Mès prègui a Allà que facilite era nòsta reünion lèu, entà non separar-mos ja jamès. Eth, qu’ei Totpoderós e pòt hèr çò que volgue!” Dempús Giafar baishèc deth shivau, e hec esténer un tapís de seda, e se seiguec ath costat d’Ataf. E les mestrèren ua plata damb un poth codinat, porets, doci e causes delicades. E mingèren. E les heren a vier frutes seques, e confitures seques e datils madurs. Dempús beueren pendent ua ora e tornèren a montar enes sòns shivaus. E Giafar li didec a Ataf: “Ò frair mèn! cada viatjaire li cau partir entath sòn punt de destin.”

E Ataf lo sarrèc contra eth sòn pièch, e lo punèc entre ambdús uelhs, e li didec: “Ò frair mèn Abu’l Hassan non dèishes d’enviar-me cartes e non alongues era tua abséncia en detriment deth nòste còr. E tie-me ath pas de çò que t’arribe, de sòrta que semble que sò près de tu.” E encara se dideren d’autes paraules d’adiu, e cada un se n’anèc peth sòn camin. E vaquí çò que hè ath gran visit Giafar, que d’eth eth sòn amic non sospechaue que siguesse eth pròpri Giafar, *ya Ataf eth Generós*!

Vaquí ara çò que tanh ara joena divorciada, naua esposa de Giafar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes unau net

Era didec:

… Vaquí ara çò que tanh ara joena divorciada, naua esposa de Giafar. Quan se n’encuedèc de qué es camelhs e era caravana auien arturat era sua marcha, treiguec eth cap dehòra deth baiard, e vedec ath sòn cosin Ataf seigut en tapís ath costat de Giafar, e qu’ambdús minjauen e beuien amassa e se didien adiu. E didec era ath sòn laguens: “Per Allà, aguest ei eth mèn cosin Ataf, e aguest aute ei er òme que me vedec ena hiéstra e

que sus eth me pensi que deishè quèir aigua quan adaiguaua eth jardin dera mia hièstra. E sense cap de dobte er amic deth mèn cosin ei eth. S'enamorat de jo e s'a planhut per aquerò dauant deth mèn cosin Ataf. E m'a descrit e a descrit era mia casa, e alavetz era generositat e era granesa d'anma deth mèn cosin l'a possat a divorciar-se entà que me cuelhe coma esposa eth sòn amic." E pensant d'aguesta sòrta, se metec a plorar soleta en baiard, e a planher-se per çò que les auie arribat, pera separacion deth sòn cosin, qu'estimaue, des sòns parents e dera sua ciutat. E se'n brembèc de tot çò qu'ère e auie estat.

E des sòns uelhs gesseren lèrmes, mentre recitaue aguesti vèrsi:

Plori eth rebrembe des lòcs qu'estimaua e es bereses qu'è perdut! Ò! Non censuretz ar encamardat se bèth dia se torne lhòco!

Pr'amor qu'es èssers estimadi abiten en aguesti lòcs, en aguesti paratges. Ò aunors d'Allà! Guaire doça ei era tua cramba!

Allà protegisque es dies passadi entre nosati, ò estimats amics mèns! e pro que mos amasse era felicitat ena madeisha casa!

E quan acabèc de recitar, plorèc e se planhèc, e recitèc encara:

Que sò estonat de víuer encara sense vosati, ath miei de totes es preocupacions que mos aclapen!

Desiri per vosati, cars absents estimadi, que damb vosati demore eth mèn còr herit!

Dempús plorèc e somiquèc encara mès, e non podec mens que rebrembar aguesti vèrsi:

Vietz, ò vosati que vos è dat era mia anma! È desirat arrincar-la de vosati mès non ac è pogut arténher!

E tu, tie pietat dera rèsta d'ua vida que t'è sacrificat abans de qué jo lança era mia darrèra guardada ara ora dera mòrt!

Se vos auéssetz perdut toti, no m'estonaria; eth mèn estonament existirie s'eth sòn destin pertanhesse a un aute!

E vaquí çò que tanh ada era.

Mès aciu qu'auetz ara çò restacat ath gran visir. Tanlèu era caravana se metec en marcha un aute còp, s'apressèc eth ath palanquin e li didec ara nauèth maridada: "Ò senhora deth palanquin, eth viatge mos a aucit!" Mès dauant d'aguestes paraules, era lo guardèc damb doçor e modestia, e contestèc: "Non me cau parlar-te, pr'amor que sò era cosia-esposa deth tòn amic e companh Ataf, prince dera generositat e dera abnegacion. Se i a en tu eth mendre sentiment uman, te cau hèr per eth çò qu'ena sua abnegacion a hèt eth per tu."

Quan Giafar auec entenut aguestes paraules, se li trebolèc era anma. Mès en tot compréner guaire dificila ère era situacion, li didec ara joena: "Ò tu! Ès reaument era sua cosia-esposa?"

E era didec: “Òc! Que sò era que vederes ena hièstra en tau dia, quan se passèren taus e quaus causes e eth tòn còr s’enamorèc de jo. E l’ac condères tot. E eth se divorcièc. E mentre expiraue eth tèrme legau, a premanit guaire me còste tanta pena ara. E donques que t’è explicat era situacion, non as mès remèdi que comportar-te coma un òme.”

Quan Giafar entenec aguestes paraules comencèc a somicar plan fòrt, dident: “Que viem d’Allà e tornam ada Eth! Ò tu! Vaquí qu’ara ès proïbida entà jo, e seràs entre es mies mans un depaus sagrat enquia que tornes en lòc que m’indiques.” Alavetz li didec a un des sòns sirvents: “Encarga-te dera susvelhança dera tua senhora.” E atau seguiren viatjant dia e net, e aquerò ei çò que tanh ada eri!

Mès vaquí çò que hè ath califa Harun Al-Raschid.

Ara seguida de partir Giafar, se sentec a desplaser e plen de pena pera sua abséncia. E lo cuelhec ua grana impaciéncia e lo tormentèc eth desir de tornar a veder-lo. E se n’empenaïc des condicions irrealizables que l’auie impausat, en tot obligar-lo damb aquerò a vagar pes desèrts e pes solituds coma un vagabond e forçar-lo a abandonar era sua ciutat natau. E envièc emisaris pertot entà cercar-lo. Mès que non podec recéber cap notícia d’eth, e quedèc desengustat per non auer-lo ath sòn costat. E lo trapaue mens e lo demoraue.

E vaquí que, quan Giafar siguec apròp de Bagdad damb era sua caravana, eth califa se’n sabec d’aquerò e s’alegrèc ena sua anma, e sentec qu’eth còr se l’aleugerie e se li dilataue eth pièch. E gessec ath sòn encontre, e quan siguec ath sòn costat, lo punèc e lo sarrèc contra eth sòn pièch. E entrèren amassa en palai, e er Emir des Credents lo hec sèir ath sòn costat, e li didec: “Ara conda-me era tua istòria, a compdar deth moment qu’abandonères aguest palai, e tot aquerò que t’a arribat pendent era tua abséncia.”

E Giafar l’ac condèc tot des deth moment dera sua partida enquiara sua tornada. Mès que no mos ac cau repetir. E eth califa s’estonèc fòrça, e li didec: “*Ualahi*! Que m’as costat molta pena damb era tua abséncia. Mès ara hè fòrça talents de conéisher ath tòn amic! E per çò dera joena deth palanquin, era mia opinion ei que te cau divorciar d’era de seguit e meter-la en camin, pr’amor de que torne acompanhada d’un sirvent de confiança. Pr’amor que s’eth tòn companh trape en tu a un enemic, se convertirà en enemic nòste e se trape en tu a un amic, se harà tanben amic nòste. E lo haram vier entre nosati, e lo veiram, e auram eth gust d’entener-lo e passaram eth temps damb eth alègrament.

Un òme atau, non ei causa a mespredar, e dera sua generositat ne treiram un gran ensenhament e d’autes causes molt utiles.”

E Giafar contestèc: “Enténer qu’ei aubedir!” E hec apraiar, entara joena, ua casa plan beròia damb un jardin deliciós; e botèc ara sua disposicion ua seguida d’esclaus e de sirvents. E ath delà li manèc tapissi e porcelanes e totes es autes causes que podie auer besonh. Mès jamès s’apressèc ada era ne sagèc de veder-la jamès. E cada dia li hège a vier es sues salutacions e paraules tranquillizadores sus era sua tornada e sus era reünion damb eth sòn cosin. E l’autregèc mil dinnars cada mes entàs despenes dera sua existéncia. E aquerò ei çò que hè a Giafar, ath califa e ara joena deth palanquin.

Per çò d'Ataf, es causes se passèren de manèra plan desparièra! Efectivament, tanlèu se didec adiu de Giafar e des.heiguec eth sòn camin, guairi l'auien enveja se profitèren des eveniments entà tramar era sua perdicion, en tot enganhar ath naieb de Damasc. E li dideren ath naieb: "senhor nòste! com ei possible que no vires es tòns uelhs entà Ataf? Non sabes qu'eth visir Giafar ère amic sòn? E non sabes qu'Ataf a gessut corrent ath sòn darrèr entà dider-li adiu dempús de tornar era nòsta gent, e que l'a acompanhat enquia Katifa? E non sabes que Giafar li didec alavetz: "Non te cau arren de jo, ò Ataf?" E Ataf contestèc: "Òc, me cau ua causa. E ei un edicte deth califa entà que sigue destituit eth naieb de Damasc." E atau s'a acordat entre eri. E çò mès prudent que pòs hèr ei convidar-lo en tòn mantèl entath dinar de deman, abans de qué eth te convide ath sòn, entath sopar dera net. Pr'amor qu'era capitada s'està ena ocasión, e er assaut non ei profitós senon entad aqueth que lo hè."

E eth naieb de Damasc les contestèc: "Plan ben. Hètz-me-lo a vier de seguit." E anèren ena casa d'Ataf, que repausaue tranquillament, en tot ignorar qu'arrés podesse tramar cap causa contra eth. E se lancèren contra eth, armadi de sabres e paus, e lo mautractèren enquia que siguec caperat de sang. E l'arrosseguèren ena preséncia deth naieb. E eth naieb ordenèc que saquegèssen era sua casa. E es sòns esclaus, es sues riqueses e tota era sua familha passèren enes mans des saquejadors. E Ataf preguntèc: "Quin ei eth mèn crim?" E li contestèren: "Ò ròstre de quitran! Tant ignorant ès dera justícia d'Allà qu'ataques ath naieb de Damasc, nòste senhor e nòste pair, e te penses que poiràs dormir en patz ena tua casa?" E s'ordenèc ath pòrta simitarra que li talhèsse eth cap en aquera ora e en aqueth instant. E eth pòrta simitarra l'esquincèc un tròç deth vesti e li bendèc es uelhs. E ja brandie era simitarra sus eth sòn còth, quan un des emirs qu'assistien ara execucion se lheuèc e didec: "Ò naieb! non sigues tan rapid en hèr talhar eth cap d'aguest òme. Pr'amor qu'era precipitacion ei un conselh deth Cheitan, e ditz eth provèrbi: "Solet artenh eth sòn prepaus aqueth qu'auberge era paciéncia en sòn còr, mentre qu'er error ei patrimòni d'aqueth que se precipite.

Non t'esdegues, donc, a botar en perilh eth còth d'aguest òme, pr'amor que dilhèu non siguen que mentidèrs aqueri que t'an parlat mau d'eth. E arrés ei liure d'enveja. Atau, donc, tie paciéncia, pr'amor que dilhèu mès tard te n'empenaïràs d'auer-li trèt era vida injustament.

E qui sap se qué se passarà s'eth visir se'n sap deth tracte que l'as hèt patir ath sòn amic e companh? E alavetz ei quan eth tòn cap non serà segur sus es tues espatles…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes dusau net

Era didec:

"… E alavetz ei quan eth tòn cap non serà segur sus es tues espatles!"

Quan et naieb de Damasc entenec aguestes paraules, gessec deth sòn saunei e quilhèc era man, e arturec era simitarra que menaçaue era vida d'Ataf. E ordenèc que solet se

l'empresoèsse e se li botèsse ua cadia en còth. E a maugrat des sòns crits e supliques, l'arrosseguèren entara preson dera ciutat e l'encadenèren peth còth, coma auie estat ordenat. E Ataf se passaue es dies e es nets plorant, botant a Allà coma testimòni e suplicant-li que lo desliurèsse dera sua afliccion e des sòns malastres. E viuec pendent tres mesi d'aquera manèra.

Ua net entre es nets se desvelhèc, s'umilièc dauant d'Allà, e recorrec era sua preson enquia a on lo deishèc era sua cadia. E vedec qu'ère solet ena preson, e qu'eth carcerèr qu'era vesilha l'auie amiat eth pan e era aigua s'auie desbrembat de barrar era pòrta ath sòn darrèr. E pera pòrta miei dubèrta entraue un feble resplendor. E en veir aquerò, Ataf sentec de pic que se li holauen es muscles d'ua fòrça extraordinària, e lheuant es uelhs en direccion ath cèu d'Allà, hec un gran esfòrç e trinquèc era cadia que l'estacaue. E a paupes, damb mil precaucions, s'aventurèc pes cornèrs dera preson adormida, e acabèc en tot trapar-se dauant dera pòrta que daue tath carrèr. E non li costèc trapar era clau, penjada en un cornèr. E daurint sense hèr eth mendre bronit, gessec en carrèr e se perdec ena net. E es tenèbres d'Allà lo protegiren enquiath maitin. E tanlèu dauriren es pòrtes dera ciutat, gessec eth, barrejant-se entre era gent, e filèc era sua marcha en direccion a Alepo. E dempús de longues caminades, arribèc sense trebucs ena ciutat d'Alepo e entrèc ena mesquita principau. E se trapèc aquiu damb un grop d'estrangèrs que se dispausauen de manèra clara entà partir. E les preguntèc entà on anauen. E li contestèren: "Entà Bagdad!" E de seguit exclamèc Ataf: "E jo damb vosati!" E eri dideren: "Aguesta qu'ei era tèrra que pertanh as nòsti còssi; mès era nòsta subsisténcia ei solet ath cant d'Allà!" E partiren damb Ataf entre eri. E ath cap de vint dies de camin arribèren ena ciutat de Kufa e seguiren eth viatge enquia arribar en Bagdad. E Ataf vedec ua ciutat de grani edificis, e eleganta, e rica en palais magnifics que pujauen enquiath cèu, e deleitables jardins; e i auie parièr sabents e ignorants, praubi e rics, bravi e dolents. E entrèc eth ena ciutat damb eth sòn vestit de praube, damb un turbant lord e esquinçat en cap, e ua barba mau suenhada e peus massa longui. E era sua condicion ère lamentabla. E passèc era pòrta dera prumèra mesquita que trapèc. E ja hège dus dies que non minjaue. E ere seigut en un cornèr, descansant e reflexionant tristament, quan entrèc ena mesquita un vagabond, dera espècia des vagabonds que demanen caritat enes pòrtes d'Allà, e se seiguec precisament dauant sòn. E se treiguec un morralet vielh qu'amiaue ena espatla, e lo dauric e treiguec un pan, dempús un poth, dempús un aute pan, dempús confitures, dempús ua iranja, dempús olives, dempús pastissi de datils e dempús un cornishon. E er ahaimat Ataf vedie damb es sòns uelhs e flairaue damb eth sòn nas. E eth vagabond se metec a minjar e Ataf a guardar se com s'avalaue tranquillament aqueth minjar que se diderie deth madeish mantèl d'Issa (Jesús) hilh de Maria. E Ataf, que non solet non auie minjat de hège dus dies, senon que ne tansevolh s'auie assadorat des de hège quate mesi, didec entada eth: "Per Allà! que m'avalaria ua bocada d'aguest poth excellent, e d'un tròç d'aguest pan, e aumens un bocinec d'aqueth cornishon deliciós!" E tant li gessie pes uelhs eth desir de pan e de poth e deth cornishon, qu'eth vagabond lo guardèc. E torturat pera sua hame extrèma, Ataf non podec mens que plorar. E eth vagabond botgèc eth cap en tot contemplar-lo, e quan auec avalat era bocada de causes bones que l'aumplien era boca, cuelhec era

paraula e didec: “Per qué, ò praube dera barba lorda! hès coma es estrangèrs e coma es gossets ahaimats, que demanen damb era guardada un tròç que se minge eth sòn patron? Pera proteccion d’Allà, qu’encara que vèsses lèrmes entà alimentar eth Yaxart, e eth Bactros, e eth Dajlah, e er Eufrates, e er arriu Bassra, e er arriu d’Antioquia, e eth Oronto, e eth Nil d’Egipte, e eth mar salat, e era prigondor de toti es oceans, non te darè ne un solet tròç de çò que mingi. Mès se vòs minjar poth blanc, e pan caud, e anhèth trende, e totes es confitures e pastissi d’Allà, non te cau que picar ena pòrta deth gran visir Giafar, hilh de Yahia eth Barmecida. Pr’amor qu’a recebut en Damasc era ospitalitat d’un òme cridat Ataf, e en rebrembe sòn e en aunor sòn prodigue es sòns beneficis. E non se lhèue ne s’ajace sense parlar d’eth.”

Quan Ataf entenec aguestes paraules ath vagabond deth morralet ben aprovedit, lheuèc es uelhs entath cèu, e didec: “Ò Tu! qu’es tòns designis son impenetrables, vaquí que de nauèth prodigues es tòns beneficis sus eth tòn sirvent!”

E recitèc aguesti vèrsi:

Confia es tòns ahèrs ath Creador quan les veigues embolhadi! Dempús sè-te damb es tues penes e hè enlà es tòns pensaments!

Dempús anèc ena casa d’un mercadèr de papèr e li demanèc per caritat un tròç de papèr e eth prèst d’ua pluma sonque pendent eth temps de besonh entà escríuer ues paraules. E eth mercadèr li balhèc çò que demanaue. E Ataf escriuec çò que seguís:

“De part deth tòn frair Ataf, qu’Allà coneish! Aqueth que possedís eth mon que non se bote orgulhós, pr’amor qu’arribarà eth dia que se veirà arroïnat e solet, e en povàs damb eth sòn amargant destin. Se me vedesses, non m’arreconesheries per çò dera mia praubetat e misèria, donques qu’es còps deth temps, era hame, era set, e un long viatge an redusit era mia anma e et mèn còs ar estat d’inanicion. E guarda quina sòrt, qu’ara te trapi en arribar aciu! E era patz sigue damb tu!” Dempús pleguèc eth papèr e entornèc era pluma ath sòn proprietari, en tot balhar-li es gràcies. E preguntèc a on ère era casa de Giafar. E quan l’ac indiquèren, se posèc e se quedèc dret ena pòrta a ua cèrta distància. E es gardes dera pòrta lo vederen atau, de pès e sense badar boca, e tanpòc li parlèren. E quan ja començaue a senter-se plan aclapat per aquera situacion, passèc peth sòn costat un eunuc vestit damb ròba magnifica e damb un cinturon d’aur. E Ataf se l’apreessèc e li punèc es mans e li didec: “Senhor mèn! er enviat d’Allà (damb eth era pregària e era patz) a dit: “Er intermediari d’ua bona accion vau tant coma aqueth que hè era bona accion, e eth que la hè se trape entre es benauradi d’Allà en cèu.” E er eunuc preguntèc: “E qué te cau?” Ataf didec: “Desiri dera tua bontat qu’amies aguest papèr ath patron dera casa, en tot dider-li: “Eth tòn frair Ataf ei ena pòrta.”

Quan er eunuc auec entenut aguestes paraules s’emmalicièc e es uelhs li gesseren deth cap, e cridèc: “Ò pòcavergonha mentidèr! Com pretenes èster eth frair deth visir Giafar?” E damb un pau d’aur qu’amiaue ena man piquèc a Ataf en ròstre. E gessec sang deth ròstre d’Ataf, que queiguec en solèr tan long qu’ère, pr’amor qu’era fatiga, era hame e es lèrmes l’auien aflaquit ar arràs.

Mès, coma ditz eth Libre: “Allà a botat er instint dera bontat en còr de cèrts esclaus, madeish qu’a botat er instint dera malesa en d’auti.” Atau, donc, un dusau eunuc, que vedie de luenh çò que se passaue, s’apressèc ath prumèr, plen de colèra e d’indignacion per çò que venguie de hèr, e cuelhut de pietat per Ataf. E eth prumèr eunuc li didec: “Non as entenut que preten èster frair deth visir Giafar?” E eth dusau eunuc contestèc: Ò mau òme, hilh dera marridesa, esclau dera marridesa! Ò maudit! Ò porcèth! Dilhèu Giafar ei un des nòsti profètes? Non ei un gosset dera terra coma nosati? Toti es òmes son frairs, qu’an coma pair e coma mair a Adam e a Eva, e a dit eth poèta:

Es òmes, per comparèr, son toti frairs! Eth sòn pair ei Adam e era sua mair Eva!

E era diferéncia que i a entre es uns e es auti solet s’està ena màger o mendre bontat des sòns còrs!”

E dempús de parlar atau, s’inclinèc dauant de Ataf e l’incorporèc e lo hec sèir, e sequèc era sang que li corrie pera cara e lo lauèc e li treiguec eth povàs dera ròba, e li preguntèc: “Ò frair mèn! Qué ei çò que desires?” E Ataf contestèc: “Solet desiri que li hèsquen a vier a Giafar aguest papèr e l’ac autregen entre es sues mans.” E eth sirvent de còr pietós cuelhec eth papèr des mans d’Ataf e entrèc ena sala a on se trapaue eth visir Giafar eth Barnecida, ath miei des sòns oficiaus, des sòns parents e des sòns amics, seigudi uns ara dreta e d’auti ara quèrra. E toti beuien e recitauen vèrsi e se divertien damb musica de laüts e damb cants deliciosi. E eth visir Giafar, damb era copa ena man, didie as que l’enrodauen: “Ò vosati toti es que vos trapatz aciu! era abséncia des uelhs non empedís veir era preséncia en còr. E arren pòt hèr que non pensa en mèn frair Ataf ne que parla d’eth. Qu’ei er òme mès magnific deth sòn temps e dera sua edat. M’a regalat shivaus, esclaus blanqui e neri, gojates beròies e beròies teles, e causes somptuoses, en pro quantitat entà bastir era dòt e era viduitat dera mia esposa. E se non s’auesse comportat atau, auria perit jo, solide, e seria perdut sense remèdi. Que siguec eth mèn benfactor sense saber se qui èra jo, e se mostrèc generós sense cap intencion de profit pròpri o interès!”

Quan er excellent sirvent auec entenut aguestes paraules deth sòn senhor, s’alegrèc ena anma, e auancèc e inclinèc eth còth e eth cap dauant d’eth e li presentèc eth papèr. E Giafar lo cuelhec, e en auer-lo liejut, quedec tan capvirat que semblaue qu’auie begut podom. E ja non sabie se qué hèr ne se qué díder. E queiguec de bocadents, amiant encara ena man era copa de cristau e eth papèr. E era copa se trinquèc en mil tròci e lo heric prigondament en front. E correc era sua sang, e dera sua man s’escapèc eth papèr. Quan eth sirvent vedec aquerò, s’esdeguèc a córrer per pòur des conseqüéncies. E es amics deth visir Giafar lheuèren ath sòn senhor e li sequèren era sang. E exclamèren: “Que non i a recors ne fòrça qu’en Allà eth Plan Naut, eth Totpoderós! Aguesti maudidi son tostemp afligidi deth madeish caractèr: trebolen era vida des reis enes sòns plasers e interrompen eth sòn bon umor. Per Allà! aqueth qu’a redigit eth papèr se merite simplament èster arrossegat entara casa deth wali pr’amor de que li fote cinc centes foetades e lo bote ena preson!”

E ara seguida, es esclaus deth visir gesseren ara cèrca deth qu’auie escrit eth papèr. E Ataf evitèc era investigacion, dident: “Qu’ei mèn, ò senhor!” E l’agarrèren e

l'arrosseguèren ena preséncia deth wali, e demanèren entada eth cinc centes foetades. E eth wali les ac autregèc. E ath delà hec escríuer enes cadies d'Ataf: "Cadia perpetua." E d'aguesta manèra se comportèren damb Ataf eth Generós! E de nauèth lo lancèren en un croton, a on siguec encara dus mesi, e a on se perdèren e s'esfacèren es sues tralhes.

E ath cap d'aguesti dus mesi li neishec un mainatge ar Emir des Credents Harun Al-Raschid, que, per aguest motiu, ordenèc que se repartissen aumoines e se hessen dons a toti, e que se desliurèsse des presons e crotons as presoèrs. E entre aqueri que gesseren se trapaue Ataf eth Generós.

E quan Ataf se vedec liure dera preson, feble, ahaimat, arroïnat e nud, lheuèc era sua guardada entath cèu e exclamèc: "Gràcies te siguen autrejades, Senhor, en quinsevolh circonstància!" E plorèc e didec: "Solide è patit tot aquerò per tòrt de bèra fauta cometuda per jo en passat, donques qu'Allà m'a favorit damb es sòns milhors beneficis e jo l'e corresponut damb desaubediéncia e rebellion. Mès li supliqui que me perdone, encara qu'aja arribat massa luenh en libertinatge e ena mia abominabla conducta."

Dempús recitèc aguesti vèrsi:

Ò Diu" Er adorador hè çò que non aurie de hèr; qu'ei praube e depen de tu!

Enes plasers dera vida, se'n desbrembe, e coma qu'ac hè per ignorància, perdona-li es sues colpes!

E encara plorèc mès e didec entada eth: "Qué vau a hèr ara? Se vau entath mèn país tan feble coma sò, morirè abans d'arribar; e, se per sòrt mia, i arribi, era mia vida non serà segura per çò deth naieb; e se me demori aciu entre es mendicants, degun d'eri m'admeterà ena sua corporacion, donques qu'arrés me coneish: e non poirè proporcionar-me a jo madeish era mendre ajuda ne era mendre utilitat. Plan per aquerò, çò que vau a hèr ei abandonar eth men destin ath Patron des destins…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes tresau net

Era didec:

"… Plan per aquerò, çò que vau a hèr ei abandonar eth men destin ath Patron des destins.

Vaquí que tot se vire contra jo e tot ges contrari ad aquerò que jo demoraua.

E ère cèrt çò que didie eth poèta:

Ò amic, è corrut ath torn deth mon, d'Orient a Occident! Mès tot aquerò que trapè sigueren penes e fatigues!

È tractat as òmes dera epòca! Mès que non è trapat ne un amic agradiu ne ath mèn parièr!

E de nauèth plorèc, e exclamèc: "Ò Diu! da-me era vertut dera paciéncia!" E dempús d'aquerò se lheuèc e se filèc entà ua mesquita, entrant en era. E aquiu s'estèc enquiara

tarde. E encara qu'era sua hame s'aumentaue, didec: "Pera tua magnanimitat e pera tua majestat, ò Senhor! juri que non demanarè arren a degun mès qu'a Tu!" E se quedèc ena mesquita, sense estirar era man entà cap credent, enquia que queiguec era net. E alavetz gessec, dident: "Coneishi era frasa deth Profèta (damb eth era benediccion e era patz d'Allà) que ditz: "Allà te deisharie dormir en santuari, mès tu l'as de deishar as sòns adoradors, pr'amor qu'eth santuari se hec entara pregària e non entath saunei" E s'estèc bèth temps pes carrèrs, e acabèc en tot arribar en un edifici en roïnes, a on entrèc entà passar era net e dormir. E se trapèc damb era escurina e queiguec de bocadents. E se n'encuedèc que queiguec sus eth madeish obstacle que l'auie hèt estramuncar. E vedec qu'ère un cadavre d'un òme recentament assassinat. E ath sòn costat, i auie, en solèr, eth guinhauet der assassin.

E dauant d'aqueth descurbiment, Ataf se lheuèc viuament, damb es sòns pelhòts caperadi de sang. E aquiu s'estèc quiet e perplèx, sense saber se qué hèr, e en tot dider-se: "Me quedarè o hugirè?" E mentre ère en aquera situacion passèren per dauant dera entrada dera roïna eth wali e es sòns agents de policia, e Ataf les cridèc: "Vietz a veir aquerò!" E entrèren eri damb es sues tèdes e se trapèren damb eth còs dera assassinat, e damb eth guinhauet ath sòn costat, e damb eth malerós Ataf, de pès ena capçalera deth cadavre e tacadi de sang es sòns pelhòts. E li cridèren: "Ò miserable, qu'ès tu que l'a assassinat!" E Ataf non didec arren. Alavetz l'agarrèren e eth wali didec: "Estacatz-lo e metetz-lo en croton enquia que balha era informacion der ahèr ath gran visir Giafar. E se Giafar ordene era sua mòrt, l'executaram."

E heren coma auien dit.

Efectivament, a londeman, er òme encargat des escrits l'escriuec a Giafar ua comunicación concebuda atau: "Entrèrem en ues roïnes e mos trapèrem en eres a un òme qu'auie aucit a un aute. E l'interroguèrem , e damb eth sòn silenci declarèc qu'ère er autor der assassinat. Quines son, donc, es tues ordes?" E eth visir les ordenèc que lo condemnèssen a mòrt. E per tant, treigueren a Ataf dera preson, l'arrosseguèren entara plaça a on se penjauen e se tralhauen caps, arrinquèren un tròç de ròba des sòns pelhòts e li bendèren es uelhs. E l'autregeren ath porta simitarra. E eth pòrta simitarra preguntèc ath walí: "Li talhi eth còth, ò senhor mèn?" E eth wali contestèc: "Talha-li!" E eth pòrta simitarra brandic era sua huelha ben ahilada, que ludec e deishèc anar bualhs en aire, la hec virar, e ja la baishaue entà hèr-li sautar eth cap, quan se deishèc enténer un crit darrèr d'eth: "Artura era tua man!" E aquera ère era votz deth gran visir Giafar, que venguie de passeg. E eth walí se metec dauant d'eth, e punèc era tèrra entre es sues mans. E Giafar li preguntèc: "Per qué i a aciu tanta gent?" E eth walí contestèc: "Pr'amor que se procedie ara execucion d'un joen de Damasc, que trapèrem ager entre es roïnes, e qu'a totes es nòstes preguntes, repetides tres còps, contestèc damb eth silenci, per çò que hè ar assassinat, ò òme de sang nòbla!"

E didec Giafar: "Ò! com va a vier de Damasc enquia aciu un òme entà cométer semblabla empresa? *Ualahi*! qu'aquerò non ei possible!" E ordenèc qu'amièssen ena sua preséncia ad aqueth òme. E quan er òme siguec entre es sues mans, Giafar non

l'arreconeishec, pr'amor qu'era fesomia d'Ataf auie cambiat e era sua bona cara e eth sòn bon aspècte s'auien esbugassat.

E Giafar li preguntèc: "De quin país ès, ò joen!?" E er aute contestèc: "Que sò un òme de Damasc." E Giafar preguntèc: "Dera ciutat madeisha o des pòbles que l'enròden?"

E Ataf contestèc: "*Ualah*! ò senhor mèn! dera madeisha ciutat de Damasc, a on è neishut." E Giafar preguntèc: "Coneisheres per edart aquiu a un òme famós pera sua generositat e pera sua man dubèrta, que se cridaue Ataf?" E eth condemnat a mòrt responec: "Que l'è coneishut quan tu ères amic sòn e demoraues damb eth en tau casa, en tau carrèr e en tau barri, ò senhor mèn! e quan ambdús anàuetz a passejar amassa pes jardins! L'è coneishut quan te maridères damb era sua cosia-esposa! L'è coneishut quan vos didéretz adiu en camin de Bagdad e quan beuéretz ena madeisha copa!" E Giafar contestèc: "Òc, qu'ei cert tot çò que dides respècte a Ataf. Mès se qué l'a arribat dempús de separar-se de jo?" E er aute contestèc: "Ò senhor mèn! que l'a perseguit eth Destin e l'a arribat tau e quau causa!" E li hec eth relat de guaire l'auie arribat, des deth dia dera separacion en camin qu'amiaue entà Bagdad enquiath moment qu'eth pòrta simitarra l'anaue a talhar eth cap.

E recitèc aguesti vèrsi:

Eth temps a hèt de jo era sua victima, mentre tu t'estàs ena glòria! Es lops sagen d'avalar-me e vaquí qu'arribes tu, eth leon!

Amortes era set de quinsevolh assedegat que se presente! Ei possible qu'aja jo set, en èster tu tostemp eth nòste refugi?

E quan auec recitat aguesti vèrsi, cridèc: "Ò senhor mèn Giafar, te reconeishi!" E cridèc tanben: "Que sò Araf!" E Giafar, dera sua part, se quilhèc sus es dus pès, deishant anar un crit estrident, e se precipitèc enes braci d'Ataf e tanta siguec era emocion d'ambdús, que s'estavaniren pendent uns instants. E quan se remeteren se punèren e s'interroguèren mutuaument sus çò que les auie arribat, des deth principi enquiath finau. E encara non auien acabat de hèr-se confidéncies, quan se deishèc enténer un crit penetrant; e se virèren e vederen qu'auie estat lançat per un jeique que s'auançaue dident: "Que non ei uman çò que hè!" E se guardèren, e vederen qu'eth tau jeique ère un vielh qu'auie era barba tintada damb *henné* e eth cap caperat damb un mocador blu. E en veder-lo, Giafar lo hec auançar e li preguntèc se qué volie. E eth jeique dera barba tintada exclamèc: "Ò òmes! aluenhatz era simitarra der innocent! Pr'amor qu'eth crim que se l'impute non ei un crim cometut per eth, e eth cadavre deth joen assassinat non ei òbra sua, e eth arren a a veir damb aquerò! Pr'amor que jo madeish sò er aucidor!"

E Giafar eth visir li didec: "Alavetz, ès tu qui l'a aucit?" Er alludit contestèc: "Òc!" Eth visir preguntèc: "E per qué l'as aucit? Qu'ei que non as en tòn còr eth temor d'Allà, donques que d'aguesta manèra aucisses a un hilh de sang nòbla, a un Haschimita?" E eth jeique contestèc: "Aguest joen qu'auetz trapat mòrt ei proprietat mia, e l'auia elevat jo madeish. E cada dia cuelhie sòs mèns entàs sues despenes. Mès, en sòrta d'èster fidèu, s'anaue a divertir tanlèu damb eth cridat Schmuschag coma damb eth cridat Nagish, e damb Ghasis, e damb Ghubar e damb Gouschir, e damb molti auti libertins; se

passejaue damb eri cada dia, abandonant-me a jo. E toti se vantauen dauant des mies barbes d'auer-lo possedit, enquia e tot Odis er escampaire e Abu-Butran eth sabatèr.

E era mia gelosia s'aumentaue cada dia. E per mès que sajaua de disuadir-lo d'obrar d'aguesta manèra, eth non acceptaue cap conselh ne cap repotec; a tot darrèr, aquera net lo trapè damb eth cridat Schumuschag eth tripèr; e en veir aquerò, eth mon s'enneric dauant de jo, e enes madeishes roïnes a on lo trapè, l'aucí. E damb aquerò m'è desliurat de toti es torments que me costaue. E tau ei era mia istòria!"

Dempús higec: "E è sauvat silenci enquia aué. Mès en saber-me'n de qué anauen a executar ar innocent en sòrta deth colpable, non è pogut carar eth secret, e è vengut entà trèir ar innocent de dejós dera simitarra. E aciu m'auetz entre vosati. Heritz eth mèn cogòt e cuelhetz vida per vida. Mès abans desliuratz ad aguest innocent que non a arren a vier en ahèr!"

E Giafar, en enténer aguestes paraules deth jeique, reflexionèc un instant, e didec: "Eth cas qu'ei dobtós! E en dobte, s'a d'aluenhar era man! ò jeique! Vè-te'n ena patz d'Allà, e qu'eth tòn crim te sigue perdonat!" E li didec adiu.

Dempús d'aquerò cuelhec a Ataf dera man e la sarrèc de nauèth contra eth sòn pièch e se lo hec a vier en hammam. E quan er arroïnat Ataf se refresquèc e se remetec, anèc damb eth en palai deth califa. E entrèc a veir ath califa e punèc era tèrra entre es sues mans, e didec: "Vaquí, ò Emir des Credents a Ataf eth Generós, eth qu'a estat eth mèn ostejaire en Damasc, eth que m'a tractat damb tanta delicadesa, tanta bontat e tanta generositat, e que s'a estimat mès a jo qu'ara sua pròpria anma." E Al-Raschid didec: "Hè-me-lo a vier de seguit!" E Giafar l'amièc tau coma se trapaue, aflaquit, agotat e tremolant d'emocion encara. E ça que la, Ataf non deishèc de rénder eth sòn omenatge ath califa dera milhor manèra e damb eth lenguatge mès eloqüent. E Al-Raschid alendèc en veder-lo, e li didec: "En quin estat te trapi, ò praube!" E Ataf s'estarnèc en somics, e convidat per Al-Raschid, condèc tota era sua istòria, des deth principi enquiath finau. E mentre eth la condaue, Al-Raschid ploraue e patie, atau coma eth desolat Giafar.

E vaquí que, mentretant, entrèc eth jeique dera barba tintada, qu'auie estat indultat per Giafar. E eth califa se metec a arrir en veder-lo.

Dempús li preguèc a Ataf eth Generós que se seiguesse, e li hec repetir era sua istòria. E quan Ataf auec acabat de parlar, eth califa guardèc a Giafar e li didec: "Conda-me, ò Giafar! çò que penses hèr peth tòn frair Ataf!" E Giafar contestèc: "Prumèr de tot, li pertanh era mia sang e sò eth sòn esclau. Ath delà, qu'è entada eth còfres que contien tres milions de dinnars d'aur e autrestanti milions en shivaus de raça, gojatets, esclaus neri e blanqui, joeni de toti es païsi e tota sòrta se somptuositats. E se demorarà damb nosati entà que mos alegrem damb era sua companhia." E higec: "Per çò que hè ara tua cosia-esposa, qu'ei causa de tractar entre jo e eth!"

E eth califa comprenec qu'auie arribat eth moment de deishar solets as dus amics; e les permetec gésser. Giafar amièc a Ataf ena sua casa, e li didec: "Ò frair mèn! te cau saber qu'era hilha deth tòn soèr, que t'estime, ei intacta, e que non è vist descaperat eth sòn ròstre des deth dia dera nòsta separacion…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quatau net

Era didec:

"… Ò frair mèn Ataf! te cau saber qu'era hilha deth tòn soèr, que t'estime, ei intacta, e que non è vist descaperat eth sòn ròstre des deth dia dera nòsta separacion. E vaquí que m'è desligat d'era, e m'è divorciat en aunor tòn; e è anulat eth nòste contracte. E en madeish estat que se trapaue, t'entorni eth preciós depaus que botères enes mies mans."

E atau ac hec. E Ataf e era sua cosia s'amassèren damb era madeisha trendesa e era madeisha afeccion qu'abans.

Mès per çò deth naieb de Damasc, qu'auie estat er autor de toti es patiments d'Ataf, eth califa envièc emisaris, que l'arrestèren, e l'enrodèren de cadies, e lo meteren en un croton. E aquiu s'estèc enquia naua orde.

E Ataf s'estèc en Bagdad diuèrsi mesi, gaudint d'ua felicitat perfècta, ath cant dera sua cosia, e ath cant deth sòn amic Giafar e ena intimitat d'Al-Raschid. E pro qu'aurie volut passar-se tota era vida en Bagdad; mès de Damasc l'arribèren nombroses cartes des sòns parents e des sòns amics, que li suplicauen que tornèsse en sòn país, e pensèc qu'auie eth dèuer de hè'c. E anèc a demanar eth permís ath califa, que l'autregèc era autorizacion, non sense pena e alendades amistoses. E non volec, totun, deishar-lo partir sense autrejar-li naues pròves duradores dera sua benvolencça. E lo nomentèc walí de Damasc, e li dèc totes es insignies deth sòn cargue. E hec que l'acompanhèsse ua escòrta de cavalièrs, de muls e de camelhs cargadi damb presents magnifics. E atau siguec escortat enquia Damasc.

E tota era ciutat s'illuminèc e se ornèc damb motiu dera tornada d'Ataf, eth mès generós des hilhs dera ciutat. Pr'amor qu'Ataf ère estimat e respectat per totes es classes populares, e mès que mès pes praubi, qu'auien plorat era sua abséncia.

Mès, tornant entath naieb, arribèc un dusau decret deth califa que lo condemnaue a mòrt pes sues injustícies. Mès eth generós Ataf intercedic a favor sòn dauant d'Al-Raschid, que se limitèc alavetz a commutar-li era pena de mòrt peth despatriament pendent tota era sua vida.

Per çò deth libre magic qu'eth califa auie liejut es causes que l'auien hèt arrir e plorar, ja non se parlèc mès d'eth. Pr'amor qu'Al-Raschid, damb era alegria de tornar a veir ath sòn gran visir Giafar, non se'n brembèc ja des causes passades. E Giafar, dera sua part, non auie artenhut endonviar eth contengut d'aqueth libre ne trapar a cap òme capable d'endonvià'c, se tenguec fòrça a non començar cap convèrsa sus er ahèr. E per cèrt, que non i a cap necessitat de saber semblabla causa, pr'amor que d'alavetz ençà viueren toti damb alegria, tranquillitat e amistat sense taca, e gaudint de toti es plasers dera vida enquiara arribada dera Destructora des alegries e Constructora de hòsses, era qu'ei enviada peth Patron des destins, eth Solet Viuent, eth Misericordiós entàs credents.

E aquerò ei, ò rei afortunat, seguic Schahrazada, çò que mos an transmetut es narradors sus Ataf eth Generós, que demoraue en Damasc. Mès era sua istòria non se pòt comparar ne d'apròp ne de luenh, damb era que me sauvi entà condar-te, s'ei qu'es mies paraules non agen pesat en tòn esperit."

E Schahriar contestèc: "Qué dides, ò Schahrazada! Aguesta istòria m'a instruit e m'a illustrat e m'a hèt reflexionar. E vaquí que sò prèst a escotar-te coma eth prumèr dia."

Istòria esplendida deth prince Diamant

(Tara comdessa Jacques de Chabannes La Palite).

E didec Schahrazada:

Se conde enes libres des gents perfèctes, sabents e poètes que dauriren eth palai dera sua intelligéncia ad aqueri que van a paupes pera praubetat (laudances ad aqueth que sus era tèrra a dotat d'excelléncia a cèrts òmes, madeish qu'a plaçat en firmament eth solei, lucana dera Sua glòria, e en cant deth cèu era auròra, tèda dera sala nocturna dera Sua beresa; qu'a vestit es cèus damb un mantèl de satin humit e ara tèrra danb un mantèl de verdor ludenta; qu'a ornat es jardins damb arbes e es arbes damb es òns vestits verdi; qu'a balhat as assedegadi es hònts des beròies aigües, as embriacs era ombra des vinhèrs, as hemnes era sua beresa, ara primauèra es ròses, as ròses er arridolet, e entà alegrar es ròses, era gòrja cantaira deth rossinhòl; qu'a botat ara hemna dauant des uelhs der òme, e eth desir en còr der òme, jòia ath miei dera pèira!); se conde, torni a díder, qu'en un règne entre es grans règnes i auie un rei magnific, que cada pas deth quau ère ua felicitat, damb esclaues qu'èren era fortuna e era alegria, e que depassaue a Khosroes-Anuschirwan e a Hatim-Tai en generositat.

E aqueth rei de front seren se cridaue Schams-Schah, e auie un hilh de formes esquistes e de grani encantaments, semblable en beresa ara estela Canopea quan lutz sus eth mar.

E aqueth prince joenet, que se cridaue Diamant, venguec un dia a cercar ath sòn pair, e li didec: "Ò pair mèn! Aué era mia anma ei trista per çò de víuer ena ciutat, e desire que vaja de càça e de passeg entà esvagar-mos. Se non, er engüeg harà que m'esquinça enquia baish es vestidures."

Quan eth rei Schams-Schah auec entenut aguestes paraules deth sòn hilh, s'esdeguèc, ahiscat pera grana afeccion que l'auie, a dar es ordes avientes entara caça e eth passeg en qüestion. E es controtladors de deimes e es falconèrs premaniren es falcons, e es palafrenèrs enserèren as shivaus de montanha. E eth prince Diamant se metec ath cap d'ua brilhant tropa de joeni de complexion robusta, e se filèc damb eri entàs lòcs a on desiraue caçar, entà esbugassar eth sòn engüeg.

E cavaucant entre eth tumult eroic, acabèc en tot arribar ath pè d'ua montanha que tocaue eth cèu damb eth cim. E ath pè dera tau montanha i auie un gran arbe. E ath pè deth tau arbe i auie un arriuet; e en tau arriuet i auie un dam, damb eth cap inclinat entara aigua. E Diamant, entosiasmat en veir aquerò, ordenèc ara sua gent qu'arturèssen

es sòns shivaus e lo deishèssen anar solet ara cèrca e captura d'aquera presa. E damb tot er impuls deth sòn shivau, se lancèc sus eth beròi animau sauvatge…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cincau net

Era didec:

… E damb tot er impuls deth sòn shivau, se lancèc sus eth beròi animau sauvatge, eth quau, en compréner qu'en aqueth instant era sua vida ère en perilh, hec un gran saut, e dempús de hèr-se enlà rapidament, se metec luenh damb es sues quate pautes, avalant ath sòn pas era distància ena planhèra. E Diamant, abandonat ara embriaguesa dera corsa, seguic ath dam peth desèrt, en tot aluenhar-se dera sua acompanhada armada. E seguic era sua persecucion per arenes e pèires, enquia qu'ath shivau, deishant anar esgluma e ja sense alend, li quedèc seca era lengua en aqueth desèrt a o non campaue tralha ne flaira de cap hilh d'Adam, e a on, coma tota preséncia non i auie qu'era der Invisible.

Alavetz, auie arribat eth en un ticolet arenós que s'interpausaue dauant dera vista e darrèr deth quau auie despareishut eth dam. E eth desesperat Diamant pugèc en ticolet, e tanlèu arribèc en aute costat dera pala, vedec de pic aparéisher dauant des sòns uelhs un espectacle desparièr. Pr'amor que, en sòrta dera ariditat inexorabla deth desèrt, i auie aquiu ua vida de verdor, un cèrt oasi refrescant, entrebracat d'arriuets e ornat damb macissi naturaus de flors ròies e de flors blanques, comparables ath crepuscle dera tarde e ath crepuscle deth maitin. E Diamant sentec holar-se era sua anma e dilatar-se eth sòn còr, madeish que se siguesse en jardin que d'eth Rizwan n'ei eth garda aliat.

Quan eth prince Diamant auec contemplat era òbra admirabla deth Creador, e balhat eth béuer, eth madeish, ath sòn shivau, en paumet dera man, era aigua deliciosa der oasi, se lheuèc e dirigic es sues guardades entà jutjar es causes peth menut. E vaquí que vedec un tron solitari ath costat d'un arbe ancian qu'es sues arraïcs deuien arribar enquias pòrtes interiores dera tèrra. E en aqueth tron i auie seigut un vielh rei, damb eth cap coronat damb era corona reiau e damb es pès nuds, reflexionant. E Diamant li balhèc era salutacion, respectuós. E eth vielh rei l'entornèc era salutacion, e li didec: "Ò hilh de reis! Com ei qu'as trauessat eth desèrt terrible a on ne tansevolh er audèth pòt agitar es sues ales e a on era sang des animaus herotges se torne heu?" E Diamant li condèc era sua aventura, e higec: "E tu, ò venerable rei! me pòs díder eth motiu dera tua estança en aguest lòc enrodat de desolacion? Pr'amor qu'era tua istòria deu èster ua istòria estranha." E eth vielh rei li contestèc: "Cèrtament, era mia istòria ei estranha e prodigiosa! Mès que n'ei de tau sòrta, que valerie mès que renoncièsses a entener-la relatar dera mia boca. Se non ei atau, serà entà tu un motiu de lèrmes e de calamitats." Mès eth prince Diamant didec: "Que pòs parlar, ò venerable! pr'amor que m'è elevat damb era lèit dera mia mair, e sò hilh deth mèn pair." E persutèc a dider-li que li relatèsse çò que volie enténer.

Alavetz eth vielh rei, qu'ère seigut en tron dejós der arbe, didec: "Escota, donc, es paraules que van a gésser dera crospa deth mèn còr. Recuelh-les e bota-les ena òrla deth tòn vestit." E joquèc eth cap pendent un moment, dempús lo lheuèc, e parlèc atau:

"Te cau saber, ò joen! qu'abans dera mia arribada en aguesta isla perduda ath miei deth desèrt, jo regnaua enes tèrres de Babil, ath miei des riqueses, dera mia cort, des mies armades e dera mia glòria. E Allà eth Plan Naut (sigue exaltat) m'auie autrejat ua descendéncia de sèt hilhs que benedien ath sòn creador e seguien era alegria deth mèn còr. E tot ère patz e prosperirat en mèn Empèri, quan un dia, eth mèn hilh màger se'n sabec, per boca d'un caravanèr, qu'enes parçans luenhants de Sinn e de Masinn i auie ua princessa, hilha deth rei Qamus, hilh de Tammuz, que se cridaue Mohra, e non n'auie de parièra en mon; qu'era perfeccion dera sua beresa ennerie eth ròstre dera lua naua, e que Josef e Zuleikha auien, dauant d'era, era aurelha traucada per anèth dera esclavitutd. En resumit, qu'ère modelada d'acòrd damb es vèrsi deth poèta:

Qu'ei ua beresa panaira de còrs, esplendida per toti es costats!

Es retortilhs des sòns peus son eth nard deth jardin dera excelléncia, e es sues caròles son era ròsa ufanosa!

Es sòns pòts an ath còp robins e sucre cande!

Es sòns dents son d'ua puretat estonanta, e enquia e tot ena colèra arrissen!

Qu'ei ua beresa panaira de còrs, esplendida per toti es costats!

E eth caravanèr li hec saber tanben ath mèn hilh qu'eth tau rei Qamús non auie ua auta hilha qu'aquera benaurada. E coma qu'eth rebròt encantador dera sua beresa auie arribar ara primauèra deth sòn desvolopament, e es abelhes començauen a apressar-se ath sòn còs florit, se hec urgent, segontes eth costum, amassar, entà escuélher espós, as princes de toti es parçans, tostemp que siguessen en edat de meritar e d'ester admetudi. Mès s'impausèc coma tota condicion, aquera de qué es pretendents responessen a ua pregunta que les harie era princessa, e que s'estaue simplament en aguestes paraules: "Quina sòrta de relacions i a entre era Pinha e eth Cipressèr?" E aquerò ère tot çò que se li demanaue ath pretedent coma viduitat entara princessa, mès damb era clausula de qué aqueth que non podesse contestar satisfactòriament ara pregunta se li talharie eth cap, en tot clauar-lo ena tor deth palai.

E vaquí que quan eth mèn hilh màger se'n sabec d'aguesti detalhs per boca deth caravanèr, s'usclèc eth sòn còr coma era carn ena grasilha. E venguec entà jo vessant lèrmes coma se siguesse ua tempèsta. Qu'ère decidit a riscar era sua vida. E gemegant, me demanèc permís entà partir, pr'amor de veir s'atau obtenguie ara princessa des païsi de Sinn e de Massin. E encara que jo èra plan espaurit per aquera hòla empresa, per mès que sagè d'apraiar semblabla situacion, era medecina der avís non dèc cap resultat ena veeméncia deth mar der amor. E li didí alavetz ath mèn hilh: "Ò lum des mèns uelhs! se, a truca de morir de tristesa, non pòs mèns que vier enes parçans de Sinn e Massin, a on règne eth rei Qamús hilh de Tammuz, pair dera princessa Mohra, jo t'acompanharè, en tot amiar-te ath cap dera mia armada. E s'eth rei Qamús consentís de bon voler en

autrejar-me ara sua hilha entà tu, tot anarà ben; mès se non ei atau, per Allà! que harè quèir sus eth sòn cap es desròcs deth sòn palai e esbauçarè eth sòn règne. E d'aguesta sòrta era joena se tornarà captiva tua e proprietat tua!" Mès semble qu'eth mèn hilh màger non trapèc aguest projècte deth sòn gust, e me contestèc: "Que non ei digne de nosati, ò pair nòste! cuélher ara fòrça aquerò que non se pòt arténher per persuasion. Me cau, donc, anar jo prumèr a dar era responsa exigida e a contestar ara hilha deh rei."

Alavetz comprení milhor que jamès que cap creatura pòt esfaçar aquerò qu'ei escrit peth Destin, ne tansevolh ua letra des paraules qu'en libre des destins escrigue er escrivan alat. E en veir qu'era causa ère atau decretada ena sòrt deth mèn hilh, l'autregè, non sense moltes alendades, eth permís de partir. E ara seguida se didec adiu de jo e se n'anèc ara cèrca deth sòn destin.

E arribèc enes parçans prigonds a on regnaue eth rei Qamús, e se presentèc en palai a on demoraue era princessa Mohra, e non podec contestar ara pregunta que d'era t'è parlat, ò estrangèr! E era princessa hec que li talhèssen eth cap sense pietat, e ordenèc clauar-lo ena tor deth palai. E en auer notícia d'aquerò, plorè damb totes es lèrmes des mèns uelhs. E vestit damb ròba de dòu, siguí embarrat damb eth mèn dolor pendent quaranta dies. E es mèns intims se caperèren eth cap damb povàs. E mos esquincèrem es vestits dera paciéncia. E es crits de dòu heren tremolar tot eth palai damb un rambalh que se retiraue ath dera resurreccion.

Alavetz eth mèn dusau hilh costèc en mèn còs damb era sua pròpria man era dusau herida penibla, en tot avalar, coma eth sòn frair, era beuenda dera mòrt. Pr'amor que, coma eth màger, volec sajar era empresa. E madeish les arribèc dempús as mèns auti cinc hilhs, que dera madeisha manèra se meteren en marcha entara sua defuncion, e periren martirs deth sentiment der amor.

E nhacat incurablament peth Destin nere, e aclapat per un dolor sense esperança, abandonè era reialesa e eth mèn país, e gessí errant peth camin dera fatalitat. E trauessè, coma un somnambul, planhères e desèrts. E arribè, coma ves, damb era corona en cap e es pès descauci en cornèr que me trapi demorant era mòrt sus aguest tron." Quan eth prince Diamant entenec aguest relat deth vielh rei, quedèc herit pera flècha deth sentiment torturador, e deishèc anar alendades d'amor que lançauen bualhs. Pr'amor que, coma ditz eth poèta:

Er amor s'a insinuat en jo sense que jo aja vist ar objècte que l'inspires pera audida solet!

E ignòri çò que s'a passat entre era amiga desconeishuda e eth mèn còr!

E aquerò ei çò que hè ar ancian rei de Babil, qu'ère seigut sus un tron en oasi, e ara sua dolorosa istòria.

Per çò des companhs de caça de Diamant, s'inquietèren fòrça pera desaparicion deth prince, e ath cap de cèrt temps, a maugrat dera orde que les auie dat de non seguir-lo, se meteren ara sua cèrca, e acabèren en tot trapar-lo quan gessie der oasi. E anaue eth damb eth cap clin, tristament, sus eth pièch e eth ròstre esblancossit. E l'enrodèren, coma es parpalhòles ara ròsa, e l'aufriren un shivau de refresc, rapid ena carrèra, un

zefir per çò dera leugeresa, donques que caminaue mès rapid qu'era imaginacion. E Diamant confièc eth sòn prumèr shivau ara gent dera sua acompanhada, e montèc en aqueth que l'aufrien, qu'auie ua sera daurada e ues brides enriquides de pèrles. E arribèren toti sense contratemps en palai deth rei Schams-Schah, pair de Diamant.

E en sòrta de trapar-se ath sòn hilh damb era cara satisfèta e eth còr dilatat per çò d'aqueth passeg e d'aquera caça, eth rei lo trapèc plan alterat de color e negat en un ocean de pena nera. Pr'amor qu'er amor se l'auie calat enquias uassi, l'auie tornat feble e sense energia, e li consumie eth còr e eth hitge…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament…

Mès quan arribèc era nau centes siesau net

Era didec:

Pr'amor qu'er amor se l'auie calat enquias uassi, l'auie tornat feble e sense energia, e li consumie eth còr e eth hitge. E eth rei, a truca de supliques e de prècs, acabèc per hèr decidir ath sòn hilh a revelar-li era causa deth sòn dolorós estat. E quan se destapèc eth vel d'aqueth camin amagat, eth rei punèc ath sòn hilh e lo sarrrèc contra eth sòn pièch e li didec: "Non te'n hèsques! Refresca es tòns uelhs e padega era tua estimada anma, pr'amor que vau a enviar embaishadors ath rei Qamús, hilh de Tammuz, que règne enes parçans de Sinn e de Massin, damb ua carta mia, qu'en era li demanarè en matrimòni entà tu, ara sua hilha Mohra. E li manarè, en camelhs, hardèus de vestits preciosi, jòies valuoses e presents de toti es colors, digni de reis. E se per malastre entara tua vida eth pair dera princessa Mohra non accedís ara nòsta demana e damb aquerò i age bèth motiu d'umiliacion e de pena entà nosati, enviarè contra eth armades de devastacion que haràn en-honsar-se en sang eth sòn tron e lançaran entath vent era sua corona. E d'aguesta sòrta mos apoderaram aunorablament dera beròia Mohra, era de formes encantadores."

Atau parlèc, en sòn tron daurat, eth rei Schams-Schah ath sòn hilh Diamant dauant des visirs, des emirs e des ulemes, qu'aprovèren damb eth sòn cap es paraules reiaus.

Mès eth prince Diamant contestèc: "Ò asil deth mon! aquerò non se pòt hèr; mèsalèu vierè jo e balharè era responsa exigida. E solet per çò des mèns merits me harè a vier ara princessa miraculosa."

En enténer aguestes paraules deth sòn hilh, eth rei Schams-Schah comencèc a lançar gemiments dolorosi, e didec: "Ò anma deth tòn pair! enquia ara è sauvat per tu era claretat des mèns uelhs e era vida deth mèn còs, pr'amor que tu ès era soleta consolacion deth mèn vielh còth de rei e era soleta empara deth mèn front. Com, donc, me pòs abandonar entà anar darrèr d'ua mòrt segura?" E seguic parlant en aguesti tèrmes pr'amor d'atrendir eth sòn còr. Mès que siguec en vaganaut. E entà non veder-lo morir de pena concentrada enes sòns uelhs se vedec abligat a dar-li eth permis de partir.

E eth prince Diamant montèc en un beròi shivau, e s'entamenèc entath règne de Qamús. E eth sòn pair e era sua mair e toti es sòns se retortilhèren es mans de desesperacion, e quedèren negadi en potz sense hons dera sua desolacion.

E eth prnce Diamant recorrec etapa darrèr d'etapa, e gràcies ara seguretat que li siguec escrita, arribèc ena capitau prigonda deth règne de Qamús. E se trapèc dauant d'un palai mès naut qu'ua montanha. E enes tors d'aguest palai i auie penjadi milèrs de caps de princes e de reis, uns damb era sua corona e d'auti nuds e peluts. E ena plaça deth meidan s'auien armat tendes de teishut d'aur e satin chinès; damb cortines de mossolina daurada.

E quan auec contemplat aquerò, eth prince Diamant observèc qu'ena pòrta principau deth palai penjaue un tambor enriquit de peireries, atau coma era vagueta corresponenta. e sus eth tambor apareishie escrit damb letres d'aur: "Tot aqueth, de sang reiau, que desire veir ara princessa Mohra, li cau hèr sonar aguest tambor mejançant aguesta vagueta." E Diamant, sense trantalhar, baishèc deth sòn shivau e anèc decididament entara pòrta mentada. E cuelhec era vagueta enriquida de peireries, e toquèc eth tambor damb tanta fòrça, qu'eth son que treiguec d'eth, hec tremolar tota era ciutat.

E de seguit se presentèren es vailets deth palai e amièren ath prince ena preséncia deth rei Qamús. E quan vedec era sua beresa, eth rei quedèc sedusit enquiara anma e volec sauvar-lo dera mòrt.

E alavetz li didec: "Ai dera tua joenessa, ò hilh mèn! Per qué vòs pèrder era vida, coma toti es que non poderen respóner era pregunta dera mia hilha? Renóncia ad aguesta empresa, tie pietat de tu madeish, e seràs eth mèn camarlenc. Pr'amor qu'arrés, se non ei Allà er Omniscient, desembolhe es mistèris ne pòt explicar es idies fantastiques d'ua joena."

E coma qu'eth prince Diamant persutèsse en sòn prepaus, eth rei Qamús encara li didec: "Escota, ò hilh mèn! Me hè dò veir expausat ad aguesta mòrt sense glòria a tan beròi joen des parçans orientaus. Plan per aquerò te prègui que, abans d'acarar era pròva fatau, reflexiones pendent tres dies e tornes dempús a demanar era audiéncia que t'a de separar eth tòn cap deth règne deth tòn còs." E li hec un gèst entà que se retirèsse.

E eth prince Diamant se vedec obligat a gésser deth palai aqueth dia. E entà passar eth temps, se tenguec a caminar per mercats e botigues, e observèc qu'era gent d'aqueth país de Sinn e de Massin èren plia de tacte e d'intelligéncia. Mès se sentec tirat pera casa a on demoraue aquera qu'era sua influéncia l'auie hèt a vier deth hons deth sòn país, dera madeisha manèra qu'er isamant atrè ara agulha. E arribèc dauant deth jardin de palai, e pensèc que, s'artenhie entrar en aqueth jardin, poirie aubirar ara princessa e satisfèr era sua anma damb era sua vista. Mès que non sabie se com s'ac auie de hèr entà entrar sense que l'arturèssen es gardes enes pòrtes; e avertic un canau qu'anaue a desaiguar en jardin per dejós dera muralha. E se didec que pro poirie entrar eth en jardin a trauèrs dera aigua. Atau, donc, se lancèc de pic en canau, e entrèc sense dificultat en jardin. E se seiguec un instant, en un paratge retirat, entà que se li sequèssen es vestits ath solei.

Alavetz se lheuèc e comencec a passejar-se tot doç entre es macissi. E admiraue aqueth jardin verd, banhat pera aigua des arriuets, a on era tèrra ère ornada coma se siguesse un ric en dia de hesta; a on era ròsa blanca arrie ara sua fraia era ròsa ròia; a on eth

lenguatge des rossinhòls enamoradi des sues aimantes, es ròses, ère emocionant coma ua beròia musica botada en trendi vèrsi; a on se manifestauen multiples bereses sus es lhets de flors des partèrres; a on es gotes de rosada, sus era porpra des ròses, èren coma es lèrmes d'ua joena aunèsta qu'a recebut ua leugèra ofensa; a on es audèths, embriacs d'alegria, cantauen en vergèr toti es cants dera sua gòrja, mentre que, entre es rames des cipressèrs quilhadi ara vòra dera aigua, hègen era aleta as palomes, qu'an eth còth ornat damb eth colhar dera aubediéncia; a on tot ère tan perfèctament beròi, fin finau, qu'es jardins d'Irem, en comparèr damb aqueth, solet aurien estat un matarràs d'èrba.

E en tot passejar-se d'aguesta sòrta, damb lentor e precaucion, eth prince Diamant se trapèc còp sec, ena virada d'ua avenguda, dauant d'un estanh de marme blanc, ara vòra deth quau s'estenie un tapís de seda. E en aqueth tapís i auie seiguda guiterosament, coma ua pantèra en repaus, ua joena tan beròia, qu'eth sòn resplendor alugaue tot eth jardin. E tan penetranta ère era flaira des sòns peus, que pujaue entath cèu a perhumar d'ambre eth cervèth des hurís.

E eth prince Diamant, dauant d'aquera benaurada que non podie deishar de guardar, comprenec que semblabla beresa non podie èster que Mohra, aquera pera quau milèrs d'anmes se sacrificauen coma es parpalhòles ena ahlama.

E vaquí que, mentre s'estaue eth en extasi e ena contemplacion, ua joena dera seguida de Mohra s'apressèc ath lòc qu'ère amagat, e se dispausèc a aumplir damb aigua der arriuet ua copa d'aur qu'amiaue ena man. E de ressabuda era joena deishèc anar un crit d'espant e deishèc quèir ena aigua era sua copa d'aur. E corrent tremolosa e damb era man en pièch, tornèc ath costat des sues companhes. E aguestes l'amièren de seguit ena preséncia dera sua senhora Mohra entà qu'expliquèsse eth motiu deth sòn aclapament e dera queiguda dera copa ena aigua.

E era joena, que se cridaue Rama de Corau, quan podec remeter-se un shinhau, li didec ara princessa: "Ò corona deth mèn cap! Ò senhora mia! quan jo èra inclinada sus er arriuet, vedí reflectir-se en eth, còp sec, eth ròstre trende d'un joen tan beròi, que non sabí se pertanhie a un hilh des genn o des òmes. E ena mia emocion deishè quèir dera mia man era copa d'aur ena aigua…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setau net

Era didec:

"…reflectir-se en eth, còp sec, eth ròstre trende d'un joen tan beròi, que non sabí se pertanhie a un hilh des genn o des òmes. E ena mia emocion deishè quèir dera mia man era copa d'aur ena aigua."

En enténer aguestes paraules de Rama de Corau, era princessa Mohra ordenèc, entà comprovar era causa, qu'anèsse de seguit ua auta des sues hemnes a guardar ena aigua. E correc entar arriuet ua dusau joena, e en veir reflectir-se eth ròstre encantador, tornèc ath mès córrer, damb eth còr alugat e gemegant d'amor, a dider-li ara sua senhora: "Ò

senhora nòsta Mohra! Non ne sò segura, mès me pensi qu'aguesta imatge que se reflectís ena aigua ei era d'un àngel o d'un hilh des genn. E dilhèu sigue qu'era madeisha lua a baishat en arriuet!"

Dauant d'aguestes paraules dera sua sirventa, era princessa Mohra sentec alugar-se ena sua anma eth tidon deth curiosèr; e en sòn còr surgentèc eth desir d'anar-i era madeisha. E se quilhèc sus es dus pès encantadors, e capinauta coma es pavons reaius, se filèc entar arriuet. E vedec era imatge de Diamant. E s'esblancossic tota e se sentec cuelhuda d'amor.

E trantalhant ja, e emparada pes sues hemnes, hec cridar ara prèssa ara sua hilhuquèra e li didec: "Vè-te'n, ò hilhuquèra! e hè-me a vier ad aguest qu'eth sòn ròstre se reflectís ena aigua. Pr'amor que se non ac hès, me morisqui!" E era hilhuquèra contestèc damb era audida e era aubediéncia, e s'aluenhèc, guardant entà toti es costats. E ath cap de cèrt temps queiguec era sua guardada en cornèr a on ère amagat eth prince de còs encantador, eth joen de cara de solei, aqueth que l'auien enveja es esteles. E dera sua part, en veder-se descubèrt, eth beròi Diamant auec era idia de simular era holia entà sauvar era vida.

Atau, donc, quan era hilhuquèra, que venguie de cuélher ath joen dera man damb totes es precaucions que se tien quan se tòque es ales des parpalhòles, e l'auec amiat dauant dera sua senhora, aqueth joen de cara de solei, aqueth prince de còs encantador, se metec a arrir coma es insensats e comencèc en tot díder: "Que sò ahaimat e non è hame!" E a díder tanben: "Era mosca s'a convertit en bufle!" E a díder tanben: "Ua montanha de coton s'a tornat d'argila per efècte dera aigua!" E didec tanben, en tot botar es uelhs en blanc: "Era cera s'a honut per accion dera nhèu; eth camelh a minjat carbon; er arrat s'a avalat ath gat!" E higec: "Jo, e solet jo, vau a minjar-me eth mon sancer!" E seguic deishant anar d'aguesta sòrta, sense pèrder er alend, paraules sense cap orde enquia qu'era princessa quedèc convençuda dera sua holia.

Alavetz, quan era auec admirat era beresa d'eth atentiuament, s'emocionèc eth sòn còr e se trebolèc eth sòn esperit, e didec, plia de pena, en tot acarar-se damb es sues sirventes: "Vai! quin malastre!" E dempús de prononciar aguestes paraules s'agitèc e trantalhèc coma un poret miei mòrt. Pr'amor que per prumèr viatge entraue en era er amor e costaue es efèctes abituaus.

Ath cap d'ua estona podec trèir-se dera contemplacion deth joen, e les didec tristament as sues hemnes: "Ja vedetz qu'aguest joen ei hòl, donques qu'a eth sòn esperit cuelhut pes genn. E ja sabetz qu'es hòls d'Allà son sants molt grani, e qu'ei tan grèu mancar ath respècte as sants coma dobtar dera madeisha existéncia d'Allà o dera origina divina deth Koran. Mos cau deishar-lo, donc, aciu, en tota libertat pr'amor de que visque ath sòn gust e hèsque çò que volgue. E qu'arrés volgue contrariar-lo e remir-li quinsevolh causa que desire o demane." Dempús s'acarèc damb eth joen, qu'auie cuelhut per un santon, e li didec, en tot punar-li era man damb religiós respècte: "Ò santon venerat! Balha-mos era gràcia d'escuélher coma casa aguest jardin e eth pabilhon que ves en aguest jardin, a on auràs tot çò qu'ages de besonh." E eth joen santon, qu'ère eth propri Diamant damb

es sòns madeishi uelhs, contestèc, daurint es paupetes: “De besonh! de besonh! de besonh!” E higec: “Arren! arren! arren!”

Alavetz lo deishèc era princessa, dempús d’inclinar-se dauant d’eth un aute còp, e partic esmoiguda e desolada, seguida des sues acompanhantes e dera vielha hilhuquèra.

E, per tant, eth joen santon se vedec des d’alavetz enrodat de tota sòrta de suenhs. E eth pabilhon que se li cedic coma casa siguec ornat pes mès abnegades entre es esclaues de Mohra. E des deth maitin enquiara net l’aumplien plates de minjars de tota sòrta e de confitures de toti es colors. E era santetat deth joen servic de generau exemple en palai. E rivalizauen per vier mès lèu a escampar eth solèr cauishigat per eth e a recuélher era rèsta deth minjar o es retalhs des sues ungles o quinsevolh auta causa semblabla entà sauvar-se-la coma amulet.

Un dia entre es dies, era joena que se cridaue Rama de Corau, e qu’ère era favorita dera princessa Mohra, entrèc ena cramba deth joen santon, qu’ère solet, e s’apressèc ada eth, plan esblancossida e tremolosa d’emocion, e joquèc eth cap dauant sòn umilament, e deishant anar alendades e gemiments, li didec: “Ò corona deth mèn cap! ò patron des perfeccions! Allà eth Plan Naut, autor dera beresa que te distinguís, harà mès en favor tòn mejançant jo, s’ès d’acòrd. Eth mèn còr, que tremole per tu, ei trist e se delís d’amor coma era cera, pr’amor qu’es flèches des tues guardades l’an trauessat e era flècha der amor l’a penetrat. Ditz-me, donc, se te platz, se qui ès e com as arribat en aguest jardin, pr’amor de que, en coneisher-te milhor, posca jo servir-te mès eficaçament.” Mès Diamant, que cranhie bèth ardit dera princessa Mohra, non se deishèc conquistar pes frases suplicantes e pes guardades apassionades dera joena, e seguic en tot exprimir-se coma aqueri qu’an reuament sometut er esperit ath poder des genn. E Rama de Corau, gemegant e alendant, seguic suplicant-li ath joen e hènt tors ath sòn entorn, coma era parpalhòla nocturna ar entorn dera ahlama. E coma qu’eth s’abstenguie tostemp de respóner concretament, acabèc era en tot dider-li: “Per Allà sus tu e peth Profèta! dauris-me es ventalhs deth tòn còr e venta-me entà jo eth tòn secret! Pr’amor que solide sauves bèth secret. E jo è un còr qu’ei un petit còfre qu’era sua clau se pèrd quan se barre. Hè lèu, donc, per çò der amor qu’ei en aguest petit còfre, a dider-me damb tota confiança aquerò que sense cap de dobte m’as de díder!”

Quan eth prince Diamant auec entenut aguestes paraules dera encantadora Rama de Corau, quedèc convençut de qué enes sues paraules se deishaue sénter era flaira der amor, e per tant, non auie cap inconvenent en explicar-li era situacion ad aquera joena encantadora. La guardèc, donc, un moment, sense parlar, dempús hec un arridolet, e daurint eth ventalh deth sòn còr, li didec: “Ò encantadora! S’è arribat aciu dempús d’auer patit mil penalitats e d’expausar-me a grani perilhs, siguec solet damb era esperança de contestar ara pregunta dera princessa Mohra, que ditz atau: “Quina sòrta de relacions i a entre Pinha e Cipressèr?” Per tant, ò pietosa! se sabes era vertadèra responsa que s’a de balhar ad aguesta pregunta escura, ditz-me-la e era sensibilitat deth mèn còr trabalharà a favor tòn…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitau net

Era didec:

"…e era sensibilitat deth mèn còr trabalharà a favor tòn." E higec: "Non ac dobtes!" E Rama de Corau contestèc: "Ò joen insigne! Plan que non dobti dera sensibilitat deth dam deth tòn còr; mès se vòs que te contesta sus er ahèr, promet-me, pera vertat dera nòsta fe, que me cuelheràs coma esposa e en tòn règne me botaràs ath cap de totes es daunes deth palai deth tòn pair." E eth prince Diamant cuelhec era man dera joena e la punèc e la botèc sus eth sòn còr, en tot prometer-li es nòces e eth reng que li demanaue.

Quan era joena Rama de Corau auec aguesta promesa e era seguretat deth prince Diamant, se balancegèc de satisfaccion e d'alegria, e li didec: "Ò capitau dera mia vida! Te cau saber que dejós deth lhet d'evòri dera princessa Mohra i a un nere ombriu. E eth tau nere a establit aquiu era sua residéncia, ignorat pet toti, exceptat pera princessa, dempús de húger deth sòn país, qu'ei era ciutat de Wakak. E precisament aguest nere calamitós ei eth qu'a ahiscat ara princessa a formular aguesta pregunta tan escura as hilhs des reis. Per tant, se vòs conéisher era vertadèra solucion deth problema te cau anar ena ciutat de Wakak. E d'aguesta manèra poiràs desnishar eth secret. E aquerò ei tot çò que sai sus era classa de relacions que i a entre Pinha e Cipressèr. Mès Allà ei mès sabent!"

Quan eth prince Diamant auec entenut aguestes paraules dera boca de Rama de Corau, didec entada eth: "Ò còr mèn! te cau auer un shinhau de paciéncia abans de qué se hèsque entà nosati era claror darrèr dera cortina deth mistèri. Pr'amor que, de moment, ò còr mèn! auràs d'experimentar en aguesta ciutat deth nere, ei a díder ena ciutat de Wakak, fòrça causes anujoses que te pesaràn." Dempús s'acarèc damb era joena, e li didec: "Ò caritativa! de vertat que mentre non vaja ena ciutat de Wakak, qu'ei era ciutat deth nere, e non entra en mistèri que se tracte, me semblarà que m'ei proïbit eth repaus. Mès s'Allà me balhe era seguretat e me hè obtier eth resultat desirat, complirè alavetz eth tòn desir. Se non ac hèsqui, que sò d'acòrd en non tornar a lheuar eth cap enquiath dia dera resurreccion."

E dempús de parlar atau, eth prince Diamant se didec adiu dera suplicanta, era gemegaira, era ploraira Rama de corau, e damb eth còr delit, gessec deth jardin, sense èster vist, e se filèc de cap ath khan a on auie deishat eth sòn equipament deth viatge, e montèc en un shivau beròi, e gessec entath camin d'Allà.

Mès coma qu'ignoraue entà quin lòc ère plaçada era ciutat de Wakak, e eth camin qu'auie de seguir entà arribar en era, comencèc a virar eth cap ara cèrca de bèth senhau que l'indiquèsse era orientacion, quan vedec a un derviche que venguie ena sua direccion, vestit damb ròba verda e cauçat damb baboches de cuèr auriò citron, amiant un pau ena man, e semblable a Khizr eth Garda, de tan radiant coma auie eth ròstre e clar er esperit dauant des causes. E Diamant anèc ara cèrca d'aqueth derviche venerable, e l'abordèc damb era sua salutacion, en tot baishar deth shivau. E quan l'entornèc era salutacion eth derviche, li preguntèc eth prince: "Enquia quin costat, ò venerable! ei plaçada era ciutat de Wakak e a quina distància se trape?" E eth derviche, dempús de

guardar atentiuament ath prince pendent ua ora de temps, li didec: “Ò hilh de reis! Non te dirigisques entà un camin sense gessuda e entà ua rota espaventosa. Dèisha enlà tan hòl projècte, e tè-te a un aute prètzhèt, pr’amor que, encara que siguesses pendent tota era tua vida cercant aguest camin, non traparies ne tralha d’eth. Ath delà, se vòs anar ena ciutat de Wakak, autreges, ath vent dera mòrt, era tua existéncia e era tua estimada vida!” Mès eth prince Diamant li didec: “Ò respectable e venerable jeique! er ahèr que me botge ei un ahèr decisiu, e eth mèn prepaus ei un prepaus tan important, que m’estimi mès sacrificar mil vides coma era mia abans que renonciar ad aquerò. Atau, donc, se te’n sabes de quauquarren sus aguest camin, hè-me de guida coma Khizr eth Garda!”

Quan eth derviche vedec que Diamant, ne peth mau de morir desistie dera sua idia, a maugrat des conselhs que li balhaue, didec: “Ò joen benedit! Era ciutat de Wakak ei plaçada en centre dera montanha Kaf, aquiu a on es genn, es mareds e es efrits abiten per laguens e per dehòra. E entà arribar aquiu i a tres camins: eth dera dreta, eth dera quèrra e eth deth miei; mès auries d’anar peth camin dera dreta, e non peth dera quèrra ne tanpòc peth deth miei. Ath delà, quan ages viatjat un dia e ua net, e apareishe era vertadèra auròra, veiràs un minaret qu’en eth se trape ua lausa de marme damb ua inscripcion en caractèrs kufics. Te cau lièger aguesta inscripcion de forma precisa. E auràs d’ajustar era tua conducta ad aguesta lectura!”

E eth prince Diamant li balhèc es gràcies ar ancian e li punèc era man. Dempús tornèc a montar en shivau e cuelhec eth camin dera dreta, que l’auie d’amiar ena ciutat de Wakak.

E caminèc per aqueth camin pendent un dia e ua net, e arribèc ath pè deth minaret que l’auie indicat eth derviche. E vedec qu’eth minaret ere tan gran coma eth firmament blu. E i auie encastrada en eth ua lausa de marme gravada damb caractèrs kufics. E didien atau es taus caractèrs: “Es tres camins qu’as dauant de tu, ò caminaire! amien toti ath pais de Wakak. Se cuelhs eth dera quèrra, experimentaràs gran nombre de vexacions. Se cuelhs eth dera dreta, te n’empenaïràs. Se cuelhs eth deth miei, t’arribarà quauquarren espaventós.”

Quan auec liejut aguesta inscripcion e comprenut tot eth sòn significat, eth prince Diamant cuelhec un sarpat de tèrra, e lançant-la pera dubertura deth sòn vestit, didec: “Que me veiga jo redusit a povàs, mès qu’arriba ath finau!” E s’acomodèc de nauèth ena sera, e sense trantalhar, agarrèc eth camin mès perilhós des tres camins, eth deth miei. E caminèc decididament per eth pendent un dia e ua net. E a londeman campèc ara sua vista un ample espaci qu’ère caperat d’arbes damb rames qu’arribauen enquiath cèu. E es arbes èren plaçadi en hilèra entà servir de limit e d’abric contra eth vent sauvatge a un jardin verdós. E era pòrta d’aqueth jardin ère barrada per un blòc de granit. E entà susvelhar aquera pòrta e aqueth granit i auie un nere qu’eth sòn ròstre balhaue un aspècte ombriu a tot eth jardin e ath quau enrodaue enes sues tenèbres era net sense lua. E aqueth producte de quitran ère gigantesc. Eth sòn pòt superior pujaue per dessús deth sòn nas, qu’auie forma d’aubergina, e eth pòt inferior li queiguie enquiath còth. Amiaue en pièch ua pèira de mòla que li servie d’escut, e ua espada de hèr chinés anaue

subjectada ath sòn cinturon, qu'ère format per ua cadia de hèr tan gròssa, que per cada un des sòns anèths poirie passar aisidament un elefant de guèrra.

E en aqueth moment, eth tau nere ère estirat sus ues pèths d'animaus, e dera sua ampla boca dubèrta gessien roncaments, hilhs deth tron.

E eth prince Diamant baishèc en tèrra, sense immutar-se, estaquèc era brida deth sòn shivau ena cabecèra deth nere e retirant era pòrta de granit, entrèc en jardin.

E er aire d'aqueth jardin ère tan excellent qu'es rames des arbes se balancejauen coma persones embriagues. E dejós des arbes peishien dams grani qu'amiauen estacadi enes sòns còrnes ornaments d'aur damb peireries, caperant-les es lombs ua ròba brodada e amiant estacat ath còth mocadors de brocat. E toti aqueri dams, damb es sues pautes deth dauant e deth darrèr, damb es sòns uelhs e es sues celhes, se meteren a hèr senhaus expressius a Diamant entà que non entrèsse. Mès Diamant sense hèr-ne cabau des sòns avertiments, e, pensant qu'aqueri dams solet botjauen atau es sòns uelhs, es sues celhes e es sues extremitats entà manifesstar-li eth gust qu'auien de receber-lo, comencèc a circular tranquillament pes avengudes d'aqueth jardin.

E passejant d'aguesta sòrta, acabèc en tot arribar en un palai que non aurie egalat eth de Kessra o eth de Kaissar. E era pòrta d'aqueth palai ère miei dubèrta coma eth uelh der aimant. E pera dubertura d'aquera pòrta apareishie un cap encantador de joeneta, qu'ère coma ua hada e qu'aurie hèt retortilhar-se d'enveja ara lua naua. E aqueth cap, qu'es sòns uelhs avergonharien as deth narcís, guardaue d'un costat en aute, arrint.

Mès, quan vedec a Diamant, quedèc estupefacta, ath còp que renduda ara sua beresa. E s'estèc quauqui instants en aqueth estat; dempús l'entornèc era salutacion, e li didec: "Qui ès, ò joen plen d'audàcia! que te permetes entrar en aguest jardin a on ne es audèths gausen agitar es sues ales?"

Atau li parlèc a Diamant era joena, que se cridaue Latifa e qu'ère beròia enquia constituir eth rambalh deth temps…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau cents nauau net

Era didec:

… Atau li parlèc a Diamant era joena, que se cridaue Latifa e qu'ère beròia enquia constituir eth rambalh deth temps. E Diamant s'inclinèc enquia punar eth tèrra entre es sues mans, e dempús d'incorporar-se, contestèc: "Ò hilha deth jardin dera perfeccion! Ò senhora mia! Que sò Tau hilh de Quau, e è vengut aciu entà tau e quau causa!" E li condèc era sua istòria des deth principi enquiath finau, sense deishar-se cap detalh. Mès que mos cau repetir-la.

E Latifa, quan entenec era sua istòria, lo cuelhec dera man e lo hec sèir ath sòn costat en tapís estirat jos era arradimèra dera entrada. Dempùs, tient paraules doces, li didec: "Ò Cipressèr ambulant deth jardin dera beresa! Malastre de joenessa era tua!" Dempús

higec: “Be ne siguec de dolenta era idia que te cuelhec! Quin projècte tan de mau hèr d’executar! Be ne corres de perilhs!” E encara didec: “Te cau renonciar ad aquerò, s’estimes era tua vida. Demora-te aciu damb jo; pr’amor de que era tua man benedida amorasse eth còth deth mèn desir. Donques qu’era union damb ua beròia qu’a era cara de hada, coma jo, ei mès desirabla qu’era cèrca de çò desconeishut.” Mès Diamant contestèc: “Mentre non arriba ena ciutat de Wakak e non resòlva eth problèma que me hè a vier, ei a díder: “Quina sòrta de relacion i a entre Pinha e Cipressèr, me son enebidi es plasers e era felicitat. Mès quan aja executat eth mèn projècte, ò encantadora! botarè eth colhar dera union ath còth deth tòn desir, en tot maridar-me damb tu!” E Latifa alendèc, dident: “Ò còr abandonat!” Dempús hec un gèst a ues botelhères damb caròles de ròsa entà que s’apressèssen. E hec arribar ues joenes qu’era sua contemplacion hègen estonar ath solei e ara lua, e qu’es sòns peus retortilhadi hègen experimentar ua torsion involuntària as cors des aimants. E circulèren es copes de planvenguda entà hestejar ar òste encantador damb musica e cants. E es delícies des hemnes amassa damb es dera armonia, sedusien e desrabauen es còrs, siguessen dubèrts o barradi.

Mès, quan se uederen es copes, eth prince Diamant se quilhèc sus ambdús pès entà dider-se adiu dera joeneta. E li didec, dempús de formular-li es sòns vòts e balhar-li es gràcies: “Ò princessa deth mon! Me cau dider-me adiu de tu ara, pr’amor que ja sabes qu’eth camin que me demore ei long, e se sò un moment mès aciu, eth huec deth tòn amor alugarie era garba dera mia anma. Mès s’Allà ac vò, quan artenha eth mèn prepaus, tornarè entà talhar aciu es ròses deth desir e amortar era set deth mèn còr assedegat.”

Quan era joeneta vedec qu’eth prince Diamant, que per eth s’usclaue, persutaue ena sua decision d’abandonar-la, se quilhèc tanben sus es dus pès, e cuelhec ua cròça en forma de sèrp, que sus era gasulhèc quauques paraules en ua lengua incomprensibla. E de ressabuda la quilhèc e damb era piquèc ena espatla ath prince de manèra tan violenta que lo hec virar sus eth madeish tres còps e lo hec quèir en solèr entà pèrder de seguit era sua figura umana. E se convertic en un dam entre es dams.

E de seguit Latifa hec que li botèssen enes còrnes ornaments que se retirauen as qu’amiauen es auti dams, e l’estaquèc en còth un mocador de seda brodada, e lo deishèc anar peth jardin, en tot dider-li: “Vè-te’n damb es tòns semblables, donques que non as estimat a ua beòria damb cara de hada!” E Diamant eth dam se metec a córrer damb es sues quate pautes, animau ena forma, mès semblable as hilhs d’Adam en qualitats interiores e enes sensacions.

E caminant atau damb es sues quate pautes pes avengudes a on passauen es auti animaus metamorfosadi, Diamant eth dam se tenguec a reflexionar prigondament sus era sua naua situacion e sus era manèra de recuperar era sua libertat e escapar-se des mans d’aquera bruishòta. E vagant d’aguesta sòrta, arribèc en un cornèr deth jardin qu’en eth era tàpia ère fòrça mes baisha qu’en cap aute lòc. E dempús de lheuar era sua anma entath patron des destins, cuelhec impuls e sautèc en un bot era tapia. Mès non se tardèc a veir que se trapaue en madeish jardin, exactament parièr que se non auesse sautat era tàpia. E alavetz se convencèc de qué encara seguien es efèctes der

encantament. E li calec sautar era tàpia dera madeisha manèra sèt còps seguidi; mès sense milhor resultat, donques que tostemp se trapaue en madeish lòc. Alavetz arribèc ar arràs dera perplexitat, e era sudor dera impaciéncia transpirèc enes sues pautes. E se tenguec a hèr va-e-veni ath long dera tàpia, coma ac harie un leon embarrat, enquia que se trapèc dauant d'ua dubertura en forma de hièstra duberta ena tàpia e qu'auie estat invisibla as sues guardades. E s'esguitlèc per aquera dubertura, e dempus de mil trabalhs se trapèc dehòra deth recinte deth jardin.

E venguec a parar en un dusau jardin que perhumaue eth cervèth damb era sua bona flaira. E apareishec un palai ath finau dera avenguda d'aqueth jardin. E en ua hièstra d'aqueth palai vedec a ua joena damb ua cara encantadora, qu'es sòns vistons aurien dat enveja ara gasèla de China. Es sòns peus, color d'ambre, auien retengut toti es arrais deth solei e eth sòn ròstre ère de gensemin persa. E era joena tenguie eth cap quilhat e arrie en direccion a Diamant.

Quan Diamant eth dam siguec apròp dera sua hièstra, era se lheuèc ara pressa e baishèc en jardin. E arrinquèc quauqui sarpats d'èrba, e coma entà atreir-lo e empedir-li que se n'anèsse, li lancèc era èrba de luenh, plan coraument, en tot hèr espetar era lengua. E Diamant eth dam, que non demoraue ua auta causa que veir se com s'en gessie d'aqueth dusau pas, s'apressèc ara joena, acodint madeish qu'es animaus ahaimadi. E de seguit era joena, que se cridaue Gamila, e qu'ère fraia de pair de Latifa, encara que non dera madeisha mair, cuelhec eth cordon de seda qu'amiaue en còth eth prince dam e lo tenguec coma ramau entà amiar-lo en interior deth palai. E s'esdeguèc a aufrir-li fruts e refresqui esquisti. E beuec eth enquia que s'assadorèc.

E hèt aquerò, inclinèc eth cap e l'emparèc ena espatla dera joena, e se metec a plorar. E Gamila, plan esmoiguda en veir se com baishauen es lèrmes des uelhs d'aqueth dam, l'amorassèc delicadament damb era sua doça man. E en sénter que l'auie pietat, eth dam umilièc eth cap as pès dera joena, e plorèc encara mès. E era didec: "Ò dam mèn estimat! per qué plores? T'estimi mès qu'a jo madeisha!" Mès eth aumentèc es sòs plors e es sues lèrmes, e hereguèc eth sòn cap contra es pès dera doça e pietosa Gamila, qu'alavetz comprenec, sense cap de dobte, que li demanue que l'entornèsse era sua figura umana.

Alavetz, encara que cranhie ara sua fraia màger era maga Latifa, se lheuèc era e cuelhec d'un horat deth mur ua petita caisha enriquida de peireries. E ara seguida hec es ablucions rituaus, se botèc sèt vestits de lin nauèth alisadi e cuelhec dera caisha un shinhau deth preparat que contenguie…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes dètzau net

Era didec:

… E ara seguida hec es ablucions rituaus, se botèc sèt vestits de lin nauèth alisadi e cuelhec dera caisha un shinhau deth preparat que contenguie. E li balhèc ath dam aqueth

preparat. E en madeish moment lo tirèc damb fòrça deth cordon magic que l'enrodaue eth còth. E de seguit eth dam hec ua secodida, e abandonant eth sòn estat animau, recuperèc era sua forma de hilh d'Adam.

Dempús punèc era tèrra entre es mans dera joena Gamila, e en accion de gràcies, li didec: "Vaquí, ò princessa! que m'as sauvat des garres dera desgràcia e m'as entornat era vida d'èsser uman. Com poirie, donc, era mia lengua balhar-te es gràcies d'acòrd damb es tòns merits, quan toti es peus deth mèn còs celebren damb laudances era benvolença e era tua generositat, ò benfactora!?" Mès Gamila s'esdeguèc a ajudar-lo a incorporar-se, e dempús de botar-li es vestits reiaus, li didec: "Ò joen prince qu'era sua blancor se manifèste a trauèrs des tòns vestits e dera tua beresa qu'illumine era nòsta casa e aguest jardin! Qui ès e quin ei eth tòn nòm? Quin motiu mos hè er aunor dera tua venguda e com as estat presoèr enes hilatz dera mia fraia Latifa?"

Alavetz eth prince Diamant li condèc tota era sua istòria. E quan auec acabat de parlar eth, li didec era: "Ò Diamant, renóncia, se te platz, ara idia perilhosa e sense frut que t'assaute. E non expauses a poders desconeishudi era tua joenessa encantadora e era tua vida tan preciosa. Pr'amor qu'ei dehòra de tota sabença expausar-se a perir sense motiu. Que serà milhor que te quèdes aciu e aumplisques era copa dera tua vida, damb eth vin dera voloptuositat. Pr'amor que sò aciu prèsta a servir-te segontes eth tòn desir, e a botar eth tòn benèster per dessús deth mèn, en tot aubedir-te coma un mainatge ara votz dera sua mair." E Diamant contestèc: "Ò princessa! er agraïment que senti entà tu, pese autant sus es ales dera mia anma, que sense tardança haria damb era mia pèth sandales e les botaria enes tòns petits pès. Pr'amor que m'as revestit dera forma umana, en tot trèir-me dera mia pèth de dam e desliurar-me des params dera bruisheria dera tua fraia. Mès, en aguest moment, s'era tua generositat vò arribar entà jo, te prègui que m'autreges sense demora permís, pendent uns dies, pr'amor de qu'artenha jo era realizacion deth mèn desir. E quan, gràcies ara seguretat que demori d'Allà eth Plan Naut, torna dera ciutat de Wakak, solet me tierè a dar-te gust e a tornar a veir es tòns pès magics. E damb aquerò non harè que complir es deuers d'un còr que sap agraïr es causes."

Quan era joena vedec que Diamant, a maugrat de qué era seguie persutant entà convencer-lo, non accedie ad aquerò qu'era li proposaue, e s'estaue aganchat ara sua idia desesperanta, non podec mens de permeter-li partir. Atau, donc, deishant anar quèishes, alendades e gemiments, li didec: "Ò uelhs mèns! donques que coma arrés pòt evitar eth destin qu'amie estacat en sòn còth, e donques qu'eth tòn destin ei abandonar-me en aguest encontre nòs, voi balhar-te, entà ajudar-te ena tua empresa, assegurar era tua tornada e protegir era tua anma estimada, tres causes que me toquèren en eretatge!" E cuelhec un calaish que i auie en un aute horat deth mur, lo dauric e treiguec d'eth un arc d'aur damb es sues flèches, ua espada d'acèr chinés e un punhau damb eth punh de jade, e l'ac autregèc a Diamant, en tot dider-li: "Aguest arc e es sues flèches an pertanhut ath profèta Saleh (damb eth era pregària e era patz). Aguesta espada qu'ei coneishuda jos eth nòm d'Escorpiu de Soleiman, ei tan excellenta que se se piquèsse damb era ua montanha l'esmiejarie coma eth savon. E fin finau, aguest punhau, fabricat en d'auti tempsi peth sabent Tammuz, ei inapreciable entad aqueth que lo possedisque,

pr'amor que protegís de quinsevolh causa era vertut que s'amague ena sua huelha." Dempús higec: "Ça que la, ò Diamant! non poiràs arribar ena ciutat de Wakak, qu'ei separada de nosati per sèt oceans, se non t'ajude eth mèn oncle Al-Simurg. Plan per aquerò aprèssi es mens pòts enes tues aurelhes entà qu'escotes ben es instruccions que van a gésser d'eri en aunor tòn." E se carèc un moment, e didec: "Te cau saber, plan, ò amic Diamant! qu'a un dia de camin d'aciu i a ua hònt; e plan près d'aguesta hònt se trape eth palai d'un rei nere cridat Tak-Tak. E aguest palai de Tak-Tak ei susvelhat per quaranta etiòps sanguinaris, cada un des quaus ei ath cap d'ua armada de cinc mil neri herotges. Mès eth tau rei Tak-Tak, serà benevòl damb tu per çò des objèctes que t'autregi. E enquia e tot se comportarà damb tu plan amistosament, encara que normaument acostume a usclar as caminaires e a minjar-se-les sense pan ne condiments. E t'estaràs dus dies ena sua companhia. Dempús harà que t'acompanhen entath palai deth mèn oncle Al-Simurg, gràcies ath quau dilhèu posques arribar ena ciutat de Wakak e resòlver eth problèma dera sòrta de relacions que i a entre Pinha e Cipressèr." E coma conclusion, didec: "Mès que mès, ò Diamant! sauva-te ben de desviar-te un solet peu de tot aquerò que t'è dit!" Dempús lo punèc, plorant, e li didec: "E ara que per çò dera tua abséncia era mia vida se convertís en malastre entath mèn còr, enquiara tua tornada non tornarè a arrir, non parlarè e daurirè sense pòsa ath mèn esperit era pòrta dera tristesa. Deth mèn còr gesseràn alendades de contunh, e ja non aurè notícies deth mèn còs. Pr'amor que, sense fòrça e sense ajuda interiora, eth mèn còs non serà en avier qu'un miralh dera mia anma!" Dempús se metec a recitar aguestes estròfes:

Non refuses eth mèn còr luenh d'aguesti uelhs que d'eri ei encamardat eth narcis!

Ò abstèmi! Que non s'an de deishar d'aurelha es quèishes des beuedors, senon amiar-les de nauèth ena tauèrna!

Eth mèn còr non poirà desliurar-se dera armada dera tua borra; e coma ua ròsa trincada, era dubertura deth mèn vestit non se poirà cóser!

Ò tiranica beresa! ò beròi, brun e encantador! Eth mèn còr jatz as tòns pès de gensemin!

Eth mèn còr de gojata simpla, ena trenda edat dera adolescéncia, jatz as pès deth raptor de còrs!

Dempús era joena li didec adiu a Diamant, en tot invocar sus eth es benediccions e desirar-li era seguretat. E s'esdeguèc a entrar de nauèth en palai pr'amor d'amagar es sues lèrmes que li caperauen eth ròstre.

Per çò que hè a Diamant, partic, montat en sòn shivau, coma un hilh des genn, e seguic eth sòn camin, etapa darrèr d'etapa, preguntant pera ciutat de Wakak.

E cavaucant d'aguesta sòrta arribèc sense contratemps en ua hònt. Aquera ère precisament era hònt que l'auie parlat era joena. E aquiu ère a on se quilhaue eth castèth fortificat deth rei des neri, eth terrible Tak-Tak. E Diamant vedec que, efectivament, es entorns deth castèth èren susvelhadi per etiòps de dètz codes de nautada, damb cares espaventoses…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes onzau net

Era didec:

… eth castèth fortificat deth rei des neri, eth terrible Tak-Tak. E Diamant vedec que, efectivament, es entorns deth castèth èren susvelhadi per etiòps de dètz codes de nautada, damb cares espaventoses. E sense deishar qu'eth temor invadisse eth sòn pièch, estaquèc eth sòn shivau en un arbe que i auie ath costat dera hònt, e se seiguec ena ombra entà descansar. E entenec qu'es neri didien entre eri: "Vai, fin finau, dempús de tant de temps, ven un uman a aprovedir-mos de carn fresca. Agarrem ad aguesta presa, pr'amor de que eth nòste rei Tak-Tak s'adocisque damb era eth paladar e era boca." E ara seguida, dètz o dotze etiòps des mès herotges auancèren entà Diamant entà agarrar-lo e presentar-lo ath sòn rei.

Quan Diamant vedec qu'era sua vida ère reaument en perilh, treiguec dera sua cintura era espada salomonica, e lançant-se sus es sòns agressors, ne fotec a un gran nombre pera planhèra dera mòrt. E quan aqueri hilhs deth lunfèrn arribèren en sòn destin, se'n sabec per corrèu dera notícia de qué eth rei Tak-Tak, montant en colera, envièc de seguic, entà que s'apoderèsse der audaç, ath cap des neri, eth betumat Mak-Mak. E eth tau Mak-Mak, qu'ère ua calamitat reconeishuda, se metec ath cap dera armada de betumadi, en tot quèir coma se siguesse un eisham de mosques. E des sòns uelhs gessie era mòrt nera, cercant victimes.

En veir aquerò, eth prince Diamant se quilhèc sus es sòns dus pès, e lo demorèc, fèrm de cames. E fiulant coma ua vibòra cornuda, e bramant damb es sòns ampli nassi, eth calamitós Mak-Mak anèc dret contra Diamant, brandint era sua maça destructora de caps e la hec volatejar de tau manèra, que tremolèc er aire. Mès, en aqueth madeish moment, eth planestimat Diamant alonguèc eth sòn braç armat deth punhau de Tammuz, e rapid coma un relampit, li clauèc era huelha en costat deth gigant etiòp, e li hec béuer, d'ua glopada, era mòrt ad aqueth hilh de cornuts. E de seguit s'apressèc er àngel dera mòrt ad aqueth maudit, en tot hèr-se-lo a vier ena sua darrèra residéncia.

Per çò des neri dera seguida de Mak-Mak, quan vederen ath sòn cap quèir en solèr mès ample que long, se meteren a córrer e voleren coma audèths dauant deth Pair de bec gròs. E Diamant les perseguic, e aucic ad aqueri qu'aucic.

Quan eth rei Tak-Tak se'n sabec dera derròta de Mak-Mak, era colèra invadic eth sòn nas tan violentament, que ja non podec, eth, distinguir entra era man dreta e era quèrra. E era sua estupiditat l'ahisquèc a atacar eth madeish ath cavalièr des precipicis e barrancs, corona des cavalièrs, a Diamant. Mès, ara vista der eròi rugissent, eth hilh nere der impudic nas gròs, sentec qu'es muscles se l'aflaquien, que se li lheuaue er estomac e que passaue peth sòn cap eth vent dera mòrt. E Diamant, cuelhent-lo coma diana, e lançant sus eth ua des flèches deth profèta Saleh (damb eth era pregària e era patz), li hec avalar eth povàs des sòns talons, e d'un solet còp envièc a ua anma a abitar es lòcs funèbres a on s'a installat era Alimentadora de voltors.

Dempús d'aquerò, Diamant hec brigalhs as neri qu'enrodauen ath mòrt, e dauric un camin dret ath sòn shivau entre es sòns còssi sense anma. E d'aguesta sòrta arribèc vencedor en palai qu'auie regnat Tak-Tak. E piquèc ena pòrta coma un patron cride ena sua pròpria casa. E era que gessec a daurir-lo ère ua reina que l'auie trèt eth sòn tron e era sua eréncia aqueth Tak-Tak de mau auguri. E ua joena semblabla a ua gasèla espaurida, e qu'eth sòn ròstre ère tant picant que vessaue sau sus era herida deth còr des aimants. E se non auie anat mès enlà entà gésser ar encontre de Diamant, ère perque era pesantor que li penjaue des sues anques que penjauen dera sua cintura fragila l'ac auien empedit e perque eth sòn cu, ornat de diuèrsi clotets, ère tan notable e tan benedit, que non podie era botjar-lo ath sòn caprici, pr'amor que li tremolaue eth sòn pròpri impuls, coma era lèit calhada ena tassa deth beduin e coma era saussa de codonh ath miei dera plata perhumada damb benjui.

E recebec a Diamant damb efusions pròpries d'ua captiva damb eth sòn liberator. E volec hèr-lo sèir-se en tron deth rei defuntat; mès Diamant se remic, e cuelhent-li era man, la convidèc a pujar per era madeisha en tron que Tak-Tak l'auie desrabat ath sòn pair. E non li demanèc arren a cambi de tanti beneficis. Alavetz cuelhuda per tanta generositat, era li didec: "Ò beròi! a quina religion pertanhes entà hèr atau eth ben sense esperança de recompensa?" E Diamant contestèc: "Ò princessa, era mia fe ei era fe der Islam e er sua credença ei era mia credença." E era preguntèc: "E en qué s'està, ò senhor mèn! aguesta credença e aguesta fe?" Eth contestèc: "S'està simplament en testimoniar era Unitat damb era profession de fe que mos a estat revelada peth nòste Profèta (damb eth era pregaria e era patz)" E era preguntèc: "E me pòs hèr eth favor de revelar-me aguesta profession de fe que hè tan perfèctes as òmes?" Eth didec: "Consistís en aguestes soletes paraules: "Non i a mès Diu qu'Allà, e Mohammad ei er enviat d'Allà!" E quinsevolh que la pronóncie damb conviccion, en aquera ora e en aqueth instant quède ennoblit damb er Islam. E encara que sigue eth darrèr des descreigudi, de seguit se torne parièr ath mès nòble des musulmans." E quan auec entenut aguestes paraules, era princessa Aziza sentec qu'eth sòn còr s'esmoiguie damb era vertadèra fe; e lheuèc era man espontanèament e en tot hèr-se a vier eth dit ensenhador ara nautada des sòns uelhs, prononcièc era *schehada*, e de seguit s'ennoblic damb er Islam...

En aguest moment dera sua narrracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrétament.

Mès quan arribèc era nau centes dotzau net

Era didec:

… lheuèc era man espontanèamente en tot hèr-se a vier eth dit ensenhador ara nautada des sòns uelhs, prononcièc era *schehada,* e de seguit s'ennoblic damb er Islam. Dempús d'aquerò li didec a Diamant: "Ò senhor mèn! ara que m'as hèt reina e sò illuminada ena via dera rectitud, sò aciu entre es tues mans prèsta a servir-te damb es mèns uelhs e a èster esclaua entre es esclaues deth tòn harem. Vòs, donc, en tot hèr-me un favor damb aquerò, acceptar coma esposa ara reina d'aguest país e víuer damb era a on volgues, amiant-la ena seguida dera aureòla dera tua beresa?" E Diamant contestèc: "Ò senhora

mia! tan estimada ès entà jo coma era mia pròpria vida; mès en aguest moment me cride un ahèr molt important, que per eth abandonè pair, casa, règne e país. E enquia e tot pòt èster qu'eth mèn pair, eth rei Schams-Schah, en aguest moment me plore coma mòrt o pejor encara. E ça que la, me cau que vaja a on me demore eth mèn destin, ena ciutat de Wakak. E quan torna, *inschalah*! me maridarè damb tu, e t'amiaré en mèn país, e gaudirè damb era tua beresa. Mès, de moment, desiri saber de tu, s'ac sabes, a on se trape Al-Simurg, oncle dera princessa Latifa. Pr'amor que solet aguest Al-Simurg poirà guidar-me entara ciutat de Wakak. Mès ignòri era sua residéncia, ne tansevolh sai se qui ei, ne s'ei un genni o un uman. Atau, donc, s'as quauqua referéncia sus er oncle de Gamila, eth preciós Al-Simurg, hè lèu a dider-m'ac pr'amor de que vaja jo ara sua cèrca. E aquerò ei tot çò que te demani de moment, donques que desires èster agradiua damb jo."

Quan era reina Aziza s'en sabec deth projècte de Diamant, cuelhec ua gran pena en sòn còr e s'afligic ar arràs. Mès en veir que ne es sues lèrmes ne es sues alendades podien dissuadir dera sua decision ath joen prince, se lheuèc deth sòn tron, e cuelhent-lo dera man, l'amièc en silenci pes galaries deth palai e gessec damb eth en jardin.

E ère un jardin semblable ad aqueth que Rizwan ei eth garda alat. Ua clausa de ròses formauen es avengudes, e eth zefir, que passaue per dessús d'aqueres ròses e semblaue ventar musc, perhumaue er olfacte e embaumaue eth cervèth. Aquiu s'entredaurie era tulipa embriagada damb era sua pròpria sang, e eth cipressèr s'agitaue damb toti es sòns mormolhs entà laudar ara sua manèra eth cant cadenciós deth rossinhòl. Aquiu corrien es arriuets coma mainatges alègres, ath pè des ròses, que hègen rimar damb eri es sòns capurets. E arrossegant ath sòn darrèr es sòns pesants esplendors, a despièt dera sua talha febla, que s'inclinaue damb tan considerabla carga, era princessa Aziza arribèc damb Diamant ath pè d'un arbe corpurent qu'era sua generosa ombra protegie en aqueth moment eth saunei deth gigant. E apressèc es sòns pòts ara aurelha de Diamant e li didec en votz baisha: "Aguest que ves aciu ei que cerques, er oncle de Gamila, Al-Simurg eth Volador. Se, quan se desvelhe, vò era tua sòrt que daurisque eth uelh dret abans qu'eth uelh quèr, ei que lo satisfè eth veder-te, en veir per çò des tues armes que t'envie era hilha deth sòn frair, e harà per tu çò que li demanes. Mès se, per malastre e peth tòn irremediable destin, ei eth sòn uelh quèr eth prumèr que se daurisque ara lum, que seràs perdut sense remèdi; pr'amor que te cuelherà, a maugrat dera tua valentia, e quilhant-te deth solèr damb era fòrça deth sòn braç, te tierà suspenut coma er audèth enes garres deth falcon; e t'estronharà contra eth solèr, brigalhant es tòns uassi encantadors, ò estimat mèn! e hènt mès ample que long eth tòn còs desirable!" Dempús higec: "E ara, qu'Allà te protegisque e accelère era tua tornada ath cant d'ua enamorada que ja ei en tot plorar pera tua absència!"

E lo deishèc entà aluenhar-se ara prèssa damb es uelhs plei de lèrmes e es caròles semblables a flors de miugranèr.

E Diamant demorèc, pendent ua ora de temps, a qu'eth gigant Al-Simurg eth Volador se desvelhèsse. E pensaue ath sòn laguens: "Per qué se deu cridar Volador aguest gigant? E com, en èster tan gigantesc, pòt lehuar-se sense ales per aire e botjar-se de ua auta

manèra qu'un elefant?" Dempús, perdent era paciéncia en veir qu'Al-Simurg seguie roncant dejós der arbe damb un rambalh que se retiraue ath d'un ramat d'elefants petits, s'inclinèc e li hec gatalhèues ena planta des pès. E damb aqueth contacte, eth gigant se voludèc de pic e piquèc er aire damb es sues cames, en tot deishar anar un roncament espaventós. E en madeish moment dauric es dus uelhs ath còp…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes tretzau net

Era didec:

… se voludèc de pic e piquèc er aire damb es sues cames, en tot deishar anar un roncament espaventós. E en madeish moment dauric es dus uelhs ath còp. E vedec ath joen prince e comprenec qu'ère er autor dera malahèta costada ath sòn pè damb es gatalhèues. Atau, donc, quilhant era cama, li deishèc anar en sòn ròstre ua petarrada que se tardèc ua ora e qu'empodoarie a toti es èssers animats en quate *parasangas* (mesura de distància = ua lèga) ar entorn. E solet gràcies ara vertut qu'auien es armes qu'ère portador, podec Diamant escapar d'aguesta bohada infernau.

E quan eth gigant Al-Simurg auec agotat era sua provision, se seiguec sus eth sòn cu, e guardant ath joen damb estupefaccion, li didec: "Tè! Non t'as mòrt per efècte deth mèn cu, ò èsser uman?" E atau parlant, lo guardèc atentiuament, e vedec es armes qu'ère portador eth joen. Alavetz se quilhèc sus es dus pès e s'inclinèc dauant de Diamant, e li didec: "Ò senhor mèn! desencusa eth mèn comportament! Mès s'auesses hèt que bèth esclau m'auesse avisat dera tua arribada, auria jo caperat damb es mèns pròpris peus eth solèr qu'auies de cauishigar. Demori, donc, que non me sauves rancura en tòn còr per çò que dera mia part a estat involuntari e sense intencion maligna. Atau, donc, hè-me eth favor de dider-me quin ahèr tan important t'a possat a vier enquia aciu, a on non pòden arribar ne èssers umans ne animaus. Hè lèu ja a explicàr-m'ac, pr'amor de que jo òbra a favor tòn, s'ei possible, e amia entà bona capitada era tua empresa."

E dempús de manifestar Al-Simurg era sua simpatia, Diamant li condèc tota era sua istòria, sense deishar cap detalh. Dempús li didec: "E è vengut enquia tu, ò Pair des Voladors sonque entà obtier era tua ajuda e arribar enquiara ciutat de Wakak, en tot regar es oceans infranquejables."

Quan Al-Simurg auec entenut eth relat de Diamant, li hec a vier era man en còr, enes pòts e en front, e contestèc: "Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs!" Dempús higec: "Vam a partir sense demora entara ciutat de Wakak, mès abans me cau premanir es mies provisions de boca. E entad aquerò, vau a caçar saumets sauvatges que pòblen era seuva, e m'apoderarè de quauqui uns entà hèr *kababs* damb era sua carn e oires damb era sua pèth. E quan es dus sigam aprovedits de totes es causes tan de besonh, tu montaràs a shivau enes mies espatles, e me meterè a volar damb tu. E atau te harè passar pes sèt oceans. E quan jo siga cansat pera fatiga, me balharàs *kababs* e aigua, enquia qu'arribem ena ciutat de Wakak."

E d'acòrd damb eth sòn discors, se metec a caçar, cuelhec sèt saumets sauvatges, un entà cada trauessia d'ocean, e hec es *kababs* e es oires sabudi. Dempús tornèc ath costat de Diamant e lo hec montar enes sues espatles dempús d'aumplir damb es *kababs* des saumets sauvatges es biaces que s'auie botat en còth, dempús de cargar-se es oires plei d'aigua dera hònt.

Quan Diamant se vedec montat d'aguesta sòrta enes espatles deth gigant Al-Simurg, didec entada eth: "Aguest gigant, qu'ei màger qu'un elefant, sage de volar damb jo sense ales pes aires! Per Allà, qu'ei causa prodigiosa que d'era non è entenut a parlar jamès.!" E mentre reflexionaue d'aguesta manèra, entenec de pic un sorrolh coma eth que còste eth vent quan passe pera henerecla d'ua pòrta, e vedec qu'eth vrente deth gigant se holaue en un virament de uelhs e artenhie de seguit es dimensions d'ua copòla. e aqueth sorrolh deth vent alavetz se hec semblable ath d'ua pompa de harga, a mida que se holaue eth vrente deth gigant. E còp sec, Al-Simurg piquèc eth solèr damb es pès, e en un virament de uelhs se remontèc damb era sua carga per dessús deth jardin. Dempús seguic pujant peth cèu, en tot hèr manobrar es sues cames coma un grapaud ena aigua. E tanlèu arribèc a ua nautada convenenta, cuelhec era linha dreta entà Occident. E quan, a maugrat sòn, sentie que non anaue ben e ère a mès nautada qu'era desirada, deishaue anar un o dus o tres o quate pets de fòrça e de durada variabla. E quan, peth contrari, per çò d'aguesta pèrta, se li des.holaue eth vrente, alendaue aire damb totes es sues dubertures superiores, ei a díder era boca, eth nas e es aurelhes. E de seguit se remontaue peth cèu blu, e seguie en linha dreta damb era rapiditat der audèth.

E viatgèren d'aguesta sòrta coma es audèths, en tot cerner-se per dessús des aigües, e passant un darrèr der aute es oceans. E cada còp que regauen un des sèt mars, baishauen a descansar un moment en tèrra fèrma entà minjar es *kababs* deth saumet sauvatge e béuer era aigua des oires. Ath madeish temps, eth gigant renauie era sua provision de fòrces voladores, en tot ajaçar-se pendent ues ores pr'amor de remeter-se des fatigues deth viatge…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nuau centes catorzau net

Era didec:

"…Ath madeish temps, eth gigant renauie era sua provision de fòrces voladores, en tot ajaçar-se pendent ues ores pr'amor de remeter-se des fatigues deth viatge. E ath cap de sèt dies de trauessia aeriana, arribèren un maitin sus ua ciutat tota blanca que dormie ath miei des sòns jardins. E eth Volador li didec a Diamant: "En avier seràs un hilh entà jo, e non me n'empenaïsqui des fatigues qu'è suportat entà hèr-te a vier enquia aciu. Ara te vau a deishar ena terrassa mès nauta dera ciutat, qu'ei precisament era ciutat de Wakak, qu'en era solide traparàs era solucion deth problèma que cerques e que ditz atau: "Quina sòrta de relacions i a entre Pinha e Cipressèr?" Òc, aguesta qu'ei era ciutat deth nere ombriu que se trape dejós deth lhet d'evòri dera princessa Mohra. E ei aciu a on poiràs saber se per qué aguest nere ei eth pair de tot aguest ahèr tan complicat." E dempús de

parlar atau, baishèc, en tot des.holar-se de man en man, e deishèc doçament e sense secodides ath prince Diamant ena terrassa mentada. E en dider-se adiu d'eth, l'autregèc un flòc de peus dera sua barba, en tot dider-li: "Sauva suenhosament aguesti peus dera mia barba e non te separes jamès d'eri. E quan te veigues aclapat e ages besonh de jo entà que te treiga de bèth perilh o entà que t'amia en lòc que te trapè, non te calerà qu'usclar un d'aguesti peus, e me veiràs sense demora dauant tòn." E ara seguida se tornèc a holar e se filèc pes aires vogant damb assopliment e rapiditat entara sua residència.

E Diamant, seigut en aquera terrassa, se metec a pensar en çò que li calie hèr. E se preguntaue com s'ac apraiarie entà baishar d'aquera terrassa sense èster vist pera gent que demoraue ena casa, quan vedec gésser pera escala e auançar entada eth a un joen d'ua beresa sense parièr, qu'ère precisament eth patron d'aquera casa. E eth joen l'abordèc damb era salutacion, damb un arridolet, e li desirèc era benvenguda, dident: "Quin maitin tan luminós t'a amiat aciu entà hèr era tua arribada ena mia terrassa, ò eth mès beròi des umans! Es un àngel, un genni o un èsser uman?" E Diamant contestèc: "Ò estimat joenet! que sò un èsser uman encantat de començar eth dia damb era tua contemplacion deliciosa. E me trapi aciu pr'amor que m'a amiat eth mèn destin. E aquerò ei tot çò que posqui dider-te dera mia preséncia ena tua casa benedida." E dempús de parlar atau sarrèc ath joenet contra eth sò pièch. E se jurèren ambdús amistat. E baishèren amassa ena sala des amics, e mingèren e beueren en companhia. Laudat sigue Aqueth qu'amasse a dus èssers umans beròis e aplane en sòn camin es dificultats e simplifique es complicacions!

Quan siguec consolidada era amistat entre Diamant e eth joenet, que se cridaue Farah, e ère precisament eth favorit deth sultan dera ciutat de Wakak, Diamant li didec: "Ò amic mèn Farah! donques qu'ès tan estimat deth sultan e companh intim sòn, e plan per aquerò non pòt èster amagat entà tu cap ahèr d'aguest règne, me pòs hèr, en nòm dera amistat, un servici que non te costarà cap despena?" E contestèc eth joen Farah: "Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs!, ò amic mèn Diamant. Parla, e s'ei de besonh véner era mia pèth entà hèr-te sandales damb era, me someterè damb alegria e jòia." alavetz li didec Diamant: "Me pòs díder simplament quina sòrta de relacion i a entre Pinha e Cipressèr? E me pòs explicar tanben se per qué eth nere ombriu ei ajaçat dejós deth lhet d'evòri dera princessa Mohra, hilha deth rei Tammuz ben Qamús senhor des parçans de Sinn e de Masinn?"

En entèner aguesta pregunta de Diamant, eth joen Farah s'esblancossic tot e se li trebolèc era sua guardada. E comencèc a tremolar coma se siguesse dauant der àngel Asrail. E en veder-lo en aqueth estat, Diamant li prodiguèc es mès doces paraules entà padegar era sua anma e trèir-la der espant. E eth joen Farah acabèc en tot dider-li: "Ò Diamant! te cau saber qu'eth rei a ordenat que se hèsque morir a quinsevolh abitant o viatjaire que pronóncie eth nòm de Pinha o de Cipressèr. Pr'amor que Cipressèr ei precisament eth nòm deth noste rei e Pinha eth dera nòsta reina. E vaquí tot çò que sai d'aguesta terribla qüestion.

Per çò dera sòrta de relacions que i a entre eth rei Cipressèr e era reina Pinha, les ignòri, dera madeisha manèra qu'era mia lengua non pòt díder arren que tanhe a tan perilhós ahèr deth nere sabut. Tot çò que posqui dider-te entà dar-te gust, ò Diamant! ei qu'arrés mès qu'eth pròpri rei Cipressèr coneish aguest secret amagat. E m'aufrisqui a hèr-te a vier en palai e meter-te en preséncia deth rei. E non deisharàs d'entrar ena sua gràcia, e dilhèu posques desligar dirèctament alavetz tan dificil nud."

E Diamant li balhèc es gràcies ath sòn amic pera aquera intervencion, e acordèc damb eth eth dia que li harien era visita ath rei Cipressèr. E quan arribèc eth moment demorat, vengueren amassa en palai. E anauen cuelhudi dera man, e semblauen dus angels. E eth rei Cipressèr se dilatèc e se holèc en veir entrar a Diamant. E dempús d'admirar-lo pendent ua ora de temps, l'ordenèc que s'apressèsse. E Diamant auancèc entre es mans deth rei, e dempús des omenatges e desirs, l'aufric coma present ua pèrla ròia qu'amiaue penjada d'un rosari d'ambre auriò, tan preciosa, que non s'aurie pogut pagar eth sòn valor damb tot eth règne de Wakak, e es reis mès poderosi non aurien pogut procurar-se'n ua auta de parièra. E Cipressèr quedèc molt content, e acceptèc eth present, dident: "Qu'ac admeti de tot còr." Dempús higec: "Ò joenet enrodat de gràcia! en justa correspondéncia, me pòs demanar quinsevolh favor, que per auança t'ei ja autrejat." E tanlèu entenec aguestes paraules que demoraue, contestèc Diamant: "Ò rei deth temps! Allà me desliure de demanar un aute favor qu'eth d'èster eth tòn esclau! Ça que la, se m'ac vòs perméter e consentisses en deishar-me sauvada era mia vida, te diderè çò qu'amii en còr!" E higec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quinzau net

Era didec:

"…te diderè çò qu'amii en còr!" E higec: "Ò senhor mèn! be ne son d'erosi es sords e es cecs per çò de non èster expausadi as calamitats, que mos entren pes uelhs e pes aurelhes. Pr'amor qu'en mèn cas sigueren es aurelhes es que tirèren sus jo era mala sòrt! Pr'amor que, ò asil deth mon! des deth dia nefast qu'entení mentar dauant de jo çò que te vau a condar, ja non è auut repaus ne saunei." E li condèc peth menut tota era sua istòria. E non mos cau repetir-la. Dempús higec: "E ara qu'eth destin m'a gratificat era vista damb era tua preséncia luminosa, ò rei deth temps! e que me vòs autrejar coma favor insigne, era gràcia que me permetes sollicitar-te, te demanarè simplament que me digues quina sòrta de relacion i a entre nòste senhor rei Cipressèr e nòsta senhora reina Pinha, e que me digues tanben se qué a a veir en ahèr eth negre ombriu qu'ara per ara ei estirat dejós deth lhet d'ivòri dera princessa Mohra, hilha deth rei Tammuz ben Qamús, sobeiran des parçans de Sinn e de Massin."

Atau li parlèc Diamant ath rei Cipressèr, senhor dera ciutat de Wakak. E a mida que parlaue Diamant, eth rei Cipressèr cambiaue de color e d'intencions. E quan Diamant acabèc eth sòn discors ja ère tot alugat; e enes sòns uelhs usclaue un incendi. E en sòn pièch li roncaue er gargolhatge interior, que se retiraue ath furor deth caudèr en brasèr.

E s’estèc un moment sense poder eméter cap son. E ara imprevista s’estarnèc, dident: “Maudit estrangèr! Per vida deth mèn cap que se non siguesses sagrat entà jo per çò deth jurament que hi de deishar dehòra de perilh era tua vida, en aguest madeish instant te separaria eth cap deth còs!” E Diamant didec: “Ò rei deth temps! perdona ath tòn esclau era sua indiscrecion. Mès que l’è cometuda pr’amor que me balhères eth permís. E ara, per mès que digues, non pòs mens que cedir ara mia demana, dempús dera tua promesa. Pr’amor que m’as ordenat que formula un desir entre es tues mans, e era soleta causa que m’interèsse ei precisament era causa que sabes.”

E eth rei Cipressèr en enténer eth discors de Diamant, arribèc ath limit dera perplexitat e dera desesperacion. E tanlèu s’inclinaue era sua anma a desirar era mòrt de Diamant coma a mantier es sòns pròpris compromisi. Mès eth prumèr desir qu’ère plan mès violent. Ça que la, artenhèc dominar-se temporaument, e li didec a Diamant: “Ò hilh deth rei Schams-Schah! per qué vòs obligar-me a lançar per aire inutilamnent era tua vida? Non serà milhor que renóncies ara idia perilhosa que te preocupe e que me demanes ua auta causa, encara que sigue era mitat deth mèn règne?” Mès Diamant persutèc, dident: “Era mia anma non desire arren mès, ò rei Cipressèr!” Alavetz li didec eth rei: “Que non i a cap inconvenent entà complader-te. Totun, te cau saber, que quan t’aja revelat çò que tu vòs saber, harè que sense remission te talhen eth cap!” E Diamant didec: “Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs, ò rei deth temps! Quan me n’aja sabut dera solucion que desiri, ei a díder, dera sòrta de relacions que i a entre nòste senhor eth rei Cipressèr e nòsta senhora era reina Pinha, e qué a a veir eth nere damb era princessa Mohra, harè es mies ablucions e morirè damb eth cap talhat!”

Alavetz et rei Cipressèr se mostrèc molt apenat, non solet perque se vedie obligat a revelar un secret qu’estimaue mès qu’era sua anma, senon per çò dera mòrt de Diamant. S’estèc, donc, damb eth cap clin e eth nas alongat pendent ua ora de temps. Dempús hec evacuar era sala deth tron pes gardes, as quaus, per senhaus, balhèc quauques ordes. E gesseren es gardes, e tornèren ath cap d’un moment, amiant estacat damb ua correja de cuer ròi enriquida damb perireries a un beròi gosset lebrèr dera espècia des lebrèrs e d’un color clar. E dempús esteneren ceremoniosament un gran tapís de brocat de forma quadrada. E eth lebrèr se seiguec en un costat deth tapís, e dempús entrèren quauques esclaues, ath miei des quaus i auie ua meravihosa joena de còs delicat, damb es mans estacades ena esquia, jos era guardada susvelhanta de dotze etiòps sanguinaris. E es esclaues heren sèir ad aquera joena en costat opausat deth tapís, e botèren ath sòn dauant ua plata damb eth cap d’un nere. E aqueth cap ère conservat en sau e èrbes aromatiques, e semblaue nauèth talhat. Dempús eth rei hec un nau senhau; e ara seguida entrèc eth codinèr màger de palai, seguit de portadors de tota sòrta de minjars agradius ara vista e ath gust; e placèc toti aqueri minjars en un mantèl dauant deth gosset lebrèr. E quan er animau mingèc e s’assadorèc, meteren es rèstes en un plat lord, de mala qualitat, dauant dera beròia hemna qu’auie es mans estacades. E era se metec prumèr a plorar e dempús a arrir, e es lèrmes que queiguien des sòns uelhs se convertien en pèrles e es arridalhes des sòns pòts en ròses. E es etiòps recuelheren delicadament es pèrles e es ròses e les autregeren ath rei.

Dempús d'aquerò, eth rei Cipressèr li didec a Diamant: "Qu'a arribat eth moment dera tua mòrt damb era simitarra o damb era còrda!" Mès Diamant didec: "Plan que òc, ò rei! mès non abans de qué m'expliques çò que vengui de veir. Quan ac hèsques, morirè!"

Alavetz eth rei Cipressèr recuelhec era òrla deth sòn vestit reiau sus eth sòn pè quèrre, e emparant era barba en paumet dera sua man dreta, parlèc atau:

"Te cau saber, ò hilh deth rei Schams-Schah! qu'era joena qu'ès en tot veir damb es mans estacades ena esquia, e qu'es sues lèrmes e arridalhes son pèrles e ròses, se cride Pinha. Qu'ei era mia esposa. E jo, eth rei Cipressèr sò senhor d'aguest país e d'aguesta ciutat, qu'ei era ciutat de Wakak…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setzau net

Era didec:

"…Te cau saber, ò hilh deth rei Schams-Schah! qu'era joena qu'ès en tot veir damb es mans estacades ena esquia, e qu'es sues lèrmes e arridalhes son pèrles e ròses, se cride Pinha. Qu'ei era mia esposa. E jo, eth rei Cipressèr sò senhor d'aguest país e d'aguesta ciutat, qu'ei era ciutat de Wakak.

Un dia entre es dies d'Allà, gessí dera mia ciutat entà caçar, quan vaquí qu'ena planhèra me cuelhec ua set ardenta. E coma ua persona perduda en desèrt, anaua jo d'un costat en aute ara cèrca d'aigua. E dempús de moltes penalitats e molta ansietat, acabè en tot descurbir ua cistèrna dubèrta pes pòbles ancians. E balhè gràcies ath Plan Naut per aqueth descurbiment, encara que ja non auia fòrces entà botjar-me. Ça que la, quan invoquè eth nòm d'Allà, artenhí tocar eth bord d'aquera cistèrna, qu'ada era ère dificil apressar-se per çò des desprenements de tèrra e des roïnes que l'enrodauen. Dempús, en tot servir-me dera mia gòrra coma un ferrat, e deth turbant e deth mèn cinturon coma ua còrda, ac deishè anar tot ena cistèrna. E ja se me refrescaue eth còr solet d'enténer eth bronit dera aigua ena mia gòrra. Mès ai! quan volí tirassar era còrda improvisada, non podí trèir arren. Pr'amor qu'era mia gòrra s'auie tornat tan pesanta coma s'auesse totes es calamitats en era. E me costèc un trabalh infinit sajar de botjar-la, sense artenhe'c. E ar arràs dera desesperacion, e sense poder tier mès era set que m'usclaue, exclamè: "Que non i a recors ne fòrça qu'en Allà! Ò èssers qu'auetz votat era vòsta residéncia en aguesta cistèrna! sigatz genn o èssers umans tietz pietat d'un praube d'Allà que hè agonizar era set, e deishatz-me trèir eth ferrat. Ò abitants illustres d'aguest potz! Me manque er alend e se m'arture ena boca era respiracion!"

E me metí a proclamar d'aguesta sòrta eth mèn torment e a planher-me, enquia que fin finau gessec deth potz ua votz que deishèc enténer aguestes paraules: "Que vau mès era vida qu'era mòrt. Ò servidor d'Allà! se mos très d'aguest potz de recompensaram. Que vau mès era vida qu'era mòrt!"

Alavetz, desbrembant per un instant era mia set, recuelhí es energies que me restauen, e treiguent fòrces dera mia feblesa, artenhí trèir deth potz eth mèn ferrat damb era sua

carga. E vedí, agarrades damb es dits ara mia gòrra, dues plan vielhes hemnes cegues, damb era esquia corvada en arc, e tan primes qu'aurien passat peth uelh d'ua agulha. Se les en.honsauen es paupetes en cap, non auien dents enes maishères, eth sòn cap se balancejaue lamentablament, tremolauen es sues cames, e auien es peus tan blancs coma coton cardat. E quan, cuelhut de pietat e desbrembant finaument era mia set, les preguntè era causa de qué abitèssen en aquera anciana cistèrna, eres me dideren: "Ò joen caritatiu! en d'auti tempsi patírem era colèra deth nòste senhor, eth rei des genn dera Prumèra Division, que mos privèc dera vista e hec que mos lancèssen en aguest potz. E vaquí qu'èm prèstes, per çò dera gratitud, a que obtengues guaire posques desirar. Te vam a indicar abans, totun, era manèra de guarir-mos era nòsta ceguetat. E un còp guarides, quedaram obligades pes tòns beneficis." E seguiren en aguesti termes: "A pòca distància d'aciu, en tau paratge, i a un arriu qu'ara sua vòra sòl pèisher ua vaca de tau color. Vè-te'n a cercar ua pàdia fresca d'aguesta vaca, onh-mos es uelhs damb era, e en madeish moment recuperaram era vista. Mès en moment qu'apareishe aguesta vaca t'as d'amagar d'era, pr'amor que se te ve, non cagarà."

Alavetz jo, en auer en compde aguest discors, me filè de cap ar arriu sabut, que non auia vist abans, e arribè en paratge indicat, en tot amagar-me aquiu darrèr d'ues canes. E de seguit gessec der arriu ua vaca blanca coma era plata. E quan siguec dehòra, caguèc abondosament, en tot meter-se dempús a péisher era èrba. Alavetz tornèc a entrar en arriu e despareishec.

De seguit gessí deth mèn amagader e recuelhi era pàdia dera vaca blanca, e tornè entara cistèrna. E apliquè aquera pàdia enes uelhs des vielhes, e còp sec se tornèren clarividentes e guardèren entà toti es costats.

Alavetz me punèren es mans e me dideren: "Ò senhor nòste! vòs riquesa, salut o ua particula de beresa?" E contestè sense trantalhar: "Ò senhores mies! Allà eth Generós m'a autrejat riquesa e salut. Per çò dera beresa, jamès se n'a pro entre es mans entà satisfèr ath còr! Balhatz-me aguesta particula que parlatz." E me dideren: "Per dessús des nòsti caps e des nòsti uelhs! te baharam aguesta particula de beresa. Qu'ei era pròpria hilha det nòste rei. Se retire ara alègra huelha deth jardin, e era madeisha ei ua ròsa, cultivada o sauvatja. Es sòns uelhs son languids coma es d'ua persona embriaga, e un solet des sòns punets padegue mil penes des mès neres. Per çò dera sua beresa generau depasse ath solei, uscle ara lua e hè aflaquir es còrs, e es sòns pairs, que l'estimen extrèmament, en cada moment la sarren contra es sòns pièchs e comencen toti es sòns dies admirant era beresa dera sua hilha. Tau qu'ei, damb tot çò qu'ei amagat en era, te pertanherà; e gaudiràs d'era; e era tanben…

En aguest moment dera sua narracion, Scharazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes dètz-e-setau net

Era didec:

"… e es sòns pairs, que l'estimen extrèmament, en cada moment la sarren contra es sòns pièchs e comencen toti es sòns dies admirant era beresa dera sua hilha. Tau qu'ei,

damb tot çò qu'ei amagat en era, te pertanherà; e gaudiràs d'era; e era tanben. Vam, donc, a amiar-te ath sòn costat e haratz ambdús çò qu'auratz de hèr. Mès tie compde de qué non te veiguen es sòns pairs, mès que mès quan sigatz entrelaçadi, pr'amor que te lançarien viu en huec. Ça que la, eth mau non serie irremediable, pr'amor que seram aquiu tostemp entà ajudar-te e desliurar-te dera mòrt. E tot gesserà ben, donques que vieram a cercar-te en secret, e t'onheram eth còs damb òli dera sèrp faraonica, de sorta que, encara que sigueses mil ans ena hoguèra o ena horca, non patirie eth tòn còs eth mendre mau, e eth huec serie entà tu un banh tan fresc coma es hònts deth jardin d'Irem."

E dempús de previer-me atau de tot çò que m'anaue a passar, e padegant-me per auança peth resultat dera aventura, es dues vielhes me transportèren, damb ua velocitat que me deishèc estonat, en palai sabut, qu'ère eth deth rei des genn dera Prumera Division. E credí veder-me còp sec en paradís sublim. E ena sala a on me botèren, vedí ara que m'auie premanit eth destin, ua joena illuminada pera sua beresa, e estirada en sòn lhet, emparant eth cap en un coishin encantador. E de vertat qu'eth resplendor des sues caròles avergonhaue ath madeish solei; e se la guardéssetz pendent molt de temps, se vos lauarien es mans dera rason e dera vida. E de seguit era flècha penetranta deth desir entà amassar-me ada era entrèc prigondamernt en mèn còr. E m'estè ena sua preséncia, damb era boca dubèrta, mentre qu'eth *mainatge* que me toquèc en eréncia s'esmoiguie considerablament e volie arren mens que gésser a cuélher er aire.

En veir aquerò, era joena lua arroncilhèc es celhes, coma se la botgèsse un sentiment de pudor, ath còp qu'era sua guardada plia de malícia autrejaue eth sòn consentiment. E me didec damb un ton que volie èster anutjós: "Ò èsser uman! D'a on as vengut e enquia a on arribe era tua audàcia? Qu'ei que non cranhes lauar-te dera pròpria vida es mans?" E comprenent es vertadèrs sentiments que l'ahiscauen respècte a jo, contestè: "Ò deliciosa senhora mia! Quina vida ei preferibla en aguest instant qu'era mia anma gaudís en tot contemplar-te? Per Allà! qu'ès escrita en mèn destin, e è vengut aciu solet entà aubedir ath mèn destin. Te supliqui, donc, pes diamants des tòns uelhs que non perdam en paraules sense cap de sens un temps que se poirie tier de ua manèra mès utila."

Alavetz era joena abandonèc còp sec era sua postura displicenta, e correc entà jo, coma possada d'un desir irresistible, e me cuelhec enes sòns braci, e me sarrèc contra era damb calor, e s'esblancossit tota e queiguec estavanida enes mèns braci. E non se tardèc en botjar-se, alendant e estrementint-se, de sòrta que, sense pòsa, entrèc eth *mainatge* en sòn *breç*, sense crits ne patiments, madeish qu'eth peish ena aigua. E eth mèn esperit emocionat, liure des inconvenents dera gelosia, ja solet se tenguie ath gòi pur e sense trebucs. E passèrem tot eth dia e tota era net sense parlar, ne minjar, ne béuer, en tot hèr contorsions de cames e d'arnelhs e tot çò que calie respècte a auançar e arrecular. E er anhèth embanador non perdonèc aquera oelha batalhadora, e es sues secodides èren es d'un vertadèr pair de còth gròs, e era confitura que li mestrèc ère ua confitura de nèrvi gròs, e eth pair dera blancor non siguec inferior ar esturment prodigiós, e era carn doça siguec era racion der assautant guèrch, e eth mul temardut siguec adondat pera cròça deth derviche, e er estornèl mut s'acordèc damb eth rossinhòl modulador, e eth conilh sense aurelhes se n'anèc a compàs damb poth eth sense votz, e eth muscle capriciós hec

botjar-se ara lengua silenciosa, e en resumit, s'agarrèc çò que s'auie d'agarrar e se redusic çò que s'auie de redusir, e non cessèrem en nòste trabalh enquiara aparicion deth maitin, que mos interrompérem entà recitar era pregària e anar en lavabo.

E d'aguesta sòrta mos passèrem un mes, sense qu'arrés sospechèsse era mia preséncia en palai ne era vida extraordinària qu'amiàuem, plia de copulacions sense paraules ne d'autes causes semblables. E aurie estat complèta era mia alegria, se non auesse estat pera temor que non cessaue de sénter era mia amiga, cranhent qu'eth nòste secret siguesse descurbit peth sòn pair e pera sua mair, temor tan viu, de vertat, que trincaue eth còr.

E vaquí que non deishèc d'arribar aguest dia tan temut. Pr'amor qu'un maitin, eth pair, en desvelhar-se, venguec ena cramba dera sua hilha, e vedec qu'era sua beresa de lua s'auie amendrit e qu'ua sòrta de fatiga prigonda alteraue es sues faccions e les velaue damb eth palitge. E de seguit cridèc ara mair e li didec: "Per qué a cambiat eth color deth ròstre dera nòsta hilha? Non ves qu'eth vent funèst dera tardor a shamostat es ròses des sues caròles?" E era mair guardèc pendent long temps en silenci e damb mina suspicaça ara sua hilha, que dormie tranquillament, e sense prononciar ua soleta paraula, s'apressèc ada era, li lheuèc damb un movement brusc era camisa, e damb es dits dera man quèrra separèc es dues mitats encantadores dera part inferiora dera sua hilha. E damb es sòns uelhs vedec çò que vedec, ei a díder era pro evidenta virginitat esbugassada d'aqueth *conilh* color de gensemin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes dètz-e-ueitau net

Era didec:

… e damb es sòns uelhs vedec çò que vedec, ei a díder era pro evidenta virginitat esbugassada d'aqueth *conilh* color de gensemin. E en encuedar-se'n d'aquerò, lèu s'estavanic d'emocion, e exclamèc: "Ò eth sòn pudor e eth sòn aunor saquejadi! Quina hilha tan desvergonhada e tan tranquilla! Quines taques tant idelebiles sus eth vestit dera sua castetat!" Dempús la secodic furiosament e la desvelhèc, cridant-li: "Se non dides era vertat, ò gosseta! te harè tastar era mòrt ròia!"

E era joena, desvelhant-se espaurida damb tot aquerò, e en veir ara sua mair, damb eth nas plen de colèra nera contra era, sospechèc çò que se passaue e comprenec vagament qu'auie arribat eth moment grèu. Atau, donc, non sagèc de remir çò que non se podie remir, ne de coheissar çò qu'ère incoheissable, senon que baishèc eth cap e es paupetes e sauvèc silenci. E de quan en quan, aclapada pera ondada de paraules tempestuoses lançades pera sua mair, se contentaue en tot lheuar es paupetes pendent un instant e baishar-les de seguit sus es sòns uelhs estonadi. E per çò de respóner d'ua manèra o de ua auta, se n'encuedèc pro ben de non hè'c. E quan, a truca de preguntes, menaces e rambalhs estridents, sentec era mair que se l'estramucancaue era votz e era sua gòrja se remie a deishar anar sons, deishèc aquiu ara sua hilha e gessec capvirada entà ordenar que hessen cèrques per tot eth palai pr'amor de trapar ar autor deth tarrabastalh. E non

se tardèren a trapar-me, donques que se heren es cèrques avientes, en tot seguir-me es tralhes pera mia flaira d'èsser uman, perceptibla peth sòn olfacte.

E per tant s'apoderèren de jo e me heren gésser deth harem e deth palai; e en tot apilerar ua enorma quantitat de lenha, me despolhèren e se premaniren a lançar-me en lenhèr. E en aqueth precis moment es dues vielhes dera cistèrna s'apressèren a jo, e les dideren as gardes: "Vam a vessar sus eth còs d'aguest èsser uman maufactor aguesta gèrla d'òli d'usclar, pr'amor de que eth huec lèque milhor es sòns membres e mos desliure mès rapid dera sua preséncia de mau auguri." E es gardes non meteren cap inconvenent. Alavetz, es dues vielhes me vessèren sus eth còs ua gèrla plia d'òli salominic qu'es sues vertuts ja m'auien explicat, e me hereguèren damb eth toti es membres, sense deishar ua soleta particula dera mia persona. Dempús d'aquerò, es gardes me botèren ath miei dera immensa hoguèra, e li calèren huec. E en pòqui moments me vedí enrodat per ahlames furioses. Mès es lengües ròies que me lecauen èren entà jo mès doces e mès fresques qu'era amorassa dera aigua enes jardins d'Irem. E m'estaua des deth maitin enquiara net ath miei d'aqueth horn, tant intacte coma eth dia que gessí deth vrente dera mia mair.

E vaquí qu'es genn dera Prumèra Division, qu'atisauen eth huec a on se pensauen qu'èra en estat d'ossamenta, preguntèren ath sòn senhor se què auien de hèr damb es mens cendres. E eth rei les ordenèc que recuelhessen es cendres e les lancèssen de nauèth en huec. E era reina higec: "Mès abans vos cau pishar toti ath dessús!" E complint aguesta orde, es sirvents genn amortèren eth huec pr'amor de recuélher es cendres e pishar-se ath dessús. E me trapèren arridolent e intacte, en estat que ja e dit.

En veir aquerò, eth rei e era reina des genn dera Prumera Division, non dobtèren deth mèn poder. E reflexionèren en sòn esperit, e opinèren qu'auien eth déuer de respectar en avier a un personatge tan eminent. E les semblèc ben maridar ara sua hilha damb jo. E vengueren a balhar-me era man, e se desencusèren pera sua conducta damb jo, e me tractèren damb gran aunor e cordialitat. E quan les revelè qu'èra hilh deth rei de Wakak, s'alegrèren enquiath limit dera alegria, en tot benedir era sòrt qu'amassaue ara sua hilha damb eth mès nòble des hilhs d'Adam. E celebrèren damb pompa e ostentacion eth mèn matrimòni damb aquera beròia de còs de ròsa.

E quan, ath cap de quauqui dies, experimentè eth desir de tornar en mèn pais, demanè permís entà hè'c ath mèn soèr, pair dera mia esposa. E encara qu'ère dolorós entada eri separar-se dera sua hilha, non voleren opausar-se ath mèn desir. E ordenèren premanir un car d'aur, qu'ateleren sies parelhs de genn aerians, e me balhèren, coma presents, un nombre considerable de jòies e gemes esplendides. E dempús des adius e des vòts, en un virament de uelhs arribèrem ena ciutat de Wakak, era mia ciutat.

Te cau saber ara, ò joen! qu'aguesta adolescenta que ves aciu duant de tu, damb es mans estacades ena esquia, ei era hilha deth mèn soèr, eth rei des genn dera Prumèra Division. Era precisament ei era mia esposa, e se cride Pinha. E d'era s'a tractat enquiath present, e ada era è de referir-me tanben en aquerò que te vau a condar.

Efectivament, ua net, bèth temps dempús dera mia tornada, èra jo dormint ath costat dera mia esposa Pinha. E per çò dera calor, qu'ère grana, me desvelhè, contra eth mèn costum, e vedí que, a maugrat dera temperatura d'aquera net estofanta, es pès e es mans de Pinha èren mès hereds qu'era nhèu. E m'estonèc aqueth hèt singular, e pensant que se tractaue de bèth mau prigond dera mia esposa, la desvelhè doçament e li didí: "Encantadora mia, eth tòn còs ei hered! Patisses o te hè mau bèra causa?" E era me contestèc damb accent indiferent: "Que non ei arren. Hè ua estona qu'è satisfèt un besonh, e per çò dera ablucion que hi dempús, m'è botat es pès e es mans hereds." E jo me pensè qu'eth sòn discors ère vertadèr, e me tornè a ajaçar sense badar boca.

Mès, quauqui dies dempús, se passèc un aute còp madeish, e era mia esposa, quan l'interroguè, me balhèc era madeisha responsa. Aqueth còp, totun, non me quedè satisfèt, e en mèn esprit entrèren confusament vagues sospeches. E seguí inquiet d'alavetz ençà. Ça que la, sauvè aqueres sospeches en petit còfre deth mèn còr, e botè era clau deth silenci ena pòrta dera mia lengua...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes dètz-e-nauau net

Era dicec:

"…Ça que la, sauvè aqueres sospeches en petit còfre deth mèn còr, e botè era clau deth silenci ena pòrta dera mia lengua. E entà sajar ua distraccion deth mèn esprit, anè enes estables a guardar es mèns beròis shivaus. E vedí qu'es shivaus qu'èren reservadi entath mèn usatge personau per çò dera sua velocitat, que depassaue ara deth vent, èren tan prims e fatigadi qu'es uassi se les clauauen ena pèth, e amiauen eth lomb espelhat per diuèrsi lòcs. E sense saber-me'n d'arren mès, hi vier ena mia preséncia as palafrenèrs e les didí: "Ò hilhs de gosset! Qué ei aquerò? E a qué ei degut?" E se prosternèren damb es caps contra eth solèr dauant dera mia ira, e un d'eri lheuèc de pic, eth cap, tremolant, e me didec: "Ò senhor nòste! se me respèctes era vida, te diderè ua causa en secret." E li lancè eth mocador dera seguretat, en tot dider-li: "Ditz-me era vertat, e non m'amagues arren, pr'amor que, se non, te demore era horca!" Alavetz didec eth: "Te cau saber, ò senhor nòste! que cada net, sense manca, nòsta senhora era reina, vestida damb era sua ròba reiau, ornada damb es sòns ornaments e jòies, ven en estable, escuelh a un des shivaus particulars deth nòste patron, lo monte, e se passege. E quan torne, en acabar era net, eth shivau non vau arren e què en solèr agotat. E ja hè fòrça temps que dure aguest estat de causes, que non mos auem atrevit jamès a dider-l'ac ath nòste senhor eth sultan!"

En saber-me'n d'aqueri detalhs tan estranhs, se me trebolèc eth còr, e era mia inquietud se hec tumultuosa, e en mèn esprit enrasiguèren pridondament es sospeches. E d'aguesta sòrta passèc entà jo eth dia, sense qu'auessa un moment de cauma entà tier-me as ahèrs deth règne. E demorè era net damb ua impaciéncia qu'aflaquie es mies cames e es mèns braci a maugrat mèn. Atau, donc, quan arribèc era ora dera net que normaument jo anaua a cercar ara mia esposa, entrè ena sua cramba e la trapè nuda ja e

estirant es braci. E me didec: “Que sò fòrça cansada e solet è talents d’ajaçar-me. Guarda com se cale eth saunei enes mèns uelhs. Au!, dormim!” E jo, dera mia part, sabí dissimular era mia agitacion intèrna, e hènt veir que jo èra encara mes cansat qu’era, m’estirè ath sòn costat, e encara qu’èra plan desvelhat, me metí a alendar, roncant, coma aqueri que dormissen ena tauèrna.

Alavetz aguesta hemna de mala fortuna se lheuèc coma un gat, e apressèc enes mèns pòts ua tassa qu’eth sòn contengut vessèc sus era mia boca. E auí pro fòrça de volontat entà non tradir-me virant-me un shinhau entara paret, coma se seguissa dormint, e escupí sense bronit en coishin eth bang liquid que m’auie autrejat. E sense dobtar der efècte deth bang, non auec era suenh d’anar e de vier pera cramba e lauar-se e apraiar-se, meter-se khol enes uelhs, e nard enes peus, e *surma* indi enes uelhs, e *missi* tanben indi enes dents, e perhumar-se damb esséncia volatila de ròses e caperar-se de pèrles, e meter-se a caminar coma se siguesse embriaga.

Alavetz, demorant qu’auesse gessut era, me lheuè deth mèn lhet, e en tot meter-me sus es espatles ua tunica damb capucha, la seguí doçament, damb es pès descauci. E la vedí filar-se de cap as estables, e alistar un shivau tan beròi e tan leugèr coma eth de Shirin. E montèc en eth, e se n’anèc. E volí montar tanben a shivau enta seguir-la; mès pensè qu’eth sorrolh des cascos arribarie enes aurelhes d’aquera esposa desvergonhada, e se’n saberie d’aquerò qu’auie d’èster amagat entada era. Atau, donc, sarrant-me eth cinturon ara manèra des *sais* e des messatgèrs, me metí a córrer silenciosament darrèr deth shivau dera mia esposa, en tot botjar es cames damb rapiditat. E s’estramuncaua me tornaua a lheuar; e se queiguia me lheuaua tanben, sense pèrder era animositat. E d’aguesta sòrta seguí era mia corsa en tot herir-me es pès damb es calhaus deth camin.

E te cau saber, ò joen! que, sense que jo auessa pensat en dar-li era orde de seguir-me, aguest gosset lebrèr qu’ei de pès ath tòn dauant, damb eth còth ornat peth colhar d’aur, auie gessut ath mèn darrèr e corrie fidèument sense ganholar.

E ath finau d’aquera corsa sense pòsa, era mia esposa arribèc en ua planhèra desolada a on non i auie qu’ua soleta casa, baisha e bastida damb hanga, qu’ère abitada per neri. E baishèc deth shivau e entrèc ena casa des neri. E volí entrar darrèr d’era; mès se barrèc era pòrta abans que jo auessa arribat en lumedan, e me contentè en tot guardar per ua lucana pr’amor de veir se m’en sabia dera causa.

E vaquí qu’es neri, qiu’èren sèt, semblables a bufles, receberen ara mia esposa damb injúries espaventoses, e l’agarrèren, e la lancèren en solèr, e la cauishiguèren, picant-li autant, que me pensè que li trincauen es uassi e li treiguien era anma. Mès, luenh de mostrar-se doluda per aqueth tracte herotge qu’enquia aué a encara senhaus ena sua espatla, vrente e esquia, era se limitaue a dider-les as neri: “Ò estimats mèns! per ardor deth mèn amor a vosati, vos juri qu’è vengut un shinhau arreculada aguesta net solet perque eth mèn espós eth rei, aguest ronhós, aguest cu infame, a estat desvelhat enquia dempús dera sua ora normau. Se non, auria demorat tant de temps entà vier jo e hèr gaudir ara mia anma damb era beuenda dera nòsta union?”

E en veir aquerò, ja non sabia jo a on me trapaua, ne s'èra cuelhut per un saunei òrre. E pensè ath mèn laguens: "*Ya Allà*! jamès è picat a Pinha, ne tansevolh damb ua ròsa! Com pòt èster que tengue tanti còps sense morir?" E mentre jo reflexionaua atau, vedí qu'es neri, padegadi pes desencuses dera mia hemna, la despolhèren complètament, en tot esquinçar-li es vestits reiaus, e l'arrinquèren es jòies e es ornaments, en tot foter-se dempús toti sus era, coma un solet òme, entà assautar-la per toti es costats ath còp. E ad aguestes violéncies era responie damb alendades d'alegria, uelhs en blanc e gemiments.

Alavetz, sense poder tier mès aqueth espectacle, me precipitè pera lucana, ath miei dera sala, e agarrrant ua maça entre es maces que i auie aquiu me profitè dera estupefaccion des neri que se pensauen qu'auie baishat entre eri un genni, entà lançar-me contra eri e aucir-les a còps sus es sòns caps. E d'aguesta sòrta ne treiguí a cinc d'eri deth dessús dera mia esposa, e les precipitè de dret entath lunfèrn. En veir aquerò, es auti dus neri que quedauen se deishèren anar dera mia esposa eri madeishi e cerquèren era sua sauvacion ena hujuda. Mès artenhi agarrar-ne a un, e d'un còp l'estirè as mèns pès; e coma que solet ère estabordit cuelhí ua còrda e volí estacar-li es mans e es pès. E quan m'inclinaua, era mia esposa venguec per darrèr, e me possèc damb tanta fòrça que queiguí de morre en solèr. Alavetz eth nere profitèc era escadença entà lheuar-se e meter-se ath men dessús. E ja quilhaue era sua maça entà acabar damb jo, quan eth mèn fidèu gosset, aguest lebrèr de color castanh clar, li sautèc ena gorja e lo hec quèir rodant peth solèr damb eth. E de seguit profitè era ocasión entà quèir sus er adversari e estacar-lo de braci e cames. Dempús li toquèc eth torn a Pinha, qu'estaquè, sense prononciar ua soleta paraula, mentre me gessien bualhs des uelhs.

Hèt aquerò, arrosseguè ath nere dehòra dera casa e l'estaquè ara coa deth mèn shivau. E dempús agarrè ara mia esposa e la botè trauessada ena sera, coma un hardèu, dauant de jo. E seguit deth mèn fidèu gosset lebrèr, que m'auie sauvat era vida, tornè en mèn palai, a on damb era mia pròpria man, li talhè eth cap ath nere, qu'eth sòn còs, arrossegat ath long dera rota non ère ja qu'ua pelhandra alendant e li balhè a minjar era sua carn ath mèn gosset. E hi sautar aqueth cap, qu'ei precisament aguest qu'ès en tot veir en aguesta plata qu'a ath dauant Pinha. E li balhè coma castig ad aguesta desvergonhada esposa mia, era contemplacion diadèra deth cap talhat deth sòn aimant nere. E vaquí çò que hè ada eri dus.

Mès, tornant ath setau nere, qu'artenhèc húger, non cessèc de córrer enquia qu'arribèc enes parçans de Sinn e Masinn, a on règne eth rei Tammuz ben Qamús. E darrèr d'ua sòrta de maquinacions, eth nere artenhèc amagar-se jos eth lhet d'evòri dera princessa Mohra hilha deth rei Tammuz. E ara ei eth sòn conselhèr intim. E en palai arrés se'n sap dera sua preséncia dejós deth lhet dera princessa.

E vaquí, ò joen! era istòria de guaire m'arribèc damb Pinha! E aquerò ei çò que tanh ath nere ombriu qu'en aguesti moments ei dejós deth lhet d'evòri dera hilha deth rei de Sinn e Massin, Mohra, era aucidora de tanti joeni reiaus."

Atau parlèc eth rei Cipressèr, senhor dera ciutat de Wakak, ath joen prince Diamant. Dempús higec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes vintau net

Era didec:

… Atau parlèc eth rei Cipressèr, senhor dera ciuat de Wakak, ath joen prince Diamant. Dempús higec: "E ara qu'as entenut çò que cap èsser uman sap, bota eth cap que ja non te pertanh e laua dera vida es tues mans!"

Mès Diamant contestèc: "Ò rei deth temps! Ja sai qu'eth mèn cap se trape entre es tues mans, e sò prèst a separar-me d'eth sense massa pena! Ça que la, enquia ara non ei pro clar entath mèn esperit eth punt mès important d'aguesta istòria, donques qu'encara non sai se per qué eth setau nere s'a refugiat precisament jos eth lhet dera princessa Mohra e non en un aute lòc dera tèrra, e sustot, ignòri se com a consentit aguesta princessa auer-lo ena sua casa! Ditz-me, per tant, se com a arribat era causa; e un còp m'en sàpia, harè es mies ablucions e morirè."

Quan eth rei Cipressèr entenec aguestes paraules de Diamant, se quedèc prodigiosament estonat. Pr'amor que non se demoraue semblabla pregunta ne, per cèrt, auie aut jamès eth curiosèr de saber per eth madeish es detalhs que demanaue Diamant. Mès en non voler aparéisher coma ignorant de tan importanta question, li didec ath joen prince: "Ò viatjaire! çò que preguntes pertanh ath domèni des secrets d'Estat, e se jo acceptèssa revelar-te-les, lançaria sus eth mèn cap e sus eth mèn règne es pejores calamitats. Plan per aquerò m'estimi mès hèr-te era gràcia dera vida e deth tòn cap e perdonar-te era tua indiscrecion. Hè lèu, donc, a gésser de palai, abans de qué me retracta dera mia decision de deishar-te partir en libertat."

E Diamant, que non demoraue sauvar-se per tan pòca causa, punèc era tèrra entre es mans deth rei Cipressèr, e instruit en avier de çò que tan desiraue saber, gessec deth palai balhant es gràcies a Allà, que l'auie autrejat era seguretat. E anèc a dider-se adiu deth sòn joen amic, eth beròi Farah, que vessèc lèrmes pera sua partida. Dempús pugèc ena terrassa e usclèc un des peus d'Al-Simurg. E de seguit campèc dauant d'eth eth Volador, precedit d'un arrai tempestuós. E quan s'informèc deth sòn desir, lo cuelhec enes espatles, li hec trauessar oceans e l'amièc ena sua abitacion, corau e amablament. E lo hec repausar en era uns dies. Dempús lo transportèc ath costat dera deliciosa reina Aziza, ath miei de ròses e capurets. E eth joen vedec qu'era deliciosa Aziza, ploraue era sua abséncia e alendaue pera sua tornada, damb es caròles que se retirauen ara flor deth miugranèr. E quan lo vedec entrar acompanhat d'Al-Simurg eth Volador, s'aflaquic eth sòn còr, e se lheuèc tremolosa coma era cabiròla ara quau se semblaue. E Al-Simurg eth Volador, entà non shordar-les, gessec dera casa e les deishèc amassar-se damb libertat. E quan, ath cap d'ua ora de temps, entrèc de nauèth, les trapèc entrelaçadi encara, esplendors sus esplendors.

E Diamant, que ja auie es sòns projèctes, li didec a Al-Simurg: "Ò benfactor nòste! ò pair des gigants e corona tua! Ara desiri de tu que mos transpòrtes ara casa dera tua

neboda era encantadora Gamila, ara quau trapèren negada ena tristesa, sense auer notícies deth sòn còr, e tenguda a alendar aguestes estròfes:

Non refuses eth mèn còr luenh d'aguesti uelhs, que d'eri n'ei encamardat eth narcís!

Ò abstèmi! Non s'an de desaudir es quèishes des embriacs, senon amiar-les de nauèth ena tauèrna!

Eth mèn còr non poirà desliurar-se dera armada dera tua borra; e coma ua ròsa trincada, era dubertura deth men vestit non se poirà cóser!

Ò tiranica beresa! ò beròi, brun, encantador! Eth mèn còr jatz as tòns pès de gensemin!

Eth mèn còr de gojata simpla, ena trenda edat dera adolescéncia, jatz as pès deth raptor de còrs!

E Diamant, que non auie desbrembat es atencions que li deuie ad aquera pietosa Gamila, que l'auie trèt dera sua pèth de dam e desliurat des artificis dera sua fraia Larifa, era bruishòta, sense compdar eth don des armes magiques que l'auie revestit, non deishèc de manifestar-li damb calor es sòns sentiments de gratitud. E dempús des intercambis d'alegria per çò de tornar a trapar-se, li preguèc ara reina Aziza que lo deishèsse ua ora damb Gamila, sense testimònis. E a Aziza li semblèc justificada era demana e equitatiu eth repartiment, e gessec damb Al-Simurg.

E quan, ath cap d'ua ora de temps, entrèc de nauèth, trapèc a Gamila aflaquida enes braci de Diamant.

Alavetz Diamant, que l'agradaue hèr cada causa ath sòn temps, s'acarèc damb es sues dues esposes e damb Al-Samurg, e les didec: "Me pensi que ja ei ora d'apraiar es mèns compdes damb era maga Latifa, qu'ei era tua fraia, *ya Gamila*! e hilha deth tòn frair, ò pair de Voladors!" E contestèren toti: "Que non i a cap inconvenent!" Dempús Al-Simurg, a instàncies de Diamant, se n'anèc ath costat dera sua neboda era maga Latifa, e ara imprevista l'estaquec es braci ena esquia e l'amièc ena preséncia de Diamant. E en veder-la, didec eth joen prince: "Seiguem-mos en rondèu aciu entà jutjar-la e meditem eth castig que se l'a d'impausar!" E quan se botèren es uns dauant des auti, Al-Simurg balhèc era sua opinion, dident: "Mos cau desliurar, sense trantalhaments, ara raça umana d'aguesta maufactora. Era mia pensada ei que sense tardança la pengem de cap enta baish e li calem huec. O tanben, dempús de penjar-la, poiríem autrejar era sua carn coma minjar des voltors e des audèths rapinaires." E Diamant s'acarèc damb era reina Aziza e li preguntèc era sua opinion. E Aziza didec: "Me pensi que çò de milhor ei desbrembar es sòns errors damb eth nòste espós Diamant, e perdonar-la entà solemnizar era nòsta union en aguest dia benedit!" E Gamila, ath sòn torn, opinèc que se deuie perdonar ara sua fraia, e demanar-li, coma compensacion, qu'entornèsse era forma umana a toti es joeni qu'auie convertit en dams. Alavetz didec Diamant: "Plan, donc, sigue damb era eth perdon e era seguretat!" E li lancèc eth sòn mocador. Dempús didec: "Serie convenent que me deishèssetz pendent ua ora de temps damb era!" E de seguit accediren ath sòn desir. E quan de nauèth entrèren ena sala, trapèren a Latifa, perdonada e contenta enes braci deth joen.

E quan Latifa auec entornat ara sua forma primitiva as princes e as auti individús que damb era sua bruisheria auie convertit en dams, e s'auie dit adiu d'eri dempús de balhar-les de minjar e de vestir-les, Al-Simurg se metec ena espatla a Diamant e as sues tres esposes, e les transportèc en pòc de temps ena ciutat deth rei Tammuz ben Qamús, pair dera princessa Mohra. E lheuèc tendes dehòra dera ciutat entà que les ocupèssen e les deishèc descansant un shinhau, entà anar per eth madeish, a demana de Diamant, en harem a on se trapaue era favorita Rama de corau. E avisèc ara joena dera arribada de Diamant, que demoraue era entre alendades e dolors de còr. E non li costèc hèr-la decidir a anar damb eth ath costat deth sòn enamorat. E la transportèc ena tenda que Diamant ère ajaçat e la deishèc soleta damb eth, en tot hèr-se a vier as autes tres esposes. E Diamant, dempús des expansions pròpries dera tornada, sabec demostrar-li a Rama de corau que non desbrembaue es sues promeses, e ara seguida li parlèc damb eth lenguatge avient. E era se dilatèc de satisfaccion e d'alegria, e la trapèren encantadora es autes tres esposes de Diamant.

Quan apraièren d'aquera manèra entre Diamant e es sues quate esposes es questions intimes, se pensèc ena realizacion deth projecte finau. E Diamant abandonèc eth campament e se filèc solet de cap ara ciutat, e arribèc ena plaça deth meidan, dauant deth palai de Mohra, a on apareishien clauadi es milèrs de caps de princes e reis, es uns damb es sues corones e es auti damb es caps nuds e d'auti peluts. E se lancèc en tambor, e lo hec sonar damb totes es sues fòrces pr'amor d'anonciar qu'ère prèst a dar-li ara princessa Mohra era responsa qu'exigie era as sòns pretendents…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrétament.

Mès quan arribèc era nau centes vint-e-unau net

Era didec:

… fòrces pr'amor d'anonciar qu'ère prèst a dar-li ara princessa Mohra era responsa qu'exigie era as sòns pretendents. E es gardes de seguit l'amièren ena preséncia deth rei Tammuz ben Qamús, qu'arreconeishec en eth ath joen qu'era sua beresa l'auie sedusit, e ath quau li didec eth prumèr viatge: "Reflexiona pendent tres dies, e torna dempús a demanar audiéncia qu'a de separar eth tòn graciòs cap deth règne deth tòn còs."

E vaquí qu'alavetz li hec un gèst entà que s'apressèsse, e li didec: "Ò hilh mèn! Qu'Allà te protegisque!. Persutes tostemp en voler desembolhar es mistèris e explicar es idies fantastiques d'ua joena?" E didec Diamant: "D'Allà mos ven era sciéncia d'endonviar, e non auem d'èster orgulhosi pes dons d'Allà! Arrés se'n sap d'aguest secret qu'era tua hilha a amagat en petit còfre deth sòn còr, e qu'era sua dubertura demane; mès jo qu'è era clau d'eth." E didec eth rei: "Malastre dera tua joenessa! Acabes de lauar es tues mans dera vida!"

E coma vedie que non poirie hèr desistir ath joen deth sòn funèst projècte, balhèc era orde as esclaus entà qu'avisèssen ara sua senhora Mohra de qué un prince estrangèr venguie a sajar d'explicar es sues imaginacions, damb er in d'èster admetut per era.

E precedida pera flaira des sòns retortilhs perhumats, entrèc de seguit ena sala des audiéncies era joena princessa de formes encantadores, Mohra, era benaurada, causa de tantes vides trincades, aquera que non podie deishar de guardar, coma er idropic non pòt deishar de bèuer aigua der Eufrates, e que peth quau milèrs d'anmes se sacrificauen coma parpalhòles ena ahlama. E ath prumèr còp de uelh arreconeishec era en Diamant ath joen santon deth jardin, ar adolescent damb cara de solei, ath còs encantador qu'era sua vista tant l'auie capvirat eth còr. E per tant, arribèc alavetz ar arràs dera emocion; mès non se tardèc a compréner qu'auie estat enganhada per aqueth santon, que despareishec en un virament de uelhs sense deishar tralha. E se botèc furiosa ath sòn laguens; e se didec: "Aguest còp non se m'escaparà!" E en sèir-se en lhet deth tron, ath costat deth sòn pair, guardèc ath joen cara a cara damb uelhs tenebrosi, e li didec: "Arrés ignòre era pregunta! Contèsta! Quina sòrta de relacions i a entre Pinha e Cipressèr?"

E Diamant contestèc: "Arrés ignòre era responsa, ò princessa! Mès aciu que l'as: Es relacions entre Pinha e Cipressèr son de mala qualitat. Pr'amor que Pinha, qu'ei era esposa de Cipressèr rei dera ciutat de Wakak a recebut eth just pagament per çò qu'a hèt. E i a neri barrejadi en ahèr!" En enténer aguestes paraules de Diamant, era princessa Mohra se metèc auriòla, e s'apoderèc deth sòn còr eth temor. Ça que la, en tot superar era sua inquietud, didec: "Non son clares aguestes paraules. Quan balhes mès explicacions saberè se coneishes era vertat o mentisses." Quan Diamant vedec qu'era princessa Mohra non volie render-se ara evidéncia e se remie e compréner aqueres paraules, li didec: "Ò princessa! se desires que t'ac conda damb mès detalhs, lheuant era cortina qu'amague çò qu'a d'estar amagat, començа en tot dider-me se qui t'a hèt saber aguestes causes qu'a d'ignorar ua joena vèrge! Pr'amor qu'ei possible qu'ages aciu a quauquarrés qu'era sua arribada a constituit ua calamitat entà toti es princes que me precediren!"

E dempús de parlar atau, Diamant s'acarèc damb eth rei e li didec: "Ò rei deth temps! Non ei convenent qu'ignòres en avier eth mistèri qu'en eth viu era tua aunorabla hilha, e te prègui que l'ordenes que conteste ara pregunta que l'è hèt!" E eth rei s'acarèc damb era beròia Mohra, e li hec damb es uelhs un gèst que volie díder: "Parla!" Mès Mohra sauvèc silenci, e a maugrat des senhaus reiteradi deth sòn pair, non volec deishar liura era lengua deth nud que l'estacaue.

Alavetz Diamant cuelhec era man deth rei Tammuz e sense badar boca, l'amièc entara cramba de Mohra. E de pic s'inclinèc, e damb un movement lheuèc eth lhet d'evòri dera princessa. E vaquí que, de ressabuda, era botelha deth secret de Mohra se hec brigalhs contra era pèira deth dauridor, e eth sòn conselhèr, eth nere, apareishec as uelhs de toti damb eth cap cresp.

En veir aquerò, eth rei Tammuz e toti es presents quedèren negadi ena estupefaccion; dempús baishèren eth cap damb vergonha, e se les caperèc de sudor eth còs. E eth vielh rei non preguntèc mès, en non voler qu'eth sòn desaunor campèsse damb tota plenitud dauant des persones dera sua cort. E sense demanar cap auta explicacion, autregèc era sua hilha as mans de Diamant entà que dispausèsse d'era ath sòn gust. E higec: "Sonque

te demani, ò hilh mèn! que t'en vages d'aciu çò mès lèu possible en tot hèr-te a vier ad aguesta desvergonhada, pr'amor de que non torna jo enténer a parlar d'era e es mèns uelhs non patisquen mès en veder-la!"

Per çò deth nere, siguec penjat.

E non deishèc Diamant d'aubedir ath vielh rei, e agarrant dera man ara confonuda princessa, se la hec a vier enes sues tendes, estacada de pès e mans e preguèc a Simurg eth Volador que lo transportèsse damb totes es sues hemnes ena entrada dera ciutat deth sòn pair, eth rei Schams-Schah. Causa que siguec executada en un virament de uelhs. E er excellent Al-Simurg se didec adiu de Diamant alavetz, sense voler acceptar eth sòn reconeishement. E en tot holar-se, se n'anèc peth sòn camin. E aquerò ei çò que tanh ada eth.

Per çò deth rei Schams-Schah, pair de Diamant, quan arribèc entada eth era notícia de qué arribaue eth sòn hilh planestimat, era net dera pena se tornèc entada eth en maitin dera alegria, dempús de qué era sua abséncia auie convertit es sòns uelhs en ua hònt de lèrmes. E gessec ar encontre deth sòn hilh, mentre era proclamacion dera notícia s'espargie per tota era ciutat e pertot se manifestaue era alegria. E s'apressèc ath prince, remolant d'emocion, e lo sarrèc contra eth sòn pièch, e lo punèc ena boca e enes uelhs, e plorèc rambalhosament sus eth. E Diamant, sarrant es punhs, reprimic es sòns plors e alendades. E quan, fin finau, se padeguèren un shinhau es prumères exaltacions, e podec parlar prumèr eth vielh rei, li didec ath sòn hilh Diamant: "Ò uelh e lampa dera casa deth tòn pair…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes vint-e-dusau net

Era didec:

"…Ò uelh e lampa dera casa deth tòn pair! conda-me peth menut era istòria deth tòn viatge, pr'amor de que me'n sàpia des dies dera tua dolorosa abséncia." E Diamant li condèc ath rei Schams-Schah tot çò que l'auie arribat, des deth principi enquiath finau. Mès que non mos ac cau repetir. Dempús li presentèc, ua darrèr dera auta, as sues quate esposes, e acabèc en tot hèr-li a vier ena sua preséncia ara princessa Mahra, estacada de pès e mans. E li didec: "Ara ès tu, ò pair mèn! qui a d'ordenar çò que volgues respècte ada era."

E eth vielh rei, qu'eth Plan Naut auie dotat de sen e d'intelligéncia, pensèc ath sòn laguens qu'eth sòn hilh deuie estimar ath hons deth sòn còr ad aquera joena funèsta, qu'auie costat era mòrt de tanti princes beròis, donques que per era siguec que tenguec totes aqueres penes e totes aqueres fatigues. E se didec que, se dictaue ua senténcia sevèra, solide l'afligirie. Atau, donc, dempús de reflexionar encara un instant, didec: "Ò hilh mèn! aqueth que, dempús de moltes penes e dificultats, obtie ua pèrla inapreciabla, li cau sauvar-la suenhosament. Qu'ei clar qu'aguesta princessa d'esperit fantastic s'a hèt colpabla, pera sua ceguetat, d'accions reprensibles; mès mos cau considerar-les coma

amiades a tèrme pera volontat deth Plan Naut. E se per tòrt sòn se privèc dera vida a tanti joeni, siguec perque ère escrit atau pera sòrt en libre deth Destin. Ath delà, non desbrembes, ò hilh mèn! qu'aguesta joena t'a tractat damb fòrça suenh quan entrères, en qualitat de santon, en sòn jardin. Fin finau, ja sabes qu'era man deth desir de quinsevolh, sigue eth nere o quinsevolh aute en mon, non a tocat eth frut de tan trende arbe, deth sòn èsser, e qu'arrés a saborejat eth gust dera poma, era sua barbeta ne era pistacha des sòns pòts."

E Diamant s'emocionèc damb es paraules de tan doç lenguatge, mès que mès quan es sues quate esposes, es benaurades de formes encantadores, balhèren eth sòn assentiment ad aguest discors. Plan per aquerò, escuelhent un dia e un moment favorables, aqueth joenet de solei s'amassèc damb aquera lua perfida, semblabla ara sèrp susvelhanta deth tresòr. E auec d'era, coma des sues quate esposes legitimes, hilhs meravilhosi, qu'es sòns passi sigueren autrestantes felicitats, e qu'aueren coma esclaues, coma eth sòn pair Diamant er Esplendid e eth sòn pairin Schams-Schah eth Megnific, ara fortuna e ara felicitat.

E tau ei era istòria deth prince Diamant, damb guaires causes extraordinàries l'arribèren. Glòria, donc, ad aqueth que sauve es relats des ancians coma leçon des modèrns, pr'amor de que era gent aprene sabença!

E eth rei Schahriar, qu'auie escotat aquera istòria damb grana atencion, li balhèc es gràcies per prumèr viatge a Schahrazada, dident: "Laudances a tu, ò boca de mèu! Que m'as hèt desbrembar amargants copacaps!"

Dempús s'entristic eth sòn ròstre en un virament de uelhs. E en veir aquerò, Schahrazada s'esdeguèc a díder: "Plan ben, ò rei deth temps! Mès, se qué ei aquerò en comparèr damb çò que te vau a condar deth **Mèstre des devises e des arridalhes**?"

E didec eth rei Schahriar: "Qui ei, ò Schahrazada! aguest mèstre des devises e des arridalhes que non coneishi?"

E didec Schahrazada:

Quauques pegaries e teories deth Mèstre des devises e des arridalhes

Enes annaus des ancians e enes libres des sabents, se conde, e se mos a transmetut pera tradicion, ò rei deth temps! qu'ena ciutat de Eth Caire, residéncia deth bon umor e dera gràcia, i auie un òme d'aparença estupida que, jos eth sòn aspècte d'extravagant, amagaue un hons sense parièr d'escarrabilhat, de sagacitat, d'intelligéncia e de sen, ath delà d'èster sense cap de dobte er òme mès divertit, mès instruit e mès engenhós deth sòn temps. Qu'auie coma nòm Goha, e coma mestièr degun en concret, encara que de quan en quan exercie eth cargue de predicador enes mesquites.

Un dia li dideren es sòns amics: "Ò Goha! non te hè vergonha passar tota era vida sense hèr arren, e non tier es tues mans damb es sòns dits qu'entà amiar-te-les plies ena boca? E non penses que ja ei ora de qué dèishes era tua vida de guitèra e te tengues ara manèra d'èster de toti es umans?" E vaquí qu'eth non contestèc arren. Mès un dia agarrèc ua

cigonha grana e beròia, damb ues magnifiques ales, que la hègen volar pes aires, e d'un bèc meravilhós, terror des audèths, e damb dues tiges de liri coma pautes. E quan l'agarrèc, pugèc damb era ena sua terrassa, en preséncia d'aqueri que l'auien hèt repotecs, e damb un guinhauet li talhèc es plumes des ales, e eth long bèc meravihós, e es encantadores pautes tan fines, e en tot possar-la damb eth pè en uet, li didec: "Vòla, vòla!" E es sòns amics li dideren escandalizadi: "Allà te maudide, ò Goha! Ès hòl?" E les contestèc eth: "Aguesta cigonha me shordaue e me pesaue sus era mia vista pr'amor que non ère coma es auti audèths. Mès ara l'è hèt semblabla a toti."

E un aute dia les didec as que l'enrodauen: "Ò musulmans, e vosati qu'ètz aciu presents! Sabetz se per qué Allà eth Plan Naut, eth Generós (sigue glorificat!) non li balhèc ales ath camelh e ar elefant?" E es auti se meteren a arrir, e contestèren: "Non, per Allà, que non ac sabem, ò Goha! Mès tu, qu'arren se t'amague des sciéncies e des mistèris, ditz-mos-ac lèu entà que mo'n sapiam." E Goha les didec: "Vos ac vau a díder. Pr'amor que s'eth camelh e er elefant auessen ales, cargarien damb tot eth sòn pes sus es flors des vòsti jardins e les estronharien."

E un aute dia, un amic de Goha venguec a picar ena sua pòrta e didec: "Ò Goha! en nòm dera tua amistat, prèsta-me eth tòn saumet, que n'è besonh entà hèr damb eth un trajècte urgent." E Goha, que non auie massa confiança en aqueth amic, contestèc: "Pro qu'ac voleria hèr, mès que non ei aciu, qua ja l'è venut." Mès en aqueth madeish moment comencèc a bramar eth saumet en estable, e er òme entenec ad aqueth saumet que semblaue que non anaue a acabar jamès de bramar, e li didec a Goha: "Qu'ei aquiu eth tòn saumet!" E Goha contestèc damb accent ofensat: "Vai, per Allà! Atau, donc, ara se passe que cres ath saumet e non me cres a jo! Vè-te'n, que non voi veder-te mès!"

E un aute còp eth vesin de Goha anèc ara sua cèrca entà convidar-lo a un dinar, en tot dider-li: "Vène, ò Goha a dinar ena mia casa." E Goha acceptèc era invitacion. E quan ambdús sigueren seigudi dauant dera plata de minjars, les mestrèren ua garia. E dempús de sajar de nhacar-la diuèrsi viatges, acabèc Goha en tot renonciar a tocar aquera garia, qu'ère ua vielha entre es vielhes mès vielhes, e auie era carn correjosa; e se limitèc a shurlar un shinhau deth bolhon qu'en eth s'auie codut. Dempús d'aquerò, se lheuèc, e cuelhent ara garia, la botèc de cara ara Meca, e se dispausèc a recitar sus era, era sua pregària. E eth sòn ostejaire, emmaliciat, li didec: "Qué vas a hèr, ò descreigut! E des de quan es musulmans reciten es sues pregàries sus es garies?" E contestèc Goha: "Ò senhor! quines illusions te hès! Aguest audèth de corrau que sus eth vau a recitar era mia pregària, non ei un audèth de corrau! D'audèth de corrau n'a solet era aparença, pr'amor que, en realitat, ei ua santa hemna convertida en garia, o dilhèu en venerable santon! Pr'amor que l'an botat en huec e eth huec l'a respectat!"

Un aute còp gessec damb ua caravana, e es provisions de boca èren escasses, e era hame des caravanèrs ère considerabla. Per çò que hè a Goha, eth sòn estomac li demanaue tan tu per tu, que s'aurie eth avalat era racion des camelhs. E atau, donc, ena prumèra arturada, se seigueren toti entà minjar, e Goha hec gala d'ua reserva e d'ua discrecion que meravilhèren as sòns companhs. E coma l'ahisquèssen entà que cuelhesse eth pan e eth ueu dur que li corresponie, contestèc: "Non per Allà! Minjatz vosati e assadoratz-

vos, pr'amor qu'a jo me serie impossible minjar-me un pan sancer e un ueu dur jo solet. Atau, donc, que cuelhe cada un de vosati eth pan e eth ueu dur que li correspon, e dempús, se vos semble ben, me balharàtz era mitat de cada pan e de cada ueu; donques que non me cap mès en mèn estomac, qu'ei delicat."

En ua auta escadença venguec ena casa deth carnissèr, e li didec: "Aué ei dia de hèsta en casa! Da-me, donc, eth milhor tròç de carn der anhèth gròs." E eth carnissèr separèc entada eth eth filet de moton, qu'auie un pes considerable, e l'ac autregèc. E Goha li hec a vier eth filet ara sua hemna, en tot dider-li: "Hètz-mos damb aguest excellent filet carn damb ceba. E assasona-lo ben ath mèn gust!" Dempús gessec a hèr un torn peth mercat.

E vaquí qu'era esposa se'n profitèc dera sua abséncia entà fregir ara prèssa eth filet d'anhèth e minjar-se-lo amassa damb eth sòn frair sense deishar arren. E quan tornèc Goha, notèc era flaira des filets fregidi e se li dilatèc eth nas, e se li botgèc er estomac. Mès, quan se seiguec dauant dera plata, era sua hemna li hec a vier coma minjar un tròç de hormatge grec e un pan dur. Per çò deth *kabab*, ne tralha d'eth! E Goha que non auie hèt que pensar en aqueth *kabab*, didec ara sua hemna: "Ò hilha deth soèr! E eth *kabab*? Quan me lo vas a mestrar?" E era contestèc: "Era misericòrdia d'Allà sus tu e sus eth *kabab!* Se l'a avalat eth gat mentre jo èra en lavabo." E Goha, sense badar boca, se lheuèc e agarrèc ath gat e lo pesèc ena balança dera codina. E vedec que pesaue mens qu'eth filet d'anhèth que s'auie hèt a vier eth. E s'acarèc damb era sua esposa, e li didec: "Ò hilha de gossets! ò desvergonhada! S'aguest gat qu'è, s'a minjat era carn, a on ei eth pes deth gat? E se çò qu'è, ei solet eth gat, a on ei era carn?"

Un aute dia, en èster era sua esposa ocupada ena codina, l'autregèc eth mainatge de popa, hilh sòn, qu'auie tres mesi, e li didec: "Ò pair d'Abdalah! cuelh eth mainatge e breça-lo, mentre jo sò ath costat deth huec. Dempús ja lo cuelherè jo." E Goha accedic a quedar-e damb eth mainatge, encara qu'aquerò non l'agradaue massa. E en aqueth moment sentec eth mainatge talents de pishar e comencèc a pishar en *caftan* nau deth sòn pair. E Goha, ar arràs dera contrarietat, s'esdeguèc a deishar en solèr ath mainatge; e cuelhut de ràbia, comencèc a pishar-se sus eth. E en veder-lo era sua esposa comportar-se de tau sòrta, acodic cridant: "Ò ròstre de quitran! qué li hès ath mainatge?" E eth contestèc: "Ès cega? Non ves que pishi sus eth entà non tractar-lo coma a un hilh estranh? Pr'amor que, s'auesse estat hilh d'un estranh eth que s'auesse pishat en jo, e non eth mèn pròpri hilh, de vertat qu'auria uedat eth mèn interior sense cap de dobte ena sua cara."

E ua net qu'ère amassat damb es sòns amics, li dideren aguesti: "*Ya Si-Goha*! donques qu'ès tant instruit en sciéncies e tan versat en astronomia, mos pòs díder se qué ei era lua quan passe eth sòn darrèr quart?" E Goha contestèc: "Qué vos a ensenhat alavetz eth mèstre dera escòla, ò companhs! Per Allà! donques que cada còp qu'ua lua ei en sòn darrèr quart, se la trinque entà hèr d'era esteles!"

E un aute dia, Goha anèc ara cèrca deth sòn vesin e li didec: "Eth vesin se deu ath sòn vesin. Prèsta-me, donc, ua marmita entà codinar en casa un cap de moton…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher et maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes vint-e-tresau net

Era didec:

"…Prèsta-me, donc, ua marmita entà codinar en casa un cap de moton." E eth vesin li prestèc a Goha era marmita mentada. E se codinèc en era çò que se codinèc. E a londeman Goha l'entornèc era marmita ath sòn proprietari. Mès qu'auie auut eth suenh de botar en era ua marmita mès petita. E eth vesin s'estonèc fòrça quan recuperèc çò que li pertanhie en veir que l'auie balhat frut. E li didec a Goha: "*Ya Si-Goha*! quina marmita ei aguesta Petita que veigui laguens dera mia marmita?" E didec Goha: "Sabi pas; mès supausi qu'era tua marmita aurà parit aguesta net." E didec er aute: "*Alahu akbar*! se tracte d'un benefici dera benediccion menjançant tu, ò ròstre de bon auguri!" E placèc ena estatgèra dera codina era marmita e era sua hilha.

Ath cap de cèrt temps tornèc Goha ena casa deth sòn vesin e li didec: "Se non siguesse per pòur a shordar-te, ò vesin! te demanaria era marmita damb era sua hilha, que n'è besonh aué." E er aute contestèc: "Damb eth còr mès amistós, ò vesin!" E l'autregèc era marmita damb era auta mès petita laguens. E Goha les cuelhec e se n'anèc. E passèren diuèrsi dies sense qu'entornèsse çò que s'auie hèt a vier. E eth vesin anèc a cercar-lo, e li didec: "*Ya Si-Goha*! que non ei per manca de confiança en tu, mès en casa auem besonh aué der utís que te heres a vier." E Goha preguntèc: "Quin utis, ò vesin?" E er aute didec: "Era marmita que te prestè e er engendrament!" E contestèc Goha: "Allà l'age ena sua misericòrdia! Que s'a mòrt!" E didec eth vesin: "Que non i a mès Diu qu'Allà! Com se pòt compréner, ò Goha!? Qu'ei que se pòt morir ua marmita?" E Goha contestèc: "Tot aquerò qu'engendre se morís! Que viem d'Allà e tornem entada Eth!"

E un aute viatge, un felah li hec coma present a Goha ua garia grassa. E Goha hec codinar era garia e convidèc ath felah a minjar. E se mingèren era garia e quedèren satisfèts. Mès, ath cap de cèrt temps, piquèc ena pòrta de Goha un aute felah e demanèc auberja. E Goha li dauric era pòrta e li didec: "Plavengut sigues, mès se qui ès?" E eth felah contestèc: "Que sò vesin d'aqueth que te regalèc era garia." E Goha contestèc: "Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs!" E l'ostagèc damb tota cordialitat e li dèc minjar e non deishèc que li manquèsse arren. E er aute se n'anèc plan content. E quauqui dies dempús piquèc ena porta un tresau felah. E Goha preguntèc: "Se qui ès?" E didec er òme: "Que sò vesin deth vesin que t'autregèc era garia." E Goha didec: "Non i a cap inconvenent!" E lo hec entrar e sèir-se dauant dera plata deth minjar. Mès, coma tot aliment e coma tota beuenda, botèc ath sòn dauant ua marmita damb aigua cauda, qu'ena sua superfícia se vedien quauques gotes de greish. E eth felah, en veir que non i auie arren mès, preguntèc: "Qué ei aquerò, ò ostejaire mèn!" E Goha contestèc: "Aquerò? donques era substància dera substància dera aigua que se codec era garia."

E un dia qu'es amics de Goha volien divertir-se a cargue d'eth, se meteren d'acòrd entre eri, e se lo heren a vier en hammam. E amièren ueus sense que Goha ac sospechèsse. E quan sigueren en hammam e s'auien ja despolhat toti, entrèren damb Goha ena sala de

sudacion e dideren: “Qu’a arribat eth moment, cada un de mosati harà eth ueu.” E higeren: “Aqueth que de nosati non lo posqui hèr aurà de pagar era entrada a toti es auti.” E ara seguida se meteren toti acocolits, cacarejant a qui mès milhor, coma es garies. E cada un d’eri acabèc en tot trèir un ueu de dejós d’eth. E en veir aquerò, Goha quilhèc de pic eth *mainatge* deth sòn pair, e deishant anar clocida deth poth, se precipitèc sus es sòns amics, en tot premanir-se a assautar-les. E se lheuèren toti ara prèssa, en tot cridar-li: “Qué vas a hèr, ò miserable?” E Goha contestèc: “Qu’ei que non ac vedetz? Per vida mia! Veigui garies ath mèn dauant, e coma que sò eth solet poth me cau caucar-les!”

Tanben mo n’auem sabut de qué Goha auie eth costum de meter-se cada maitin ena pòrta dera sua casa e de recitar a Allà aguesta pregària: “Ò Generós! me cau demanar-te cent dinnars d’aur. Ne un mès ne un mens, pr’amor que les è de besonh. Mès, se per çò dera Tua generositat, passèsse era chifra de cent, encara que solet siguesse un dinnar, o se, per çò dera manca de merits, manquèsse un solet dinnar des cent que te demani, non acceptaria eth don!”

E vaquí qu’entre es vesins de Goha i auie un judiu enriquit (d’Allà non ven era riquesa) damb tota sòrta de negòcis reprensibles (acogat sigue en huec deth cincau lunfèrn!) E eth tau judiu entenie cada dia a Goha recitar en votz nauta aquera pregària dauant dera sua pòrta. E pensèc entada eth: “Per vida d’Ibrahim e de Yacub, que vau a hèr damb Goha un experiment! E ja veirè se com s’en ges dera pròva!” E cuelhec ua borsa de nauanta nau dinnars d’aur, e des dera sua hièstra la lancèc as pès de Goha quan aguest recitaue era sua pregària acostumada, de pès, dauant deth lumedan dera sua casa. E Goha recebec era borsa, mentre eth judiu lo susvelhaue entà veir en qué paraue er ahèr. E vedec a Goha desligar es cordons dera borsa, uedant eth contengut ena sua hauda e compdant es dinnars un a un. Dempús entenec que Goha, en veir que mancaue un dinnar entàs cent qu’auie demanat, exclamaue, lheuant es braci entath Creador: “Ò Generós! Laudat sigues pes tòns beneficis! Mès eth don non ei complèt, e per çò dera mia promesa, non lo posqui acceptar tau quau ven.” E higec: “Plan per aquerò vau a gratificar ath mèn vesin eth judiu, qu’ei un òme praube, cargat de familha e un modèu d’aunestetat.” E parlant atau, cuelhec era borsa e la lancèc laguens dera casa deth judiu. Dempús se n’anèc peth sòn camin.

Quan eth judiu vedec e entenec tot aquerò, arribèc ath limit dera estupefaccion, e se didec: “Pes còrnes luminosi de Mussa! Eth nòste vesin Goha ei un òme plen d’innocéncia e de bona fe. Mès que non posqui opinar sus eth, mentre non aja comprovat era dusau part dera sua assercion.” E a londeman cuelhec era borsa, metec en era cent dinnar mès un, e la lancèc as pès de Goha en moment qu’aguest recitaue era sua acostumada pregària dauant dera pòrta. E Goha, que pro sabie d’a on venguie era borsa, encara que simulaue creir ena intervencion deth Plan Naut, s’inclinèc e recuelhec eth don. E quan compdèc d’ua manèra ostensibla es monedes d’aur, se trapèc qu’aqueth còp èren cent un eth nombre de dinnars. Alavetz didec en tot lheuar es mans entath cèu: “*Ya Allà*! era tua generositat non a limits! vaquí que m’as autrejat çò que te demanaua damb tota confiança, e encara as volut completar eth mèn desir, en tot autrejar-me mès de çò que te demanaua.” E dempús d’auer parlat atau, se sauvèc era borsa ena cintura e

hec caminar ua darrèr dera auta as sues dues cames. Quan eth judiu, que guardaue en carrèr, vedec que Goha se sauvaue entada eth era borsa e se n'anaue traquillament, s'esblancossit tot e sentec que de colèra se li gessie era anma peth nas. E se precipitèc dehòra dera sua casa e correc darrèr de Goha, cridant: "Demora, ò Goha, demora!" E Goha s'arturèc, e en tot acarar-se damb eth judiu, li preguntèc: "Qué te cau?" Er aute contestèc: "Era borsa! torna-me era borsa!" E didec Goha: "Tornar-te era borsa de cent dinnars e un dinnar qu'Allà m'a balhat? Ò gosset de judius! Qu'ei qu'aguest maitin a fermentat era tua rason en tòn cervèth? O dilhèu te penses que me cau balhar-te-la coma te balhè era d'ager? En aguest cas, desenganha-te, pr'amor que non voi oféner era Sua Generositat ath Plan Naut, que sò indigne d'era. Pro sai que i a un dinnar de mès ena borsa, mès aquerò non perjudique as auti. Per çò que hè a tu, vè-te'n!" E quilhèc un gran garròt, e hec eth gèst de deishar-lo quèir sus eth cap deth judiu. E eth malerós dera descendéncia de Yacub se vedec obligat a tornar damb es mans uedes e eth nas alongat enquias pès.

E un aute dia Si-Goha escotaue predicar ena mesquita ath khateb. E en aqueth moment eth khateb explicaue as sòs audidors un tèma de dret canonic, dident: "Ò credents! Sabetz-vo'n de qué s'ena queiguda dera net eth marit complís damb era sua esposa es deuers d'un bon espós, se veirà recompensat peth Retribuidor coma s'auesse sacrificat un moton. Mès s'era copulacion licita a lòc pendent eth dia, se l'aurà en compde ath marit coma se se tractèsse deth rescat d'un esclau. E s'era causa se realize a mieja net, era recompensa serà madeish qu'era obtenguda peth sacrifici d'un camelh!"

E vaquí que, en tornar ena sua casa, Si-Goha li transmetec ara sua esposa aguestes paraules. Dempús s'ajacèc ath sòn costat entà dormir. Mès era hemna, en senter-se cuelhuda per violents desirs, li didec a Goha: "Lhèua-te, ò òme! entà qu'ajam era recompensa peth sacrifici d'un moton." E Goha didec: "Plan ben!" E hec era causa e tornèc a ajaçar-se. Mès tara mieja net, de nauèth s'entenec ara hilha de gosset damb er organisme prèst ara copulacion e tornèc a desvelhar a Goha en tot dider-li: "Vene ò òme! entà qu'amassa mos procurem eth benefici que balhe eth sacrifici d'un camelh…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes vint-e-quatau net

Era didec:

"…Vene ò òme! entà qu'amassa mos procurem eth benefici que balhe eth sacrifici d'un camelh. E Goha se desvelhèc repotegant, e damb es uelhs miei barradi hec era causa que li calie. E de seguit tornèc a esclipsar-se.

Mès, a prumèra ora deth maitin, era esposa, assautada de naui desirs, treiguec deth saunei a Goha, en tot dider-li: "Hè lèu, ò òme! a desvelhar-te abans de qué gesque eth solei, qu'auem de hèr amassa çò que mos autrejarà, de part deth Retribuidor, eth prètz acordat peth rescat d'un esclau!" Mès aqueth còp Goha non volec escotar, e contestèc: "Ò hemna! E quina esclavitud pejor qu'era d'un òme que se ve obligat a sacrificar ath

aòn pròpri *hilh*? Dèisha, donc, ath *mainatge* deth sòn pair, e rescata-me prumèr a jo, que sò eth tòn esclau!"

Un aute dia, en ua auta mesquita, Si-Goha escotaue pietosament ar imam, que didie: "Ò credents qu'evitatz as vòstes hemnes entà córrer darrèr deth cu des gojats! Sabetz-vo'n que cada còp qu'un credent realize damb era sua esposa er acte conjugau, Allà lhèue entada eth un quiòsc en Paradís." E quan tornèc ena sua casa, Goha li condèc era causa ara sua esposa, pr'amor que gessec atau ena convèrsa, encara que sense balhar-li cap importància. Mès era esposa, que non auie deishat gésser pera auta aurelha çò qu'auie entrat per ua, demorèc a que siguessen ajaçadi es mainatges e li didec a Goha: "Au!, vene entà hèr que lhèuen un quiòsc a nòm des nòsti hilhs!" E Goha contestèc: "Que non i a cap inconvenent." E metec er utís de paredèr en calaish deth mortèr. Dempús s'ajacèc.

Mès ath cap d'ua ora de temps, era esposa de uelhs uets desvelhèc a Goha e li didec: "Me n'è desbrembat de qué auem ua hilha en edat de maridar-se e que deu èster soleta. Lheuem un quiòsc entada era." E Goha didec: "*Vaya, ualahi*! Sacrifiquem ath gojat pera gojata!" E metec eth *mainatge* sabut en breç que lo reclamaue. Dempús s'estirèc en sòn matalàs, rebohant, e se tornèc a esclipsar. Mès a mieja net era esposa lo tirèc deth pè, en tot reclamar un aute quiòsc entara sua mair. Mès Goha exclamèc: "Sigue era malediccion d'Allà damb es demanadors indiscrèts! Dilhèu non sabes, ò hemna de uelhs uets! qu'era generositat d'Allà mos deisharie de cornèr se l'obliguèssem a lheuar tanti quiòsqui ath nòste nòm?"

E seguic rondant.

E un dia entre es dies, ua hemna devòta entre es vesies de Goha ère pregant, quan, sense voler, se l'escapèc un pet. E coma que non ac solie hèr, non sabec exactament s'eth pet mentat l'auie engendrat era reaument, s'eth bronit qu'entenec gessie deth heregament deth sòn pè contra es rajòles o d'un gemiment deishat anar en pregar. E plia d'escrupuls, anèc a consultar a Goha, que se'n sabie de qué eth ère molt versat en jurisprudéncia. E l'ac expliquèc e li demanèc era sua opinion. E Goha, a manèra de responsa, deishèc anar un pet important e li preguntèc ara devòta: "Ère un bronit coma aguest, senhora mia?" E era vielha contestèc: "Ère un shinhau mès fòrt!" E Goha deishèc anar de seguit un dusau pet mès important qu'eth prumèr, e li preguntèc ara devòta: "Ère atau?" E era contestèc: "Qu'ère un shinhau mès fòrt encara!" Alavetz Goha exclamèc: "Non, per Allà, alavetz non ère un pet, senon ua tempèsta! Vè-te'n segura, ò mair de Pets! perque se non, a truca de hèr assagi, vau a hèr pastissi!"

E un dia, er estonant conquistador tartar Timur-Lenk, eth Coish de hèr, passèc apròp dera ciutat a on s'estaue Si-Goha. E s'amassèren es abitants, e dempús de discutir fòrça era manèra d'empedir qu'eth khan tartar esbaucèsse era ciutat, acordèren pregar-li a Si-Goha que les treiguesse de tan crudèu perilh. E de seguit Si-Goha hec que li hessen a vier tota era mossolina que i auie enes mercats, e damb era se fabriquèc un turbant dera mida d'ua ròda de car. Dempús montèc en sòn saumet, e gessec dera ciutat ar encontre de Timur. E quan siguec ena sua preséncia, eth tartar vedec aqueth turbant extraordinari, e li didec a Goha: "Com ei qu'amies aguest turbant?" E Goha contestèc: "Ò sobeiran

deth mon! qu'ei era mia gòrra de net, e te supliqui que me dispenses per auer vengut entre es tues mans damb aguesta gòrra de net; mès en un instant qu'aurè era mia gòrra de dia, que ven darrèr cargada en un car logat entad aquerò." Alavetz, Timur-Lenk, espaurit per enòrme barret des abitants, non passèc per aquera ciutat. E plen de simpatia per Goha, lo retenguec ath sòn costat, e li preguntèc: "Se qui ès?" E Goha contestèc: "Aciu a on me ves, que sò eth diu dera tèrra!"

E Timur, qu'ère de raça tartara, en aqueth moment ère enrodat de quauqui gojatets, qu'èren es mès beròis dera sua nacion, e auien, coma ei normau entre es dera sua raça, es uelhs molt petits e arropidi. E didec a Goha, en tot mostrar-li aqueri mainatges: "Plan, donc, ò diu dera tèrra! son deth tòn gust aguesti mainatges beròis que ves aciu? A bèth parièr era sua beresa?" E Goha didec: "Que non ei entà desengustar-te, ò sobeiran deth mon! mès me semble qu'aguesti mainatges an es uelhs massa petits, e plan per aquerò non a massa gràcia eth sòn ròstre." E Timur didec: "Non te'n hèsques d'aquerò! e donques qu'ès eth diu dera tèrra, hètz-me eth favor d'agranir-les es uelhs!" E Goha contestèc: "Ò senhor mèn! sus aquerò des uelhs e eth ròstre, solet Allà les pòt agranir, pr'amor que, dera mia part, donques que sò eth diu dera tèrra, sonque posqui agranir eth uelh qu'an dejós dera cintura!" E en enténer aguestes paraules, Timur comprenec damb quina sòrta de tafurèl s'auie d'acarar, e s'alegrèc dera sua responsa, e en avier, lo retenguec damb eth, coma bofon abituau.

E un dia Timur, que non solet ère coish e auie un pè de hèr, senon tanben guèrch e fòrça lèg, parlaue d'ues causes e de d'autes damb Goha. E alavetz entrèc eth barbèr de Timur, e dempús d'arrasar-li eth cap, l'aufric un miralh entà que se guardèsse. E Timur se metec a plorar. E seguint eth sòn exemple, Goha s'estarnèc en somics, e lancèc alendades e gemiments, e hec aquerò pendent dues o tres ores de temps. Atau, donc, ja auie acabat de plorar Timur, e Goha seguie somicant e planhent-se. E Timur, estonat, li didec:

"Qué te cau? Se jo è plorat siguec pr'amor que me guardè en miralh d'aguest barbèr de mala ombra e me trapè vertadèrament lèg. Mès, per quin motiu plores tu e seguisses somicant tan lamentablament?" E Goha contestèc: "Qu'ac digui damb tot eth respècte, ò sobeiran mèn! mès t'è de díder que s'a estat pro que te guardèsses un instant en miralh entà plorar dues ores de temps. Qué i a d'estranh, donc, qu'aqueth que se guarde pendent tot eth dia plore mès temps que tu?" E dauant d'aguestes paraules, en sòrta d'emmaliciar-se, Timur se metec a arrir de tau sòrta, que queiguec de cu.

Un aute dia, estant Timur ena taula, eructèc plan près dera cara de Goha. E exclamèc Goha: "Ò sobeiran mèn! eructar qu'ei un acte vergonhós!" E Timur, estonat, didec: "En nòste país non ei vergonhosa era eructacion." E Goha non contestèc arren; mès ath finau deth minjar, deishèc anar un pet rambalhós. E exclamèc Timur, emmaliciat: "Ò hilh de gosset! se qué hès? non te hè vergonha?" E Goha contestèc: "Ò senhor mèn! en nòste país non se tie aquerò coma vergonhós. E coma que sai que non comprenes era lengua deth nòste país non è auut escrupul en hè'c!"

Un aute dia, en ua auta ocasión, Goha remplaçaue ath khateb ena mesquita d'un pòble vesin. E quan auec acabat de predicar, didec as sòns audidors, botjant eth cap: "Ò

musulmans! eth clima dera vòsta ciutat ei exactament eth madeish qu'eth deth mèn pòble." E eri dideren: "Per qué ac dides?" Eth contestèc: "Pr'amor qu'acabèc de temptar-me eth penis e lo trapi coma en mèn pòble, hloish e penjant sus es mèns testicles. Era salutacion damb toti vosati, que me'n vau."

E un aute dia predicaue Goha ena ua auta mesquita, e a manèra de resumit, lheuèc es mans entath cèu, e didec: "Te balham es gràcies e te glorificam pes tues bontats, ò Diu vertadèr e totpoderós que mos as tocat eth cu damb era man!" E estonadi pera aquera accion de gràcies, es sòns audidors li preguntèren: "Qué vòs díder damb aguesta estranha pregària, ò khateb?" E Goha didec: "Qu'ei fòrça clar, per Allà! S'eth Donador mos auesse creat damb eth cu ena man, mos tacaríem eth nas cent còps ath dia!"

E un aue còp, pujat tanben ena cadièra, cuelhec era paraula, dident: "Ò musulmans! Laudances a Allà, que mos a plaçat darrèr çò qu'auem dauant!" E li preguntèren: "Per qué dides aquerò…?

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes vint-e-cincau net

Era didec:

"…Ò musulmans! Laudances a Allà, que mos a plaçat darrèr çò qu'auem dauant!" E li preguntèren: "Per qué dides aquerò?" Eth didec: "Pr'amor que s'era verga siguesse plaçada darrèr, cada un, sense voler, se poirie tornar coma es companhs de Loth, hènt aquerò que solet se podec sostreir Loth."

E un dia, en tot trapar-se soleta e complètmant nuda, era esposa de Goha se metec a condar era sua istòria damb fòrça talents, dident: " Ò estimat tresòr! Per qué non n'aurè tres o quate coma tu? Qu'ès era hònt des mèns plasers, e me balhes preciosi auantatges." E vaquí que volec eth destin qu'arribèsse Goha en aqueth moment. E entenec aqueres paraules, e comprenec per qué s'exprimie atau era sua esposa. Alavetz, treiguec era sua *eréncia*, e li didec, plorant: "Ò hilh de gosset" ò proxeneta! guaires calamitats as amiat sus eth mèn cap! Pro que non auesses estat jamès eth *mainatge* deth tòn pair!"

E un aute dia entrèc Goha ena vinha deth sòn vesin, e se metec a minjar arradims coma un vop, cuelhent es arradims pera coa e treiguent-se-les dera boca sense un solet gran. E vaquí que de pic apareishec eth vesin, en tot menaçar-lo damb un pau e cridant-li: "Qué hès aciu, ò maudit!" E Goha contestèc: "Qu'auia mau de pancha e è entrat aciu entà descargar-me eth vrente." E er aute preguntèc: "S'ei vertat aquerò, vam a veir a on ei çò qu'as hèt." E Goha se quedèc perplèx pendent un instant; mès, dempús de guardar entà un costat e entar aute cercant aquerò entà justificar-se, li mostrèc ath vesin ua pàdia de saumet, en tot dider-li: "Vaquí era pròva." E er ome didec: "Cara-te, ò mentidèr! Des de quan es un saumet?" E de seguit treiguec Goha era sua verga, qu'ère enòrma, e didec: "Des de qué eth Retribuidor me gratifiquèc damb era aisina calamitosa que ves."

E un dia se passejaue Goha peth costat der arriu; e vedec a un grop de bugadères lauant era sua ròba interiora. E es bugadères, en veder-lo, s'apressèren ada eth e l'enrodèren

coma un eisham d'abelhes. E ua d'eres, en tot lheuar-se era ròba, deishèc ara vista era causa. E Goha ac vedec e virèc eth cap, dident: "Que me refugi en tu, ò Protector deth Pudor!" Mès es bugadères li dideren afogades: "Qué te cau, ò tafurèl! Dilhèu no sabes eth nòm d'aguesta causa benaurada?" Eth didec: "Massa sai que se cride era Origina des mèns maus!" Mès eres exclamèren: "Bè! Qu'ei eth Paradís deth Praube!" Alavetz Goha demanèc permís entà retirar-se, en tot hèr-se enlà un shinhau, e caperèc eth *mainatge* en un susari, e s'apressèc de nauèth as bugadères, que li preguntèren: "Qué ei aquerò, ò Goha?" Eth didec: "Qu'ei un praube que s'a mòrt, e desire entrar en Paradís mentat." E se meteren a arrir enquia quèir. E ath madeish temps notèren que dehòra deth susari penjaue ua causa e qu'ère era borsa enòrma de Goha. E li dideren: "Tè! Se qué ei aquerò que te penge d'aguesta manèra per dejós deth mòrt, coma dus ueus d'estroci?" Eth didec: "Que son es dus *hilhs* d'aguest *praube*, qu'a vengut a visitar era sua hòssa."

E un còp, Goha ère de visita ena casa dera fraia dera sua esposa. E li didec era: "*Ya Si-Goha!* que me cau anar en hammam, per çò que te demani qu'ages suenh deth mèn mainatget pendent era mia abséncia." E se n'anèc. Alavetz eth petitet comencèc a cridar e a sorrisclar. E Goha, plan hastigat, se premanic a hèr bèra causa entà padegar-lo. Treiguec, donc, eth sòn *rahat-lucum* (dessèrt)e l'ac balhèc a lecar e non se tardèc a esclipsar-se. E quan auec tornat era sua mair e vedec ath mainatge dormint, li balhèc es gràcies a Goha, que li didec: "D'arren, ò hilha deth soèr e s'auessa hèt damb tu çò qu'è hèt damb eth e auesses tastat eth mèn *narcotic,* tanben t'auries adormit, tocant eth tèrra damb eth cap abans que damb es pès."

E un aute viatge se dispausaue Goha a violar ath sòn saumet dauant dera pòrta d'ua mesquita isolada: E passèc per aquiu un òme que venguie a hèr es sues devocions en aquera mesquita. E vedec a Goha qu'ère plan ocupat ena causa mentada. E hastigat, escupic en solèr de forma manifèsta. E Goha lo guardèc de mala manèra e li didec: "Balha es gràcies a Allà, que se non auessa jo ara entre mans ua causa tan urgenta, ja t'ensenharia a escupir aciu!"

Un aute còp que Goha ère estirat en camin, a plen solei, un dia de calor, amiant ena sua man era sua beròia *cròça* ath descubert. E li didec un caminaire: "Vergonha sus tu, ò Goha! Se qué hès?" E Goha contestèc: "Cara, ò òme! e vè-te'n dera mia vista. Non ves qu'è trèt ar aire ath mèn *mainatge* entà refrescar-lo?" E un aute dia li preguntèren a Goha en consulta juridica: "S'ena mesquita se fot un pet er imam, qué li cau hèr ara assemblada?" E Goha contestèc sense trantalhar: "Qu'ei evident que çò que li cau hèr ei respóner!"

E Goha e era sua hemna anauen pera vòra der arriu un dia de creishuda. E còp sec, hènt un mau pas, era hemna estramunquèc e queiguec ena aigua. E coma qu'eth corrent ère molt fòrt, se la hec a vier. E Goha non trantalhèc a lançar-se ena aigua entà pescar ara sua hemna. Mès, en sòrta de seguir eth corrent, anèc en direccion contrària. E era gent que s'auie amassat aquiu li hec observar aquerò, e li didec: "Qué cèrques, ò Si-Goha?"

E contestèc eth:

“Per Allà, cerqui ara hilha deth soèr, qu’a queigut ena aigua.” E li contestèren: “Mès, ò Goha! que l’aurà arrossegat eth corrent, e la cèrques contra eth corrent!” E didec eth: “Bè! coneishi ara mia esposa milhor que vosati! Qu’a un caractèr tan contradictòri, que per auança ja ne sò segur qu’a anat contra corrent!”

E un aute dia heren a vier a un òme ena preséncia de Goha, qu’exercie alavetz es foncions de kadí. E li dideren: “Er òme que ves aciu a estat agarrat en plan carrèr violant a un gat.” E coma qu’auie testimònis deth hèt, er òme non podec remir d’aua manèra acceptabla. E Goha li didec: “Au, parla! se me dides era vertat te serà autrejada era indulgéncia d’Allà. Ditz-me, donc, se com t’ac as hèt entà violar a un gat!” E er òme contestèc: “Per Allà, ò senhor nòste kadí! è apressat aquerò que tu ja sabes ena pòrta dera gràcia, e è forçat aguesta pòrta tient es pautes der animau damb es mies mans e eth sòn cap damb es mèns jolhs. E coma qu’era causa s’auie passat ben eth prumèr viatge, è cometut era pegaria de reincidir! Cohèssi era mia fauta, ò senhor kadí!”

Mès Goha exclamèc: “Mentisses, ò hilh de proxenetes! Pr’amor que jo ac è sajat mès de trenta còps, sense obtier cap resultat jamès.” E ordenèc que li fotessen ua bona repassada.

Un aute dia, en ester Goha de visita ena casa deth kadí dera ciutat, se presentèren dus querelhants, e dideren: “Ò senhor kadí! Es nòstes cases se trapen tan apròp que se tòquen. E vaquí qu’aguesta net a vengut un gosset a enlordir-se entre es nòstes dus pòrtes, ara madeisha distància. E viem entà que mos digues a qui li tòque netejar era causa.” E eth kadí s’acarèc damb Goha, e li didec damb accent ironic: “Dèishi ara tua pensada era manèra d’examinar aguest cas e sentenciar-lo.” E Goha s’acarèc damb ambdús querelhants, e li didec a un: “Vam a veir, ò òme! s’a passat eth hèt evidentament mès apròp dera tua pòrta?” Er òme contestèc: “Era vertat ei qu’era causa a auut lòc precisament ath miei.” E Goha preguntèc ath dusau: “Ei cèrt o dilhèu era causa ei mès apròp dera tua casa?” E er aute contestèc: “Era mentida ei illicita. Era causa a auut lòc exactament entre nosati dus, en carrèr.” Alavetz Goha didec, a manèra de senténcia: “Que ja ei apraiat er ahèr. Aguest prètzhet non vos tòque ne a un ne ar aute, senon ad aqueth que, per çò deth sòn cargue, li correspon en suenh des carrèrs, ei a díder, ath nòste senhor eth kadí.”

E un aute dia, eth hilh de Goha, qu’auie quate ans dedat, auie anat damb eth sòn pair ena casa d’uns vesins qu’èren de hèsta. E li presentèren ua beròi auberginia, en tot preguntar-li: “Qué ei aquerò?” E eth mainatge contestec: “Un petit vedèth qu’encara non a dubèrt es uelhs!” E toti se meteren a arrir, mentre Goha exclamaue: “Per Allà que non sò jo qui l’ac a ensenhat!”

E fin finau, en tot èster Goha un aute dia damb talents de copular, treiguec ar aire ath *mainatge* deth sòn pair. E vaquí que, per edart, ua mosca dera mèu se botèc en cap der *esturment*. E Goha se vantèc, dident…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes vint-e-siesau net

Era didec:

… E vaquí que, per edart, ua mosca dera mèu se botèc en cap der *esturment*. E Goha se vantèc, dident: “Per Allà, que sabes se qué ei bon, ò mosca! Pr’amor qu’aguesta ei ua flor digna d’èster alistada entre totes es flors entà hèr mèu.”

E aguestes son, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, solet quauques ues des nombroses gràcies, paraules, pegaries e teories deth mèstre des devises e dera arridalha, eth deliciós e inolvidable Si-Goha. Era benediccion e era misericòrdia d’Allà siguen damb eth. E pro que se sauve viua era sua memòria enquiath dia dera Retribucion!”

E didec eth rei Schahriar: “Aguestes gràcies de Goha m’an hèt desbrembar es mies grèus preocupacions, Schahrazada!” E era petita Doniazada exclamèc: “Ò fraia mia! be ne son de doces e saboroses es tues paraules!”

E Schahrazada didec: “Mès, se qué ei aquerò en comparèr damb era **Istòria dera joeneta òbra mèstra des còrs, lòctenenta des audèths?**” E eth rei Schahriar exclamèc: “Per Allà, ò Schahrazada! que coneishi pro joenetes, e n’è vist mès encara; mès que non m’en brembi d’aguest nòm! Qui ei, donc, “Òbra mèstra des còrs, e com ei lòctenenta des audèths?”

Istòria dera joeneta òbra mèstra des còrs, lòctenenta des audèths

E didec Schahrazada:

Me n’è sabut, ò rei afortunat! qu’en Bagdad, ciutat de patz e residéncia de totes es alegries e des plasers e jardin d’engenh, eth califa Harun Al-Raschid, vicari deth Senhor des tres mons e Emir des Credents, auie coma companh de copa e amic preferit, entre es sòns intims e copèrs, ad aqueth qu’es sòns dits manejauen era armonia, qu’es sues mans èren es planestimades des laüts e qu’era sua votz ère ensenhament entàs rossinhòls, ath music rei de musics e meravilha dera musica deth sòn temps, ath prodigiós cantaire Ishal Al-Dadim, de Mossul. E eth califa que l’auie ua afeccion especiau, l’auie balhat coma domicili eth mès beròi des sòns palais e eth mès selècte. E auie Ishak coma cargue e mission instruir en art deth cant e ena armonia as joenes mès avientes que se trapauen e que se crompauen en mercat des esclaues e enes mercats deth mon entath harem deth califa. E quan ua d’eres se distinguie entre es sues companhes e les auançaue en art deth cant, deth laüt e dera guitarra, Ishak l’amiaue dauant deth califa, e la hège cantar e tocar dauant d’eth. E se l’agradaue ath califa, la hègen entrar en sòn harem de seguit. Mès se non li shautaue pro, tornaue en sòn lòc entre es alumnes deth palai d’Ishak.

Un dia entre es dies, er Emir des Credents, en senter-se eth pièch sarrat, ordenèc cercar ath sòn gran visir Giafar eth Barmecida, e a Ishak, eth sòn companh de copa, e a Massrur, eth pòrta simitarra dera sua resvenja. E quan sigueren entre es sues mans, les ordenèc que se desguisèssen coma venguie de hèr eth madeish. E desguisadi d’aguesta manèra, semblauen un simple grop de gent normau. E Al-Fazl, eth frair de Giafar, e Yunús eth letrat s’amassèren ada eri, desguisadi tanben. E toti gesseren deth palai sense èster visti, e arribèren en Tigris, e cridèren a un barquèr, e se heren amiar enquia Al-

Taf, barri de Bagdad. E baishèren aquiu e caminèren ar edart pera rota des encontres fortuits e des aventures inesperades.

E mentre anauen caminant, parlant e arrint, vederen vier entada eri a un ancian de barba blanca e d'aspècte venerable, que s'inclinèc dauant d'Ishak e li punèc era man. E Ishak l'arreconeishec coma un des proveïdors que aumplien de joeni e de joenetes eth palai deth califa. E ad aqueth jeique ère precisament ath que se dirigie Ishak cada còp que desiraue ua naua sòrta d'alumnes entara sua escòla de musica.

E vaquí que, precisament quan et jeique auec abordat d'aguesta forma a Ishak, sense sospechar qu'anaue acompanhat der Emir des Credents e deth sòn gran visir Giafar e des sòns amics, se desencusèc per auer-lo shordat e interromput eth sòn passeg, e higec: "Ò senhor mèn! que hè fòrça temps que desiri veder-te. E enquia e tot auia decidit vier a veder-te en tòn palai. Mès, donques qu'Allà m'a botat aué en camin dera tua gràcia, te vau a parlar de seguit de çò que preocupe ath mèn esperit." E Ishak preguntèc: "E de qué se tracte, donc, ò venerable? E en qué te posqui servir?" E eth mercadèr d'esclaus contestèc: "Escota. En aguest moment è, en depaus d'esclaus, ua joena qu'a molta adretia en laüt e que non se tardarà a hèr aunor ara tua escòla, donques qu'ei plan ben dotada, e milhor que cap auta saberà era profitar es tòns ensenhaments. E coma que, ath delà, era sua gràcia ei ua seguida des dons deth sòn esperit, me pensi que non deisharàs de lançar sus era un còp de uelh e de prestar per un instant era tua audida preciosa ara pròva dera sua votz. E se t'agrade era, tot gesserà plan ben. Se non ei atau, la venerè a quinsevolh mercadèr, e solet me quedarà renauir es mies desencuses per çò dera molèstia que te còsti a tu e ad aguesti aunorables senhors amics tòns."

En enténer aguestes paraules deth vielh mercadèr, Ishak consultèc damb ua rapida uelhada ath califa, e contestèc: "Ò oncle! vè dauant nòste, donc, entath mercat d'esclaus, e previe ara joena mentada pr'amor de que se premanisque a èster vista e escotada per toti nosati. Pr'amor qu'es mèns amics m'acompanharàn." E eth jeique contestèc damb era audida e era aubediéncia e despareishec a pas seguit, mentre qu'eth califa e es sòns companhs se filauen de cap ath mercat d'esclaus, guidadi per Ishak, que coneishie eth camin.

E encara qu'era aventura non auie arren d'extraodinari, l'acceptèren de bon voler, dera madeisha manèra qu'ara vòra deth mar accèpte eth pescador era sòrt qu'Allà a escrit entath sòn prumèr lançament de hilat. E en apressar-se en mercat d'esclaus vederen qu'ère un edifici naut de muralhes e ample d'espaci, que poirie lotjar comòdament a totes es tribús deh desèrt. E passèren era pòrta e entrèren en ua sala grana, reservada entara venda e entara crompa, e enrodada de bancs qu'en eri se seiguien es crompadors. E tanben se seigueren eri en aqueri bancs, mentre er ancian, que les auie precedit, anaue a cercar ara joena. E s'auie premanit, entada era precisament, ath miei dera sala, ua sòrta de tron de husta preciosa, caperat damb tela brodada de Jonia, qu'ath sòn pè se trapaue un laüt de Damasc damb còrdes de plata e d'aur.

E de pic era joena que demorauen hec era sua entrada damb era gràcia d'ua rama que se balancejaue. E se seiguec en tron premanit en tot saludar as presents. E semblaue eth solei quan lutz naut de tot deth cèu de meddia. E encara que li tremolauen un shinhau es

mans, cuelhec eth laüt, l'apuèc contra eth sòn vrente coma harie ua fraia damb eth sòn petit frair, e hec brotoar der esturment un preludi qu'entosiasmèc es esperits. E ara seguida heric en un aute ton es còrdes dociles, e cantèc aguesti vèrsi deth poèta:

Alenda, ò maitin! pr'amor qu'ua des tues alendades se destaque e arribe enquiara tèrra dera estimada! E amia era mia salutacion perhumada a tot er estimat e brilhant grop!

E ditz-li ara mia amiga que m'è deishat eth còr en penhora deth sòn amor! Pr'amor qu'eth mèn desir ei mès fòrt que tot aquerò que normaument desalene as enamorats!

Ditz-li qu'a herit d'un còp mortau eth mèn còr e es mèns uelhs! Mès era mia passion s'aumente e s'exalte cada còp mès!

E eth mèn esperit herit per amor cada net, a hèt desbrembar as mies paupetes er art de hèr-se aubedir deth saunei!

Quan era joena auec acabat de cantar aguesti vèrsi, eth califa non podec mens qu'exclamar: "*Maschalah* sus era tua votz e sus eth tòn art! ò benedida! De vertat qu'as capitat." Mès, de ressabuda se'n brembèc deth sòn desguisament, e non didec arren mès, cranhent que l'arreconeishessen. E Ishak cuelhec ath sòn torn era paraula entà complimentar ara joena. Mès non auie acabat de daurir era boca, quan era armoniosa joeneta se lheuèc viuament deth sòn sèti e anèc entada eth e lo punèc respectuosament ena man, dident: "Ò senhor mèn! es braci s'immobilizen ena tua preséncia, e ara tua vista, es lengües caren, e era eloqüéncia ath tòn dauant se torne muda. E solet tu, per çò que hè a jo, pòs èster eth que descapere eth vel." E li didec aguestes paraules mentre es sòns uelhs plorauen.

En veir aquerò, li preguntèc Ishak, plan estonat e emocionat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes vint-e-setau net

Era didec:

"…En veir aquerò, li preguntèc Ishak, plan estonat e emocionat: "Ò preciosa joena! Per qué s'entristís era tua anma e hè plorar as tòns uelhs? E se qui ès, ò tu que non coneishi?" E era joena baishèc es uelhs sense contestar, e Ishak comprenec que non volie parlar en public. E dempús de consultar damb era guardada ath califa intrigat, hec córrer era cortina qu'isolaue ara esclaua des crompadors, e didec doçament: "Dilhèu ara volgues explicar-te damb mès libertat."

E era joena, en veder-se soleta dauant d'Ishak, se lheuèc eth vel deth ròstre damb un gèst plen de gràcia, e campèc coma ère de vertat, plan beròia, blanca coma era lua, damb un retortilh nere en cada pos, un nas dret e blos coma eth nacre transparent, ua boca talhada en polpa de miugrana madura, e un menton ornat damb un arridolet. E en aqueth ròstre desliurat deth vel subergessien uns grani uelhs neri enquia menaçar es possi de passar-se'n d'eri.

E dempús de guardar-la un moment sense parlar, Ishak li didec encara mès doçament: “Parla, ò joena,damb tota confiança!” Alavetz didec era, damb ua votz que se retiraue ara votz dera aigua des hònts: “Era duracion dera demora e eth torment deth mèn esperit an hèt que ja non m’arreconeisha, e es lèrmes qu’è vessat an lauat dera sua frescor es mies maishères. E ja non se daurís deguna des ròses d’antan.” E Ishak arric e li didec: “E des de quan, ò joena! florissen es ròses sus era cara dera lua plia? E per qué sages de rebaishar damb es tues paraules era tua pròpria beresa?” Era contestèc: “A qué pòt aspirar ua beresa qu’enquia ara non a viscut qu’entada era madeisha? Ò senhor mèn! Des de hè mesi se passauen es dies en aguest mercat d’esclaus, en tot engenhar-me jo, en cada subasta naua, entà trapar ua desencusa pr’amor de que non se me venesse; pr’amor que tostemp demoraua era tua arribada e era mia entrada ena escòla de musica, qu’era sua fama s’a estenut enquias planhères deth mèn país.”

E mentre era parlaue d’aguesta manèra, entrèc eth sòn proprietari eth mercadèr. E Ishak li preguntèc: “Quin ei eth prètz dera joeneta? E abans de tot, quin ei eth sòn nòm?” E eth jeique contestèc: “Per çò deth nòm, ò senhor mèn! la cridam Tohfa Al-Kulub, Òbra Mèstra des Còrs! Pr’amor que cap aute nòm, de vertat, li va tan ben. Per çò deth prètz, me cau dider-te qu’a estat discutit fòrça viatges entre es rics afeccionats que se presentauen damb freqüéncia, sedusidi pes sòns uelhs, e jo. Aumens, vau dètz mil dinnars. E me cau avertir-te, pr’amor de que t’en sàpies, qu’ei era qui a empedit enquiath moment as crompadors amiar entà dauant es sues negociacions. Pr’amor que cada viatge que jo li hèja veir, a demana sua, eth ròstre des que se presentauen a crompar-la, era me contestaue, sabent que non la veneria sense eth sòn consentiment: “Aguest me desagrade per tau e quau motiu, e damb aguest aute non m’aveneria jamès per çò d’açò e d’aquerò!” E d’aguesta manera è acabat en tot aluenhar d’era as crompadors ordinaris e desalenar as estranhs. Pr’amor que toti acabèren en tot saber, per auança, que traparie en eri quauque grèu defècte o imperfeccion, e li condèc, sense deishar-se cap detalh, guaire s’auie passat. E plan per aquerò era aunestetat me fòrce a non demanar coma prètz per aguesta joena esclaua qu’era soma de dètz mil dinnars, que damb aquerò a penes curbisqui es despenes.” E Ishak arric, e didec: “Ò jeique! hig encara tres còps dètz mil dinnars e dilhèu obtengue era eth prètz convenent.”

E dempús de parlar atau damb eth mercadèr qu’ère plan estonat, higec: “Te cau, aué madeish, amiar ara joena ena mia casa, pr’amor de que se te compde eth prètz convengut entre nosati.” E lo deishèc, dempús de hèr-li un arridolet ara joena e anèc ara cèrca deth califa e des sòns acompanhants. E les trapèc ath limit dera impaciéncia, e les condèc, peth menut, çò que s’auie passat. E gesseren toti amassa deth mercat d’esclaus entà seguir eth sòn passeg a caprici deth sòn mutuau destin.

Per çò dera joeneta Òbra Mèstra des Còrs, eth sòn patron, eth vielh jeique, s’esdeguèc a amiar-la, en aquera ora e en aqueth instant, en palai d’Ishak e a percéber es trenta mil dinnars qu’auien cenvengut coma prètz dera crompa. Dempús se n’anèc peth sòn camin.

Alavetz es petites esclaues dera casa s’amolonèren ath sòn entorn, e l’amièren entath hammam, a on li balhèren un banh deliciós, e la vestiren, caperèren d’ornaments de tota sòrta, coma colhars, anèths, pulsères de braç e de cauilhars, vels brodats d’aur e

pectoraus de plata. E eth beròi palitge deth sòn ròstre ludent e regde ère coma eth dera lua deth mes de Ramadan per dessús deth jardin d'un rei.

Quan eth mèstre Ishak vedec ara joeneta Òbra Mèstra des Còrs damb aqueth nau esplendor, mès emocionada e mès emocionanta qu'ua nauèth maridada en dia des sues nòces, se felicitèc dera aquisicion qu'auie hèt e didec ath sòn laguens: "Per Allà, que quan aguesta joeneta age passat ena mia escòla e se perfeccione encara mès en art deth laüt e deth cant, e quan, gràcies ara alegria deth sò còr, age acabat de recuperar era sua beresa nativa, serà entath harem deth califa ua aquisicion insigna. Mès aguesta joena non ei ua hilha d'Adam, senon ua hurí selècta, de vertat!"

E balhèc es ordes oportunes entà que se botèsse a disposicion d'era guaire siguesse de besonh entàs sòns estudis d'armonia e recomandèc que non se desbrembèsse arren, entà qu'era estança en palai dera musica siguesse agradiua deth tot. E atau se hec. E d'aguesta sòrta, s'aplanèc tot eth camin der art e dera beresa entara joeneta.

Un dia entre es dies, en auer-se escampilhat peth jardin es joenes tocaires de laüt e guitarra, e en trapar-se eth palai dera musica totafèt uet des joenes lues, era joeneta Òbra Mèstra des Còrs se lheuèc deth divan que repausaue, e entrèc soleta ena sala dera classa. E se seiguec en sòn lòc, e se metec eth laüt contra eth pièch, damb eth gèst deth cigne que bote eth cap jos era ala. E auie recuperat complètament era sua beresa, sense èster coma abans esblancossida e desmargada. E atau coma, en ua platabanda, ena dusau primauèra, era anemòna remplace ath narcís enes caròles descolorides dera mòrt d'iuèrn, d'aguesta manèra ère era ua seduccion entàs uelhs, un encantament entàs còrs e un cant d'alegria entad aqueth que l'auie modelat.

E complètament soleta, hec cantar eth laüt, en tot trèir-li deth sen dera husta ua sòrta de preludis qu'aurien embriagat ara mès refractària des creatures. Dempús tornèc ath prumèr ton, damb un art que depassaue es cants des audèths cantaires. Pr'amor que, de vertat, en cada un des sòns dits s'estaue amagat un miracle.

E arrés, plan que òc, sospechaue qu'en palai d'Ishak eth pròpri mèstre auesse en aquera joena eth sòn parièr e enquia e tot eth sòn superior. Pr'amor que des de qu'eth dia qu'era emocion auie hèt tremolar, en depaus d'esclaues, es mans e era votz dera meravilhosa joeneta, non auie tornat era a auer era ocasión de cantar en public, sense hèr, coma es sues companhes, qu'escotar es ensenhaments d'Ishak e tocar e cantar dempús, mès non soleta, senon a cor damb es autes joenes. Atau, donc, quan l'auec hèt exprimir ara husta armoniosa deth laüt totes es votzes des audèths que poblèren antan er arbe d'a on auie gessut eth, lheuèc eth cap e deishèc quèir des sòns pòts, cantant, aguesti vèrsi deth poèta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes vint-e-ueitau net

Era didec:

… Atau, donc, quan l'auec hèt exprimir ara husta armoniosa deth laüt totes es votzes des audèths que poblèren antan er arbe d'a on auie gessut eth, lheuèc eth cap e deishèc quèir des sòns pòts, cantant, aguesti vèrsi deth poèta:

Quan era anma desire ara que soleta ei era companhia possibla, arren poirà hèr-la arrecular, ne tansevolh eth Destin!

Ò tu! que me torturères enquia estrocejar entà tostemp eth mèn còr! Cuelh era mia vida sancera e hè d'era proprietat tua, donques que solet era langor qu'era tua abséncia me còste artenherà aclapar-me e hèr-me morir!

Que m'as dit arrint: "Jo soleta saberè guarir eth mau que patisses e que d'eth cap mètge a sabut desliurar-te; e ua soleta des mies guardades serà pro coma remèdi entath tòn estat dolorós!"

Guaire temps encara, ò crudèu! vas a èster en tot burlar-te'n dera mia herida? Dilhèu non a creat eth Senhor ad arrés mès qu'a jo, sus era tèrra immensa, entà servir de cibla as arsagaia des tues burles?

Mentre era cantaue, Ishak, que des deth maitin ère damb eth sultan, auie tornat, sense enviar as sòns sirvents a anonciar era tua tornada. E des deth lumedan dera sua casa entenec aquera votz miraculosa e tan doça, que cantaue coma era brisa deth maitin quan salude as palmères, e mès reconfortanta entar esperit der audidor qu'er òli d'amelhes entàth còs deth lutador.

E quedèc Ishak tan esmoigut pes accents d'aquera votz amassada ar acompanhament deth laüt, e que solide sonque podie èster ua votz entre es votzes dera tèrra, se non ei que se tractèsse d'un efluvi arribat des acòrds edenics, que non podec mens que deishar anar un crit estrident de subersaut ath còp que d'admiracion. E era joena cantaira Tohfa entenec aqueth crit, e acodic, amiant encara eth laüt enes mans. E trapèc ath sòn patron Ishak emparat ena paret deth lumedan damb ua man sus eth còr, tan esblancossit e tan emocionat, que lancèc era eth laüt e correc entada eth, plia d'ansietat, exclamant: "Siguen damb tu es gràcies deth Plan Naut, ò senhor mèn! e la liberacion de quinsevolh mau. Pro que non ages cap indisposicion ne molèstia!"! E en tot remeter-se, Ishak preguntèc en votz baisha: "Ères tu, ò Tohfa! qui tocaue e cantaue ena sala ueda?" E era joena se trebolèc e se rogic tota e non sabec se quina responsa balhar ara pregunta qu'eth sòn motiu non comprenie. Mès coma qu'Ishak persutèsse, cranhèc era contrariar-lo se seguie carant, e contestèc: "Ai, ò senhor mèn! qu'ère era tua sirventa Tohfa!" E en enténer aquerò, Ishak baishèc eth cap e didec: "Qu'a arribat eth dia dera confession! Ò Ishak d'anma orgulhosa, que te pensaues eth prumèr deth tòn sègle en votz e armonia, non ès qu'un esclau desaprovedit de talent, en preséncia d'aguesta joena, hilha deth cèu!"

E ar arràs dera emocion, cuelhec era man dera joeneta e se la hec a vier damb respècte enes pòts e dempús en front. E Tohfa se sentec aflaquir, e a maugrat de tot, auec encara fòrces entà retirar era man, exclamant: "Eth nòm d'Allà sus tu, ò senhor mèn! Des de quan eth patron a de punar era man dera esclaua?" Mès eth contestèc damb umilitat: "Cara-te, ò Òbra Mèstra des Còrs! ò era prumèra entre es creatures! cara-te! Ishak qu'a

trapat ath sòn mèstre encara qu'enquia ara s'auie pensat que non auie parièr. Mès juri peth Profèta (damb eth era pregària e era patz), juri qu'enquiath present me pensaua que non auia parièr, e ara eth mèn art, ath costat deth tòn, non ei qu'un dracma ath costat d'un dinnar. Ò Tohfa! qu'ès era excelléncia madeisha. E en aguesta ora e en aguest instant, vau a amiar-te dauant der Emir des Credents Harun Al-Raschid. E quan tache era sua guardada sus tu, seràs un princessa entre es hemnes, coma ja ès ua reina entre es creatures de Diu. E atau se consagraràn eth tòn art e era tua beresa. Laudances e laudances, donc, a tu ò sobeirana mia Òbra Mèstra des Còrs! E sonque li demani a Allà que, quan eth tòn meravilhós destin s'age seigut en lòc escuelhut deth palai der Emir des Credents, non hèsques húger de tu eth rebembre deth tòn esclau Ishak eth vençut!"

E Tohfa contestèc, damb es uelhs plei de lèrmes: "Ò senhor mèn! com è de desbrembar-te a tu, qu'ès era hònt de tota era fortuna e enquia era fòrça deth mèn còr?" E Ishak la cuelhec dera man e li hec jurar sus eth libre que non se'n desbrembarie. E higec: "Òc, cèrtament! eth tòn destin ei un destin meravilhós; e en tòn front veigui mercat eth desir der Emir des Credents. Dèisha-me, donc, pregar-te que cantes en preséncia deth califa çò que hè un moment cantaues entà tu soleta, quan jo t'entenia darrèr dera pòrta, en tot compdar-me ja en nombre des predestinadi!"

E quan obtenguec aguesta promesa dera joena, li didec encara: "Ò Òbra Mèstra des Còrs! me pòs ara, coma darrèr favor, díder a quina succession d'eveniments misteriosi se deu eth hèt qu'ua reina se trape barrejada en nombre d'esclaues que se venen e se crompen, quan serie impossible valorar eth sòn rescat, encara que s'apilerèssen dauant d'era toti es tresòrs amagadi des mines e totes es riqueses sosterranhes e marines qu'Allà eth Plan Naut a metut en còr des elements?"

Dauant d'aguestes paraules, Tohfa arric e didec: "Ò senhor mèn! Era istòria dera tua sirventa Tohfa ei ua istòria estranha, e eth sòn cas ei molt estonant; pr'amor que se s'escriuesse damb agulhes en angle interior deth uelh, servirie d'ensenhança ath lector atentiu. E un dia proxim, s'Allà ac vò, te condarè aguesta istòria, qu'ei era mia vida e era mia arribada en Bagdad. Mès per aué ei pro saber que sò presoèra d'un maghrebin, e qu'è viscut entre maghrebins." E higec: "Que sò entre es tues mans, prèsta a seguir-te entath palai der Emir des Credents!"

E Ishak, qu'ère de caractèr reservat e delicat, auec suenh de non persutar entà saber-se'n de mès causes, e en tot lheuar-se, hec un copet de man, e ordenèc as esclaues que premanissen era ròba de gésser dera sua senhora Tohfa. E de seguit dauriren eres es grani còfres de ròba, e treigueren ua sòrta de vestits meravilhosi de seda de Nishabur, perhumadi damb esséncies volatiles, e leugèrs ath tacte e ara vista. E tanben treigueren des arques de jòies un molon de pèrles agradiues de guardar. E vestiren ara sua senhora, era joeneta, damb sèt vestits suberpausadi, de colors desparièrs, e la semièren de peireries, e la deishèren coma a ua idòla chinesa.

E quan acabèren aqueri suenhs, se meteren ath sòn costat e la tengueren a dreta e quèrra, mentre qu'es autes joenes s'encargauen d'amiar es baishi orlats des coes. E gesseren damb era dera escòla de musica, precedidi per Ishak, que daurie era marcha damb un joen nere portador deth laüt miraculós.

E arribèc era seguida en palai deth califa, e entrèc ena sala d'espèra. E Ishak s'esdeguèc a vier eth prumèr a presentar-se solet dauant deth califa, e li didec, dempús des omenatges degudi e rendudi: "Vaquí, ò Emir des Credents! que te hèsqui a vier aué entre es tues mans, ua joeneta, soleta entre es mès beròies, un don escuelhut, un miracle deth sòn creador, un transfuga deth paradís, mèstra mia e non alumna mia, era meravilhosa cantaira Tohfa, Òbra Mèstra des Còrs!"

E Al-Raschid arric e didec: "E a on ei aguesta òbra mèstra, ò Ishak? Dilhèu ei era joena qu'a penes vedí un dia en mercat d'esclaus, donques que s'estaue invisibla e velada as uelhs deth crompador?" E contestèc Ishak: "Qu'ei aguesta madeisha, ò senhor mèn! E per Allà, qu'ei mès fresca ara vista qu'eth madeish maitin fresc, e ei mès armoniosa ara audida qu'eth cant dera aigua sus es calhaus!"

E Al-Raschid contestèc: "Alavetz, ò Ishak! non te tardes a hèr entrar eth maitin e ara qu'ei mès fresca qu'eth maitin. E non mos prives mès temps dera musica dera aigua e dera qu'ei mès armoniosa qu'era musica dera aigua. Pr'amor que, de vertat, qu'eth maitin jamès a d'èster amagat ne era aigua a de deishar de cantar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes vint-e-nauau net

Era didec:

"…non te tardes a hèr entrar eth maitin e ara qu'ei mès fresca qu'eth maitin. E non mos prives mès temps dera musica dera aigua e dera qu'ei mès armoniosa qu'era musica dera aigua. Pr'amor que, de vertat, qu'eth maitin jamès a d'èster amagat ne era aigua a de deishar de cantar."

E gessec Ishak ara cèrca de Tohfa, mentre eth califa ère estonat en veir laudar per prumèr viatge e damb tanta veeméncia, a ua cantaira. E li didec a Giafar: "Non ei prodigiós, ò visir! qu'Ishak s'exprimisque damb tanta admiracion sus un aute que non sigue eth madeish? Aquerò me dèishe estonat enquiath limit." E higec: "Vam a veir de qué se tracte."

E ath cap de quauqui instants, precedida per Ishak, que l'amiaue delicadament dera man, entrèc era joeneta. E sus era se tachèc era guardada der Emir des Credents. E se li botgèc er esperit dauant dera gràcia d'era; e se l'alegrèren es uelhs damb aquera portadura encantadora que hège pensar ena seda flotanta des sedons. E mentre la contemplaue, s'inclinèc era entre es sues mans, e se lheuèc eth vel deth ròstre. E apareishec coma era lua en sòn catorzau net, blossa, enludernadora, blanca e serena. E encara qu'ère trebolada per çò de trapar-se dauant der Emir des Credents, non s'en desbrembèc des bones formes, era cortesia e era educacon, e damb ua votz que non se retiraue a cap auta, saludèc ath califa, dident: "Era salutacion sus tu, ò descendent deth mès nòble entre es hilhs des òmes! Ò posteritat benedida det nòste senhor Mohammad (damb eth era pregària e era patz), refugi e asil des que van peth camin dera rectitud,

intègre justicièr des tres mons! Era salutacion sus tu de part dera mès submisa e dera mès enludernada des tues esclaues.”

E en enténer aguestes paraules damb un accent tan deliciós, Al-Raschid se dilatèc e se s’alegrèc, e exclamèc: “*Maschlah*! Ò motle dera perfeccion!” E la guardèc encara mès atentiuament, e credec tornar-se lhòco d’alegria. E Giafar e Massrur tanben crederen tornar-se lhòcos d’alegria. Dempús Al-Raschid se lheuèc deth sòn tron e baishèc entara joeneta, e s’apressèc ada era, e plan doçament li lancèc sus eth ròstre eth sòn petit vel de seda: çò que signifique qu’en avier pertanhie ath sòn harem e que tota era s’en.honsaue en avier en mistèri prescrit entàs escuelhudes des Credents.

Dempús d’aquerò la convidèc a sèir-se, e li didec: “Ò Òbra Mèstra des Còrs! De vertat qu’ès un don escuelhut. Mès, non poiràs damb era tua arribada, qu’illumine era casa, hèr entrar era armonia en palai? Era nòsta audida te pertanh, atau coma era nòsta vista!” E Tohfa cuelhec eth laüt de mans deth petit esclau nere, e se seiguec ath pè deth tron deth califa entà preludiar de seguit d’ua manèra qu’emocionarie ara aurelha mès refractària. E eth miracle des sòns dits ère ua realitat mès emocionanta qu’eth cant des audèths. Dempús, ath miei d’alendades contengudes, deishèc cantar des sòns pòts, aguesti vèrsi deth poèta:

Quan, enes limits der orizon, ges deth sòn lhet era joena lua e se trape de pic damb eth rei de porpra que s’ajace, plan avergonhada de qué l’age susprenut sense eth vel deth ròstre, amague eth sòn pallitge darrèr d’ua broma leugèra!

Demore a qu’eth ludent emir age despareishut, entà contunhar eth sòn passeg peth tranquil cèu dera tarde.

S’era reina non a pogut superar-se ath sòn terror dauant dera proximitat deth rei, com poirie ua joena, sense morir ar instant, tier era guardada deth sòn sultan?

E Al-Raschid guardèc ara joena damb amor, complacéncia e doçor, e quedèc tan encantat damb es sòns dons naturaus, dera beresa dera sua votz e dera excelléncia ena execucion deth sòn cant, que baishèc deth tron e venguec a sèir-se ath costat d’era, en tapís, e li didec: “Ò Tohfa! Per Allà, que vertadèrament ès un don escuelhut!” Dempús s’acarèc damb Ishak, e li didec: “De vertat, ò Ishak! que non as estat just ena apreciacion d’aguesta meravilha, a maugrat de tot aquerò que m’as dit. Pr’amor que non cranhi aventurar qu’a tu madeish te depasse sense cap de dobte. E ère escrit qu’arrés mès qu’eth califa l’auie de hèr justícia!” E Giafar exclamèc: “Per vida deth tòn cap, ò senhor mèn, qu’as parlat ben! Aguesta joeneta desrabe era rason!” E didec Ishak: “De vertat, ò Emir des Credents! que non dèishi d’arreconeishe’c, mès que mès quan, en entener-la per prumèr còp, sentí de seguit que tot eth mèn art e çò qu’Allà m’auie balhat de talent ja non èren arren dauant des mèns pròpris uelhs. E exclamè: “Ò Ishak! aué ei entà tu eth dia dera confession!”

E didec eth califa: “Alavetz, qu’està ben!”

Dempús li preguèc a Tohfa que tornèsse a començar eth madeish cant. E en entener-la de nauèth, s’estarnèc en exclamacions de plaser e trantalhèc. E didec a Ishak: “Pes merits des mèns ancessors! Que m’as hèt a vier un present que vau er empèri deth

mon!” Dempús, sense poder tier era sua emocion, e non volent aparéisher massa expansiu dauant des sòns acompanhants, eth califa se lheuèc e li didec a Massrur, er eunuc: “Massrur! lhèua-te e amia ara tua senhora Tohfa en apartament d’aunor deth harem. E tie compde de qué non li manque arren.” E eth castrat pòrta simitarra gessec en tot hèr-se a vier a Tohfa. E damb es uelhs umidi, eth califa la vedec aluenhar-se damb era sua portadura de gasèla, es sòns ornaments e es sòns vestits ralhadi. E li didec a Ishak: “Que va vestida damb fòrça gust. D’a on li vien aguesti vestits que non n’è vist de parièrs en mèn palai?” E didec Ishak: “Li vien deth tòn esclau, gràcies ara tua generositat sus eth mèn cap, ò senhor mèn! Son per tant un present que ven de tu e que s’a hèt pera mia mediacion. Mès, per vida tua! que non son arren toti es presents deth mon en comparèr damb era sua beresa.” E eth califa, que jamès ère mancat de munificéncia, s’acarèc damb Giafar e li didec: “Giafar! autreja de seguit ath nòste fidèu Ishak cent mil dinnars a compde deth tresòr e autreja-li dètz tuniques d’aunor deth vestuari selècte!”

Dempús, damb eth ròstre transfigurat, e liure de tota sòrta de preocupacions er esperit, Al-Raschid se filèc de cap ar apartament reservat, a on Tohfa siguec amiada peth pòrta simitarra. E entrèc en quarto dera joena, dident: “Era seguretat sigue damb tu, ò Òbra Mèstra des Còrs!” E s’apressèc ada era e la cuelhec enes sòns braci, en tot amagar-se darrèr deth vel deth mistèri. E se trapèc damb ua vèrge pura, intacta coma era pèrla marina nauèth cuelhuda. E gaudic d’era.

E des d’aqueth dia Tohfa ocupèc un lòc naut en còr deth califa, enquiath punt de non poder tier eth, ne per un instant, era abséncia dera joena. E acabèc en tot méter enes mans d’era toti es ahèrs deth règne. Donques qu’auie vist qu’ère ua hemna plan intelligenta. E era auie, entàs sues despenes normaus, dus cents mil dinnars cada mes e cinquanta esclaus ath sòn servici de dia e de nets. E damb es presents e causes de valor qu’auie aurie pogut crompar tot eth país d’Irak e es térres deth Nil.

E de tau manèra se calèc er amor d’aquera joena en còr deth califa, que non volec eth confiar era sua susvelhança ad arrés. E quan gessie de veder-la, se sauvaue era clau der apartament reservat. E enquia e tot un dia qu’era cantaue dauant d’eth, sentec eth tau accés d’exaltacion, que hec un gèst de punar-li era man. Mès era arreculèc en un bot, e en hèr aqueth movement brusc, trinquèc eth sòn laüt. E plorèc. E Al-Raschid esmoigut ar arràs, li sequèc es lèrmes, e damb votz tremolosa li preguntèc se per qué ploraue, e exclamèc: “Que hèsque Allà, ò Tohfa! que jamès quèigue des tòns uelhs ne ua soleta lèrma!” E Tohfa didec: “Qui sò jo, ò senhor mèn! entà que volgues punar era mia man? Vòs, dilhèu, qu’Allà e eth sòn Profèta me castiguen per aquerò e m’esbugassen era mia felicitat? Pr’amor qu’arrés en mon a gaudit de semblable aunor!” E Al-Raschid quedèc molt satisfèt dera sua responsa, e li didec: “Ara que ja sabes, ò Tohfa! eth vertadèr lòc qu’ocupes en mèn esperit, non tornarè a sajar aquerò que tant t’a emocionat. Refresca, donc, es tòns uelhs, e sabe-te’n de qué non estimi ad arrés senon a tu, e que me morirè en tot estimar-te.” E Tohfa queiguec as pès deth califa e l’enrodèc es jolhs damb es es sues mans. E eth califa se lheuèc e la punèc, e li didec: “Tu soleta ès era reina entà jo, e ès autanplan per dessús de Sett Zobeida era hilha deth mèn soèr!”

Un dia, Al-Raschid auie anat de caça, e Tohfa se trapaue soleta en sòn pabilhon seiguda ara lum d'un candelèr d'aur que l'illuminaue damb es sues veles perhumades. E liegie era un libre. E de pic queiguec sus es sòns jolhs ua poma flairosa. E era joena lheuèc eth cap e vedec, ena part de dehòra, ara persona qu'auie lançat era poma. E ère Sett Zobeida. E Tohfa se lheuèc ara prèssa, e dempús des respectuoses salutacions, didec: "Ò senhora mia, desencusa-me! Per Allà que se jo auessa estat en libertat d'accion, auria vengut cada dia a demanar-te que m'admetesses coma esclaua ath tòn servici! Qu'Allà non mos prive jamès des tòns passi!" E Zobeida entrèc en apartament dera favorita, e se seiguec ath sòn costat. E auie eth ròstre trist e preocupat. E didec: "Ò Tohfa! coneishi eth tòn bon còr, e non m'estonen es tues paraules. Pr'amor qu'era generositat ei en tu un don naturau. Per vida der Emir des Credents! que non è eth costum de gésser des mies abitacions e de tier-les visites as esposes e favorites deth califa, eth mèn cosin e espós. Mès aué vengui a expausar-te era situacion umilianta que me trapi des dera tua entrada en palai. Te cau saber, plan, que sò totafèt abandonada, e me veigui redusida ara condicion de concubina seca. Pr'amor qu'er Emir des Credents ja non vie a veder-me e ne tansevolh pregunte per jo."

E se metec a plorar. E Tohfa plorèc damb era e siguec a mand d'estavanir-se. E Zobeida li didec: "Qu'è vengut, donc, a hèr-te ua suplica: que hèsques de sòrta qu'Al-Raschid m'autrege ua net ath mes solet, pr'amor de que no me veiga totafèt redusida ara condicion d'esclaua."

E Tohfa punèc era man dera princessa, e li didec: "Ò corona deth mèn cap! ò senhora mia! damb tota era mia anma desiri qu'eth califa passe tot eth mes e non ua soleta net damb tu, pr'amor de que s'arrefortisque eth tòn còr, e siga jo perdonada, que damb era mia arribada è estat era causa dera tua pena. E pro qu'un dia non siga jo qu'ua esclaua entre es tues mans de reina e de senhora."

Mentretant, Al-Raschid tornèc dera caça, e se filèc de seguit entath pabilhon dera sua favorita. E Sett Zobeida, en veder-lo vier de luenh, hec lèu a húger, dempús de qué Tohfa l'auec prometut era sua intervencion. E Al-Raschid entrèc e se seiguec arrint, e hec sèir-se a Tohfa sus es sòns jolhs. Dempús mingèren e beueren amassa, e se despolhèren. E sonque alavetz parlèc Tohfa de Sett Zobeida, e li demanèc que padeguèsse eth sòn còr e passèsse damb era era net. E arric eth, e didec: "Donques s'ei tan urgenta era mia visita a Sett Zobeida, t'aurie calut, ò Tohfa! parlar-me d'aquerò abans de despolhar-mos."

Mès era contestèc:

"Qu'ac hi atau, entà balhar era rason ath poèta, qu'a dit:

Cap suplicanta s'aurà de presentar velada: pr'amor qu'intercedís milhor era qu'intercedís totafèt nuda!

E quan Al-Raschid entenec aquerò, s'alegrèc e sarrèc contra eth sòn pièhc a Tohfa. E passèc çò que passèc. E dempús d'aquerò la deishèc entà hèr çò qu'era li demanaue respècte a Sett Zobeida. E barrèc era pòrta damb clau, e se n'anèc.

E aquerò ei çò que hè ada eth!

Per çò de Tohfa, aquerò que l'arribèc dempús d'aqueth instant tan prodigiós e estonant, que mos ac cau condar pòc a pòc.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trentau net

Era didec:

… Per çò de Tohfa, aquerò que l'arribèc dempús d'aqueth instant tan prodigiós e estonant, que mos ac cau condar pòc a pòc.

Quan Gohfa se trapèc soleta en sòn apartament, tornèc a cuélher eth libre e seguic era sua lectura. Dempús, en senter-se un shinhau cansada, cuelhec eth laüt e se metec a tocar entada era. E ac hec tan ben, qu'enquia e tot dancèren es causes inanimades.

E de ressabuda sentec instintivament que quauquarren estranh se passaue ena sua cramba, alugada en aqueth moment pera lum des candèles. E se virèc e vedec, ath miei deth quarto, a un vielh que dançaue en silenci. E dançaue un balh estatic, coma non lo poirie dançar cap èsser uman.

E Tohfa se sentec arraulida d'espant. Pr'amor qu'es hièstres e es pòrtes èren barrades e es gessudes èren gelosament susvelhades pes eunucs. E non se'n brembaue d'auer vist jamès en palai era cara d'aqueth ancian estranh. Atau, donc, s'esdeguèc a prononciar mentaument era formula der exoscisme: "Me refugi en Allà eth Plan Naut contra eth Lapidat!" E se didec: "Plan que non vau a mostrar que me n'è encuedat dera preséncia d'aguest èsser estranh. Çô milhor serà que seguisca tocant, e que passe çò que volgue Allà!" E sense interrómper era sua musica, auec fòrces entà contunhar er aire començat, encara qu'es sòns dits tremolauen sus er esturment.

E vaquí que, ath cap d'ua ora de temps, eth jeique dançaire deishèc de barar, s'apressèc a Tohfa, e punèc era tèrra entre es sues mans, dident: "Qu'ac as hèt fòrça ben, ò era mès exaltada d'Orient e d'Occident! Pro que jamès eth mon se veigue privat dera tua vista e des tues perfeccions. Ò Tohfa! Ò Òbra Mèstra des Còrs! non m'arreconeishes?" E exclamèc era: Non per Allà! non te coneishi! Mès me semble qu'ès un genni deth país de Gennistan. Aluenhat sigue eth Maligne!"

E contestèc eth arrint: "Que dides vertat, ò Tohfa! Sò eth cap des tribús de Gennistan, que sò Eblis!"

E Tohfa exclamèc: "Eth nòm d'Allà sus jo e sus eth mèn entorn! Me refugi en Allà!"

Mès Eblis li cuelhec era man, la punèc e se la hec a vier enes pòts e en front, e didec: "Non te cau pòur, ò Tohfa! pr'amor que des de hè temps ès era mia protegida e era planestimada dera joena reina des genn, Kamariya, qu'ei respècte dera beresa entre es hilhes des genn çò que tu madeisha ès entre es hilhes d'Adam. Te cau saber, plan, que des de hè fòrça temps vengui damb era a visitar-te cada net sense qu'ac sospeches e a admirar- te sense que t'en sàpies. Pr'amor qu'era nòsta encantadora reina Kamariya ei hòlament encamardada de tu e non jure que peth tòn nòm e pes tòns uelhs. E quan vie

aciu e te ve mentre ès adormida, se delís de desir e se morís pera tua beresa. E eth temps passe entada era damb languison, exceptat pera net quan ven a visitar-te e gaudís dera tua contemplacion encara que tu te n'encuedes. Que vengui, donc, entà tu, en qualitat de missatgèr, pr'amor de condar-te es sues penes e era languison que la cuelh luenh de tu, e a dider-te dera sua part e dera mia part que, s'ac vòs, t'amiarè entath Gennistan, a on arribaràs ena categoria mès nauta entre es reis des genn. E governaràs es nòsti còrs, coma aciu govèrnes es còrs des hilhs des òmes. E vaquí qu'aué es circonstàncies se prèsten meravilhosament entath tòn viatge. Pr'amor que vam a celebrar es nòces dera mia hilha e era circoncision deth mèn hilh. E era hèsta s'illuminarà damb era tua preséncia; e es genn s'emocionaràn damb era tua arribada, e te voleràn toti coma reina sua. E t'estaràs entre nosati mentre volgues. E se non te shaute eth Gennistan e non t'adaptes ara nòsta vida, qu'ei ua vida de hèstes contunhes, juri aciu madeish entornar-te d'a on t'è trèt, sense cap de dificultat."

E quan auec entenut aguest discors d'Eblis (que sigue confonut), era espaurida Tohfa non gausèc refusar era proposicion per pòur de complicacions diaboliques. E contestèc que òc damb un movement deth cap. E de seguit Eblis cuelhec dera man eth laüt que li confièc Tohfa, la cuelhec ada era madeisha damb era auta man, e didec: "*Bismilah*!" E en tot amiar-la d'aguesta sòrta, dauric es pòrtes sense cap ajuda de claus e caminèc damb era enquia arribar ena entrada des lavabos. Pr'amor qu'es lavabos e en ocasions es potzi e es cistèrnes, son es solets paratges que d'eri se servissen es genn de dejós dera tèrra e es efrits entà arribar ena superfícia dera tèrra. E plan per aquerò non entre enes lavabos cap òme sense prononciar era formula der exorcisme e sense refugiar-se en esperit d'Allà. E dera madeisha manèra que gessen pes lavabos, es genn tornen enes sòns domènis peth madeish lòc. E non se coneish cap excepción d'aguesta norma ne cap abolicion d'aguest costum.

Atau, donc, quan era espaurida Tohfa se vedec dauant des lavabos damb eth jeique Eblis, se li trebolèc era rason. Mès Eblis se metec a parlar entà distrèir-la, e baishèc damb era entath sen dera tèrra per ample trauc des lavabos. E trauessant sense problèmes aqueth correder, un aute còp se trapèren en aire liure, jos eth cèu. E ara gessuda deth sosterranh les demoraue un shivau enserat, sense patron ne conductor. E eth jeique Eblis li didec a Tohfa: "*Bislmilah*, ò senhora mia!" E tient es estrius, la hec sèir en shivau, qu'era sua sera auie un dorcièr gran. E se botèc era çò milhor que podec, e eth shivau de seguit s'agitèc dejós d'era coma ua ondada, e de ressabuda dauric ena net ues ales immenses. E se quilhèc damb era pes aires, mentre qu'eth jeique Eblis volaue ath sòn costat mejançant eth sòn pròpri impuls. E tan de temor deuec balhar aquerò ara joena, que s'estavanic ena sera.

E quan, gràcies ar aire fòrt que s'auie lheuat, se remetec deth sòn estavaniment, se vedec en ua vasta pradèra tan plia de flors e de frescor que li semblaue contemplar un vestit tintat de beròis colors. E ath miei d'aquera pradèra se quilhaue un palai damb tors molt nautes, que se quilhauen en aire, enrodat de cent ueitanta pòrtes de coeire ròi. E en lumedan dera pòrta principau se trapauen es caps des genn, vestidi damb beròies vestimentes. E quan aqueri caps aubirèren a Eblis, cridèren toti: "Aquiu qu'ei Sett Tohfa!" E quan s'arturèc eth shivau dauant dera pòrta, s'apressèren toti ar entorn dera

joena, l'ajudèren a baishar, e se la heren a vier en palai en tot punar-li es mans. E laguens deth palai vedec era ua sala formada per quate sales successives, qu'auien es parets d'aur e columnes de plata, ua sala capabla de hèr gésser peus dera lengua que sagesse de descriuer-la. E ath hons se vedie un tron d'aur ròi incrustat de pèrles marines. E la heren seir-se damb grana solemnitat en aqueth tron. E es caps des genn se meteren en formacion enes gradons deth tron, ath sòn entorn e as sòns pès. E peth sòn aspècte semblauen hilhs d'Adam, exceptat de dus d'eri, qu'auien ua cara espaventosa. Pr'amor que cada un d'eri non auie qu'un uelh dubèrt ath miei deth cap, e caishòlas que li gessien, coma es des porcèths sauvatges.

E quan cada un ocupèc eth sòn lòc segontes eth reng e toti sigueren tranquils, se vedec auançar a ua joena reina, graciosa e beròia, qu'eth sòn ròstre ère tan ludent qu'illuminaue era sala ath sòn entorn. E ath sòn darrèr i auie d'autes tres joenes coma hades, balancejant-se ar arràs. E tanlèu arribèren en tron de Tohfa, la saludèren damb ua graciosa salutacion. E era joena reina, qu'anaue dauant, pugèc dempús es gradons deth tron, ath còp que les baishaue Tohfa. E quan siguec dauant de Tohfa, la reina la punèc repetidament enes caròles e ena boca.

Aquera reina ère precisament era reina des genn, era princessa Kamariya, era qu'ère enamorada de Tohfa. E es autes tres èren es sues fraies; e ua d'eres se cridaue Gamra, era dusau Scharara e era tresau Wakhirna.

E tan erosa se sentie Kamariya en veir a Gohfa, que non podec mens que tornar a lheuar-se deth sòn sèti d'aur entà vier a punar-la un aute còp e sarrar-la contra eth sòn pièch, en tot amorassar-li es caròles.

E en veir aquerò, eth jeique Eblis se metec a arrir, e exclamèc: "Vai quin grop! Sigatz amables e cuelhetz-me entre vosates dues!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trenta unau net

Era didec:

… E en veir aquerò, eth jeique Eblis se metec a arrir, e exclamèc: "Vai quin grop! Sigatz amables e cuelhetz-me entre vosates dues!" E ua grana arridalhada recorrec era sala des genn. E tanben arric Tohfa. E era beròia Kamariya li didec: "Ò fraia mia, t'estimi! E es còrs son tan prigonds, que non pòden auer coma testimònis senon as anmes. E era mia anma ei testimòni de qué jo t'estimaua ja abans d'auer-te vist!" E entà non semblar ua mau educada, Tohfa contestèc: "Per Allà, tanben tu ès estimada mia, *ya setti Kamariya!* E m'è convertit en esclaua tua des de qué t'è vist." E Kamariya li balhèc es gràcies, e la tornèc a punar, e li presentèc as sues tres fraies, dident: "Que son maridades damb es nòsti caps." E Tohfa hec ua salutacion apropiada a cada ua d'eres. E eres vengueren per torn a inclinar-se dauant de Tohfa.

Dempús d'aquerò entrèren es esclaus des genn damb era plata des minjars, e botèren eth mantèl. E era reina Kamariya convidèc a Tohfa a sèir-se damb era e damb es sues fraies dauant dera plata, ath miei dera quau i auie gravadi aguesti vèrsi:

Que sò hèta entà amiar minjars de tota sòrta. Era generositat ei çò que jo supòrti; minjatz, donc, sense deishar arren, de çò qu'amii.

Es mans des mès poderosi vien a hèr-me senhaus; que cada un de vosati me digue se quina ei era sua preferéncia.

Meriti que se m'assigne tan gran aunor per çò des minjars qu'amii.

Quan liegeren aguesti vèrsi, toquèren es minjars. Mès Tohfa non minjaue damb apetís, pr'amor qu'ère preocupada damb era contemplacion des dus caps des genn, qu'auien un ròstre repulsiu. E non podec mens que dider-li a Kamariya: "Per vida tua, ò fraia mia! qu'es mèns uelhs non pòden ja tier era vista d'aguest qu'ei aquiu e d'aguest aute qu'ei ath sòn costat! Per qué son tan òrres, e qui son?" E Kamariya se metec a arrir e contestèc: "Ò senhora mia! aguest qu'ei eth cap Al-Schisban e aguest aute ei eth gran Maimun, eth pòrta simitarra. E se te semblen lègi, ei pr'amor que, per çò deth sòn orgulh, non an volgut hèr coma totes nosates e toti es genn, cambiar era fòrma primiva pera d'èssers umans. Pr'amor que te cau saber que toti es caps qu'ès en tot veir, en sòn estat normau, se retiren ad aguesti dus ena forma e en aspècte. Mès aué, entà non espaurir-te, an cuelhut era aparença de hilhs d'Adam, entà que te familiarizes damb eri e sigues a gust." E Tohfa contestèc: "Ò senhora mia! de vertat que non posqui guardar-les. Sustot ad aguest espaventós Maimun! Que me cau pòur reaument! Òc me cau pòur aguesti dus bessons!" E Kamariya non podec mens qu'estarnar-se a arrir. E Al-Schisban, un des dus caps de cara espaventosa la vedec arrir e didec: "Que te cau, ò Kamariya?"

E era li parlèc en ua lengua que non poirie compréner cap hilh d'Adam e l'expliquèc çò que Tohfa auie dit sus eth e sus Maimun. E eth maudit Al-Schisban, en sòrta d'emmaliciar-se, se metec a arrir damb ua arridalha tan prodigiosa que semblaue qu'auie arribat ua tempèsta violenta ena sala.

E acabèc eth minjar damb era arridalhada de toti es caps des genn. E quan toti se lauèren es mans, lheuèren es gèrles de vin. E eth jeique Eblis s'apressèc a Tohfa, e didec: "Ò senhora mia! alègres aguesta sala e l'illumines e l'emberisses damb era tua preséncia. Mès, enquia a on arribaríem reines e reis, se volesses hèr-mos escotar bèra causa tocada damb eth tòn laüt, acompanhada damb era tua votz! Pr'amor que vaquí que ja era net dauric es sues ales enta anar-se'n, e non se tardarà en hè'c. Abans, donc, de qué mos dèishe, hè-mos aguest favor, ò Òbra Mèstra des Còrs!"

E Tohfa contestèc: "Enténer ei aubedir!"

E cuelhec eth laüt e lo toquèc meravilhosament, enquiath punt de qué toti es que l'escotauen les semblèc qu'eth palai dançaue damb eri, coma un vaishèt anclat, per efècte dera musica.

E cantèc era aguesti vèrsi:

Era patz sigue damb toti vosati qu'auetz jurat sauvar-me fidelitat!

Non auíetz dit que me traparia damb vosati, ò vosati qu'ètz damb jo!?

Vos repotegarè damb era votz mès doça qu'era brisa deth maitin, mès fresca qu'era aigua pura cristalizada!

Pr'amor qu'è espatracades es mies paupetes, fidèus as lèrmes, encara qu'era sinceritat essenciau dera mia anma sigue un remèdi entàs que la guarden! ò amics mèns!

En enténer aguesti vèrsi e era sua musica, es caps des genn arribèren ar arràs deth gòi. E aqueth pervèrs e lèg Maimun s'afoguèc tant, que se metec a dançar damb un dit calat en cu.

E eth jeique Eblis li didec a Tohfa: "Se te platz, cambia de ton, donques qu'en entrar en mèn còr eth plaser a arturat era mia sang e era mia respiracion." E era reina Kamariya se lheuèc e la punèc entre ambdús uelhs, en tot dider-li: "Ò frescor dera anma! Ò còr deth mèn còr!" E la conjurèc entà que toquèsse mès.

E Tohfa contestèc: "Enténer ei aubedir!" E cantèc aquerò, damb acompanhament:

Soent quan s'aumente eth languison, padègui era mia anma damb era esperança!

Es causes dificiles seràn malleables coma era cera, s'era tua anma coneish era paciéncia; e quan ei luenh s'apressarà, se te resignes!

E anèc cantat damb ua votz tan beròia, que toti es caps des genn se meteren a dançar. E Eblis s'apressèc a Tohfa e li punèc era man e li didec: "Ò meravilhosa! Serie abusar dera tua generositat demanar-te un nau cant?" E Tohfa contestèc: "Per qué non m'ac demane Sett Kamariya?" E de seguit acodic era joena reina, punant es mans a Tohfa e li didec: "Pera mia vida sus tu, canta un aute còp!" E Tohfa didec. "Per Allà! qu'è era votz cansada de cantar; mès, se vòs, vos diderè, sense cantar-les, senon recitant-les damb ritme, es cants deth zefir, des flors e des audèths. E entà començar, vos diderè prumèr eth cant zefir."

E deishèc en un costat eth laüt, e ath miei deth silenci generau des genn, e jos er arridolet afogat des joenes reines des genn, didec: "Vaquí eth Cant deth zefir:

Que sò eth missatgèr des aimants; amii es alendades des que se planhen per çò der amor.

Transmeti damb fidelitat es secrets des enamoradi, e repetisqui e es paraules tau que les è entenut.

Que sò trende entàs viatjaires der amor. Dauant d'eri, eth mèn alend se torne mes doç, e me venti en mims e vantades.

Adapti era mia conducta ara der aimant. S'ei brave, l'amorassi damb ua bohada aromatica, mès s'ei dolent, lo shòrdi damb ua bohada inoportuna.

Quan era mia inquietud agite eth huelhatge, aqueth qu'estime non pòt tier es alends. E quan eth mèn mormolh l'amorasse, li ditz es sues penes ara aurelha dera sua patrona.

E era mia esséncia se compause de doçor e trendesa, e sò coma un laüt en aire incandescent.

Se sò inquiet, non ei per tòrt d'un caprici van, senon per seguir as mies fraies, es sasonsn enes sòns cambiaments e en sòn cors.

Se me cre util, quan solet sò encantador. Ena sason dera primauèra, bohi deth Nòrd en tot fertilizar atau es arbes e hèr era net comparabla ath dia.

Ena sason cauda, ven d'Orient era mia corsa entà afavorir es fruts e vestir es arbes damb era sua plia beresa.

Ena tardor, vengui deth Sud entà qu'es mèns planestimats fruts arriben ara sua perfeccion e maduren convenentament.

En iuèrn, fin finau, ven d'Occident era mia corsa. E d'aguesta sòrta, aleugerisqui as mèns amics es arbes deth pes fatigós des fruts, e sequi es huelhes entà coservar era vida des beròies rames.

Que sò jo qui hè conversar as flors damb es flors, qui brece es semiats, qui autrege as arriuets es sues cadies de plata.

Que sò jo qui feconde ara palmèra, qui revèle ara aimanta es secrets deth còr qu'era a alugat, e ei eth mèn alend perhumat qui anóncie ath peregrin der amor que s'aprèsse qra tenda dera planestimada.

E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies!, seguic Tohfa, vos diderè eth Cant dera ròsa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trenta dusau net

Era didec:

"… E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies!, seguic Tohfa, vos diderè eth Cant dera ròsa.

Aciu que l'auetz:

Que sò era que hè era sua visita entre er iuèrn e er ostiu. Mès era mia visita ei tan cuerta coma era aparicion deth hantauma nocturn.

Esdegatz-vos a gaudir deth cuert espaci dera mia floracion, e brembatz-vo'n de qué eth temps ei ua simitarra ahilada.

Qu'è eth color dera aimanta ath còp qu'eth vestit der aimant. Embaumi ad aqueth qu'aspire eth mèn alend, e parli damb era joena que me receb dera man deth sòn amic, en tot sénter ua emocion desconeishuda.

Que sò un òste que jamès a estat inoportun; e qui demore possedir-me fòrça temps s'enganhe. Que sò aquera que d'era ei encamardada eth rossinhòl.

Mès, damb tota era mia glòria, ai! sò era mès castigada de totes es mies fraies. Trenda encara, pertot a on florisqui, un cèrcle d'espies me sarre en toti es sensi.

Coma flèches ahilades, escampilhen era sang pes mèns vestits e les tinten de vermelh ròi. Que sò herida etèrnament.

Ça que la, a maugrat de tot çò que patisqui, sò era mès eleganta entre es efimères. Me criden Orgulh deth maitin. Ludenta de vigor, m'orni damb era mia pròpria beresa.

Mès vaquí era man terribla des òmes, que me cuelh ath miei deth mèn jardin de hilhes entà hèr-me a vier ena preson der alambic, alavetz se liquide eth mèn còs e se m'uscle eth còr; s'estarne era mia pèth e se pèrd era mia fòrça;corren es mies lèrmes e arrés cuelh pietat de jo.

Eth mèn còr ei cuelhut per ardor deth huec, es mies lèrmes pera submersion e eth mèn còr peth barbotatge. Era sudor que segrègui ei indici irrecusable des mèns torments.

Aqueri que consumís un mau abrasador s'aleugerissen damb era mia anma volatila; e aqueri qu'agite eth desir aspiren damb delícia eth musc des mèns ancians vestits.

Atau, donc, quan era mia beresa exteriora abandone as òmes, es mies qualitats interiores damb era mia anma se demoren entre eri.

E es contemplatius, que saben extrèir des mèns encantaments passatgèrs ua allegoria, non engüegen era epòca qu'era mia flor ornaue es jardins; mès es aimants volerien que durèsse tostemps aquesta epòca.

E ara, ò senhores e senhors mèns! se voletz, vos diderè eth cant deth gensemin. Aciu que l'auetz:

Deishatz d'apenar-vos, ò vosati toti que vos apressatz a jo! que sò eth gensemin. En blu crèben es mies esteles, mès blanques qu'era plata dera mina.

Que neishi dirèctament deth sen dera divinitat, e repausi en sen des hemnes.

Que sò un ornament meravilhós entà amiar-lo en cap.

Beuetz vin en companhia, e burlatz-vos d'aqueth que passe eth sòn temps en languison.

Eth mèn color rebrembe ath canfre, ò senhors mèns! e era mia flaira ei eth pair de totes es flaires, era que me hè èster present encara quan sò luenh.

Eth mèn nòm, Yas-Min, brinde un enigma qu'eth sòn vertadèr significat non pòt mens qu'agradar as novicis dera vida engenhosa.

Ei compausat de dues paraules desparières, desesperacion e error. Indiqui, donc, damb eth mèn lenguatge mut qu'era desesperacion ei un error.

Plan per aquerò amii damb jo era alegria e pronostiqui era felicitat e eth gòi.

Que sò eth gensemin. Eth men color rebrembe ath canfre, senhors mèns!

E ara, ò senhors e senhores mies! se voletz vos diderè eth Cant deth narcís. Aciu que l'auetz:

Non m'enludèrne era mia beresa perque es mèns uelhs siguen langosi; perque me balanceja armoniosament e perque aja ua nòbla origina.

Tostemp ath costat des flors, me compladi en guardar-les; parli damb eres, ara lum dera lua e de contunh sò eth sòn camarada.

Era mia beresa m'autrege eth prumèr lòc entre es mies companhes, e ça que la, sò eth sòn sirvent. Atau, posqui ensenhar a quinsevolh qu'ac desire es obligacions pròpries deth servici.

Me sarri as arnelhs eth cinturon dera aubediéncia, e m'estongui de pès coma un bon sirvent.

Non me seigui damb es autes flors, ne lhèui eth cap entàs mèns començaus.

Jamès sò aganit deth mèn perhum entad aqueth que desire aspirar-lo, e jamès me revèli contra era man que me cuelh.

En cada moment assadori era set en mèn calitz, qu'ei entà jo un vestit de puresa.

Ua tija d'esmeralda me servís de basa, e eth mèn vestit ei format d'aur e de plata.

Quan pensi enes mies imperfeccions, non posqui mens que baishar,confonut, es mèns uelhs entara tèrra. E quan mediti en çò que bèth dia arribarè a èster, eth mèn ròstre càmbie de color.

Pr'amor que voi, damb era umilitat dera mia guardada, cohessar es mèns defèctes e hèr-me perdonar era mia guinhada de uelhs, e se soent jòqui eth cap, non ei entà guardar-me enes aigües e admirar-me, senon entà pensar en moment crudèu deth mèn finau.

E ara, se voletz, ò senhores e senhors mèns! vos diderè eth Cant dera violeta. Aciu que l'auetz:

Que sò vestida damb eth mantèl d'ua huelha verda e damb ua tunica d'aunor ultramarin. Que sò ua causeta infima d'aspècte deliciós.

Se cride ara ròsa Orgulh deth maitin. Jo que sò eth sòn mistèri.

Mès guaire digna d'enveja ei era mia fraia era ròsa, que viu era vida dera benaurada e morís martir dera sua beresa!

Jo m'aclapi des dera mia mainadesa, consumida de pena, e neishi vestida de dòu.

Be ne son de cuerts es instants que gaudisqui d'ua vida agradiua! Ai! Ai! be ne son de longui es instants que m'estongui seca e despolhada des mèns vestits de huelhes!

Guardatz. Tanlèu daurisqui era mia coròla, vien a cuelher-me e a separar-me des mies arraïcs sense balhar-me temps d'arribar ath finau deth mèn desvolopament.

Non manque alavetz gent que, abusant dera mia feblesa, me tracten damb violéncia sense que les botgen ne era mia modèstia ne es mèns atractius.

Parli de plaser ad aqueri que sòn ath mèn costat, e agradi ad aqueri que m'avertissen. Ça que la, a penes se passe un dia, e enquia e tot mens d'un dia, ja non m'estimen.

E me venen ath mès baish prètz dempús d'auer-ne hèt un gran cabau de jo; e s'acabe en tot trapar-me defèctes dempús d'auer-me aumplit d'elògis.

De nets, per influéncia deth Destin enemic, es mèns petals s'arropissen e se retortilhen; e peth maitin, sò esblancossida e seca.

Alavetz ei quan me recuelhen era gent estudiosa que coneishen es mies vertuts. Damb era mia ajuda aluenhen es maus, padeguen es dolors e adocissen es caractèrs secs.

Fresca, hèsqui gaudir as òmes era doçor deth mèn perhum, er encantament dera mia flor; seca les entorni era salut.

Mès, entre es hilhs des òmes, guairi son es qu'ignòren es mies qualitats interiores e non se dignen escorcolhar es mies òrles de sabença!

Aufrisqui, totun, tanti motius de reflexion as que mediten, que sagen d'intruir-se en tot estudiar-me. Pr'amor qu'era mia manèra d'èster, atrè ad aqueri qu'escoten era votz dera rason.

Mès me consòli d'èster desconeishuda tan soent, quan veigui qu'es mies flors, sus es sues tiges, se retiren a ua armada qu'es sòns cavalièrs, damb cascos d'esmeralda, auessen ornat de zefirs e sues lances e auessen desrabat oportunament damb es sues lances es caps des sòns enemics.

E ara se voletz, ò senhores e senhors mèns! vos diderè eth Cant deth nenufar. Aciu que l'auetz:

Tan temerós e pudic ei eth mèn naturau, que, en non poder decidir-me a víuer despolhat ar aire, eviti es guardades e m'amagui ena aigua. E damb era mia coròla immaculada, me dèishi endonviar mèsalèu que veir.

Qu'escoten damb aviditat es mies leçons es enamoradi, e qu'agen atencions damb jo, e que se pòrten damb prudéncia.

Es lòcs aquatics son eth mèn lhet de repaus, pr'amor que m'agrade era aigua neta e correnta, e non me separi d'era ne de nets ne de dia, ne en iuèrn ne en ostiu.

E, quina causa mès estranha! tormentat d'amor per aguesta aigua, non dèishi d'alendar darrèr d'era, e cuelhuda pera set arderosa deth desir, l'acompanhi pertot.

S'a vist jamès quauquarren de parièr? Èster ena aigua e senter-se avalat pera set mès ardenta.

De dia, jos es arrais deth solei, dèishi veir eth mèn calitz daurat; mès quan era net enròde era tèrra damb eth sòn mantel e s'esten sus es aigües, era ondada m'atrè entada era.

E s'incline era mia coròla, e en en.honsar-me en sen natiu, me retiri ath hons deth mèn nin de verdor e d'aigua e torni enes mèns pensaments solitaris, perque eth mèn calitz, negat ena aigua nocturna contemple alavetz, coma un uelh vigilant, çò que hè era sua felicitat.

E es òmes irreflexius ja non saben a on sò, e non sospechen era mia felicitat amagada, e cap censor ven a importunar-me pr'amor d'aluenhar-me dera mia frescor planestimada.

Ath de là de qué, a on sigue que m'amien es mèns desirs, era planestimada s'està ath mèn costat.

Se li demani qu'aleugerisque er ardor que m'alugue, me capère era damb eth sòn doç licor, e se li demani ajuda, damb alegria, me dauris eth sòn sen, compladuda, me daurís eth sòn sen entà amagar-me en eth.

Era mia existència ei estacada ara sua e era doçor dera mia vida depen deth temps qu'era visque damb jo.

Solet era me pòt balhar eth darrèr grad de perfeccion, e solet as sues qualitats li deui es mies vertuts.

Tan temerós e pudic ei eth mèn naturau, que, en non poder decidir-me a víer despolhat ar aire, hugi d'es guardades e m'amagui ena aigua. E damb era mia coròla immaculada, me dèishi endonviar mèsalèu que veir.

E ara, se voletz, ò senhors e senhores mies, vos diderè eth Cant deth violèr…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec a aparèisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trenta tresau net

Era didec:

"… E ara, se voletz, ò senhors e senhores mies, vos diderè eth Cant deth violèr. Aciu que l'auetz:

Es revolucions deth temps an cambiat eth mèn color primitiu, en tot descompausar-lo enes tres matissi desparièrs que formen es mies varietats.

Era prumèra se presente damb era vestimenta auriòla deth mau d'amor; era dusau s'aufrís as guardades vestida damb eth vestit blanc dera inquietud que còsten es torments dera abséncia; e era tresau apareish jos eth vel blu dera pena d'amor.

Quan sò blanc, non è ludentor ne perhum. Atau, donc, er olfacte mesprède era mia coròla, e arrés ven a lheuar eth vel que capère es mèns encantaments.

Mès m'alègri de veder-me tant abandonat, perque atau ac volia. (Sauvi suenhosament eth mèn secret, embarri en jo madeish eth mèn perhum, e simuli es mèns tresòrs damb tant de suenh entà que ne es desirs ne es uelhs posquen gaudir d'eri).

Quan sò auriò, me prepausi, peth contrari, sedusir damb aguest fin, cuelhi ua mina de voloptuositat; des deth maitin enquiara net espargi era mia flaira muscada; e en crepuscul deth maitin e en dera tarde dèishi anar eth mèn aromatic alend.

Non me cesuretz, ò fraies mies! se, acaçat pes desirs, confia era mia passion ara bohada deth zefir. Era aimanta que tradís eth sòn desir non ei colpabla, senon qu'ei vençuda pera violéncia deth sòn amor.

Mès quan sò blu, reprimisqui eth mèn ardor pendent eth dia, tengui era mia pena damb paciéncia, e non exali er aroma deth mèn còr.

Enquia e tot ad aqueri que m'estimen, non les contèsti arren quan era lum deth solei ofen eth mistèri qu'en eth me compladi; se les manifèsti eth secret dera mia anma , ne tansevolh tradisqui era mia preséncia damb era mia flaira.

Mès quan era net me capère damb era sua ombra, mòstri es mèns tresòrs as mèns amics, e me planhi des mèns maus ad aqueri que patissen es madeishes penes que jo, e quan, en jardin a on son seigudi es mèns amics, vòlen es copes de vin, jo beui ath mèn torn en mèn pròpri còr.

Alavetz, quan eth moment me semble favorable, exali es mies emanacions nocturnes, e espargi un perhum tan doç coma era societat d'un amic plan estimat.

Tanben alavetz, se se cerque era mia preséncia e se m'amorasse delicadament, cedisqui rapidament ara invitacion, sense queishar-me de çò que me hèn patir es còrs durs.

A! M'agraden es tenèbres qu'es aimants alisten entàs sues entrevistes, qu'en eres era enamorada s'aflaquis damb es braci dubèrts. M'agraden es tenèbres que me permeten exalar ath vent es mies melodies perhumades, trèir-me es vels que capèren era mia nudesa, e presentar as mies fraies sense perhums er omenatge deth mèn encens.

E ara, ò senhors e senhores mies! vos diderè, se voletz, eth Cant dera alfabrega. Aciu que l'auetz:

Qu'a arribat eth moment, fraies mies, de qué ornetz satisfactòriament eth jardin que demori. Balhatz-me ordes e admetetz-me de convidat, se vos platz.

Es mies huelhes fresques e delicades vos anóncien es mies estranhes qualitats. Que sò amiga des arriuets, compartisqui es secrets des que parlen ara lum dera lua, e sò era sua depositària mès fidèu.

Admetetz-ne de convidat, ò fraies mies! Atau coma era dança non serie agradiua sense eth son des esturments, er engenh des persones delicioses non serie alègre sense era mia preséncia.

Eth mèn sen embarre un preciós perhum que penetre enquiath hons des còrs. Que sò prometuda as escuelhudi deth paradís.

Ja vos è dit, ò fraies mies! que non sò indiscrèta. Ça que la, dilhèu ajatz entenut a parlar que i a un delator entre es individús dera mia familha: era menta!

Mès vos prègui que non li hescats repotecs: sonque esparg era sua pròpria aulor, e solet esparg un secret que concernís ada era.

Aqueth qu'ei indiscrèt entada eth madeish non se pòt comparar damb aqueth que revèle secrets que se l'an fidat, e non se merite er apellatiu injuriós de delator.

Totun aquerò, non sò estacada ara menta per laci de parentiu proxim. Reflexionatz en aquerò, ò fraies mies! Que sò amiga des rossinhòls; coneishi es secrets des enamoradi que parlen ara lum dera lua; sò ua depositària fidèu.

A arribat eth moment de qué ornetz a satisfaccion eth jardin que demori, balhatz-me ordes, e admetetz-me de convidat, se vos platz.

E ara ò senhors e senhores mies! vos diderè, se voletz, eth Cant dera camamilha. Aciu que l'auetz:

Se te trapes en estat de compréner es emblèmes, lhèua-te, e vene a profitar-te'n des que t'aufrissen. Se non, dormís, donques que non sabes interpretar era natura. Mès mos cau cohessar qu'era tua ignorància ei molt colpabla.

Com non an d'èster deliciosi es dies que se daurís era mia flor? Qu'a arribat era epòca de qué emberisca jo es camps e de qué era mia beresa sigue mès doça e mès agradiua.

Es mèns petals blancs servissen entà que se m'arreconeishe de luenh estant, e eth mèn disc auriò imprimís ua doça languison ara mia coròla.

Se pòt comparar era diferéncia entre es mèns dus colors ad aquera qu'existís entre es versets deth Koran, qu'uns son clars e es auti escurs.

Apren a desnishar eth sens amagat dera mia mort aparenta, qu'a lòc cada an, e des torments qu'eth Destin me hè patir.

Soent venguies a admirar-me quan era mia flor dubèrta encantaue ath camp; e pòc dempús as tornat de nauèth, mès ja non m'as trapat. E non ac compreneres.

Atau, quan es mies querelhes doloroses pugen darrèr des mies fraies es palomes, te penses qu'aguesti gemiments son un cant de plaser, e t'estires, erós, sus era potja esmaltada damb es mies flors. Ai! que non ac as comprenut.

Es mèns petals blancs servissen entà que se m'arreconeishe de luenh estant. Mès ei anujós que non sàpies distinguir era mia alegria dera mia tristesa.

E ara, ò senhors mèns e senhores mies! se voletz, vos diderè eth Cant dera lavanda. Aciu que l'auetz:

Ò! be ne sò d'erosa de non trapar-me entre es flors qu'ornen es partèrres! Non corri cap risc de quèir en mans viles, e sò protegida des discorsi frivòls.

Ath revés qu'as plantes fraies mies, era Natura m'a hèt créisher lunh des arriuets; e non m'agraden es lòcs cultivadi e es tèrres civilizades.

Que sò sauvatja. Luenh dera societat, demori enes desèrts e enes solituds . Pr'amor que no m'agrade barrejar-me damb era gent.

Coma qu'arrés me sèmie ne me cultive, arrés li cau lançar-me en cara es suenhs que m'a prestat. Que sò liura, liura! e jamès me toquèren es mans der esclau ne der òme des ciutats.

Mès se vas entath Najd d'Arabia, me traparàs aquiu, luenh des cases des òmes esblancosssits; hèn era mia felicitat es planhères espacioses, e era societat des gasèles e des abelhes ei eth mèn solet plaser.

Aquiu, er absinti amargant ei eth mèn frair en solitud. Que sò era planestimada des anacoretes e des contemplatius. E è consolat a Agar e è guarit a Ismael.

Que sò liura, liura e semblabla as hilhes de sang nòbla, as quaus non se met ara venda enes mercats des ciutats.

Non me cerquen es libertins, senon que solet m'estime aqueth que, abrigant eth prepaus inquebrantable, se descurbís era cama e se lance sus eth rapid shivau, damb ua brin dera mia tija ena aurelha.

Voleria que siguesses en desèrt de Najd, d'a on sò originària, quan era brisa deth maitin vague ath mèn costat pes vals.

Era mia flaira fresca e aromatica perhume ath beduin solitari, e era mia discrèta exalacion alègre er olfacte des que repausen ath mèn costat.

Atau, donc, quan eth rude camelhèr descriu es mies rares qualitats ara gent des caravanes, non pòt mens que parlar de jo damb trendesa.

E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! vos diderè, entà acabar, eth Cant dera anemona. Aciu que l'auetz:

S'eth mèn interior siguesse d'acòrd damb eth mèn exterior non me calerie planher-me ne envejar era sòrt des mies fraies.

Se lauden sense pòsa es rics matissi des mèns vestits, e eth màger elògi que se hè des caròles des vèrges ei trapar-les ua retirada ath mèn color rogit.

E, ça que la, aqueth que me ve me mesprède; non me boten enes veires qu'ornen es sales des hestaus; arrés vante es mies gràcies; non participi des omenatges que s'autregen as mies fraies; me relèguen ath darrèr lòc enes partèrres; m'excludissen d'eri complètament; e semble qu'ath delà repugni ara vista e ar olfacte.

Ai de jo! A on ei, donc, era causa de tan clara indiferéncia? Ai! ai! Supausi que deu èster perque è eth còr nere.

Mès se qué posqui hèr jo contra es designis deth Destin? S'eth mèn interior ei plen de defèctes e èi nere eth còr, non i a beresa en mèn exterior?

Renóncii a lutar. Ai de jo! S'eth mèn interior siguesse d'acòrd damb eth mèn exterior, non me calerie planher-me ne envejar era sòrt des mies fraies. Supausi que tot eth mèn malastre ven deth mèn còr.

E ara qu'è acabat es cants deth zefir e des flors, vos diderè, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! quauqui cants d'audèths.Vaquí prumèr de tot eth Cant dera aurongla…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trenta quatau net

Era didec:

"…E ara qu'è acabat es cants deth zefir e des flors, vos diderè, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! quauqui cants d'audèths. Vaquí prumèr de tot eth Cant dera aurongla:

Se tengui coma viuenda es terrasses e es cases, en tot hèr-me enlà d'aguesta manèra des mèns semblables es audeths qu'abiten enes arbes e enes rames, ei perque dauant des mèns uelhs arren ei preferible ara condicion d'estranh. Me barrègui, donc, damb es umans pr'amor que non son dera mia espècia, e precisament per èster estranha entre eri.

Viui tostemp coma viatjaira, e atau gaudisqui dera companhia dera gent instruida. Luenh dera sua pàtria, tostemp un ei ben acuelhut damb bontat e damb cortesia.

Quan me demori en ua casa, non voi hèr-les eth mendre escarni as sòns abitants. Me limiti a lheuar aquiu era mia cramba damb materiaus cuelhudi ara vòra des arriuets.

Qu'aumenti eth nombre des individús dera casa; mès non demani participar des sues provision, pr'amor que vau a cercar es mies en lòcs desèrts, e plan per aquerò tiri era afeccion des mèns ostejaires. Pr'amor que se volessa participar des sues provisions, non m'admeterien enes sues cases.

Que sò ath sòn costat quan se trapen amassadi; mès m'aluenhi quan prenen eth sòn minjar. Pr'amor qu'ei des sues bones qualitats que desiri participar e non des sòns hestaus; qu'ei eth sòn merit çò que cerqui e non eth sòn horment; desiri era sua amistat e non eth sòn gran.

Atau, donc, coma que m'abstengui escrupulosament de çò que possedissen es òmes, è era sua afeccion, e me receben enes sues viuendes coma a ua hilha que se sarren contra eth pièch!

E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! vos diderè eth Cant der ihon. Aciu que l'auetz:

Me criden mèstre dera sabença, ai! qui coneish era sabença? Era sabença, era patz e era felicitat non se trapen qu'en isolament. En eth, aumens, i a probabilitats de trapar-les.

Des de que neishí me separè deth mon. Pr'amor que madeish qu'ua soleta gota d'aigua da origina a un torrent, era societat da origina a calamitats. Atau, donc, non botè en era jamès era mia felicitat.

Un uet de quinsevolh mina anciana constituís era mia viuenda solitària. Aquiu, luenh de companhs, amics e parents, sò ar abric de torments e arren me cau crànher des envejosi.

Dèishi enlà es palais somptuosi entàs malerosi qu'abiten aquiu, e es minjars delicadi entàs praubi rics que d'eri se neurissen.

Ena mia austèra solitud è aprenut a reflexionar e a meditar. Era mia anma especiaument a atirat era mia atencion. Qu'è pensat en ben que pòt hèr e en mau que pòt èster colpabla. E è tachat era mia atencion enes qualitats reaus e intèrnes.

Atau è aprenut que non i a alegries ne plasers e qu'eth mon ei un gran uet erigit sus eth uet. Parli escurament, mès jo me compreni. I a causes qu'ei funèstt explicar.

È desbrembat, donc, çò qu'es mèns semblables an eth dret de demorar de jo e çò que jo è eth dret a demorar d'eri. È abandonat ara mia familha, as mens bens e ath mèn país. È passat damb indiferéncia per dessús des castèths. È escuelhut eth vielh trauc dera muralha. M'estimi mès a jo madeish.

Plan per aquerò me criden eth mèstre dera sabença. Ai! Qui coneish era sabença?

E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! vos diderè eth Cant deth falcon. Aciu que l'auetz:

Qu'ei vertat que sò taciturn. Sò, enquia e tot, ombriu a viatges. Cèrtament non sò eth rossinhòl plen de fatuitat qu'eth sòn cant normau fatigue as audèths, e ath quau era intemperància dera sua lengua atrè toti es malastres.

Que sò fidèu as normes deth silenci. Era discrecion dera mia lengua dilhèu sigue eth mèn solet merit, e eth compliment des mèns deuers dilhèu era mia perfeccion.

Redusit ath captivèri pes òmes, m'estongui reservat, e jamès desnishi eth hons deth mèn pensament. Jamès me veiratz plorar es vestigis deth mèn passat. Era instrucción ei çò que cerqui enes mèns viatges.

Atau, donc, eth mèn patron acabe en tot estimar-me e, cranhent qu'era mia imparcialitat e era mia reserva m'atiren er òdi, me tape era vista amb era capucha, d'acòrd damb es paraules deth Koran: "Non escampilhes era vista!"

Estaque era mia lengua sus eth mèn bec damb eth laç que complís es paraules deth Koran: "Non botges era lengua!"

Me sarre, a tot darrèr, damb es traves designades per aguest verset deth Koran: "Non camines pera tèrra damb petulància!"

Que patisqui en veder-me estacat atau; mès, tostemp silenciós, non me planhi des maus que supòrti.

Atau s'a hèt era mia instrucción, madurant pendent fòrça temps es mèns pensaments ena net dera capucha. E ei alavetz quan es reis se tornen sirvents mèns, era sua man reiau ei punt de partida deth mèn vòl e eth sòn punh què de dejós des mèns pès orgulhosi!

E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! vos diderè eth Cant deth cigne. Aciu que l'auetz:

Patron des mèns desirs, dispausi der aire, dera tèrra e dera aigua.

Eth mèn còs ei nhèu, eth mèn còth ei un liri, e eth mèn bec un petit còfre d'ambre daurat.

Era mia reialesa ei hèta de blancor, de solitud e de dignitat. Coneishi es mistèris des aigües, es tresòrs que se sauven ath hons e es meravilhes marines.

E mentre jo viatgi e nadi, posssat peth pròpri velatge, er indiferent que viu ena arena non recuelh jamès es pèrles marines e non pòt aspirar qu'ara esgluma amara.

E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! vos diderè eth Cant dera abelha. Aciu que l'auetz:

Bastisqui era mia casa sus es ticolets. Me neurisqui de çò que se pòt cuélher sense herir es arbes e de çò que se pòt minjar sense escrupuls.

Me cali enes flors e enes frutes, sense destruir jamès ua fruta ne estronhar ua flor; d'era treigui solet ua substància leugèra coma era arrosada.

Contenta damb eth mèn delicat butin torni ena mia casa, a on me tengui as mèns trabalhs, ara mia meditacion e ara gràcia que m'a estat predestinada.

Era mia casa ei bastida d'acòrd damb es leis d'ua arquitectura sevèra; e eth pròpri Euclides s'instruirie admirant era geometria des mèns alveòls.

Era mia cera e era mia mèu son productes dera union dera mia sciéncia damb eth mèn trabalh. Era cera ei eth resultat des mèns afans e era mèu frut dera mia instrucción.

Sonque dempús de hèr-les sénter er amarum deth mèn agulhon, autregi es mies gràcies ad aqueri que les desiren.

Se cerques alegories, te'n vau a brindar ua molt instructiva. Pensa que non pòs gaudir des mèn favors que patint damb paciéncia er amarum des mèns mesprètzi e des mies herides.

Er amor torne leugèr tot aquerìo qu'ei pesant. Se comprenes, aprèssa-te; se non, pòs-te a on ès.

E ara ,ò senhors mèns e senhores mies! vos diderè, se voletz, eth Cant dera parpalhòla. Aciu que l'auetz:

Que sò era aimanta abraçada etèrnament en amor dera mia planestimada era ahlama.

Era lei que regís era mia vida s'està en consumir-me de desir e d'ardor.

Es maus tractaments qu'era mia amiga me hè patir, luenh d'amendrir eth mèn amor, non hèn qu'aumentar-lo e me precipiti entada era, possada peth desir de veir consumada era nòsta union.

Mès era me refuse damb crudeutat e estarne eth teishut de gasa des mies ales. Jamès patic un aimant çò que patisqui jo!

E era candèla me contèste: "Se m'estimes de vertat, non t'esdegues a condemnar-me, pr'amor que patisqui es madeishi torments que tu…

Qu'un enamorat s'ahlame, arren a d'estonant; mès òc que cau que ne sigue de qué era sua estimada corre era madeisha sòrt.

Eth huec m'estime coma jo l'estimi; e es sues alendades inflamades m'usclen e me delissen.

Vò apressar-se a jo, e se m'avale; vò junher-se a jo en amor, mès solet pòt realizar es sòns desirs en tot destruir-me.

Peth huec m'arrinquèren dera mia casa damb era mia fraia era mèu. Dempús, en separar-me d'era, meteren entre nosati un espaci immens.

Era mia sòrt s'està en espàrger era mia lum, en usclar, en vessar lèrmes. E me consumisqui per alugar as auti!"

Atau me parlèc era candèla. Mès eth huec, en tot acarar-se damb nosates dues, mos didec:

"Ò vosates es tormentades pera mia ahlama! Per qué vos planhetz peth doç instant dera union?

Erosi es que beuen, metre jo sò eth sòn coper. Erosa vida era d'aqueth que, consumit pera mia ahlama immortau, morís per çò d'aubedir es leis der amor!"

E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! vos diderè eth Cant deth corbàs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trenta cincau net

Era didec:

"… E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! vos diderè eth Cant deth corbàs.

Aciu que l'auetz:

Òc, ja sai que vestit de nere, vengui a trebolar, damb eth mèn crit inoportun, çò de mès pur, e a hèr amargant çò de mès doç.

Madeish quan neish era auròra qu'ena net, me'n vau entàs campaments primaueraus e les ahisqui ara separacion.

Se veigui ua felicitat complèta, proclami eth sòn proxim finau; s'aubiri un palai magnific, anóncii era sua roïna imminenta.

Òc, que ja sai que me repoteguen tot aquerò, e que sò pejor auguri que Kascher e mès sinistre que Jader.

Mès, ò tu que censures era mia conducta! se coneishesses era tua vertadèra felicitat coma jo coneishi era mia, non trantalharies a caperar-te, coma jo, damb un vestit nere; e en cada moment te contestaries damb planhs.

Mès vans plasers ocupen es tòns moments, e era tua vanitat te retie aluenhat des caminòus dera sabença.

Desbrembes qu'er amic sincèr ei aqueth que te parle clarament e non aqueth que t'amague es tòns errors; qu'ei aqueth que te repotegue e non aqueth que te desencuse; eth que t'ensenhe era vertat e non eth que resvenge es sues injúries.

Pr'amor qu'eth que te repotegue desvelhe en tu era vertut quan ei adormida, e te met en garda en tot inspirar-te temors saludables.

Per çò que hè a jo, vestit de dòu, plori pera vida hujutiva que s'escape, e non posqui mens que planher-me cada còp que veigui ua caravana qu'eth sòn conductor accelère era marcha.

Per tant, sò semblable ath predicador dera mesquita, e non ei causa naua qu'es predicadors vagen vestidi de nere.

Mès ai! que solet objèctes muts e inanimats responen ara mia votz profetica.

Ò tu, que tan dura as era aurelha! Desvelha-te, fin finau, e compren çò qu'indique era broma baisha deth maitin: que non i a ena tèrra arrés que non s'age d'esforçar entà entreveir quauquarren deth mon invisible!

Mès, que non m'entenes, non m'entenes! e a tot darrèr me n'encuedi que sò en tot parlar damb un mòrt!

E ara, se voletz, ò senhors mèns e senhores mies! vos diderè eth Cant deth poput. Aciu que l'auetz:

Quan venguí de Saba, coma messathèr d'amor, l'autregè ath rei daurat era carta dera reina de uelhs cerosi.

E me didec Soleiman: "Ò poput! que m'as hèt a vier de Saba ua notícia que hè dançar eth mèn còr."

E m'aumplic de favors, e me botèc en cap aguesta corona encantadora qu'amii des d'alavetz.

E m'ensenhèc era sabença. Plan per aquerò torni soent ena solitud des mèns pensaments e m'en brembi des sòns ensenhaments tau coma me les autregèc.

Me didec: "Te cau saber, ò poput! que s'eth còr auesse auut suenh d'intruir-se, era intelligéncia entrarie en sens des causes; s'er esperit siguesse bon, veirie es senhaus dera vertat; s'era consciéncia sabesse compréner, se'n saberie sense cap dificultat des notícies bones;

S'era anma se daurisse as influéncies mistiques, receberie lums subernaturaus; s'er interior siguesse pur, quedarien ath descubèrt es mistèris des causes, e era Patrona Divina se deisharie veir.

Se mos despolhèssem des vestidures der amor pròpri, non i auirie ja ena vida obstacles, e er esperit non segregarie ja pensaments geladi.

D'aguesta sòrta eth tòn temperament poirie aquerir eth grad d'equilibri que constituís era salut espirituau e serie eth tòn pròpri mètge.

Saberies refrescar-te damb eth ventalh dera esperança e premanir-te tu madeisha eth mirabelièr deth refugi, dera correccion, dera solitud e dera direccion.

Saberies moler-te en mortèr dera paciéncia, tamisar-te damb eth tamís dera umanitat, e administrar-te es remèdis espirituaus, dempús dera vesilha nocturna, ena solitud deth maitin, cara a cara dera Divina Amiga.

Pr'amor qu'aqueth que non sap extrèir un sens allegoric deth sorriscle agre dera pòrta, deth mormolh dera mosca e deth movement des insèctes que s'esguitlen peth povàs;

aqueth que non sap compréner çò que vò díder era marcha dera broma baisha, eth resplendor der miratge e eth color dera broma, non se trape en grop des persones intelligentes."

E dempús de recitar atau aguesti vèrsi de flors e d'audèths, era joena Tohfa se carèc.

Alavetz, de toti es punts deth palai, se quilhèren afogades exclamacions des genn. E eth jeique Eblis venguec a punar-li es pès e es reines vengueren a abraçar-la plorant. E toti amassa se meteren a hèr damb es mans e damb es uelhs gèsti e senhaus que significauen clarament: "Qu'auem era lengua travada d'admiracion, e non pòden gésser paraules dera nòsta boca! Dempús comencèren a sautar enes sòns sèti cadenciosament e lheuant es cames en aire, çò que volie díder clarament en sòn lenguatge de genn: "Be n'ei de beròi! Tu qu'as subergessut! Qu'èm meravilhadi. T'ac arregraïm fòrça!" E er efrit Maimun, atau coma eth sòn companh de lejor, se lheuèc e se metec a dançar damb eth dit calat en cu, çò que volie díder en sòn lenguatge: "Que sò hòl d'entosiasme!"

E Tohfa, esmoiguda en veir er efècte costat enes genn per aqueri cants e aqueri poèmes, les didec: " Per Allà, ò senhors mèns e senhores mies! que se non siguessa fatigada, encara vos auria dit mès cants e mès versi tanhents as autes flors flairoses, èrbes e audèths, mès que mès es cants deth rossinhòl, dera catlha, deth capleugèr, deth canari, dera tortòla, dera paloma, deth parrat, deth pavon reiau, deth faisan, deth milan, deth voltor, dera agla e der estruci; e vos auria dit es cants de quauqui animaus, coma eth gosset, eth camelh, eth shivau, er onagre, eth saumet, era jirafa, era hormiga, era gasèla, eth moton, eth vop, era craba, eth lop, eth leon e fòrça d'auti. Mès, *inschalah*! ja mos traparam en ua auta escadença. De moment, li prègui ath jeiqui Eblis que m'amie en palai deth mèn patron er Emir des Credents que deu èster plan inquiet per jo. E desencusatz-me per non poder assistir ara circoncision deth mainatge e as nòces dera joena efrita.

De verat, que non posqui.!"

Alavetz didec eth jeique Eblis: "Vertadèrament, ò Òbra Mèstra des Còrs! se mos delís eth còr en saber-mo'n que mos vas a deishar lèu. Non poiries demorar-te encara un shinhau mès entre nosati? Mos balhes a tastar es doci e mo les très des pòts! Per Allà sus tu, ò Tohfa! Alegra-mos damb uns instants mès!" E Tohfa contestèc: "De vertat qu'era causa ei per dessús dera mia capacitat. E me cau tornar ath costat der Emir des Credents, pr'amor que, ò Eblis! non ignòres qu'es hilhs dera tèrra non pòden gaudir dera vertadera felicitat qu'ena tèrra. E era mia anma s'entristís per èster tan luenh des

sòns semblables! Ò vosati toti! Non me retengatz aciu mès temps contra es impulsi deth mèn còr!”

Alavetz Eblis li didec: “Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs! Mès abans, ò Tohfa! voi dider-te que coneishi ath tòn ancian mèstre de musica, er admirable Ishak Ibn-Ibrahim de Mossul!”

Dempús arric e didec: “E eth tanben me coneish, pr’amor qu’en cèrta cauhada d’iuèrn passèren entre nosati cèrtes causes que non deisharè de condar-te ath mèn torn, *inshalah!* bèth dia. Pr’amor qu’era istòria des mies relacions damb eth ei ua istòria longa; e encara non aurà desbrembat es posicions de laüt que l’auí d’ensenhar ne era joena d’ua net que l’auí de procurar. E non ei ara eth moment avient entà condar-te aquerò, donques qu’as tanta prèssa entà tornar damb er Emir des Credents. Ça que la, non se diderà qu’as gessut d’entre nosati sense arren entre es mans. Plan per aquerò te vau a mostrar un recors de laüt, que damb eth seràs exaltada peth mon sancer, e seràs encara mès estimada peth tòn patron eth califa.”

E era contestèc: “Hè çò que volgues!”

Alavetz Eblis cuelhec eth laüt dera joena e toquèc ua pèça mejançant un metòde nau, damb escales meravilhoses, repeticions insolites, e *vibratos* perfeccionadi. E entenent aquera musica, li semblèc a Tohfa que guaire auie aprenut enquiath moment ère equivocat, e aquerò que venguie d’apréner deth jeique Eblis (sigue confonut) ère hònt e basa d’armonia. E s’alegrèc de pensar que poirie hèr escotar aquera musica naua ath sòn patron er Emir des Credents e a Ishak Al-Nadim. E entà auer era seguretat de qué non s’enganharie, volec repetir, en preséncia d’aqueth qu’ac auie tocat, era armonia entenuda. Cuelhec, donc, eth sòn laüt des mans deth jeique Eblis, e en tot deishar-se amiar peth prumèr ton qu’eth li balhèc, repetic era pèça ara perfeccion. E exclamèren toti es genn: “Excellent!” E Eblis li didec: “Vaquí qu’ès ara, ò Tohfa! enes limits extrèms der art. Atau, donc, vau a redigir-te un diplóma signat per toti es caps des genn, qu’en eth se te reconeisherà e proclamarà coma era milhor tocadora de laüt dera tèrra. E en aguest madeish diplòma te nomentarè “lòctenenta des audèths”. Pr’amor qu’es poèmes que mos as recitat e es cants que mos as favorit te hèn sense parièr; e te merites èster ath cap des audèths musics.”

E eth jeique Eblis ordenèc cridar ar escrivan principau, que cuelhec ua pèth de poth, e ara seguida la premanit entà escríuer eth diplòma en qüestion…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trenta siesau net

Era didec:

… E eth jeique Eblis ordenèc cridar ar escrivan principau, que cuelhec ua pèth de poth, e ara seguida la premanit entà escríuer eth diplòma en qüestion. Dempús escriuec ath dessús, damb ua letra beròia, en caractèrs *kufucs* de linhes perfèctes, çò que li dictèc eth jeique Eblis. E quedèc clar e reconeishut en aqueth diplòma qu’era joena Tohfa serie en

avier lòctenenta des audèths, e que, per çò deth decret especiau, se la nomentaua sultana des tocadores de laüt e des cantaires. E se formalizèc aqueth diplòma damb eth sagèth deth jeique Eblis, e se gravèc damb es sagèths des auti caps des genn. E dempús ac sauvèren en un petit còfre d'aur, e l'ac autregeren ceremoniosament a Tohfa que lo cuelhec e se lo hec a vier en front en accion de gràcies.

Alavetz Eblis hec un gèst as que l'enrodauen e de seguit entrèren uns genn cargadi cada un damb un armari. E botèren dauant de Tohfa aqueri armaris, qu'èren dotze, toti parièrs. E Eblis les dauric un darrèr der aute, pr'amor de mostrar-li eth contengut a Tohfa, en tot dider-li: "Que sòn dera tua proprietat!" E vaquí qu'eth prumèr armari ère totafèt plen de peireries; eth dusau, de dinnars d'aur; eth tresau, d'aur en lingòts; eth quatau, de jòies d'orfebreria; eth cincau, de candelèrs d'aur; eth siesau, de confitures seques e de mirabelèrs; eth setau, de lenceria de seda; eth ueitau, de cosmetics e perhums; eth nauau, d'esturments musicaus; eth dètzau, de vaishèra d'aur; er onzau, de vestits de brocat e eth dotzau, de vestits de seda de toti es colors.

E quan Tohfa auec guardat eth contengut d'aqueri dotze armaris, Eblis hec un senhau as portaires, que de seguit se meteren ena esquia es armaris e se meteren en fila darrèr de Tohfa.

Alavetz vengueren es reines des genn a dider-li adiu, plorant ara lòctenenta des audèths; e era reina Kamariya li didec: "Ò fraia mia! donques que mos abandones, ai! permeteràs aumens, que bèth còp te vengam a veir en pabilhon qu'abites, e mos alegraram es uelhs damb era tua preséncia, que desrabe era rason. Mès supausi que tanben voleràs en avier, en sòrta d'estar-me invisibla, cuelha jo era forma de hemna terrestra e te desvelha damb eth mèn alend." E didec Tohfa: "Damb tot er còr amistós, ò fraia mia Kamariya! Solide m'alegrarè en desvelhar-me jos era bohada deth tòn alend e senter-te ajaçada ath mèn costat." E ara seguida se puneren per darrèr viatge, e se heren mil salutacions e mil juraments d'aimants.

Alavetz Eblis inclinèc era esquia dauant de Tohfa, e la cuelhec, cama aciu cama enlà, en sòn còth. E ath miei d'adius e d'alendades de pena, se metec a volar damb era, seguit d'apròp pes genn portaires qu'amaiuen ena esquia es armaris. E en un virament de uelhs, arribèren toti, sense contratemps, en pabilhon der Emir des Credents de Bagdad. E Eblis deishèc delicadament a Tohfa en sòn lhet e es portaires alinhèren ordenadament contra era paret es armaris. E dempús de punar era tèrra entre es mans dera lòctenenta des audèths se retirèren toti, damb Eblis en cap, sense hèr eth mendre bronit, coma auien vengut.

Quan Tohfa se trapèc en sòn quarto e en sòn lhet, li semblèc que jamès auie gessut d'eth e credec que guaire l'auie arribat non ère qu'un saunei. Atau, donc, entà assegurar-se'n dera realitat des sues sensacions, cuelhec eth laüt, lo templè, e toquèc segontes eth nau metòde qu'auie aprenut d'Eblis, en tot improvisar vèrsi tanhents ara tornada. E er eunuc que susvelhaue eth pabilhon entenec tocar e cantar laguens deth quarto, e exclamèc: "Per Allà, qu'ei era musica dera mia senhora Tohfa!"

E se precipitèc dehòra, corrent coma un òme acaçat pes beduins, e queiguent e lheuant-se, de tant emocionat que se trapaue, arribèc ath costat deth cap eunuc Massrur eth pòrta simitarra, que hège era garda coma de costum, ena porta der Emir des Credents. E queiguec as sòn pès, dident: "*Ya sidi! ya sidi*!" E Massrur didec: "Qué te cau? e qué vies a hèr aciu ad aguesta ora?" Er eunuc didec: "Hè lèu *ya sidi*! a desvelhar ar Emir des Credents! Qu'amii ua bona notícia!" E Massrur comencèc a repotegar-lo, dident: "Ès hòl, ò Sawab! entà creder-me capable de desvelhar en aguesta ora ath nòste patron eth califa?" Mès er aute persutèc de tau sòrta e se metec a cridar tan fòrt, qu'eth califa acabèc en tot enténer eth sorrolh e desvelhar-se. E preguntèc de laguens estant: "*Ya Massrur*! A qué ei degut aguest rambalh de dehòra?" E Massrur, tremolant, contestèc: "Qu'ei Sawab, eth garda deth pabilhon, ò senhor mèn! que ven a cercar-me entà dider-me: "Desvelha ar emir des Credetns!" E eth califa preguntèc: "Qué ei çò que m'as de díder, ò Sawab?" E er eunuc se metec a gasulhar: "*Ya sidi! ya sidi!"* Alavetz Al-Raschid li didec a ua des esclaues que velhauen eth sòn saunei laguens: "Vè-te'n a veir de qué se tracte!"

Alavetz gessec era joena a cercar as eunucs, e hec entrar ath garda deth pabilhon. E se trapaue en tau estat, que, en veir ar Emir des Credents, se'n desbrembèc de punar era tèrra entre es sues mans, e li cridèc, coma se parlèsse damb un des sòns semblables: "*Yalah*, lhèua-te lèu! Era mia senhora Tohfa ei en sòn quarto e tocant eth laüt. Tè, vene a entener-la, ò òme!" E eth califa, estonat, guardèc ar esclau sense poder badar boca. E er aute didec: "Non as entenut eth començament deth mèn discors? Que non sò hòl, per Allà! Te digui qu'era mia senhora Tohfa ei seiguda en sòn dormitòri, tocant eth laüt e cantant. Vene lèu! Hè lèu!" E Al-Raschid se lheuèc e se metec ara prèssa eth prumèr vestit que cuelhec a man, sense compréner, totun, ne ua soleta paraula der eunuc, ath quau didec: "Maudit! se qué dides? com gauses parlar-me dera tua senhora Sett Tohfa? Non sabes qu'a despareishut deth sòn quarto, quan èren barrades pòrtes e hièstres, e qu'eth mèn visir Giafar, que se'n sap de tot, m'a afirmat qu'era sua desaparicion non ei naturau senon òbra des genn e des sòn maleficis? Maudit sigues, ò esclau! que gauses desvelhar ath tòn senhor per tòrt de bèth saunei grossièr qu'as auut en tòn cervèth nere!" E eth califa, a maugrat de tot, non podec mens que meter-se a arrir en veir era lhocaria der eunuc Sawab. E li didec: "S'ei cèrt eth tòn discors, que serà ben entà tu; pr'amor que te desliurarè e de balharè mil dinnars daur; mès se tot ei faus, e per auança te digui qu'aquerò ei faus e producte d'un saunei de nere, te harè crucificar." E er eunuc exclamèc, lheuant es braci entath cèu: "Ò Allà! Ò Protector! Ò patron dera susvelhança! hè que non aja auut jo en mèn cervèth nere un saunei o ua vision!"

E se metec a caminar dauant, daurint era marcha ath califa, dident: "Es aurelhes son entà enténer e es uelhs entà veir. Vene, donc, à veir e escotar damb es tòns uelhs e es tues aurelhes!"

E quan Al-Raschid auec arribat ena pòrta deth pabilhon, entenec eth son deth laüt e era votz de Tohfa cantant. E precisament en aqueth moment cantaue e tocaue d'acòrd damb eth metòde que l'auie ensenhat eth jeique Eblís. E Al-Raschid, capvirat e retient a penes era rason que se l'escapaue, metec era clau ena sarralha; e era sua man se remie a daurir, de tant que tremolaue. Fin finau, ath cap d'un moment, se remetec, e emparant-se ena

pòrta, que cedic, entrèc dident: “*Bismilah*! Que sigue confonut eth Maligne! Me refugi en Allà contra es maleficis!”

Quan Tohfa vedec entrar ar Emir des Credents, tan capvirat e tremolós pera emocion, se lhuèc viuament e anèc ath sòn encontre. E l’enrodèc damb es sòns braci e lo sarrèc contra eth sòn còr. E Al-Raschid deishèc anar un sorriscle coma se rendesse era anma, e queiguec estavanit, picant damb eth cap abans que damb es pès. E Tohfa l’esposquèc damb aigua de ròses muscada, e li banhèc es possi e eth front enquia que se remetec deth sòn estavaniment. E s’estèc pendent un moment coma un òme embriac. E ath long des sues caròles baishauen lèrmes e banhauen era sua barba. E quan se li remetec eth sen complètament podec fin finau plorar liurament damb tota era sua alegria en pièch dera sua estimada, que ploraue tanben. E es frases que se dideren e es amorasses que se prodiguèren son per dessús de toti es discorsi. E Al-Raschid li didec: “Ò Tohfa! cèrtament era tua abséncia ei ua causa extraordinària; mès era tua arribada n’ei encara mès e va mes enlà der enteniment.” E era contestèc: “Per vida tua, ò senhor mèn! qu’ei vertat! Mès, se qué dideràs quan, dempús de condar-t’ac tot, t’ac aja ensenhat tot?”

E sense balhar-li temps a contestar, l’expliquèc era entrada silenciosa deth vielh jeique en pabilhon, era dança alhocardida d’Eblis, era baishada pes lavabos, aquerò deth shivau alat e era residéncia des genn, en tot parlar-li ath delà des reines des genn, e mès que mès dera beresa de Kamariya, en tot mentar-li es minjars e es aunors, es cants des flors e des audèths, era leçon de musica d’Eblis, e fin finau, ço restacat ath diplòma que l’auien redigit en tot nomentar-la lòctenenta des audèths. E despleguèc dauant deth califa eth diplòma sabut, escrit en pèth de poth. Dempús, cuelhent-lo dera man li mostrèc, un darrèr der aute, es dotze armaris damb eth sòn contengut, que non poirien descríuer mil lengües ne anotar mil registres…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trenta setau net

Era didec:

… li mostrèc, un darrèr der aute, es dotze armaris damb eth sòn contengut, que non poirien descríuer mil lengües ne anotar mil registres. E aqueri armaris sigueren çò que mès tard servic de basa des riqueses des Bani-Barmak e des Bani-Abbas.

Per çò d’Al-Raschid, ena sua alegria per trapar ara sua planestimada Òbra Mèstra des Còrs, hec decorar e illuminar Bagdad des d’un arriu ar aute arriu, e organizèc hestaus esplendids qu’en eri non quedèc desbrembat cap praube. E pendent aguesti hestaus, Ishak Al-Nadim, ath quau s’ennautèc mès que jamès en aunors e dignitats, cantèc en public eth cant que, per agraïment, non deishèc d’ensenhar-li Tohfa e qu’era madeisha auie aprenut d’Eblis (confonut sigue!)

E Al-Raschid e Òbra Mèstra des Còrs non cessèren de víuer ua vida deliciosa, damb prosperitat e amor, enquiara arribada dera Provedidora de hòsses.

“E tau ei, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, era istòria dera joena Tohfa, Òbra Mèstra des Còrs, lòctenenta des audèths.”

E eth rei Schahriar se meravilhèc d’aguest relat de Schahrazada enquiath limit dera meravilha, mès que mès des poèmes e cants des flors e des audèths, e sustot deth cant deth Puput e deth cant deth Corbàs. E pensèc ath sòn laguens: “Per Allà, qu’aguesta hilha deth mèn visir a estat entà jo ua benediccion insigna! E ua persona deth sòn merit e des sues qualitats non se merite era mòrt. Me cau, donc, abans de qué decidisca definitivament sus era, que reflexiona pendent bèth temps encara. E ath delà, que pòt saber d’autes istòries non mens admirables, e condar-me-les!” E se sentec en un estat d’exaltacion coma non l’auie sentut enquia alavetz, de sòrta que non podec mens que sarrar a Schahrazada contra eth sòn còr, e dider-li: “Benedides siguen es hemnes que se te retiren, ò Shcharazada! Aguesta istòria m’a esmoigut ar arràs damb es cants de flors e d’audèths que contie e damb eth gran ensenhament que m’an enriquit aguesti poèmes. Atau, donc, o vertuosa e estimada hilha deth mèn visir! s’encara as entà condar-me ua o dues o tres o quate istòries coma aguesta, non dobtes a començar-les. Pr’amor qu’aguesta net senti era mia anma padegada e refrescada damb es tues paraules, e eth còr conquistat pera tua eloqüéncia.”

E Schahrazada contestèc: “Que non sò qu’ua esclaua deth mèn patron eth rei, e es sues laudances son per dessús des mèns merits. Mès, donques qu’ac desires, m’agradarie condar-te hèts relatius a hemnes, a capitans de policia e a d’autes causes parières; encara que me cau pòur qu’es mies paraules ofenen ath tòn esperit e ath tòn amor pera morau, pr’amor que seràn un shinhau liures e atrevides. Pr’amor que, ò rei deth temps! eth pòble ignòre generaument eth lenguatge discrèt, e es sues expressions depassen es limits des convenences. Per tant, se vòs que passa per dessús d’eres, passarè, mès, se vòs que me cara, me cararè!” E didec eth rei Schahriar: “Plan que pòs parlar, Schahrazada! pr’amor qu’arren me poirà estonar de part des hemnes, e sai que son semblables a ua costelha retortilhada; e ei sabut que, quan se vò adretir ua costelha retortilhada, encara se la retortilhe mès; e se se persute, se trinque.

Parla, donc, sense reticéncies, donques qu’eth sen non s’està luenh de nosati des deth dia qu’auec lòc era traïson dera esposa maudida que ja sabes!” E prononciades aguestes paraules, eth ròstre deth rei Schahriar s’entristic còp sec, s’arroncilhèren es sues celhes, s’esblancossic e eth sòn estat se tornèc en un mau estat. E tot aquerò arribèc solet en rebrembar era anciana desaventura. Atau, donc, en veir aqueth cambiament que non anonciaue arren tranquillizador, era petita Doniazada exclamèc de seguit: “Ò fraia mia! se te platz, hè lèu a condar-mos çò que mos as anonciat respecte as capitans de policia e as hemnes, e non cranhes arren de part d’aguest rei ben educat, que ja sap qu’es hemnes son coma es peireries, ues damb taques, tares e defèctes, e d’autes pures, transparentes e a tota pròva. E milhor que tu e milhor que jo, saberà eth trapar era diferéncia e non confóner es jòies damb es calhaus!”

E Schahrazada didec: “Qu’ei vertat, ò petita! Atau, donc, damb eth còr amistós li vau a condar ath nòste patron era **Istòria d’Al-Malek Al-Zahèr Rokn Al-Din Baibars Al-Bondokdari e des sòns capitans de policia**, e çò que les arribéc!”

Istòria de Baibars e des capitans de policia

Schahrazada didec:

Se conde (mès Allà er invisible ei eth mès sabent) qu'en d'auti tempsi i auie en Egipte, en Eth Caire, un sultan entre es sultans valerosi e poderosi dera plan illustra raça de Baharirtas turcomans. E se cridaue eth sultan Al-Malek Al-Zaher Rokh Al-Din Baibars Al-Bondokdari. E jos eth sòn regnat ludec er Islam damb un esplendor sense precedents, e er Empèri s'estenec gloriosament des der Orient enquias confinhs prigonds d'Occident. E sus era superfícia dera tèrra d'Allà, e jos eth cèu blu non quedèc de pès cap plaça fòrta des francs e des nazarens, qu'es sòns reis sigueren eth tapís entàs pès d'aqueth sultan. E enes planhères verdes, e enes desèrts, e sus es aigües, non s'entenie cap auta votz que non siguesse era votz d'un Credent, ne s'entenien passi que non siguessen es passi d'aqueth que caminaue pera via dera rectitud. Benedit sigue entà tostemp aqueth que mos ensenhèc eth camin, eth Planestimat, hilh d'Abdalah eth Khoreichita, senhor nòste e sobeiran Ahmad-Mohammad, er Enviat (damb eth era pregària e era patz e es mès escuelhudes benediccions. Amin)

E vaquí qu'eth sultan Baibars estimaue ath sòn pòble e ère estimat per eth; e quan d'apròp o de luenh se referie ath sòn pòble, ja damb respècte ara indumentària e costums, ja damb respècte a tradicions e usatges locaus, l'interessaue ar arràs. Atau, donc, non solet l'agradaue veir totes es causes damb es sòns pròpris uelhs senon tanben escotar-les as narradors; e auie ennautat enquiàs mès nautes categories ad aqueri des sòns oficiaus, gardes e familhars que milhor sabien condar es causes deth passat e expausar es causes deth present.

Atau, donc, ua net que se trapaue mès dispausat que de costum a escotar e a instruir-se, amassèc a toti es capitans de policia de Eth Caire, e les didec: "Voi qu'aguesta net me condetz çò mès digne de tot çò que sabetz." E contestèren eri: "Per dessús des nòsti caps e des nòsti uelhs! Mès vò eth nòste patron que condem quauquarren que mos age arribat personaument, o quauquarren que sapiam que l'a arribat a un aute?" E didec Baibars: "Qu'ei delicada era pregunta. Plan per aquerò, que cada un de vosati sigue en libertat de condar çò que volgue, mès damb era condicion de qué sigue çò de mès estonant possible!" E contestèren: "Plan ben, *ualah*, ò senhor nòste! Te pertanh eth nòste engenh, atau coma era nòsta lengua e era nòsta felicitat!"

E eth prumèr qu'auancèc entre es mans de Baibars, entà començar eth sòn relat, ère un capitan de policia que se cridaue Moin Al-Din, damb eth hitge ulcerat d'amor pes hemnes e eth còr embolhat enes sues coes sense pòsa. E dempús des desirs de longa vida ath sultan, dicec: "Jo, ò rei deth temps! te condarè un eveniment extraordinari que me tanh personaument e que m'arribèc enes prumèrs tempsi deth mèn cargue!"

E s'exprimic atau:

Istòria condada peth prumèr capitan de policia

“Te cau saber, ò senhor mèn e corona deth mèn cap! que quan entrè ath servici dera policia de Eth Caire, jos es ordes deth nòste cap Alam Al-Din Sanjar, èra jo molt ben considerat, e tot hilh de nasejaire, de gosset o de penjat, enquia e tot hilh de vop, me cranhie e tremolaue, madeish qu’ua calamitat, e hugie de jo coma deth mau d’aire auriò. E quan anaua a shivau pera ciutat, era gent d’aguesta classa me senhalauen damb eth dit e se guinhauen es uelhs de manèra acordada, mentre que d’auti amolonauen en solèr damb es sues mans es salutacions respectuoses que me balhauen en passar. E jo no ne hèja cabau des sòns gèsti, coma se siguesse ua mosca que m’auesse heregat eth penis. E seguia eth mèn camin damb actitud capinauta.

Un dia, èra seigut en pati deth walí, damb era esquia emparada ena paret, e pensaua ena mia granesa e ena mia importància, quan de ressabuda vedí quèir deth cèu ena mia hauda quauquarren tan pesant coma era senténcia deth judici finau. E ère ua borsa plia e sagerada. E la cuelhí damb es mies mans e la daurí e vessè eth contengut enes plecs dera mia ròba. E compdè enquia cent dracmes, ne ua mès, ne ua mens. E per mès que guardè pertot, sus eth mèn cap e ath mèn entorn, non podí desnishar ara persona que l’auie deishat quèir. E didí: “Laudances ath Senhor, Rei des règnes Visibles e Invisibles!” E hi desparéisher era borsa entre era ròba. E vaquí çò que tanh ada era.

A londeman, me reclamaue eth servici en madeish lòc qu’era vesilha. E ja hège un moment qu’èra aquiu quan me queiguec pesadament un objècte en cap e me botè de mala encolia. E guardè damb mina furiosa, e vedí, per Allà! qu’ère ua borsa plia, totafèt fraia dera auta que l’auí d’autrejar eth dret d’asil ath costat deth mèn còr. E la manè a escauhar-se en madeish lòc pr’amor de que hesse companhia ara sua fraia màger e protegisse eth sòn pudor contra es desirs indiscrets. E madeish qu’era vesilha, lheuè eth cap e lo baishè, e virè eth còth e lo revirè, e virè sus jo madeish e m’immobilizè, e guardè a dreta e quèrra, mès sense arténher tralha der expedidor d’aquera encantadora plan venguda. E me preguntè: “Dormisses o non dormisses?” E contestè: “Que non dormisqui, non, per Allà! Que non ei damb jo eth saunei.” E coma se non s’auesse passat arren, me recuelhí era òrla deth vestit, e gessí deth palai damb mina indiferenta, escopint en solèr a cada pas.

Mès eth tresau viatge cuelhí es mies precaucions. Efectivament, tanlèu arribè en lòc sabut, contra eth quau normaument me vantaua en tot admirar-me, m’estirè en solèr, e simulant dormir, me metí a roncar damb tant sorrolh coma se siguesse ua vegada de camelhs escapadi. E de pic, ò senhor sultan mèn! sentí en melic ua man que cercaue sabi pas qué. E coma que non auia arren a pèrder damb aquera intervencion, deishè qu’era man sabuda escorcolhèsse era mercaderia de naut en baish; e quan me semblèc que s’aventuraue peth camin mès estret deth districte, la cuelhí bruscament, dident: “Per a on te cales, ò fraia mia?” E m’incorporè, daurint es uelhs, e vedí qu’era pròprietària dera gentila man, ornada d’anèths de diamants, qu’auie escorcolhat aqueth camin de perdicion, ère ua joena *feerica*, ò senhor sultan mèn! que me guardaue arrint. E ère coma eth gensemin. E li didí: “Confiança e amistat, ò senhora mia! Eth mercadèr e era sua mercaderia son dera tua proprietat. Mès ditz-me de quin partèrra ei era ròsa, e de quin flòc ei eth jacint, de quin jardin ei eth rossinhòl, ò era mès desirabla des joenes!” E mentre parlaua atau, auí suenh de non deishar-la.

Alavetz, sense eth mendre aclapament en gèst ne ena votz, era joena me hec un gèst entà que me lheuèssa, e me didec: "*Ya Si-Moin*! lhèua-te e seguis-me, se desires saber se qui sò e quin ei eth mèn nòm." E jo, sense trantalhar un moment, coma se la coneishèssa de hège temps, o coma se siguessa jo eth sòn frair de lèit, me lheuè, e dempús de secodir-me eth vestit e ajustar-me eth turbant, me metí a caminar a dètz passi d'era entà non cridar era atencion, mès sense deishar-la de uelh ne un solet moment. E d'aguesta sòrta arribèrem ath hons d'un separat carreron sense gessuda, a on me hec senhaus de qué podia apressar-me sense pòur. E l'abordè arrint, e sense tardança volí hèr alendar ath sòn costat er aire ath *mainatge* deth sòn pair. E entà non quedar coma pèc o coma idiòta, hi gésser ath *mainatge* sabut e li didí: "Aciu que l'as, ò senhora mia!" Mès era me guardèc damb mina mespredosa, e me didec. "Sauva-te-lo, ò capitan Moin! pr'amor que se va a constipar." E contestè damb era audida e era aubediéncia, e higí: "Que non i a cap inconvenent, tu ès era que mane, e jo sò eth que aumplisses de favors. Mès, ò hilha legitima! donques que çò que te tempte non ei aguest gròs nèrvi de confitura en aguesta verga damb es sòns complements, per qué m'as gratificat damb dues borses plies e m'as hèt gatalhèues ath melic, e m'as hèt a vier aciu, en aguest escur carreron propici as sauts e as assauts?" E era me contestèc: "Ò capitan Moin! qu'ès er òme d'aguesta ciutat que l'è mès confiança, e plan per aquerò m'è dirigit a tu damb preferéncia a quinsevolh aute. Mès qu'ei per un aute motiu que non sospeches!" E jo didí: "Ò senhora mia! quinsevolh que sigue eth motiu, t'ac agraïsqui. Parla! Quin servici demanes ar esclau qu'as crompat damb dues borses de cent dracmes?"

E era arric e me didec:

"Pro que visques fòrça temps! Escota! Te cau saber, ò capitan Moin! que sò ua hemna qu'ei enamorada d'ua joeneta. E eth sòn amor lugrege coma huec enes mies entralhes. E encara qu'auessa jo mil lengües e mil còrs, non serie mès viua aguesta passion que tant me penetre. E aquerò ei un mistèri d'amor. E entre era e jo i a un apassionat pacte acordat damb promeses e damb juraments. Pr'amor qu'era uscle per jo damb un amor parièr. E jamès se maridarà era e jamès me tocarà a jo un òme. E es nòstes relacions datauen ja de hège fòrça temps, e èrem inseparables, minjant e beuent amassa e dormint en madeish lhet, quan un dia, eth sòn pair, eth kadí de barba maudida, se n'encuedèc des nòstes relacions e les talhèc d'arraïc, isolant complètament ara sua hilha e dident-me que me trincarie es mans e es pès s'entrèssa ena sua casa. E des d'alavetz non è pogut veir ara adorada, que, segontes me n'è sabut indirèctament, ei coma hòla per çò dera nòsta separacion. E precisament entà aleugerir eth mèn còr e proporcionar-li quauqua alegria è decidit demanar era tua ajuda, ò capitan sense parièr! convençuda de qué solet tu me pòs hèr a vier era alegria e era tranquillitat!"

Per çò que hè a jo, ò senhor sultan mèn! en enténer aguestes paraules dera incomparabla joena qu'auia dauant des mèns uelhs, me quedè estupefacte e didí entà jo: "Ò Allà Totpoderós! E des de quan es joenetes se transformen en joenets, e es crabes en mardans? E quina sòrta de passion e quina espècia d'amor pòden èster era passion e er amor d'ua hemna per ua auta hemna? E com en un virament de uelhs pòt créisher eth cornishon damb es sòns complements a on non i a un terren a posita entà cultivar-lo?" E piquè es mies mans ua contra era auta damb estonament, e li didí ara joena: "Ò senhora

mia! Per Allà! que non compreni arren de çò que m'a condat era tua gràcia! Explica-m'ac peth menut des deth començament. Pr'amor que, *ualahi*! jamès è entenut a díder que siguesse ua causa normau qu'es cabiròles alendessen pes cabiròles e es garies pes garies!" E era me didec: "Cara-te, ò capitan! pr'amor qu'aquerò ei un mistèri d'amor, e son pòques es persones capables de compréner aquerò…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trenta ueitau net

Era didec:

"…"Cara-te, ò capitan! pr'amor qu'aquerò ei un mistèri d'amor, e son pòques es persones capables de compréner aquerò. Qu'ei pro que t'en sàpies de qué compdi damb tu, entà que m'ajudes a entrar ena casa deth kadí; e actuant atau, te haràs creditor dera gratitud d'ua persona que non te desbrembarà." E en enténer aquerò, me meravilhè ar arràs, e pensè: "Vai, *ualahi*! ò mèstre Moin! vaquí qu'ès ara sollicitat entà hèr de proxeneta d'ua hemna damb ua auta hemna! Qu'ei ua aventura que non a parièr ena istòria deth proxenetisme! Que non i a cap inconvenent de qué cargues era tua consciéncia damb aquerò!" E li didí ara joena daurada: "Petita mia, er ahèr que me parles ei un ahèr molt delicat; e encara que non compreni es sues circonstàncies, pòs compdar damb era mia aubediéncia, atau coma damb era mia abnegacion. Mès, per vida tua! Com te posqui èster util en tot aquerò?" Era didec: "En tot facilitar-me era entrada ena casa dera mia adorada, era hilha deth kadí!" E contestè: "Plan ben, ò paloma mia! mès te cau tier en compde se qui sò jo e se qui ei aguesta benaurada hilha deth kadí. Pera vertat dera tua gràcia, pensa ena grana distància que mos separe!"

E era me didec damb mina capinauta.

"Ò praube! non te penses que sò tan desaprovedida de bon sen coma entà introduir-te ena casa dera joeneta, non, per Allà! Voi simplament que me servisques de baston d'empara ena mia marcha darrèr dera astúcia e dera estratagèma. E m'a semblat que solet tu, ò capitan! podies hèr çò que jo desiri!" E didí: "Escoti e aubedisqui, e sò un baston cec e sord entre es tues mans, anheret mèn." Alavetz me didec era: "Escota, donc, e aubedís. Aguesta net, ornada coma un pavon reiau damb es mèns milhors vestits, e velada de sòrta que non m'arreconeishe arrés mès que tu en barri, vierè a sèir-me ath costat dera casa deth kadí, pair dera mia aimanta. Alavetz, tu e es gardes qu'as jos es tues ordes, tiradi peth perhum penetrant qu'exalarè, vieratz entath lòc que jo me trapa. E tu auançaràs respectuosament entà jo, e me preguntaràs: "Qué hès soleta en carrèr en aguesta ora tan tardiua, ò dauna de naut reng?" E jo contestarè: "*Ualahai*! ò elegant capitan! que sò ua joena deth barri dera ciutadèla, e eth mèn pair ei un des emirs deth sultan. Mès aué è gessut dera nòsta casa e deth nòste barri, e è vengut ena ciutat entà hèr ues crompes. E quan è crompat ja çò que volia e encargat çò qu'auia d'encargar, se m'a hèt tard, pr'amor que quan arribè en nòste barri dera ciutadèla es pòrtes èren ja barrades. E alavetz, credent trapar a bèra persona coneishuda qu'ena sua casa podessa passar era net, è tornat ena ciutat. Mès era mia mala sòrt a hèt que non aja

trapat ad arrés. E desolada de veder-me atau, en èster era hilha d'un notable, sense empara ath miei dera net, è vengut a sèir-me en lumedan d'aguesta casa, que m'an dit qu'ei era casa deth kadí, pr'amor de que era sua ombra me protegisque. E deman peth maitin tornarè ena casa des mèns pairs, que ja deuen creder-me mòrta, o aumens, perduda." Alavetz tu, ò capitan Main! coma qu'ès intelligent, veiràs que, efectivament, vau vestida damb rics vestits e pensaràs: "A un musulman non l'ei permetut deishar en carrèr a ua hemna tan beròia e tan joena, tota caperada de pèrles e de jòies, que pòt èster violentada e panada per quinsevolh maufactor. Ath delà de qué, s'en barri se passèsse semblabla causa, jo madeish, eth capitan Moin, damb es mèns uelhs, seria responsable der atemptat dauant deth nòste patron eth sultan. Ei de besonh, donc, que d'ua manèra o de ua auta, balha jos era mia proteccion a tan encantadora persona. Per tant, vau a botar apròp d'era a un des mèns òmes armadi, pr'amor de que la susvelhe enquia deman, o dilhèu serà plan milhor, pr'amor que non è pro confiança enes mèns gardes, cercar sense tardança ua casa de persones respectables entà que l'ostagen aunorablament enquia deman. E per Allà, que non veigui a on se poirie trapar milhor qu'ena casa deth nòste patron eth kadí, qu'ena sua pòrta ja l'a hèt sèir era sòrt! Amiem-la, donc, en aguesta casa! E sense cap de dobte, obtierè damb aquerò ua bona recompensa, sense compdar damb era gratitud que pòt inclinar a favor mèn eth hitge d'aguesta joena, qu'es sòns uelhs an costat enes mies entralhes un encèndi." E dempús de pensar tan senadament, haràs ressonar eth picapòrt dera porta deth kadí, e me haràs entrar en sòn harem. E atau me traparè amassada damb era mia aimanta. E se satisfarà eth mèn desir. E aguest ei eth mèn plan, ò capitan! E aguesta ei era mia explicacion. *Uassalam!*".

Alavetz, ò senhor mèn sutan!, contestè ara joena: "Allà aumente es sòns favors sus eth tòn cap, ò senhora mia! Vaquí un plan estonant e aisit de realizar. Era intelligéncia qu'ei un don deth Retribuidor." E ara seguida, en meter-me d'acòrd damb era sus era ora der encontre, li punè era man; e cada un de nosati se n'anèc peth sòn camin.

E arribèc era tarde, dempús era ora qu'auiem quedat, dempús era ora dera pregària; e uns moments dempús, gessí entà hèr era mia ronda nocturna ath cap des mèns òmes armadi de simitrarres desgainades. E de barri en barri, tara mieja net arribèrem en carrèr a on s'auie de trapar era joena des amors estranhs. E era flaira rica e estonanta que sentí des de qu'entrè en carrèr me hec endonviar era sua preséncia. E de seguit entení eth dring dring des pulsères de mans e cauilhars. E les didí as mèns òmes: "Me semble, ò hilhs mèns! que veigui aquiu ua ombra. Mès quina flaira mès agradiua!" E guardèren eri pertot entà descurbir era procedéncia dera aulor. E vedérem ara beròia sabuda, caperada de sederia e cargada de brocats, que mos vedie arribar, inclinada e damb era aurelha atentiua. E m'apressè ada era, en tot hèr-me er ignorant, e li dirigí era paraula, dident: "Quina sòrta de dauna ès, ò senhora mia! que non cranh era net e es passejaires tan beròia coma ès e ornada e complètament soleta?" Ad aquerò me balhèc era era responsa qu'auíem acordat era vesilha; e m'acarè damb es mèns òmes coma entà demanar-les era sua opinion. E me contestèren: "Ò cap nòste! amiaram ad aguesta hemna ena tua casa, a on serà milhor qu'en cap aute lòc. E solide que t'ac saberà agraïr, pr'amor que sense cap de dobte ei rica, e beròia, e va ornada damb causes precioses. E haràs d'era çò que volgues; e peth maitin l'ac entornaràs ara sua mair estimada!" E les cridè: "Caratz-vos!

Me refugi en Allà contra es vòstes paraules! Dilhèu era mia casa ei digna de recéber a semblabla hilha d'emir? E ath delà, ja sabetz que demori plan luenh d'aciu! Çò milhor serà demanar ospitalitat entada era ath kadí deth barri, qu'era sua casa ei aciu precisament." E es mèns òmes contestèren damb era audida e era aubediéncia, e comencèren a picar ena pòrta deth kadí, que se dauric de seguit. E campèc ena entrada eth pròpri kadí, emparat enes espatles de dus esclaus neri. E dempús des salutacions d'ua e dera auta part, li condè era causa e li sometí er ahèr ath sòn critèri mentre era joena se tenguie de pès, suenhosament caperada enes sòns vels. E eth kadí me contestèc: "Que sigue planvenguda aciu! Era mia hilha la suenharà e velharà entà que sigue contenta." E ara seguida li botè entre es sues mans aqueth depaus perilhós, e li confiè eth perilh viuent. E se la hec a vier en sòn harem, e jo me n'anè per mèn camin.

A londeman tornè ena casa deth kadí pr'amor d'encargar-me deth depaus que l'auia confiat; e didia entath mèn laguens: "Vai, *ualahi* qu'era net aurà estat plan blanca entad aguestes dues creatures! Mès, de vertat que, per mès que pensa, jamès m'en saberè de çò que s'a passat entre aguestes gasèles enamorades. S'a entenut parlar jamès d'ua aventura semblabla?" E mentretant, arribè ena casa deth kasí; e quan entrè, me n'encuedè d'un movement extraordinari e d'un tumult de sirvents espauridi e de hemnes alhocardides. E de ressabuda, eth kadí en persona, aqueth jeique de barba blanca, se precipitèc sus jo e me cridèc: "Vergonha sus es nullitats! Qu'as hèt a vier ena mia casa ua persona que m'a panat tota era mia fortuna! E te cau trapar-la, perque se non, vierè a queishar-me ath sultan de tu, que te harà patir era mòrt ròia!" E coma que jo li demanè mès detalhs, m'expliquèc, en ua sòrta d'interjeccions, crits, menaces e injúries dirigides ara joena, que peth maitin, era joena que l'auie dat acuelhuda auie despareishut deth sòn harem e damb era auie despareishut eth sòn cinturon, deth kadí, que contenguie sies mil dinnars, toti es sòns estauvis. E higec: "Coneishes ad aguesta hemna, e per tant, a tu te reclami es sòs!"

Mès jo, ò senhor mèn! quedè tan estonat per aquera noticia, que me siguec impossible articular ua soleta paraula. E me mossegaua era punta deth paumet dera man en tot dider-me: "Ò proxeneta! Qu'ès aciu ena pega e en quitran. A on ès, e a on ei era?"

Dempús, ath cap d'un moment, podí parlar, e li contestè ath kadí: "Ò senhor patron nòste kadí! s'era causa s'a passat atau, ei perque s'auie de passar atau, pr'amor que çò qu'a d'arribar non se pòt evitar. Autreja-me solet tres dies entà veir se posqui saber-me'n de bèra causa restacada ad aguesta persona prodigiosa. E se non ac artenhi, meteràs alavetz en execucion era tua menaça sus era pèrta deth mèn cap!" E eth kadí me guardèc atentiuament e me didec: "T'autregi es tres dies que demanes!" E gessí d'aquiu plan cogitós, en tot dider-me: "Que non i a mès remèdi! A! de vertat qu'ès un pèc, mès encara, un nèci e un imbecil. Com t'ac vas a hèr enta reconéisher, ath miei de tota era ciutat de Eth Caire, a ua hemna velada? E qué vas a hèr entà inspeccionar es harems sense entrar en eri? Guarda, que vau mès que te'n vages a dormir aguesti tres dies, e qu'eth maitin deth tresau te presentes ena casa det kadí pr'amor de render-li compdes dera tua responsabilitat." E en tot auè'c decidit atau en mèn esperit, tornè ena mia casa e m'estirè en tapís, a o me passè es tres dies mentadi, en tot remir-me a gésser, encara que sense poder clucar es uelhs per çò dera preocupacion d'aqueth ahèr. E quan s'acabec eth

tèrme, me lheuè e gessí entara casa deth kadí. E damb eth cap clin, me filaua entara mia condemna, quan, en passar per un carrèr plaçat non luenh dera casa deth kadí, aubirè de pic, darrèr d'ua hièstra enreishada miei dubèrta, ara joena des mies tribulacions. E me guardèc era arrint, e me hec damb es sues paupetes un gèst que volie díder: "Puja de seguit!" E m'esdeguè a profitar-me'n d'aquera invitacion, que d'era depenie era mia vida, e en un virament de uelhs arribè ath costat dera joena, e desbrembant-me dera salutacion li didí: "Ò fraia mia! E jo que te cercaua per toti es cornèrs dera ciutat! A! en quin negòci tan dolent m'as metut! Per Allà que vas a hèr-me baishar es gradons dera mòrt ròia!" E era venguec entà jo, me punèc, e me sarrèc contra eth sòn pièch: "Com te cau tanta pòur en èster eth capitan Moin? Bè! non me condes arren de çò que t'a arribat, pr'amor que ja me'n sai de tot. Mès coma qu'ei aisit trèir-te deth perilh è demorat, entà hè'c, eth darrèr moment. E precisament entà sauvar-te, t'è cridat encara qu'auria pro ben auer-te deishat seguir et camin entara condemna sense remèdi." E li balhè es gràcies, e coma qu'ère tan encantadora, non podí mens que punar-li era man, causanta dera mia presenta calamitat. E me didec era: "Té-te tranquil, e padega era tua inquietud, pr'amor que non t'arribarà arren dolent. Prumèr de tot, lhèua-te e guarda!" E me cuelhec dera man e me hec entrar en ua cramba qu'en era i auie dus còfres plei de jòies, de robins, d'autes pèires precioses e d'objèctes estranhs e somptuosi. Dempús dauric un aute còfre qu'ère plen d'aur, e botant-lo ath mèn dauant, me didec: "Plan, donc, s'ac desires, pòs cuélher d'aguest còfre es sies mil dinnars qu'an despareishut deth cinturon d'aguest kadí de betum, pair dera mia adorada. Mès, ò capitan! te cau saber que se pòt hèr quauquarren milhor qu'entornar es sòs ad aguest barbut de mala ombra. Ath delà, l'è trèt aguesti sòs sonque entà que se morisque de ràbia, en saber-me'n qu'ei tan aganit e interessat coma inoportun. Que non è actuat, donc, damb cobesença; e quan ua persona ei tan rica coma jo, non pane per panar. Per cèrt, qu'era sua hilha se'n sap pro ben de qué non è balhat aguest còp qu'entà accelerar eth decret deth sòn destin. Mès guarda eth plan qu'è entà acabar de hèr pèrder era rason ad aguest vielh cornut empedit. Escota ben es mies paraules, e tie-les." E s'interrompec pendent un moment, e didec: "Vaquí; tanlèu arribes ena casa deth kadí, que te deu demorar ar arràs dera impaciéncia, li dideràs: "Senhor kadí, solet coma descargament de consciéncia m'è passat tres dies hènt investigacions per tota era ciutat sus aguesta joena qu'autregeres asil pendent ua net, a instàncies mies, e ara quau ara acuses d'auer-te panat sies mil dinnars d'aur. Per çò que hè a jo, ath capitan Moin, pro m'en sai de què aguesta hemna non a gessut dera tua casa des de qu'entrèc en era, pr'amor que, a maugrat des investigacions, qu'en toti es sensi an hèt es nòsti òmes e toti es capitans de policia des auti barris, non s'a trapat tralha dera joena. E cap des hemnes espiones qu'auem manat enes harems an auut notícia d'era.Tu, ça que la, vies a dider-mos e a declarar-mos qu'era joena t'a panat. Mês te cau provar aguesta afirmacion. Pr'amor que jo non sai, per Allà! s'aguest extraordinari ahèr se redusirà a qu'era joena age estat, ena tua pròpria casa, victima d'un atemptat, o aumens, objècte d'ua maquinacion. E coma qu'es nòstes investigacions lèu an demostrat que non se trape era ena ciutat, serie convenent, ò senhor kadí! hèr un escorcolh ena tua casa pr'amor de comprovar se i a bèra tralha dera joena perduda, e entà assegurar-me'n de s'era mia supausicion ei exacta o erronèa. E Allà ei eth mès sabent!"

E d'aguesta sòrta, ò capitan Moin!, seguic era prodigiosa joena, d'acusat te convertiràs en acusador! E eth kadí veirà ennerir-se eth mon dauant des sòns uelhs, e lo cuelherà ua colèra grana, e se li meterà eth ròstre coma eth peberòt, e exclamarà: "Qu'ei molt aventurat, mèstre Moin, hèr semblables supausicions! Mès qu'ei parièr; pòs començar a hèr es tòns escorcolhs de seguit. Mès dempús, quan sigue ben demostrat que t'enganhes, te meritaràs milhor eth castig que t'impause eth sultan." E alavetz, amiant de testimònis as tòns òmes, haràs un escorcolh ena casa. E plan que òc, non as de trapar-me. E quan ages escorcolhat prumèr era terrassa e dempús es abitacions, es còfres e es armaris, sense obtier cap resultat, baisharàs eth cap, cuelhut de crudèu aclapament, e començaràs a planher-te e a desencusar-te. E en aqueth moment seràs ena codina dera casa. Alavetz, coma per edart, guardaràs ath hons d'ua alfàbia d'òli, lheuant era tapa e exclamaràs: "Ep! un moment! Atencion! Aciu que veigui quauquarren!" E meteràs eth braç ena alfàbia e tocaràs laguens ua causa coma un paquet de ròba. E lo treiràs, e veiràs, e toti es presents ac veiràn damb tu, eth mèn vel, era mia camisa, es mies cauces e era rèsta dera mia ròba. E serà tot tacat de sang calhada. E en veir aquerò, quedaràs trionfant, e eth kadí quedarà confonut; e se li botarà auriò eth ròstre, e li tremolarann es cames, e queirà, e dilhèu se morisque. E se non se moris de còp, harà tot çò que sigue possible entà botar tèrra en ahèr, pr'amor de que non se barrege eth sòn nòm en tan singulara aventura. E cromparà eth tòn silenci damb fòrça aur. E atau ac desiri entà tu, ò capitan Moin!"

En enténer aguest discors, comprení eth meravilhós plan que'auie combinat era entà resvenjar-se deth kadí. E admirè eth sòn esperit engenhós, era sua astúcia e era sua intelligéncia. E me considerè redimit de trabalhar en avier, e m'estè estonat e coma empeguit. Mès non me tardè a dider-me adiu dera joena entà seguir eth camin començat. E quan l'anaua a punar jo era man, m'esguitlèc era entre es dits ua borsa de cent dinnars, en tot dider-me: "Entàs tues despenes d'aué, ò senhor mèn! Mès, *inshalah*! lèu auràs mès pròves dera mia generositat." E li balhè es gràcies efusivament, e tan conquistat èra jo per era, que non podí mens de dider-li: "Per vida tua, ò senhora mia! Seràs d'acòrd en maridar-te damb jo quan aguest ahèr s'acabe?" E era se metec a arrir e me didec: "Desbrembes, *ya saied Moin*! que ja sò maridada e estacada damb promeses per fe e per juraments damb aquera que possedís eth mèn còr! Mès solet Allà coneish er avier! E non arribarà arren que non age d'arribar. *Uassalam*…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes trenta nauau net

Era didec:

"…que ja sò maridada e estacada damb promeses per fe e per juraments damb aquera que possedís eth mèn còr! Mès solet Allà coneish er avier! E non arribarà arren que non age d'arribar. *Uassalam!"*

E gessí dera sua casa, benedint-la, e sense demora me presentè damb es mèns òmes dauant deth kadí, qu'exclamèc quan me vedec: "*Bismilah*! que ja ei aciu eth mèn

deutor! Mès, a on ei era mia proprietat?" E contestè: "Ò senhor kadí! eth mèn cap non ei arren ath costat deth cap deth kadí, e non è ad arrés que m'empare. Mès s'era rason ei dera mia part, luderà clarament!" E eth kadí, furiós, me cridec: "Per qué parles de rason? Dilhèu te penses poder desencusar-te o desliurar-te de çò que te demore, se non as trapat ara hemna e as mies proprietats? Per Allà, qu'entre era tua rason e tu i a ua distància considerabla!"

Alavetz jo, damb grana seguretat, lo guardè fixament enes uelhs, e li recitè era estonanta istòria qu'auia aprenut e que d'acusat me convertie en acusador. E er efècte que costèc siguec exactament madeish qu'eth qu'auie previst era joena. Pr'amor qu'eth kadí, indignat, vedec ennerir-se eth mon as sòns pès; e se l'aumplic eth pièch d'ua colèra grana; e se li botec eth ròstre coma eth peberòt; e exclamèc: "Se qué dides, ò eth mès insolent des soldats? Non cranhes hèr semblables supausicions contra jo, dauant de jo e ena mia casa? Mès qu'ei parièr! Donques qu'as sospeches, pòs hèr un escorcolh de seguit. E quan sigue ben demostrat qu'as obrat arbitrariament, serà mès important eth castig que t'impause eth sultan." E mentre parlaue atau, s'auie botat coma ua marmita rosenta qu'en era se lancèsse aigua.

Alavetz invadírem era casa e l'escorcolhèrem pertot, per toti es cornèrs e amagaders, de naut en baish, sense perdonar un còfre, un horat ne un solet armari. E mentre se tardèren es investigacions, non deishè d'aubirar, a mida que hugie era d'ua cramba en auta entà escapar des guardades estranhes, ara encantadora gasèla dera quau era sua semblabla ère encamardada. E pensè ath mèn laguens: "*Maschalah ua bismilah*! E eth nòm d'Allà sus era e sus eth sòn entorn! Quina rama tan flexibla! Quina elegància e quina beresa! Benedit sigue eth sen que l'a amiat, e laudat sigue eth Creador, que l'a modelat en modèl dera perfeccion!" E comprení enquia cèrt punt se per qué ua joena atau podie enamorar a ua semblabla ada era, donques que me didí: "Eth boton de ròsa s'incline entath boton de ròsa e eth narcís entath narcís!" E m'alegrèc autant aquerò, que l'ac auria volut comunicar sense tardança ara joena prodigiosa, pr'amor de que me balhèsse era, era sua aprovacion e non me considerèsse desaprovedit en absolut de pensaments delicadi e de discerniment.

E vaquí que d'aguesta sòrta arribèrem ena codina, acompanhadi deth kadí, qu'ère mès furiós que jamès, sense trapar arren sospechós e sense descurbir cap tralha ne senhau dera hemna.

Alavetz, seguint es instruccions dera mia dòcta mèstra, simulè qu'èra molt avergonhat dera mia manèra de hèr, e me desencusè dauant deth kadí, que se n'alegraue deth mèn aclapament e m'umiliè dauant d'eth. Mès tot aquerò auie coma objècte fóter eth còp premanit. E aqueth kadí d'engenh espès, se deishèc agarrar ena telaranha, e profitèc aquera ocasión entà aclapar-me damb aquerò qu'eth credie era sua capitada. E me didec: "Plan, donc, a on son ara es tues acusacions menaçadores e es tues imputacions ofensiues, insolent mentidèr, e hilh de mentidèr, e mentidèrs tanben de generacion en generacion? Mès non te'n hèsques, que lèu veiràs çò que còste mancar ath respècte ath kadí dera ciutat!" E mentretant, emparat en ua enòrma tenalha d'òli sense tapa, auia jo eth cap baish e er aire contengut. Mès de pic lheuè eth cap e exclamè: "Per Allà! non ne

sò segur, mès me semble que d'aguesta tenalha ges aulor de sang." E guardè ena tenalha e metí eth braç e lo treiguí dident: "*Allà akbar ibismilah*!" E cuelhí eth paquet de ròba tacada de sang qu'auie estat lançat ena tenalha, abans de desparéisher, pera mia joena mèstra. E aquiu ère eth sòn vel, eth sòn mocador deth cap, eth sòn mocador dera hauda, es sues cauces, era sua camisa,es sues baboches e d'autes causes que non m'en brembi, tot tacat de sang.

En veir aquerò, eth kadí, coma auie previst era joena, se quedèc confonut e tot estonat; e se metec auriò de color; e li tremolèren es cames; e queiguec en solèr, estavanit, picant en tèrra damb eth cap abans que damb es pès. E quan se remetec, non deishè de hèr-li veir qu'es causes auien cambiat, e li didí: "Plan, donc, *ya El-Kadí*, qui d'entre nosati ei eth mentidèr e qui ditz era vertat? Laudat sigue Allà! Me pensi que sò dispensat per auer hèt eth supausat panatòri d'acòrd damb era joena! Mès, se qué as hèt tu dera tua sabença e dera tua jurisprudéncia? E com, en èster ric coma n'ès, e neurit enes leis, as metut sus era tua consciéncia eth hèt de balhar asil a ua joena entà enganhar-la, en tot panar-la e assassinar-la dempús de violentar-la probablament dera pejor manèra? Per vida mia! aguest qu'ei un acte espaventós que d'eth s'a de balhar compdes de seguit ath nòste senhor eth sultan. Pr'amor que non compliria damb eth mèn déuer carant era causa; e coma qu'arren què de amagat, non deisharie de saber-se'n per ua auta via; e damb aquerò perderia jo ath còp era mia plaça e era mia vida."

Eth eth malerós kadí, ar arràs der estonament, s'estaue dauant de jo damb es uelhs plan dubèrts, coma se non entenesse arren ne comprenesse arren de tot aquerò. E plen de trebolament e d'angústia, s'estaue quiet, coma un arbe mòrt. Pr'amor que, coma que s'auie hèt era net en sòn esperit, ja non sabie distinguir eth sòn braç dret deth sòn braç què rre, ne çò vertadèr de çò faus. E quan s'auec remetut un shinhau, me didec: "Ò capitan Moin! Se tracte d'un ahèr escur que solet Allà pòt compréner. Mès, se non ac divulgues, non te n'empenaïràs!" E atau dident, se tenguec a aumplir-me de consideracions e de miraments. E m'autregèc ua saca que contenguie tants dinnars d'aur coma es qu'auie perdut. E d'aguesta sòrta crompèc eth mèn silenci e amortèc eth huec qu'es sòns estralhs cranhie.

Alavetz me didí adiu deth kadí, en tot deishar-lo anequelit, e anè a balhar-li compdes ara joena, que me recebec arrint, e me didec: "Solide non se recuperarà deth còp!" E çò de cèrt ei, ò senhor mèn sultan! que non se passèren tres dies sense que m'arribèsse era notícia de qué eth kadí auie mòrt per trincadura dera sua borsa deth heu. E coma que non deishèssa jo de visitar ara joena entà meter-la ath pas de çò que s'auie passat, es sirventes me heren saber de qué era sua senhora venguie d'anar-se'n damb era hilha deth kadí entà ua proprietat que possedie en Nil, apròp de Tantah. E meravilhat de tot aquerò, sense arribar a compréner qué poirien hèr amassa aqueres dues gasèles sense clarinet, hi çò de possible entà seguir es sues tralhes, encara que sense artenhe'c. E des d'alavetz demori qu'un dia o un aute volguen eres balhar-me notícies sues e aclarir entath mèn esperit un ahèr tan dificil de compréner.

E tau ei era mia istòria, ò senhor mèn sultan! e tau ei era aventura singulara que m'a arribat des de qué exercisqui es foncions que m'a vestit era tua confiança."

E quan eth capitan de policia Moin Al-Din auec condat aguest relat, auancèc entre es mans deth sultan Baibars un dusau capitan, e dempús des salutacions e des vòts, didec: “Jo, ò senhor sultan mèn! te condarè tanben ua aventura personau, e que, s’Allà ac vò,

Istòria condada peth dusau capitan de policia

Te cau saber, ò senhor mèn sultan! que, abans d’acceptar-me coma espós, era hilha deth mèn soèr (Allà l’age ena sua misericòrdia!) me didec: “Ò hilh deth soèr! S’Allà ac vò mos maridaram; mès que non poirè cuelher-te coma espós se non accèptes per auança es mies condicions, que son tres, ne ua mès ne ua mens!” E contestè: “Que non i a cap inconvenent! Mès quines son?” Era me didec: “Non preneràs jamès aishish, non minjaràs melon d’aigua, e non te seiràs jamès en ua cagira!” E contestè: “Per vida tua, ò hilha deth soèr! que son dures aguestes condicions. Mès tau que son, les accèpti damb còr sincèr, encara que non compreni eth motiu ath quau aubedissen.” Era me didec: “Donques qu’ei atau. Ac pòs acceptar o refusar!” E didí: “Les accèpti, e damb còr amistós!”

E se celebrèc eth nòste matrimòni, e se realizèc era causa, e tot arribèc coma auie d’arribar. E viuérem amassa pendent molti ans en perfècta union e tranquillitat.

Mès arribèc un dia qu’eth mèn esperit volec saber eth motiu des tres famoses condicions restacades ath aishish, as melons d’aigua e ara cagira; e me didia jo: “Quin interès pòt auer era hilha deth soèr entà enebir-te aguestes tres causes qu’eth sòn usatge en absolut la pòt damnatjar? Cèrtament, en tot aquerò i deu auer un mistèri que m’agradarie fòrça aclarir. E sense poder tier ja mès es sollicituds dera mia anma e era intensitat des mèns desirs, entrè ena botiga d’un des mèns amics, e me seiguí en ua cagira farcida de palha. Dempús hi que me que hessen a vier un melon d’aigua excellent, dempús de tier-lo ena aigua pr’amor de que se refresquèsse. E dempús de minjar-me-lo damb gust, absorví un gran de aishish ena pasta, e comencè eth vòl entara fantasia e entath plaser tranquil. E me sentí perfèctament erós, e eth mèn estomac ère erós per çò deth melon d’aigua; e per çò dera cagira farcida, tanben ère plan erós eth mèn darrrèr, privat deth plaser des cagires pendent tant de temps.

Mès, ò senhor sultan mèn! quan entornè ena mia casa, aquerò siguec terrible. Pr’amor que, tanlèu siguí ena sua preséncia era mia hemna se metec eth vel en ròstre, coma se, en sòrta d’èster eth sòn espós, siguessa jo entada era un òme estranh, e en tot guardar-me damb ira e mesprètz, me cridèc: “Ò gosset hilh de gosset! Ei atau com complisses es tòns compromisi? Au, seguis-me! Anaram ena casa deth kadí entà apraiar eth divòrci!” E jo, damb eth cervèth trebolat encara per aishish, e damb eth vrente pesat per çò deth melon d’aigua, e damb eth còs descansat per auer sentut jos es mies anques, dempús de tant de temps sense hè’c, ua cagira comòda, sagè d’èster audaç, en tot remir es tres malahètes. Mès encara non auia acabat et gèst dera negacion, quan me cridèc era mia esposa: “”Sarra era tua lengua, ò proxeneta! Gausaràs remir era evidéncia? Que hès aulor d’aishish, e eth mèn nas te flaire. T’as avalat eth melon d’aigua, e veigui es tralhes ena tua ròba, e, fin finau, as seigut eth tòn lord cu de quitran en ua cagira, e veigui es

senhaus en tòn vestit qu'en eth a deishat era palha linhes visibles en lòc qu'a heregat damb era. Atau, donc, jo ja non sò arren entà tu e tu non ès arren entà jo…!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quarantau net

Era didec:

"…e, fin finau, as seigut eth tòn lord cu de quitran en ua cagira, e veigui es senhaus en tòn vestit qu'en eth a deishat era palha linhes visible en lòc qu'a heregat damb era. Atau, donc, jo ja non sò arren entà tu e tu non ès arren entà jo!"

E dempús de parlar atau, acabèc en tot caperar-se damb es sòns vels, e m'arrosseguèc, a maugrat deth mèn nas, entara casa deth kadí. E quan siguérem ena sua preséncia, li didec: "Ò senhor mèn kadí! era tua sirventa ei amassada en legitim matrimòni damb aguest òme abjècte que se trape dauant de tu. E abans deth nòste matrimòni, l'impausè tres condicions essenciaus, qu'eth a acceptat pendent cèrt temps; mès aué ven d'infringir-les. Atau, donc, coma qu'è eth dret entad aquerò, voi deishar d'èster era sua esposa a compdar d'aguest moment; e vengui a demanar-te eth divòrci e reclamar eth mèn equip e era pension." E eth kadí volec conéisher es condicions. E era les detalhèc, higent: "Mès aguest hilh de penjat s'a seigut en ua cagira, a minjat un melon d'aigua e prenut aishish." E provèc era sua afirmacion damb jo, que non gausaua remir era evidéncia, e me limitaua a baishar eth cap confonut.

Alavetz eth kadí, qu'auie boni sentiments e cuelhie pietat deth mèn estat, li didec ara mia esposa, abans de prononciar era senténcia: "Ò hilha de gent de ben! plan que òc qu'ès en tòn dret; mès te cau èster misericordiosa." E coma qu'era se revoutaue e s'escandalizaue e non volie escotar ne enténer arren, eth kadí e toti es presents se meteren a pregar-li tu per tu que me perdonèsse aqueth còp. E coma que seguie tostemp inexorabla, acabèren en tot demanar-li que simplament suspenesse era sua demana de divòrci entà cuelher-se temps de reflexionar e se non serie rasonable, ara vista dera unanimitat des prècs, ajornar peth moment era sua pretension, sense prejudici de poder-lo amiar a tèrme mès endauant, en cas de necessitat. Alavetz era mia esposa acabèc dident de mala encolia: "Plan, donc, sò d'acòrd en reconciliar-me damb eth; mès damb era condicion exprèssa de qué eth senhor kadí trape era responsa corrècta ara pregunta que jo li vau a hèr."

E eth kadí didec: "D'acòrd. Hè era pregunta, ò hemna!" E era didec: "Prumèr sò un uas; dempús me convertisqui en nèrvi; dempús sò carn. Qui sò?" E eth kadí joquèc eth cap entà meditar. Mès, per mès que reflexionèc, en tot amorassar-se era barba, non trapèc era solucion. E acabèc en tot acarar-se damb era mia esposa, e li didec: "*Ualahi!* Aué que non posqui trapar era solucion ad aguest problèma, pr'amor que sò fatigat pera mia longa session de justícia. Mès te prègui que vengues deman peth maitin, e ja te contestarè, en auer auut temps de consultar es mèns libres de jurisprudéncia."

Ara seguida se lheuèc era session de justícia, e se retirèc ena sua casa. E tan preocupat ère damb eth problèma, que ne tansevolh pensèc en tastar eth minjar que venguie de mestrar-li era sua hilha, ua joena de catorze ans e miei. E cuelhut pera sua obsession, se repetie a mieja votz: "Prumèr sò un uas; dempús me convertisqui en nèrvi; dempús sò carn. Qui sò? Vai**,** *ualahi!* qui sò? Òc, qui ei? Qué serà?" E revisèc toti es sòns libres de jurisprudéncia, e òbres de medecina, e gramatica, e libres scientifics, e en nunlòc podec trapar era solucion d'aqueth problèma, ne era mendre causa que d'apròp o de luenh podesse ajudar ena sua solucion. Atau, donc, acabèc en tot exclamar: "Non, per Allà! que renóncii ad aquerò! Jamès m'illustrarà sus er ahèr cap òbra!" E era sua hilha, que l'observaue e se n'encuedaue dera sua preocupacion, l'entenec prononciar aguestes darrères paraules e li didec: "Ò pair! me semble qu'ès preocupat e aclapat. Que te cau? per Allà sus tu! e quin ei eth motiu deth tòn aclapament e dera tua preocupacion?"

E contestèc eth: "Ò hilha mia! se tracte d'ua causa inexplicabla, d'un ahèr sense solucion." Era didec: "Explica-me-lo, totun. Arren i a amagat entara sciéncia deth Plan Naut." Alavetz se decidic eth a condar-l'ac tot e a expausar-li eth problèma que l'auie plantejat era mia joena esposa. E era se metec a arrir,e didec: "*Maschalah*! Ei aguest eth problèma sense solucion? Mès, ò pair! qu'ei tan simple coma eth cors d'aigua correnta. Efectivament, era solucion qu'ei clara, e s'està en aquerò: peth vigor, era duretat e era resisténcia, eth pennis der òme de quinze a trenta cinc ans ei comparable a un uas; de trenta cinc a seishanta, a un nèrvi; e dempús des seishanta, non ei qu'un tròç de carn sense cap proprietat."

En enténer aguestes paraules dera sua hilha, eth kadí se dilatèc e se padeguèc, e didec: "Laudat sigue Allà, dispensador dera intelligéncia! Tu que sauves eth mèn aunor, ò hilha benedida! e empedisses que se des.heigue un bon matrimòni." E tanlèu arribèc eth dia, se lheuèc ath limit dera impaciéncia, e correc ena casa des leis, a on presidie era session de justícia, e dempús d'ua longa demora, fin finau vedec entrar ara hemna que demoraue, ei a díder ara mia esposa, e ar esclau qu'as ath tòn dauant, ei a díder, jo madeish. E dempús des salutacions d'un e der aute costat, era mia esposa li didec ath kadí: "*Ua sidi*! te'n brembes dera mia pregunta? E ja as resolvut eth problema?" E contestèc eth: "*El hamdu lilah*! Laudat sigue Allà que m'a illuminat! Ò hilha de gent de ben! que m'auries pogut hèr ua pregunta mès dificila, donques qu'aguesta ei resolvuda sense dificultat. E toti saben qu'eth penis der òme de quinze a trenta cinc ans se retire a un uas; de trenta cinc a seishanta, a un nèrvi; e dempús des seishanta, non ei qu'un tròç de carn sense cap conseqüéncia."

Mès era mia esposa, que coneishie plan ben ara joena e se'n sabie dera sua intelligéncia, endonvièc çò que s'auie passat, e li didec ath kadi damb cèrta burla: "Non a que catorze ans e miei era tua hilha; mès eth sòn cap n'a eth doble o mès. Enorabona! Enorabona! Entà on anarà a parar se seguis atau? *Ualahi!* moltes hemnes professionaus non saberien tantes causes. Qu'a ua disposicion excellenta entàs sciéncies, e eth sòn futur ei assegurat!"

E ara sguida me hec un gèst entà qu'abandonèssa era sala de sessions de justicia, deishant ath kadí estonat, cuelhut e caperat de confusion, en preséncia de toti es assistents enquiath fin des sòns dies!"

E dempús de parlar atau, eth dusau capitan de policia se retirèc entara sua fila. E eth sultan Baibars li didec: "Es mistèris d'Allà son insondables. Aguesta istòria ei ua istòria estonanta!" Alavetz auancèc eth tresau capitan de policia, que se cridaue Ezz Al-Din, e dempús de punar era tèrra entre es mans de Baibars, didec: "Per çò que hè a jo, ò rei deth temps! pendent tota era mia vida non m'a arribat arren que se merite arribar ena tua audida, ò senhor! Mès, se m'ac permetes, te condarè ua istòria que, encara que sigue impersonau, non ei mens atrasenta e prodigiosa. Aciu que l'as:

Istòria condada peth tresau capitan de policia

Te cau saber, ò senhor nòste sultan! qu'era mair deth tòn esclau sabie ua sòrta de condes des edats ancianes. E entre d'autes istòries que l'entení, me condèc un dia aguesta:

I auie un viatge en un parçan apròp deth mar salat, un pescador qu'ère maridat damb ua hemna molt beròia. E aguesta beresa lo hège erós; e tanben eth hège erosa ara sua esposa. E eth tau pescador anaue cada dia a pescar, e venie eth peish, qu'era sua venda li produsie çò de just entà mantier-se ambdús. Mès un dia s'emmalautic, e se passèc era jornada sense qu'auessen arren entà minjar. Atau, donc, a londeman li didec era sua esposa: "Tè! non vas a pescar aué? Alavetz, de qué viueram? Au, que non te cau que lheuar-te, e coma qu'ès cansat, jo amiaré ath tòn lòc eth hilat de pescar e eth tistèr. E en aguest cas, encara que non agarrem que dus peishi, les veneram e auram sopar." E eth pescador didec: "Plan ben!" E se lheuèc e era sua hemna se metec a caminar ath sòn darrèr, damb eth tistèr e eth hilat de pescar. E arribèren ara vòra det mar, en un paratge abondós en peish, qu'ère ath pè deth palai deth sultan.

E vaquí que precisament aqueth dia eth sultan ère pistant pera hièstra e guardaue entath mar. E vedec ara beròia hemna deth pescador e alegrèc en era es uelhs, e s'enamorèc d'èra ath moment. E de seguit cridèc ath sòn visir, e li didec: "Ò visir mèn! vengui de veir ara hemna d'aguest pescador qu'ei aquiu, e sò encamardat d'era apassionadament, pr'amor qu'ei beròia e non i a qui l'egale d'apròp o de luenh en men palai." E eth visir contestèc: "Se tracte d'un ahèr delicat, ò rei deth temps! Qué vam a hèr, donc?" E eth sultan responec: "Non mos cau trantalhar; te cau hèr a cuélher ath pescador pes gardes de palai, e que l'aucisquen. Alavetz jo me maridarè damb era sua hemna."

E eth visir, qu'ère un òme senat, li didec: "Que non ei licit que l'aucisques sense auer cometut cap delicte, pr'amor qu'era gent parlarie mau de tu. Se diderà, per exemple: "Eth sultan a aucit ad aguest praube pescador per çò dera sua hemna." E eth rei li contestèc ath visir: "Qu'ei vertat, *ualahi*! Qué posqui hèr, donc, entà satisfèr eth mèn desir damb aguesta hemna sense parièr?" E eth visir didec: "Que pòs arténher eth tòn prepaus mejançant mieis licits. Que ja sabes, plan, qu'era sala des audiéncies a ua faneca de longada e ua faneca d'amplada. Per tant, vam a hèr vier ath pescador ena sala, e jo li diderè: "Eth nòste senhor eth sultan vò botar un tapís en aguesta sala. E eth tapís

li cau èster d'ua soleta peça. Se non mo' la hès a vier, t'auciram." D'aguesta sòrta, era sua mòrt qu'aurà un motiu. E non se diderà que siguec per tòrt d'ua hemna." E eth sultan contestèc: "Plan ben."

Alavetz eth visir se lheuèc e ordenèc cridar ath pescador. E quan arribèc aguest, lo cuelhec e l'amièc entara sala sabuda, ena preséncia deth sultan, e li didec: "Ò pescador! eth nòste patron eth sultan vò que li botes en aguesta sala, d'ua faneca de longada e d'ua faneca d'amplada, un tapís que sigue d'ua soleta peça. E entad aquerò te balhe un tèrme de tres dies, ath cap des quaus, se non te hès a vier eth tapís, t'usclarà en huec. Redigís, donc, un contracte en aguest papèr, e formaliza-lo damb eth tòn sagèth."

En enténer aguestes paraules deth visir, eth pescador contestèc: "Plan ben. Mès, dilheu sò jo un venedor de tapissi? Que sò un venedor de peishi. Demana-me peishi de toti es colors e de diuèrses varietats, e te les harè a vier. Mès, es tapissi que non me coneishen, per Allà! e jo non les coneishi ada eri! E ne tansevolh m'en sai dera sua flaira ne deth sòn color. Per çò des peishi, me compremeterè e sagerarè eth pacte."

Mès eth visir contestèc: Qu'ei inutil que tengues arguments damb paraules vanes. Qu'ac a ordenat eth rei." E didec eth pescador: "Atau, per Allà! me pòs exigir cent sagèths, e non un sagèth, des deth moment que se me cuelh coma provedidor de tapissi." E piquèc es sues mans ua contra era auta, e gessec deth palai, e se n'anèc ara cèrca dera sua hemna plan emmaliciat.

E en veder-lo d'aguesta manèra, era sua hemna li preguntèc: "Per qué t'as anujat?" Eth contestèc: "Cara. E sense parlar mès, lhèua-te e recuelh era pòca ròba qu'auem, e hugem d'aguest país!" Era preguntèc: "Per qué?" Eth contestèc: "Perque eth rei me vò aucir en tres dies." Era didec: "Mès, se per qué?" Eth contestèc: "Que vò un tapís d'ua faneca de longada e ua faneca d'amplada entara sala deth sòn palai!" E era contestèc: "Arren mes qu'aquerò?" Eth contestèc: "Arren mès." Era didec: "Plan ben. Dormís tranquil que deman jo te harè a vier eth tapís sabut e l'estenerràs ena sala deth rei." Alavetz didec eth: "Que no me mancaue arren mès! Tè! T'as tornat tan hola coma eth visir, ò hemna! o dilhèu èm mercadèrs de tapissi?" Era contestèc: "Vòs ara madeish eth tapís? Pr'amor que te vau a indicar eth lòc a on lo pòs trapar e hèr-te-lo a vier aciu." Eth didec: "Òc, m'èstimi mès qu'ac hèsques de seguit entà estar-ne segur. D'aguesta manèra poirè dormir tranquil." Era didec: "Plan, donc, *yalah*! vè-te'n en tau lòc, apròp des jardins. Aquiu traparàs un arbe tòrçut, qu'ath sòn dejós i a un potz. E t'inclinaràs sus aguest potz e guardaràs ath laguens, e cridaràs: "Era tua estimada amiga te mane era salutacion a trauèrs mèn. E t'encargue que m'autreges entà que jo l'ac autreja ada era, eth fus qu'ager se deishèc desbrembat ena tua casa per çò dera prèssa entà tornar ena sua, abans que se hesse de nets, pr'amor que volem moblar e tapissar ua abitacion mejançant aguest fus." E eth pescador li didec ara sua hemna: "Plan ben."

Sense tardar-se anèc, donc, entath potz qu'ère dejós der arbe tòrçut, guardèc ath hons, e didec: "Era tua estimada amiga te mane es salutacions a trauèrs mèn, e t'encargue que m'autreges eth fus que se deishèc desbrembat ena tua casa, pr'amor que mos cau moblar ua abitacion mejançant aguest fus."

Alavetz, era qu'ère en potz, (solet Allà la coneish!) li contestèc: "Dilhèu li posqui remir quauquarren ara mia amiga estimada? Tè, vaquí eth fus. E vé-te'n a moblar e a tapissar era cramba ath tòn gust, en tot tier-lo. Dempús me lo haràs a vier aciu." Eth didec: "Plan ben." E cuelhec eth fus que vedec gésser deth potz, se lo metec ena pòcha, e cuelhec eth camin entara sua casa, en tot dider-se: "Aguesta hemna m'a hèt tornar tan lhòco coma era!" E seguic eth sòn camin, e arribèc ath costat dera sua hemna e li didec: "Ò hilha deth soèr! Vaquí eth fus!"

Era li didec: "Plan ben. Vè-te'n ara a cercar ath visir que vò era tua mòrt, e ditz-li: "Balha-me un clau gran!" E te balharà un clau, e lo clauaràs en un extrèm dera sala, estacaràs ada eth eth hiu d'aguest fus, e estenerà eth tapís segontes era longada e era amplada que volgues." E eth pescador s'estarnèc en exclamacions, dident: "Ò hemna! Vòs qu'abans dera mia proxima mòrt era gent se n'arrissen de jo damb rason e se'n burlen de jo, en tot cuelher-me per hòl? Dilhèu i a laguens d'aguest fus un tapís d'ua faneca?" Era didec, anujada: "Vàs anar t'en çò mès lèu possible o non? Cara, ò òme! e hè çò que t'è dit." E eth pescador anèc entà palai, damb eth fus, en tot dider-se: "Que non i a recors ne fòrça qu'en Allà er Omniscient. Que t'a arribat, ò praube! eth darrèr dia dera tua vida…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quaranta unau net

Era didec:

… Que t'a arribat, ò praube! eth darrèr dia dera tua vida!" E anèc ara cèrca deth rei e deth visir. E aguest li didec, guardant ath sòn entorn: "A on ei eth tapís, ò pescador!?" E eth contestèc: "Que l'è aciu!" E eri preguntèren: "A on?" Eth les didec: "Aciu, ena mia pòcha!" E se meteren a arrir, dident: "Vaquí a un individú que se vò divertir abans de morir!" E eth visir li preguntèc: "Dilhèu un tapís d'ua faneca ei ua pilòta entà mainatges que se posque botar ena pòcha?"

Eth pescador contestèc: "Que non n'auetz de hèr arren d'aquerò! Se me demanatz un tapís e vo'l hèsqui a vier, arren m'auetz de reclamar. Atau, donc, en sòrta d'arrir-te'n de jo, lhèua-te, ò visir! e hè-me a vier un clau gran. E eth tapís apareisherà dauant de vosati en aguesta sala."

Alavetz, se lheuèc eth visir, arrint dera lhocaria deth pescador, cuelhec un clau, e li didec ara aurelha deth pòrta simitarra: "Ò pòrta simitarra, demora-te ena pòrta dera sala. E coma eth pescador, quan jo l'autreja eth clau, non poirà tapissar era sala coma jo voi, treiràs era simitarra, sense demorar ua auta orde mia, e d'un còp li haràs volar eth cap." E eth pòrta simitarra contestèc: "Plan ben!" E eth visir l'autregèc eth clau ath pescador, en tot dider-li: "Ara hè-mos veir eth tapís."

Alavetz eth pescador clauèc eth clau en un extrèm dera sala, estaquèc en eth era punta deth fus, e lo virèc, en tot dider-se: "Debana era mia mòrt, ò maudit!" E vaquí que s'estèc e se desvolopèc ath long de tota era sala, en totes es direccions, un tapís

magnific que non auie parièr en palai. E eth rei e eth visir se guardèren estonadi pendent ua ora de temps, mentre eth pescador s'estaue tranquil, sense díder arren. Dempús eth visir li guinhèc un uelh ath rei damb mina de sufisença, e s'acarèc damb eth pescador e li didec: "Eth rei ei content, e te ditz: "Plan ben.! Mès encara te demane ua auta causa." Eth pescador didec: "E quina causa ei aguesta?" Eth visir contestèc: "Eth rei exigís de tu que li hèsques a vier un mainatge. E aguest mainatge non a d'auer mès de ueit dies d'edat. E l'a de condar ath nòste rei ua istòria. E aguesta istòria a de començar damb ua mentida e acabar damb ua mentida."

E eth pescador, en enténer aquerò, li didec ath visir: "Arren mès qu'aquerò? Per Allà que non demane massa. Ça que la, enquia ara non sabia jo qu'es mainatges de ueit dies podessen parlar, e parlar entà condar istòries que comencen damb ua mentida e acaben damb ua mentida, encara qu'aguesti mainatges siguen hilhs d'efrits." E eth visir contestèc: "Cara! Era paraula e eth desir deth rei s'an de complir. Te balham entad aquerò un tèrme de ueit dies, ath cap des quaus, se non mos hès a vier eth mainatge en qüestion, tastaràs era mòrt ròia. Escriu, donc, que te comprometes a hè'c, e bota eth tòn sagèth." E didec eth pescador: "Plan ben, cuelh eth mèn sagèth, ò visir! Sagera tu madeish en nòm mèn, pr'amor que jo non sai. Jo sonque sai adobar eth hilat de pescar. Qu'ei enes tues mans entà que hèsque damb eth çò que volgues e sagèra cent viatges en sòrt d'un. Per çò deth mainatge, Allà eth Generós provedirà!" E eth visir cuelhec eth sagèth deth pescador e sagerèc eth compromís sabut.

E eth pescador recuelhec eth sòn sagèth e partic anujat. E arribèc ena casa dera sua hemna e li didec: "Lhèua-te, e partim d'aguest país! Que ja t'ac auia dit e non voleres escotar-me. Lhèua-te, pr'amor que jo me'n vau!" Era li didec: "Per qué? Quin ei eth motiu? Qu'ei qu'eth tapís non a gessut deth fus?" Eth contestèc: "Qu'a gessut. Mès aguest proxeneta, aguest visir deth mèn cu, aguest hilh de gosset, me demane ara un mainatge de ueit dies d'edat que li conde ua istòria; e aguesta istòria a de d'èster d'ua mentida sus ua mentida e sus ua auta mentida. E an acordat autrejar-me un tèrme de ueit dies entad aquerò!" E era sua hemna li didec: "Plan ben. Mès non t'anuges, ò òme! Encara non s'an passat es ueit dies, e enquia alavetz auram temps de pensar en aquerò, e de trapar era pòrta dera sauvacion!"

En maitin deth ueitau dia, eth pescador li didec ara sua hemna: "T'as desbrembat deth mainatge que s'a d'amiar? Aué acabe eth tèrme!" Era didec: "Vè-te'n entath potz que coneishes, eth qu'ei dejós der arbe torçut. Començaràs en tot entornar-li eth fus ara que s'està en potz, e balhar-li es gràcies amablament. Dempús li dideràs: "Era tua estimada amiga t'envie es salutacions e te prègue que li dèishes eth mainatge que neishec ager pr'amor que n'auem besonh entà ua causa."

En enténer aguestes paraules eth pescador li didec ara sua esposa: "*Ualahah* non coneishi ad arrés tan estupid e tan hòl coma tu, se non ei aguest visir de quitran. Pr'amor que, ò hemna! eth visir me reclame un mainatge de ueit dies, e tu me n'aufrisses un d'un dia que non sap parlar damb eloqüéncia ne condar istòries!" Era contestèc: "Non te botes en çò que non t'impòrte! Hè çò que t'è dit!" E exclamèc eth: "Plan ben. Que ja a arribat eth darrèr dia dera mia vida sus era tèrra."

E gessec dera sua casa e caminèc enquia arribar en potz. E higec: “Era tua estimada amiga t’envie era salutacion e te prègue que li balhes eth mainatge d’un dia, donques que n’auem besonh d’eth entà ua causa. Mès hè lèu, pr’amor que, se non, eth mèn cap volarà des mies espatles.” Alavetz era que s’estaue laguens deth potz, solet Allà la coneish, contestèc: “Aciu que l’as, cuelh-lo!” E eth pescador cuelhec ath mainatge d’un dia que l’aufrien, mentre qu’era que s’estaue en potz didie: “Pronóncia sus eth era formula contra eth mau de uelh!” E eth pescador, en tot cuelher-lo, prononcièc eth *bismilah*, dident: “*Bismilah erahman errahim*!”

E se n’anec damb eth mainatge en braça. E peth camin se didec: “Mès, qu’ei que i a mainatges, encara qu’agen trenta dies, e non d’un dia coma aguest, que sàpien parlar e condar istòries, encara que siguen hilhs des mès estonants efrits?” Dempús, entà assegurar-se’n dera causa, s’acarèc damb eth mainatge de popa qu’amiaue en braça e li didec: “Au, hilh mèn! parla-me un shinhau entà que jo veiga e m’assegura de s’aué ei eth dia dera mia mòrt!” Mès eth mainatge, en enténer aquera votz deth pescador, cuelhec pòur e arropic era cara e eth vrente, e hec madeish que toti es mainatges petits, ei a díder, que se metec a plorar en tot hèr potèles òrres e pishar-se enquia mès non poder.

E eth pescador arribèc tot banhat e emmaliciat ena casa dera sua hemna, e li didec: “Ja amii eth mainatge. Allà me protegisque! A plorar e a pishar s’esta tot çò que sap hèr eth hilh de gosset! Guarda com m’a botat!” Mès era didec: “Non te metes en aquerò que non te cau! Prèga peth Profèta, ò òme! e hè çò que te digui! Vè-te’n sense tardança a amiar aguest mainatge ath rei. E ja veiràs se sap o non parlar. Mès te cau demanar entada eth tres coishins e lo botaràs ath miei deth divan, e lo tieràs damb aguesti coishins, en tot botar-ne un en costat dret, un atute en costat quèrre e er aute ena esquia. E prèga peth Profèta!”

E eth contestèc: “Damb Eth era pregària e era patz!” Dempús, damb eth mainatge nauèth neishut en braça, partic ara cèrca deth rei e deth visir.

Quan eth visir vedec arribar ath pescador damb aqueth mainatge de popa se metec a arrir, e li didec: “Ei aguest eth mainatge?” Eth pescador contestèc: “Òc”. E eth visir s’acarèc damb eth mainatge, e li didec damb ua votz que se trè entà parlar as mainatges: “Hilh mèn!” Mès eth mainatge, en sòrta de parlar, arropic eth nas e era boca e comencèc a her “*hua hua*!” E eth visir se n’anec plan content a veir ath rei, e li didec: “L’è parlat ath mainatge, mès que non a contestat, e s’a limitat a plorar e a hèr ”*hua hua*!” E aquerò ei era fin dera vida deth pescador. Mès era pròva solet se pòt hèr dauant dera assemblada de visirs, emirs e notables, pr’amor que les liegerè era clausula deth contracte qu’auem hèt damb eth pescador, e dempús l’auciram. E alavetz poiràs gaudir dera beròia joena, sense qu’era gent parle de tu.”

E didec eth rei: “Perfèctament, ò visir!” E entrèren es dus ena sala; e se congreguèren emirs e foncionaris. E se hec entrar ath pescador. E eth visir liegec dauant d’eth e dauant de toti es presents eth contracte sagerat, e didec: “Ara, ò pescador! hè-mos a vier ath mainatge que va a parlar-mos.”

E didec eth pescador: “Que me balhen prumèr tres coishins e dempús parlarà eth mainatge!” E li heren a vier es tres coishins; e eth pescador botèc ath mainatge ath miei deth divan e l’emparèc damb es tres coishins e eth rei li preguntèc ath pescador: “Ei aguest eth mainatge que va a condar-mos era istòria compausada de mentida sus mentida e sus mentida?”

E vaquí que, sense qu’eth pescador auesse temps entà replicar, eth mainatge d’un dia contestèc: “Prumèr de tot, sigue damb tu era salutacion, ò rei!” E es visirs e es emirs e toti es auti s’estonèren prodigiosament deth mainatge. E eth rei, tan estonat coma toti es presents, l’entornèc ath mainatge era sua salutacion, e li didec: “Conda-mos, escarrabilhat, aguesta istòria qu’ei ua confitura de mentides!” E eth mainatge li contestèc, dident: “Aciu que l’as! Un còp, quan èra jo ena fòrça dera mia joenessa, caminant dehòra dera ciutat pes camps, ena epòca de calor, me trapè a un venedor de melons d’aigua; e coma qu’auia molta calor e molta set, crompè un melon d’aigua per un dinnar d’aur. E agarrè eth melon d’aigua e talhè ua lesca, que me la mingè e me refresquèc. Dempús, en guardar en interior deth melon d’aigua, vedí aquiu ua ciutat damb era sua ciutadèla. Alavetz, sense trantalhar, me lauè es pès un darrèr der aute, e me calè en melon d’aigua. E comencè a passejar per aquiu laguens, guardant ath mèn entorn es botigues e es cases e es abitants d’aquera ciutat, qu’ère en interior deth melon. E seguí caminant d’aguesta manèra enquia arribar en camp. E vedí ua palmèra qu’auie uns datils d’a barra de longada cada un. Atau, donc, era mia anma, que desiraue aqueri datils, me possèc damb violéncia entada eri, e non podi resistir eth sòn impuls; e pugè ena palmèra entà cuélher un o dus o tres o quate datils e minjar-me-les. Mès ena palmèra me trapè damb uns *felahs* que semiauen semes ena palmèra, e segauen es espigues, mentre que d’auti *felahs* escariauen eth horment e lo desgranauen. E caminant un shinhau mès pera palmèra, me trapè damb un individú que batie ueus en ua aira, e guardè mès atentiuament e vedí que de toti es ueus batudi ena aira gessien porets. E es porets mascles se n’anauen per un costat e es porets femèles per un aute. E me quedè aquiu guardant-es, e vedí que creishien a uelhs vedents. Alavetz maridè as mascles damb es femèles, en tot deishar-les amassa, tan contents, e me n’anè entà ua auta rama dera palmèra. E aquiu me trapè a un saumet qu’amiaue pastissi de sesam; e coma que precisament era mia anma alhocardie pes pastissi de sesam, ne cuelhi un e me l’avalè en dus o tres bocades. E quan me lo mingè, lheuè es uelhs, e me trapè dehòra deth melon d’aigua. E eth melon se barrèc e se tornèc a quedar tan sancer coma abans. E aguesta ei era istòria que vos auia de condar!”

Quan eth rei entenec aguestes paraules deth nauèth neishut en borrassa, li didec: “Vai, vai, ò jeique des mentidèrs e corona sua! Vai vai, damb er Escarrabilhat! Vaquí un teishut de faussetats! Reaument te penses que mos auem creigut ua soleta paraula d’aguesta istòria diabolica? Ai, *ualah!* Des de quan, per exemple, i a ciutats enes melons d’aigua? E des de quan es ueus, dempús de bater-les en ua aira, produissen porets? Cohessa, Escarrabilhat, que tot aquerò non ei qu’ua seguida de mentides darrèr de mentides!” E eth mainatge contestèc: “Que non ac remisqui! Mès tanpòc tu, ò rei! auries de remir ne amagar es tòns sentiments per çò que hè ad aguest praube pescador, ath quau vòs aucir solet entà trèir-li era sua beròia hemna, ara quau as vist ena plaja! Non te

hè vergonha dauant d'Allà, que mos ve, desirar, en èster rei e sultan, çò que non te pertanh, e panar eth ben d'un semblable mens ric e mens poderós que tu, coma n'ei aguest praube pescador? Per Allà e pes merits deth Profèta (damb eth era pregària e era patz) juri que, s'en aguest moment non dèishes tranquil ad aguest pescador e non dèishes de cornèr es tues males intencions sus aguesta hemna, harè desparéisher es tues tralhes e es deth visir, dera tèrra des òmes, de sòrta que ne es mosques vos poiràn trapar!"

E dempús de parlar atau damb ua votz terribla, eth mainatge de popa deishèc a toti estonadi, e li didec ath pescador: "Ara, amic mèn! cuelh-me e amia-me dehòra d'aciu entara tua casa." E eth pescador cuelhec ath nauèth neishut d'un dia, ar Escarrabilhat, e sense que lo shordèsse arrés, gessec deth palai e se n'anèc plan content entara casa dera sua hemna. E quan era se'n sabec de çò que se n'auie de saber, li didec: "Te cau anar de seguit a amiar eth mainatge a on l'as trapat. E non dèishes de transmeter-li era mia salutacion e eth mèn agraïment ara mia estimada amiga, e pregunta-li pera sua salut." E didec eth pescador: "Plan ben!" E hec çò qu'era l'auie dit que hesse. Dempús d'aquerò, tornèc ena sua casa e se tenguec as ablucions e ara pregària e hec era causa acostumada damb era sua beròia hemna. E des d'alavtez viueren contents e erosi.

E vaquí çò que se passèc!"

E quan acabèc de condar aguesta istòria, eth tresau capitan de policia tornèc en sòn lòc, e eth sultan Baibars didec: "Be n'ei d'admirabla aguesta istòria! Malastre, ò capitan Ezz Al-Din! que non mos ages dit çò qu'enes dies a vier se passèc entre eth rei e eth pescador." Alavetz auancèc eth quatau capitan de policia, que se cridaue Mohii Al-Din. E didec: "Jo, ò rei! se m'ac permetes, te condarè era seguida d'aguesta istòria, qu'ei plan mès estonanta qu'era deth principi!" E didec eth sultan Baibars: "Plan que t'ac permeti e de tot còr e de boni talents!"

Alavetz didec eth capitan Mohii Al-Din:

Istòria condada peth quatau capitan de policia

"Te cau saber, ò senhor rei deth temps! que gràcies ara benediccion, eth pescador e era sua beròia hemna aueren un mainatge baron. E es sòns pairs cridèren ad aqueth mainatge baron Mohammad er Escarrabilhat, en rebrembe deth mainatge de popa qu'un dia les treiguec deth embolh. E aqueth mainatge ère tan beròi coma era sua mair.

E eth sultan auie tanben un mainatge dera edat deth hilh deth pescador; mès qu'ère lèg, e eth sòn color ere deth color des hilhs de *felahs*.

Ambdús mainatges anauen ena madeisha escòla pr'amor d'apréner a liéger e a escríuer. E quan eth hih deth rei, qu'ère un guiterós inferior, vedie ath hilh deth pescador, qu'ère un estudiós superior, li didie: "Òla, que sigue erós eth tòn maitin, hilh de pescador!" E lo cridaue atau entà umiliar-lo. E Mohammad er Escarrabilhat contestaue: "E que sigue erós eth tòn maitin, ò hilh deth sultan! e que blanquege eth tòn ròstre qu'ei tan nere coma es correges des esclòps vielhs!" E ambdús sigueren en tot anar amassa ena escòla

pendent un an, en tot saludar-se tostemp dera madeisha manèra. Atau, donc, fin finau, eth hilh deth sultan, emmaliciat, li condèc era causa ath sòn pair, dident-li: “Eth hilh deth pecador, aguest gosset, m’entorne cada dia era salutacion en tot dider-me: “Qu’as era cara tan nera coma es correges des esclòps vielhs.”

Alavetz eth sultan s’anugèc; mès, coma que per çò deth passat, non gausaue castigar, per eth madeish, ath hilh deth pescador, cridèc ath jeique mèstre dera escòla, e li didec: “Ò jeique!, se vòs aucir ath mainatge Mohammad, eth hilh deth pescador, te balharè un bon present, e te balharè hemnes concubines e beròies esclaues blanques.” E eth mèstre d’escòla s’alegrèc e contestèc: “Que sò as tues ordes, ò rei deth temps! Cada dia li foterè ua repassada ath mainatge, enquia que se morisque d’aguesta sòrta.”

Atau, donc, quan a londeman Mohammad er Escarrabilhat venguec ena escòla entà liéger eth Koran, eth mèstre dera escòla les didec as alumnes: “Hètz-me a vier er esturment de fóter repassades e lançatz en solèr ath hilh deth pescador!” E es alumnes, coma de costum, cuelheren a Mohammad e lo lancèren en solèr, e li meteren es pès en avitz de husta. E eth mèstre d’escòla cuelhec era vèrga e comencèc a picar ath mainatge enquia que gessec sang e se li holèren es pès e es cames. E li didec: “*Inschalah*!, deman seguirè, ò cap dur!” E eth mainatge, tanlèu lo desliurèren der esturment de tortura, gessec dera escòla, en tot meter-se a córrer ara prèssa. E anèc ena casa deth sòn pair e dera sua mair, e les didec: “Guardatz! Eth jeique d’aguesta escòla m’a fotut ua repassada enquia deishar-me miei mòrt, per tòrt deth hilh deth sultan. Que non vierè mès ena escòla e voi èster pescador coma eth mèn pair.”

E eth sòn pair li didec: “Plan ben, hilh mèn!” E se lheuèc, e l’autregèc un hilat de pescar e un tistèr, e li didec: “Au!, aciu qu’as es utisi dera pesca. E vè-te’n a pescar deman, encara que non guanhes çò que te cau entà víuer.”

E a londeman, a punta de dia, eth gojat Mohammad anèc a lançar eth hilat en mar. Mès que non agarrèc qu’un petit salmon. E Mohammad retirèc eth hilat e didec: “Vau a fregir aguest salmon enes sues pròpries escates, e me lo minjarè entà dinar.” Anèc, donc, a recuélher quauques èrbes seques e bocins de lenha, les aluguèc, e botèc eth salmon en huec entà fregir-lo.

Alavetz eth salmon dauric era boca e li dirigic era paraula, en tot dider-li: “Non m’uscles, *ya Mohammad*! Que sò ua reina entre es reines deth mar. Entorna-me ena aigua a on èra, e te serè utila en epòques de malastre e vierè ena tua ajuda enes dies de besonh!”

E eth didec: “Plan ben!” E entornèc en mar eth salmon mentat. E aquerò ei çò que hè ada eth…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quaranta dusau net

Era didec:

… E entornèc en mar eth salmon mentat. E aquerò ei çò que hè ada eth!

Mès, per çò deth rei, eth cas ei que, ath cap de dus dies, cridèc ath mèstre dera escòla e li didec: “As aucit a Mohammad, eth hilh deth pescador?” E eth mèstre dera escòla contestèc: “Li fotí ua repassada eth prumèr dia, enquia que s’estavanic. Alavetz se n’anèc e non a tornat. E ara ei pescador coma eth sòn pair.” E eth rei se didec adiu d’eth e li didec: “Vè-te’n, ò hilh de gosset! Maudit sigue eth tòn pair, e qu’era tua hilha se maride damb un porcèth!”

Dempús d’aquerò, cridèc ath sòn visir e li didec: “Eth mainatge que non ei mòrt! Qué haram ara?” E eth visir contestèc ath rei: “Ja traparè jo bèra manèra entà arténher era sua mòrt!” E eth rei preguntèc: “Coma t’ac vas a hèr?” Eth visir contestèc: “Coneishi a ua joena plan beròia, hilha deth sultan dera Tèrra Verda. Aguesta tèrra ei a ua distància de sèt ans de viatge. Vam a hèr a vier ath hilh deth pescador, e li diderè: “Eth nòste patron eth sultan t’a en plan bon concèpte, e compde damb era tua valentia. Te cau, donc, que vages ena Tèrra Verda e que te hèsques a vier ara hilha deth sultan d’aguest país, pr’amor qu’eth nòste patron eth rei se vò maridar damb era, e arrés, exceptat tu, poirie hèr-se a vier aguesta princessa.” E eth rei contestèc ath visir: “Plan ben, ordena cridar ath mainatge.”

Alavetz eth visir cridèc, a maugrat deth sòn nas, ath joen Mohammad, e li didec: “Eth nòste patron eth sultan desire enviar-te entà que li hèsques a vier era hilha deth sultan de Tèrra Verda.” E eth mainatge contestèc: “E des de quan me’n sai jo deth camin d’aguest país?” Eth visir contestèc: “Donques te cau aubedir.” Alavetz et mainatge gessec anujat, e anèc ena casa dera sua mair entà condar-li era causa. E era mair li didec: “Vè-te’n a passejar era tua pena pera vòra der arriu, ath costat dera desbocadura en mar e era tua pena s’esbugassarà soleta.” E eth petit Mohammad anèc a passejar era sua pena pera vòra deth mar, ath costat dera desbocadura der arriu.

E mentre eth caminaue d’un costat en aute, gessec deth mar eth salmon d’abans, e venguec ena sua direccion, en tot saludar-lo. E li didec: “Per qué ès emmaliciat, ò Mohammad er Escarrabilhat?” E contestèc: “Non me preguntes arren, pr’amor qu’era causa non a remèdi.” E eth peish didec: “Eth remèdi qu’ei entre es mans d’Allà. Parla!” Eth mainatge contestèc: “Guarda, ò salmon! qu’eth visir de betum m’a dit: “Cau que vages a cercar ara hilha deth sultan de Tèrra Verda!”

E eth salmon li didec: “Plan ben. Vè-te’n entath rei e ditz-li: “Vau a cercar ara hilha deth sultan de Tèrra Verda. Mès entad aquerò me cau que me bastissen un *dahabieh* (vaishèth de passatgèrs) d’aur. E cau qu’er aur se trèigue dera fortuna deth tòn visir.”

E eth petit Mohammad anèc a dider-li ath rei çò qu’eth salmon l’auie dit. E eth rei non podec mens que hèr que se bastisse eth *dahabieh* a cargue dera fortuna deth visir e a despièch deth sòn nas. E eth visir lèu se morís de ràbia. E Mohammad pugèc en *dahabieh* d’aur e partic en tot remontar er arriu.

E eth sòn amic eth petit salmon anaue dauant d’eth en tot mostrar-li eth camin e amiant-lo entre era vegetacion der arriu e des arrius interiors, enquia que fin finau arribèc en Tèrra Verda. E Mohammad er Escarrabilhat hec pregonar pera ciutat un missatge que didie: “Qui que sigue, hemna, òme, mainatge, joen o vielh, pòt baishar ara vòra der arriu

entà guardar era *dahabieh* d'aur qu'a Mohammad er Escarrabilhat, hilh deth pescador." Alavetz, toti es abitants dera ciutat, grani e petits, òmes e hemnes, baishèren e guardèren eth *dahabieh* d'aur. E atau s'estèren en tot guardar-lo pendent ueit dies sancers. E era hilha deth rei non podec tanpòc tier eth sòn curiosèr, e li demanèc permís ath sòn pair, dident: "Que voi anar, coma toti es auti, a guardar eth *dahabieh*." Alavetz eth rei li balhèc eth permís, e per auança hec pregonar per tota era ciutat qu'arrés, ne òme ne hemna, auie de gésser dera sua casa aqueth dia, ne passejar-se pera vòra der arriu, pr'amor qu'era princessa anaue a veir eth *dahabieh*.

Alavetz, era hilha deth rei anèc ara vòra der arriu entà guardar eth beròi *dahabieh* d'aur. E li preguntèc damb gèsti ar Escarrabilhat se podie entràr entà veder-lo tanben peth laguens. E coma que Mohammad li hec damb eth cap e damb es uelhs un senhau que sgnificaue que òc, era pugèc en *dahabieh* e se tenguec a visitar-lo. Alavetz Mohammad er Escarrabilhat, en veder-la distrèta, virèc sense cap bronit era cauilha deth *dahabieh* e deth timon, e botèc en marcha eth *dahabieh*, e partic.

Quan era hilha deth sultan de Tèrra Verda acabèc era sua visita, volec gésser, lheuèc es uelhs, e vedec eth *dahabieh* en marcha, ja luenh dera ciutat deth sòn pair. E li didec ar amic deth petit salmon: "Entà on m'amies, ò Escarrabilhat?" Eth contestèc: "T'amii en palai d'un rei entà que se maride damb tu." Era didec: "Serà, dilhèu, aguest rei mès famós que tu, Escarrabilhat?" Eth contestèc: "Sabi pas! Lèu qu'ac veiràs tu madeisha damb es tòns pròpris uelhs." Alavetz era se treiguec un anèth deth dit e lo lancèc en arriu. Mès aquiu ère eth salmon, que cuelhec er anèth e se lo sauvèc ena boca, en tot daurir-li eth camin. Dempús era li didec ar Escarrabilhat: "Que non me maridarè que damb tu! E voi autrejar-me a tu liurament."

E eth joen Mohammad li didec: "Plan ben." E la cuelhec damb era sua virginitat. E gaudic d'era sus era aigua.

E quan arribèren en punt de destin, Mohammad, eth hilh deth pescador, anèc a veir ath rei e li didec: "Aciu que sò. M'è hèt a vier era hilha deth sultan de Tèrra Verda. Mès era ditz que non gesserà deth *dahabieh* mentre non li tapisses eth camin damb tapissi de seda verda, que sus eri caminarà entà arribar en tòn palai. E ja veiràs alavetz, se guaire graciosament camine." E eth rei li didec: "Plan ben." E ordenèc crompar, a cargue dera fortuna deth sòn visir e a despièch deth sòn nas, toti es tapissi de seda verda que i auie en mercat des tapissi, e les manèc esténer-les per tèrra enquiath *dahabieh*.

Alavetz era princessa de Tèrra Verda gessec deth *dahabieh* e caminèc pes tapissi de seda, vestida de verd e balancejant-se d'ua manèra que desrabaue era rason. E eth rei la vedec, l'admirèc e se quedèc enamorat dera sua beresa. E quan entrèc en palai, li didec:

"Vau a hèr redigir aguesta madeisha net eth contracte de matrimòni damb tu." E era joena li didec alavetz: "Plan ben, mès, se vòs maridar-te damb jo, entorna-me er anèth que me queiguec deth dit en arriu. E dempús redigiram eth contracte e te maridaràs damb jo."

E vaquí qu'eth salmon l'auie autrejat aqueth anèth ath sòn amic Mohammad er Escarrabilhat, hilh deth pescador.

E eth rei cridèc ath visir e li didec: “Escota. Ad aguesta dauna l’a queigut er anèth deth dit, en arriu. Qué podem hèr ara? E qui mo’l poirà entornar?” E eth visir contestèc: “E qui pòt ester senon Mohammad, eth hilh deth pescador, aguest maudit, aguest efrit!”

Qu’ei clar que non parlaue atau senon entà hèr quèir ath gojat en un param sense gessuda. Atau, donc, eth rei ordenèc cercar-lo ath mès córrer. E quan arribèc eth mainatge li dideren: “Ad aguesta dauna l’a queigut er anèth en arriu. E arrés, exceptat tu, poirà trapar-lo.” E eth les didec: “Plan ben, tè, aciu que l’auetz.”

E eth rei cuelhec er anèth, e anèc a amiar-lo ara joena de Tèrra verda e li didec: “Cuelh, aciu qu’as eth tòn anèth, e redigim aguesta net eth contracte de matrimòni.” Era didec: “Mès en mèn país, quan ua joena va a maridar-se, i a un costum.”

E didec: “Plan ben. Ditz-me quin ei eth costum.” Era didec: “Se daurís ua trencada, des dera casa dera nòvia enquiath mar, se l’aumplís de lenha e hèishi e se li cale huec. E eth nòvi se lance en huec e camine per eth enquiath mar, a on cuelh un banh, entà vier dempús en direccion dera casa dera nòvia. E d’aguesta sòrta quede purificat peth huec e pera aigua…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quaranta tresau net

Era didec:

“…e d’aguesta sòrta quede purificat peth huec e pera aigua. E en aquerò consistís era ceremònia deth contracte de matrimòni en mèn país.

Alavetz eth rei, qu’ère enamorat dera beròia, ordenèc daurir era trencada mentada, l’aumplic de troncs e de heishi e cridèc ath sòn visir, ath quau didec: “Premanis- te deman a caminar damb jo per aquiu dessús.”

E a londeman, quan arribèc eth moment d’alugar aqueth canau de lenha, eth visir li didec ath rei: “Que serà milhor que se i lance prumèr Mohammad, eth hilh deth pescador, entà veir se qué se passe. Se ges san e en bona santat d’aguest huec, poiram alavetz plaçar-mos nosati tanben.” Eth didec: “Plan ben!”

E vaquí que, mentretant, eth saumon auie sautat en *dahabieh* deth sòn amic, e l’auie dit: “Escarrabilhat!, s’eth rei te cride e te ditz: “Lança-te en huec!”, non te cau pòur, tapa-te es aurelhes e pronóncia era formula preservadora: “En nòm d’Allà eth Clement sense limits, eth Misericordiós!” Dempús, lança-te decididament en canau deth huec.”

E eth rei hec alugar es troncs e es heishi. E cridèren a Mohammad e li dideren: “Lança-te en huec e camina sus eth, enquiath mar, pr’amor que plan per aquerò ès er Esperdigalhat.”

Eth mainatge les contestèc: “Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs! e as vòstes ordes!” E se tapèc es aurelhes e prononcièc mentaument era formula deth *bismilah*, e entrèc decididament en huec. E gessec peth costat deth mar, mès beròi encara qu’abans. E toti lo vederen e quedèren enludernadi pera sua beresa.

Alavetz et visir li didec ath rei: “Tanben nosati vam a entrar en huec entà gésser beròis coma aguest maudit hilh deth pescador. E crida tanben ath tòn hilh entà que se lance damb nosati e se torne tan beròi coma nosati mos vam a tornar.” E eth rei cridèc ath sòn hilh, aqueth tan lèg qu’auie era cara coma es correges des esclòps vielhs. E es tres se cuelheren dera man, e d’aguesta sòrta, se lancèren en huec. E quedèren redusidi a un molon de cendres.

Alavetz Mahammad er Esperdigalhat, hilh deth pescador, anèc a veir ara joena, era princessa hilha deth sultan de Tèrra Verda, e hec eth contracte de matrimòni damb era, e se maridèc. E se seiguec en tron der Empèri e siguec rei e sultan. E cridèc ath sòn costat ath sòn pair e ara sua mair. E viueren toti amassa en palai, damb absoluda tranquillitat e armonia, contenti e progressant. Laudat sigue Allà! patron dera prosperitat, dera alegria, dera felicitat e dera armonia!”

E quan eth capitan de policia Mohii Al-Din auec condat atau aguesta istòria, e eth sultan Baibars l’auec balhat es gràcies e manifestat era sua alegria, tornèc eth en sòn lòc.

E auancèc eth cincau capitan de policia, que se cridaue Nur Al-Din. E dempús de punar era tèrra entre es mans deth sultan Baibars, didec: “Jo, ò senhor nòste e corona deth nòste cap! te condarè ua istòria que non a parièr entre es istòries.” E didec:

Istòria condada peth cincau capitan de policia

“Un còp i auie un sultan. E aqueth sultan, un dia entre es dies, cridèc ath sòn visir e li didec: “Visir!” E aguest contestèc: “As tues ordes, ò rei!” Eth rei didec: “Voi que hèsques qu’escriuen e graven entà jo un sagèth qu’eth sòn poder sigue tau que, se sò content, non m’anuja e que se sò anujat non siga content. E cau qu’aqueth qu’escriue eth sagèth se compremete a dotar-lo d’aguest poder mentat. E as entad aquerò un tèrme de tres dies.”

Alavetz eth visir anèc a cercar as que normaument hèn sagèths e amulets, e les didec: “Escriuetz-me un sagèth entath rei!” E les condèc çò qu’eth rei auie dit e exigit. Mès degun d’eri se volec encargar de hèr semblable sagèth. Alavetz eth visir se lheuèc e se n’anèc, emmaliciat. E se didec: “Que non vau a trapar en aguesta ciutat aquerò que li cau. Me’n vau entà un aute país.”

E gessec dera ciutat e caminant peth camp se trapèc damb un jeique arab que ventaue eth horment en sòn camp. E lo saludèc, dident-li: “Era patz sigue damb tu, ò jeique des arabs!” E eth jeique des arabs l’entornèc era salutacion, dident: “Entà on vas per aciu, *ya sidi*, damb aguesta calor?” Er aute contestèc: “Viatgi per un ahèr que tanh ath rei.” E eth jeique li preguntèc: “Quin ahèr ei aguest?” Eth visir contestèc: “Eth rei me demane que l’escriuen un sagèth que sigue bastit de manèra que, s’ei eth alègre, non s’anuge, e s’ei anujat, non s’alègre.” E et jeique des arabs li didec: “Arren mès qu’aquerò?” Eth visir contestèc: “Arren mès!” Er aute didec: “Plan ben. Sè-te. Te vau a hèr a vier minjar.”

E eth jeique des arabs deishèc pendent un moment ath visir, e anèc a veir ara sua hilha, que se cridaue Yasmina e li didec: “Ò hilha mia Yasmina! premanís eth minjar entà un òste.” Era didec: “D’a on ven aguest òste?” Eth contestèc: “De part deth sultan.” Era li preguntèc: “E qué vò?” E eth sòn pair li condèc era causa. E non mos cau repetir-la.

Alavetz Yasmina, aquera dauna des arabs, premanic de seguit un plat de ueus, qu’en eth i auie trenta ueus e molt boder doç, e l’ac balhèc ath sòn pair, damb ueit panets, en tot dider-li: “Balha-li aquerò ath viatjaire, e ditz-li: “Era mia hilha Yasmina, dauna des arabs, te salude e te ditz qu’era t’escriuerà eth sagèth. E te ditz, ath delà: “Eth mes a penes a trenta dies, eth mar aué ei plen, e ueit dies formen ua setmana!” E eth sòn pair li didec: “Plan ben.” E cuelhec eth minjar, e se n’anèc.

E mentre caminaue, eth boder deth plat se li vessèc ena man. Alavetz deishèc eth plat en solèr, cuelhec un des pans, onhec damb eth, eth boder qu’ère ena man, e se lo mingèc, ath delà d’un ueu, que n’auec talents. Dempús se lheuèc, e anèc a amiar-li eth minjar ath visir, e li didec: “Era mia hilha Yasmina, dauna des arabs, te mane era salutacion, e te ditz qu’era escriuerà eth sagèth. E ath delà, te ditz: “Eth mes a penes a trenta dies, eth mar aué ei plen, e ueit dies formen ua setmana.” E eth visir didec: “Prumèr mingem e dempús ja veiram.”

E quan auec acabat de minjar, li didec ath pair de Yasmina: “Ditz-li que m’escriue eth sagèth, mès qu’ath mes li manque un dia, qu’eth mar s’a secat e qu’era setmana non a que sèt dies.”

Alavetz eth jeique des arabs tornèc ath costat dera sua hilha, e li didec: “Eth visir te ditz que l’escriues eth sagèth, mès qu’ath mes li manque un dia, qu’eth mar s’a secat e qu’era setmana non a que sèt dies.” Alavetz era joena didec: “Non te hè vergonha, ò pair mèn! çò que m’as hèt? As deishat eth minjar en camin, t’as minjat un panet e un ueu, e l’as amiat ar òste es ueus sense boder!” Eth contestèc: “*Ualaah*! qu’ei vertat! Mès, ò hilha mia! eth plat ère plen e se m’a vessat ena man; alavetz m’è seigut, e è onhut eth boder damb un panet que m’è minjat; e m’a vengut talents de prener-me un ueu e me l’è avalat.”

Era didec: “Qu’ei parièr. Premanim eth sagèth.”

Alavetz premanic eth sagèth. E lo compausèc damb aguesti tèrmes: “D’Allà mos ven tot sentiment de pena e d’alegria!” E l’envièc eth sagèth ath visir que lo cuelhec dempús de balhar-li es gràcies, e partic entà hèr-se-lo a vier ath rei.

E eth rei, cuelhent et sagèth e liegent çò qu’en eth i auie escrit, preguntèc ath visir: “Qui a hèt aguest sagèth?” Eth visir contestèc: “Ua joena cridada Yasmina, dauna des arabs.” E eth rei se quilhèc sus ambdús pès, e li didec ath visir: “Tè, amia-me damb eth sòn pair, pr’amor de que me marida damb era sua hilha.”

Alavetz eth visir cuelhec ath rei dera man e partic damb eth. E vengueren a cercar ath jeique des arabs e li dideren: “Ò jeique des arabs! viem entà cercar ua alliança damb tu.”

Eth jeique les contestèc: “Familha e comoditat! Mès, mejançant qui?” Eth visir contestèc: “Mejançant era tua hilha Yasmina era dauna des arabs, que damb era se vò

maridar eth nòste patron eth rei, qu'ei dauant des tòns uelhs." Eth jeique didec: "Plan ben. Qu'èm es vòsti sirvents. Mès era mia hilha se botarà en un plat dera balança, e en aute aur. E pes per pes. Pr'amor que Yasmina ei cara ath còr deth sòn pair."

E eth visir contestèc: Non i a cap inconvenent." E anèren a cercar er aur, e lo botèren en un plat dera balança, mentre et jeique des arabs botaue ara sua hilha en aute plat. E quan s'equilibrèren era joena e er aur, s'estenec, ara seguida, eth contracte de matrimòni. E eth rei balhèc ua grana hèsta en pòble des arabs. E aquera madeisha net entrèc en apartament dera joena, qu'encara ère ena casa deth sòn pair, e li treiguec era virginitat. E peth maitin, partic damb era, e la deishèc en sòn palai.

Quan amiaue ja un cèrt temps en palai, era beròia joena arab Yasmina comencèc a aflaquir-se e a consumir-se de languison. Alavetz eth rei cridèc ath mètge e li didec: "Hè lèu, e examina a Sett El-Araba Yasmina. Sabi pas se per qué s'aflaquis e se desmilhore tant." E eth mètge venguec, e examinèc a Yasmina. Dempús li didec ath rei: "Que non ei acostumada a víuer enes ciutats, pr'amor qu'ei ua gojata campanharda e eth sòn pièch se sarre pera manca d'aire." E eth rei preguntèc: "E qué mos cau hèr?" Eth *hakim* contestèc: "Hè que li bastisquen un palai ath costat deth mar, a on poirà respirar aire san; e se meterà mès beròia de çò qu'ère." E de seguit eth rei balhèc era orde as pareders entà que bastissen un palai ath costat deth mar. E quan siguec acabat eth palai, se heren a vier aquiu ara desmilhorada Yasmina, dauna des arabs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quaranta quatau net

Era didec:

… ara desmilhoradaYasmina, dauna des arabs.

E vaquí que quan era viuec bèth temps en palai se botèc gròssa un aute còp, e se remetec. E mentre ère un dia emparada ena hièstra, guardant entath mar, un pescador venguec a lançar eth sòn hilat ath pè deth palai. E quan lo retirèc, non vedec laguens que calhaus e clòsques. E s'anugèc fòrça. Alavetz Yasmina li parlèc e li didec: "Ò pescador! se vòs lançar eth hilat en mar en nòm mèn, te balharè un dinnar d'aur peth trabalh." E eth pescador contestèc: "Plan ben, ò senhora!" E lancèc eth hilat en mar en nòm de Yasmina, era dauna des arabs; e lo treiguec, e dempús d'arrossegar-lo entada eth, trapèc en eth un flascon de coeire ròi. E l'ac mostrèc a Yasmina, que de seguit se caperèc damb eth sòn vel, e baishèc enquia on ère eth pescador e li didec: "Tè, aciu qu'as eth dinnar, e balha-me eth flascon." Mès eth pescador contestèc: "Non, per Allà! que non cuelherè eth dinnar a cambi d'aguest flascon, senon que te darè un punet enes caròles."

E vaquí qu'en madeish moment que parlauen amassa d'aguesta manèra, les trapèc eth rei. E cuelhec ath pescador, e l'aucic damb era sua espada e lancèc eth còs en arriu. Dempús s'acarèc damb Yasmina, era dauna des arabs, e li didec: "E a tu tanpòc te voi veir mès. Vè-te'n entà on volgues!"

E era se n'anèc. E caminèc damb hame e set pendent dus dies e dues nets. E alavetz arribèc en ua ciutat. E se seiguec ena pòrta dera botiga d'un mercadèr, en tot demorar-se aquiu des deth maitin enquiara ora dera pregària de meddia. Alavetz eth mercadèr li didec: "Ò senhora!, des d'aguest maitin qu'ès seiguda aciu. Per qué?" Era contestèc: "Que sò estrangèra. Non coneishi ad arrés dera ciutat. E non è minjat ne begut des de hè dus dies." Alavetz eth mercadèr cridèc ath sòn nere, e li didec: "Cuelh ad aguesta dauna e hè-te-la a vier en casa. E ditz en casa que li balhen minjar e béuer." E eth nere la cuelhec e l'amièc entà casa, e li didec ara patrona: "Eth mèn patron t'encargue que balhes de minjar e de béuer ben ad aguesta dauna." E era hemna deth mercadèr guardèc a Yasmina, e la vedec, e se metec gelosa, pr'amor qu'ère mès beròia qu'era. E s'acarèc damb eth nere e li didec: "Plan ben, Hé pujar ad aguesta dauna en trastèr que i a ath dessús dera terrassa." E eth nere cuelhec a Yasmina dera man, e la hec pujar en trastèr que i auie sus era terrassa.

E aquiu s'estèc Yasmina enquiara net, sense qu'era hemna deth mercadèr se tenguesse ada era de cap manèra, ne entà balhar-li minjar ne entà balhar-li béuer. Alavetz Yasmina, era dauna des arabs, se'n brembèc deth flascon de coeire qu'amiaue en braç, e se didec: "Vau a veir se per edart i a laguens un shinhau d'aigua entà béuer!" E pensant atau, cuelhec eth flascon e treiguec era tapa. E còp sec gessec deth flascon ua gèrla. E Yasmina se lauèc es mans. Dempús lheuèc es uelhs e vedec gésser deth flascon ua plata plia de minjar e de beuenda. E mingèc e beuec e quedèc satisfèta. Alavetz tornèc a destapar eth flascon, e gesseren d'eth dètz joenes esclaues blanques, damb castanhòles enes mans, que se meteren a dançar en trastèr. E quan acabèren era sua dança, cada ua d'eres lancèc dètz borses plies d'aur enes jolhs de Yasmina. Dempús se meteren totes en flascon.

E Yasmina, era dauna des arabs, s'estèc atau en trastèr pendent tres dies sancers, minjant e divertint-se damb es joenes deth flascon. E cada viatge que les hège gésser, li lançauen eres, dempús dera dança, borses plies d'aur; de sòrta que, fin finau, quedèc eth trastèr plen d'aur enquiath tet.

Ath cap d'aqueth temps, eth nere mercadèr pugèc ena terrassa entà evacuar es sues necessitats. E vedec ara senhora Yasmina, e s'estonèc, pr'amor que se pensaue que ja se n'auie anat, segontes auie dit era esposa deth mercadèr. E Yasmina li didec: "E m'a manat aciu eth tòn patron entà que m'alimentetz, o entà que me deishetz mès mòrta de hame e de set qu'abans?"

E er esclau contestèc: "*Ya setti*! eth mèn patron se pensaue que t'auie dat pan, e que te n'auies anat eth madeish dia." Dempús se metec a córrer entara botiga deth sòn patron, e li didec: "*Ya sidi*! era prauba dauna qu'envières damb jo ena casa, hè tres dies qu'ei soleta en trastèr dera terrassa sense minjar ne béuer arren. E eth mercadèr, qu'ère un òme aunèst, abandonèc era sua botiga de seguit, e anèc a dider-li ara sua hemna: "Qué te cau, ò maudida! Non li balhes arren de minjar ne de béuer ad aguesta prauba senhora?" E l'agarrèc e li fotec ua repassada. Dempús cuelhec pan e d'autes causes e pugèc ena terrassa, e li didec a Yasmina: "*Ya seti*! Cuelh e minja. E non mos acuses d'oblidosi!" Era contestèc: "Allà aumente es tòns bens! Es tòns favors qu'an arribat ath sòn destin!

Ara, se vòs completar es tòns beneficis, te vau a demanar ua causa." Eth didec: "Parla, ò senhora!" Era didec: "Voleria qu'enes entorns dera ciutat me bastissen un palai que sigue dus còps mès beròi qu'eth deth rei." Eth contestèc: "Que non i a cap inconvenent, plan que òc." Era didec: "Aciu que i a aur. Cuelh tot eth que volgues. S'es pareders trabalhen normaument per un dracma cada dia, autreja-les quate dracmes entà auançar era construccion. E eth mercadèr didec: "Plan ben."

E cuelhèc es sòs e anèc a cercar as pareders e as arquitèctes, qu'en pòc de temps li heren un palai dus còps mès beròi qu'eth deth rei. E tornèc eth alavetz en trastèr entà veir a Yasmina e dider-li: "Ò senhora mia! tot qu'ei ja acabat." Era li didec: "Aciu qu'as sòs. Cuelh-les e vè-te'n a crompar mòbles tapissadi de satin entath palai. E hè vier a sirvents neri que siguen estrangèrs e que non comprenen er arab!"

E eth mercadèr anèc a crompar es mòbles de satin e a procurar-se es sirvents neri que non comprenien er arab, e tornèc en trastèr enta dider-li a Yasmina: "Ò senhora mia! tot qu'ei ja prèst. Tie era bontat de vier a cuélher possession deth tòn palai." E Yasmina, era dauna des arabs, se lheuèc, e abans de gésser deth trastèr, li didec ath mercadèr: "Eth trastèr a on me trapi qu'ei plen d'aur enquiath tet. Demora-te damb eth, coma present mèn per çò dera tua amabilitat qu'as auut damb jo." E se didec adiu deth mercadèr. E aquerò ei çò que tanh ada eth!

Per çò de Yasmina, hec era sua entrada en palai. E dempús de crompar-se un magnific vestit de rei, se lo botèc e se seiguec en tron. E semblaue un rei beròi. E aquerò ei çò que hè ada era!

Per çò deth sòn espós, eth rei qu'auie aucit ath pescador e l'auie hèt enlà ada era madeisha, ath cap de cèrt temps se padeguèc e se'n brembèc d'era pera net. E peth maitin cridèc ath visir, e li didec: "Visir!" Eth visir contestèc: "Que sò aciu!" Eth rei didec: "Au, desguisem-mos e gescam ara cèrca dera mia esposa Yasmina, era dauna des arabs." E eth visir didec: "Escoti e aubedisqui!" E gesseren deth palai desguisadi e caminèren pendent dus dies ara cèrca de Yasmina, era dauna des arabs, preguntant e informant-se. E d'aguesta manèra arribèren ena ciutat que se trapaue era. E vederen eth sòn palai. E eth rei li didec ath visir: "Aguest palai ei nau aciu, donques que non l'auia vist enes mèns viatges anteriors. A qui deu pertànher?" E eth visir contestèc: "Sabi pas. Dilhèu pertanh a un rei invasor qu'age conquistat era ciutat sense saber-mo'n." E eth rei didec: "Per Allà! que pòt èster. Per tant, entà assegurar-mo'n, vam a hèr pregonar pera ciutat ua anóncia entà qu'arrés alugue era lum aguesta net ena sua casa. D'aguesta sòrta saberam s'era gent que demore en aguest palai son subdits nòsti aubedients o reis conquistadors."

Eth pregonèr anèc pera ciutat pregonant era orde mentada. E quan arribèc era net, se tenguec eth rei a recórrer damb eth sòn visir es diuèrsi barris. E vederen qu'en nunlòc i auie lum, se non ei en palai esplendid que non coneishien. E enteneren en eth cants e musica de tiòrbes, laüts e guitarres. Alavetz eth visir li didec ath rei: "Que ja ac ves, ò rei! Qu'ei per aquerò que te didí qu'aguest país ja non mos pertanhie, e qu'aguest palai ei abitat per invasors!" E eth rei contestèc: "Que non ac sabem. Tè, anem a informar-mos peth portèr deth palai." E anèren a interrogar ath portèr. Mès coma qu'aqueth portèr

ère un barbarin, e non sabie ne comprenie ua soleta paraula d'arab, les contestaue a cada pregunta: "*Chanú*!! çò qu'en lengua barbarina signifique: "Sabi pas!"

E se n'anèren eth rei e eth visir e non poderen dormir aquera net pr'amor qu'auien pòur.

E peth maitin, eth rei li didec ath visir: "Ditz-li ath pregonèr que pregone per tota era ciutat, un còp mès, qu'arrés alugue era lum aguesta net. D'aguesta manèra ne seram mès segurs." E pregonèc eth pregonèr. E arribèc era net. E eth rei se passegèc damb eth sòn visir. Mès vederen que i auie escurina en totes es cases exceptat en palai, a on era lum ère dus còps mès viua qu'era vesilha e a on tot ère illuminat. E eth visir li didec ath rei: "Ara qu'as ja era certitud de çò que te didí sus era conquista d'aguest país per reis estrangèrs." E didec eth rei: "Qu'ei vertat. Mès se qué podem hèr?" Eth visir didec: "Anem a dormir e ja veiram deman."

E a londeman, eth visir li didec ath rei: "Vene, anem a passejar-mos, coma toti, pes entorns deth palai. E te deisharè baish e jo pujarè astutament entà veir damb es mèns pròpris uelhs e enténer damb es mies aurelhes, de quin país ei aguest rei."

E quan arribèren ena pòrta deth palai, eth visir evitèc era vigilància des gardes e artenhèc pujar ena sala deth tron. E quan vedec a Yasmina, era dauna des arabs, la saludèc, en tot pensar-se que saludaue a un rei joen. E era l'entornèc era salutacion, e li didec: "Sè-te." E quan siguec seigut, Yasmina, era dauna des arabs, que l'auie, plan, arreconeishut e non ignoraue era preséncia deth sòn espós eth rei ena ciutat, destapèc eth flascon, e se mestrèren es refresqui; e gesseren deth flascon dètz beròies esclaues e se meteren a daçar damb es sues castanhòles. E dempús dera dança, cada ua d'eres lancèc dètz borses plies d'aur enes jolhs de Yasmina. E era les cuelhec e les autregèc ath visir en tot dider-li: "Cuelh aguest present, donques que veigui qu'ès praube." E eth visir li punèc era man e li didec: "Allà t'autrege era victòria sus es tòns enemics, ò rei deth temps! e alongue entath nòste ben es tòns dies." Dempús se didec adiu, e baishèc ara cèrca deth rei qu'ère seigut damb eth portèr.

E eth rei li didec: "Qué as hèt naut, ò visir?" E eth visir contestèc: "*Ualaah*! Que ja t'auia dit que t'auien cuelhut aguesta tèrra. Guarda, que m'a balhat dètz borses d'aur coma present, e m'a dit: "Cuelh-les entà tu, qu'ès praube!" Aquerò ei çò que m'a dit. Dempús de semblabla causa, pòs dobtar de qué a conquistat aguesta ciutat e aguest país?" E eth rei didec: "De vertat ac cres atau? En aguest cas, tanben jo vau a sajar d'evitar era vigilància des gardes barbarins, e pujar naut entà veir ath rei!"

E ac hec dera madeisha manèra qu'ac auie dit.

Quan lo vedec Yasmina, era dauna des arabs, l'arreconeishec, sense demostrà'c. E se lheuèc deth sòn tron en aunor sòn, e li didec: "Sè-te, se te platz!" E quan eth rei vedec que se lheuaue en aunor sòn, aqueth que credie estrangèr, se li padeguèc eth còr, e se didec ada eth madeish: "Solide ei un subdit e non un rei, pr'amor que non se lheuarie atau per un quinsevolh que non coneish." E se seiguec en sèti; e arribèren es refresqui; e beuec eth e s'assadorèc. Alavetz acabèc d'encoratjar-se, e li preguntèc a Yasmina, era dauna des arabs: "De quina sòrta de reng ès?" E era arric, e contestèc: "Qu'èm gent rica." E mentre parlaue atau destapèc eth flascon e de seguit gesseren d'eth dètz

meravilhoses esclaues blanques que dancèren damb es castanhòles. E abans de desparéisher, cada ua d'eres lancèc dètz borses d'aur enes jolhs de Yasmina.

E eth rei se meravilhèc deth flascon enquiath limit dera meravilha…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quaranta cincau net

Era didec:

… E eth rei se meravilhèc deth flascon enquiath limit dera meravilha e li didec a Yasmina, era dauna des arabs: "Me pòs díder, ò frair mèn! a on as crompat aguest prodigiós flascon?" Era contestèc: "Que non l'è crompat damb sòs." Eth preguntèc: "Alavetz, damb qué l'as crompat?" Era didec: "Vedí aguest flascon en poder d'un individú, e li didí: "Balha-me aguest flascon, e demana-me çò que volgues!" E me contestèc: "Aguest flascon non se ven ne se crompe. Mès se vòs que te l'autreja, vene a hèr damb jo çò que hèn eth poth e era garia! Dempús t'autrejarè eth flascon." E jo hi çò que volie de jo. E me balhèc eth flascon."

Qu'ei clar que Yasmina sonque parlaue atau pr'amor qu'auie ua idia premeditada.

Quan eth rei auec entenut aguestes paraules, li didec: "Plan ben, era causa ei aisida. Se me vòs balhar eth flascon jo tanben çò d'acòrd que me hèsques era madeisha causa dus còps en sòrta d'un!" E era dauna des arabs didec: "Non, dus còps non ei pro! Que daurisque Allà era pòrta des guanhs!"

Eth rei didec: "Alavetz, vene, e hètz-m'ac quate còps entà balhar-me aguest flascon!"

Era didec: "Plan ben, sè-te e entra en aguest quarto entà hè'c." E entrèren en quarto un darrèr der aute. Alavetz Yasmina, era dauna des arabs, en veir qu'eth rei se metie de seguit ena postura requerida entada aquera venda, se metec a arrir, de tau sòrta, que queiguec de cu.

Dempús li didec: "*Maschalah*, ò rei deth temps! Qu'ès rei e sultan, e vòs deishar-te traucar a cambi d'un flascon. Com, alavetz, se penses atau, carguères damb era responsabilitat d'aucir ath pescador que m'auie dit: "Balha-me un punet e cuelh eth flascon?"

En enténer aguestes paraules, eth rei quedèc estavordit e estupefacte. Dempús arreconeishec a Yasmina, era dauna des arabs, e se metec a arrir, e li didec: "Mès, ès tu? e ei tòn tot aquerò?"

E l'abracèc e se reconcilièc damb era. E des d'alavetz viueren amassa en plia armonia, contents e prosperant. E laudat sigue Allà, Ordenador dera armonia e Dispensador dera prosperitat e dera felicitat!"

E eth capitan de policia Nur Al-Din, dempús de condar atau aguesta istòria de Yasmina, era dauna des arabs, se carèc. E eth sultan Baibars s'alegrèc fòrça e se dilatèc en entener-la e li didec: "Per Allà!, qu'aguesta istòria ei extraordinària!"

Alavetz eth siesau capitan de policia, que se cridaue Gamal Al-Din, auancèc entre es mans de Baibars e didec: “Jo, ò rei deth temps! se m’ac permetes, te vau a condar ua istòria que t’agradarà!” E Baibars li didec: “Plan que òc, qu’as eth mèn permís.” E eth capitan de policia Gamal Al-Din didec:

Istòria condada peth siesau capitan de policia

“Un viatge, ò rei deth temps! i auie un sultan qu’auie ua hilha. E era tau princessa ère beròia, molt beròia, e ère plan sollicitada e plan suenhada e mimada. E ath delà ère molt rebuscada. Plan per aquerò se cridaue Dalal.

Un dia ère seiguda e se grataue eth cap. E se trapèc en cap un pedolh petit. E lo guardèc pendent ua estona. Dempús se lheuèc, l’agarrèc entre es dits e anèc entara recodina, a on i auie ua hilèra de tenalhes d’òli, de boder e de mèu. E destapèc ua tennalha d’òli, deishèc delicadament eth pedolh ena superfícia, tornèc a tapar era tenalha, embarrant d’aguesta manèra eth pedolh e se n’anèc.

E se passèren es dies e es ans. E era princessa Dalal complic es quinze ans, en tot auer-se’n desbrembat, de fòrta temps darrèr, deth pedolh e deth sòn embarrament ena tenalha.

Mès un dia eth pedolh trinquèc era tenalha per çò deth sòn grossor, e gessec d’aquiu, semblable a un bufle deth Nil ena mida, enes còrnes e en aspècte. E eth garda, qu’ère ara pòrta dera recodina, hugec espaurit, cridant as sirvents damb granes votzes. E acorsèren ath pedolh lo cuelheren pes còrnes e l’amièren entath rei.

E eth rei preguntèc: “Que ei aquerò?” E era princessa Dalal, qu’ère aquiu de pès, exclamèc: “Ai! Qu’ei eth mèn pedolh” E eth rei, estonat, preguntèc: “Qué dides, hilha mia?” Era contestèc: “Quan èra petita, me gratè eth cap un dia, e me trapè en eth aguest ppedolh. Alavetz l’agarrè e lo metí ena tenalha d’òli. E ara s’a botat gròs e gran e a trincat era tenalha.”

E eth rei, en enténer aquerò, li didec ara sua hilha: “Hilha mia, ara que te cau maridar. Pr’amor que, madeish qu’eth pedolh a trincat era tinalha, te risques tu a sautar eth mur e vier ara cèrca d’òmes. Plan per aquerò, çò milhor, ara, ei que jo te marida. Allà protegisque era nòsta noblesa!”

Dempús s’acarèc damb eth sòn visir, e li didec: “Esgòrja ath polh, e espèla-lo e penja era sua pèth ena pòrta deth palai. E amiaràs damb tu ath porta simitarra e ath jeique des escrivans deth palai, encargat des contractes de matrimòni. E se maridarà damb era mia hilha aqueth qu’endónvie qu’era pèth penjada ei ua pèth de pedolh. Mès aqueth que non arreconeishe era pèth, se li talharà eth còth e se penjarà era sua pèth ena pòrta, ath costat dera deth pedolh.”

E eth visir esgorgèc ath pedolh ara seguida, l’espelèc, e pengèc era pèth ena pòrta deth palai. Dempús ordenèc a un pregonèr que cridèsse pera ciutat: “Aqueth qu’arreconeishe quina sòrta de pèth ei era qu’ei penjada, se maridarà damb Sett Badal, era hilha deth rei. Mès aqueth que non l’arreconeishe li talharà eth cap.”

E desfilèren dauant dera pèth deth polh fòrça abitants dera ciutat. E dideren uns: “Qu’ei era pèth d’un bufle.” E se les talhèc eth cap. E dideren d’auti: “Qu’ei era pèth d’un isard” E se les talhèc eth cap. E d’aguesta sòrta, se talhèren quaranta caps, e se pengèren ath costat dera pèth deth pedolh quaranta pèths de hilhs d’Adam.

En aguest moment dera sua narracion, Scharazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quaranta siesau net

Era didec:

… e se pengèren ath costat dera pèth deth polh quaranta pèths de hilhs d’Adam.

Alavetz passèc un joen qu’ère tan beròi coma era estela Canopea quan lutz sus eth mar. E preguntè ara gent: “A qué ei degut aguest amolonament de gent dauant det palai?”

E li contestèren: “Aqueth que sàpie de qui ei aguesta pèth se maridarà damb era hilha deth rei!” E eth joen s’apressèc ath visir, ath pòrta simitarra e ath jeique des escrivans, qu’èren seigudi dauant dera pèth, e les didec: “Jo vos vau a díder quina sòrta de pèth ei aguesta!” Eri contestèren: “Plan ben.” Eth les didec: “Qu’ei era pèth d’un pedolh creishut en òli.”

E eri li dideren: “Qu’ei vertat! Entra valent! E hè eth contracte de matrimòni en apartament deth rei.” E entrèc ena preséncia deth rei, e li didec: “Qu’ei era pèth d’un pedolh creishut en òli.” E eth rei didec: “Ei vertat! Que se redigisque eth contracte de matrimòni d’aguest valent damb era mia hilha Dalal!”

E se redigic eth contracte en aquera ora e en aqueth instant. E se celebrèren es nòces. E eth joen canopean entrèc ena cramba noviau, e gaudic dera vèrge Dalal. E Dalal quedèc molt contenta enes braci deth joen qu’ère beròi coma era estela Canopea quan lutz sus eth mar.

E sigueren amassa en palai pendent quaranta dies, ath cap des quaus entrèc eth joen en apartament deth rei e li didec: “Que sò hilh d’un rei e sultan, e voleria hèr-me a vier ara mia esposa entath règne deth mèn pair, e demorar-me en nòste palai.” E dempús de persutar entà retier-lo encara bèth temps, eth rei acabèc en tot dider-li: “Plan ben.” E higec: “Deman, hilh mèn, te balharam es presents, es esclaus e es eunucs.” E eth joen contestèc: “Entà qué? Que n’auem fòrça, e non voi qu’era mia esposa Dalal.”

E eth rei li didec: “Plan ben, hè-te-la vier, donc, e vè-te’n. Mès tanben te prègui que te hèsques a vier damb era ara sua mair, entà que se’n sàpie era sua mair a on demore era sua hilha, e la vage a veir de quan en quan.” Eth joen contestèc: “Entà qué mos cau fatigar inutilament ara sua mair, ua hemna d’edat? Jo me comprometi a amiar aciu ara mia esposa cada mes entà que la veigatz toti.” E eth rei li didec: “*Taieb*.” E eth joen se hec a vier ara sua esposa Dalal e e partic damb era entath sòn país.

Mès aqueth joen tan beròi non ère ua uata causa qu’un *ghul* entre es ghuls e dera espècia mès perilhosa. E amièc a Dalal ena sua casa, qu’ère plaçada ena solitud, en cim d’ua montanha. Dempús anèc a córrer peth camp, gésser pes camins, e hèr abortar as hemnes

prenhs, a espaurir as vielhes, a hèr cuélher pòur as mainatges, a sorrisclar coma eth vent, a ganholar enes pòrtes, a cridar ena net, a freqüentar es roïnes ancianes, a semiar maleficis, a gesticular enes tenèbres, a visitar es hòsses, a flairar as mòrts, e a comèter mil atemptats e costar mil calamitats. Dempús d'aquerò, tornèc a cuélher era sua aparença de joen e botèc enes mans dera sua esposa Dalal un cap de hilh d'Adam, en tot dider-li: "Cuelh aguest cap, Dalal, còtz-lo en horn, e trinca-lo a tròci entà que mo' lo pogam minjar amassa." E era contestèc: "Mès s'ei eth cap d'un òme! Jo sonque me mingi es caps de moton."

E didec: "Plan ben." E anèc a cercar un moton entada era. E l'ordenèc codinar-lo e se lo mingèc.

E seguiren viuent complètament solets en aquera solitud, autrejada Dalal sense cap defensa ad aqueth ògre joen, e er ògre autrejant-se as sues malahètes entà tornar dempús damb era, damb senhaus de mortalatge, de violacion, de carnisseria e d'assassinat.

E ath cap de ueit dies d'aquera vida, eth joen ghul gessec e se transformèc, cuelhent era aparença e era cara dera mair dera joena; e se botèc vestits de hemna, e piquèc ena pòrta. E Dalal guardèc pera hièstra e preguntèc: "Qui cride ara pòrta?" E eth ghul contestèc damb era votz dera sua mair: "Que sò jo, daurís, hilha mia!" E era baishèc ath mès córrer e dauric era pòrta. E en ueit dies s'auie botat aflaquida, esblancossida e desmilhorada. E eth ghul, jos era forma dera sua mair, li didec, dempús des abraçades: "Ò hilha mia estimada! qu'è vengut ena tua casa, a maugrat dera proïbicion, pr'amor que mo n'auem sabut qu'eth tòn marit ei un ghul que te hè minjar carn de hilhs d'Adam. A!, com te va, hilha mia? Ara me cau pòur de qué tanben se te minge a tu! Vene e hug damb jo!" Mès Dalal, que non volie parlar mau deth sòn marit, contestèc: "Cara, ò mair mia! Aciu que non i a cap ghul ne flaira de ghul! Non digues aguestes causes entà perder-mos. Eth mèn espós ei un hilh de rei tan beròi coma era estela Calopea quan lutz sus eth mar. E cada dia me balhe de minjar carn de moton."

Alavetz la deishèc eth joen ghul damb eth còr content pr'amor que non auie descurbit era eth sòn secret. E recuperèc era sua forma primitva, e venguec a amiar-li eth moton, e a dider-li: "Cuelh, ordena coder-lo, Dalal! Era li didec: "Qu'a vengut aciu era mia mair. Jo non n'è eth tòrt. E m'a dit que te saluda en nòm sòn." Eth contestèc: "Reaument me hè dò de non auer vengut un shinhau abans entà trapar ara abnegada esposa deth mèn soèr!" Dempús li didec: "T'agradarie tanben veir ara tua tia, fraia dera tua mair?" Era contestèc: "Ò, plan!" Eth li didec: "Fòrça ben. Deman te la manarè."

E vaquí qu'a londeman, quan se hec de dia, gessec eth ghul, se transformèc ena tia de Dalal, e piquèc ena pòrta. E Dalal preguntèc des dera hièstra estant: "Qui ei?" Eth li didec: "Daurís, que sò era tua tia! Qu'è pensat fòrça en tu e vengui a veder-te."

E era joena baishèc e li dauric era pòrta. E eth ghul, desguisat de tia, punèc a Dalal enes caròles, plorèc e didec: "A! ò hilha dera mia fraia. A! quina calamitat!" E Dalal preguntèc: "Per qué? quan? com?" Era tia didec: " Ai, ai, ai!" Era joena preguntèc: "A on te hè mau, tia?"

Era tia didec: “En cap lòc, ò hilha dera mia fraia! Qu’ei que patisqui per tu! Mo n’auem sabut de qué er individú que te maridères ei un ghul!” Mès Dalal contestèc: “Cara, non digues aguestes causes! Eth mèn espós ei hilh d’un rei e sultan coma jo sò hilha de rei e sultan. Es sòns tresòrs son mès grani qu’es tresòrs deth mèn pair. E per çò que hè ara sua beresa, ei comparabla ara estela Colopea quan lutz sus eth mar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quaranta setau net

Era didec:

“…E per çò que hè ara sua beresa, ei comparabla ara estela Colopea quan lutz sus eth mar.” Dempús li hec minjar un cap de moton, entà demostrar-li qu’ena casa deth sòn espós se minjaue moton e non hilh d’Adam. E eth ghul se n’ànec, dempús de minjar content e satisfèt. E non deishèc de tornar jos era sua aparença de joen, damb un moton entà Dalal, e damb un cap de hilh d’Adam, nauèth talhat, entada eth madeish. E Dalal, li didec: “Qu’a vengut era mia tia a visitar-me, e m’encarguèc que te saludèssa”. Eth didec: “Laudat sigue Allà! Son molt amables es tòns parents, que non me desbremben. Estimes molt ara auta tia, era fraia deth tòn pair?”

Era didec: “Ò, òc!” Eth didec: “Plan ben, jo te la manarè deman, e dempús ja non tornaràs a veir a cap des tòns parents, donques que cranhi era sua lengua.” E a londeman se presentèc a Dalal, jos era forma dera fraia deth sòn pair. E dempús des salutacions e punets de ua e ua auta part, era tia plorèc abondosament e somiquèc, e didec: “Quin malastre e quina desolacion a queigut sus es nòsti caps e sus eth tòn, ò hilha deth mèn frair! Mo n’auem sabut qu’er individú que te maridères ei un ghul. Dizt-me era vertat, hilha mia! pes merits deth nòste Mohammad (damb eth era pregària e era patz).”

Alavetz Dalal non podec sauvar mès temps eth secret que l’estofaue, e didec en votz baisha, tremolant: “Cara, tia, cara, non se passe que mos dèishe mès amples que longues. Guarda, que me hec a vier caps d’adamites, e coma que les refusè se les minge eth solet. A! Qu’è pòur de qué eth dia mens pensat se m’avale a jo.”

Quan Dalal auec prononciat aguestes paraules, era tia cuelhec era sua vertadèra forma, en tot convertir-se en un ghul d’aspècte espaventós que se metec a carrinclar es dents. E a Dalal, en veir aquerò, la cuelhec eth terror auriò e era tremoladera. E li didec eth, sense anujar.se: “Tan lèu as desnishat eth mèn secret, Dalal?”

Era se lancèc as sòns pès, e li didec: “Me boti jos era tua proteccion! Perdona-me per aguest còp!”

E eth li didec: “M’as perdonat tu dauant dera tua tia? E me deishères damb aunor? Non! Non posqui perdonar-te! Per a on començarè a minjar-te?”

Era conetstèc: “Donques qu’ei de besonh que te m’avales, serà perque ei eth mèn destin. Mès aué sò lorda; e serà dolent entara tua boca eth sabor dera mia carn. Vau mès, donc, que prumèr m’amies en hammam entà que me laua en aunor tòn. E quan gesca deth banh serè blanca e doça. E eth sabor dera mia carn serà deliciós entara tua boca, e

alavetz poiràs minjar-me començant per a on volgues.” E eth ghul contestèc: “Qu’ei vertat, ò Dalal!”

E en aquera ora e en aqueth instant li presentèc ua tenalha grana entath banh e ròba deth hammam. Dempús anèc ara cerca d’un ghul amic sòn, ath quau convertic en polin blanc, en tot transformar-se eth madeish en traginèr. E botèc a Dalal en polin e gessec damb era en direccion ath hammam deth prumèr pòble, amiant en cap era tenalha de banh.

E quan arribèc en hammam li dedec ara zeladora: “Vaquí tres dinnars d’aur, pr’amor de que hèsques cuélher un banh ad aguesta senhora, qu’ei hilha de rei. E me l’entornaràs tau que te l’è fidat. E autregèc a Dalal ara zeladora e se quedèc dehòra, dauant dera pòrta deth hammam.

E Dalal entrèc ena prumèra sala deth hammam, qu’ère era sala de demora, e se seiguec en un banc de marme, molt soleta e molt trista, ath costat dera sua tenalha d’aur e deth sòn paquet de vestits preciosi, mentre entrauen en banh d’autes joenes e se banhauen e se hègen massatges, e sautauen contentes, jogant entre eres. E Dalal, luenh d’èster contenta coma es autes, ploraue en silenci en sòn cornèr. E es joenes vengueren entada era, e li dideren: “Que te cau, fraia nòsta, e per qué plores? Lhèua-te ja, despolha-te e cuelh un banh damb nosates!” Mès era les contestèc, dempús de balhar-les es gràcies: “Dilhèu eth banh pòt lauar es preocupacions? Dilhèu pòt guarir es penes sense remèdi?” E higec: “Que tostemp i a un moment entà baishar en banh.”

Mentretant, ua vielha venedora de gairotons e de pistaches torradi, entrèc en hammam, amiant en cap eth recipient des gairotons e pistaches torradi. E les joenes ne crompèren. E ath finau, entà distrèir-se un shinhau minjant gairotons e pistaches, era entristida Dalal tanben cridèc ara vielha venedora, e li didec: “Vene, ò senhora mia! e da-me solet ua piastra de gairotons.” E era venedora s’apressèc e se seiguec e aumplic de gairotons era mesura de còrna d’ua piastra. E Dalal, en sòrta de dar-li ua piastra, li botèc enes sues mans eth sòn colhar de pèrles, en tot dider-li: “Tia mia, cuelh aquerò entàs tòns mainatges!” E coma qu’era venedora s’estarnèc en compliments e punades de man, Dalal li didec: “Me vòs balhar eth tòn recipient de gairotons e es vestits qu’amies, e cuélher de jo, en cambiament, aguesta tenalha d’aur entath banh, es mies jòies, es mèns vestits e aguest paquet de ròba preciosa?” E era vielha venedora, sense poder creir en tanta generositat, contestèc: “Per qué, hilha mia, te’n burles de jo, que sò prauba?” E Dalal li didec: “Es mies paraules son sincères, vielha mair mia!” Alavetz era vielha se treiguec es vestits e les ac autregec. E Dalal se vestic damb eri de seguit, se metèc eth recipient en cap, se caperèc damb eth vel blu tot rosigat, s’enneric es mans damb era hanga deth tèrra deth hammam e gessec pera pòrta qu’ère seigut eth sòn espós eth ghul, cridant damb votz tremolosa: “Gairotons fregidi! Pistaches que divertissen!”, coma hèn es venedores de profession.

Quan siguec luenh d’aquiu, eth ghul, que non l’auie arreconeishut, percebec era flaira dera joena damb eth sòn olfacte de ghul, e se didec. “Com ei possible qu’era flaira de Dalal sigue en aguesta vielha venedora de gairotons? Per Allà, vau a veir a qué ei degut!” E cridèc: “Ep! venedora de gairotons! Ep! era des pistaches!” Mès coma qu’era

venedora non viraue eth cap, se didec eth: “Que vau mès qu’ac veiga en hammam!” E anèc a preguntar ara zeladora: “Per qué se tarde a gésser era senhora que t’è fidat?” Era zeladora contestèc: “Que gesserà de seguit damb es autes joenes, que non se’n van enquiara net, pr’amor que son tengudes a depilar-se, tintar-se es ditz damb henné, perhumar-se e pientar-se es peus.”

E eth ghul se padeguèc e de nauèth se seiguec ena pòrta. E demorèc que gessessen deth hammam totes es joenes. E era zeladora dera pòrta gessec era darrèra e barrèc eth hammam. E eth ghul li didec: “Tè! Se qué hès? Vas a deishar embarrada ara senhora que t’è confiat?”

Era hemna didec: “Que ja non i a arrés en hammam, senon solet era vielha venedora de gairotons, que nosates deisham dormir cada net en hammam, donques que non a on dormir.” E eth ghul cuelhec ara zeladora peth còth e siguec a man d’estofar-la. E li cridèc: “Ò tafurèla! Tu responeràs dera senhora! E a tu te la vau a exigir!” Era contestèc: “Jo sò zeladora de ròba e de baboches, mès non zeladora de hemnes!”

E coma que li sarraue mès fòrt eth còth, se metec a cridar: “Ò musulmans, ajudatz-me!” E er ògre comencèc a picar-la, mentre que de pertot acodien es òmes deth barri. E cridaue: “Encara que sigue en setau planeta, me l’as d’entornar, ò esturment de vops vielhs!” E aquerò ei çò que tanh ara vielha zeladora deth hammam e ara vielha venedora de gairotons!

Mès vaquí ara çò que hè a Dalal! Un còp gessec deth hammam e artenhèc burlar era vigilància deth ghul, seguic caminant entà entornar en sòn país. E quan siguec a fòrça distància dera ciutat trapèc un arriuet a on se lauèc es mans, era cara e es pès, e se filèc de cap a ua casa que se lheuaue près d’aquiu e qu’ère eth palai d’un rei.

E se seiguec ath costat deth mur deth palai. E ua esclaua nera, qu’auie baishat entà hèr un encargue, la vedec e pugèc a dider-li ara sua senhora: “Ò senhora mia! se non siguesse pera pour e eth terror que t’è, te dideria, sense crànher mentir, que baish i a ua hemna mès beròia que tu.” Era senhora contestèc: “Plan ben. Dizt-li que puge!” E era nera baishèc e li didec ara joena: “Vene a parlar damb era mia senhora, que te cride.”

Mès Dalal contestèc: “Dilhèu era mia mair ei ua esclaua nera, o eth mèn pair un nere, entà que puja jo damb es esclaues?” E era nera tornèc a condar-li ara sua senhora çò que l’auie dit Dalal. Alavetz era senhora envièc a ua esclaua blanca, dident: “vè-te’n tu a cridar ad aguesta senhora qu’ei baish.”

E era esclaua blanca baishèc e li didec a Balal: “Vene, ò senhora a parlar damb era mia patrona!” Mès Dalal li contestèc: “Que non sò ua esclaua blanca ne sò hilha d’esclaus, entà pujar damb ua esclaua blanca.” E era esclaua anèc a condar-li ara sua patrona çò que Dalal l’auie dit. Alavetz era dauna cridèc ath sòn hilh, eth hilh deth rei, e li didec: “Baisha tu e hè-te a vier ara dauna qu’ei aquiu baish”

E eth joen prince, que pera sua beresa se retiraue ara estela Caponea quan lutz sus eth mar, baishèc a cercar ara joena, e li didec: “Senhora, se te platz, puja en harem dera mia mair era reina!” E alavetz contestèc Dalal: “Damb tu plan que pujarè, pr’amor qu’ès hilh de rei e sultan, coma jo sò hilha de rei e sultan, e pugèc es escales dauant d’eth.

E vaquí que, tanlèu eth joen prince vedec a Balal pujar es escales, tan beròia, er amor per era li cuelhec eth còr…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quaranta ueitau net

Era didec:

… E vaquí que, tanlèu eth joen prince vedec a Balal pujar es escales, tan beròia, er amor per era li cuelhec eth còr. Dera sua part, era anma de Dalal s'esmoiguec quan vedec ath joen prince. E ath sòn torn, era dauna esposa deth rei, quan vedec a Dalal didec entada era: "Qu'èren exactes es paraules dera esclaua, ei mès beròia que jo, plan."

Atau, donc, dempús des salutacions e compliments, eth hilh deth rei li didec ara sua mair: "Voleria maridar-me damb era, pr'amor qu'ei evident que se tracte d'ua princessa damb sang de reis." E era mair li didec: "Aquerò qu'ei causa tua. Tu te cau saber se qué hès."

E eth joen prince cridèc ath kadí e en aquera ora e en aqueth instant hec redigir eth contracte de matrimòni e celebrar es sues nòces damb Dalal. E entrèc ena cramba noviau.

Mès, se qué siguec deth ghul, mentretant? Aciu qu'ac auetz.

Eth madeish dia que se celebrèren es nòces, un òme qu'amiaue un moton gran, molt gran, venguec a dider-li ath rei, pair deth prince: "Ò senhor mèn! que sò un feudatari, e te hèsqui a vier coma present, damb motiu des nòces, aguest gròs moton blanc qu'auem neurit. Mès vos cau tier-lo estacat ena pòrta deth harem, pr'amor qu'a neishut e s'a elevat entre hemnes, e se lo deishatz baish, belegarà tota era net e non deisharà dormir ad arrés."

E eth rei didec: "Plan ben, que sò d'acòrd." E li balhèc ua tunica d'aunor ath feudatari que partic peth sòn camin. E autregèc eth moton blanc ar *agha* deth harem, en tot dider-li: "Puja e estaca ad aguest moton ena pòrta deth harem, pr'amor que non l'agrade èster qu'entre hemnes."

E vaquí que, quan arribèc era net dera penetracion, e eth hilh deth rei entrèc ena cramba noviau e s'ajacèc ath costat de Dalal, dempús d'auer hèt çò qu'auie de hèr, eth moton blanc trinquèc era sua corda e entrèc ena cramba. E agarrèc a Dalal e gessec damb era en pati. E li didec sense anujar-se: "Ditz-me Dalal, m'as deishat encara un shinhau d'aunor?"

Era li didec: "Jos era tua proteccion! Non te m'avales! Eth li didec: "Aguest còp òc!" Alavetz li didec era: "Abans de minjar-me, demora qu'entra en lavabo deth pati entà hèr un besonh." E eth ghul didec: "D'acòrd." E l'amièc entath lavabo e se quedèc susvelhant era pòrta, demorant qu'acabèsse.

Tanlèu Dalal se vedec laguens deth lavabo, lheuèc ambdues mans e didec: "Ò Senhora Nòsta Zeinab, hilha det nòste Profèta benedit! Ò tu, que sauves dera desgràcia, ajuda-

me!” E de seguit li manèc era santa a ua des sues seguidores entre es hilhes des genn, que henec eth mur, e li didec a Dalal: “Qué desires Dalal?” E Dalal contestèc: “Aquiu dehòra ei eth ghul, que se me vò avalar tanlèu gèsca.”

Era apareishuda didec: “Se te desliuri d’eth, me deisharàs punar-te un còp?”

Dalal didec: “Òc.” Alavetz era gennia de Sett Zeinab henec era paret deth pati, e queiguec còp sec sus eth ghul, e li fotèc un còp de pè enes testicles. E queiguec eth, mòrt de ressabuda.

Alavetz era gennia tornèc en lavabo e cuelhec a Dalal dera man e li mostrèc ath moton blanc, estirat en tèrra sense vida. Dempús lo treigueren en pati e lo lancèren en ua trincada. E aquerò ei çò que tanh ada eth.

E era genia punèc a Dalal un còp ena caròla, e li didec: “Ara, Dalal, te vau a demanar un favor.” Dalal contestèc: “As tues ordes, estimada.”

Era gennia didec: “Desiri que vengues damb jo, solet pendent ua ora, en mar d’Esmeralda.” Dalal contestèc: “D’acòrd, mès entà qué?” E era gennia contestèc: “Eth mèn hilh qu’ei malaut, e eth nòste mètge mos a dit que non se guarirà se non ei beuent ua tassa en mar d’Esmeralda. Mès arrés pòt aumplir ua tassa en mar d’Esmeralda, se non ei ua hilha des òmes. E profiti eth hèt d’auer-te vengut a veir entà demanar-te aguest favor.”

E Dalal contestèc: “Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs; damb era condicion d’èster aciu de tornada abans qu’eth mèn marit se lhèue.” Era gennia didec: “Plan que òc.” E la montèc ena sua espatla e l’amièc ara vòra deth mar d’Esmeralda. E li balhèc ua tassa d’aur. E Dalal aumplic era tassa damb aquera aigua meravilhosa. Mès, quan la retirèc, ua ondada li banhèc era man, que de seguit se li botèc verda coma eth tréfol. Dempús era gennia hec montar ena sua espatla a Dalal, e la deishèc ena cramba noviau ath costat deth joen. E aquerò ei çò que hè ara seguidora de Sett Zeinab (damb era era pregària e era patz)

Mès en mar d’Esmeralda i a un pescador que lo mesure cada maitin entà veir s’a vengut o non quauquarrés a panar. E aguest ei eth responsable d’aquerò. E aqueth maitin lo mesurèc, e lo trapèc amendrit exactament en ua tassa. E se preguntèc: “Qui deu èster er autor d’aguest panatòri? Vau ara sua cèrca enquia que lo trapa. Pr’amor que, s’a ena man eth senhau deth mar d’Esmeralda, l’amiarè ena preséncia deth nòste sultan que pro saberà se qué hèr damb eth.”

Ara seguida, cuelhec braçalets de veire e anèths, e les botèc en ua plata que se metec en cap. E se tenguec a viatjar per tota era tèrra cridant jos es hièstres des palais des reis: “Braçalets de veire, ò princesses! Anèths d’esmeralda, ò joenes!”

E atau recorrec païsi e païsi sense trapar ara proprietària dera man verda; enquia qu’arribèc ath pè des hièstres deth palai que se trapaue Dalal. E tornèc a cridar: “Braçalets de veire, ò princesses! Anèths d’esmeralda, ò joenes!” E Dalal, qu’ère ena hièstra, vedec es braçalets e es anèths dera plata, e l’agradèren. E li didec ath venedor: “Ò venedor! demora a que baisha entà provar-me-les ena man.” E baishèc a on ère eth

mercadèr, qu'ère eth mesurador deth mar d'Esmeralda, e l'estenec era sua man quèrra, dident: "Pròva-me es anèths e braçalets mès beròis qu'ages." Mès eth venedor s'estarnèc en exclamacions, dident: "Non te hè vergonha d'estener-me era man quèrra? Jo non pròvi arren ena man quèrra!" E Dalal, plan aclapada per auer de mostrar-li era man dreta qu'ère verda coma eth tréfol, li didec: "Qu'ei qu'era man dreta me hè mau!" Eth li didec: "Qu'ei parièr. Sonque voi veder-la damb es mèns uelhs e ja saberè era mida." E Dalal li mostrèc era man dreta.

E vaquí que quan eth mesurador deth mar d'Esmeralda vedec era man de Dalal, qu'auie eth senhau verd, comprenec qu'ère era qui auie cuelhut era tassa d'aigua. E en un virament de uelhs la cuelhec en braça, e la transportèc ena preséncia deth sultan deth mar d'Esmeralda. E l'ac autregèc, dident: "Qu'a panat ua tassa dera tua aigua, ò rei deth mar! E tu saberàs se qué hèr damb era."

E eth sultan deth mar d'Esmeralda guardèc a Dalal damb ira. Mès quan es sòns uelhs se tachèren en era, quedèc esmoigut pera sua beresa e li didec: "Ò joena! vau a hèr damb tu eth mèn contracte de matrimòni. Era li didec: "Qu'ei malastre, donques que ja sò maridada per contracte licit damb un joen semblable en beresa ara estela Calipea quan lutz sus eth mar."

Alavetz li didec eth: "E non as ua fraia que se te retire, o ua hilha, o enquia e tot un hilh?" Era didec: "Qu'è ua hilha de dètz ans, qu'aué ei nubila e que se retire ath sòn pair en beresa." Eth didec: "Plan ben." E cridèc ath mesurador deth mar d'Esmeralda e li didec: "Hè-te a vier ara senhora en lòc que la treigueres." E eth pescador cuelhec enes sues espatles a Dalal, e eth sultan partic damb eri, amiant a Dalal dera man.

E entrèren en palai deth rei, e eth sultan seguic a Dalal entara cramba deth sòn espós, e li didec, dempús dera presentacion: "Que voi era alliança damb tu mejançant era tua hilha." Eth rei didec: "D'acòrd, ditz-me era dòt que me balharàs per era." E eth sultan deth mar d'Esmeralda didec: "Era dòt que te balharè per era seràn quaranta camelhs cargadi d'esmeraldes e de jacints."

E se meteren d'acòrd. E se celebrèren es nòces deth sultan deth mar d'Esmeralda damb era hilha de Dalal e deth prince. E viueren toti amassa en complèta armonia. E laudat sigue Allà per aguesta circonstància!

Quan eth capitan de policia Gamal Al-Din auec condat aguesta istòria, eth sultan Baibars, sense balhar-li temps a tornar ath sòn lòc, li didec: "Per Allà *ya Gamal Al-Din*, qu'aguesta ei era istòria mès beròia qu'è entenut jamès."

E eth capitan contestèc: "Que siguec atau entà agradar ath nòste patron!" E tornèc ena fila. Alavetz auancèc eth setau, que se cridaue eth capitan Fakhr Al-Din; e punèc era tèrra entre es mans deth sultan Baibars, e didec: "Jo, ò emir e rei nòste! te condarè ua aventura que m'a arribat a jo madeish, e que non a mès merit qu'eth d'èster cuèrta. Aciu que l'as:

Istòria condada peth setau capitan de policia

Un dia entre es dies ena localitat a on jo me trapaua, un panaire entre es arabs entrèc de nets ena casa d'un bordèr entà panar ua saca de horment. Mès era gent dera bòrda enteneren bronit, e me cridèren damb granes votzes, dident: "Ath lairon!" Mès eth nòste òme artenhèc amagar-se ben, e, a maugrat des nòsti escorcolhs, non podérem trapar-lo. E quan jo coelhia eth camin entà anar-me'n, passè peth costat d'un gran molon de horment qu'auie en pati. E sus eth molon i auie ua caçoleta de coeire que servie de mesura. E de pic entení un pet espaventós que gessie deth molon de horment. E en madeish moment vedí era caçoleta de coire volar pes aires a cinc metres de nautada. Alavetz, a maugrat deth mèn estonament, remenè precipitadament eth molon de horment. E aquiu desnishè ar arab que s'auie amagat laguens, damb eth cu en pompa. E quan l'agarrè e l'estaquè, l'interroguè sus er estranh bronit que m'auie revelat era sua preséncia.

E me contestèc: "Qu'ac è hèt de bon voler, ò senhor mèn!" E li contestè: "Allà te maudide! E aluenhat sigue eth Maligne! Per qué deishar anar pets d'aguesta sòrta contra eth tòn interès?"

E me contestèc: "Qu'ei vertat, *ya sidi*! è actuat contra eth mèn interès, aquerò ei cèrt. Mès precisament ac hi en interés tòn."

E li preguntè: "Per qué, ò hilh de gosset? E des de quan un pet, encara que sigue d'aguesta qualitat, a estat en interès de bèth un ena tèrra?" E contestèc: "Non m'injúries, ò capitan! Sonque m'è petat entà estauviar-te eth trabalh de mès escorcolhs e era fatiga de recórrer inutilament era ciutat e es camps darrèr de jo. Te pregui, donc, que m'entornes ben per ben, donques qu'ès hilh de gent de ben!"

Alavetz, ò senhor mèn! non podí resistir a semblable argument. E lo deishè anar generosament.

E aguesta ei era mia istòria."

En enténer aguest relat deth capitan Fakhr Al-Din, eth sultan Baibars li didec: "*Ualah*! Era tua indulgéncia qu'ère justificada." Dempús, coma que Fakhr Al-Din auesse tornat en sòn lòc, auancèc eth ueitau, que se cridaue Nizam Al-Dim. E didec: "Çò que te vau a condar jo, non a arren a veir, ne d'apròp ne de luenh, damb aquerò que vies d'enténer, ò senhor nòste patron sultan!"

E Baibars li preguntèc: "Se tracte d'ua causa vista o d'ua causa entenuda?" Er aute didec: "Non, per Allà! ò senhor mèn! se tracte d'ua causa que solet è entenut. Aciu que l'as:

E didec:

Istòria condada peth ueitau capitan de policia

I auie un còp un tocador de clarinet ambulant. E ère maridat damb ua hemna. E la deishèc emprenhada e amainadèc era un baron damb era ajuda d'Allà. Mès eth tocador de clarinet non auie ena sua casa ne ua soleta moneda de plata entà pagar ara lheuadora o crompar bèra causa entara sua hemna, era nauèth amainadora. E sense saber se qué

hèr, e trapant-se en ua situacion embolhada, se n'anèc desesperat, en tot dider-li ara sua hemna: "Vau entath camin d'Allà pr'amor de mendicar dues monedes de coeire as persones pietoses; E l'autrejarè ua moneda ara lheuadora, e era auta, tanben a compde, ath venedor de porets, pr'amor que te neurisques en aguest dia de jasilha."

E gessec dera sua casa. E quan crotzaue un camp, vedec a ua garia sus ua pèira. E s'apressèc silenciosament ara garia e l'agarrèc abans de qué er animau auesse temps d'escapar-se. E dejós d'era descurbic un ueu nauèth hèt. E se lo sauvèc ena pòcha, dident: "Era benediccion a arribat aué! Precisament ère aquerò çò qu'auia de besonh e ja non me calerà mendicar. Pr'amor que li vau a balhar aguesta garia ara hilha deth soèr, dempús de fregir-la entada era en aguest dia qu'a gessut deth perilh. E venerè eth ueu per ua moneda de coeire, que balharè a compde ara lheuadora."

E anèc en mercat des ueus, abrigant aguesta intencion.

Quan passèc peth mercat des orfèbres e des joièrs, se trapèc damb un judiu, coneishut sòn, que li preguntèc: "Qué amies aquiu?" Er òme contestèc: "Ua garia damb eth sòn ueu!"

E eth judiu li didec: "Mòstra-me-lo!" E eth tocador de clarinet li mostrèc ath judiu era garia e eth ueu.

E eth judiu preguntèc: "Vòs véner aguest ueu?" Er òme contestèc: "Òc!" Eth judiu li didec: "Guaire ne vòs?"

Eth tocador de clarinet contestèc: "Parla tu prumèr!" Eth judiu didec: "Te lo crompi per dètz dinnars d'aur! Que non vau mès!"

E didec eth praube, pensant qu'eth judiu se'n burlaue d'eth: "Te'n burles de jo pr'amor que sò praube; pro sabes qu'aguest non ei eth sòn prètz." E eth judiu credec que li demanaue mès e li didec: "T'aufrisqui, coma darrèr prètz, vint dinnars!" Er aute contestèc: "*Abra Allà*!" Alavetz eth judiu didec: "Aciu que as vint dinnars d'aur, ac cuelhes o ac dèishes."

Alavetz eth tocador de clarinet en veir qu'era ofèrta ère seriosa, li balhèc eth ueu a cambi des vint dinnars d'aur e s'esdeguèc a virar era esquia. Mès eth judiu se metec a córrer darrèr sòn, e li preguntèc: "N'as molti de ueus coma aguest ena tua casa?"

Eth praube òme contestèc: "Ja te'n harè a vier un aute deman, quan l'age hèt era garia, e te lo balharè ath madeish prètz. Mès a un aute que non siguesses tu non l'ac veneria per mens de trenta dinnars d'aur."

E eth judiu li didec: "Mòstra-me era tua casa; e cada dia vierè a cercar eth ueu entà que non te calgue shordar e te balharè es vint dinnars." E eth tocador de clarinet li mostrèc era sua casa, e s'esdeguec alavetz a cercar ua auta garia en lòc d'aquera tan ponedora e la hec fregir entara sua esposa. E paguèc liberaument eth prètz deth sòn trabalh ara lheuadora.

E a londeman li didec ara sua esposa: “Ò hilha deth soèr! Sauva-te d’esgorjar ara garia nera que i a ena codina. Qu’ei era benediccion dera casa. Mos hè ueus qu’ath prètz normau valen vint dinnars d’aur cada un…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes quaranta nauau net

Era didec:

“…Mos hè es ueus qu’ath prètz normau valen vint dinnars d’aur cada un. E qui les crompe ad aguest prètz ei eth mercadèr judiu!” E efectivament, eth judiu se tenguec a vier cada dia ara cèrca deth ueu recent hèt, en tot pagar-li es vint dinnars d’aur a truca truquet. E eth tocador de clarinet non se tardèc a viuer comòdament e a daurir ua beròia botiga de mercadèr en mercat.

E quan eth sòn hilh auec era edat de vier ena escòla, qu’auie neishut eth dia dera arribada dera garia, er ancian tocador de clarinet hec bastir a cargue sòn ua beroia escòla, e amassèc en era as mainatges praubi entà qu’aprenessen a liéger e a escríuer damb eth sòn pròpri hilh. E alistèc entà toti eri un excellent mèstre d’escòla que sabie de memòria eth Koran, e lo podie recitar, autanplan començant pera darrèra paraula e acabant ena prumèra.

Dempús d’aquerò decidic vier en peregrinacion a Hedjaz, e li didec ara sua esposa: “Tie compde de qué eth judiu non se’n burle de tu e t’agarre era garia!”

Dempús partic damb era caravana dera Meca.

Bèth temps dempús dera marcha der ancian tocador de clarinet, eth judiu li didec un dia ara hemna: “Se te balhi ua maleta plia d’aur, me balharàs a cambi era garia?” Era contestèc: “Com ac posqui hèr, ò òme! s’eth mèn marit abans de partir me recomanèc que non te cedissa senon es ueus?” Eth didec: “Se s’anuge, tu que non as arren a veir. Jo cuelhi era responsabilitat, e eth me poirà exigir compdes, que sò en ua botiga ath miei deth mercat.”

E li dauric era maleta, e li mostrèc er aur que i auie. E era hemna s’alegrèc en veir tant d’aur amassa, e l’autregèc era garia ath judiu. E la cuelhec eth e l’esgorgèc de seguit, e li didec ara hemna: “Neteja-la e fregis-la que jo vierè a cercar-la. Mès, se manque un solet tròç, daurirè eth vrente ad aqueth que se l’age avalat entà treir-lo deth sòn laguens.”

E se n’anèc.

E vaquí qu’ara ora deth meddia eth hilh deth tocador de clarinet tornèc dera escòla. E vedec qu’era sua mair retiraue deth huec ua caceròla damb era garia e la botaue en un plat de porcelana e la caperaue damb un tovalhon de mosselina. E era sua anma de mainatge desirèc viuament minjar-se un tròç d’aquera garia tan beròia. E li didec ara sua mair: “Balha-me’n un shinhau, mair mia!” Era li didec: “Cara-te! Dilhèu mos pertanh?”

Dempús, coma qu'era se n'anèsse un moment entà hèr un besonh, eth gojat lheuèc eth tovalhon de mosselina, e d'ua soleta nhacada, arrinquèc eth curron dera garia e se l'avalèc, encara qu'ère fòrça caud. E lo vedec ua des esclaues e li didec: "Ò amor mèn! quin malastre e quina calamitat irremediabla! Hug de casa, pr'amor qu'eth judiu, que vierà a cuélher era sua garia, te daurirà eth vrente entà trèir-te eth curron que t'as avalat."

E didec eth gojat: "Ei vertat, que vau mès que me'n vaja que pèrder tan bon curron!" e montèc ena sua mula e partic.

E non se tardèc a arribar eth judiu, e vedec que mancaue eth curron. E li didec ara mair: "A on ei eth curron?"

Era contestèc: " Mentre èra en lavabo, eth mèn hilh, sense jo veder-lo, a arrincat damb es sòns dents eth curron e se l'a avalat." E eth judiu exclamèc: "Maudida! Jo t'è autrejat es mèns sòs per aguest curron. A on ei eth tafurèl deth tòn hilh que li vau a daurir eth vrente e a trèir-lo?" Era contestèc: "Qu'a hujut de pòur!"

E eth judiu gessec ara prèssa, e comencèc a viatjar per ciutats e pòbles, balhant es caracteristiques deth mainatge, enquia que lo trapèc en camp, adormit. E s'apressèc silenciosament ada eth entà aucir-lo; mès eth gojat, que non dormie que damb un uelh, se desvelhèc espaurit. E eth judiu li cridèc: "Vene, ò hilh de clarinetèr! Qui t'a manat minjar-te eth curron? Per eth è deishat ua caisha plia d'aur, e l'auia botat condicions ara tua mair. E ara vau a amiar a tèrme ua des condicions, qu'ei era tua mòrt!" E eth gojat li contestèc sense hèr-se'n bric: "Vè-te'n, ò judiu! Non te hè vergonha hèr tot aguest viatge per un curron?" Mès eth judiu contestèc: "Jo sabi se qué me cau hèr!" E treiguec dera cintura eth sòn guinhauet entà daurir eth vrente deth gojat. Mès eth gojat agarrèc ath judiu damb ua soleta man, lo quilhèc en aire e lo lancèc contra eth solèr, en tot mòler-li es uassi e deishant-lo mès ample que long. E eth judiu (maudit sigue!) moric ar instant.

Mès eth gojat li calie experimentar lèu es efèctes d'aqueth curron de garia ena sua persona. Efectivament, hec repè entà tornar ena sua casa, mès se perdec peth camin e arribèc en ua ciutat a on vedec eth palai deth rei, qu'ara sua pòrta i auie penjadi quaranta caps mens un. E preguntèc ara gent: "Per qué son penjadi o aguesti caps aquiu?" E li contestèren: "Eth rei a ua hilha plan fòrta ena luta personau. Aqueth qu'entre e la vence se maridarà damb era; mès se non la venç li talharà eth cap."

Alavetz eth gojat entrèc sense trantalhar en apartament deth rei, e li didec: "Que voi lutar damb era tua hilha entà mesurar es mies fòrces damb es sues."E eth rei li contestèc: "Ò hilh mèn, se me vòs creir, vè-te'n! Que i a auut molti òmes mès fòrts que tu qu'an vengut e an estat vençudi pera mia hilha! Que me hè dò aucir-te!"

Ad aquerò contestèc eth gojat: "Voi que me vence, que me talhen eth cap e que lo pengen ena pòrta!" E didec eth rei: "Plan, donc, redigis-ac e bota eth tòn sagèth en papèr!" E eth gojat ac redigic e ac sagerèc.

Ara seguida esteneren un tapís en pati interior, e era joena e eth gojat arribèren en lòc, e s'agarrèren er un ar aute peth miei deth còs, e amassèren es sues eisheres. E lutèren

entrelaçadi meravilhosament. E tanlèu l'agarraue eth gojat e la hège quèir en solèr, coma se quilhaue era, coma ua sèrp, e lo hège quèir ath sòn torn. E seguic eth en tot hèr-la quèir e era en tot hèr-lo quèir pendent dues ores de luta, sense que cap des dus podesse hèr qu'er adversari toquèsse eth tèrra damb es sues espatles. Alavetz s'anugèc eth rei en veir qu'era sua hilha non guanhaue aqueth còp. E didec: "Qu'ei pro per aué. Deman vieratz un aute còp entà lutar sus eth terren."

Dempús eth rei les separèc e tornèc enes sues crambes, e cridèc as mètges de palai e les didec: "Aguesta net, mentre dormisque, li haratz avalar ad aguest gojat qu'a lutat contra era mia hilha, hang narcotic; e quan age hèt efècte eth narcotic, examinaratz eth cos entà veir s'amie bèth talisman que lo hèsque tan resistent. Pr'amor qu'era vertat ei qu'era mia hilha a vençut as mès fòrts des cavalièrs deth mon, e les a hèt nhacar eth povàs a quaranta mens un d'eri. Com, donc, non a pogut hèr quèir a un joenet coma aguest? Que deu, solide, amagar bèra causa, e ei aquerò que mos cau desnishar. Se non ac artenhetz era vòsta sciéncia queirà en fauta e ja non aurè fe ena vòsta assisténcia, e vos harè enlà deth mèn palai e dera mia ciutat!"

Atau, donc, quan arribèc era net e eth gojat dormie, vengueren es mètges a hèr-li avalar bang narcotic, e lo dormiren prigondament. E l'examinèren eth còs punt per punt, picant ath dessús coma se pique as tonèls, e acabèren en tot descurbir, laguens deth pièch, embolhat enes sues entralhes, eth curron dera garia. E cerquèren es sòns estalhants e es sòns utisi, li heren ua incision, e treigueren deth pièch deth gojat eth curron dera garia. Dempús li coseren eth pièch, l'esposquèren damb vinagre eroíc e lo deishèren en estat que se trapaue.

Peth maitin, eth gojat se desvelhèc deth saunei narcotic, e notèc qu'auie eth pièch cansat e que ja non auie era madeisha fòrça qu'abans. Pr'amor que l'auien abandonat es fòrces damb eth curron dera garia, qu'ère dotada dera vertut de hèr invencible ath que se la mingèsse. E en veder-se en estat d'inferioritat en futur, non volec expausar-se a sajar ua empresa perilhosa e hugec per pòur qu'era joena lutadora lo vencesse e l'aucissen.

E en tot meter-se a córrer de seguit, non s'arturèc enquia que perdec de vista eth palai e era ciutat. E se trapèc a tres òmes que discutien entre eri. E les preguntèc: "Per qué discutítz?" E li contestèren: "Per ua causa!" E eth les didec: "Ua causa? Quina?" Li contestèren: "Qu'auem eth tapís que ves. Aqueth que puge dessús e lo pique damb aguesta vergueta, en tot demanar-li que l'amie encara que sigue en cim mès naut dera montanha Kaf, eth tapís lo transportarà en un virament de uelhs. E discutim per auer-la e èrem prèsti enquia e tot a aucir-mos."

Eth gojat les didec: "En sòrta d'aucir-vos mutuaument per possedir aguest tapís volador, cuelhetz-me coma arbitre e decidirè damb justícia entre vosati." E contestèren eri: "Plan, donc, sigues eth nòste arbitre!"

Eth gojat les didec: "Estenetz en solèr aguest tapís entà que veiga era sua longada e era sua amplada." E se metec ath miei deth tapís, e les didec: "Vau a lançar aguesta pèira damb totes es mies fòrces e vos meteratz a córrer es tres amassa. Eth prumèr que l'agarre, se harà a vier eth tapís volador." Eri dideren: "Plan ben!" Alavetz cuelhec eth

gojat ua pèira e la lancèc, e es tres se meteren a córrer darrèr. E mentre corrien, eth gojat piquèc eth tapís damb era vergueta, en tot dider-li: “Amia-me en linha dreta ath miei deth pati deth palai deth rei!” E eth tapís executèc era orde en aquera ora e en aqueth moment, e deishèc ath hilh deth tocador de clarinet en pati deth palai sabut a on generaument se hègen es lutes damb era princessa.

E eth gojat exclamèc: “Aciu qu’ei eth lutador! Que vengue era sua vencedora!” E en preséncia de toti, baishèc era joena en centre deth pati, e se botèc en tapís dauant deth gojat. E eth gojat piquèc eth tapís damb era sua vergueta, dident: “Vòla damb nosati entath cim mès naut dera montanha Kaf.” E eth tapís se quilhèc pes aires ath miei der estonament generau, e en mens temps de daurir e clucar un uelh, les deishèc en cim dera montanh Kaf.

Alavetz eth gojat li didec ara joena: “Qui ei eth vencedor ara? Era que m’a trèt deth pièch eth curron de garia o eth que s’a apoderat dera hilha deth rei ath miei deth sòn palai…?

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèd discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cinquantau net

Era didec:

“…Qui ei eth vencedor ara? Era que m’a trèt deth pièch eth curron de garia o eth que s’a apoderat dera hilha deth rei ath miei deth sòn palai?” Era contestèc: “Jos era tua proteccion! Perdona-me! Se me vòs amiar un aute còp en palai deth mèn pair me maridarè damb tu, dident: “Que m’as vençut!” E ordenarè as mètges que te tornen a botar en pièch eth curron de garia.” Eth didec: “D’acòrd. Mès que ditz eth provèrbi: “S’a de pastar era hanga quan ei mofla!” E abans de transportar-te, voi hèr damb tu aquerò que ja sabes.”

Era didec: “Plan ben.” Alavetz la cuelhec e se metec ath dessús d’era, e coma que la trapaue ath punt, se metec a pastar-la a on calie entà que siguesse mofla. Mès de pic li fotec era un còp de pè que lo hec redolar dehòra deth tapís.

E piquèc eth tapís damb era vergueta, dident: “Vòla, ò tapís! e transpòrta-me en palai deth mèn pair.”

E eth tapís se metec a volar damb era de seguit, e l’amièc en palai. E eth hilh deth tocador de clarinet quedèc solet en cim dera montanha, expausat a morir de hame e de set, sense que lo trapèssen ne tansevolh es hormigues. E comencèc a baishar dera montanha, en tot mossegar-se de ràbia es mans, sense posa, pendent un dia e ua net, e peth maitin arribèc ena mitat dera montanha. E entara sua sòrt se trapèc aquiu damb dues palmères que s’inclinauen damb eth pes des sòns datils madurs.

E vaquí qu’ua des dues palmères auie datils ròis, e era auta datils auriòs. E eth gojat s’esdeguèc a cuélher ua rama de cada espècia. E coma que s’estimaue mès es auriòs, comencèc en tot avalar-se un d’aqueri datils auriòs. Mès de seguit sentec en cap ua causa que li grataue era pèth; e se hec a vier era man en lòc que li picaue, e sentec que li

gessie rapidament en cap ua còrna que s'entortilhaue ena palmèra. E per mès que volec desliurar-se, quedèc estacat pera còrna ena palmèra. Alavetz se didec: "Mòrt per mòrt, m'estimi mès satisfèr abans era mia hame, e morir dempús!" E comencèc a minjar datils ròis. E vaquí que, quan se mingèc un datil ròi, sentec qu'era còrna se desentortilhaue dera palmèra e qu'eth sòn cap se quedaue liure. E en un virament de uelhs, siguec coma se jamès auesse existit era còrna. E ne tralha d'era li quedèc en cap.

Alavetz se didec eth gojat: "Plan ben." E se metec a minjar datils ròis enquia que s'assadorèc. Dempús s'aumplic es pòches de datils ròis e auriòs, e seguic viatjant dia e net pendent dus mesi sancers enquia qu'arribèc ena ciutat dera sua adversària, era hilha deth rei.

E se metec dejós des hièstres de palai e comencèc a pregonar: "Datils primerencs e madurs, datils! Dits de princesses, datils! Companhia de cavalièrs, datils!"

E era hilha deth rei entenec eth pregon deth venedor de datils primerencs, e didec as sues domaisèles: "Baishatz lèu a crompar datils ad aguest venedor e escuelhetz-les ben fresqui, ò joenes!" E baishèren eres a crompar datils, sense que se les deishèsse, per çò dera sua estranhesa, crompar-ne per mens d'un dinnar cada un. E ne crompèren setze per setze dinnars e pugèren a autrejar-se-les ara sua patrona.

E era hilha deth rei vedec qu'èren datils auriòs, precisament es que mès l'agradauen. E se mingèc es setze, un darrèr der aute, en temps just entà hèr-se-les a vier ena boca. E didec: "Ò còr mèn, be ne son de deliciosi!" Mès a penes auec prononciat aguestes paraules sentèc un fòrt malestar en tot picar-li en setze lòcs desparièrs deth cap. E se hec a vier de seguit es mans en cap e sentec que li traucauen era pèth setze còrnes en setze lòcs desparièrs e simetrics. E ne temps de cridar auie auut, quan ja es setze cornes s'auien desvolopat, e de quate en quate auien anat a clauar-se ena paret fòrtament.

En veir aquerò e enténer es crits penetrants que deishèc anar a cor damb es sues damaisèles acodic eth pair, alendant, e preguntèc: "Qué te cau?" E es damaisèles li contestèren: "Ò patron nòste! Qu'auem lheuat es uelhs e de pic auem vist que li gessien aguesti setze còrnes en cap dera nòsta patrona, e anauen a clauar-se ena paret de quate en quate, coma ves."

Alavetz eth pair cridèc as mètges mes adreits, aqueri que l'auien trèt deth pièch deth joen eth curron de garia. E se heren a vier ressègues entà ressegar es còrnes; mès que non se podien ressegar. E tengueren d'auti mieis, mès sense cap resultat e sense poder-la guarir. Alavetz eth pair acodic a procediments extrèms e manec cridar pera ciutat as pregonèrs: "Qui balhe ara hilha deth sultan un remèdi que la desliure des setze còrnes, se maridarà damb era e serà designat entara succession ath tron!"

E qué arribèc?

Donques qu'eth hilh deth tocador de clarinet, que solet demoraue aguest moment, entrèc en palai e pugèc en apartament dera princessa, dident: "Jo harè que li despareishen es còrnes." E quan siguec ena sua preséncia, cuelhec un datil ròi, lo talhèc a tròci, e lo botèc ena boca dera princessa. E en madeish moment se separèc dera paret ua còrna, e a

uelhs vedents, s'anèc arropint e acabèc en tot deparéisher complètament deth cap dera joena.

En veir aquerò, toti es presents, damb eth rei ath cap, s'estarnèren en crits d'alegria, e exclamèren: "Ò quin gran mètge!" E didec eth: "Deman harè desparéisher era dusau còrna!" Alavetz lo retengueren en palai a on siguec pendent setze dies en tot hèr desparéisher cada dia ua còrna, enquia que la desliurèc des setze còrnes.

Atau, donc, eth rei, at limit dera meravilha e dera gratitud, hec redigir de seguit eth contracte de matrimòni deth gojat damb era princessa. E se celebrèren es nòces, damb alegria e illuminacions.

E arribèc dempús era net dera penetracion.

E vaquí que quan eth gojat entrèc damb era sua esposa ena cramba noviau, li didec: "E ara, qui de nosati dus ei eth vencedor? Era que me treiguec deth pièch eth curron de garia e me panèc eth tapís magic, o aqueth que hec créisher setze còrnes en un cap e les hec desparéisher en pòc de temps?"

E era li didec: "Mès, ès tu? A, efrit!"

Eth li contestèc: "Òc, que sò jo, eth hilh deth tocador de clarinet!" Era li didec: "Per Allà, que m'as vençut!"

E ambdús s'ajacèren amassa e demostrèren ua fòrça parièra e ua poténcia egala. E arribèren a èster eth rei e era reina. E viueren toti amassa en felicitat e en perfècta alegria.

E aguesta ei era mia istòria!"

Quan eth sultan Baibars auec entenut aguesta istòria deth capitan Nizam Al-Din, exclamèc: "*Ualahu*, sabi pas se díder qu'aguesta ei era istòria mès beròia qu'entení!" Alavetz auancèc eth nauau capitan de policia, que se cridaue Gelal Al-Din, e punèc era tèrra entre es mans deth sultan Baibars, e didec: "*Inschalah*! ò rei deth temps! Era istòria que te vau a condar t'agradarà sense cap de dobte." E didec:

Istòria condada peth nauau capitan de policia

"I auie ua hemna que, a maugrat de toti es assauts, non concebie ne amainadaue. Atau, donc, un dia se lheuèc e hec era sua pregària ath Retribuidor, dident: "Da-me ua hilha, encara que m'aja de morir damb era flaira deth lin!"

E en parlar atau dera flaira deth lin, volie demanar ua hilha, encara que siguesse tan delicada e tan sensibla coma entà que era flaira anodina deth lin, l'incomodèsse enquiath punt de hèr-la morir.

E eth cas ei que concebec e amainadèc, sense cap de contratemps, ara hilha qu'Allà volec balhar-li, e qu'ère tan beròia coma era lua, e palla coma un arrai de lua, e coma eth delicada. E la cridèren Sittukhan.

Quan ja auie dètz ans d'edat, eth hilh deth sultan passèc peth carrèr e la vedec guardant pera hièstra. E en còr se li metec er amor per era; e se n'anèc malaut entà casa.

E passèren es mètges dauant d'eth, sense trapar eth remèdi que necessitaue. Alavetz, enviada pera hemna deth portèr, pugèc a veder-lo ua vielha que li didec dempús de guardar-lo: "Ò! qu'ès encamardat o as un amic qu'estimes!" Eth contestèc: "Que sò encamardat." Era didec: "Ditz-me se qui ei e serè un laç entre tu e era." Eth didec: "Era beròia Sittukhan." Era contestèc: "Refresca es tòns uelhs e padega eth tòn còr, que jo te la harè a vier."

E era vielha se'n anèc, e trapèc ara joena prenent era fresca ena sua pòrta. E dempús des salutacions e complimenhts, li didec: "Proteccion as beròies coma tu, hilha mia! Es que se te retiren e an es ditz tan polits coma es tòns aurien d'apréner a téisher lin. Pr'amor que non i a arren mès deliciós qu'un fus en dits fusifòrmes." E se n'anèc.

E era joena anèc ena casa dera sua mair e li didec: "Amia-me, mair mia, ena casa dera mèstra." E era mair li preguntèc: "Quina mèstra?" Era joena contestèc: "Era mèstra deth lin." E era sua mair contestèc: "Cara! Eth lin ei perilhós entà tu. Era sua flaira ei perniciosa entath tòn pièch. Se lo tòques, moriràs." Era didec: "Non, que non morirè." E persutèc e plorèc de tau sòrta, qu'era sua mair la manèc entara casa dera mèstra de lin.

E era joena siguec aquiu pendent un dia en tot apréner a hilar lin. E totes es sues companhes se meravilhèren dera sua beresa e dera beresa des sòns dits. E vaquí que se li calec, entre era carn e era ungla, un shinhau de lin. E queiguec era en solèr, estavanida.

E la crederen mòrta, e avisèren ath sòn pair e ara sua mair, e les dideren: "Vietz a hèr-vos a vier ara vòsta hilha e qu'Allà alongue es vòsti dies, pr'amor que s'a mòrt."

Alavetz eth sòn pair e era sua mair, qu'era sua soleta alegria ère era, s'esquincèren es vestits, e pataquejadi pes vents dera calamitat, vengueren, damb eth susari, entà acogar-la. Mès vaquí que passèc era vielha, e les didec: "Qu'ètz persones riques e serie un opròbri entà vosati acogar aguesta joena en povàs." Eri preguntèren: "E qué podem hèr?" Era didec: "Bastitz-li un pabilhon ath miei der arriu. E l'ajaçaratz en un lhet laguens d'aguest pabilhon. E anaratz a veder-la toti es dies que vogatz."

E li bastiren un pabilhon de marme, tengut per colomnes, ath miei der arriu. E l'enrodèren d'un jardin tapissat de potja. E meteren ara joena en un lhet d'evòri, laguens deth pabilhon, e se n'anèren plorant.

E que se passèc?

Donques qu'era vielha venguec de seguit ara cèrca deth hilh deth rei, qu'ère malaut d'amor, e li didec: "Vene a veir ara joena. Te demore, ajaçada en un pabilhon, ath miei der arriu."

Alavetz se lheuèc eth prince e li didec ath visir deth sòn pair: "Vene damb jo a hèr un passeg." E gesseren es dus, precedidi de luenh pera vielha, que l'anaue mostrant eth camin ath prince. E arribèren en pabilhon de marme, e eth prince li didec ath visir: "Demora-me ena pòrta. Non me tardarè."

Dempús entrèc en pabilhon. E trapèc ara joena mòrta. E se seiguec a plorar-la, recitant vèrsi referents ara sua beresa. E li cuelhec era man entà punar-la, e vedec aqueri dits tan fini e tan polidi. E mentre l'admiraue, vedec, en un, un shinhau de lin entre era ungla e era carn. E li choquèc eth shinhau de lin e l'ac arrinquèc delicadament.

E de seguit era joena gessec deth sòn estavaniment…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cinquanta unau net

Era didec:

… E de seguit era joena gessec deth sòn estavaniment, e s'incorporèc a mieges, e arric ath joen prince, e li didec: "A on sò?" E eth la sarrèc contra eth, e contestèc: "Damb jo!" E la punèc e s'ajacèc damb era. E s'estèren amassa quaranta dies e quaranta nets ar arràs dera satisfaccion.

Dempús se didec adiu eth d'era, en tot dider-li: "Me'n vau, pr'amor qu'eth visir deth mèn pair ei en tot demorar-me ena pòrta. L'amiare en palai e tornarè." E baishèc ara cèrca deth visir. E gessec damb eth e trauessèc eth jardin. E gesseren ath sòn encontre ròses blanques e gensemins. E l'emocionèc aqueth encontre, e li didec ath visir: "Guarda! Es ròses e es gensemins blancs an era blancor des caròles de Sittukhan! Ò visir! Demora tres dies mès entà que vaja jo a veir per dusau viatge es caròles de Sittukhan!"

E pugèc e se quedèc tres dies damb Sittukhan, admirant es sues caròles, qu'èren coma es ròses blanques e es gensemins. Dempús baishèc e s'amassèc damb eth visir, e seguic eth sòn passeg peth jardin en tot filar-se entara gessuda. E gessec ath sòn encontre eth garrofèr de longui fruts neri. E l'emocionèc fòrça aqueth encontre e li didec ath visir: "Guarda! Es garròfes son longues e neres coma es celhes de Sittukhan! Ò visir! Demora aciu tres dies mès entà que jo vaja a veir per dusau viatge es celhes de Sittukhan!"

E pugèc e se quedèc tres dies damb era, admirant es sues beròies celhes, longues e neres coma dues garròfes ena rama.

Dempús baishèc a trapar-se damb eth visir e seguic damb eth es sòns passi peth jardin entara gessuda. E li gessec ar encontre ua hònt d'aigua corrent qu'auie un surgent beròi e solitari. E l'emocionèc aqueth encontre e li didec ath visir: "Guarda! Eth surgent dera hònt ei coma era cintura de Sittukhan! Ò visir! Demora aciu tres dies entà que jo vaja per dusau viatge a veir era cintura de Sittukhan."

E pugèc e s'estèc tres dies damb era, admirant era sua cintura, que se retiraue ath surgent dera hònt. Dempús baishèc a amassar-se damb eth visir pr'amor de contunhar damb eth eth passeg peth jardin ara cèrca dera gessuda. Mès vaquí que, quan era joena vedec ath sòn enamorat pujar per tresau vaitge dempús de baishar, se didec: "Vau a veir jo se per qué baishe e torne de seguit." E baishèc deth pabilhon e se quedèc darrèr dera pòrta que daue tath jardin, entà veder-lo partir. E eth prince, en virar-se, la vedec pistar eth cap pera pòrta.

E arreculèc entada era, qu'ère esblancossida e trista, e li didec: "Sittukhan! Sittukhan! ja non te veirè mès! Ò, bric mès!" E se n'anèc e gessec damb eth visir entà non tornar jamès.

Alavetz Sittukhan se tenguec a vagar peth jardin, plorant per era madeisha e sentent non auer-se mòrt reaument. E mentre vagaue d'aguesta sòrta, vedec que bèra causa ludie sus era aigua. E la cuelhec e vedec qu'ère un anèth soleimanic. E hereguèc era cornalina gravada qu'ère aganchada en era, e de seguit li didec er anèth: "Vaquí que sò as tues ordes. Parla. Se qué vòs?" Era joena contestèc: "Ò anèth de Soleiman! desiri de tu un palai ath costat deth palai deth prince que m'a estimat, e balha-me ua beresa màger qu'era mia beresa." E er anèth li didec: "Cluca es uelhs e dauris-les!" E era joena cluquèc es uelhs, e quan les dauric, se trapèc en un palai magnific bastit ath costat deth palai deth prince. E se guardèc en miralh e quedèc meravilhada dera sua beresa.

E anèc a apuar-se ena hièstra en moment que passaue per aquiu eth prince a shivau. E la vedec sense arreconeisher-la, e se n'anèc encamardat. E arribèc ena cramba dera sua mair, e li didec: "Mair mia! As bèra causa beròia entà hér-se-la a vier coma present ara dauna que s'a installat en nau palai? E non poiries dider-li ath madeish temps, marida-te damb eth mèn hilh?" E era sua mair era reina, li didec: "Qu'è dues pèces de brocat reiau. Vierè entà autrejar-les ada era e li harè era peticion." Eth prince li didec: "Plan ben, hè-les a vier entada era!"

E era mair deth prince anèc entara joena, e li didec: "Hilha mia, accèpta aguest present, pr'amor qu'eth mèn hilh desire maridar-se damb tu." E era joena cridèc ara sua nera e li didec: "Cuelh aguestes dues pèces de brocat e hè damb eres genolhères entà netejar es rajòles." E era reina, anujada, anèc a cercar ath sòn hilh, que li preguntèc: "Qué t'a dit, ò mair mia?" Era contestèc: "L'a balhat ara sua esclaua es dues pèces de brocat d'aur e l'a ordenat que damb eres hèsse genolhères entà netejar era casa!" Eth joen li didec: "Te supliqui, ò mair mia! non as quauquarren mès preciós que li posques amiar? Pr'amor que sò malaut d'amor pes sòns uelhs!" Era mair li didec: "Qu'è un colhar d'esmeraldes sense cap defècte ne macula." Eth prince li didec: "Plan ben. Amia-les ada era."

E era mair deth prince pugèc a veir ara joena, e li didec: "Accèpta de nosati aguest present, hilha mia, qu'eth mèn hilh desire maridar-se damb tu." E era joena contestèc: "Eth tòn present qu'ei acceptat, ò senhora!" E cridèc ara esclaua e li didec: "An minjat es coloms o encara non?" Era esclaua contestèc: "Encara non, *ya setti*!" Era joena li didec: "Alavetz cuelh aguesti grans d'esmeralda e balha-les as coloms entà que mingen e se refresquen damb eri."

En entener aguestes paraules, era mair deth prince li didec ara joena: "Non mos umilies, hilha mia! Te prègui solet que me digues se vòs maridar-te damb eth mèn hilh o non." Era contestèc: "Se vòs que me marida damb eth tòn hilh, ditz-li que se hèsque passar per mòrt, embolha-lo en sèt susaris, amia-lo pera ciutat, e ditz-li ara gent que non l'acòguen en cap aute lòc qu'en jardin deth mèn palai."

E era mair deth prince didec: "Plan ben. Li vau a díder es tues condicions ath mèn hilh."

E anèc a dider-li ath sòn hilh: “Non te pòs imaginar se qué vò! Exigís que, se vòs maridar-te damb era, te hèsques passar per mòrt, que t’embolhen en sèt susaris, que se t’amie pera ciutat en seguida funèbra e que t’amien ena sua casa enta acogar-te. E alavetz se maridarà damb tu.” E eth contestèc: “Non ei arren mès qu’aquerò, mair mia? Alavetz, esquinça es tòns vestits, e crida: “Que s’a mòrt eth mèn hilh!”

E era mair deth prince s’esquincèc es vestits e cridèc damb votz tan agudenta coma lamentabla: “Quina calamitat era mia! S’a mòrt eth mèn hilh!”

Alavetz, en enténer eth crit, tota era gent deth palai acodiren e vederen ath prince estirat en solèr coma es mòrts, e ara sua mair en un estat lamentable. E cuelheren eth còs deth defuntat, lo lauèren e lo meteren en sèt susaris. Dempús s’amassèren es lectors deth Koran e es jeiques, e gesseren en seguida funèbra dauant deth còs, caperat de chals preciosi. E dempús d’amiar per tota era ciutat ath mòrt, anèren a botar-lo en jardin dera joena, d’acòrd damb es sòns desirs. Lo deisheren aquiu, e se n’anèren peth sòn camin.

Quan ja non quedèc arrés en jardin, era joena, qu’en d’auti tempsi s’auie mòrt a conseqüéncia d’un shinhau de lin, e que per çò des sues caròles se retiraue as ròses blanques e as gensemins, pes sues celhes as garròfes ena rama e pera sua cintura ath surgent dera hònt, li didec: “Còm? Ès tu? Atau, donc, era tua passion pes hemnes t’a amiat a deishar-te enlençolar damb sèt susaris!”

E eth prince quedèc totafèt confonut, e se mosseguèc un dit, e se l’arrinquèc de vergonha. E era li didec: “Per aguest viatge non se passe arren.” E viueren amassa en tot estimar-se e alegrar-se.”

E en enténer aguesta istòria, eth sultan Baibars li didec ath capitan Getal A-Din: “*Ualah, uatelahi*, me semble qu’aquerò ei çò de mès admirable qu’è entenut!”

Alavetz auancèc entre es mans deth sultan eth detzau capitan de policia, que se cridaue Helal Al-Din, dident: “Te vau a condar ua istòria qu’ei fraia màger des anteriores!”

E didec:

Istòria condada peth detzau capitan de policia

I auie un còp un rei qu’auie un hilh cridat Mohammad. E eth tau hilh li didec un dia ath sòn pair: “Que me voi maridar.” E eth pair li contestèc: “Demora que vage era tua mair enes harems entà veir es joenes nubiles que i a e hèr era peticion en nòm tòn.” Mès eth hilh deth rei li didec: “Non, pair mèn, que la voi cercar damb es mèns pròpris uelhs, vedent ara joena.” E eth rei contestèc: “Plan ben.”

Alavetz montèc eth joen en sòn shivau, qu’ère beròi coma un animau encantat, e gessec de viatge.

E ath cap de dètz dies de viatjar, trapèc a un òme seigut en camp e tengut a talhar puèrros, mentre era sua hilha, ua joeneta, les estacaue. E eth prince, dempús des salutacions, se seiguec ath sòn costat, e li didec ara joena: “As un shinhau d’aigua?” Era

contestèc: “Òc que l’è.” Eth didec: “Balha-me’n entà béuer.” E era se lheuèc e se hec a vier eth cantre. E beuec eth.

E vaquí qu’era joena l’agradèc, e li didec ath pair: “Ò jeique, me balharàs en matrimòni ad aguesta hilha tua?” Eth jeique contestèc: “Qu’èm es tòns sirvents.” E eth prince li didec: “Plan ben, ò jeique! Demora-te aciu damb era tua hilha, mentre jo torni en mèn país a cercar çò de besonh entàs nòces, e tornarè.”

E eth prince Mohammad anèc a veir ath sòn pair, e li didec: “Que m’è hèt nòvi dera hilha det sultan des puèrros!” E eth sòn pair li didec: “Qu’ei qu’es puèrros an ara un sultan?”

Eth joen contestèc:

“Òc, e voi maridar-me damb era sua hilha!” E eth rei exclamèc: “Laudat sigue Allà, ò hilh mèn! qu’a autrejat un sultan as puèrros!” E higec: “Donques qu’era sua hilha t’agrade, demora aumens que vengue era tua mair en país des puèrros pr’amor de veir ath puèrro pair, e ara puèrrp mair e ara puèrro hilha.”

E eth prince Mohammad contestèc: “D’acòrd.”

E era sua mair anèc, donc, en país deth pair dera joena, e se trapèc qu’aquera qu’eth sòn hilh l’auie dit qu’ère era hilha deth sultan des puèrros ère ua joeneta encantadora e hèta vertadèrament entà èster era esposa d’un hilh de rei. E l’agradèc ar arràs. E la punèc, e li didec: “Estimada, que sò era reina mair deth prince qu’as vist, e vengui entà maridar-te damb eth.” E era joena contestèc: “Com? Eth tòn hilh ei hilh de rei?” Era contestèc: “Òc, eth mèn hilh ei hilh de rei, e jo sò era sua mair.” E era joena didec: “Alavetz non me maridarè damb eth.” Era reina preguntèc: “E per qué?” Era joena didec: “Pr’amor que non me maridarè que damb un òme de mestièr!”

Alavetz era reina se n’anèc anujada, e li didec ath sòn espós: “Era joena deth país des puèrros non vò maridar-se damb et nòste hilh!” Eth rei preguntèc: “Per qué?” Era reina contestèc: “Pr’amor que non vò maridar-se que damb un òme qu’age ena man un mestièr.” Eth rei didec: “Qu’a rason.” Mès eth prince se metec malaut en saber-se’n.

Alavetz eth rei se lheuèc e manèc cercar a toti es jeiques des corporacions, e quan sigueren toti entre es sues mans, li didec ath prumèr, qu’ère et jeique des hustèrs: “En guaire temps l’ensenharies eth tòn mestièr ath mèn hilh?” Er aute contestèc: “En dus ans, mès non en mens.” Eth rei didec: “Plan ben. Hè-te enlà!” Dempús s’acarèc damb eth dusau, qu’ere eth jeique des haures, e li didec: “En guaire temps l’ensenharies eth tòn mestièr ath mèn hilh?” Er aute contestèc: “Que me cau un an, un dia darrèr der aute.” Eth rei li didec: “Plan ben. Hè-te enlà!” E d’aguesta sòrta interroguèc a toti es jeiques des corporacions, qu’exigiren uns un an, d’auti dus, d’auti tres e enquia e tot quate. E non sabie eth rei per qui decidir-se quan vedec que darrèr de toti quauquarrés sautaue e s’inclinaue e hège senhaus damb es uelhs e damb eth dit quilhat. E lo cridèc, e li preguntèc: “Per qué t’estires e t’ajòques?” Er alludit contestèc: “Entà hèr-me notar peth nòste patron eth sultan, donques que sò praube, e es jeiques des corporacions non m’auien avisat dera tua arribada aciu. E jo sò teishinèr e ensenharè eth mèn mestièr ath tòn hilh en ua ora de temps.”

Alavetz eth rei se didec adiu de toti es jeiques des corporacions, e cuelhec ath teishinèr, e li hec a vier seda de diuèrsi colors e un telèr e li didec: “Ensenha-li eth tòn art ath mèn hilh.” E eth teishinèr s’acarèc damb eth prince que s’auie lheuat, e li didec: “Guarda, jo non vau a dider-te: “Hètz-ac d’aguesta manèra o d’aguesta auta!”; non, jo te digui: “Daurís es tòns uelhs e observa! e guarda se com van e venen es mies mans.” E en arren de temps eth teishidèr teishec un mocador, mentre eth prince lo guardaue atentiuament. Dempús li didec ath sòn alumne: “Apressa-te ara e hè un mocador coma aguest. E eth prince se metec en telèr, e teishec un mocador esplendid, en tot diboishar en teishum eth palai e eth jardin deth sòn pair…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cinquanta dusau net

Era didec:

… E eth prince se metec en telèr, e teishec un mocador esplendid, en tot diboishar en teishum eth palai e eth jardin deth sòn pair.

E er òme cuelhec es dus mocadors e pugèc en apartament deth rei e li didec: “Quin d’aguesti dus mocadors ei òbra mia e quin ei òbra deth tòn hilh?” E eth rei, sense trantalhar, mostrèc damb eth dit eth deth sòn hilh en tot senhalar eth beròi diboish deth palai e deth jardin, e didec: “Aguest qu’ei òbra tua, e er aute tanben ei òbra tua!” Mès eth teishinèr didec: “Pes merits des tòns gloriosi ancessors, ò rei! aguest mocador mès beròi ei òbra deth tòn hilh, e aguest aute, mès lèg, ei òbra mia.”

Alavetz eth rei, meravilhat, nomentèc ath teishinèr jeique de toti es jeiques des corporacions, e li didec adiu content. Dempús li didec ara sua esposa: “Cuelh eth mocador, òbra deth nòste hilh, e vé-te’n a mostra-l’ac ara hilha deth sultan des puèrros, dident-li: “Eth mèn hilh qu’a eth mestièr de teishinèr en seda.”

E era mair deth prince cuelhec eth mocador e anèc a veir ara joena, e li mostrèc eth mocador, en tot repetir-li es paraules deth rei. E era joena se meravihèc deth mocador e didec: “Ara plan me maridarè damb eth tòn hilh!”

E es visirs deth rei cuelheren ath kadí e anèren a hèr eth contracte de matrimòni. E se celebrèren es nòces. E eth prince penetrèc ena joeneta deth país des puèrros e auec d’era hilhs que toti amiauen ena cueisha eth senhau deth puèrro. E cada un d’eri aprenec un mestièr. E viueren toti contents e prosperant.

Mès Allà ei eth mès sabent!”

Dempús didec eth sultan Baibars: “Aguesta istòria dera hilha deth sultan de puèrros m’a agradat per çò dera sua beròia moralitat. Mès, non i a entre vosati arrés que m’age de condar encara bèra causa?” Alavetz auancèc un aute capitan de policia, qu’ère er onzau, e se cridaue Salah Al-Din. E dempús de punar era tèrra entre es mans deth sultan Baibars, didec: “Vaquí era mia istòria!”

Istòria condada per onzau capitan de policia

Un viatge l'arribèc a un sultan que li neishec un hilh, ath còp qu'ua ègua de raça des cavaladures reiaus, que botèc en mon un potro. E didec eth rei: "Eth potro qu'a gessut ei escrit ena sòrt deth mèn hilh nauèth neishut, e li pertanh en proprietat."

Quan eth mainatge se hec gran e auancèc en edat, moric era sua mair; e eth madeish dia moric era mair deth potro.

E passèren es dies, e eth sultan se maridèc damb ua auta hemna, qu'alistèc entre es esclaues deth palai. E amièren ath gojat ena escòla sense velhar ja per eth e sense estimar-lo. E cada còp qu'er orfanèl de mair tornaue dera escòla, entraue a veir ath sòn shivau, l'amorassaue, li balhaue minjar e bèuer e li condaue es sues penes e eth sòn abandonament. E vaquí qu'era esclaua qu'eth sultan s'auie maridat auie un aimant qu'ère un mètge judiu (maudit sigue!). E entà trapar-se auien fòrça dificultats, precisament per çò dera preséncia d'aqueth orfanèl de mair en palai. E se preguntèren: "Qué podem hèr?" E reflexionèren sus er ahèr e decidiren empodoar ath joen prince.

Per çò que hè ada eth, quan tornèc dera escòla anèc a veir ath sòn shivau coma de costum. E lo trapèc plorant. E li didec, en tot amorassar-lo: "Per qué plores, shivau mèn?" E eth shivau li contestèc: "Plori pr'amor que vas a pèrder era vida." Eth prince preguntèc: "E qui vò que pèrda jo era vida?" Eth shivau contestèc: "Era hemna deth tòn pair e aguest maudit mètge judiu." Eth prince preguntèc: "E com ei aquerò?" Eth shivau didec: "T'an premanit un podom qu'an trèt dera pèth d'un nere. E te lo meteràn en minjar. Tie compde de non tastar-lo."

E eth cas ei que, quan eth joen prince pugèc ena cramba dera hemna deth sòn pair, era lo metec dauant deth minjar. E eth cuelhec eth minjar e ath sòn torn lo metec dauant deth gat dera hemna deth rei, que miaulaue aquiu. E abans de qué ac podesse empedir era sua patrona, eth gat s'avalèc eth minjar e moric immediatament. E eth prince se lheuèc e gessec sense badar boca.

E era hemna deth rei e eth judiu se preguntèren: "Qui l'ac a pogut díder?" E se contestèren: "Arrés, exceptat eth sòn shivau. Alavetz didec era hemna: "Plan ben." E simulèc meter-se malauta e eth rei hec vier ath maudit judiu, qu'ère eth sò metge, entà qu'examinèsse ara reina. E l'examinèc eth judiu, e didec: "Eth sòn remèdi s'està en un còr de potro d'ua ègua de raça, de tau e tau color." E didec eth rei: "Que non i a en mèn règne qu'un potro qu'amasse aguestes condicions, e ei eth potro deth mèn hilh orfanèl de mair." E quan eth gojat tornèc dera escòla, li didec eth sòn pair: "Era tua tia era reina ei malauta e non i a un aute remèdi entada era qu'eth còr deth tòn potro hilh dera ègua de raça." E eth gojat contestèc: "Que non i a cap inconvenent. Mès, ò pair mèn! encara non è montat un solet viatge en mèn potro. Voleria montar-lo abans, e dempús de hè'c l'esgorjaràn e li treiràn eth còr." E didec eth rei: "D'acòrd." E eth joen prince montèc en sòn shivau dauant de tota era cort, e lo lancèc a tot galaup peth meidan. E galaupant d'aguesta sòrta, despareishec des uelhs des òmes. E se meteren a córrer es cavalièrs darrèr d'eth, mès que non lo trapèren.

E d’aguesta manèra arribèc en un aute règne, apressant-se en jardin deth rei d’aqueth règne. E eth shivau li balhèc un flòc des sòns crins e ua pèira de huec e li didec: “Se m’as de besonh, uscla un d’aguesti crins e ath punt serè ath tòn costat. Ara que vau mès que me retira, mès que mes pr’amor que me cau minjar, e ath delà, entà non shordar-te enes encontres damb eth tòn destin.” E se punèren e se dideren adiu.

E eth joen prince anèc ara cèrca deth jardinèr màger, e li didec: “Que sò estrangèr aciu. Me vòs cuélher ath tòn servici?” Eth jardinèr contestèc: “D’acòrd! Precisament me cau ua persona que guide ath buèu que hè virar era senha d’adaiguar.” E eth joen prince anèc ena senha e se metec a guidar ath buèu deth jardinèr.

Aqueth dia se passejauen peth jardin es hilhes deth rei, e era mès joena vedec ath gojat que guidaue eth buèu dera senha. E er amor se calec en sòn còr. E sense deishar veir arren, didec era as sues fraies: “Fraies mies, enquia quan vam a èster sense marits? Dilhèu et nòste pair mos vò deishar agres? Que se mos revoutarà era sang.” E es sues fraies li dideren: “Qu’ei vertat! Que vam camin d’èster agres e se mos revoutarà era sang.” E s’amassèren e anèren totes a veir ara sua mair e li dideren: “Mos va a deishar agres ena sua casa eth nòste pair? Que se mos revoutarà era sang. O va a cercar-mos, finaument, a marits qu’empedisquen tau causa?”

Alavetz era mair anèc ara cèrca deth rei e li parlèc en aguest sens. E eth rei hec pregonar publicament que toti es joeni dera ciutat auien de passar jos es hièstres deth palai, pr’amor qu’es princesses s’auien de maridar. E toti es joeni passèren per dejós des hièstres deth palai. E cada còp que li shautaue un a ua des fraies, lançaue sus eth, eth sòn mocador. E d’aguesta sòrta trapèren espós deth sòn gust, sies d’eres e se mostrèren satisfètes.

Mès era hilha petita n0n lancèc eth sòn mocador sus arrés. E se n’encuederen d’aquerò e avisèren ath rei, que didec: “Non i a arrés mès ena ciutat?” Li contestèren: “Non quede qu’un gojat praube que hè torns ena senha deth jardin.” E didec eth rei: “A maugrat de tot, cau que vengue, encara que pro sai que non l’alistarà era mia hilha.” E anèren a cercar-lo, e lo heren a vier dejós des hièstres deth palai. E vaquí que sus eth queiguec eth mocador dera joena. E eth rei, pair dera joena, queiguec malaut de pena.

E s’amassèren es mètges e li receptèren, coma remèdi, que beuesse lèit d’ossa que i auie en un oire de pèth d’ossa vèrge. E didec eth rei: “Qu’ei aisit. Qu’è sies gendres que son eroïcs cavalièrs, e non se retiren bric ad aguest setau maudit, qu’ei eth conductor dera senha. Anatz a dider-les que me hèsquen a vier aguesta lèit!”

Alavetz es sies gendres deth rei montèren enes sòns beròis shivaus e gesseren ara cèrca dera sabuda lèit d’ossa. E eth gojat maridat damb era hilha petita, montèc en un mul ròi e gesssec tanben mentre toti se’n burlauen d’eth. E quan arribèc en un paratge retirat, piquèc era pèira de huec e usclèc un des peus. E apareishec eth sòn shivau e se punèren. E eth gojat li demanèc çò que l’auie de demanar.

Ath cap de cèrt temps tornèren dera sua expedicion es sies gendres deth rei, amiant damb eri un oire de pèth d’ossa plen de lèit d’ossa. E l’autregeren ara reina, mair des sues esposes, en tot dider-li: “Hè-li a vier aquerò ath nòste soèr eth rei!” E era reina

piquèc damb es sues mans, e acodiren es eunucs, e les didec: “Balhatz aguesta lèit as mètges entà que l’examinen.” E es mètges examinèren era lèit, e dideren: “Qu’ei lèit d’ossa vielha e ei en un oeire de pèth d’ossa vielha. Que sonque pòt èster dolent entara salut deth rei.”

E vaquí que de nauèth pugèren es eunucs ena cramba dera reina, e l’autregeren un aute oire, dident: “Aguest oire de lèit ven de balhar-lo un adolescent que va a shivau e qu’ei mès beròi qu’er àngel Harut!” E era reina les didec: “Amiatz-lo entàs mètges entà que l’examinen.” E es mètges examinèren continent e contengut, e dideren: “Vaquí çò que cercam. Qu’ei lèit d’ossa joena en ua pèth d’ossa verge.” E l’ac balhèren entà béuer ath rei, que se guaric en aquera ora e en aqueth moment, e didec: “Qui s’a hèt a vier aguest remèdi?” E li contestèren: “Un adolescent que venguie a shivau e qu’ei mès beròi qu’er àngel Harut.” Eth rei didec: “Que l’autregen dera mia part er anèth deth règne e que lo hèsquen sèir en mèn tron. Dempús me lheuarè e harè divorciar ara mia hilha petita deth gojat dera senha.

E la maridarè damb aguest adolescent que m’a hèt tornar ena vida.” E s’executèren es sues ordes.

Dempús se lheuèc eth rei e se vestic e anèc ena sala deth tron. E queiguec enes pès deth beròi adolescent seigut en sòn tron, e li punèc es pès. E vedec ath sòn costat ara sua hilha petita arrint. E li didec: “Plan ben, hilha mia” Ja veigui que t’as divorciat deth gojat dera senha, e qu’as tachat es tòns uelhs en aguest adolescent, qu’ei mès beròi qu’er àngel Harut.” E era didec: “Pair mèn, eth gojat dera senha e er adolescent que t’a hèt a vier era lèit d’ossa vèrge e eth qu’ara ei seigut en tron deth règne non ei qu’era madeisha persona!”

E eth rei quedèc estonat en enténer aguestes paraules, e s’acarèc damb et joen reiau, e li didec: “Ei vertat çò que ditz?” E eth contestèc: “Òc, qu’ei vertat! e se non me vòs coma gendre, que i pòs botar remèdi pr’amor qu’era tua hilha ei encara vèrge!” E eth rei lo punèc e lo sarrèc contra eth sòn pièch. Dempús hec celebrar es nòces damb era joena. E quan arribèc era penetracion, er dolescent ac hec tan ben, qu’empedic qu’era sua esposa arribèsse a èster agra e auesse era sang revoutada.

Dempús d’aquerò tornèc damb era en règne deth sòn pair, ath cap d’ua armada nombrosa. E se trapèc qu’eth sòn pair auie mòrt, e qu’era hemna deth sòn pair dirigie es ahèrs deth règne d’acòrd damb aqueth maudit mètge judiu. Alavetz les hec cuélher e les empalèc sus ua hoguera. E se consumiren en pau. E s’acabèc tot çò que hè ada eri.

Laudat sigue Allà que viu tostemp sense consumir-se!”

E eth sultan Baibars, en enténer aguesta istòria deth capitan Alah Al-Din, didec: “Malastre que ja non quède arrés que me conde istòries coma agueta!” Alavetz auancèc eth dotzau capitan de policia, cridat Nassr Al-Din, que, dempús des omenatges ath sultan, didec: “Jo encara non è dit arren, ò rei deth temps! E ei cèrt que dempús de jo arrés diderà ja arren, donques qu’arren i aura ja entà díder!” E Baibars se metec content, e didec: “Trè çò qu’ages!” Alavetz didec eth capitan:

Istòria condada peth dotzau capitan de policia

Se conde (mès i a ua auta sciéncia qu'era d'Allà?) que i auie ena tèrra un rei. E aguest rei ere maridat damb ua reina estèrla. Un dia venguec a veir ath rei un maghrebin, e li didec: "Se te balhi un remèdi entà qu'era tua hemna concebe tot çò que volgue, me balharàs eth tòn prumèr hilh?" E eth rei contestèc: "D'acòrd, te lo balharè." Alavetz eth maghrebin li balhèc ath rei dus confits, un verd e er aute ròi, e li didec: "Tu te minjaràs eth verd, e era tua hemna se minjarà eth ròi. E Allà harà era rèsta." Dempús se n'anèc.

E eth rei se mingèc eth confit verd, e autregèc eth ròi ara sua hemna, que se lo mingèc. E quedèc prenhs e amainadèc un hilh, que cridèren Mohammad. E eth mainatge comencèc a créisher e a desvolopar-se, intelligent enes sciéncies e dotat de beròia votz.

Dempús era reina amainadèc un dusau hilh, que cridèren Alí, e que comencèc a elevar-se bastrús e inutil entà tot. E dempús encara se tornèc a quedar prenhs e amainadèc a un tresau hilh, cridat Mahmud, que comencèc a crèisher e a desvolopar-se idiòta e estupid.

Ath cap de dètz ans, eth maghrebin venguec a veir ath rei e li didec: "Da-me eth mèn hilh!" E didec eth rei: "Plan ben. E anèc ena cramba dera sua esposa, e li didec: "Qu'a vengut eth maghrebin a demanar-mos eth nòste hilh màger." E era contestèc: "Jamès! l'autrejaram a Ali eth bastrús." E didec eth rei: "D'acòrd." E cridèc a Alí eth bastrús e lo cuelhec dera man, e l'ac autregèc ath maghregin, que se lo hec a vier e se n'anèc.

E caminèc damb eth pes camins, ath miei dera calor, enquia meddia. Dempús li preguntèc: "Non as hame ne set?" E eth gojat contestèc: "Per Allà, vai quina pregunta! com vòs que dempús de mieja jornada sense minjar ne béuer, non aja hame ne set?" Alavetz eth maghrebin didec: "Tè!" E cuelhec ath gojat dera man e se lo hec a vier entath sòn pair, en tot dider-li: "Aguest que non ei eth mèn hilh." E eth rei li preguntèc: "E quin ei eth tòn hilh?" Er aute contestèc: "Dèisha-me-les veir as tres e jo cuelherè ath mèn hilh. Alavetz eth rei cridèc as sòns tres hilhs. E eth maghrebin estenec era man e cuelhec a Mohammad, eth màger, qu'ère precisament er intelligent, eth dotat de beròia votz. Dempús se n'anèc.

E caminèc damb eth pendent mieja jornada, e li didec: "As hame? As set?" E er escarrabilhat contestèc: "Se tu as hame o set, jo tanben aurè hame e set." E eth maghrebin lo punèc, e li didec: "Plan ben dit, escarrabilhat. Vertadèrament ès eth mèn hilh!"

E l'amièc entath sò país, ath hons deth Maghreb e lo hec entrar en un jardin, a on li dec minjar e béuer. Dempús li hec a vier un libre magic, e li didec: "Lieg en aguest libre." E eth gojat cuelhec eth libre e lo dauric; mès que non comprenec ua soleta paraula. E eth maghrebin s'emmalicèc, e li didec: "Com? Ès eth mèn hilh e non sabes liéger aguest libre magic? Per Gogg e Magogg e peth huec des astres, que coma en un mes de trenta dies non sàpies de memòria aguest libre sancer, te talharè eth braç dret." Dempús lo deishèc e gessec deth jardin.

E eth gojat cuelhec eth libre e se calec ena sua lectura pendent vint-e-nau dies. Mès, ath cap d'aguest temps, encara non lo sabie liéger. Alavetz se didec: "Donques que ja non

me rèste qu'un dia, mòrt per mòrt, me vau a passejar peth jardin abans de seguir traucant-me es uelhs sus aguest libre magic."

E s'auancèc prigondament entre es arbes deth jardin, e de pic vedec ath sòn dauant a ua joena penjada pes peus. E s'esdeguèc a desliurar-la. E era lo punèc e li didec: "Que sò ua princessa queiguda en poder d'aguest maghrebin. E m'a penjat pr'amor que non m'e aprenut de memòria eth libre magic." Alavetz didec eth: "Tanben jo sò hilh de rei. E eth maghrebin m'a balhat eth libre magic entà que me l'aprena de memòria en trenta dies; e ja non me rèste entara mia mòrt qu'eth dia de deman." E didec era joena: "Vau a ensenhar-te eth libre magic, mès quan vengue eth maghrebin, ditz-li que non te l'as aprenut."

Ara seguida se seiguec era ath sòn costat, lo punèc fòrça e l'ensenhèc eth libre magic…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cinquanta tresau net

Era didec:

"Ara seguida se seiguec era ath sòn costat, lo punèc fòrça e l'ensenhèc eth libre magic. Dempús li didec: "Qu'ei de besonh que me tornes a penjar tau quau èra." E eth aubedic.

E arribèc eth maghrebin dempús deth trentau dia, e li didec ath gojat: "Recita eth libre magic." Eth mainatge contestèc: "Com vau a recitar-lo se non è deschifrat ua soleta paraula?" E eth maghrebin de seguit li talhèc eth braç dret, e li didec: "Encara as un tèrme de trenta dies. Se dempús d'aguest temps non sabes eth libre magic, harè volar eth tòn cap." Dempús se n'anèc.

E eth gojat anèc ara cèrca dera joena entre es arbes, amiant ena sua man quèrra eth braç dret talhat. E la desliurèc. E era li didec: "Vaquí tres huelhes d'ua planta que trapat, mentre eth maghrebin ei en tot cercar-la des de hè quaranta ans pr'amor de completar eth sòn coneishement des capitols dera magia. Bota-te-les enes monhons deth tòn braç, e se guarirà." E atau ac hec eth gojat. E li quedèc eth braç tau qu'ère abans.

Dempús, era joena hereguèc ua auta huelha, liegent eth libre magic. E en aqueth moment gesseren dera tèrra dus camelhs de corsa, e s'ajulhèren entà receber-les. E li didec era ath gojat: "Tornem cada un ena casa des nòsti pairs. Dempús vieràs tu en palai deth mèn pair, qu'ei en tau lòc e en tau país, pr'amor de demanar-me en matrimòni."

E lo punèc amablament. E dempús dera sua promesa recipròca, cada un se n'anèc peth sòn costat.

E Mohammad arribèc ena casa des sòns pairs ath galaup formidable deth sòn camelh. Mès que non les didec arren de tot aquerò que l'auie arribat. Solet autregèc eth camelh ar eunuc màger, en tot dider-li: "Vè-te'n a vener-lo en mercat des bèsties; mès tie compde de non véner era còrda qu'amie en morret." E er eunuc cuelhec eth camelh pera còrda, e partic entath mercat des bèsties.

Alavetz se presentèc un venedor d'aishísh que volec crompar eth camelh. E dempús de longues discusions e regategi, l'ac crompèc ar eunuc per un prètz fòrça baish, donques que normaument es eunucs non coneishen eth mestièr dera venda e dera crompa. E entà acabar eth negòci l'ac venec damb era còrda.

E eth venedor d'aishish amièc eth camelh dauant dera sua botiga, e lo deishèc admirar pes sòns clients de costum, es consumidors d'aishish. E anèc a cercar un ferrat d'aigua entà dar-li de béuer ath camelh, en tot meter-se-lo dauant, mentre qu'era gent lo guardaue, arrint enquiath hons dera sua gòrja. E eth camelh metec es sues pautes de dauant en ferrat. E alavetz eth venedor d'aishish lo piquèc, en tot cridar-li: "Hè repè, ò tafurèl!" En enténer aquerò, eth camelh lheuèc es sues autes dues pautes, e se calec de cap ena aigua deth ferrat, e non tornèc a aparéisher.

En veir aquerò, eth venedor d'aishish se piquèc es mans ua contra era auta e se metec a cridar: "Ò musulmans! Ajuda! Eth camelh s'a estofat en ferrat!" E mentre cridaue atau, mostraue era còrda que se l'auie quedat enes mans.

E venguec gent de toti es lòcs deth mercat, e li dideren: "Cara-te, ò òme! qu'ès hòl! Com s'a d'estofar un camelh en un ferrat?" E eth venedor d'aishish les contestèc: "Anatz-vo'n! Se qué hètz aciu? Vos digui que s'a estofat de cap en ferrat. E vaquí er sua còrda, que se m'a quedat enes mans! Preguntatz ara gent que son seigudi ena mia casa a veir se digui era vertat o se mentisqui!" Mès es mercadèrs senats deth mercat li dideren: "Tu e es que son ena tua casa non ètz que consumidors d'aishish sense cap crèdit."

Mentre discutien d'aguesta sòrta, eth maghrebin, qu'auie vist era desaparicion deth prince e dera princessa, siguec cuelhut d'un furor sense limits, e se mosseguèc un dit e se l'arrinquèc, dident: "Per Gogg e per Magogg, e peth huec des astres, que les agarrarè, encara que siguen ena setau tèrra!" E correc prumèr entara ciutat der Escarrabilhat; e entrèc precisament en moment dera discusion entre es consumidors d'aishish e es mercadèrs dera plaça. E entenec parlar de còrda e de camelh e deth ferrat qu'auie servit de mar e de hòssa; e s'apressèc ath venedor d'aishish e li didec: "Ò pair! s'as perdut eth tòn camelh, sò prèst a indemnizar-te per eth! Da-me çò que te reste d'eth, ei a díder aguesta còrda, e te balharè çò que t'a costat, mès cent dinnars de gratificacion entà tu." E quedèc barrat eth tracte en aquera ora e en aqueth moment. E eth maghrebin cuelhec era còrda deth camelh, e se n'anèc, sautant d'alegria.

E vaquí qu'aquera còrda auie eth poder de tirar. E eth maghrebin non li calec que mostrar-se-la de luenh ath joen prince, entà qu'aguest siguesse de seguit aganchat ara còrda en sòn pròpri nas. E de seguic quedèc convertit en camelh de corsa e s'ajulhèc dauant deth maghrebin, que montèc en sòn lomb.

E eth maghrebin lo guidèc en direccion ara ciutat que demoraue era princessa. E lèu arribèren ath pè des murs deth jardin qu'enrodaue eth palai deth pair dera joena. Mès en moment qu'eth maghrebin manejaue era còrda entà que s'ajulhèsse eth camelh e baishar eth, er Escarrablhat podec agarrar era còrda damb es dents, e la talhec pera mitat. E eth poder qu'auie era còrda se perdec damb aqueth talh.

E er Escarrabilhat, entà húger deth maghrebin, se convertic en ua miugrana grana, e jos aquera forma, se pengèc d'un miugranèr en flor. Alavetz eth maghrebin entrèc a veir ath sultan, pair dera princessa, e dempús des salutacions e compliments, li didec: "Ò rei deth temps! Que vengui a demanar-te ua miugrana, pr'amor qu'era hilha deth mèn soèr ei prenhs, e era sua anma desire viuament ua miugrana. E ja sabes eth pecat que se comet se non se satisfè eth desir d'ua hemna prenhs!" E eth rei s'estonèc dera peticion, e contestèc: "Ò òme! era sason actuau non ei era sason des miugranes, e es miugranèrs deth mèn jardin non an florit enquia ager." Eth maghrebin didec: "Ò rei deth temps! Se non i a miugranes en tòn jardin talha-me eth cap!"

Alavetz eth rei cridèc ath sòn jardinèr màger e li preguntèc: "Ei vertat, ò jardinèr! que ja i a miugranes en jardin?" E eth jardinèr contestèc: "Ò senhor mèn! Ei era sason des miugranes era sason qu'èm?" E eth rei s'acarèc damb eth maghrebin, e li didec: "Vai, qu'as perdut eth cap…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cinquanta quatau net

Era didec:

… e eth rei s'acarèc damb eth maghrebin, e li didec: "Vai, qu'as perdut eth cap." Mès eth maghrebin contestèc: "Ò rei! abans de hèr volar eth mèn cap, balha era orde ath jardinèr de qué vage a guardar es miugranèrs." E didec eth rei: "D'acòrd." E li hec un gèst ath jardinèr entà qu'anèsse a veir enes arbes se i auie o non miugranes prumerenques. E eth jardinèr baishèc en jardin, e en un miugranèr vedec ua miugrana tan gròssa que non auie parièr entre totes es miugranes coneishudes. E la cuelhec, e se la hèc a vier ath rei.

E eth rei cuelhec era miugrana e s'estonèc prodigiosament; e non sabec se sauvar-se-la entada eth o autrejar-la ad aqueth òme que la volie entara sua hemna tormentada pes desirs pròpris dera grossesa.

E didec ath visir: "Ò visir mèn! Que voleria minjar-me aguesta miugrana tan beròia! Qué te semble?" E eth visir li contestèc: "Ò rei! se non s'auesse trapat era miugrana non l'auries talhat eth cap ad aguest maghrebin?" Eth rei didec: "Plan que òc." E eth visir didec: "Alavetz era miugrana li pertanh per dret."

E eth rei autregèc damb era sua pròpria man era miugrana ath maghrebin, mès, tanlèu la toquèc, era miugrana crebèc, e toti es grans gesseren e s'escampilhèren pertot. E eth maghrebin se tenguec a recuelher-les un a un enquiath darrèr, qu'auie queigut en un clòt ath pè deth tron deth rei. E en aqueth gran s'amagaue era vida de Mohammad er Escarrabilhat. E eth maghrebin estirèc eth còth entad aqueth gran, e estirèc era man entà cuelher-lo e estronhar-lo. Mès de pic, gessec deth gran un punhau e clauec era sua huelha en còr deth maghrebin. E moric aguest de seguit, en tot escopir damb era sua sang era sua anma descreiguda.

E eth joen prince Mohammad apareishec damb era sua beresa, e punèc era tèrra entre es mans deth rei. E en aqueth precís moment entrèc era joena, e didec: “Vaquí ath joen que desliguèc es mèns peus der arbe qu’èra penjada!” E didec eth rei: “Donques qu’aguest ei eth joen que t’a desligat, non pòs deishar de maridar-te damb eth.” E didec era joena: “Plan ben.” E se celebrèren es sues nòces coma ère degut. E era sua net siguec benedida entre totes es nets.

E des d’alavetz viueren amassa, contents e prosperant, e aueren ua descendéncia de hilhs e de hilhs. E s’acabèc.

“Glòria ath Solet, ath solet que non a principi ne finau!”

Atau parlèc eth dotzau capitan de policia, que se cridaue Nassr Al-Din. E ère eth darrèr. E eth sultan Baibars tremolèc en enténer eth relat; e era sua alegria arribèc ar arràs. E entà demostrar as sòn capitans de policia era alegria que sentie, les nomentèc a toti camarlencs de palai, damb emoluments de mil dinnars ath mes a compde deth tresòr deth règne. E les cuelhec coma companhs de copa e non se separèc d’eri ne en temps de guèrra ne en temps de patz. Sigue damb toti eri era misericòrdia deth Plan Naut!

Dempús Schahrazada arric e se carèc. E eth rei Schahriar li didec: “Ò Schahrazada! Be ne son de cuertes es nets ara, que non me permeten escotar mès temps es paraules dera tua boca!” E didec Schahrazada: “Òc, ò rei! Mès, me pensi que, a maugrat de tot, aguesta net encara posqui, s’ei que m’ac permetes, condar-te ua istòria que dèishe darrèr a totes es autes qu’as entenut.” E eth rei Schahriar didec: “Plan que pòs començar Schahrazada, pr’amor que ne sò segur de qué era istòria serà admirabla.”

Alavetz didec Schahrazada:

Istòria dera ròsa marina e dera joena chinesa

Conden, ò rei deth temps! que, en un règne entre es règnes de Scharkistan, i auie un rei cridat Zein El-Muluk, famós enes orizons, e frair des leons en bravesa e generositat. Encara joen, auie auut dus hilhs dotadi de qualitats, quan, per çò dera benediccion deth sòn Senhor e dera bontat deth Repartidor, li neishec un tresau hilh, mainatge insigne, qu’era sua beresa esbugassaue es tenèbres coma ua lua de catorze nets. E a mida qu’aumentauen es sòns trendes ans, es sòns uelhs, copes d’embriaguesa, trebolauen as mès senats damb es doci arrais des sues guardades. Cada ua des sues pestanhes ludie coma era huelha d’un punhau; es retortilhs des sòns peus de musc nere marejauen es cors coma es flèches; es sues caròles eren ufanoses, sense pelhaçon, e costauen vergonha en toti es sensi as maishères des vèrges; es sòns arridolets temptadors, qu’èren coma dards; era sua portadura ère nòbla e delicada ath còp. Era comissura quèrra des pòts ère ornada d’ua petita piga arredonida damb gràcia; e eth sòn pièch blanc ère coma ua tauleta de cristau, e sauvaue un còr desvelhat e valent.

E eth rei Zein El-Muluk, ar arràs dera felicitat, hec vier endoviaires e astrològs entà que treiguessen er oroscòp deth mainatge. E aguesti agiteren era arena, e diboishèren es figures astrologiques, e prononcièren es formules principaus dera divinacion. Dempús li

dideren ath rei: “Era sort d’aguest mainatge ei fausta e era sua estela l’assegure ua felicitat infinita. Mès tanben ei escrit en sòn destin que se tu, eth sòn pair, lo ves ena epòca dera adolescéncia, perderàs era vista ath moment.”

En enténer aguest discors des endonviaires e des astrològs, eth mon s’enneric dauant des uelhs deth rei. E ordenèc retirar dera sua preséncia ath mainatge, e ordenèc ath sòn visir que lo hesse a vier, madeish qu’ara sua mair, en un palai luenhant, de sòrta que jamès se lo podesse trapar en sòn camin. E eth visir contestèc damb era audida e era aubediencia e executèc peth menut era orde deth sòn patron.

E se passèren ans e ans. E eth beròi hilh deth jardin deth sultanat, qu’auie recebut dera sua mair es suenhs d’ua delicadesa perfècta, verdegèc de salut, de vertut e de beresa.

Mès coma que jamès se pòt esfaçar çò qu’ei escrit peth Destin, eth joen prince Nurgihan montèc un dia en sòn shivau e se lancec en bòsc entà caçar. E eth rei Zein El-Muluk tanben auie gesssut aqueth dia a caçar dams. E volec era fatalitat que, a maugrat dera immensitat d’aquera seuva, passèsse peth costat deth sòn hilh. E sense arreconeisher-lo, se tachèc en joen era sua guardada. E de seguit despareishec des sòns uelhs era facultat de veir. E eth rei li calec tornar presoèr deth règne dera net. E en tot compréner alavetz qu’era sua ceguetat ère deguda ar encontre damb eth joen cavalièr, e qu’aqueth cavalièr non podie èster qu’eth sòn hilh, didec plorant: “Normaument es uelhs deth pair que guarden ath sòn hih se tornen luminosi. Mès es mèns s’an cegat entà tostemp per volontat dera sòrt.”

Dempús convoquèc en sòn palai as mètges mès eminents deth sègle e ad aqueri que depassauen en sabença a Ibn-Sina, e les consultèc sus era manèra de recuperar era vista. E toti, dempús d’amassar-se e consultar-se, acordèren dider-li ath rei qu’aquera ceguetat non ère guaribla pes procediment normaus. E higeren: “Eth solet remèdi que te rèste entà recuperar era vista ei tan dificil d’obtier-se qu’ei preferible non pensar en eth. Pr’amor que se tracte d’ua ròsa marina cultivada pera joena de China…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mè quan arribèc er nau centes cinquanta cincau net

Era didec:

“…Pr’amor que se tracte d’ua ròsa marina cultivada pera joena de China.”

E l’expliquèren ath rei que, en luenhant interior deth país de China, i auie ua princessa hilha deth rei Firuz-Shah, qu’en sòn jardin auie eth solet arbilhon d’aquera ròsa marina coneishut, qu’era sua vertut guarie es uelhs e entornaue era vista, enquia e tot as cecs de neishement.

E eth rei Zein El-Muluk, en enténer aguestes paraules des sòns mètges, hec proclamar pes pregonèrs, en tot eth sòn règne, qu’aqueth que li hesse a vier era ròsa marina dera joena de China aurie coma recompensa era mitat deth sòn Empèri. E dempús demorèc eth resultat, plorant coma Jacob, coma Job e banhant-se ena sang deth sòn còr separat en dus lobuls.

E vaquí qu'entre es que partiren entath país de China ara cèrca dera ròsa marina, i auie es dus hilhs màgers de Zein El-Muluk. E tanben partic eth joen prince Nurgihan. Pr'amor que s'auie dit: "Vau a provar ena pèira de tòc deth perilh, er aur deth mèn destin. E donques que sò eth causant involontari dera ceguesa deth mèn pair, ei just qu'entà guarir-lo expausa era mia vida."

E eth prince Nurgihan, aqueth solei deth quatau cèu, montèc en sòn shivau, leugèr coma eth vent, ara ora qu'era lua, viatjaira montada en nere palafré dera net, auie virat es sues retnes entà Orient.

E viatgèc pendent dies e mesi, trauessant planhères e desèrts, e solituds a on non i auie ua auta preséncia qu'era d'Allà e era dera èrba sauvatja. E acabèc arribant en ua seuva sense limits, mès nera qu'er esperit der ignorant, e tan escura, que non se podie distinguir en era era net deth dia ne veir era diferéncia entre eth blanc e eth nere. E Nurgihan, qu'eth sòn ludent ròstre illuminaue per eth solet es tenèbres, auançaue damb còr d'acèr per aquera seuva d'arbes que, en cèrts paratges, ludien, a manèra de fruts, caps d'èssers animats que se metien a hèr badinades e a arrir e queiguien en solèr, mentre que, en d'autes rames, se daurien croishint ues frutes que semblauen topins de hanga, e deishauen escapar dera sua cavitat audèths damb uelhs d'aur.

E vaquí que còp sec se trapèc cara a cara damb un vielh genni, semblable a ua montanha, seigut en tronc d'un enòrme garrofèr. E l'abordèc damb era salutacion, e hec gésser dera caisha de robins dera sua boca quauques paraules que se dissoleren en esperit deth genni coma eth sucre ena lèit. E eth genni, esmoigut pera beresa d'aquera trenda planta deth jardin dera educacion, lo convidèc a descansar ath sòn costat. E Nurgihan baishèc deth shivau, e cuelhec deth sòn morralet un pastís de boder honut damb sucre e haria de flor, e l'ac aufric, coma pròva d'amistat, ath genni, que l'acceptèc e solet n'auec damb aquerò entà ua bocada. E quedèc tan satisfet damb aqueth aliment, que sautèc d'alegria, e didec: "Aguest aliment des hilhs d'Adam me balhe mes gust que se m'auessen regalat eth sòfre ròi que servís de pèira ar anèth deth nòste senhor Soleiman. E sò tan entosiasmat, per Allà! que se cada peu mèn se convertisse en cent mil lengües, e cada ua d'aguestes lengües se tenguesse a laudar-te, encara non exprimiria jo era gratitud que senti per tu. Demana-me, donc, çò que volgues, e ac complirè sense tardança. Se non ac hessa atau, eth mèn còr semblarie un plat que què de naut de tot d'ua terrassa e se hè brigalhs en solèr."

E Nurgihan balhèc es gràcies ath genni pes sues amables paraules, e li didec: "Ò cap des genn e corona sua! Ò garda gelós d'aguesta seuva! donques que me permetes formular un desir, aciu que l'as. Simplament te demani que me hèsques arribar sense tardança ne dilacion, en règne deth rei Firuz-Schah, a on supausi que poirè cuélher era ròsa marina dera joena de China."

En enténer aguestes paraules, eth genni garda dera seuva deishèc anar ua alendada hereda, se piquèc eth cap damb es dues mans, e s'estavanic. E Nurgihan li balhèc es suenhs mès delicadi; mès, en veir que non dauen cap resultat, li metec ena boca un aute pastís de boder honut damb sucre e haria de flor. E de seguit se remetec eth genni, que gessec deth sòn estavaniment, e esmoigut encara peth pastís e pera peticion, li didec ath

joen prince: “Ò senhor mèn! Era ròsa marina que me parles, e qu’era sua patrona ei ua joena princessa de China, ei susvelhada per genn aerians que de dia e de nets se tien a empedir que cap audèth vòle sus era, que non deterioren era sua coròla es gotes de ploja e qu’eth solei non l’uscle damb era sua lum. Per tant, non veigui era manèra d’apraiar-me, un còp t’aja transportat en jardin a on era demore, entà burlar era vigilància d’aguesti gardes aerians que son enamoradi d’era. De vertat qu’era mia perplexitat ei ua perplexitat grana. Mès balha-me ja un aute d’aguesti pastissi excellents que m’an hèt tant de ben. E dilhèu es sues qualitats ajuden ath mèn cervèth a trapar era ocasión que desiri. Pr’amor que me cau complir era mia promesa damb tu en tot hèr-te arténher era ròsa des tòns desirs.”

E eth prince Nurgihan s’esdeguèc a balhar-li eth pastís ath genni garda dera seuva que, dempús de hèr-lo desparéisher ena sua gòrja, calec eth sòn cap ena capucha dera reflexion. E de ressabuda lheuec eth cap, e didec: “Eth pastís qu’a auut eth sòn efècte! Puja en mèn braç e volem entara China. Pr’amor que ja è trapat era manèra de burlar era vigilància des gardes aerians dera ròsa. E s’està en lançar-les un d’aguesti estonants pastissi de boder honut en sucre e haria de flor.”

E eth prince Nurgihan, que comencèc a enquimerar-se perque s’estavanie eth garda dera seuva, se padeguèc e se dilatèc; e se reverdic coma eth jardin e floric coma eth boton de ròsa. E contestèc: “Que non i a cap inconvenent.”

Alavetz eth genni dera seuva acomodèc ath prince en sòn braç quèrre e se metec en camin, en direcsion entath pais dera China, en tot protegir des arrais deth solei ath hilh d’Adam damb eth sòn braç dret. E avalant-se en sòn vòl era distància, arribèc sense contratemps, gràcies ara seguretat, sus era capitau deth país de China. E deishèc doçament ath prince ena entrada d’un jardin meravilhós, que non ère un aute qu’eth jardin a on demoraue era ròsa marina. E li didec: “Pòs entrar damb eth còr tranquil, pr’amor que vau a distrèir as gardes dera ròsa damb eth pastís que m’as balhat entada eri. Dempús me traparàs demorant-te aciu madeish, prèst a amiar-te entà on volgues.”

E ara seguida eth beròi Nurgihan deishèc ath sòn amic eth genni e entrèc en jardin. E vedec qu’aqueth jardin, fragment destacat deth paradís, surgentaue dauant des sòns uelhs tan beròi coma un crepuscul ròi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cinquanta siesau net

Era didec:

“…E vedec qu’aqueth jardin, fragment destacat deth paradís, surgentaue dauant des sòns uelhs tan beròi coma un crepuscul ròi. E ath miei d’aqueth jardin i auie ua ampla pica d’aigua de ròses enquia naut de tot. E en centre d’aquera pica preciosa se quilhaue, ena sua tija, ua flor de color ròi de huec molt dubèrta. E ère era ròsa marina. Ò! Be n’ère d’admirabla! Solet eth rossinhòl poirie hèr era sua vertadèra descripcion.

E eth prince Nurgihan, meravilhat pera sua beresa e embriagat damb era sua flaira, comprenec, plan que òc, qu'ua rosa atau deuie èster dotada des mès miraculoses vertuts. E sense trantalhar, se treiguec es sòns vestits, entrèc ena aigua perhumada, e anèc a arrincar eth rosèr sancer damb era soleta flor.

Dempús, enriquit damb aquera delicada carga, eth joenet tornèc ath cant dera pila, se sequèc, se vestic ara ombra des arbes, e amaguèc era planta jos eth sòn mantèl, mentre es audèths, amagadi enes canères condauen damb eth sòn lenguatge as arriuets eth panatòri dera ròsa miraculosa e deh sòn arbilhon.

Mès que non volec eth aluenhar-se d'aqueth jardin sense auer visitat eth pabilhon encantador que se quilhaue ara vòra dera aigua, e qu'ère totafèt bastit de cornalines deth Yemen. E auancèc peth costat d'aqueth pabilhon, e entrèc en eth valentament. E se trapèc en ua sala dera mès armoniosa arquitectura, decorada damb un art perfècte e de beròies proporcions. E ath miei d'aquera sala i auie un lhet d'evòri enriquit de peireries qu'ath sòn entorn baishauen cortines brodades abilament. E Nurgihan, sense trantalhar, se filèc de cap ath lhet, entredauric es cortines, e se quedèc immobil d'admiracion en veir, ajaçada enes coishins, a ua delicada joeneta, sense cap aute vestit ne ornament qu'era sua pròpria beresa. E ère calada en un saunei prigond, sense sospechar que, per prumèr viatge ena sua vida, uns uelhs umans la contemplauen sense eth vel deth mistèri. E era sua cabeladura ère en desorde, e era sua man grasseta, damb cinc clotets, se posaue delicadament en sòn front. E era neror dera net s'auie refugiat ena sua cabeladura color de gensemin, mentre es fraies des Peyades s'amagauen darrèr deth vel des bromes en veir eth rosari luminós des sòns dents.

E er espectacle dera beresa d'aquera joeneta de China, que se cridaue Cara de Liri, costèc tant d'efècte en prince Nurgihan que queiguec estavanit. Mès que non se tardèc en remeter-se, e deishant anar ua alendada prigonda, s'apressèc en coishin dera beròia que l'encantaue e non podec mens que recitar aguesti vèrsi:

Quan dormisses ena porpra, eth tòn ròstre clar ei coma era auròra, e es tòns uelhs coma es cèus marins!

Quan eth tòn còs, vestit de narcissi e de ròses, se met de pès e s'alongue estirat, non l'egalarie era palmèra que creish en Arabia!

Quan es tòns fini peus, a on usclen es peireries, quèn a plomb e se despleguen leugèrs cap seda valerie çò qu'era tua trama naturau!

Dempús d'aquerò, volent deishar-li ara beròia dormenta un senhau dera sua entrada en aqueth lòc, li botèc en dit un anèth qu'amiaue, e li treiguec eth sòn qu'amiaue era en tot meter-lo en sòn pròpri dit. E gessec alavetz deth pabilhon, sense desvelhar-la, recitant aguesti vèrsi:

Abandoni aguest jardin amiant en còr, coma era tulipa sagnosa, era herida der amor!

Malerós aquet que ges deth jardin deth mon sense hèr-se a vier ua flor ena òrla deth sòn vestit!

E anèc ara cèrca deth genni garda dera seuva, que lo demoraue ena pòrta deth jardin e li preguèc que lo transportèsse sense demora entath règne deth rei Zein El-Muluk. E eth genni contestèc: “Entèner qu’ei aubedir! Mès non sense qu’abans m’ages balhat un aute pastís!” E Nurgihan li balhèc eth darrèr pastís que li quedaue. E de seguit lo botèc eth genni en sòn braç quèrre e partic damb eth, en corsa aeriana, enquiath Scharkistan.

E arribèren sense contratemps en règne deth rei Zein El-Muluk. E quan baishèren en tèrra, li didec eth genni ath beròi Nurgihan: “Ò capitau dera mia vida e dera mia alegria! non voi abandonar-te sense deishar-te ua pròva dera mia abnegacion. Cuelh aguest flòc de peu que vengui d’arrincar-me dera barba entà tu. E cuda còp qu’ages besonh de jo, non te calerà qu’usclar un d’aguesti peus. E serè de seguit entre es tues mans.” E dempús de parlar atau, eth genni punèc era man que l’auie alimentat, e se n’anèc peth sòn camin.

Per çò de Nurgihan, s’esdeguèc a pujar en palai deth sòn pair, dempús de demanar audiéncia e anonciar qu’amiaue era garison. E quan auec entrat ena preséncia deth rei cec, treiguec de dejós deth sòn mantèl era planta miraculosa, e l’ac autregèc. E tanlèu apressèc eth rei es uelhs ara rosa marina, d’ua flaira e d’ua beresa que transportauen era anma des espectadors, es sòns uelhs se torneren luminosi coma esteles.

Alavetz, ar arràs dera alegria e dera gratitud, eth rei punèc en front ath sòn hilh Nurgihan e lo sarrèc contra eth sòn pièch en tot manifestar-li era sua màger trendesa. E ordenèc publicar per tot eth règne qu’a compdar d’ara repartie eth sòn règne entre eth e eth sòn hilh mendre Nurgihan. E dèc es ordes de besonh entà que, pendent un an sancer, se celebrèssen hèstes qu’auessen dubèrtes entà toti es pòrtes dera alegria e deth plaser, e barrades es dera tristesa e dera pena.

Dempús, Nurgihan, convertit en preferit deth sòn pair, qu’en a vier ja podie guardar-lo sense cap perilh de pèrder era vista, pensèc en transplantar era ròsa marina entà que non se morisse. E entad aquerò acodic ath genni dera seuva, ath quau cridèc en hèr usclar un des peus dera barba. E eth genni li bastic en tèrme d’ua net, un estanh d’ua prigondor de dues piques, damb mortèr d’aur pur e fondaments de peireries. E Nurgihan s’esdeguèc a plaçar era ròsa ath miei d’aqueth estanh. E siguec un encantament entàs uelhs e un baume entar olfacte…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cinquanta setau net

Era didec:

… e siguec un encantament entàs uelhs e un baume entar olfacte. Ça que la, a maugrat dera garison deth rei, es dus hilhs màgers, qu’auien tornat damb eth nas alongat, dideren qu’aquera ròsa marina non ère dotada de vertuts miraculoses, e qu’eth rei auie recuperat era vista solet gràcies ara bruisheria e ara intervencion, en aguest ahèr, deth dimòni lapidat.

Mès eth sòn pair eth rei, furiós pes sues declaracions e maucontent dera sua manca de discerniment, les amassèc en preséncia deth sòn frair Nurgihan, e les prononcièc un discors sevèr, e les didec: “Per qué dobtatz der efècte d’aguesta ròsa marina ena mia vista? Alavetz, non credetz qu’Allà eth Plan Naut posque botar era garison en còr d’ua ròsa, quan pòt hèr d’ua hemna un òme e d’un òme ua hemna? Escotatz, donc, ara qu’ei eth moment, çò que l’arribèc ara hilha d’un rei dera India.” E didec: “Ena ancianitat deth temps, i auie un rei que possedie un harem damb cent hemnes beròies e joenes, alistades entre milèrs de joenetes que non auien parièr enes palais des reis. Mès deguna d’eres concebie d’eth, ne amainadaue. E aquerò tenguie trist e apenat ath rei dera India, que ja ere vielh e acorbaishat per çò dera edat. Mès, fin finau, per òbra dera omnipoténcia d’Allà, era mès joena des esposes deth rei se quedèc prenhs, e dempús de nau mesi, amainadèc ua hilha plan beròia e d’un aspècte vertadèrament encantador. E era sua mair, cranhent qu’eth rei s’aclapèsse per çò de non auer auut un hilh baron, hec córrer eth rumor de qué era mainada nauèth neishuda ère un mainatge. E se metec d’acòrd damb es astrològs entà hèr-li creir ath rei que non ère convenent que vedesse ad aqueth mainatge abans des dètz ans d’edat. Quan era petita, que creishie en beresa, arribèc ena edat qu’eth sòn pair la podie veir, era sua mair li hec es recomanacions de besonh e l’expliquèc se com s’auie de comportar entà hèr-se passar per un mainatge. E era gojata, qu’Allà l’auie dotat de desengorrotiment e d’intelligéncia, comprenec perfèctament es instruccions dera sua mair, e s’adaptèc ada eres en tot moment. E anaue e venguie pes apartaments reiaus vestida de gojat e comportant-se coma se siguesse reaument deth sèxe masculin.

E eth sòn pair eth rei, de dia e de nets, s’alegraue dera beresa deth mainatge, que credie baron. E quan aqueth presumpte hilh arribèc ara edat de quinze ans, eth rei decidic maridar-lo damb ua princessa hilha d’un rei vesin. E s’acordèc eth matrimòni.

E quan arribèc eth tèrme fixat, eth rei hec que vestissen ath sòn hilh damb ròba masculina, lo hec seir ath sòn costat en un palanquin d’aur, amiat sus un elefan, e l’amièc damb ua grana acompanhada entath país dera sua futura esposa. E en aquera circonstància tan dificila, eth joen prince, qu’ath sòn interior ère ua princessa, tanlèu ploraue coma arrie.

Ua net qu’era acompanhada s’auie arturat en ua seuva espèssa, era joena princessa gessec deth sòn palanquin, e s’aluenhèc entre es arbes pr’amor de satisfèr un besonh que d’eth enquia e tot es princesses son esclaues. E vaquí que se trapèc cara a cara damb un genni plan beròi qu’ère seigut jos un arbe e ère eth garda dera seuva. E eth genni, enludernat pera beresa dera joena, la saludèc educadament e li preguntèc se qui ère e entà on anaue. E era, confiada en aspècte simpatic d’eth, li condèc era sua istòria damb tota sòrta de detalhs, e li didec guaire comprometuda se veirie era net de nòces en calar-se en lhet dera que li destinauen coma esposa.

Alavetz eth genni, esmoigut per embolh que se trapaue era, reflexionèc un instant; dempús l’aufric generosament prestar-li complètament eth sòn sèxe e cuélher, eth, eth sèxe dera joena, mès damb era condicion de qué era l’entornèsse fidèument eth depaus en temps oportun. E era joena, plia de gratitud, acceptèc era ofrenda e consentic ena

proposicion. E per òbra dera volontat deth Totpoderós, de seguit se realizèc eth cambiament sense cap dificultat ne complicacion. E entosiasmada enquiath limit e cargada damb aqueth don nau e aquera mercaderia, tornèc damb eth sòn pair e pugèc un aute còp en palanquin. E coma encara non ère acostumada as naui apendix, se seiguec bastrussament ath dessús d'eri e deishèc anar un sorriscle de dolor. Mès se remetec de seguit entà que non ac notèssen, e en avier metec tota era sua atencion e toti es sòns suehs entà non repetir aqueth movement, non solet entà non patir cap dolor, senon tanben entà non espatracar un depaus que l'auie estat confiat e qu'auie d'entornar en bon estat ath sòn proprietari.

E dies dempús, era acompanhada arribèc ena ciutat dera nòvia. E se celebrèc damb grana pompa eth matrimòni. E er espós sabec servir-se meravilhosament der esturment que graciosament l'auie prestat eth genni, e tan ben lo hec servir qu'era nauèth maridada se quedèc prenhs de seguit. E toti se meteren contents.

Ath cap de nau mesi, era nauèth maridada amainadèc un hilh encantador. E quan gessec dera puerperalitat, eth sòn espós li didec: "Que ja ei eth temps d'anar-mo'n en mèn país, pr'amor de que veigues ara mia mair, as mèns parents e eth mèn règne." Li didec aquerò, mès, en realitat çò que volie ère entornar-li sense tardança ath genni dera seuva eth depaus intacte e en bon estat, mès que mès, perque en aqueri nau mesi de vida agradiua, aqueth depaus auie fructificat e s'auie tornat mès beròi e s'auie desvolopat.

E coma era joena esposa responec damb era audida e era aubediéncia, se meteren en camin. E non se tardèren a arribar ena seuva, residéncia deth genni patron dera mercaderia. E eth prince s'aluenhèc dera caravana e se presentèc en paratge a on abitaue eth genni. E lo trapèc seigut en madeish lòc, visiblament cansat e damb era aparença d'ua hemna que se l'auesse engrassit eth vrente. E dempús des salutacions li didec: "Ò cap des genn e corona sua! gràcies ara tua benvolença, è realizat pliament çò qu'auia de hèr e è obtengut çò que desiraua. E ara, complint era mia promesa, vengui a entornar-te fidèument eth tòn ben, qu'a creishut e s'a emberit, e a recuélher eth mèn ben." E dident aquerò, volec botar-li ena man eth depaus qu'amiaue.

Mès eth genni li contestèc: "Cèrtament era tua formalitat ei molta formalitat e era tua aunestetat ei extrèma. Mès, damb gran sentiment mèn, me cau dider-te qu'ara non è talents de recuperar çò que t'è prestat ne de dar-te çò qu'amii damb jo. Qu'ei causa ja decidida, e eth Destin ac a dispausat atau. Pr'amor que, des de que mos separèrem, s'a passat quauquarren qu'empedís en avier quinsevolh cambiament entre nosati." E era anciana joena preguntèc: "E qué ei, ò gran genni! çò que mos empedís a ambdús recuperar eth nòste respectiu sexe?" Eth contestèc: "Te cau saber, ò anciana joena! que t'è demorat aciu pendent fòrça temps, velhant delicadament peth depaus que m'auies confiat a cambi deth mèn; e non perdonè arren entà conservar-lo en sòn estat encantador de virginitat e innocéncia, quan vaquí que, un dia, un genni, intendent d'aguesti domènis, passèc pera seuva e venguec a veder-me. E per çò dera mia naua flaira comprenec que jo èra portador d'un sèxe qu'eth non sabie que jo auessa. E cuelhec entà jo un amor violent; e exitèc en jo eth madeish sentiment reciprocament. E se junhec damb jo dera manèra ordinària, e trinquèc eth sagèth dera virginitat qu'auia en depaus.

E experimentè guaire experimente ua hemna en semblables circonstàncies; e enquia e tut vedí qu'eth plaser sentut pes hemnes ei plan mès duradís e de qualitat mes delicada qu'eth sentut pes òmes. E ara non posqui recuperar eth mèn sèxe, pr'amor que sò prenhs deth mèn espós er intendent; e se, per malastre, consentissa jo a tornar a èster un òme e auessa d'amainadar, estant òme, ath hilh qu'amii en sen, solide me moriria de dolor e damb eth vrente estarnat. E ja sabes er eveniment que m'obligue entà tostemp a sauvar çò que m'as prestat. Atau, donc, dera tua part, sauva tanben çò que jo t'è prestat. E balhem es gràcies a Allà que mos a hèt tot aquerò sense cap mau ne contratemps, e qu'a permetut que se realice entre nosati aguest cambiament que non herís ad arrés."

E eth rei, dempús de condar aguesta istòria as sòns dus hilhs magers dauant deth sòn frair Nurgihan, seguic: "Atau, donc, arren ei impossible entara omnipoténcia deth Creador. E Eth, que d'aguesta sòrta a pogut convertir a ua joena en un joen, e a un genni baron en ua hemna prenhs, tanben a pogut botar era garison dera mia vista en còr d'ua ròsa." E dempús de parlar atau, hec enlà dera sua preséncia as dus hilhs magers e retenguec damb eth ath joen Nurgihan, en tot aumplir-lo d'atencions e demostracions de trendesa. E aquerò ei çò que tanh ada eri.

Mès vaquí çò que hè ara princessa Cara de Liri, era joena de China, patrona dera rosa marina:

Quan eth perhumador deth cèu auec botat ena hièstra d'Orient era plata d'aur deth solei plia deth canfre dera auròra, era princessa Cara de Liri dauric es sòns uelhs encantadors e gessec deth lhet. E se pientèc, nudèc era sua cabeladura, e se filèc plan lentament, en tot balancejar-se damb gràcia, entara pila que se trapaue era ròsa marina. Pr'amor que cada maitin eth sòn prumèr pensament e era sua prumèra visita èren entara sua ròsa. E crotzèc eth jardin, qu'era sua atmosfèra ère tan perhumada coma eth magasem d'un mercadèr de substàncies aromatiques, e qu'es sòns fruts eren enes arbes autrestantes fiòles de sucre penjades en air. E eth maitin d'aqueth dia ère mes beròia que toti es auti maitins, e eth cèu alquimista auie color de cristau e de turquesa. E en cada pas dera joena deth còs de ròsa semblauen nèisher flors, e eth povàs que lheuaue era coa deth sòn vestit ère un coliri entàs uelhs deth rossinhòl…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cinquanta ueitau net

Era didec:

… e eth povàs que lheuaue era coa deth sòn vestit ère un coliri entàs uelhs deth rossinhòl.

E arribèc d'aguesta manèra ath cant dera pila, e tachèc es uelhs en lòc qu'ocupaue era sua estimada ròsa. Mès que non vedec ne tralha d'era e non percebec era sua flaira. Alavetz, aclapada de dolor, siguec a man de dissoler-se coma er aur en crusòl, e d'arraulir-se coma un cocon possat peth vent dera pena. E en madeish moment, entà

mès malastre, vedec qu'er anèth qu'amiaue en dit ère un anèth estranh, e qu'auie despareishut eth sòn anèth qu'amiaue des de hège ans.

Atau, donc, brembant-se dera nudesa que se trapaue mentre dormie, e pensant qu'es uelhs d'un estranh auien violat impunidament tot eth mistèri encantador dera sua persona, quedèc negada en un ocean de confusion. E tornèc ath mès còrrer en pabilhon de robins, e s'estèc plorant soleta tot eth dia. Dempús, damb era reflexion, l'assautèren pensaments rasonables, e se didec: "Cèrtament, ei faus eth arrepervèri que ditz:

Non se pòden seguir es tralhes de çò que non dèishe tralhes; pr'amor que se se seguissen, non se dèishe tralha darrèr d'un madeish.

E tanben, non i a arren mès mentidèr qu'aquest aute arrepervèri:

Quan se cerque un objècte perdut, cau qu'un madeish se pèrde entà trapar-lo.

Pr'amor que jo, tan fèbla e tan joena coma sò, voi des d'aguest moment, ò Allà! meter-me ara cèrca deth rabaire dera mia ròsa e conéisher eth motiu deth sòn panatòri. E lo castigarè per auer gausat botar era guardada deth sòn desir ena mia virginitat de princessa adormida.

Didec, e de seguic se metec en camin, agitant es ales dera sua impaciéncia, seguida des sues joenes esclaues, qu'auie vestit de guerrèrs.

E a truca de caminar, preguntant pertot pendent eth viatge, acabèc en tot trapar sense contratemps ath Scharkistan, règne de Zein El-Muluk, pair de Nurgihan.

E en entrar ena capitau vedec pertot es senhaus dera hèsta, que s'auie de tardar un an sancer; e en cada pòrta entenec ressonar esturments de musica e manifestacions d'alegria. E desirosa de saber eth motiu d'aquera alegria, preguntèc, desguisada d'òme, quin ère eth motiu dera alegria generau que regnaue entre es abitants dera ciutat. E li contestèren: "Eth rei ère cec; mès eth sòn hilh, er excellent, eth beròi Nurgihan, a artenhut, dempús de trabalhs infinits, hèr-li a vier era ròsa marina dera joena de China. E eth solet contacte d'aguesta ròsa miraculosa damb es uelhs, l'a entornat era vista. E es uelhs son ara luminosi coma esteles. E plan per aquerò, a ordenat eth rei qu'era gent s'autrege ath plaser e ara alegria pendent un an sancer, a cargue deth tresòr deth règne, e qu'en cada pòrta se dèishe enténer sense pòsa es esturments musicaus, des deth maitin enquiara net."

E ar arràs dera alegria per auer, fin finau, notícies precises dera sua ròsa, Cara de Liri comencèc a cuélher un banh en arriu, pr'amor de remeter-se des sues fatigues deth viatge. Dempús, en tot meter-se un aute còp es sòns vestits d'òme, se filèc de cap ath palai deth rei, caminant damb gràcia pes mercats. E es que guardauen ad aqueth joen quedauen esfaçadi d'admiracion, coma es tralhes des passi ena arena. E es retortilhs des sòns peus crebauen es còrs des espectadors.

E atau arribèc en jardin, e vedec, en estanh d'aur pur, era sua ròsa marina dubèrta coma abans ath miei dera preciosa aigua de ròses, encantament des uelhs e baume der olfacte. E dempús dera alegria costada per aqueth encontre, se didec: "Ara vau a amagar-me

dejós des arbes entà veir ar impudic qu'a panat era ròsa deth mèn jardin e er anèth deth mèn dit."

E de seguit arribèc en estanh dera ròsa eth joen qu'es sòns uelhs, copes d'embriaguesa, trebolauen as mès senats damb es doci bualhs des sues guardades; cada ua des sues pestanhes ludie coma era huelha d'un punhau, es sòns retortilhs de musc nere marejauen es còrs coma eth nard; es sues caròles, beròies e ufanosess, sense cap arrasat, depassauen en toti es sensi es caròles emposcades des vèrges, qu'es sòns temptadors arridolets èren dards; era sua portadura ère nòbla e delicada ath còp; era sua comissura quèrra des pòts ère ornada d'ua piga arredonida damb art, e eth pièch, blanc e lis, ère coma ua tauleta de cristau e aubiraue un còr desvelhat e valent.

E en veder-lo, Cara de Liri queiguec en ua sòrta d'estavaniment e lèu perdec era rason. Pr'amor que per bèra causa a dit eth poèta:

S'er art des celhes dispare en ua assemblada es flèches des sues guardades, solet herissen aguestes damb era sua punta eth còr digne d'amor!

E quan Cara de Liri se remetec, se hereguèc es uelhs, guardèc per toti es costats, e ja non vedec ath joen. E se didec: "Vaquí qu'eth panaire dera mia ròsa tanben ven de panar-me a jo era anma e eth còr. Non solet a trincat damb era pèira dera seduccion era fiòla preciosa deth mèn aunor, senon qu'a herit eth mèn còr damb era flècha der amor. Ai! Luenh deth país e dera mia mair, a on anarè ara e a qui me queisharè entà demanar justícia per toti es sues malahètes?"

E damb eth còr usclat de passion, anèc ara cèrca des sues hemnes. E calant-se ath miei d'eres, cuelhec ua pluma e un papèr, e l'escriuec a Nurgihan ua carta, que pleguèc, e li dèc, amassa damb er anèth, ara dauna favorita, en tot encargar-li qu'autregèsse ambdús objèctes enes pròpries mans deth joen prince. E era joena, en un virament de uelhs, arribèc ath costat de Nurgihan, e lo trapèc seigut e en actitud de soniar damb era sua senhora Cara de Liri. E dempús des salutacions respectuoses, l'autregèc era carta e er anèth que l'aiuie encargat era confiança dera princessa. E Nurgihan, ar arràs dera emocion, arreconeishec er anèth. E dauric era carta e liegec aquerò que seguís:

Dempús dera laudança ar Èsser liure deth "com" e deth "perqué", qu'a balhat as vèrges era gràcia e era beresa, e as joeni es uelhs neri dera seduccion, en tot alugar en còr d'uns e des auti era lampa der amor, a on va a usclar-se eth sen coma ua parpalhòla.

Vaquí que me morisqui d'amor pes tòns uelhs languits e qu'eth huec dera passion se m'avale per laguens e per dehòra. A! Be n'ei de faus eth provèrbi que ditz: "Es còrs se comprenen." Pr'amor que jo me consumisqui e tu non sabes arren. Quina responsa me balharies se te preguntèssa per qué m'as assassinat damb era tua portadura tan encantadora?

Mès non escriues mès, ò pluma mia! que ja pro m'è autrejat a un dolor amorós!"

Damb era lectura d'aguesta carta, eth huec der amor lugregèc jos eth cendre deth còr de Nurgihan, e impacient coma eth mercuri, cuelhec eth ena sua man ua pluma e un papèr e contestèc d'aguest linhes:

Allà qu'ei per dessús de totes es beròies de còs de plata, e er arc des sues celhes ei un sabre entre es mans d'un guerrèr embriac! Ò hemna encantadora, qu'eth sòn front, semblable ath planeta Zohra, excite era enveja des bereses dera China! Eth contengut dera tua carta aumente es herides deth mèn còr isolat, que pataquejarà per tu mentre i age grans de beresa en ròstre dera lua plia.

Enes mies herides a queigut un bualh deth tòn còr, e eth relampit deth mèn desir a ludut sus es tòns semiats. Solet aqueth qu'estime coneish er encantament que s'experimente en consumir-se. E aciu que sò com un poret a miei esgorjar que s'arrossègue peth solèr dia e net, e non se tardarà a perir se non se l'aucís lèu.

Ò Cara de Liri! Que non què sus eth tòn ròstre eth vel senon que tu madeisha ès aguest vel entà tu madeisha. Ges d'aguest vel e auança. Pr'amor qu'ei eth còr causa admirabla, e maugrat era sua petitesa, eth Creador a establit en eth era sua casa.

Mès, ò encantadora! Non è de parlar damb mès claretat ne confiar es mens secrets ara mia pluma, donques que non s'a d'admèter era pluma en harem des secrets des aimants.

Dempús eth prince Nurgihan pleguèc era carta d'amor, li botèc es sagèth des sòns uelhs, e l'ac autregèc ara joena portadora, en tot encargar-li que li didesse ara sua senhora Cara de Liri es causes delicades que non auie pogut exprimir per escrit. E era favorita partic sense tardança e arribèc ena preséncia dera sua senhora.

E la trapèc seiguda, damb es sòns uelhs de narcís languit, e cada ua des sues pestanhes s'auie covertit en ua hònt…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carpec discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes cinquanta nauau net

Era didec:

… E la trapèc seiguda, damb es sòns uelhs de narcís languit, e cada ua des sues pestanhes s'auie covertit en ua hònt. E l'abordèc arrint, e li didec: "Ò ròsa deth romegàs dera alegria! Pro que què igue sus jo era causa que te posse a lauar damb lermes precioses era flor deth tòn ròstre, de sòrta que tostemps sigues satisfèta e alègra! Vaquí que te hèsqui a vier ua bona notícia." E li balhèc era responsa de Nurgihan, en tot acompanhar-la des explicacions amables que l'auie dat entara sua senhora eth beròi joen.

E quan Cara de Liri s'en sabec dera carta e entenec dera boca dera sua favorita es causes delicades que non auie pogut exprimir per escrit eth beròi panaire Nurgihan, se lheuèc consolada, e les permetec as sues damaisèles que l'apraièssen e que la vestissen.

Alavetz aqueres joenes encantadores se tengueren damb tota era sua adretia a hèr lúder ara sua senhora. La pientèren e la perhumèren, en tot hè'c damb tant d'art qu'eth musc de Tartaria s'esbugassaue d'enveja dauant dera excellenta flaira qu'exalaue era, es còrs dançauen enes pièchs en veir era trena esplendida que li baishaue enquias arnelhs, trenada coma es paumes en dies de hèsta. E li botèren dempús ena cintura un cenhedor de mossolina ròia, que cada hiu ère teishut entà caçar còrs. Dempús l'enrodèren en ua gasa ròia que deishaue veir eth color deth còs, e en un calçon d'amplada reiau, de teishut mès espés, avient entà conquistar eth mon. E ornèren damb pèrles era ralha que separaue es sòns peus, de sòrta qu'en veder-lo, es esteles dera Via Lactèa quedèren caperades de confusion. E en sòn front li botèren ua ludenta diadèma, que la tornèc tan ludenta que podie creder-se ena aparicion d'ua naua lua en cèu. E la deishèren tan beròia e tan meravilhosa, que quinsevolh se quedarie, en contemplar.-la, immobil d'estonament coma dauant des pintures d'un mur. Mès encara l'emberie mès era sua pròpria beresa que toti aguesti ornaments.

E quan siguec vestida d'aguesta sòrta se presentèc damb eth còr pataquejant entre es arbes deth jardin, a on era ombra ère mès densa. E en veder-la, Nurgihan s'estavanic de seguit, de tan violenta coma ère era sensacion qu'experimentèc. Mès de seguit, per òbra dera flaira suau der alend de Cara de Liri, Nurgihan dauric es uelhs, e se quilhèc ar arràs dera sua felicitat, en tot contemplar ara sua amiga. E dera sua part, Cara de Liri trapèc ath joen tan d'acòrd damb era imatge que s'auie gravat en era ena huelha deth sòn còr, que non i auie entre un e er aute bric de diferéncia. E separèc eth vel dera retencion e botèc dauant deth sòn planestimat guaire l'auie hèt a vier en qualitat de present: es pèrles des sòns dents, es robins des sòns pòts, preferibles as petals de ròsa, es sòns braci de plata, er arrai de lua deth sòn arridolet, er aur des sues caròles, eth musc deth sòn alend, superior ath musc de Tartaria, es amelhes des sòns uelhs, er ambre nere des sòns recauquilhs deth peu, es pomes dera sua barbeta, es diamants des sues guardades e es trenta sies postures plastiques deth sòn còs virginau. E er amor sarrèc es ligadures sus es dus encantadors pièchs e sus es dus fronts joeni. E arrés se'n sabec de çò qu'arribèc aquera net ena espessor dera ombra, entre aqueri dus joeni beròis.

Mès coma qu'er amor e eth musc non pòden èster amagadi, es pairs non se tardèren a meter-se ath pas de çò que se passaue entre es dus aimants, e s'esdeguèren a junher-les en matrimòni. E era sua vida se passèc en felicitat, compartida entre er amor e er espectacle dera ròsa marina.

Laudat sigue Allà, que hè florir es ròses e junher-se es còrs des enamoradi! Laudat eth Totpoderós, eth Plan Naut! E era benediccion e era pregària entath nòste senhor e sobeiran Mohammad, prince des Enviadi, e entà toti es sòns. Amen.

E quan Schahrazada auec condat aguesta historia, se carèc. E era sua fraia, era trenda Doniazada, exclamèc: "Ò fraia mia! Be ne son de doces e encantadores e delicioses ena sua frecor es tues paraules! E be n'ei d'admirabla aguesta istòria dera ròsa marina e dera joena de China! Ò! se te platz, donques qu'encara i a temps, hè lèu a condar-mos quauquarren semblable!" E Schahrazada arric e didec: "D'acòrd, e çò que voi condar ei

encara mès admirable, ò petita! Mès de vertat que non ac vau a condar se non m'ac permet abans eth nòste patron eth rei."

E didec Schahriar: "Dilhèu non n'ès segura deth gust que trapi en aquerò, ò Schahrazada? E poiria jo passar ua soleta net en avier sense es tues paraules enes mies aurelhes e sense era tua vista enes mèns uelhs?"

E Schahrazada li balhèc es gràcies damb un arridolet, e didec: "Alavetz, condarè Era istòria deth pastís hilat damb mèu d'abelhes e dera esposa calamitosa deth sabatèr adobador."

Istòria deth pastís hilat damb mèu d'abelhes e dera esposa calamitosa deth sabatèr adobador

E didec:

Se conde entre çò que se conde, ò rei deth temps! qu'ena ciutat fortificada de Eth Caire i auie un sabatèr adobador de naturau excellent e damb totes es simpaties. E se guanhaue era vida adobant baboches vielhes. Se cridaue Maruf, e ère afligit per Allà eth Retribuidor (sigue exalatat en quinsevolh circonstància!) per ua esposa calamitosa macerada ena pega e en quitran, e que se cridaue Fattumah. Mès es sòns vesins la cridauen en fausnòm era "Mèrda cauda"; pr'amor que de vertat ère ua mèrda insuportabla entath còr deth sòn espós eth sabatèr adobador e ua foetada nera entàs uelhs des que s'apressauen ada era. E aquera calamitosa usaue e abusaue dera bontat e dera paciéncia deth sòn marit, e l'insultaue e l'injuriaue mil còps ath dia e no lo deishaue descansar de net. E eth malerós arribèc a crànher era maldat d'era e a tremolar pes sues malahètes, pr'amor qu'ère un òme tranquil, prudent, sensible e gelós dera sua reputacion, encara qu'umil e de condicion prauba.

E entà evitar escandals e crits, auie eth costum de despéner tot aquerò que guanhaue, en tot satisfèr atau es exigéncies dera sua seca, dolenta e aspra esposa. E se, per malastre, l'arribaue que non guanhèsse pro un dia, tota era net ressonauen enes sues aurelhes scènes espaventoses sense pòsa ne remission. E d'aguesta sòrta, li hège passar era, nets mès neres qu'eth libre deth sòn destin. E se l'aurie pogut aplicar era dita deth poèta:

Guaires nets sense anma me passi ath costat dera arla patuda dera mia esposa!

A! Malastre qu'ena funèbra net des mies nòces non l'auessa autrejat ua copa de podom hered entà hèr-li estornudar era sua anma!

Entre d'autes afliccions patides per aqueth Job dera paciéncia…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishantau net

Era didec:

… Entre d'autes afliccions patides per aqueth Job dera paciéncia, vaquí se qué l'arribèc.

Era sua esposa venguec a cercar-lo un dia (Allà aluenhe de nosati dies parièrs!) e li didec: “Ò Maruf!, voi qu’aguesta net, quan tornes en casa, me hèsques a vier un pastís de kenafa hilat damb mèu d’abelhes.” E eth praube Maruf contestèc: “Ò hilha deth soèr! s’Allà eth Generós vò ajudar-me a guanhar es sòs de besonh entara crompa deth pastís de kenafa damb mèu d’abelhes, solide te lo cromparè, per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs! Eth cas ei qu’aué, peth Profèta! non è un sò horadat. Mès Allà ei misericordiós e mos facilitarà es causes.” E era endemoniada exclamèc: “Qué dides dera intervencion d’Allà? Dilhèu te penses que, entà satisfèr es mèns talents de pastís vau a demorar qu’era benediccion d’Allà vengue o non vengue entà tu? Non, òc ma hè! que non m’agrade aguesta manèra de parlar!

Guanhes o non en aguest dia, me cau ua onza de kenafa hilada damb mèu d’abelhes; e de cap manèra consentirè que se quède sense satisfèr cap desir mèn! E se, per malastre tòn, tornes en aguesta casa sense era kenafa, harè qu’eth tòn cap sigue mès nere qu’eth Destin, aguesta net.” E eth malerós Maruf alendèc: “Allà ei clement e generós e Eth ei eth mèn solet recors.” E eth praube gessec dera sua casa, e li baishauen era pena e era afliccion pena pèth deth front.

E anèc a daurir era sua botiga en mercat des sabatèrs adobadors, e lheuant es sues mans entath cèu, didec: “Te supliqui, ò Senhor! que me hèsques guanhar er impòrt d’ua onza d’aguesta kenafa, e ena nèt proxima me desliure dera perversitat d’aguesta mala hemna.”

Mès, per mès que demorèc ena sua miserabla botiga, arrés venguec a amiar-li trabalh, de sòrta qu’ath finau deth dia non auie guanhat ne entà crompar eth pan deth sopar. Alavetz, damb eth còr sarrat e espaurit per çò que lo demoraue en casa, barrèc era sua botiga e cuelhec tristament eth camin dera sua casa. E vaquí que, en crotzar eth mercat, passèc precisament per dauant d’ua botiga d’un pastissèr que venie kenafa e d’auti pastissi, ath quau coneishie e l’auie adobat caucèr en d’autes ocasions. E eth pastissèr vedec que Maruf anaue plen de desesperacion e damb era esquia aclapada coma se siguesse jos eth hardèu d’ua pesanta pena. E lo cridèc peth sòn nòm, e alavetz vedec qu’auie es uelhs negadi en lèrmes e eth ròstre palle e deplorable. E li didec: “Ò mèstre Maruf! per qué plores? e quina ei era causa dera tua pena? Vene. Entra a descansar e conda-me quin malastre t’aclape.” E Maruf s’apressèc ara beròia veirina deth pastissèr, e dempús des salutacions, didec: “Non i a recors qu’en Allà eth misericordiós! Eth Destin m’acace e me remís eth pan deth sopar.” E coma qu’eth pastissèr persutèsse entà saber mès de talhs, Maruf lo metec ath pas dera exigéncia dera sua hemna e dera impossibilitat de crompar non solet era kenafa sabuda, senon ne tansevolh un tròç de pan, per manca de guanhs pendent eth dia.

Quan eth pastissèr auec entenut aguestes paraules de Maruf, arric damb bontat, e didec: “Ò mèstre Maruf! Me vòs díder, aumens, guaires onzes de kenafa desire que li hèsques a vier era hilha deth tòn soèr?” Eth sabatèr contestèc: “Que pòt èster que n’age pro damb cinc onzes.” E eth pastissèr higec: “Que non i a cap inconvenent. Vau a prestar-te cinc onzes de kenafa, e ja me pagaràs quan vengue sus tu era generositat deth Retribuidor!” E dera estatgèra que se trapaue era ketafa entre boder e mèu, ne talhèc un

bon tròç que pesaue mès de cinc onzes, e l'ac autregèc a Maruf, en tot dider-li: "Aguesta kenafa hilada ei un pastís digne de servir-se enes plates d'un rei. Me cau dider-te, totun, que non ei ensucrada damb mèu d'abelhes senon damb mèu de cana de sucre, pr'amor que d'aguesta manèra ei mès saborosa." E eth praube Maruf, que non sabie era diferéncia entre era meu d'abelha e era dera cana de sucre, contestèc: "T'agraïsqui era tua generositat." E volec punar era man deth pastissèr, que se remic ad aquerò viuament, e que li didec ath delà: "Aguest pastis ei destinat entara hilha deth tòn soèr; mès tu, ò Maruf! non te quedaràs sense sopar. Guarda, cuelh aguest pan e aguest hormatge, benefici d'Allà, e non me balhes es gràcies per aquerò, donques que jo non sò qu'eth sòn intermediari." E l'autregèc a Maruf, ath còp qu'eth sublim pastís, un panet recent, mofle e flairós, e ua ròda de hormatge blanc caperat damb huelhes de higuera. E Maruf, qu'ena sua vida auie auut tant en un solet còp, non sabie ja se qué hèr entà balhar-li es gràcies ath generós pastissèr, e acabèc anant-se'n, lheuant es uelhs entath cèu pr'amor de botar-lo coma testimòni dera sua gratitud ath sòn benfactor.

E arribèc ena sua casa, cargat damb era kenafa, damb eth beròi panet e damb era ròda de hormatge blanc. E quan entrèc li cridèc era sua hemna damb votz agra e menaçadora: "Qué, t'as het a vier era kenafa?" Eth contestèc: "Allà qu'ei generós! Aciu que l'as!" e botèc dauant d'era eth plat que l'auie prestat eth pastissèr, a on se mostraue, damb tota era sua beresa de pastís fin, era kenafa torrada e hilada.

Mès tanlèu tachèc es sòns uelhs en plat, era calamitosa deishèc anar un sorriscle estrident d'indignacion en tot picar-se es caròles, e didec: "Allà maudide ath Lapidat! Non te didí que me hesses a vier ua kenafa premanida damb mèu d'abelhes? E vaquí que, enta burlar-te'n de jo, me hès a vier ua causa hèta damb mèu de cana de sucre! Dilhèu te pensaues que m'enganharies e que no me n'encuederia jo dera enganha? A, miserable! per çò que semble me vòs aucir de desirs reconcentrats." E eth praube Muruf, espaurit per tota aquera colèra que non auie previst, gasulhèc desencuses damb votz tremolosa, e didec: "Ò hilha de gent de ben! que non è crompat aguesta kenafa, senon qu'eth pastissèr amic mèn, ath quau Allà a dotat d'un còr caritatiu, a cuelhut pietat deth mèn estat, e me l'a prestat, a pagar quan poga." Mès era espaventosa diablessa exclamèc: "Aquerò que dides non son que paraules, e non te creigui. Tè, demora-te damb era tua kenafa de mèu de cana de sucre. Jo non me la voi minjar!" E parlant atau, li fotec en cap eth plat dera kenafa, e higec: "Lhèua-te ara, ò tafurèl! e vè-te'n a cercar kenafa damb mèu d'abelha." E amassant era accion ara paraula, li fotec un còp ena cara e li trinquèc un dent, e era sang correc pera barba e peth pièch.

Dauant d'aguesta agression dera sua esposa, alhocardit e perdent fin finau era paciéncia, Maruf hec un gèst rapid picant leugèrament eth cap dera diablessa E aguesta, mès furiosa encara per çò d'aquera manifestacion inofensiua dera sua victima, se lancèc contra eth, l'agarrèc dera barba e lo pengèc a plomb d'aquera barba, cridant damb totes es sues fòrces: "Ajuda, ò musulmans! que m'assassine…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishanta unau net

Era didec:

… E aguesta, mès furiosa encara per çò d'aquera manifestacion inofensiua dera sua victima, se lancèc contra eth, l'agarrèc dera barba e lo quilhèc a plomb d'aquera barba, cridant damb totes es sues fòrces: "Ajuda, ò musulmans! que m'assassine!" E acodiren es vesins e actuèren entre ambdús, e damb dificultat desliurèren era barba deth malerós Maruf des dits crispadi dera sua calamitosa esposa. E vederen qu'auie eth ròstre sagnós, era barba tacada e un dent trincat, sense compdar es peus dera barba que l'auie arrincat aquera hemna furiosa. E en tot saber-se'n ja, de hège fòrça temps, dera sua indigna conducta damb eth praube òme, e en veir tanben es pròves que demostrauen clarament qu'un còp mès era victima auie estat eth, la repoteguèren e li heren discorsi rasonables, qu'aurien aumplit de vergonha e corregit entà tostemp a quinsevolh aute que non siguesse era. E dempús de repotegar-la atau, higeren: "Toti nosati èm acostumadi a minjar damb gust era kenafa premanida damb mèu de cana de sucre; e la trapam fòrça milhor qu'era premanida damb mèu d'abelhes! A on ei, donc, eth crim qu'a cometut eth tòn praube marit entà meritar tan maus tractes coma li hès, e entà que li trinques un dent e l'arrinques era barba?" E la maudideren toti, e se n'anèren.

Tanlèu aueren partit, era terrible diablessa se dirigic a Maruf, que pendent tota aquera scèna s'auie estat silenciós en sòn cornèr, e li didec damb ua votz tan baisha coma odiosa: "A! donques que te ties revoutar contra jo as vesins? Plan ben. Mès ja veiràs se qué t'arribarà." E se seiguec non luenh d'aquiu guardant-lo damb uelhs de tigresa, e meditant contra eth projèctes espauridors.

E Maruf, que lamentaue sincèrament eth sòn leugèr movement d'impaciéncia, non sabie se qué hèr entà padegar-la. E se decidic a cuélher era kenafa qu'ère en solèr entre es tròci deth plat, e netejant-la suenhosament, l'ac aufric damb timiditat ara sua esposa, en tot dider-li: "Per vida tua, ò hilha deth soer! minja, a maugrat tot, un shinhau d'aguesta kenafa, e deman, s'Allà ac vò, te'n harè a vier dera auta." Mès era lo refusèc damb un còp de pè, cridant-li: "Vè-te'n d'aciu damb eth tòn pastís, ò gosset des sabatèrs adobadors! Te penses que vau a tocar aquerò que te balhe eth tòn mestièr de tafurèl des pastisseries? *Inschalah*! ja m'ac apraiarè deman entà deishar-te mès ample que long!"

Alavetz, refusant ena sua darrèra temptativa era avenença, eth malerós pensèc padegar era hame que lo torturaue des deth maitin, pr'amor que non auie minjat arren en tot eth dia. E se didec: "Donques qu'era non se vò minjar aguesta kenafa excellenta, me la minjarò jo." E se seiguec dauant deth plat, e se metec a minjar aqueth delicat pastís que l'amorassaue era gòrja agradiuament. Dempús se metec damb eth panet mofle e damb era ròda de hormatge e non deishèc ne traha ena plata. Aquerò siguec tot! E era sua hemna lo deishaue hèr, damb uelhs usclants, e non deishaue de repetir-li en cada bocada: "Pro que se t'arture ena gòrja e t'estofe! o tanben: "Volgue Allà que se torne podom e consumisque eth tòn organisme!" E d'autes alegries semblables. Mès Maruf, ahaimat, seguie minjant seriosament sense badar boca, çò que hec qu'acabèsse en paroxisme eth furor dera esposa, que se lheuèc de pic cridant coma ua hòla; e lançant-li ena cara tot çò que trapèc a man, se n'anèt entath lhet, en tot insultar-lo enes sòns sauneis enquiath maitin.

E dempús d'aquera mala net, Maruf se lheuèc plan d'ora, e vestint-se ara prèssa, anèc ena sua botiga damb era esperança de qué aqueth dia lo favorisse eth Destin. E vaquí que, ath cap de quauques ores, vengueren dus agents de policia a detier-lo per orde deth kadí e l'arrosseguèren pes mercats, damb es braci estacadi ena esquia, enquia arribar en tribunau. E damb gran estonament dera sua part, Maruf se trapèc dauant deth kadí damb era sua esposa, qu'auie un braç plen de bendes, eth cap estropat en un vel sagnós, e amiaue enes sòns dits un dent trincat. E tanlèu eth kadí vedec ar espaurit sabatèr, li didec: "Aprèssa-te! Non cranhes que te castigue eth Plan Naut per çò de hèr-li patir tan maus tractes ad aguesta prauba hemna, esposa tua, hilha deth tòn soer, e de trincar-li un braç e es dents?"

E Maruf, qu'en sòn terror auie desirat que se daurisse era tèrra e que se l'avalèsse, joquèc eth cap, plen de confusion, e sauvèc silenci. Pr'amor qu'eth sòn amor ara patz e eth sòn desir de botar a sauve eth sòn aunor e era reputacion dera sua hemna l'ahiscauen e non botar cargues contra era maudida en tot acusar-la e revelar es sues malahètes, qu'entad aquerò aurie pogut cridar coma testimònis a toti es vesins, s'auesse calut. E eth kadí, convençut de qué aqueth silenci ère era pròva dera sua colpabilitat, ordenèc as executors des senténcies que lo lancèssen en solèr e li fotessen ua bona repassada. Çò que siguec executat de seguit dauant dera maudida, que se delie de gust.

Quan gessec deth tribunau, a penes se podie arrossegar Maruf. E coma s'estimaue mès morir de mòrt ròia abans que tornar ena sua casa e veir un aute còp eth ròstre dera calamitosa, se calec en ua casa en roïnes que se quilhaue ara vòra deth Nil. E aquiu, enrodat de privacion e de solitud, demorèc guarir-se des còps que l'auien holat es pès e es cames. E quan fin finau se podec lheuar, s'inscriuec coma marinèr a bord d'un vaishèth qu'anaue peth Nil. E quan arribèc en Damieta, partic en ua galiòta en tot meter-se coma restaurador de veles e fidèc eth sòn destin ath Patron des destins.

Ath cap de diuèrses setmanes de navegacion, era galiòta siguec assautada per ua tempèsta espaventosa, e naufraguèc, en tot en.honsar-se ath hons deth mar eth continent e eth contengut. E naufraguèc e moriren toti. E Maruf naufraguèc tanben, mès que non moric. Pr'amor qu'Allà eth Plan Naut velhèc per eth e lo desliurèc d'estofar-se, en tot meter-li a posita dera man un tròç deth pau màger. E Maruf s'agarrèc ada eth, e artenhèc a meter-se sus eth, cama aciu cama enlà, gràcies as esfòrci extraordinaris que li heren cuélher eth perilh e eth desir de víuer. E se metec alavetz a bàter era aigua damb es pès, coma se siguessen rems, mentre qu'es ondades jogatejauen damb eth e lo hègen inclinar tanlèu en un costat coma en aute. E d'aguesta manèra seguic lutant contra er abisme pendent un dia e ua net. Dempús, l'arrosseguèren eth vent e es corrents entara còsta d'un país qu'en eth se quilhaue ua ciutat de cases ben bastides.

E ara prumeria se quedèc estirat ena plaja sense hèr cap movement e coma estavanit. E non se tardèc a entrar en un prigond saunei. E quan se desvelhèc, vedec a un òme inclinat sus eth, magnificament vestit, qu'ath sòn darrèr i auie dus esclaus damb es braci crotzadi. E er òme ric guardaue a Maruf damb ua atencion particulara. E quan vedec que fin finau s'auie desvelhat, exclamèc: "Per Allà sus tu, hè lèu a dider-me de quin país ès e de quina ciutat, pr'amor que per çò que te rèste de ròba me pensi que deues èster

d'Egipte." E Maruf contestèc: "Qu'ei vertat, ò senhor mèn! sò un abitant entre es abitants deth país d'Egipte, e era ciutat de Eth Caire ei era ciutat que neishí e a on demoraua." E er òme ric li preguntèc: "E serà indicrecion preguntar-te en quin carrèr de Eth Caire demoraues?" Er alludit contestèc: "En carrèr Ròi, ò senhor mèn!" Er aute preguntèc: "E quines persones coneishes en aguest carrèr? E quin ei eth tòn mestièr, ò frair mèn?"

E er alludit contestèc: "Qu'è eth mestièr e era profession, ò senhor mèn! de sabatèr adobador de caucèr vielh. Per çò des persones que coneishi, son era gent normau dera mia classa, encara que plan aunorables e respectables. E se vòs saber es sòns nòms aciu que n'as quauqui uns." E li didec es nòms de diuèrses persones coneishudes sues que demorauen en barri deth carrèr Ròi. E er òme ric, qu'eth sòn ròstre s'anaue illuminant d'alegria a mida que se hège mès concreta era convèrsa entre eri, preguntèc: "E coneishes, ò frair mèn! ath jeique Ahmad, eth mercadèr de perhums?" Eth sabatèr contestèc: "Allà alongue es sòns dies! Qu'ei eth mèn vesin, separat solet pera paret." Er òme ric preguntèc: "Està ben?" Eth sabatèr responec: "Està ben, gràcies a Allà." Er òme ric preguntèc: "Guairi hilhs a ara?" Eth sabatèr contestèc: "Madeish qu'abans: tres. Allà les sauve! Mustafa, Mohammah e Alí." Er òme ric preguntèc: "E qué hèn?" Eth sabatèr contestèc: "Mustafà, eth màger, ei mèstre d'escòla en ua *madrassah.* Qu'ei arreconeishut coma sabent, que se sap de memòria tot eth Libre Sant, e lo pòt recitar de sèt manères desparières. Eth dusau, Mohammad, ei droguèr e mercadèr de perhums, coma eth sòn pair, que l'a dubèrt ua botiga apròp dera sua, entà celebrar eth neishement d'un hilh qu'a auut. Per çò d'Alí, eth petit (Allà l'aumplisque des sòns dons), ère eth mèn amic ena mainadesa, e mos passàuem eth dia jogant e hènt coquinaries as caminaires. Mès un dia eth mèn amic Alí hec çò que hec damb un gojat còpte, hilh de nazarens, qu'anèc a queishar-se as sòns pairs per auer estat umiliat e violentat dera pejor manèra. E eth mèn amic Alí, entà evitar era resvenja des nazarens, hugec e despareishec. E non tornèc a veder-lo arrés mès, encara que d'aquerò hè ja vint ans. Allà lo protegisque e aluenhe d'eth es maleficis e es calamitats!"

Dauant d'aguestes paraules, er òme ric li botèc, còp sec, es braci en còth de Maruf, e lo sarrèc contra eth sòn pièch, plorant, e li didec: "Laudat sigue Allà! qu'amasse as amics! Jo que sò Alí, eth tòn amic dera mainadesa, ò Maruf!, eth hilh deth jeique Ahmad, eth droguèr deth carrèr Ròi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishanta dusau net

Era didec:

"… Laudat sigue Allà! qu'amasse as amics! Jo que sò Alí, eth tòn amic dera mainadesa, ò Maruf!, eth hilh deth jeique Ahmad, eth droguèr deth carrèr Ròi."

E dempús des afogaments dera mès viua alegria d'un e de un aute costat, li preguèc que li condèsse se com auie arribat en aquera plaja. E quan se'n sabec de qué Maruf auie estat sense minjar un dia e ua net, lo hec pujar damb eth, enes anques dera sua mula, e

lo transportèc ena sua casa, qu'ère un palai esplendid. E lo tractèc magnificament. E a maugrat deth desir qu'auie de parlar damb eth, enquia londeman non l'anèc a veir, en tot poder fin finau parlar damb eth longament. E atau siguec se com se'n sabec de toti es torments qu'auie patit eth praube Maruf des deth dia deth sòn matrimòni damb era sua calamitosa esposa e com auie preferit deishar era sua botiga e eth sòn país a estar-se pendent mès temps expausat as malahètes d'aquera diablessa. E tanben se'n sabec dera repassada que recebec eth sòn amic, e de com naufraguèc e siguec a man de morir estofat. E ath sòn torn, Maruf se'n sabec peth sòn amic de qué aquera ciutat que se trapauen ère era ciutat de Khaitan, capitau deth règne de Sohatan. E tanben se'n sabec de qué Allà auie favorit ath sòn amic Alí enes negòcis de crompa e venda, e l'auie hèt eth mercadèr mès ric e eth mès notable e mès respectat de tota era ciutat de Khaitan.

Dempús, quan s'espandiren mès, eth ric mercadèr Alí li didec ath sòn amic: "Ò frair mèn Maruf! te cau saber qu'es bens que m'autregèc eth Retribuidor non son qu'un depaus deth Retribuidor enes mies mans. Atau, donc, quina manèra milhor de plaçar aguest depaus que confiant-te a tu ua part d'eth, pr'amor de que lo hèsques fructificar?" E comencèc en tot autrejar-li ua saca de mil dinnars d'aur, lo vestic damb ròba somptuosa, e higec: "Deman peth maitin montaràs ena mia mula mès beròia e te presentaràs en mercat, a on me veiràs seigut entre es mercadèrs mès importants. E ara tua arribada me lheuarè entà gésser ath tòn encontre, e me mostrarè sollicit damb tu e cuelherè es retnes dera tua mula e te punarè es mans en tot balhar-te totes es pròves possibles d'aunor e de respècte. E aguesta conducta mia t'autrejarà de seguit ua grana consideracion. E harè que te balhen ua grana botiga, sajant de d'auplir-la de mercaderies. Dempús te meterè en coneishement des notables e damb es mercadèrs mès importants dera ciutat. E es tòns negòcis fructificaràn, damb era ajuda d'Allà, e luenh dera calamitosa hilha deth tòn soèr, arribaràs ar arràs dera comoditat e deth benèster." E Maruf, sense poder trapar expressions entà manifestar eth sòn agraïment ath sòn amic, s'inclinèc entà punar-li era òrla deth vestit. Mès eth generós Alí se defenec viuament e punèc a Maruf en ambdús uelhs, e seguic parlant damb eth de d'autes causes, restacades ara sua mainadesa passada, enquiara ora de dormir.

E a londeman Maruf, vestit damb magnificéncia e mostrant tota era aparença d'un mercadèr ric estrangèr, montèc en ua supèrba mula baia, ricament apraiada, e se presentèc en mercat ara ora indicada. E entre eth e eth sòn amic Alí auec lòc damb tota exactitud era scèna acordada. E toti es mercadèrs quedèren plei d'admiracion e de respècte peth nauèth vengut, mès que mès quan vederen ar illustre mercadèr Alí punar-li era man e ajudar-lo a baishar dera mula, e quan lo vederen ada eth madeish sèir-se damb gravetat e lentitud en lòc que per auança l'auie premanit eth sòn amic Alí dauant dera sua naua botiga. E toti vengueren a interrogar a Alí en votz baisha, en tot dider-li: "Plan que òc eth tòn amic ei un mercadèr illustre!" E Alí les contestèc: "*Ya Allà*, didetz un mercadèr illustre? Mès, qu'ei un des prumèrs mercadèrs der Univèrs, e a en mon sancer mès magasems e depausi des qu'eth huec poirie consumir. E es sòns associats e es sòns agents e es sues oficines son nombroses en totes es ciutats dera terra, des d'Egipte e eth Yemen enquiara India e es limits extrèms dera China. A! ja veiratz quina sòrta d'òme ei, quan lo cosneishatz mès intimament.

E en veir totes aguestes seguretats, formulades en ton dera mès exacta vertat e damb er accent mès convençut, es mercadèrs se formèren eth milhor concèpte sus Maruf. E rivalizèren per çò de hèr-li salutacions e compliments e desirar-li ua planvenguda. E s'esdeguèren a convidar-lo a sopar amassa, uns darrér des auti, mentre eth arrie damb gèst agradiu e se desencusaue per non poder acceptar, donques que ja ère òste deth sòn amic eth mercadèr Alí. E eth sindic des mercadèrs venguec a tier-li ua visita, çò qu'ère absoludament contrari as costums, qu'exigissen que sigue eth nauèth arribat eth que hèsque era prumera visita; e s'esdeguèc a meter-lo ath pas dera cotizacion des mercaderies e des diuèrses produccions deth país. E dempús, enta demostrar-li qu'ère prèst a servir-lo e a hèr circular es mercaderies que s'auesse hèt a vier de païsi luenhants, li didec: "Ò senhor mèn! solide t'auras hèt a vier fòrça paquets de tela auriòla. Pr'amor qu'aciu i a ua predileccion particulara pera tela auriòla." E Maruf contestèc sense trantalhar: "Tela auriòla? Molta, plan que òc!" E eth sindic preguntèc: "E as tanben tela ròia sang de gasèla?" E Maruf contestèc damb seguretat: "A! per çò dera tela ròia sang de gasèla, demoraratz satisfèts. Pr'amor que l'è dera espècia mès fina enes mies fardades." E a totes aguestes preguntes, Maruf contestaue tostemp: "Que n'è fòrça existéncies!" E alavetz li preguntèc eth sindic timidament: "Voleries, ò senhor mèn mostrar-me'n quauques mòstres?" E Maruf, sense aclapar-se pera dificultat, responec damb amabilitat: "Plan que òc! Tanlèu arribe era mia caravana!" E l'expliquèc ath sindic e as mercadèrs amassadi qu'en uns dies demoraue era arribada dera immensa caravana de mil camelhs cargadi damb paquets de mercaderies de toti es colors e de totes es varietats. E era assemblada s'estonèc prodigiosament e se meravilhèc dauant deth relat dera proxima arribada d'aquera fantastica caravana.

Mès era sua admiracion non auec limits e depassèc a tota expression quan sigueren testimònis d'aguest hèt. Efectivament, mentre parlauen d'aguesta sòrta, daurint es uelhs meravilhadi dauant deth relat dera arribada dera caravana, s'apressèc un mendicant en lòc qu'èren e estirèc era man per torn entà cada un d'eri. E uns li balhèren ua moneda, d'auti mieja, e era majoritat, sense balhar-li arren, se limitèc a contestar simplament: "Qu'Allà t'ajude!" E Maruf, quan eth mendicant s'apressèc ada eth, treiguec un sarpat de dinnars d'aur e les botèc ena man deth mendicant damb tanta naturalitat coma se l'auesse balhat ua moneda de coeire. E tan estonadi quedèren es mercadèrs que se costèc ena reünion un silenci impausant e se les confonec er esperit e se les enludernèc er enteniment. E pensèren: "*Ya Allà*! be ne deu èster de ric en mostrar-se tan generós!" E d'aguesta sòrta s'atirèc Maruf, un gran credit e ua grana reputacion de riquesa e de generositat.

E era fama dera sua liberalitat e des sues manères admirables arribèc ena audida deth rei dera ciutat, qu'ordenèc de seguit cridar ath sòn visir, e li didec: "Ò visir! Qu'arribarà aciu ua caravana cargada d'immenses riqueses e que pertanh a un meravilhós mercadèr estrangèr. Mès que non voi qu'aguesti brigands de mercadèrs dera plaça, s'aprofiten dera tau caravana. Serà milhor, per tant, que siga jo qui se benefície d'era, amassa damb era mia esposa, era tua senhora e era mia hilha era princessa." E eth visir, qu'ère òme plen de prudéncia e de sagacitat, contestèc: "Que non i a cap inconvenent. Mès, non te semble, ò rei deth temps! que serie preferible demorar era arribada d'aguesta caravana

abans de cuélher es mesures avientes?" E eth rei s'anugèc, e didec: "Ès hòl? Des de quan se cerque carn ena casa deth carnissèr quan se l'an avalat ja es gossets? Hè lèu a hèr-me a vier ath ric mercadèr estrangèr, pr'amor de que jo parla damb eth sus er ahèr." E eth visir se vedec obligat, a despièch deth sòn nas, a executar era orde deth rei.

E quan Maruf arribèc ena presencia deth rei, s'inclinèc prigondament e punèc era tèrra entre es sues mans, e li hec un compliment delicat. E eth rei s'estonèc deth sòn lenguatge escuelhut e des sues manères distinguides, e li hec diuèrses preguntes sus es sòns negòcis e sus es sues riqueses. E Maruf se limitaue a contestar, arrint: "Que ja ac veirà eth nòste senhor eth rei, e quedarà satisfèt quan arribe era caravana." E eth rei se mostrèc entosiasmat, coma toti es auti; e desirós de saber-se'n enquia a on arribauen es coneishements de Maruf, li mostrèc ua pèrla d'ua mida e d'ua ludentor meravilhosa, que costaue mil dinnars aumens, e li didec: "As pèrles coma aguesta enes paquets dera tua caravana?" E Maruf cuelhec era pèrla, la contemplèc mespredosament, e la lancèc en solèr coma se siguesse un objècte sense valor; e en tot botar-li eth pè ath dessús, la cauishiguèc damb tota era sua fòrça e la hec brigalhs tranquillament. E exclamèc eth rei, estupefacte: "Qué as hèt, ò òme? Vies de trincar ua pèrla de mil dinnars!" E Maruf, arrint, contestèc: "Òc, qu'ère aguest eth sòn prètz! Mès qu'è jo saques e saques plies de pèrles infinitament mès gròsses e mès beròies qu'aguesta enes fardades dera mia caravana."

E encara s'aumentèc er estonament e era cobesença deth rei dauant d'aqueth discors; e pensèc: "Vai! qu'ei de besonh que cuelha coma espós dera mia hilha ad aguest òme prodigiós…"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishanta tresau net

Era didec:

"…Vai! qu'ei de besonh que cuelha coma espós dera mia hilha ad aguest òme prodigiós."

E s'acarèc damb Maruf e li didec: "Ò plan aunorable e distinguit emir! vòs acceptar de jo, coma present, damb motiu dera tua arribada en país, ara mia soleta hilha, sirventa tua? E la junherè a tu damb es laci deth matrimòni, e quan me morisca regnaràs en règne!" E Maruf, que se tenguie en actitud modèsta e reservada, contestèc damb un accent plen de discrecion: "Era proposicion deth rei aunore ar esclau que se trape entre sues mans. Mès, non cres, ò sobeiran mèn! que serà mihor demorar, entara celebracion deth matrimòni, a qu'arribe era mia caravana? Pr'amor qu'era dòt d'ua princessa coma era tua hilha exigís dera mia part granes despenes que non te posqui hèr en aguest moment. Pr'amor qu'aurè de pagar-te a tu, eth sòn pair, coma dòt dera princessa, aumens dues centes mil borses de mil dinnars cada ua. Ath delà, me calerà destribuir mil borses de mil dinnars entre es praubi e es mendicants ena net des nòces, d'autes mil borses entàs portadors de presents e mil borses mès entà preparatius deth hestau. Tanben me calerà regalar un colhar de cent pèrles granes a cada ua des daunes deth

harem, e autrejar coma omenatge a tu e ara mia soèra, era reina, ua quantitat inestimabla de jòies e somptuositats. Plan per aquerò, ò rei deth temps! non se pòt hèr rasonablament mentre non arribe era mia caravana.”

E eth rei, mès enludernat que jamès damb aquera prodigiosa enumeracion, e afogat en çò mès prigond dera sua anma pera reserva, era delicadesa de sentiment e era discrecion de Maruf, exclamèc: “Non, per Allà! Jo solet cuelherè ath mèn cargue es despenes des nòces! Per çò dera dòt dera mia hilha, ja me la pagaràs quan arribe era caravana. Pr’amor que voi, tu per tu, que te marides damb era mia hilha çò mès lèu possible. E pòs cuélher deth tresòr deth règne toti es sòs qu’ages de besonh. E non ages cap escrupul en hè’c, pr’amor que tot çò que me pertanh te pertanh a tu.”

E en aquera ora e en aqueth instant cridèc ath visir e li didec: “Vé-te’n, ò visir! a dider-li ath jeique Al-Islam que voi parlar damb eth. Pr’amor que voi premanir jo madeish eth contracte deth matrimòni der emir Maruf damb era mia hilha.” E eth visir, en enténer aguestes paraules deth rei, joquèc eth cap damb mina desagradiua. E coma qu’eth rei ère impacient, s’apressèc ada eth e li didec en votz baisha: “Ò rei deth temps! que non m’agrade aguest òme, e era sua portadura non me ditz arren de bon. Per vida tua, demora aumens, entà dar-li en matrimòni ara tua hilha, a qu’auem certitud sus era sua caravana. Pr’amor que, de moment, non auem que paraules e paraules! Ath delà, ua princessa coma era tua hilha, ò rei! pese ena balança mès que çò que pòt auer ena man aguest òme desconeishut.”

En enténer aguestes paraules, eth rei vedec ennerir-se eth mon dauant des sòns uelhs, e li cridèc ath visir: “Ò traïdor execrable qu’as en òdi ath tòn patron! Non parles atau, sajant de dissuadir-me d’aguest matrimòni, qu’ei per çò de qué desires tu madeish maridar-te damb era mia hilha. Mès aquerò qu’ei fòrça luenh deth tòn nas! Dèisha, donc, de semiar en mèn esperit eth trebolament e eth dobte sus aguest admirable òme ric e d’anma delicada, de formes distinguides, pr’amor que se non, era mia indignacion te deisharà mès ample que long!” E higec, fòrça excitat: “Dilhèu vòs qu’era mia hilha se quede enes mèns braci, envielhida e mespredada pes pretendents? Poirè trapar jamès un gendre semblable ad aguest, perfècte en toti es sensi, generós, reservat e encantador, que sense cap de dobte estimarà ara mia hilha, e la regalarà damb causes meravilhoses e mos enriquirà a toti, des deth mès gran enquiath mès petit? Tè, au! vè-te’n a cercar ath jeique Al-Islam!”

E eth visir se n’anèc, damb eth nas alongat enquias pès, a cercar ath jeique Al-Islam, que de seguit venguec en palai e se presentèc ath rei. E ara seguida s’estenec eth document de matrimòni.

E se ornèc e illuminèc era ciutat sancera, per orde deth rei. E pertot i auie hèstes e alegries. E Maruf, eth sabatèr adobador, aqueth praube qu’auie vist era mòrt nera e era mòrt ròia e auie tastat totes es calamitats, se seiguec en un tron en pati deth palai. E se presentèc dauant deth ua multitud de dançaires, de lutadores, de tocadores d’esturments, de tamborinaires, de sauta-en-banques, de bofons e d’alègres parlaires, entà divertir-lo e divertir ath rei e as grani de palai. E deishèren anar tota era sua adretia e talent. E Maruf hec qu’eth pròpri visir li hesse a vier saques e saques plies d’aur, e se metec a

cuélher dinnars e a lançar-les a sarpats a tot aqueth pòble que tocaue, dançaue e se divertie. E eth visir, morint-se de despièch, non auie un solet moment de repaus, obligat a hèr-li a vier sense pòsa naues saques d'aur.

E aqueres diversions e aqueres hèstes se tardèren tres dies e tres nets, e eth quatau dia pera tarde siguec eth dia des nòces e dera penetracion. E era acompanhada dera nauèth maridada ère d'ua magnificéncia inusitada, pr'amor qu'atau ac auie volut eth rei; e ath sòn pas, cada dauna aumplie ara princessa de presents qu'anauen recuelhent es hemnes dera seguida. E d'aguesta sòrta se l'amièc ena cramba noviau, mentre que Maruf didie ath sòn laguens: "Vai, vai, vai! Arribe çò qu'arribe, a jo que m'ei parièr: qu'ac a volgut atau eth Destin. E non s'a de húger d'aquerò qu'ei inevitable. Cada un amie eth sòn destin estacat ath còth! Tot aquerò ei escrit entà tu en libre dera sòrt, ò adobador de caucèr vielh! ò pataquejat pera tua hemna! ò Maruf! ò monard!"

E eth cas ei que, quan se retirèren toti e Maruf se trapèc solet en preséncia dera sua esposa era joena princessa, ajaçada guiterosament jos era mosquetèra de seda, se seiguec en solèr, e picant-se es mans ua contra era auta, hec veir qu'ère cuelhut per ua violenta desesperacion. E coma que s'estaue en aquera actitud sense botjar-se, era joena treiguec eth cap pera mosquetèra…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishanta quatau net

Era didec:

… era joena treiguec eth cap pera mosquetèra, e li didec a Maruf: "Ò beròi senhor! per qué te demores luenh de jo, cuelhut pera tristesa?" E deishant anar ua grana alendada, Maruf contestèc damb esfòrç: "Que non i a recorsi ne poder qu'en Allà eth Totpoderós!" E era li preguntèc emocionada: "A qué vie agesta exclamacion, ò senhor mèn? Qu'ei que me trapes lèja e mauhèta, o dilhèu ei ua auta causa eth motiu dera tua pena? Eth nom d'Allà sus tu e sus eth tòn entorn! Parla e non m'amagues arren, *ya didi!*" E Maruf contestèc, alendant: "Tot aquerò, ja ac ves, qu'ei colpa deth tòn pair!" E era preguntèc: "Qué ei aquerò? De qué n'a eth tòrt eth mèn pair?" Eth didec: "Com? Non as vist que me sò mostrat aganit, d'ua avaricia sordida, damb tu e damb es daunes deth palai? A! Qu'eth tòrt ei deth tòn pair per çò de non auer-me permetut demorar era arribada dera mia caravana entà maridar-me! Alavetz t'auria autrejat quauqui colhars de cinc o sies classes de pèires gròsses coma ueus de colom, quauqui beròis vestits coma es qu'amien es hilhes des reis, e quauques jòies non totafet indignes deth tòn reng. Ath delà, auria pogut mostrar ua man mens barrada entàs tòns pairs e entàs tòns convidats. Mès, com pòt èster? Eth tòn pair m'a comprometut damb era sua idia d'amiar es causes massa ara prèssa; e damb aquerò a cometut damb jo ua accion parièra ara que comet un qu'uscle èrba quan ei encara verda." Mès era joena li didec. "Per vida tua, non t'aclapes atau per aguestes causes petites; e non te descoratges mès. Lhèua-te ja, trè-te era ròba e vene lèu ath mèn costat entà que mos deleitem amassa. E dèisha de cornèr totes aguestes idies de presents e d'autes causes semblables qu'arren an a veir damb çò que mos cau

hèr aguesta net. Per çò dera caravana e des riqueses, que m'ei parièr. Çò que te demani, ò galant! ei plan mès simple e mès interessant qu'aquerò! Coratge, donc, e assolida es tòns arnelhs entath combat!" E Maruf contestèc: "Plan ben! Que i vau! I vau!"

E atau dident, se despolhèc rapidament e auancèc, afustant ara princessa per dejós dera mosquetèra. E s'estirèc ath costat d'aquera trenda joena, pensant: "Que sò jo madeish, Maruf, sò jo madeish, er ancian adobador de caucèr vielh deth carrèr Ròi de Eth Caire! A on èra jo e a on sò?"

E ara seguida auec loc eth heregament de cames e de braci, de cueishes e de mans. E s'aluguèc eth combat. E Maruf botèc es mans enes jolhs dera joena, que se quilhèc còp sec e se refugièc ena sua hauda. E eth pòt li parèc ena sua lengua ath sòn frair. E arribèc era ora que hè desbrembar-se'n ath *mainatge* deth sòn pair e dera sua mair. E la sarrèc damb fòrça contra eth, pr'amor d'exprimir tota era mèu e que totes es libacions siguessen dirèctes. E l'esguitlèc era man per dejós dera eishèra quèrra, e de seguit s'ericèren es muscles vitaus d'eth e s'aufriren es parts vitaus d'era. E emparèc eth era sua man quèrra en plec dera engue dreta d'era, e de seguit gemeguèren totes es còrdes d'ambdús arcs. Alavetz la paupèc enes dues popes, e de seguit eth còp repercutic entre es dus muscles, sabi pas com. E de seguit se cenhec ena cintura es dues cames dera princessa, e afustèc ar *atrevit* enes dues direccions, cridant: "A jo, ò pair des punaires!" E aumplic çò qu'auie d'aumplir e aluguèc era mècha, e en.hilèc era *agulha* e hec esguitlar-se ara agulha en huec qu'usclaue, mentre es sòns uelhs didien: "Lutz!" Era sua lengua didie: "Parla!" Es sòns dents didien: "Nhaca!" Era sua man dreta didie: "Hè gatalhèues!" Era sua man quèrra didie: "Agarra!" Es sòns pòts didien: "Mainada!" E era sua *barrineta* didie: "Remena era tua quilha, ò mimoseta gojateta! ò pèrla ara vòra! Estira-te e arropis-te ena tua sera!, ò plan estimada costelha!" E atau dident, era ciutadèla quedèc traucada pes quate juntures, e se desvolopèc era eroica aventura, sense torment, encara que damb amples esquinçaments; sense amarum, mès damb nhacades; sense fisures, mès damb trincadures, ampliacions e heregades; sene temor ne dolorosa garison, mès damb eth carrinclar des utisi deth montador de bona estatura e de beròia figura, e tot s'amièc a tèrme damb adretia e damb fòrça prèssa. Laudat sigue eth Patron des creatures que madure ara joena entà totes es postures, e ath joen li balhe eth don dera sua fòrça naturau de cara ara futura progenitura!

E dempús d'ua net passada complètament enes delícies des abraçades, des succions e des heregaments, Maruf se decidic fin finau a vier en hammam, acompanhat des sues alendades, deth content e deth sentiment dera joena. E dempús de cuélher eth sòn banh, e botar-se un vestit magnific, se n'anèc en divan, e se seiguec ara dreta deth sòn soèr eth rei, pair dera sua esposa, entà recéber es compliments e felicitacions des emirs e des grans. E damb era pròpria autoritat ordenèc cercar ath sòn enemic eth visir, e li manèc que distribuisse tuniques d'aunor a toti es presents e que balhèsse presents as emirs e as esposes des emirs, as grani de palai e as sues esposes, as gardes e as sues esposes, e as eunucs, grani e petits, joeni e vielhs. Ath delà, hec que li hessen a vier saques de dinnars e se metec a trèir d'eres er aur a sarpats e a destribuir-lo entre aqueri que lo desirauen. E d'aguesta sòrta toti lo benediren e l'estimèren e heren vòts pera sua prosperitat e longa vida.

E d'aguesta sòrta se passèren vint dies, tengudi per Maruf a hèr donacions e a alegrar-se ath sòn caprici des nets damb era sua esposa era princessa, qu'ère apassionadament enamorada d'eth.

E ath cap d'aqueri vint dies, pendent es quaus non s'auec notícia dera sua caravana, es prodigalitats e lhocaries de Maruf auien arribat tan luenh, qu'un maitin quedèc totafèt agotat eth tresòr, e en daurir er armari des saques, eth visir vedec qu'ère absoludament uet e que ja non restaue arren entà cuélher. Alavetz, ar arràs dera perplexitat, e damb era anma plia de ràbia concentrada se presentèc entre es mans deth rei, dident: "Allà aluenhe de nosati es males notícies, ò rei! Mès, entà calar-me damb eth mèn silenci en repotecs justificadi, me cau dider-te qu'eth tresòr deth règne ei complètament agotat, e qu'era meravilhosa caravana deth tòn gendre er emir Maruf non a arribat encara entà aumplir es saques uedes." E eth rei, en enténer aguestes paraules, didec, un shinhau preocupat: "Òc, per Allà! era vertat ei qu'aguesta caravana s'arrecule un shinhau. Mès, qu'arribarà, *inschalah*!" E eth visir arric e didec: "Allà t'aumplisque damb es sues gràcies, ò senhor mèn! e alongue es tòns dies! Mès eth cas ei qu'auem queigut enes calamitats pejores des de qué arribèc en nòste país er emir Maruf! E en estat actuau des causes, non veigui cap pòrta de gessuda entà nosati. Pr'amor que, d'un costat eth tresòr ei uet, e der aute, era tua hilha ei ja esposa d'aguest estrangèr, d'aguest desconeishut! Allà mos sauve deth Maligne, deth Luenhant, deth Maudit, deth Lapidat! Era nòsta situacion ei ua situacion dolenta." E eth rei, que ja començaue a inquietar-se e a impacientar-se, contestèc: "Es tues paraules me cansen e me pesen sus er enteniment. En sòrta de pensar d'aguesta manèra, serie milhor que m'indiquèsses era manèra de botar remèdi ara situacion, e sustot, en demostrar-me qu'eth mèn gendre, er emir Maruf, ei un impostor e un mentidèr." E eth visir contestèc: "Qu'ei vertat, ò rei! aguesta qu'ei ua idia excellenta. Mos cau demostrar abans de condemnar. Mès, entà saber era vertat, arrés mos poirà ajudar mès, qu'era tua hilha era princessa. Pr'amor qu'arrés ei tan apròp d'eth secret deth marit coma era esposa. Hè-la, donc, vier aciu, pr'amor de que jo la posca interrogar des der aute costat dera cortina que mos separe, e informar-mos atau sus aquerò que mos intèrèsse." E eth rei contestèc: "Que non i a cap inconvenent. E per vida deth mèn cap que se se demòstre qu'eth mèn gendre mos a enganhat, lo harè morir damb era pejor mòrt e li harè tastar era defuncion mès nera!"

E ara seguida ordenèc que li didessen ara sua hilha que se presentèsse ena sala dera reünion. E ordenèc córrer entre era e eth visir ua ampla cortina, darrèr dera quau se seiguec era. E tot aquero se parlèc, combinèc e executèc en abséncia de Maruf.

E quan auec pensat es preguntes e combinat eth sòn plan, eth visir li didec ath rei qu'ère ja prèst. E dera sua part, era princessa li didec ath sòn pair de darrèr dera cortina estant: "Que sò aciu, ò pair mèn! Qué desires de jo?" Eth rei contestèc: "Que parles damb eth visir." E preguntèc era alavetz ath visir: "Plan, donc, visir, se que vòs?" Eth visir didec: "Ò senhora mia! te cau saber qu'eth tresòr deth règne ei complètament uet, degut as despenes e prodigalitats deth tòn espós er emir Maruf. Ath delà non auem notícies dera sua estonanta caravana, qu'era sua arribada mos a anonciat tan soent. Atau, donc, eth tòn pair eth rei, inquiet per estat des causes, a pensat que solet tu poiries hèr-mos saber çò que i a sus er ahèr, en tot dider-mos çò que penses deth tòn espós, e der efècte que t'a

costat ath tòn esperit e des sospeches qu'ages concebut sus eth, pendent aguesti vint dies qu'a passat damb tu."

En enténer aguestes paraules deth visir, era princessa contestèc de darrèr des cortines: "Allà aumplisque de gràcies ath hilh deth men soèr, er emir Maruf! Qué ne pensi d'eth? Donques, per vida mia! arren mès que causes bones. Que non i a ena tèrra nèrvi de confitura que sigue comparable ath sòn en doçor, sabor e gust. Des de que sò era sua esposa m'engrassisqui e sò mès beròia, e toti, meravilhadi per çò dera mia cara diden ath mèn pas: "Allà la sauve deth mau de uelh e la desliure des envejosi e des engulhaires!" A! Maruf, eth hilh deth mèn soèr, ei ua pasta de delícies, ei era mia alegria e jo sò era sua alegria. Allà mos dèishe er un entar aute!"

En enténer aquerò, eth rei s'acarèc damb eth sòn visir, que se l'alongaue eth nas, e li didec: "Que ja ac ves! Qué t'auia dit? Eth mèn gendre Maruf ei un òme admirable, e tu, per çò des tues sospeches, te merites èster penjat!" Mès eth visir, en tot virar-se de cap ara cortina, preguntèc: "E era caravana, ò senhora mia! Era caravana que non arribe?" Era contestèc: "A jo que m'ei parièr aquerò! Arribe o non arribe, aumentarie o amendririe era mia felicitat?" E eth visir didec: "E qui t'alimentarà ara qu'es armaris deth tresòr son uets? E qui s'encargarà des despenes der emir Maruf?" Era contestèc: "Allà ei generós e non abandone as sòns adoradors!" E eth rei li dided ath visir: "Qu'a rason era mia hilha, cara-te!" Dempús li didec ara princessa: "Ça que la, ò estimada deth tòn pair! saja de saber-te'n, per emir Maruf, dera data aproximada que pense qu'arribarà era caravana. Qu'ac voleria saber simplament entà programar es nòstes despenes e veir se mos cau crear naui impòsti entà aumplir eth uet des nòsti armaris." E era princessa contestèc: "Escoti e aubedisqui! Es hilhs les cau aubedir as sòns pairs. Aguesta madeisha net l'ac preguntarè ar emir, e te condarè çò que me digue."

E quan queiguec era net, era princessa, coma de costum, anèc a alegrar-se enes braci de Maruf, e eth s'alegrèc enes dera joena; era li botèc era man ena eishèra entà interrogar-lo, e mès doça qu'era mèu, e mimosa e aduladora e trenda e amorassadora coma totes es hemnes qu'an bèra causa entà demanar e entà obtier…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishanta cincau net

Era didec:

… E quan queiguec era net, era princessa, coma de costum, anèc a alegrar-se enes braci de Maruf, e eth s'alegrèc enes dera joena; era li botèc ena man ena eishèra entà interrogar-lo, e mès doça qu'era mèu, e mimosa e aduladora e trenda e amorassadora coma totes es hemnes qu'an bèra causa entà demanar e entà obtier, li didec: "Ò lum des mèns uelhs! ò frut deth mèn hitge! ò centre deth mèn còr e vida e delícies dera mia anma! es huecs deth tòn amor s'an calat complètament en mèn còr. E sò prèsta a sacrificar per tu e a compartir era tua sòrt, sigue quina sigue. Mès, pera mia vida sus tu! non l'amagues arren ara hilha deth tòn soèr. Ditz-me, donc, se te platz, pr'amor que m'ac sapia jo en çò mès secret deth mèn còr, per quin motiu non a arribat encara aguesta

gran caravana que d'era ne parlen de contunh eth mèn pair e eth sòn visir. E s'as bèth dobte sus er ahèr, confia-te a jo damb tota sinceritat, e jo sajarè de cercar era manèra d'aluenhar de tu quinsevolh desengust." E dempús de parlar atau, lo punèc, e lo sarrèc contra eth sòn pièch e se deishèc delir entre es sòns braci. E Maruf, de pic, s'estarnèc a arrir, e contestèc: "Ò estimada! per qué hèr tanti torns entà preguntar-me per ua causa tan simpla? Pr'amor que sò prèst a dider-te era vertat sense botar cap dificultat, e a non amagar-te arren."

E se carèc pendent un instant entà avalar saliua, e seguic: "Te cau saber, plan, estimada mia! que non sò mercadèr, ne patron de caravanes, ne possessor de riqueses o d'autes causes semblables. Pr'amor qu'en mèn país non èra jo qu'un sabatèr adobador, maridat damb ua pudentosa hemna cridada Fattumah, era Mèrda cauda qu'ère un emplastre entath mèn còr e un foet nere entàs mèns uelhs. E m'arribèc damb era tau e quau causa." E li condèc ara princessa tota era istòria de çò que l'arribèc damb era sua esposa en Eth Caire, e çò que l'arribèc coma conseqüéncia der incident dera kenafa hilada damb mèu d'abelhes. E non l'amaguèc arren, e non se deishèc cap detalh de çò que l'auie arribat, a compdar d'aqueth moment enquiath sòn naufragi e er encontre damb eth sòn amic de mainadesa, eth generós mercadèr Alí. Mès que non mos ac cau repetir.

Quan era princessa auec entenut eth relat d'aguesta istòria de Maruf, se metec a arrir de tau manèra, que se queiguec de cu. E Maruf tanben se metec a arrir, e didec: "Allà ei eth Dispensador des destins. E tu ères escrita ena mia sòrt, ò patrona mia!" E era didec: "De vertat, ò Maruf! qu'ès fòrça astut, e arrés se pòt comparar a tu en adretia, en sagacitat, en delicadesa e en bon umor. Mès se qué diderà eth mèn pair, e sustot se qué diderà eth visir, enemic tòn, se s'en saben dera vertat dera tua istòria e dera invencion dera caravana? Solide te harà morir; e jo me morirè de dolor ath tòn costat. De moment, vau mès qu'abandones eth palai e vages entà quinsevolh país luenhant, mentre jo trapa era manèra d'apraiar es causes e explicar çò qu'ei inexplicable."

E higec: "Per tant, cuelh aguesti cinquanta mil dinnars que possedisqui, monta a shivau e vè-te'n a víuer en un paratge amagat, en tot hèr-me conéisher a jo eth lòc, pr'amor que cada dia posca jo manar-te un corrèu que te balhe notícies mies e me'n hèsque a vier de tues. E aquerò ei, ò estimat mèn! çò milhor que podem hèr en aguest moment." E Maruf contestèc: "Confii en tu, ò senhora mia! e me boti jos era tua proteccion." E lo punèc era e hec damb eth era causa acostumada enquiara mieja net.

Alavetz li didec que se lheuèsse, li botèc un vestit de mameluc, e li balhèc eth milhor shivau des cavalaries deth sòn pair. E Maruf gessec dera ciutat, simulant èster un mameluc deth rei, e cuelhec eth sòn camin. E aquerò ei çò qu'arribèc de moment.

Mès vaquí ara çò que hè ara princessa, ath rei, ath visir e ara caravana invisibla.

A londeman, plan d'ora, eth rei se seiguec ena sala de reünion, damb eth visir ath sòn costat. E manèc cridar ara princessa pr'amor d'informar-se per era de çò que l'auie recomanat que se'n sabesse. E coma era vesilha, era princessa se botèc darrèr dera cortina que la separaue des òmes, e preguntèc: "Qué se passe, ò pair mè?" Eth rei preguntèc: "Plan, hilha mia. Qué as sabut e qué as de condar-mos?" E era contestèc:

“Qué è de condar, ò pair mèn? A! Qu’Allà confone ath Maligne! Ath lapidat! E pro que maudidèsse ath madeish temps as calomniadors, e ennerisque eth ròstre de quitran deth tòn visir, qu’a volut ennerir eth mèn rostre e eth deth mèn espós er emir Maruf!” E eth rei preguntèc: “E com ei aquerò? E per qué?” Era didec: “Per Allà! com ei possible que l’autreges era tua confiança ad aguest òme nefast qu’a hèt tot çò possible entà descreditar en tòn esperit ath hilh dera mia soèra?” E se carèc pendent un moment, coma sufocada d’indignacion, e higec: “Te cau saber, plan, ò pair mèn! que sus era superficia dera tèrra non i a un òme tan intègre, tan dret e tan veridic coma er emir Maruf (Allà l’aumplisque de gràcies). Vaquí çò que s’a passat des deth moment que te deishè: Quan queiguec era net, en moment qu’eth mèn plan estimat espós entraue ena mia cramba, se passèc qu’er eunuc qu’è ath mèn servici demanèc parlar-mos entà comunicar-mos ua causa que non admetie dilacion. E passèc, e amiaue ua carta enes sues mans. E mos didec que venguien d’autrejar-li aquera carta dètz mamalik estrangèrs, ricament vestidi, que volien parlar damb eth sòn patron Maruf. E eth mèn espós dauric era carta e la liegec; dempús me la balhèc e jo la liegí tanben. Qu’ère deth pròpri cap dera caravana que demoratz damb tanta impaciéncia. E eth cap dera caravana, qu’a jos es sues ordes, entà acompanhar eth convòi, a cinc cents mamalik, semblables as dètz que demorauen ena pòrta, explicaue en aquera carta que pendent eth viatge auien auut era mala sòrt de trapar-se damb ua banda de beduins panaires, assautadors de camins, que les auien gessut ath pas. E aguest ei eth prumèr motiu dera arreculada dera caravana. E didie que dempús de véncer ad aquera banda, quauqui dies mès tard les ataquèc de nets ua auta banda de beduins plan mès nombrosa e milhor armada. E d’aquiu resultèc un combat, qu’en eth era caravana, malerosament, perdec cinquanta mamelik, dus cents camelhs e quate cents hardèus de mercaderies valuoses.

“En saber-se’n de tan desagradiua notícia, eth mèn espós, luenh de mostrar-se esmoigut, trinquèc era carta, arrint, sense demanar-les mès explicacions as esclaus que demorauen ena pòrta, e me didec: “Qué supausen aguesti quate cents hardèus e aguesti dus cents camelhs perdudi? Aquerò a penes represente ua pèrta de nau cents mil dinnars d’aur. De vertat que non cau parlar-ne mès, e mès que mès, non te’n hèsques tu de semblables causes, estimada mia. Eth solet trebuc que mos còste s’està en que me cau absentar-me pendent uns dies entà pressar era arribada dera rèsta dera caravana.” E se lheuèc, arrint, e me sarrèc contra eth sòn pièch, e se didec adiu de jo, mentre jo vessaua lèrmes per çò dera separacion. E partic, en tot recomanar-me de nauèth que padeguèssa eth mèn cor e que refresquèssa es mèns uelhs. E en veir desparéisher aqueth centre deth mèn còr, pistè eth cap pera hièstra que da tath pati e vedí ath mèn plan estimat parlant damb es dètz mamelik, beròis coma lues, qu’auien amiat era carta. E montèc a shivau, e gessec deth pati dauant d’eri, pr’amor de pressar era arribada dera caravana.”

E dempús de parlar atau, era joena princessa se moquèc rambalhosament, coma ua persona qu’a plorat ua abséncia, e higec damb votz, còp sec, irritada: “Plan ben, pair mèn, ditz-me se qué aurie arribat s’auessa auut jo era indiscrecion de parlar-li ath mèn espós, coma m’auies conselhat que hessa, ahiscat peth tòn visir de quitran. Òc, que s’aurie passat? Eth mèn espós me guardarie en avier damb uelhs mespredosi e desconfiadi, e ja non m’estimarie, e enquia e tot m’aurie en òdi, e damb justícia, plan

que òc! E tot per tòrt des supausicions ofensiues des sospeches injurioses deth tòn visir, aguesta barba de mau presagi!" E en tot auer parlat atau darrèr dera cortina, era princessa se lheuèc, e se n'anèc hènt fòrça bronit e demostrant molta ràbia. E alavetz s'acarèc eth rei damb eth sòn visir, e li didec: "A, hilh de gosset! Vès qué se passe per tòrt tòn? Per Allà, que sabi pas se qué m'empedís deishar-te ja mès ample que long! Mès s'un solet còp gauses tornar a sospechar deth mèn gendre Maruf, veiràs se qué t'arribe!" E li lancèc ua guardada trauessada, e lheuèc eth divan. E aquerò ei çò que hè ada eri!

Mès vaquí çò que tanh a Maruf.

Quan gessec dera ciutat de Khaitan, qu'ère era capitau deth rei, pair dera princessa, e viatgèc pendent ues ores pes planhères desèrtes, comencèc a senter-se fatigat, donques que non ère acostumat a montar en shivaus de reis, e eth sòn mestièr de sabatèr non ère eth mès avient entà passar tot un dia coma un cavalièr tan esplendid coma ère ara. E ath delà, non deishauen d'enquimerar-lo es conseqüéncies de tot aquerò; e ja començaue a empenaïr-se d'auer-li dit era vertat ara princessa. E se didie: "Vaquí qu'ara te ves obligat a vagar pes camins, en sòrta de deleitar-te enes braci dera tua deliciosa esposa, qu'es sues amorasses te hègen desbrembar ara calamitosa Mèrda cauda de Eth Caire…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishanta siesau net

Era didec:

"…Vaquí qu'ara te ves obligat a vagar pes camins, en sòrta de deleitar-te enes braci dera tua deliciosa esposa, qu'es sues amorasses te hègen desbrembar ara calamitosa Mèrda cauda de Eth Caire." E pensant en sòn darrèr amor, que les tenguie ada eth e ada era eth còr usclat per çò dera separacion, comencèc a planher-se deth sòn pròpri estat e a vessar lèrmes caudes, en tot recitar-se desesperadi vèrsi d'abséncia. E gemegant d'aguesta sòrta e exalant eth sòn dolor d'aimant en vèrsi apropriadi ara sua situacion, arribèc, dempús de gésser eth solei, enes entorns d'un petit pòble. E vedec en un camp a un *felah* que lauraue damb un arair de dus buèus. E coma que, ena sua precipitacion en húger deth palai e dera ciutat, s'auie desbrembat de hèr-se a vier provisions de boca entath viatge, lo torturaue era hame e era set; e s'apressèc ad aqueth felah, e lo saludèc, dident: "Era salutacion damb tu, ò jeique!" E eth felah l'entornèc era salutacion, dident: "E damb tu era salutacion, era misericòrdia d'Allà e es sues benediccions! Solide, ò senhor mèn! ès un mameluc entre es mamelucs deth sultan." E Maruf contestèc: "Òc." E eth felah dicec: "Planvengut sigues, ò ròstre de lèit! e hè-me eth favor d'arturar-te ena mia casa e d'acceptar era mia ospitalitat." E Maruf, que de seguit vedec qu'ère un òme generós, tachèc un còp de uelh ara prauba casa, qu'ère apròp, e vedec que non i auie arren que li podesse padegar era set ne alimentar-lo. E li didec ath felah: "Ò frair mèn! que non veigui ena tua casa arren que li posques aufrir a un òste tan ahaimat coma jo. Com t'ac vas a hèr, donc, s'acccèpti era tua invitacion?" E eth felah contestec: "Eth ben d'Allà non manque; tot s'aprairà! Baisha deth shivau, ò senhor mèn! e dèisha-me

suenhar-te e auberjar-te, per Allà! Eth pòble ei près, e vierè aquiu damb tota era velocitat des mies cames, e te harè a vier çò que te cau entà que sigues content. E tanpòc deisharè d'amiar ferratge e gran coma peishiu deth tòn shivau." E Maruf, plen d'escrupuls e sense voler shordar ne distrèir deth sòn trabalh ad aqueth praube òme, li contestèc: "Donques qu'eth pòble ei tant apròp, ò frair mèn! mès lèu arribarè jo a shivau, e cromparè en mercat tot çò de besonh entà jo e entath mèn shivau." Mès eth felah, qu'era sua generositat non podie deishar partir, sense auer-li balhat ospitalitat, a un estranh deth camin d'Allà, didec: "De quin mercat me parles, ò senhor mèn! Dilhèu un miserable poble coma eth nòste, a on es cases son de pàdia de vaca, a un mercat ne arren que se li retire de luenh e d'apròp? Nosati que non auem negòcis de crompa e venda; e cada un s'apraie entà víuer damb çò de pòc que possedís. Te supliqui, per Allà e peth Profèta benedit, que t'artures ena mia casa entà complader-me e dar-li gust ath mèn esperit e ath mèn còr. E de seguit anarè en pòble e me tarderè mens encara en tornar." Alavetz Maruf, en veir que non podie refusar er aufriment d'aqueth praube felah sense aclapar-lo e desengustar-lo, baishèc deth shivau, e se seiguec ena entrada dera sua barraca de pàdia de vaca, mentre qu'eth felah, corrent immediatament en direccion ath pòble, despareishie ena luenhor. E mentre demoraue que tornèsse er aute damb es provisions, Maruf comencèc a relexionar e a dider-se: "Vaquí qu'è estat causa de rambalh e molèstia entad aguest praube, ath quan me retiraua jo en tot quan non èra qu'un miserable sabatèr adobador. Mès, per Allà, que voi reparar ena mesura des mies fòrces eth mau que li còsti en deishar-lo abandonar atau eth sòn trabalh. E entà començar, vau a sajar de laurar jo ath sòn lòc, en tot hèr-li guanhar eth temps que pèrd per jo."

E se lheuèc en aquera ora e en aqueth instant, e vestit damb era sua ròba daurada de mameluc reiau, cuelhec er arair e hec auançar ath parelh de buèus peth ja traçat soquèr. Mès, a penes aueren hèt uns passi es buèus, era relha der arair piquèc còp sec, damb un bronit estranh, contra bèra causa que botaue resisténcia; e arrossegadi peth pròpri esfòrç, es buèus queigueren de jolhs. E Maruf, cridant, hec lheuar as animaus, e les ahisquèc viuament entà véncer era resisténcia. Mès, a maugrat dera enòrma tirassada que heren es buèus, era relha non se botgèc ne un poce, e quedèc blocada en solèr coma se demorèsse eth dia deth Judici.

Alavetz Maruf se decidic a examinar qué podie èster aquerò. E quan lheuèc era tèrra, vedec qu'era punta dera relha s'auie aganchat a ua anèra de coeire ròi qu'ère estacada a ua lausa de marme lèu a ras de tèrra.

E ahiscat de curiosèr, Maruf sagèc de botjar e de lheuar aquera lausa de marme. E dempús de quauqui esfòrci, acabèc en tot desencaishar-la e botjar-la. E dejós vedec ua escala damb gradons de marme qu'amiaue entà ua tuta de forma quadrada qu'auie era amplada d'un hammam. E Maruf, pronociant era formula deth "bismilah", baishèc ena tuta e vedec qu'ère formada per quate sales seguides. E era prumèra d'aqueres sales ère plia de monedes d'aur, des deth solèr enquiath tet; e era dusau ere plia de pèrles, d'esmeraldes e de corau, e tanben des deth solèr enquiath tet; e era tresau de jacints, de robins, de turqueses, de diamants e de peireries de toti es colors; mès era quatau, qu'ère era mès espaciosa e era mès condicionada non auie arren mès qu'un pedestau de husta

de ebèn que sus eth i auie plaçat un petit còfre de cristau non mès gran qu'un citron. E Maruf s'estonèc prodigiosament deth sòn descurbiment e s'entosiasmèc damb aqueth tresòr. Mès çò que mès l'intrigaue ère aqueth petit objècte insignificant de cristau, solet objècte dera immensa sala quatau deth sosterranh. Atau, donc, sense poder tier-se ena sua anma, estirèc era man entath petit objècte que lo temptaue infinitament mès que totes es autes meravilhes deth tresòr, e en tot cuelher-lo, lo dauric. E laguens trapèc un anèth d'aur damb un sagèth de cornalina, qu'en era i auie gravades, damb caractèrs extrèmament fins e semblables a pautes de mosca, escritures talismaniques. E damb un movement instintiu, Maruf se botèc er anèth en sòn dit e se l'ajustèc sarrant-lo.

E de seguit gessec deth sagèth der anèth ua votz fòrta que didec: "As tues ordes! As tues ordes! Se te platz, non me heregues mès! Ordena, e seràs aubedit. Qué desires? Parla! Vòs qu'esbauça o que bastisca a quauqui reis e a quauques reines o que te les hèsca a vier, que hèsca surgentar ua ciutat sancera o que anequela tot un país, que capèra de flors un parçan o que l'arrasa, qu'aplana ua montanha o que seca un mar? Parla, desira. Mès, se te platz, non me heregues damb tanta violéncia, ò patron mèn! Que sò eth tòn esclau, damb eth permís deth Senhor des genn, deth Creador deth dia e dera net." E Maruf, qu'ara prumeria non se n'auie encuedat d'a on auie gessut aquera votz, acabèc en tot veir que gessie deth pròpri sagèth der anèth que s'auie botat en dit, e didec, en tot dirigir-se ath que demoraue ena cornalina: "Ò creatura deth mèn Senhor" Se qui ès?" E era votz dera cornalina contestèc: "Que sò eth Pair dera Felicitat, esclau d'aguest anèth. E executi cegament es ordes de quinsevolh que s'apròpie d'aguest anèth. E arren ei impossible entà jo, donques que sò eth cap suprèm de setanta dues tribús de genn, efrits, cheitans, aunds e mareds. E cada ua d'aguestes tribús se compause de dotze mil valents irresistibles, mès fòrts qu'elefans e mès subtils qu'eth mercuri. Mès, coma ja t'è dit, ò patron mèn! jo, ath mèn torn, sò semetut ad aguest anèth; e encara que sigue molt gran eth mèn poder, aubedisqui ad aqueth que lo possedís, coma un mainatge aubedís ara sua mair. Ça que la, dèisha-me avertir-te que se per malastre hereguèsses eth sagèth dus còps seguidi en sòrta d'un, haries que me consumissa en huec des nòms terribles gravadi en anèth. E me perderies irrevocablament.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher et maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishanta setau net

Era didec:

"…Ça que la, dèisha-me avertir-te que se per malastre hereguèsses eth sagèth dus còps seguidi en sòrta d'un, haries que me consumissa en huec des nòms terribles gravadi en anèth. E me perderies irrevocablament."

En enténer aquerò, Maruf contestèc ar efrit dera cornalina: "Ò excellent e poderós Pair dera Felicitat! Te cau saber que m'è sauvat es tues paraules en lòc mès segur dera mia memòria. Mès, pòs començar en tot dider-se me qui t'a embarrat en aguesta cornalina e qui t'a sometut ath poder deth patron der anèth?" E eth genni contestèc des der interior deth sagèth: "Sabe-te'n, *ò sidi*! qu'eth lòc que mos trapam ei er ancian tresòr de

Scheddad, hilh d'Aad, eth constructor dera famosa ciutat, ara en pardies, d'Iram des Colomnes. Mentre viuec eth, jo siguí esclau deth rei Scheddad. E precisament er anèth que possedisses ei eth sòn anèth, que l'as trapat en cristau a on ère sauvat des de temps ancians!"

E er ancian adobador de caucèr deth carrèr Ròi de Eth Caire, convertit alavetz, gràcies ara possession d'aqueth anèth, en successor dirècte dera posteritat de Nemrod e d'aqueth eroïc e orgulhós Scheddad, qu'auie viscut ena edat de sèt agles, volec experimentar de seguit es vertuts meravilhoses embarrades en anèth. E li didec ath que demoraue ena cornalina: "Ò esclau der anèth! poiries trèir d'aguest sosterranh e amiar-lo ena superfícia dera tèrra, ara lum deth dia, eth tresòr sauvat aquiu?" E era votz deth Pair dera Felicitat contestèc: "Plan que òc, e aquerò ei precisament entà jo era causa mès aisida:" Maruf didec: "Donques s'ei atau, te demani que treigues guaires riqueses e meravilhes que i a aciu, sense deishar arren entad aqueri que podessen vier darrèr mèn, ne tralha." E contestèc era votz: "Escoti e aubedisqui!" Dempús cridèc: "Au gojats!"

E de seguit vedec Marf aparéisher dauant d'eth a dotze gojats plan beròis, amiant en cap grani tistèrs. E dempús de punar era tèrra entre es mans der encantat Maruf, se quilhèren, e en un virament de uelhs transportèren dehòra, en diuèrsi viatges, toti es tresors contengudi enes tres sales deth sosterranh. E quan acabèren aqueth trabalh, li presentèren de nauèth es sòns omenatges a Maruf, qu'ère cada còp mès encantat, e despareisheren coma auie arribat.

Alavetz Maruf, ar arràs dera alegria, s'acarèc damb er abitant dera cornalina, e li didec: "Perfèctament. Mès ara voleria caishes, mules damb es sòns mulatèrs e camelhs damb es sòns camelhèrs entà transportar aguesti tresòrs ena ciutat de Khaitan, capitau deth règne de Sohatan." E er esclau embarrat en sagèth contestèc: "As tues ordes! Arren mès aisit!" E deishèc anar un crit estrident, e en madeish instant apareisheren dauant de Maruf mules e mulatèrs, camelhs e camelhèrs, caishes e tistèrs, e mamalik somptuosament vestidi, beròis coma lues, en nombre de sies cents de cada classa. E en mens temps que barrar un uelh e daurir-lo, carguèren enes bèsties caishes e tistèrs, previament plei d'aur e de jòies e s'alinhèren en orde. E es joeni mamalik montèren enes sòns beròis shivaus e escortèren era caravana.

E er ancian sabatèr li didec alavetz ath sirvent der anèth: "Ò Pair dera Felicitat! ara desiri de tu uns auti mil animaus cargadi damb sedes e teles precioses de Siria, d'Egipte, de Grecia, de Persia, d'India e de China." E eth genni contestèc damb era audida e era aubediéncia. E de seguit apareisheren dauant de Maruf es mil camelhs e mules cargadi damb es objètes sabudi, e se meteren, eri solets, en fila regulara ara coa deth convòi, escortadi coma es anteriors per d'auti joeni mamalik tan beròiament vestidi e montadi coma es sòns frairs. E Maruf quedèc satisfèt e li didec ar abitant der anèth: "Ara desiri minjar abans de partir. Lhèua-me, donc, un pabilhon de seda, e mèstra-me plates de minjars selècti e de beuendes fresques." E ara seguida s'executèc era orde. E Maruf entrèc en pabilhon e se seiguec dauant des plates en precís moment que tornaue deth pòble eth brave felah. E arribèc eth praube amiant en cap ua escudèla de husta plia de lentilhes damb òli, pan nere en braç quèrre e cebes, e en braç dret ua saca plia de civada

entath shivau. E vedec dauant dera casa era prodigiosa caravana e eth pabilhon de seda qu'ère seigut Maruf enrodat d'esclaus diligents que lo mestrauen e a d'auti esclaus que s'estauen darrèr d'eth damb es braci crotzadi sus eth pièch.

E s'emocionèc ar arràs e pensèc: "Solide, pendent era mia absència a arribat aciu eth sultan, en tot hèr-se precedir peth prumèr mameluc qu'è vist! Malastre que non se m'age acodit esgorjar as mies dues garies e fregir-les damb boder de vaca!" E decidit a hè'c, a maugrat de tot, encara que ja ère tard, anèc a cercar es dues garies entà esgorjar-les e aufrir-les ath sultan, fregides en boder de vaca…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishanta ueitau net

Era didec:

… e anèc a cercar es dues garies entà esgorjar-les e aufrir-les ath sultan, fregides en boder de vaca.

Mès Maruf lo vedec e lo cridèc. E les didec ath còp as esclaus que lo mestrauen: "Hètz-me-lo a vier!" E es esclaus correren darrèr deth felah, e l'amieren en pabilhon damb era sua escudèla de lentilhes, es sues cebes, eth sòn pan nere e era sua saca de civada. E Maruf se lheuèc en aunor sòn e l'abracèc e li didec: "Qué amies aciu, ò frair mèn de misèria?" E eth praube felah s'estonèc prodigiosament d'èster tractat tan afectivament per un òme de tanta importància e d'entener-lo parlar en aqueth ton e cridar-lo "eth sòn frair de misèria" E se didec: "S'aguest ei un praube, qué serè jo alavetz?" E li contestèc: "Te hèsqui a vier eth minjar dera ospitalitat, ò senhor mèn! e era racion deth tòn shivau. Mès te prègui que desencuses era mia ignorància! Pr'amor que s'auessa sabut qu'ères eth sultan, non auria trantalhat en sacrificar en aunor tòn es dues garies qu'è, e fregir-te-les damb boder de vaca. Mès era misèria hè cec ar òme e li trè era perspicàcia." E Maruf, en enténer aguestes paraules, rebrembant era sua anciana situacion, quan se trapaue en un estat de misèria semblabla o encara pejor qu'era d'aqueth felah, se metec a plorar. E es lèrmes li corrien abondosament pes peus dera sua barba, e queiguien enes plates. E li didec ath felah: "Ò frair mèn!, padega eth tòn còr. Que non sò eth sultan, senon solet eth sòn gendre. Per çò de quauques diferéncies qu'auérem abandonè eth palai. Mès ara m'envie eth a toti aguesti esclaus e toti aguesti presents entà demostrar-me que vò reconciliar-se damb jo. Vau donc a hèr repè sense demora. Per çò de tu, ò frair mèn! que damb tanta bontat as volut tractar-me sense coneisher-me, te cau saber que non as semiat en un terren sec."

E obliguèc ath felah a sèir-se ara sua dreta, e li didec: "A maugrat de toti es minjars que ves en aguesta taula, juri per Allà que non voi qu'eth tòn plat de lentilhes, e que non provarè ua auta causa qu'aguest pan e aguestes cebes." E ordenèc as esclaus que mestrèssen ath felah es minjars somptuosi, e dera sua part, non mingèc qu'es lentilhes, eth pan nere e es cebes. E se dilatèc e s'alegrèc en veir er estonament deth praube felah dauant des minjars qu'eth sòn perhum satisfège eth sòn cervèth, e tanti colors qu'encantauen es guardades.

E quan acabèren de minjar, balhèren es gràcies ath Retribuidor pes sòns beneficis; e Maruf se lheuèc, e cuelhent ath felah dera man, lo treiguec dehòra deth pabilhon, en tot amiar-lo a on ère era caravana. E l'obliguèc a alistar un parelh de camelhs e un parelh de mules de cada classa de mercaderia e de hardèu. Dempús li didec: "Aquerò qu'ei proprietat tua, ò frair mèn! E ath delà, te dèishi aguest pabilhon damb aquerò que contie." E sense voler escotar es sues negatives ne era expression dera sua gratitud, se didec adiu d'eth, e en tot abraçar-lo un còp mès, tornèc a montar en sòn shivau, se metec ath cap dera caravana, se hec precedir ena ciutat per un corrèu mès rapid qu'eth relampit, encargat d'anonciar ath rei era sua arribada, e se metec en camin.

E vaquí qu'eth corrèu de Maruf arribèc en palai en precís moment qu'eth visir li didie ath rei: "Esbugassa eth tòn error, ò senhor mèn! e non balhes fe as paraules dera tua hilha era princessa, relatives ara marcha deth sòn espós. Pr'amor que, per vida deth tòn cap! er emir Maruf a gessut d'aquiu hugent, cranhent era tua justa rancura, e non entà accelerar era arribada d'ua caravana que non existís. Pes sagrats dies dera tua vida! aguest òme non ei qu'un mentidèr, un tracassièr e un impostor!" E quan eth rei, convençut un shinhau ja damb aqueres paraules, daurie era boca entà dar-li un responsa avienta, entrèc eth corrèu, e dempús d'inclinar-se, l'anoncièc era arribada imminenta de Maruf, en tot dider-li: "Ò rei deth temps! que vengui a tu en qualitat de messatgèr. E te hèsqui a vier era bona naua de qué darrèr de jo arribe eth mèn patron er emir poderós e generós, er insigne eròi Maruf, eth tòn gendre. E va ath cap d'ua caravana que non a pogut vier tan rapid coma jo per çò des pesants esplendors qu'ei cargada." E en auer parlat atau, eth joen mameluc punèc de nauèth era tèrra entre es mans deth rei, e se n'anèc coma auie arribat.

Alavetz eth rei, ar arràs dera felicitat, encara que rabiós contra eth sòn visir, s'acarèc damb eth e li didec: "Allà ennerisque eth tòn ròstre e lo torne tan tenebrós coma eth tòn esperit! E pro que maudide era tua barba, ò traidor! e te convence dera tua mentida e dera tua ipocresia coma fin finau vas a convencer-te dera granesa e deth poder deth mèn gendre!" E, espaurit, e prometent non hèr en avier era mendre observacion, eth visir se lancèc as pès deth rei, sense fòrces entà contestar ua soleta paraula. E eth rei lo deishèc en aquera posicion e gessec a balhar era orde d'ornar e empavesar era ciutat e de primaní'c tot entà gésser ua seguida ar encontre deth sòn gendre.

Dempús d'aquerò anèc enes apartaments dera sua hilha e l'anoncièc era bona naua. E en enténer era princessa ath sòn pair parlar-li dera arribada deth sòn espós ath cap d'ua caravana qu'èra madeisha credie ua invencion, arribèc ath limit dera perplexitat e der estonament. E non sabèc se qué pensar, díder o respóner; e se preguntèc s'un còp mès eth sòn espós se'n burlaue deth sultan, o s'aurie volut, era net que li condèc era sua istòria, burlar-se'n d'era o simplament meter-la a pròva entà veir s'en realitat sentie inclinacion entada eth. Ça que la, s'estimèc mès sauvar-se entada era soleta es sòns dobtes e es sues estranheses, demorant a veir se qué arribaue.

E se limitèc a mostrar dauant deth sòn pair un ròstre transfigurat d'alegria. E eth rei abandonèc es abitacions dera joena, e se metec ath cap dera acompanhada que gessec ar encontre de Maruf.

Mès eth que s'estonèc mès e quedec mès aclapat, siguec, plan que òc, eth mercadèr Alí, er amic dera mainadesa de Maruf, que milhor qu'arrés se'n sabie des riqueses de Maruf. Atau, donc, quan vedec er empavesat dera ciutat, es preparatius dera hèsta e era acompanhada reiau que gessie dera ciutat, interroguèc as caminaires, en tot preguntar-les eth motiu de tot aqueth movement. E li contestèren: "Com! Non ac sabes? Que ven eth gendre deth rei, er emir Maruf, ath cap d'ua caravana esplendida!" E er amic de Maruf piquèc es mans ua contra era auta, e se didec: "Quina naua trufaria deth sabatèr serà aguesta? Per Allà! Des de quan eth trabalh d'adobar caucèr a pogut hèr ath mèn amic Maruf possessor e conductor d'ua caravana? Mès Allà ei eth Totpoderós…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes seishanta nauau net

Era didec:

… E er amic de Maruf piquèc es mans ua contra era auta, e se didec: "Quina naua trufaria deth sabatèr serà aguesta? Per Allà! Des de quan eth trabalh d'adobar caucèr a pogut hèr ath mèn amic Maruf possessor e conductor d'ua caravana? Mè Allà ei eth Totpoderós! E pro que velhe peth sòn aunor e lo protegisque dera vergonha publica!" E se quedèc aquiu, demorant, coma es auti, era arribada dera caravana. E de seguit hec era sua entrada era seguida dera ciutat. E Maruf cavaucaue ath dauant, mil còps mès ludent qu'eth rei, e magnific e trionfant enquia hèr crebar d'enveja era veishiga deth heu des porcèths. E lo seguie era immnesa caravana escortada pes beròis mamalik vestidi damb teles meravilhoses. E tan beròi e tan prodigiós ère tot aquerò, qu'arrés se'n brembaue d'auer vist o entenut condar arren de semblable. E tanben eth mercadèr Alí vedec a Maruf en aquera situacion extraordinària, e se didec: "Plan ben. Qu'aurà combinat bèra causa damb era sua esposa, era princessa, entà burlar-se'n deth rei."

E s'apressèc a Maruf, e artenhèc amassar-se damb eth, a maugrat de tot er aparelh que l'enrodaue, e li didec, encara que de manèra qu'arrés, senon eth, l'entenesse: "Planvengut sigues, ò jeique des tafurèls e afortunadi e eth mès adreit des tracassièrs! Qué ei aquerò? Mès, per Allà! te merites toti es favors e tot eth faust qu'as, ò amic mèn! Vè-te'n content e alègra-te! E Allà aumente es tues jogalhes e picardies!" E Maruf se metec a arrir per çò des paraules deth sòn amic e se citèc damb eth entà londeman.

E ara seguida Maruf arribèc en palai deth rei, e se seiguec en un tron quilhat en salon d'audiéncies. E ordenèc que comencèssen a transportar entath tresòr deth rei es caishes plies d'aur, de jòies, de pèrles e de peireries, aumplint damb tot aquerò es saques des armaris, e que li hessen a vier de seguit tot çò d'aute, atau coma es paquets que contenguien es teles precioses e es sedes. E s'executèren de seguit es sues ordes. E ordenèc daurir ena sua preséncia es caishes e es paquets, un darrèr der aute e se metec a distribuir a mans plies, entre es grani de palai e es sues esposes, es teles meravilhoses, es pèrles e es peireries, e a hèr fòrça donacions as membres deth divan, as mercadèrs que coneishie, as praubi e as petits. E sense hèr-ne cabau des objeccions deth rei que vedie desparéisher coma aigua en crivèl aqueres causes precioses, non se lheuec Maruf

enquia qu'auec repartit tota era carga dera caravana. Pr'amor que çò mens que balhaue ère un sarpat o dus d'aur, d'esmeraldes, de pèrles o de robins. E les lançaue eth abondosament, mentre eth rei patie orriblament e hège potèles de dolor, cridant a cada donacion: "Qu'ei pro, ò hilh mèn! Que non mos demorarà arren!" Mès cada còp contestaue Maruf, arrint: "Per vida tua! Non cranhes. Çò qu'è, ei inagotable!"

Mentretant, eth visir anèc a anonciar ath rei qu'es armaris deth tresòr èren ja plei enquia naut e que ja non se podie botàr arren aquiu. E eth rei didec: "Plan ben, daurís ua auta sala e aumplis-la coma era anteriora!" E li didec Maruf, sense guardar-lo: "Qu'ac pòs hèr!" E higec: "E tanben te cau aumplir ua auta sala e ua auta. E se non m'ac empedisse eth rei, que poiria aumplir jo totes es sales deth palai damb aguestes causes que non an cap de valor entà jo." E eth rei ja non sabie se tot aquerò ère un saunei o ua realitat. E se trapaue ar arràs der estonament. E gessec eth visir entà aumplir encara ua o dues sales damb toti es tresòrs autrejadi per Maruf.

Per çò de Maruf, un còp acabèren aguesti preliminars, demostrant atau que complie exactament tot aquerò qu'auie anonciat, s'esdeguèc a lheuar era session dera distribucion e a presentar-se ara sua esposa. E tanlèu lo vedec era princessa, venguec entada eth, damb es uelhs plei d'alegria, e li punèc era man, e li didec: "Plan que òc, ò hilh deth mèn soèr! as volut divertir-te ath mèn compde e arrir-te'n de jo, o dilhèu botar a pròva era mia afeccion, en condar-me era istòria dera tua anciana praubetat e deth tòn malastre damb era calamitosa esposa tua Fattumah era Mèrda cauda. Mès balhi es gràcies a Allà, eth Plan Naut, per auer-me empedit portar-me damb tu d'ua manèra desparièra ara qu'è hèt." E Maruf l'abracèc, li balhèc era responsa avienta e l'autregèc un vestit magnific e un colhar format per dètz pèces de quaranta pèrles, gròsses coma ueues de paloma, e pulsères entàs punhets e es cauilhars, trabalhades per mags. E en veir toti aqueri objèctes tan beròis, era princessa quedèc fòrça contenta, e exclamèc: "De vertat que me sauvarè solet entàs dies de hèsta aguest beròi vestit e aquesti ornaments!" E Maruf arric e li didec: "Ò estimada mia, non te'n hèsques d'aquerò! Cada dia te balharè naui vestits e naui ornaments enquia que se desborden es tòns armaris e es tòns còfres siguen plei enquia naut de tot!" E ara seguida se meteren enquiath maitin a hèr era sua causa acostumada.

Mès encara non auie gessut eth dera mosquetèra, quan entenec era votz deth rei, que volie entrar. E s'esdeguèc a daurir-lo, e lo vedec capvirat e damb eth ròstre auriò e en actitud espaurida. E lo hec entrar damb precaucion e lo hec sèir en divan; e era princessa se lheuèc, plan esmoiguda per aquera visita inesperada e per aspècte deth sòn pair, e s'esdeguèc a esposcar-lo damb agua de ròses entà padegar-lo e hèr-li recuperar era sua paraula. E quan fin finau podec exprimir-se eth rei, li didec a Maruf: "Ò hilh mèn! Que sò portador de males notícies! Mès me cau dider-te-les entà que que sigues avertit des malastres qu'arriben. Ai! M'ac cau díder o non?"

E Maruf contestèc: "Plan qu'ac as de hèr!" E didec eth rei: "Plan donc, te cau saber, hilh mèn, que hè un moment es mèns sirvents e es mèns gardes an vengut a anonciar-me, ar arràs dera perplexitat, qu'es tòns dus mil mamalik, caravanèrs, camelhs e mules an despareishut aguesta net, sense qu'arrés sàpie per a on se n'an anat, ne i age era mendre

tralha. Er audèth que se met a volar des d'ua rama dèishe mès tralha qu'era qu'a deishat enes nòsti camins tota aguesta caravana. E coma aguesta pèrta ei entà tu ua pèrta irreparabla, sò tan consternat, qu'encara me dure er aclapament."

En enténer aguestes paraules, Maruf se metec a arrir còp sec, e contestèc: "Ò soèr! padega eth tòn esperit! Pr'amor qu'era pèrta o desaparicion des mèns caravanèrs o des mèns animaus non ei entà jo mès important qu'era pèrta d'ua soleta gota d'aigua entath mar. Pr'amor qu'aué, coma deman e deman passat e coma es auti dies, sonque damb eth mèn desir, poirè auer mès caravanèrs e bèsties damb era sua carga qu'es que pòt contie tota era ciutat de Khaitan. Que pòs, donc, padegar era tua anma, e deishar que mos lheuem ara entà vier en hammam peth maitin."

E mès estonat que jamès, gessec eth rei dera cramba de Maruf, e anèc a cridar ath sòn visir, e li condèc çò que venguie de passar, e li didec: "Plan, donc, qué ne penses ara deth poder incomprensible deth mèn gendre?" E eth visir, que non desbrembaue es umiliacions patides, se didec: "Qu'a arribat eth moment de resvenjar-me d'aguest maudit!" E li didec ath rei damb mina submisa: "Ò rei deth temps! Era mia opinion non pòt balhar-te cap lum. Mès, coma que m'ac demanes, te diderè qu'era soleta manèra qu'as entà saber se qué hèr dauant deth poder misteriós deth tòn gendre, er emir Maruf, ei meter-te a béuer damb eth e embriagar-lo. E quan l'age deishat era sua rason, li preguntaràs damb prudéncia sus era sua situacion; e solide te contestarà sense amagar-te arren dera vertat." E didec eth rei: "Qu'ei ua idia excellenta, ò visir! e la vau a méter en execucion aguesta madeisha net."

E eth cas ei que, quan arribèc era net, s'amassèc damb eth sòn gendre Maruf e damb eth sòn visir dauant des plates de beuendes. E circulauen es copes. E era gòrja de Maruf ère un gèrla sense hons. E eth sòn estat arribèc en un estat lamentable. E era sua lengua comencèc a hèr torns coma es veles de molin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setantau net

Era didec:

… E era gòrja de Maruf ère un gèrla sense hons. E eth sòn estat arribèc en un estat lamentable. E era sua lengua comencèc a hèr torns coma es veles de molin. E quan ja non podec distinguir era sua man dreta dera quèrra, li didec eth rei, pair dera princessa: "Era vertat ei, ò gendre nòste! que jamès mos as condat es aventures dera tua vida, que deu èster ua vida meravilhosa e extraordinària. E m'agradarie fòrça entener-te condar aguesta net es tues peripècies estonantes."

E Maruf, que ja non auie ne pès ne cap, e parlaue ara bimbòla, se deishèc amiar pera sua embriaguesa, coma toti es embriacs que les shaute èster laudadi, e les condèc ath rei e ath visir tota era sua istòria, des deth principi enquiath finau, a compdar deth moment que se maridèc, quan ère un praube adobador de caucèr, damb era calamitosa de Eth

Caire, enquiath dia que trapèc eth tresòr e er anèth magic en camp deth praube felah. Mès que non mos ac cau repetir.

E damb er relat d'aquera istòria, eth rei e eth visir, qu'èren luenh d'auer-se-la imaginat tan estonanta, se guardèren en tot mossegar-se es mans. E eth visir li didec a Maruf: "Ò senhor mèn! mòstra-mos un shinhau aguest anèth qu'a vertuts tan meravilhoses." E Maruf, coma un lhòco privat de rason, se'l treiguec deth dit e l'autregèc ath visir, en tot dider-li: "Aciu que l'as. Ena sua cornalina embarre ath mèn amic eth Pair dera Felicitat." E eth visir, damb es uelhs usclants, cuelhec er anèth e hereguèc eth sagèth, coma l'auie explicat Maruf.

E de seguic gessec era votz dera cornalina, dident: "Que sò aciu! Sò aciu! Ordena e t'aubedirè! Vòs arroïnar ua ciutat, bastir ua capitau o aucir a un rei?" E eth visir contestèc: "Ò servidor der anèth! t'ordeni qu'agarres ad aguest rei proxeneta e ath sòn gendre Maruf, eth tafurèl, e los lances en quinsevolh desèrt sense aigua entà que se morisquen aquiu de set e de hame!" E de seguit, eth rei e Maruf sigueren quilhadi coma ua palha e transportadi en un desèrt sauvatge de çò mès terrible, qu'ère eth desèrt dera set e dera hame, abitat pera mòrt ròia e era desolacion. E aquerò ei çò que hè ada eri.

Per çò deth visir, s'esdeguèc a convocar ath divan, e les didec as dignataris, as emirs e as notables qu'era felicitat des sòns subdits e era tranquillitat der Estat auien exigit qu'eth rei e eth sòn gendre Maruf, impostor dera pejor qualitat, auien estat despatriats plan luenh, e que se nomentèsse ada eth madeish, sobeiran der Empèri. E higec: "Ath delà, se trantalhatz un instant en acceptar eth mau orde des causes e arreconeisher-me coma eth vòste legitim sobeiran, de seguit, per çò deth mèn nau poder, vos manarè a amassar-vos damb eth vòste ancian patron e damb eth tafurèl deth sòn gendre en cornèr mès sauvatge deth desèrt dera set e dera mòrt ròia."

E d'aguesta manèra, hec que li prestèssen jurament, a despièch deth sòn nas, toti es presents, e nomentèc as que nomentèc e destituic as que destituic. E dempús ordenèc dider-li ara princessa: "Premanis-te a receber-me, donques qu'è fòrça talents de gaudir de tu!" E era princessa, que coma es auti, se n'auie sabut des naui eveniments, li contestèc mejançant eth sòn eunuc: "Solide te receberè gustosa; mès de moment sò damb eth mau mensuau qu'ei naturau enes hemnes e enes gojates. Ça que la, quan siga neta des impureses, te receberè." Mès eth visir ordenèc que li didessen: "Que non voi era mendre tardança, e non voi reconéisher maus mensuaus ne maus annaus. E desiri possedir-te de seguit."

Alavetz contestèc era: "Plan ben; vene, donc, de seguit!"

E se vestic çò mès magnificament possible, e se ornèc e se perhumèc. E quan, ath cap d'ua ora, entrèc ena sua cramba eth visir deth sòn pair, era lo recebec damb ròstre alègre, e li didec: "Quin aunor entà jo! E quina net mès erosa serà aguesta!" E lo guardèc damb uelhs qu'acabèren de desrabar eth còr d'aqueth traïdor. E coma qu'eth la pressèsse entà que se despolhèsse, ac comencèc era a hèr damb fòrça consideracions, amanhagades e retards. E, deishant anar de pic un sorriscle de terror, hec repè, en tot velar-se eth ròstre. E er estonat visir preguntèc: "Qué te cau, ò senhora mia? E per qué

ei aguest sorriscle de terror e aguest ròstre velat ara imprevista?" E li contestèc era, en tot caperar-se cada còp mès damb es vels: "Com! Qu'ei que non ac ves?" E contestèc eth: "Non per Allà! Qué se passe? Que non veigui arren!" Era didec: "Quina vergonha entà jo! Quin desaunor! Per qué me vòs expausar despolhada as guardades d'aguest òme estranh que t'acompanhe?"

E eth visir, guardant a dreta e quèrra, li contestèc: "Quin òme m'acompanhe? E a on ei?"

Era didec: "Aquiu, ena cornalina deth sagèth qu'amies botat en dit!" E eth visir contestèc: "Per Allà, qu'ei vertat! Que non auia pensat en semblabla causa. Mès, *ya setti!* que non se tracte d'un hilh d'Adam, d'un èsser uman. Qu'ei un efrit servidor der anèth!" E era princessa exclamèc, espaurida, botant eth cap enes coishins: "Un efrit! Quina calamitat era mia! Que me hèn fòrça pòur es efrits! A! se te platz, aluenha-te! Que me cau pòur e vergonha d'eth!" E entà padegar-la e arténher çò que desiraue d'era, eth visir se treiguec er anèth deth dit e l'amaguèc jos eth coishin deth lhet. Dempús s'apressèc ada era, ar arràs der extasi.

E era princessa lo deishèc apressar-se, e de ressabuda li fotec en vrente un violent còp de pè que lo hec quèir de cu en solèr, picant damb eth cap abans que damb es pès. E sense pèrder un instant, s'apoderèc der anèth, hereguèc eth sagèth, e li didec ar efrit dera cornalina: "Agarra ad aguest porcèth, e lança-lo en croton sosterranh deth palai. Dempús vè-te'n sense tardança a trèir ath mèn pair e ath mèn espós deth desèrt a on les as transportat, e hè-me-les a vier aciu sans e en bona santat, sente macades e en bon estat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setanta unau net

Era didec:

"…Dempús vè-te'n sense tardança a trèir ath mèn pair e ath mèn espós deth desèrt a on les as transportat, e hè-me-les a vier aciu sans e en bona santat, sente macades e en bon estat."

E de seguit siguec agarrat eth visir coma se siguesse un liròt, e calat en croton deth palai. E ath cap de pòc de temps, eth rei e Maruf èren ena cramba dera princessa, eth rei plan espaurit e Maruf remetut a penes dera sua peta. E les recebec era damb grana alegria, e comencèc en tot balhar-les minjar e béuer, donques qu'era rapida corsa les auie ahiscat era hame e era set. E mentre minjauen les condèc çò que venguie de passar e com auie embarrat ath traïdor. E eth rei exclamèc: "Vam a penjar-lo sense tardança e a usclar-lo!" E didec Maruf: "Que non i a cap inconvenent." Dempús s'acarèc damb era sua esposa e li didec: "Mès, ò estimada mia! entorna-me er anèth abans." E era princessa contestèc: "Aquerò plan que non! Donques que non as sabut conservar-lo, jo serè en avier qui lo sauve, pr'amor que cranhi que lo tornes a pèrder."

E didec eth: "Plan ben. Qu'ei just!"

Alavetz heren premanir era horca en meidan, dauant dera pòrta deth palai, e dauant dera multitud amassada s'installèc ath visir. E mentre foncionaue er esturment, s'aluguèc ua gran hoguèra ath pè deth pau. E d'aquera manèra moric eth traïdor penjat e usclat.

E aquerò ei çò que hè ada eth.

E eth rei compartic damb Maruf eth poder sobeiran, e lo designèc eth sòn solet successor en tron. E en avier seguic er anèth en dit dera princessa, que, mès prudenta e mès escarrabilhada qu'eth sòn espós, auie fòrça suenh damb eth. E ena sua companhia, Maruf arribèc ar arràs dera dilatacion e dera tranquillitat.

E vaquí qu'ua net, en acabar eth era sua causa acostumada damb era princessa e tornar ena sua cramba entà dormir, còp sec gessec ua vielha de dejós deth lhet e se lancèc contra eth, damb era man quilhada e manaçaira. E a penes la guardèc Maruf, ena sua terribla maishèra e enes sòns dents longui e ena sua lejor nera, arreconeishec ara sua calamitosa esposa Fattumah era Mèrda cauda. E encara non auie acabat de hèr tan espaventosa observacion, que recebec, ua darrèr dera auta, dues boetades ressonantes que li trinquèren dus dents. E li cridèc: "A on ères, ò maudit!? E com as gausat abandonar era nòsta casa en Eth Caire sense avisar-me e sense dider-te adiu de jo? A! que ja te cuelhi, hilh de gosseta!" E Maruf, ar arràs der espant, se metec a córrer en direccion ara cramba dera princessa, damb era corona en cap e arrossegant es vestits reiaus, mentre cridaue: "Ajuda! A jo, efrit dera cornalina!" E entrèc coma un lhòco ena cramba dera princessa, e queiguec as sòns pès, estavanit d'emocion.

E de seguit entrèc ena cramba a on era princessa prodigaue es sòns suenhs a Maruf esposcant-lo damb aigua de ròses, era espaventosa diablesa, amiant ena man ua maça que s'auie hèt a vier damb era entath país d'Egipte. E cridaue: "A on ei aguest pòcvau, aguest hilh adultèr?" E en veir aqueth ròstre de quitran, era princessa profitèc eth temps entà heregar era sua cornalina e balhar ua orde rapida ar efrit Pair dera Felicitat. E de seguit, coma se l'auessen agarrat quaranta braci, era terribla Fattumah quedèc fixa en sòn lòc damb era actitud de menaça qu'auie en entrar.

E quan se remetec, Maruf vedec ara sua anciana esposa immobila en aquera actitud. E deishant anar un sorriscle de terror, tornèc a quèir estavanit. E era princessa, qu'Allà auie dotat de sagacitat, comprenec alavetz qu'era que i auie ath sòn dauant en aquera actitud de menaça imponenta, non ère ua auta qu'era espaventosa diablesa Fattumah, de Eth Caire, prumèra esposa de Maruf ena epòca qu'eth ère sabater. E sense voler expausar a Maruf as probables malahètes d'aquera calamitosa, hereguèc er anèth e li balhèc ua naua orde ar efrit dera cornalina. E còp sec siguec arrossegada e amiada entath jardin era diablesa. E quedèc estacada damb ua enòrma cadia de hèr, a un garrofèr enòrme, coma s'estaquen as ossi sense adondar. E aquiu la deishèren enquia que cambièsse de caractèr o se morisse. E aquerò ei çò que tanh ada era.

Per çò de Maruf e era sua esposa era princessa, a compdar d'alavetz viueren entre delícies perfèctes, pendent ans e ans, enquiara arribada dera Separadora d'enemics, era Destructora dera felicitat, era Constructora de hòsses, era Mòrt inevitabla. Glòria ath

solet Viuent, qu'era sua existéncia ei mès enlà dera vida e dera mòrt, en domèni dera eternitat.

Dempús Schahrazada, sense veder-se fatigada aquera net, e en veir qu'eth rei Schahriar ère prèst a escotar-la, comencèc era istòria següenta, qu'ei era deth joen ric que guardèc pes **Lucanes deth saber e dera istòria**.

Es Lucanes deth saber e dera istòria

Era didec:

Conden qu'ena ciutat de El-Iskandaria i auie un joen que, quan moric eth sòn pair, entrèc en possession de riqueses immenses e de grani bens, autant en tèrres d'adaiguatge coma en edificis solidament bastidi. E aqueth joen, neishut jos era benediccion, ère dotat d'un esperit inclinat entara via dera rectitud. E coma que non ignoraue es precèptes deth Libre Sant, que prescriuen era aumòina e recomanen era generositat, trantalhaue sus era manèra milhor de hèr eth ben. E ena sua perplexitat, se decidic a consultar sus er ahèr a un venerable jeique, amic deth sòn defuntat pair. E lo metec ath pas des sòns escrupuls e trantalhaments. E li demanèc conselh. E eth jeique reflexionèc pendent ua ora de temps. Dempús, lheuant eth cap, li didec: "Ò hilh d'Abderrahman! Te cau saber que distribuir a mans plies er aur e era plata as que n'an de besonh, ei, sense cap tipe de dobte, ua accion des mès meritòries dauant deth Plan Naut. Mès tau accion, ò hilh mèn! ei a man de quinsevolh ric. E non cau auer ua vertut massa grana entà balhar çò qu'ei sobrèr. Mès que i a ua generositat perhumada de ua auta manèra e agradiua tanben ath Patron des creatures, e ei, ò hilh mèn! era generositat der esperit. Pr'amor qu'aqueth que pòt semiar es beneficis der esperit enes èssers desaprovedidi de saber ei eth mès meritós. E entà semiar beneficis d'aguesta sòrta, cau auer un esperit plan cultivat. E entà auer un esperit atau, solet auem un miei enes nòstes mans: era lectura de çò qu'ei escrit pera gent mès culta e meditar sus aqueri escrits. Per tant, ò hilh deth mèn amic Abderrahman! cultiva et tòn esperit e sigues generós per çò que hè ar esperit. E aguest ei eth mèn conselh, *uassalam!"*

E eth joen ric auie volut demanar ath jeique explicacions complementàries. Mès eth jeique ja non auie arren mès entà díder. Atau, donc, eth joen se retirèc damb aqueth conselh, plan decidit a meter-lo en practica, e en tot deishar-se amiar dera sua inspiracion cuelhec eth camin deth mercat des libretèrs. E amassèc as mercadèrs de libres, quauqu'un des quaus auie libres procedents deth palai des libres qu'es *rums* cristians auien usclat quan entrèc Amru ben El-Ass en El-Iskandaria. E les ordenèc que transportèssen entara sua casa guairi libres de valor auessen. E les paguèc generosament, sense regategi ne trantalhaments. Mès que non se limitèc solet ad aguestes crompes. Envièc emisaris entà Eth Caire, Damasc, Bagdad, Persia, Mahgreb, India e enquia e tot enes païsi des *rums*, entà que crompèssen es libres mès reputadi en aguesti diuèrsi parçans, damb er encargue de non discutir eth prètz dera crompa. E ath cap de cèrt temps, tornèren uns darrèr des auti es emisaris, damb hardèus cargadi de manuscrits preciosi. E eth joen hec qu'ac metessen tot en orde enes armaris d'ua

magnifica copòla qu'auie ordenat bastir entad aquerò, e que, en frontispici dera sua entrada principau, i auie escrites en granes letres d'aur aguests simples paraules: "Copòla deth Libre."

E hèt aquerò, eth joen se metec mans ara òbra…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setanta dusau net

Era didec:

… E hèt aquerò, eth joen se metec mans ara òbra. E se tenguec a liéger damb metòde, tranquillitat e meditacion es libres dera sua meravilhosa copòla. E coma auie neishut jos era benediccion, e es sòns passi èren mercadi pera capitada e pera felicitat, retenguie ena sua erosa memòria tot çò que liegie e anotaue. Atau, donc, en pòc de temps, arribèc ath limit extrèm dera instrucción e deth saber, e eth sòn esperit s'enriquic damb dons mès abondosi qu'es que l'auien arribat en eréncia. E alavetz pensèc damb sen en hèr qu'aqueri que l'enrodauen se'n profitèssen des dons qu'eth ère possessor. E entad aquerò, balhèc un gran hestau ena copòla deth libre, ath quau convidèc a toti es sòns amics, familiars, parents proxims e luenhants, esclaus, e enquia e tot palafrenèrs, praubi e mendicants presents normaument en sòn lumedan. E quan mingèren e beueren balhèren gràcies a Retribuidor, en tot quilhar-se eth joen ric ath miei deth cercle atentiu des sòns convidadi, e les didec: "Ò òstes mèns!, aguesta net, en sòrta de cantaires e de musics, que sigue era intelligéncia qui presidisque era nòsta assemblada! Pr'amor qu'a dit eth sabent: "Parla e trè deth tòn esperit tot aquerò que sàpies, entà que d'aquerò se neurisque era audida deth qu'escote. Pr'amor que tot aqueth qu'obtengue sciéncia, obtie un ben immens. E eth Retribuidor autrege era sabença ad aqueth que la vò, e er engenh se creèc per orde sua; mès, entre es hilhs des òmes, sonque un petit nombre ei en possession de dons espirituaus. Plan per aquerò didec Allà eth Plan Naut per boca deth sòn Profèta benedit (damb eth era pregària e era patz): "Ò credents! autrejatz aumòines damb es causes melhores qu'auetz recebut, pr'amor que non artenheratz era perfeccion enquia que hescatz aumòines damb aqueri que mès estimatz. Mès non les hescatz per ostentacion, pr'amor qu'alavetz semblaríetz aguesti ticolets rocòsi caperadi a penes per un shinhau de tèrra: se què un deluvi sus aguesti ticolets non deisharà qu'ua ròca pelada. Òmes atau non ne treiràn cap profit des sues òbres. Mès aqueri que se mòstren generosi, pera sua fermetat d'anma se retiren a un jardin plantat en un ribàs qu'adaiguèren es ploges abondoses deth cèu e qu'es sòns fruts aueren dobla mida de çò normau. Se non queiguesse en eth era ploja, queirie era rosada. E entraràn enes jardins der Eden."

Qu'ei per aquerò, ò òstes mèns! que vos è congregat aguesta net. Pr'amor que, en non volèr, coma er aganit, sauvar entà jo solet es fruts dera sciéncia, desiri que les tastetz damb jo entà marchar amassa peth camin dera intelligéncia."

E higec:

“Passegem, donc, es nòstes guardades pes lucanes deth Saber e dera Istòria, e des d’aciu assistim ara desfilada dera seguida meravihosa des figures ancianes, pr’amor de que, ath sòn pas, s’aclarisque eth nòste esperit, e se file, illuminat, entara perfeccion.! Amin!”

E toti es convidadi deth joen ric se heren a vier es mans en ròstre, contestant,: “Amin!”

Alavetz se seiguec eth ath miei deth sòn auditòri silenciós, e didec: “Ò amics mèns” Non sai començar milhor era distribucion des causes admirables, qu’en tot hèr beneficiar-se d’eres ath vòste enteniment damb eth relat de quauqui traits dera vida des nòsti pairs arabs dera gentilitat, es vertadèrs arabs des arenes qu’es sòns meravilhosi poètes non sabien liéger ne escríuer, enes quaus era inspiracion ère un don veement, e que sense tinta ne pluma ne censors formèren aguesta lengua nòsta araba, era lengua per excelléncia, aquera que s’a servit eth Plan Naut, damb preferéncia a totes es autes, entà dictar es sues Paraules ath sòn Enviat. Amin!”

E en auer contestat de nauèth es convidadi: “Amin!”, didec: “Vaquí, donc, ua istòria entre mil, d’aqueri tempsi eroïcs de gentilitat:

Eth poèta Doreid, eth sòn caractèr generós e eth sòn amor pera celèbra poetessa Tumadir de Khansa

“Conden qu’un dia eth poèta Doreid, hilh de Simmah, jeique de tribú des Bani-Jucham, que viuie ena epòca dera gentilitat e ère tan valent cavalièr coma famòs poèta, e patron de nombroses botigues e de boni peisheus, partic en ràzia contra era tribú rivau de Bani-Firàs, qu’eth sòn jeique ère Rabiah, eth guerrèr mès intrepid deth desèrt.

E Doreid anaue ath cap d’ua tropa de cavalièrs escuelhudi entre es milhors dera tribú. E en arribar en ua val deth territòri enemic des Bani-Firàs, aubirèc ena luenhor, en extrèm opausat dera val, un òme a pè qu’amiaue a ua hemna montada en un camelh. E dempús d’examinar un moment eth convòi, Doreid s’acarèc damb un des sòns cavalièrs e li didec: “Lança ath tòn shivau en direccion ad aguest òme!”

E partic eth cavalièr, e quan arribèc en lòc que ja se podie hèr enténer, li cridèc ar òme: “Dèisha anar era presa, dèisha anar ad aguesta hemna e sauva era tua vida!” E li didec tres còps era sua intimidacion. Mès er òme lo deishèc apressar-se; dempús, tranquil, sense pressar eth pas, autregèc eth ramau deth camelh ad aquera qu’eth amiaue, e damb votz tranquilla entonèc aguest cant:

Ò senhora, camina ath pas erós d’ua hemna qu’eth sòn còr jamès a bategat damb temor, e qu’era sua gropa prominenta s’a arredonit ena seguretat!

E sigues testimòni dera acuelhuda qu’ad aguest cavalièr li va a hèr eth Firacida, que jamès coneishec era vergonha de virar era esquia ar enemic!

Vaquí ua mòstra des mèns còps!

Ara seguida, ataquèc ath cavalièr de Doreid, lo desmontèc damb un còp de lança, e de seguit l’estirèc mòrt en povàs deth solèr. Dempús cuelhec eth shivau, sense patron, e en

aufrir-lo coma omenatge ara sua dauna, sautèc ena sera en un bot, e seguic caminant coma abans, sense mès prèssa ne mès emocion…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setanta tresau net

Era didec:

… sense mès prèssa ne mès emocion.

Per çò de Doreid, coma que non vedec reaparéisher ath sòn messatgèr, envièc a un aute cavalièr. E aguest, en trapar sense vida en camin ath sòn companh, acacèc ath viatjaire e li didec des de luenh era madeisha intimidacion que l'auie dirigit eth prumèr agressor. Mès er òme non ne hec cabau. E eth cavalièr de Doreid correc ath sòn darrèr, damb era lança prèsta. Mès er òme, sense espaurir-se, autregèc de nauèth ara sua dauna eth ramau deth camelh, e ataquèc de pic ath cavalièr, en tot dirigir-li aguesti vèrsi:

Vaquí que què sus tu era fatalitat de caishòles de hèr! Ò descendent dera infàmia, que te botes en camin dera hemna liura e inviolabla!

Entre era e tu que i è eth tòn senhor Rabiah, qu'era sua lei, entà un enemic, ei eth hèr dera sua lança, ua lança que l'aubedís perfèctament!

E queiguec eth cavalièr, damb eth hitge trauessat, engarrapant era tèrra damb es sues ungles. E d'ua gorjada se beuec era mòrt. E eth vencedor seguic eth sòn camin sense pressar-se.

E Doreid, ar arràs dera impaciéncia e inquiet pera sòrt des sòns dus cavalièrs, manèc a un tresau òme damb era madeisha consigna. E er explorador arribèc en lòc sabut e trapèc as sòns dus companhs estiradi sense vida en solèr. E mès enlà aubirèc ar estrangèr, que caminaue tranquillament, amiant damb ua man eth camelh dera dauna e arrossegant guiterosament era lança. E li didec: "Dèisha era presa, ò gosset des tribús!" Mès er òme, sense virar-se entath sòn agressor, didec ara sua dauna: "Fila-te, amiga mia! entàs tendes nòstes mès pròches." Dempús s'acarèc ath sòn adversari, e li didec aguesti vèrsi:

Non vederes, ò cap sense uelhs! com se debaten ena sua sang es tòns frairs? E non sentes passar ja peth tòn ròstre era bohada dera mair des voltors?

Qué te cres que vas a recéber deth cavalièr de cara arroncilhada, senon eth present d'ua supèrba lançada que te vestirà es arnelhs damb un vestit de sang beròi, color nere de corbàs?

E parlant atau, afustèc ath cavalièr de Doreid, e ena prumèra escometuda lo hec quèir, damb eth pièch trauessat de costat a costat. Mès ath madeish temps se li trinquèc era lança damb era violéncia deth còp. E Rabiah, pr'amor qu'ère eth madeish, aqueth cavalièr des congòsti e des torrents, coma que sabie qu'ère apròp dera sua tribú, non volec baishar a recuélher era lança deth sòn enemic. E seguic eth sòn camin, sense amiar coma arma qu'era asta trincada dera sua lança.

Mès Doreid, mentretant, estonat de non veir tornar a cap des sòns cavalièrs, gessec eth madeish a cercar-les. E trapèc es còssi sense vida des sòns companhs. E de ressabuda, vedec aparèisher, en tot enrodar un ticolet, ath pròpri Rabiah, eth sòn enemic, damb aquera arma ridicula. E dera sua part, Rabiah arreconeishec a Doreid, eth sòn adversari, e se n'empenaïc ar arràs dera imprudéncia qu'auie cometut en non agarrar era lança deth sòn darrèr adversari. Ça que la, demorèc a Doreid quilhat ena sua sera e agarrant damb era man era asta trincada dera sua lança.

E d'un còp de uelh comprenec Doreid er estat d'inferioritat de Rabiah, e era granesa dera sua anma l'ahisquèc a dirigir aguestes paraules ar eròi Firacida: "Ò pair des cavalièrs des Bani-Firàs!, a òmes coma tu non se les aucís, cèrtament. Ça que la, era mia gent, que baten eth país, voleràn resvenjar en tu era mòrt des sòns frairs, e coma qu'ès desarmat, solet e tan joen, cuelh era mia lança. Per çò que hè a jo, entorni entà treir-les deth cap era idia d'acaçar-te."

E Doreid tornèc at galaup ath costat dera sua gent, e les didec: "Eth cavalièr a sabut deféner ara sua dauna. Pr'amor qu'a aucit as nòsti tres companhs e, ath delà, m'a agarrat era lança. De vertat qu'ei un gran campion que non mos cau pensar en atacar-lo."

E virèren es brides e tornèren toti, sense ràzia, entara sua tribú.

E passèren es ans. E Rabiah moric, coma morissen es cavalièrs irreprochables, en un encontre sagnós damb es dera tribú de Doreid. E entà resvenjar-lo, ua tropa de Firacides partic en ua naua ràzia contra es Bani-Jucham. E queigueren per suspresa de nets sus eth campament, e auciren as qu'auciren, e heren molti presoèrs, e se heren a vier un butin considerable en hemnes e bens. E en nombre des captius i auie eth madeish Doreid, jeique des Juchamides.

E quan arribèren ena tribú des vencedors, Doreid, qu'auie auut suenh d'amagar eth sòn nòm e eth sòn reng, siguec botat, coma toti es auti captius, jos ua garda sevèra. Mès, impressionades pera sua bona cara, es hemnes Firacides passauen e tornauen a passar trionfadores per dauant d'eth, damb mina provocativa. E còp sec exclamèc ua d'eres: "Pera mòrt nera! vai ua endonviada qu'auetz auut, hilhs de Firàs! Sabetz se qui ei aguest?" E acodiren es auti, e lo guardèren e contestèren: "Aguest ei un des qu'an amendrit es nòstes files!" E didec era hemna: "Plan que òc! Coma qu'ei un valent! Precisament ei eth que l'autregèc era sua lança a Rabiah eth dia que lo trapèc ena val!" E lancèc era sua tunica, en senhau de proteccion, sus eth presoèr, dident: "Hilhs de Firàs, cuelhi ad aguest captiu jos era mia proteccion." E s'amolonèc un gran nombre de gent, e preguntèren eth sòn nòm ath captiu, que contestèc: "Que sò Doreid ben Simmah. Mès, se qui ès tu, ò senhora?"

Era contestèc: "Que sò Raita, hilha de Gisl El-Tian, aquera qu'eth sòn camelh amiaue Rabiah. E Rabiah ère eth mèn marit."

Dempús se presentèc en totes es tendes dera tribú, e se dirigic as guerrèrs en aguest lenguatge: "Hilhs de Firàs, rebrembatz era generositat deth hilh de Simmah quan balhèc a Ramiah era sua lança de mange long e beròi. Que se hèsque ben per ben, e que recuelhe cada un eth frut des sues òbres. Qu'era boca des òmes non s'aumplisque de

mesprètz en condar era vòsta conducta damb Doreid. Trincatz es sues ligadures, e pagant era indemnizacion, treiguetz-lo des mans d'aqueth que l'a hèt captiu. Se non ac hètz atau vos meteratz dauant de vosati un acte d'opròbi, qu'enquiath dia dera vòsta mòrt vos empenaïratz."

E en entener-la, es Firacides recuelheren bens entà indemnizar a Muharrik, qu'auie hèt presoèr a Doreid. E Raita li balhèc a Doreid, quan lo meteren en libertat, es armes deth sòn defuntat espós. E Doreid entornèc ena sua tribú, e bric mès hec era guèrra contra es Bani-Firàs.

E se passèren mès ans. E Doreid, ja vielh, encara que tostemp dotat d'ua anma beròia de pòèta, passèc un dia a pòca distància deth campament dera tribú des Bani-Solaim. E en aqueth temps viuie en aquera tribú era Solamida Tumadir, hilha d'Amr, coneishuda en tota Arabia peth fausnòm de El-Khansa, e admirada peth sòn meravilhós talent poetic.

E en moment que Doreid passaue pera sua tribú, era beròia Solamida ère ocupada en adobar ua pèth de camelha deth sòn pair. E coma qu'eth lòc ère retirat, hège molta calor e no passaue arrés per aquiu, Tumadir s'auie trèt era ròba, e trabalhaue lèu totafèt nuda. E Doreid, amagat, l'observaue e l'examinaue sense qu'era ac sospechèsse. E meravilhat pera sua beresa, improvisèc es versi següents:

Anatz, ò amics mèns! a saludar ara beròia Solamida Tumadir, e saludatz de nauèth ara mia polida gasèla de nòbla origina!

Jamès enes nòstes tribús, s'a vist de cara o d'esquia, tan desrabadora adobadora de pèths!

Ròstre desrabador, deth mès admirable modelatge, beròi coma eth front des nòstes estatues d'aur; ròstre qu'orne era riquesa d'ua cabeladura semblabla ara coa ludenta des sementaus de nauta noblesa!

Opulenta, rica cabeladura! Abandonada ada era madeisha negligentament, flote en longues cadies miralhejantes; pientada e apraiada, coma beròis arradims lustradi per ua ploja fina!

Dues celhes de doça curbadura, dues linhes impecables traçades pera pluma d'un sabent, supèrbes corones dessús de dus grani uelhs d'antilòp!

Caròles doçament modelades que les alugue ua leugèra porpra, auròra apareishuda en un camp blanc coma ua pèrla!

Ua boca que hè florir era gràcia, hònt de suavitat, sus dents d'estries imperceptibles, pèrles pures, petals de gensemin umidi de mèu perhumada!

Un còth blanc coma era plata ena tuta; ondulant, quilhat sus un pièch comparable as pièchs magnifics des nòstes estatues d'evòri!

Dus braci plei de carn fèrma, deliciosi de fòrça; dus avantbraci qu'en eri s'endónvie eth uas, qu'en eri non se tòquen es venes; falanges e dits que rogirien d'enveja as datils enes rames!

Un vrente luxuriant, e plecs delicadi e proxims, com eth papèr plegat en plecs petits, e plaçadi ar entorn deth melic, caisheta d'evòri a on se sauven es perhums!

Era esquia! be n'ei de graciós eth soquèr d'aquesta esquia qu'acabe en ua cintura tan estirada, ò plan! tan fragila, qu'a calut tot eth poder dera divinitat entà mantier estacada ada eth aguesta gropa tan considerabla!

Vaquí! magnifica gojata! ara quau, quan se lhèue, l'obliguen a sèir-se es sues pesades anques, e quan se sè, era sua gropa opulenta rebote e l'obligue a botar-se de pès! Ò! quini dus mons tan encantadors e tan arenosi!

E a londeman, eth nòble Doreid, acompanhat des notables dera sua tribú, venguec, damb ua grana acompanhada, ara cèrca deth pair de Tumadir, e li preguèc que se la balhèsse en matrimòni. E eth vielh Amr, sense hèr-li demorar era sua responsa, didec ath cavalièr poèta: "Estimat mèn Doreid, que non se refusen es proposicions d'un òme tan generós coma tu; non se refusen es desirs de patron tan aunèst coma tu; non se li pique ath morret a un sementau coma tu. Mès me cau dider-te qu'era mia hilha Tumadir a en sòn cap cèrtes idies, cèrtes manères de veir es causes…

En aguest moment dera sua narracion, Schaharazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setanta quatau net

Era didec:

"…non se li pique ath morret a un sementau coma tu. Mès me cau dider-te qu'era mia hilha Tumadir a en sòn cap cèrtes idies, cèrtes manères de veir es causes… E se tracte de manères de veir que generaument non an es autes hemnes. E jo tostemp la dèishi obrar coma volgue, pr'amor qu'era mia Khansa non ei coma es autes hemnes. Vau, donc, a parlar-li de tu çò mès elogiosament possible, t'ac prometi; mès non sai era sua decision, que la dèishi ara sua volontat."

E Doreid li balhèc es gràcies per aquerò qu'anaue a hèr; e Amr entrèc en quarto dera sua hilha, e li didec: "Khansa, un valerós cavalièr, un nòble personatge, cap des Bani-Jucham, òme venerat pera sua edat e peth sòn eroïsme, Doreid, plan, eth nòble Doreid, hilh de Simmah, que d'eth coneishes òdes guerrères e beròis vèrsi, a vengut ena mia tenda pr'amor de demanar-te en matrimòni. Se tracte, hilha mia, d'ua aliança que mos aunore. Ath delà d'aquerò, non voi influir ena tua decision,"

E Tumadir contestèc: "Pair mèn, dèisha-me quauqui dies de tèrme entà que, abans de contestar, posca consultar damb jo madeisha."

E eth pair de Tumadir tornèc dauant de Doreid, e li didec: "Era mia hiha Khansa desire demorar, un shinhau, abans de cuélher ua decision. Demori, ça que la, qu'acceptarà era tua aliança. Torna, donc, en uns dies." E Doreid contestèc: "D'acòrd, ò pair des eròis!" E se retirèc ena tenda qu'ère ara sua disposicion.

E vaquí que, quan s'aluenhèc Doreid, era beròia Solamida ordenèc que li seguisse es passi ua des sues sirventes, en tot dider-li: "Vè-te'n a vigilar a Doreid, e seguis-lo quan

se separe des tendes entà hèr es sòns besonhs. E guarda ben eth rajòu, e tacha es uelhs ena fòrça que tier e ena tralha que dèishe ena arena. E damb aquerò saberam se se trape encara damb fòrça virila."

E era sirventa aubedic. E siguec tan diligenta, qu'ath cap de quauqui instants ère ja de tornada ath costat dera sua patrona, e li didec aguestes simples paraules: "Òme inservible."

Quan expirèc eth tèrme autrejat per Tumadir, Doreid tornèc ena tenda d'Amr entà saber era responsa. E Amr lo deishèc ena part dera tenda reservada as òmes, e entrèc ena cramba dera sua hilha, e li didec: "Eth nòste òste demore era tua decision, Khansa mia, e aquerò qu'ages decidit." E era contestèc: "Qu'ac è consultat damb jo madeisha, e è decidit non gésser dera mia tribú. Pr'amor que non desiri renonciar a junher-me damb quauqui des mèns cosins, joeni beròis, coma beròies e longues lances, per maridar-me damb un Juchamida vielh coma Doreid, damb eth còs agotat, que d'un dia ar aute autrejarà era sua anma. Per aunor des nòsti guerrèrs! m'estimi mès envielhir vèrge qu'èster era hemna d'un vielh gelat."

E Doreid, qu'ère ena tenda, en costat des òmes, entenec era mespredosa responsa e s'impressionèc crudèument. E per orgulh, non deishèc veir es sòns sentiments, e dident-se adiu deth pair dera beròia Solamida, partic camin dera sua tribú.

Mès se resvengèc dera crudèu damb era satira següenta:

Declares, estimada mia, que Doreid ei vielh, massa vielh! Dilhèu t'auie dit eth qu'auie neishut ager?

Desires auer coma marit, ò Khansa!, e de vertat que hès ben, a un jaian de cames faissugues que, pera net, sàpie manobrar enes hiems des vegades!

Òc; qu'es nòstes divinitats, hilha mia, te preserven de marits coma jo! Pr'amor que jo sò e hèsqui ua auta causa!

Qu'ei sabut, plan, se qui sò, e que s'era mia man ei fòrta, ei entà prètzhèts mès seriosi!

Qu'ei sabut pertot, qu'enes granes crisis, ne m'estaque era lentor ne me desrabe era precipitacion, e qu'en totes es ocasions è prudéncia e sen!

Qu'ei sabut, qu'ena mia tribú, per respècte a jo, arrés pregunte ar òste que lòtge as mèns protegits, jamès se les inquiète enes sues nets!

Qu'ei sabut, fin finau, qu'enes mesi famelics de sequèra, quan es madeishes hilhuquères s'en desbremben des sues popadores, es mies tendes son ar arràs de minjar e era mia casa trè bualhs!

Sauva-te, donc, de cuélher un marit coma jo e de hèr hilhs coma jo!

Tu, ò Khansa! desires auer per marit, e de vertat que hès ben, un jaian de cames faissugues que, pera net, sàpie manobrar enes hiems des vegades!

Pr'amor que declares, estimada mia, que Doreid ei vielh, massa vielh! Dilhèu t'auie dit eth qu'auie neishut ager?

Quan s'espargeren aguesti versi pes tribús, de pertot conselheren a Tumadir qu'acceptèsse coma marit ad aqueth Doreid de man generosa, de fantasia sense pairèr. Mès era non cambièc era sua decision.

Se passèc, mentretant, qu'en un encontre sagnós damb era tribú enemiga des Murrides, un frair de Tumadir, eth valerós cavalièr Moawiah, peric a mans de Haschem, cap de Murrides e pair dera beròia Asma, qu'en ua auta ocasión auie ofensat aqueth madeish Moawiah. E precisament aquera mòrt deth sòn frair la deplorèc Tumadir en cant funèbre, qu'era sua melodia se cantaue damb eth compàs deth prumèr bordon e ena tonica deth quatau dit anular:

Ploratz, uelhs mèns; vessatz lèrmes inagotables! Ai! era que vèsse aguestes lèrmes plore a un frair qu'a perdut! En avier, entre era e eth, i aurà eth vel que non se hè córrer, era tèrra recenta dera hòssa!

Ò frair mèn! partires pera sèquia que dera sua aigua tastaràn toti eth sòn amarum! Partires pur aquiu,dident: "Que vau mès morir: era vida non ei qu'un vòl d'abelhards sus era punta d'ua lança!"

Eth mèn còr rebrembe, ò hilh deth mèn pair e dera mia mair! e m'aclapi coma era èrba en ostiu! Que m'embarri ena consternacion!

S'a mòrt aqueth qu'ère er escut des nòstes tribús e empara dera nòsta casa; qu'a partit entà ua calamitat! S'a mòrt aqueth qu'ère halha e modèu des òmes mès valents; eth qu'ère entada eri coma es hoguères alugades, coma es cims des montanhes!

S'a mòrt aqueth que montaue ègües precioses; enludernat damb es sues vestidures! Er eròi de long tahalí, qu'ère rei des nòstes tribús, quan encara ère imberbe, eth joen plen de valor e de beresa!

Eth mèn frair, eth des mans generoses, era pròpria man dera generositat! Ja non existís! Qu'ei ena hòssa, hereda, embarrat jos era ròca e era pèira!

Didetz-li ara sua ègua Alwa era de pièch admirable: "Plora, gemega pes corses vagabondes; que ja non te cauvaucarà eth tòn patron!"

Ò hilh d'Amr! Era glòria galopaue ath tòn costat quan en tarrabastalh dera batalha se quilhaue enquias cueishes era tua longa malha d'armes!

Quan era ahlama dera guèrra hège qu'es òmes se herissen còs a còs, e es tòns frairs e tu, passàuetz, shivau contra shivau, coma vampirs e voltors montadi per dimònis! Cèrtament mespredàuetz era vida enes dies de combat, quan mespredar era vida ei mès gran e digne de rebrembe!

Guairi còps te precipitères contra eth revolum quilhat de cascos de hèr e bastards de dobles malhes impassible ath miei d'orrors ombrius damb es senhaus bituminosi dera tormenta!

Fòrt e lançat, coma un pau de Rudaina, ludies en tota era tua joenessa, damb era tua cintura semblabla a un braçalet d'aur! Quan ath tòn entorn, ath miei deth desorde des batalhes, era mòrt arrossègue ena sang es plecs deth tòn mantèl!

Guairi shivaus precipitères sus es esquadrons enemics, ò frair mèn! mentre era ròia compressora des batalhes rodaue terriblament sus es mès valents d'ambdús camps!

Tu lançaues alavetz era òrla dera tua ludenta malha sus eth tòn shivau, ath quau li sautauen es entralhes e li sonauen enes anques!

Tu encoratjaues es lances, en tot ahiscar-les a confóner es sòns relampits, quan anauen a en-honsar-se enquiath hons des arnelhs enes entralhes des guerrèrs!

Tu ères eth tigre encoratjat que se lance ena luta ath miei dera tormenta, armat damb es dobles armes des sòns dents e des sues ungles!

Guaires captives, desolades e eroses as amiat dauant tòn, coma ramats de beròis antilòps, ahiscadi pes prumères gotes de ploja! Guaires beròies e blanques hemnes sauvères peth maitin, ara ora dera luta, quan vagauen damb eth vel en desorde, alhocardides d'orror e d'espant!

Guairi malastres mos evitères, malastres qu'eth sòn aspècte terrible o relat aurie hèt abortar a ua hemna prenhada! Guaires mairs s'aurien quedat sense hilhs s'eth tòn sabre non auesse estat aquiu!

E tanben, ò frair mèn! guairi ritmes de combat cantères sense esfórç en rambalh, penetrants coma eth hèr dera lança, e que viueràn entà tostemp entre nosati!

A! mòrt eth generós hilh d'Amr, que s'amorten es esteles, qu'anule eth solei e es sòns arrais! Eth qu'ère eth nòste solei e era nòsta estela!

Ara que ja non existisses, ò frair mèn! qui recuelherà ar estrangèr quan deth Nòrd lugubre bohen es vents sibilants que sonen enes ressons?

Ai! Ad aqueth que vos alimentaue damb es sòns ramats, ò viatjaire! e vos protegie damb es sues armes, lo botèretz e lo deishèretzs en povàs a on cavèretz era sua hòssa, lo deishèretz en ua casa orribla, ath miei d'estaques botades en hilèra! E se lancèren sus eth, ramatges ombriuus de salamah!

Entre es hòsses des nòsti ancessors, que sus eres ja hè temps que passen es ans e es dies!

Ò frair mèn, hilh deth mès beròi des Solamides! quin dolor tant usclant ei entà jo era tua pèrta, qu'amòrte era mia decision e eth men valor!

Era camelha que, privada deth sòn nauèth neishut, li hè torns ath simulacre que li simulen entà enganhar era sua trendesa, deishant anar quèishes e crits d'angonia que va e ven, ansiosa pertot; que ja non brosten enes peisheus quan se desvelhe eth sòn rebrembe; que ja non a mès que gemiments e sauts terribles, non balhe mès qu'ua febla imatge deth dolor que m'aclape, ò frair mèn!

Ò! jamès cessaràn es mies lèrmes per tu, jamès s'arturaràn es mèns somics e es mèns accents de dolor! Ploratz, uelhs mèns! Vessatz lèrmes inagotables!

E precisament damb motiu d'aguest poèma, eth poèta Nabiha El-Dhobiani e es auti poètes amassadi ena hèira màger de Okaz entara recitacion annau des sues poesies

dauant de totes es tribús d'Arabia, sigueren interrogadi sus es merits de Tumadir El-Khansa, e contestèren unanimament: "Depasse en poesia as òmes e as genn!"

E Tumadir viuec dempús dera predicacion der Islam benedit en Arabia. E en an ueitau dera èra de Sidna-Mahomed (damb eth era pregària e era patz) anèc damb eth sòn hilh Abbas, qu'alavetz ère cap suprèm des Solamides, a someter-se ath Profèta, e s'ennoblic damb er Islam. E eth Profèta la tractèc damb aunors, e volec entener-la recitar vèrsi encara que non apreciaue as poètes. E la felicitèc pera sua inspiracion poetica e pera sua fama. E, per cèrt, que repetint un vèrs de Tumadir siguec se com deishèc veir que non sentie era mendre prosodia. Pr'amor qu'alterèc era extension d'aqueth vèrs, en tot transportar en aute es sues dues darrères paraules. E eth venerable Abu-Bekr, qu'escotaue aguesta ofensa ara regularitat metrica, volec rectificar era posicion des dues darrères paraules transpassades; mès eth Profèta (damb eth era pregària e era patz) li didec. "Qu'ei parièr!" E Abu-Bekr contestèc: "De vertat, ò Profèta d'Allà! que justifiques complètament aguestes paraules qu'Allà t'a revelat en sòn sant Koran: "Non auem ensenhat ath nòste Profèta era versificacion: que non li cau! Eth Koran, lectura simpla e clara, qu'ei er ensenhament!"

"Mès Allà ei eth mès sabent!"

Dempús didec eth joen as sòns audidors: "Vaquí un aute trait admirable dera vida des nòsti pairs arabs dera gentilitat." E didec:

Eth poèta Find e es sues dues hilhes guerrères Ofairah es Soleis e Hozeilah es Lues

"Mo n'auem arribat a saber qu'eth poèta Find, quan ere centenari e cap dera tribú des Bani-Zimman, rama dera gran tribú des Bekrides, deth tronc prumèr des Rabiah, auie dues hilhes joenes, que se cridauen, era màger, Ofairah es Soleis, e era mendre, Hozeilah es Lues. E en aqueth temps, era tribú sancera des Bekrides ère en guèrra damb es Thaalabides, nombrosi e poderosi. E a maugrat dera sua auançada edat, se considerèc Find digne, per èster eth cavalièr mes famòs dera tribú, de qué es sòns companhs l'envièssen ath cap de setanta cavalièrs, coma tot contingent, damb er in d'amassar-se ara expedicion generau des Bekrides. E es sues hilhes, es dues joenes, èren entre es setanta. E eth missatgèr que venguec a anonciar ara assemblada des Bekrides era arribada deth contingent de guèrra des Bani-Zimman, didec ad aqueri que l'enviauen: "Era nòsta tribú vos mane un contingent de mil guerrèrs, mès setanta cavalièrs."

Damb aquerò volie díder que Find, eth solet, valie autant coma ua armada de mil òmes.

Dempús, quan sigueren amassadi toti es contingents des tribús Bekrides, se desvolopèc era guèrra coma un uracan. E siguec alavetz quan se hec aquera batalha, celèbra en totes es memòries, que se cridèc era Jornada dera tala des flòtes, per çò dera enòrma umiliacion que les heren patir es bekrides vencedors as sòns presoèrs, en tot talhar-les es flòtes abans d'amiar-les, liuri, a mostrar era sua derrota as sòns frairs des tendes thaalabides. E en aquera batalha memorabla siguec precisament a on s'acreditèren entà tostemp es dues hilhes de Find, coquines, impetuoses, eroïnes dera jornada…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setanta cincau net

Era didec:

… E en aquera batalha memorabla siguec precisament a on s'acreditèren entà tostemp es dues hilhes de Find, coquines, impetuoses, eroïnes dera jornada. Pr'amor qu'en çò mès auançat deth combat, e quan semblaue incèrt er exit, es dues joenes sautèren còp sec en solèr des des sòns shivaus, se despolhèren e en un virament de uelhs, lançant luenh vestits e malhes, se precipitèren, damb es braci entà dauant, ua entath miei dera ala dreta dera armada bekrida, e era auta entath miei dera ala quèrra, estrementides e complètament nudes, sauvant solet en cap es sòns ornaments de color verd. E cada ua cridèc damb tota era sua votz ena batalha un cant de guèrra improvisat, que des d'alavetz se cante damb eth ritme ramel pesant e ena tonica dera còrda mieja deth tetracòrdi, mancant eth dusau ritme medit sordament per aff.

Vaquí prumèr eth cant d'Ofairah es Soleis:

Contra er enemic! contra er enemic! contra er enemic!

Alugatz era batalha, hilhs de Bekr e Zimman, ahiscatz era luta!

Es nautades son negades d'esquadrons sauvatges!

Entà dauant, donc! contra er enemic, contra er enemic!

Aunors, aunors ad aqueth qu'aguest maitin se vestisque damb eth mantèl ròi!

Au! guerrèrs nòsti!

Queiguetz sus eri, e vos abraçaram damb tota era fòrça des nòsti braci!

Que se semblen es herides, amples, ara dubertura deth vestit dera hòla furiosa!

E vos premaniram un lhet damb coishins mofles!

Mès, s'arreculatz, hugiram de vosati coma des òmes indignes d'amor!

Entà dauant, donc! Contra er enemic, contra er enemic!

Entà dauant, e aunor as hilhs de Bekr e de Zimman!
Alugatz era batalha, ahiscatz era luta!
Aucitz e viuetz, hilhs dera mia raça! Entà dauant!

E vaquí eth cant de guèrra cantat pera colèra de Hozelilah es Lues entà exaltar er ardor des qu'enrodauen era bandera des Ben-Zimman, ath costat deth sòn pair Find, qu'auie talhat es garrons deth sòn camelh entà èster segur de no arrecular un solet pas:

Coratge, hilhs de Zimman; coratge, nòbles Bekrides;
Heritz, heritz damb es vòstes sabres talhants!

Secoditz sus es sòns caps es mil tedes dera guèrra ròia!

Esgorgem-les, esgorgem-les a toti!
Coratge, desfensors des vòstes hemnes!
Qu'èm es esteles beròies dera estela deth maitin;

Eth musc perhume es nòstes cabeladures, es pèrles mos ornen eth còth!

Esgorjatz-les, esgorjatz-les a toti!
E vos sarraram entre es nòsti braci!
Coratge, coratge, eroïcs cavalièrs de Rabiah!

Ath mès valent de vosati li sacrificarè era mia flor virginau!

Queiguetz sus er enemic! Entath mès valent serà Hozeilah es Lues!

Esgorjatz-les, esgorjatz-les a toti!
Mès as covards que hèsquen repè les mespredaram.

Damb aguest mesprètz des pòts e deth còr qu'acompanhe ath mesprètz!

Heritz, donc, damb es vòsti sabres talhants!
Qu'era sua sang servisque de tapís entàs nòsti pès!

Esgorjatz-les a toti, heritz damb es vòstes sabres talhants!

Esgorjatz-les a toti!

En enténer aguest doble cant de mòrt, ua naua afogadura hec borir er ardor des Bekrides, aumentèc era duresa dera batalha, e era victòria siguec decisiva e definitiva entada eri.

E atau ei coma lutauen es nòsti pairs dera gentilitat. E atau ei coma se comportauen es sues hilhes! Qu'es huecs dera *gehenna* non siguen entada eri massa crudèus!"

Dempús eth joen les didec as sòns audidors exaltadi: "Escotatz ara era **Aventura amorosa dera princessa Fatimah damb eth poèta Murakisch**, que tanben viuien ena epòca dera gentilitat."

E didec:

Aventura amorosa dera princessa Fatimah damb eth poèta Murakisch

"Conden que Neman, rei de Hira, en Irak, auie ua hilha cridada Fatimah, qu'ère tan beròia coma ardenta. Eth rei Neman, que coneishie eth temperament pòc tranquillizador dera joena princessa, auie auut era preocupacion de tier-la embarrada en un palai retirat pr'amor de previer un desaunor sus era raça o ua calamitat. E tanben auie auut suenh, en aunor ara sua hilha e per prudéncia ath madeish temps, de hèr susvelhar dia e net es entorns deth palai per gardes armadi. E arrés mès qu'era puncèla dera princessa auie eth dret a entrar en aqueth asil conservador dera vertut de Fatimah. E per un excès de prudéncia e de maufidança, cada dia, en hèr-se de nets, s'arrossegauen per tèrra

hlaçades de lan ar entorn deth palai, pr'amor d'egalar e alisar era superfícia arenosa deth solèr entà que despareishesse era tralha des pès dera joena que mestraue ara princessa, e tanben entà arreconéisher a londeman s'auie deishat tralhes bèth brigand ara demora d'aventures.

E vaquí qu'era beròia captiva pujaue diuèrsi còps ath dia naut de tot deth sòn claustre forçat, e des d'aquiu guardaue de luenh as caminaires, e alendaue. Un dia, d'aguesta manèra, vedec ara sua puncèla, que se cridaue Ibnar-Ijlan parlant damb un joen de bona portadura. E acabèc en tot saber-se'n per boca dera joena qu'aqueth joen qu'era gojata ère enamorada ère eth celèbre poèta Murakisch e que ja auie era gaudit deth sòn amor molti viatges. E era puncèla, qu'ere de vertat beròia e escarrabilhada, laudèc era cabeladura magnifica e era beresa deth poèta, e d'ua manèra tan exaltada, qu'era arderosa Fatimah desirèc apassionadament veder-lo e gaudir-lo tanben, madeish qu'era sua puncèla. Mès prumèr, damb era sua refinada delicadesa de princessa, volec assegurar-se'n de qué eth beròi poèta ère de bona familha. E damb aquerò precisament daue pròves de saber comportar-se coma ua vertadera araba de naut reng coma ère. E atau se distinguic dera sua puncèla, mens nòbla qu'era, e per tant, mens escrupulosa e mens exigenta.

Entad aquerò, era princessa embarrada exigic ua pròva, decisiva ath sòn compréner. Pr'amor que, quan parlèc damb era joena sus es probabilitats de qué entrèsse eth poèta en castèth, acabèc en tot dider-li: "Escota! quan deman sigue damb tu et joen, presenta-li un curadents de husta aromatica e un encensèr qu'en eth meteràs un shinhau de perhum. E dempús ditz-li que se bote de pès sus eth encensèr enta perhumar-se. Se s'en servís deth curadents sense talhar-lo ne des.hèir un shinhau era punta, se se remís a acceptar-lo, ei un òme vulgar, sense delicadesa. E se se bote sus er encensèr o se lo refuse tanben serà un quinsevolh. E per mès gran poèta que sigue, un òme que non coneish era delicadesa non ei digne de princesses."

Atau, donc, a londeman, quan anèc ara cèrca deth sòn enamorat, non deishec de hèr era joena çò que l'auie dit. Pr'amor que dempús de botar un encensèr alugata th miei dera cramba, e de méter en eth perhum, li didec ath joen: "Aprèssa-te entà perhumar-te!"

Mès eth poèta non se botgèc, e contestèc: "Hè-me a vier eth encensèr ath mèn costat." E era joena ac hec atau; mès eth poèta non botèc er encensèr dejós dera sua ròba, e se contentèc en tot perhumar-se solet era barba e era cabeladura. Dempús, acceptèc eth curadents que li presentaue era sua aimanta, e dempús de talhar-lo e lançar-ne un trocet, hec dera punta un pincèu flexible, e se hereguèc damb eth es dents e se perhumèc es anhiues. E hèt aquerò, arribèc entre eth e era joena çò qu'auie d'arribar.

E quan era petita tornèc en palai vigilat li condèc ara sua impetuosa senhora eth resultat dera pròva. E Fatimah didec de seguit: "Hè-me a vier ad aguest nòble arab! E hè lèu!"

Mès es gardes èren sevèrs e anauen armadi e èren ara demora contunhament. E cada maitin, es endonviaires deth rei Neman, pair dera princessa, venguien en aqueri lòc entà escorcolhar es tralhes des pès ena arena. E tornauen es endonviaires entà dider-li ath sòn

senhor: “Ò rei deth temps! aguest maitin non auem trapat ua auta tralha qu’era dera joena Ibnat Ijlan.”

Mès, se qué hec era maligna puncèla dera princessa entà hèr passar damb era ath poèta sense tradir eth sòn pas? Aciu qu’ac auetz. Era net senhalada pera sua senhora, anèc ara cèrca deth joen, e sense trantalhar, se lo carguèc ena esquia, lo tenguec fòrtament passant pera sua cintura un mantèl que se nudèc era peth dauant, e d’aguesta manera, introdusic, sense perilh de descurbir-se, ath seductor en apartament dera sedusida.

E eth poèta passèc damb era veementa princessa ua net benedida, net de blancor, de doçor e calor. E gessec en hèr dia, dera madeisha manèra qu’auie entrat, ei a díder, ena esquia dera joena.

Mès, qué se passèc peth maitin? Donques qu’es endonviaires deth rei, coma cada maitin, vengueren a examinar es passi senhaladi ena arena. Dempús anèren a dider-li ath rei, pair dera princessa: “Ò senhor nòste! Aguest maitin non auem notat que tralhes des pès de Ignat Ijlan. Mès aguesta joena s’aurà engrassit considerablament en palai pr’amor qu’era impression des sòns pès ena arena ei mès prigonda.”

E eth cas ei qu’es causes seguiren atau pendent bèth temps, en tot estimar-se reciprocament ambdús joeni, transportant ar aimant era puncèla, e parlant de grèish abondós es endonviaires. E non aurie auut cap motiu entà qu’es causes cambièssen, s’eth poèta non auesse destruit damb es sues mans era sua felicitat.

Efectivament, eth beròi Murakisch auie un amic plan estimat, ath quau jamès li refusaue arren. E coma que lo metec ath pas dera sua aventura, aqueth joen desirèc tu per tu èster introdusit dera madeisha manèra dauant dera princessa Fatimah e hèr-se passar per Murakisch en persona gràcies as tenèbres dera net e ara sua retirada en estatura e en manères ath sòn amic. E Murakisch se deishèc véncer pes instàncies deth joen, e li prestèc eth sòn contentiment damb un jurament. E quan arribèc era net, er amic montèc ena esquia dera joena, e siguec introdusit en quarto dera princessa.

E ena escurina comencèc aquerò qu’auie de començar. Mès de seguit, a despièch des tenèbres Fatimah se n’encuedèc dera substitucion, notant molesa a on abans i auie duretat, e tebesa on abans i auie un ardor usclant e praubetat a on abans i auie abondor. E en tot lheuar-se en aquera ora e en aqueth instant, refusèc ar intrús damb un mespredós còp de pè e ordenèc que lo recuelhesse era sua puncèla, que lo transportèc dehòra mejançant eth transportament acostumat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setanta siesau net

Era didec:

… e ordenèc que lo recuelhesse era sua puncèla, que lo transportèc dehòra mejançant eth transportament acostumat.

E des d'alavetz eth poèta siguec despedit pera hilha deth rei, que jamès consentic perdonar-li era sua traïson. E entà deishar anar eth sòn dolor e es sues penes, compausèc eth era *kasidah* següenta:

Adishatz, fraia Bekrida! E que se quede ath tòn costat era felicitat a maugrat dera mia partida!

Ai! abans, aumens, malerós Murakisch, era tua Fatimah encantaue es tues nets e apunhalaue eth tòn còr damb era sua cintura eleganta coma era rama deth neabke damb eth sòn anament cadenciós coma er estruci.

Damb era sua cintura e damb eth sòn anament e damb era sua beresa neta coma era aigua des estanhs.

Damb era sua beresa e damb es sòns polits dents nets, umitejadi de fresca saliua,

que semblaue rosada pura, e damb es sues caròles brunides e lises coma ua capa de plata; e damb es sues mans polides e es sòn braçalets; e damb es ondes neres des sòns peus, era daue encantament as tues nets en tot hèr pataquejar eth tòn còr!

A! qu'arribèc er adiu! E s'a esbugassat tot!

Peth caprici d'un amic, ò generós Murakisch! deishères que s'esbugassèsse tot! Mossega-te es mans de desesperacion e talha damb es tues dents es tòns dètz dits, per tòrt deth caprici d'un amic!

Ai! que s'a esbugassat tot, e non ei un saunei, donques qu'ès desvelhat, e es sauneis son beròies illusions deth que dormís, e t'estan vedadi entà tostemp!

"E eth poèta Murakisch se compde entre aqueri que moriren d'amor."

Dempús didec eth joen as sòns audidors: "Abans d'arribar enes tempsi islamics, escotatz aguesta istòria deth rei des Kindites e dera sua esposa Hind."

E didec:

Era resvenja deth rei Hojjr.

"Se mos a transmetut peth relat des nòsti ancians pairs, qu'eth rei Hojjr, cap des tribús kindites, e pair d'Imrú Ul-Kais, eth poèta mès gran dera gentilitat, ère er òme mès temut entre es arabs per çò dera sua ferocitat e era sua temeritat intrepida. E tan sevèr ère enquia e tot damb es individús dera sua pròpria familha que, eth sòn hilh, eth prince Imrú Ul-Kais, li calèc húger des tendes pairaus, pr'amor de dar via liura ath sòn gèni poetic. Pr'amor qu'eth rei Hojjr consideraue qu'ostentar publicament eth titol de poèta ère entath sòn hilh ua derogacion dera noblesa e dera granesa deth sòn linhatge.

E vaquí que, quan eth Hojjr ère un dia luenh deth sòn territpòri, d'expedicion guerrèra contra era tribú disidenta des Bani-Assad, se passèc qu'es sòns ancians enemics es Kodaides, governadi per Ziad, invadiren de ressabuda en ràzia es sues tèrres, e se heren a vier un butin considerable, enòrmes provisions de datils secs, ua quantitat de shivaus,

de camelhs e de bèsties, e nombroses hemnes e gojates kindites. E entre es captives de Ziad i auie era hemna mes estimada deth rei Hojjr, era beròia Hind, jòia dera tribú.

Atau, donc, quan se'n sabec d'aqueth eveniment, Hojjr hec repè ara prèssa, damb toti es sòns guerrèrs, e se filèc de cap ath lòc a on pensaue trapar-se damb eth sòn enemic Ziad, eth raptor de Hind. E, plan que òc, non se tardèc a arribar a pòca distància deth campament des Kodaides. E envièc a dus espions plan adreits, cridadi Saly e Sadús, entà conéisher eth terren e hèr-se a vier eth màger nombre d'infòrmes sus era tropa de Ziad.

E es dus espions artenheren calar-se en campament sense èster arreconeishudi. E heren precioses observacions sus eth nombre des enemics e sus era disposicion deth campament. E dempús de quauques ores passades en inspeccionà'c tot, er espion Saly li didec ath sòn companh Sadús: "Tot aquerò qu'auem vist me semble pro coma infòrme sus es projèctes de Ziad. E vau a méter ath pas ath rei de tot çò qu'auem vist." Mès Sadús contestèc: "Jo non m'en vau enquia que non aja detalhs encara mès importants e mès precisi." E se quedèc solet en campament des kodaides. E quan barrèc era net, uns òmes de Ziad vengueren a hèr era garda amassa, ena tenda deth sòn cap, e se botèren en grops aquiu e enlà. E cranhent èster descubèrt, Sadús, er espion de Hojjr, li calèc hèr un còp d'audàcia, e li fotec un còp ena espatla a un garda que venguie de sèir-se en solèr, coma es auti, e li didec damb accent imperatiu:"Qui ei eth que se trape en interior dera tenda?" Ad aquerò eth garda responèc: "Qu'ei eth mèn senhor, eth gran Ziad, damb era sua beròia captiva Hind."

Dempús d'aguestes paraules, Sadús, estavanic ath garda e en trapar eth camin liure s'apressèc ara tenda. E vaquí que de seguit entenec parlar laguens dera tenda. E ère era votz deth madeish Zaid, qu'en tot botar-se ath costat dera beròia captiva Zind didec: "Ditz-me, Hind, qué te penses que harie eth tòn marit Hojjr se se'n sabesse qu'en aguest moment sò ath tòn costat, parlant doçament?"

E contestèc Hind: "Pera mòrt! correrie darrèr des tues tralhes coma un lop, e non acabarie era sua corsa enquia arribar enes tendes ròies, usclant, encolerit, impacient de resvenja, deishant anar esgluma pera boca coma un camelh que peth camin mingèsse èrbes amargantes."

En enténer aguestes paraules de Hind, Ziad sentec gelosia, e en tot foter-li un boet ara captiva, li didec: "A! ja te compreni. Que t'agrade Hojjr, aguest herotge animau, l'estimes e vòs umiliar-me." Mès Hind protestèc viuament, dident: "Pes nòsti dius Lat e Ozzat, juri que jamès è detestat a un baron coma detèsti ath mèn marit Hojjr. Mès, donques que me preguntes, per qué è d'anagar-te eth mèn pensament? De vertat que jamès è vist a un òme tan susvelhant e tan circonspècte coma Hojjr, madeish quan dormís que quan ei desvelhat."

E Ziad li preguntèc: "Com ei aquerò? Explica-te." Alavetz didec Hind: "Escota. Quan Hojjr ei jos eth poder deth saunei, a un uelh barrat, mes er aute dubèrt, e era mitat deth sòn èsser ei desvelhat. E aquerò ei tan veridic, qu'ua net entre es nets, mentre dormie eth ath mèn costat e jo velhaua eth sòn saunei, vaquí qu'ua sèrp nera apareishec de pic

jos eth tapís, e anèc de dret contra eth sòn ròstre. E Hojjr, sense deishar de dormir, hec enlà instintivament eth cap. E era sèrp s'esguitlèc entath paumet dubèrt dera man, e Hojjr sarrèc eth punh. Alavetz era sèrp, shordada, se filèc de cap un pè qu'auie estirat. Mès Hojjr, tostemp dormint, dobleguèc era cama e pugèc eth pè. E era sèrp, desorientada, non sabec entà on anar, e decidic arrossegar-se entà ua tassa de lèit que Hojjr me recomanaue qu'auessa plia ath costat deth sòn lhet. E quan arribèc ena tassa, era sèrp s'avalèc voraçament era lèit e dempús la vomeguèc ena tassa.

E en veir aquerò, pensaua jo en tot alegrar-me ath mèn laguens: "Quina sòrt tan inesperada! Quan Hojjr se desvelhe, se beuerà aguesta lèit, ara empodoada, e se morirà de seguit. A! me veirè liura d'aguest lop!" E ath cap de cèrt temps, se desvelhèc Hojjr, damb set e demanant lèit. E cuelhec des mies mans era tassa; mès qu'auec suenh de flairar prumèr eth contengut. E vaquí que li tremolèc era man, e era tassa queiguec e se virèc. E se sauvèc eth. E tot ac hè atau, en quinsevolh circonstància. Qu'ac pense tot, ac previe tot, e jamès ei desprevengut."

E Sadús er espion entenec aguestes paraules; dempús ja non entenec arren de çò que se didien Ziad e Hind, se non ei eth bronit des punets e des alendades. Alavetz se lheuèc silenciosament e se n'anèc. E un còp dehòra deth campament, caminèc ara prèssa, e abans dera auba arribèc ath costat deth sòn senhor Hojjr, ath quau condèc tot çò qu'auie vist e entenut. E acabèc eth sòn relat dident: "Quan les deishè, Ziad auie eth cap apuat enes jolhs de Hind, e jogatejaue damb era sua captiva que li corresponie de bon voler."

En enténer aguestes paraules, Hojjr hec rugir eth sòn pièch damb ua alendada rambalhosa, e en tot botar-se de pès…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setanta setau net

Era didec:

… En enténer aguestes paraules, Hojjr hec rugir eth sòn pièch damb ua alendada rambalhosa, e en tot botar-se de pès, dèc era votz de marcha e d'atac contra eth campament kodaida. E toti es esquadrons kindites se meteren en marcha. E queigueren ara imprevista sus eth campament de Ziad. E auec lòc ua batalha furiosa. E non se tardèren es kodaides de Ziad a èster arrossegadi e botadi en hujuda. E eth sòn campament, cuelhut ar assaut, siguec saquejat e usclat. E s'aucic as que s'aucic, e s'escampilhèc peth vent eth furor de çò que quedaue.

Per çò de Ziad, lo vedec Hojjr entre era multitud quan sajaue d'atirar de nauèth entara luta as que hugien. E cridant e idolant, Hojjr queiguec sus eth coma un audèth rapinaire, l'agarrèc damb un braç quan passaue damb eth sòn shivau, e quilhant-lo en aire, lo tenguec atau un moment suspenut, en tot picar-lo dempús contra eth solèr e li trinquèc es uassi. E li talhèc eth cap e lo pengèc ena coa deth sòn shivau.

E, satisfèta era sua resvenja contra Ziad, se filèc de cap a Zind, que ja l'auie recuperat. E l'estaquèc a dus shivaus e, foetejant-les e hènt-les galaupar destrossèc ara traïdora…….

(**Nòta deth compilador**: A maugrat dera mia frustracion non è pogut arténher era pagina corresponenta as pòqui paragrafs que manquen e as que manquen en començament deth conde següent. Desencusatz-me.)

……

Se suberpause ara sua hame en ua net de hestau; susvelhant, non dormís jamès en nets de perilh; ospitalari, a fixat era sua casa plan près dera plaça pùblica entà recuélher viatjaires. Ò! Be n'ei de gran, beròi e encantador! Qu'a era pèth suau e blanca, coma ua seda de conilh que vos hè gatalhèues deliciosament. E eth perhum deth sòn alend ei er aròma leugèr de *zarnab*. E a maugrat dera sua fòrça e deth sòn poder, jo actui damb eth ath mèn caprici."

Era siesau dauna iemenita, fin finau, arric doçament e didec ath sòn torn: "Ò eth mèn estimat marit Malik Abu-Zar, er excellent Abu-Zar, coneishut en totes es nòstes tribús. Me coneishèc estant jo hilha d'ua familha prauba que viuie damb trebucs e mancances, e me hec a vier ena sua tenda de beròis colors, e m'enriquic es aurelhes damb plendengues precioses, eth pièch damb beròis ornaments, es mans e es cauilhars damb beròies pulsères, e es braci damb robusti rondors. Que m'a aunorat coma esposa, e m'a amiat en ua casa a on ressonen de contunh es alègres cançons des *tirobas*, a on luden es beròies lances *samharianes* de paus drets, a on sense pòsa s'entenen es endilhades des ègües, es brams des camelhes amassades en camps immensi, eth rambalh dera gent que cauishigue e pique eth gran, es crits confonudi de vint vegades. Ath sòn costat, parli ath mèn caprici, e jamès me repotègue ne me censure. Se m'ajaci non me dèishe jamès ena sequera; se m'adormisqui, me dèishe enquia plan mès tard. E a fecondat es mèns costats, e m'a dat un hilh, quin hilh mes admirable! tan petit, qu'era sua boqueta semble er interstici que dèishe uet un petit jonc arrincat deth teishut deth tapís; tan ben educat, que serie pro entath sòn apetís, çò qu'un crabòt peish en ua bocada; tan encantador, que quan camine e se balancege damb tanta gracia enes anèths dera sua petita malha, agarre es còrs e era rason des que lo guarden. E era hilha que m'a dat Abu-Zar ei deliciosa, òc, qu'ei deliciosa era hilha d'Abu-Zar! Qu'ei er orgulh dera tribú. Ei tan grasseta qu'aumplís complètament eth vestit; qu'a un vrente ben format e sense prominéncies; era cintura, delicada e ondulanta jos era mantilha; es anques, riques e desvolopades; eth braç redonet; es uelhs, grani e plan dubèrts; es vistons d'un nere escur; es celhes, fines e graciosament arquejades; eth nas, leugèrament rebussat coma era punta d'un sabre somptuós; era boca, polida e sincèra; era bohada deth sòn alend mès doça qu'era seda e mès embaumada qu'eth musc que mos transpòrte era anma. A! qu'eth ceu me consèrve a Abu-Zar, e ath hilh d'Abu-Zar, e ara hilha d'Abu-Zar! Que les consèrve entara mia trendesa e era mia alegria!"

Quan auec parlat atau era siesau dauna iemenita, balhè es gràcies a totes per auer-me proporcionat eth plaser d'escotar-les, e ath mèn torn, cuelhí era paraula e les didí: "Ò

fraies mies! Allà eth Plan Naut mos consèrve ath Profeta benedit! Que m'ei mès estimat qu'era sang deth mèn pair e dera mia mair…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setanta ueitau net

Era didec:

"…Ò fraies mies! Allà eth Plan Naut mos consèrve ath Profeta benedit! Que m'ei mès estimat qu'era sang deth mèn pair e dera mia mair. Mès era mia boca non ei pro pura, cèrtament, entà cantar es sues laudances. Plan per aquerò me contentarè en tot repetir-vos solet çò que un viatge me didec sus totes nosates, es hemnes, qu'en lunfèrn èm es tidons mès nombrosi que s'avale eth huec. Efectivament, un dia que jo li pregaua que me balhèsse conselhs e paraules que me dirigissen entath cèu, me didec:

"Ò Aischah, era mia estimada Aischah! Pro qu'es hemnes des musulmans s'obervèssen e velhessen per eres madeishes, auessen paciéncia enes penes, arregraïssen eth benèster, balhèssen as sòns marits nombrosi hilhs, les enrodèssen de consideracions e de suenhs, e non mespredèssen jamès es beneficis qu'Allà prodigue a trauèrs d'eri. Pr'amor que, ò estimada Aischah! eth Retribuidor remís era misericòrdia ara hemna qu'a mespredat es sues bontats. E aquera que, tachant guardades insolentes en sòn marit, digue dauant o darrèr d'eth: "Quina cara tan lèja! Be n'ès de repugnant e antipatic!", ad aguesta hemna, ò Aischah! li tòrçerà es uelhs e la deisharà guèrcha, l'alongarà e li deformarà eth còs, la harà pesanta o innòbla, en tot convertir-la en massa hastigosa de carn mofla, lordament arraulida sus era sua basa de carns passides, mofles e penjantes. E era hemna que, en lhet conjugau o en un auate costat se mòstre ostila ath sòn marit, o l'anuge damb paraules agres, o ahisque era sua mala encolia, ò! ad aguesta eth Retribuidor, en dia deth Judici, l'estirarà era lengua seishanta codes, enquia deishar-la convertida en ua lorda correjòla carnosa, que s'enrodarà en còth dera colpabla hèta carn òrra e livida. Mès, ò Aischah! era hema vertuosa que non trebole jamès era tranquillitat deth sòn marit, que jamès passe era net dehòra dera sua casa sense permís, que non se vestís damb roba recercada e damb vels preciosi, que non se bote anèths preciosi en braci e cames, que jamès sage d'atirar es guardades des credents, qu'ei beròia damb era beresa naturau botada en era peth Creador, qu'ei doça en paraules, rica en bones òbres, respectuosa e diligenta damb eth sòn marit, trenda e aimanta damb es sòns hilhs, bona conselhera entara sua vesia e benevòla entà tota creatura d'Allà, ò! ò!, estimada mia Aischah, entrarà en paradís damb es profètes e es escuelhudi deth Senhor!"

E exclamè, tota esmoiguda: "Ò Profèta d'Allà! que m'ès mes estimat qu'era sang deth mèn pair e dera mia mair!"

E ara qu'auem arribat enes benedits tempsi der Islam, seguic eth joen, escotatz quauqui traits dera vida deth califa Omar Ibn Al-Khatabb (Allà l'aumplisque de favors!), que siguec er òme mès pur e mès regde d'aqueri tempsi purs e rigids, er emir mès just entre toti es es emirs des credents!"

E didec:

Omar eth Separador

“Conden qu’ar Emir des Credents Omar Ibn Al-Khatabb, que siguec eth califa mès just e er òme mès desinteressat der Islam, se lo motegèc El-Farrukh, o eth Separador, pr’amor qu’auie eth costum de separar en dus, en un còp de sabre, a tot òme que se remisse a aubedir ua senténcia prononciada contra eth peth Profèta (damb eth era pregària e era patz).

E èren taus era sua simplicitat e eth sòn desinterès, qu’un dia, dempús d’apoderar-se des tresòrs des reis deth Yemen, ordenèc distribuir tot eth butin entre es musulmans, sense distincion. E entre d’autes causes, li toquèc a cada un ua tela ralhada deth Yemen. E Omar auec ua part exactament parièra ara deth mendre des sòns soldats. E ordenèc que li hessen un vestit nau damb aquera pèça de tela ralhada deth Yemen que l’auie tocat en repartiment; e vestit d’aguesta manèra, pugèc ena cadièra de Medina e ahisquèc as musulmans entà començar ua naua expedicion contra es infidèus. Mès vaquí qu’un òme dera assemblada se lheuèc e interrompec era sua arenga, en tot dider-li: “Que non t’aubediram.”

E Omar li preguntèc: “Per qué?”

E er òme contestèc: “Perque, quan as hèt eth repartiment des teles ralhades deth Yemen, a cada musulman l’a tocat ua pèça, e a tu tanben t’a tocat ua soleta pèça. Mès aguesta pèça non a pogut èster pro enta hèr-te eth vestit complèt que te vedem ara. Per tant, se non as agarrat, amagat de nosati, ua part mès considerabla qu’era que mos as autrejat, non poiries auer-te hèt eth vestit qu’amies, mès que mès per çò dera estatura qu’as.”

E Omar s’acarèc damb eth sòn hilh Abdalah, e li didec: “Ò Abdalah! contèsta ad aguest òme. Pr’amor qu’era sua observacion ei justa.” E Abdalah, lheuant-se, didec: “Ò musulmans!, vos cau saber que, quan er Emir des Credents Omar volec hèr-se cóser un vestit damb era sua pèça de tela, se passèc qu’aguesta ère escassa. Plan per aquerò, coma que non auie un vestit avient entà vestir-se aué, l’è autrejat part dera mia tela entà completar eth sòn vestit.” Dempús se seiguec. Alavetz er òme qu’auie interpelat a Omar, didec: “Laudat sigue Allà! Ara ja t’aubediram, ò Omar!”

E un aute còp, dempús de conquistar Omar era Siria, era Mesopotamia, er Egipte, era Persia e toti es païsi des rums, e dempús de quèir sus Bassra e Kufa, en Irak, auie entrat en Medina, a on, vestit damb ròba tan usada qu’auie enquia dotze pedaci, se passaue eth dia enes gradons qu’amien ara mesquita, escotant es querelhes des darrèrs des sòns subdits, e hènt justícia a toti parièr, madeish ar emir qu’ath camelhèr.

E vaquí que, en aqueri tempsi, eth rei Kaissar Heraclio que governaue es rums de Constantinòpla, l’envièc un embaishador, damb er encargue de jutjar mejançant es sòns pròpris mieis, es fòrces e era accion der emir des arabs. Atau, donc, quan aqueth embaishador entrèc en Medina, preguntèc as sòn abitants: “A on ei eth vòste rei?” E eri

contestèren: “Nosati que non auem rei, donques qu’auem un emir. E ei er Emir des Credents, eth califa Alah, Omar Al-Khatabb!”

Eth preguntèc: “ A on ei? Amiatz-me entada eth!” Eri contestèren: “Que serà en tot hèr justícia o dilhèu descansant.” E l’indiquèren eth camin dera mesquita.

E er embaishador de Kaissar arribèc ena mesquita, e vedec a Omar adormit ath solei dera meddiada enes gradons ardents dera mesquita, repausant eth cap en ua pèira. E li baishaue era sudor peth front, en tot formar ua ampla badina ar entorn deth sòn cap.

En veir aquerò, baishèc eth temor en còr der embaishador de Kaissar, que non podec mens qu’exclamar: “Vaquí, coma un mendicant, ar òme que dauant d’eth inclinen eth cap toti es reis dera tèrra, e qu’ei patron deth mès vast Emperi d’aguest temps!”

E s’estèc aquiu de pès, cuelhut d’espant, donques que s’auie dit: “Quan un pòble ei governat per un òme coma aguest, es auti pòbles les cau vestir-se era ròba de dòu.”

E ena conquista de Persia, entre d’auti objetius meravilhosi cuelhudi en palai deth rei Jezdejerd, en Istakhar, s’apoderèc d’un tapís de seishanta codes en carrat, que representaue un partèrra que cada flor d’eth, formada damb pèrles precioses, se quilhaue sus ua tija d’aur. E eth cap dera armada musulmana Saad ben Abu-Waccas, encara que non ère massa ath pas ena valoracion d’objèctes preciosi, comprenec, totun, guaire valie ua vaishèra semblabla, e la rescatèc deth pilhatge deth palai des Khosroes entà hèr-li un present damb era a Omar. Mès eth regde califa (Allà lo capère damb es sues gràcies), que ja, quan era conquista de Yemen, non auie volut cuélher, coma butin des païsi conquistadi, mès tela ralhada qu’era que li calie entath vestit, non volec, en tot acceptar semblable present, caperar-se d’un luxe que sòns efèctes cranhie peth sòn pòble. E ara seguida hec talhar eth pesat tapís en tanti bocins coma caps musulmans i auie alavetz en Medina. E non se quedèc damb cap tròç entada eth. E ère autant eth valor d’aqueth tapís destrossat, qu’Alí (damb eth es gràcies mès escuelhudes) venec per vint mil dracmes a uns mercadèrs siris, eth tròç que l’auie tocat en repartiment.

E tanben, ena invasion de Persia, siguec quan eth satrapa Harmozan, qu’auie resistit damb mès valor que degun as guerrers musulmans, consentic en render-se, mès remetent era sua pròpria persona ath califa entà que decisisse eth sus era sua sòrt.

Coma qu’Omar se trapaue en Medina, Harmozan siguec amiat ena aquera ciutat jos era vigilància d’ua escòrta manada per dus emirs des mès valerosi entre es credents. E tanlèu arribèren en Medina, aqueri dus emirs, volent hèr-li veir as uelhs deth califa era importància e eth reng deth sòn presoèr persa, li heren botar eth mantèl brodat d’aur e era nauta tiara reludenta qu’amiauen es satrapes ena cort des Khosroes. E revestit damb aqueres insignies dera sua dignitat, eth cap persa siguec amiat dauant des gradons dera mesquita, a on ère seigut eth califa sus un tapís vielh, ara ombra d’un lumedan. E avertit, pes rumors deth pòble, dera arribada d’aqueth personatge, Omar lheuèc es uelhs, e vedec ath sòn dauant ath satrapa vestit damb tota era pompa tenguda en palai des reis perses. E dera sua part, Harmozan, vedec a Omar. Mès se remic a arreconéisher ath califa, ath patron deth nau Empèri, en aqueth arab vestit damb ròba adobada e seigut solet, sus un tapís vielh, en pati dera mesquita. Mès Omar, en tot arreconéisher en

aqueth presoèr a un des orgulhosi satrapes que pendent tant de temps auien hèt tremolar, damb ua guardada, as tribús mès heròtges d'Arabia, exclamèc de seguit: "Laudat sigue Allà qu'a amiat entar Islam benedit, pr'amor d'umiliar-vos, a tu e as tòns semblables!" E ordenèc trèir-li es vestits dauradi ath persa, e hec que lo caperèssen damb ua grossièra tela deth desèrt; dempús didec: "Ara que ja ès vestit d'acòrd as tòns merits, reconeisheràs era man deth Senhor qu'ada eth solet pertanhen totes es graneses?"

E Harmozan contestèc: "Plan que la reconeishi sense cap esfòrç. Pr'amor que, mentre era divinitat a estat neutrau, vos auem vençut, coma ac demòstren totes es victòries passades e tota era nòsta glòria. Que cau, donc, qu'eth Senhor que parles, age combatut en favor vòste, donques que vietz de vencer-mos."

E en enténer aguestes paraules qu'en eres eth consentiment se confonie damb era ironia, Omar arroncilhèc es celhes de tau manèra, qu'eth persa cranhèc qu'eth dialòg acabarie damb ua senténcia de mòrt. Atau, donc, simulant ua set violenta, demanèc aigua, e cuelhent eth veire de hanga que l'aufrien, tachèc era sua guardada en califa, e semblèc trantalhar en hèr-se-lo a vier enes pòts. E Omar preguntèc: "Qué te cau pòur?" E eth cap persa contestèc: "Cranhi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes setanta nauau net

Era didec:

… E eth cap persa contestèc: "Cranhi que profiten eth moment que sò en tot béuer entà balhar-me era mòrt." Mès Omar li didec: "Allà mos liure de meritar taus sospeches! Qu'ès totafet segur mentre aguesta aigua refrèsque es tòns pòts e padegue era tua set." En enténer aguestes paraules, er escarrabilhat persa lancèc eth veire en solèr e se trinquèc. E Omar, estacat pera sua pròpria paraula, renoncièc generosament a shordar-lo. E Harmozan, esmoigut per aquera granesa d'anma, s'ennoblic damb e Islam. E Omar li balhèc ua pension de dus mil dracmes.

E pendent era conquista de Jerusalem, qu'ei era ciutat santa d'Issa (Jesús), hilh de Mariam, eth profèta mès gran abans dera arribada de nòste senhor Mohammad (damb eth era pregària e era patz) e qu'ar entorn deth sòn temple hègen torns ara prumeria es credents entà hèr oracion, eth patriarca Sofronios, cap deth pòble, auie consentit en capitular, mès damb era condicion de qué siguesse eth califa en persona qui venguesse a cuélher possession dera ciutat santa. E informat deth tractat e des condicions, Omar se metec en marcha. E er òme qu'ère eth califa d'Allà sus era tèrra, e qu'auie hèt doblegar eth cap dauant dera bandèra der Islam a tanti poderosi, abandonèc Medina sense garda, sense acompanhada, montat en un camelh qu'amiaue dues saques, ua damb civada e era auta damb datils. E dauant amiaue un plat de husta e darrèr un oire plen d'aigua. E caminant dia e net, sense posar-se senon entà pregar o entà hèr justícia en bèra tribú trapada ath sòn pas, arribèc atau en Jerusalem. E signèc era capitulacion. E se dauriren es pòrtes dera ciutat. E tanlèu arribèc ena glèisa des cristians, avertic Omar qu'ère apròp

era ora dera pregària; e preguntèc ath pariarca Sofronios a on podie complir damb aqueth déuer des credents.

E eth cristian li propausèc era pròpria glèisa. Mès Omar s'escandalizèc, dident: "Que non entrarè a pregar ena vòsta glèisa, e ac hèsqui peth vòste interès, cristians. Pr'amor que s'eth califa preguèsse en aguest lòc, es musulmans s'apoderarien d'aguest recinte de seguit, e lo cuelherien sense remèdi." E dempús de recitar es pregàries, en tot virar-se de cap ara kaaba santa, li didec ath patriarca: "Ara indica-me un lòc a on bastir ua mesquita qu'es musulmans posquen tier entara pregària, sense trebolar-vos a vosati en exercici deth vòste culte." E Sofronios l'amièc en emplaçament deth temple de Soleiman ben Daud, en madeish paratge a on s'auie adormit Yacum, hilh d'Ibrahim. E senhalaue ua pèira aqueth lòc que servie de receptacle des immondicies dera ciutat. E coma qu'era pèira de Yacub se trapaue caperada d'aqueres immondícies, Omar, balhant exemple as obrèrs, aumplic de hiems era hauda dera sua tunica e anèc a transportar-les luenh d'aquiu. E d'aguesta manèra hec netejar er emplaçament dera mesquita, qu'encara amie eth sòn nòm, e qu'ei era mesquita mès beròia dera tèrra.

E Omar (Allà l'aumplisque damb es sòns dons escuelhudi) auie eth costum d'amiar ua cròça ena man, e vestit damb ua tunica traucada e adobada per desparièrs lòcs, e de recórrer es mercats e es carrèrs de Medina e dera Meca, en tot amonestar sevèrament e damb rigor, e enquia e tot castigant damb còps de pau, as mercadèrs qu'enganhauen as crompadors e aumentauen eth prètz dera mecaderia.

Un dia, passant peth mercat de lèit fresca e calhada, vedec a ua hemna vielha qu'auie ath sòn dauant entà vener-les, diuèrsi oires de lèit. E s'apressèc ada era, dempús de guardar-la pendent cèrt temps, e li didec. "Ò hemna! sauva-te d'enganhar en avier as musulmans, coma veigui qu'acabes de hèr, e compde de non botar aigua ena lèit." E era hemna contestèc: "Escoti e aubedisqui, ò Emir des Credents!" E Omar passèc sense mès. Mès a londeman hec un aute torn peth mercat dera lèit, e en tot apressar-se ara vielha leitèra, didec: "Ò hemna de mau auguri! Non t'avertí ja que non botèsses aigua ena lèit?" E era vielha contestèc: "Ò Emir des Credents! t'asseguri que non ac hè tornat a hèr." Mès encara non auie prononciat aguestes paraules, quan s'entenec, indignada, des deth laguens ua votz de joena, que didec: "Com ei mair mia! gauses mentir ara cara der Emir des Credents, higent damb aquerò ath frau ua mentida, e a ua mentida era manca de veneracion ath califa? Allà te perdone!"

E Omar entenec aguestes paraules e s'arturèc esmoigut. E non li hec eth mendre repotec ara vielha. Mès en tot acarar-se damb es sòns dus hilhs, Abdalah e Acim, que l'acompanhauen en sòn passeg, les didec: "Quin de vosati dus vò maridar-se damb aguesta vertuosa joena? Semble qu'Allà damb es sues vertuoses gràcies, autrejarà ad aguesta mainada ua descendéncia tan vertuosa coma era."

E contestec Acim, eth hilh mendre d'Omar: "Pair mèn! jo me maridarè damb era." E se hec eth matrimòni dera hilha dera leitèra damb eth hilh der Emir des Credents. E siguec un matrimòni benedit. Pr'amor que li neishec ua hilha, que se maridèc mès tard damb Abd El-Aziz ben Merwan. E d'aguest darrèr matrimòni neishec Omar ben Abd El-Aziz,

que pugèc en tron des Ommiades, en tot èster eth ueitau en orde dinastic, e siguec un des cinc gran califes deth Islam. Laudat aqueth que lhèue ath que vò!

E Omar acostumaue a díder: “Non deisharè jamès sense resvenja era mòrt d’un musulman.” E vaquí qu’un dia, mentre presidie era session de justícia enes gradons dera mesquita, amièren ena sua preséncia eth cadavre d’un adolescent imbèrbe encara, damb es caròles suaus e doces coma es d’ua gojata. E li dideren qu’eth gojat auie estat assassinat per ua man desconeishuda, e qu’auien trapat eth sòn còs estirat en un camin.

Omar demanèc infòrmes e recuelhec es detalhs dera mòrt; mès que non se’n sabec d’arren mès, ne desnishèc cap tralha der aucidor. E s’aclapèc era sua anma de justicièr en veir era esterilitat des sues investigacions. E invoquèc ath Plan Naut dident: “Ò Allà! Ò Senhor! permet-me descurbir ar assassin.” E soent se l’entenec repetir aguesta pregària. E vaquí que, a començaments der an a vier, li heren a vier un mainatge nauèth neishut, viu encara, qu’auien trapat abandonat en madeish lòc a on auie estat lançat eth cadavre der adolescent. E Omar exclamèc de seguit: “Laudat sigue Allà! Ara que ja sò eth patron dera sang dera victima! E se descurbirà eth crim, s’Allà ac vò!” E se lheuèc e anèc ara cèrca d’ua hemna de confiança, que l’autregèc eth nauèth neishut, en tot dider-li: “Encarga-te’n d’aguest praube orfanèl, e non te’n hèsques de tot çò qu’age de besonh. Mès tie-te a escotar tot çò que se digue ath tòn entorn sus aguest mainatge, e non permetes qu’arrés lo cuelhe ne l’aluenhe des tues aurelhes. E se trapèsses a ua hemna que lo punèsse, lo sarrèsse contra eth sòn pièch, informa-te damb prudéncia dera casa a on demore e avisa-me de seguit. E era hilhuquèra sauvèc ena sua memòria es paraules der Emir des Credents…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitantau net

Era didec:

… E era hilhuquèra sauvèc ena sua memòria es paraules der Emir des Credents.

E eth mainatge creishec e se desvolopèc. E quan auec dus ans d’edat, ua joena esclaua s’apressèc un dia ara hilhuquèra, e li didec: “Era mia senhora me mane pregar-te que me dèishes amiar ena sua casa ath tòn mainatge. Pr’amor qu’ei prenhs, e en veir era beresa d’aguest mainatge, Allà te lo conserve e aluenhe d’eth eth uelh deth maufactor, desire passar-se quauqui instants en tot guardar-lo pr’amor de qu’eth mainatge qu’amie en sòn vrente se forme semblable ada eth.” E era hilhuquèra contestèc: “Plan ben, hé-te a vier ath mainatge; mès me cau acompanhar-lo jo.”

E atau se hec. E era joena esclaua entrèc damb eth mainatge ena casa dera sua patrona. E quan era dauna vedec ath maintatge, se lancèc sus eth, plorant, e lo cuelhec en braça, en tot caperar-lo de punets e sarrar-lo contra era, ar arràs dera emocion.

Per çò dera hilhuquèra, s’esdeguèc a presentar-se entre es mans deth califa e li condèc çò que venguie d’arribar, higent: “E aguesta dauna non ei ua auta qu’era plan pura

Seleha, era hilha deth venerable ancian jeique Saleh, qu'a vist e seguit coma alumne abnegat ath nòste Profèta benedit (damb eth era pregària e era patz).

E Omar reflexionèc. Dempús se lheuèc, cuelhec eth sabre, se l'amaguèc laguens deth vestit, e anèc ena casa indicada. E trapèc ar ancian seigut ena pòrta dera sua casa, e li didec, dempús des salutacions: "Ò venerable jeique! Qué a hèt era tua hilha Saleha?" E eth jeique contestèc: "Ò Emir des Credents! era mia hilha Saleha?Allà la recompense pes sus bones òbres. Era mia hilha ei coneishuda de toti per çò dera sua pietat e conducta exemplara, pera sua consciéncia en complir es deuers damb Allà e damb eth sòn pair, peth sòn in enes pregàries e es autes obligacions impausades pera religion, pera puretat dera sua fe."

E Omar didec: "Plan ben. Jo desiraria auer ua entrevista damb era pr'amor d'aumentar eth sòn amor entath ben e encoratjar-la encara mès a practicar òbres meritòries." E didec eth jeique: "Allà t'aumplisque damb es sòns favors, ò Emir des Credents! per çò dera bona volontat qu'as damb era mia hilha. Demora aciu un moment a que jo torna, donques que vau a anonciar es tòns prepausi ara mia hilha." E entrèc, e li demanèc a Saleha que recebesse ath califa. E se hec passar ena casa a Omar.

E vaquí que, en arrribar ena preséncia dera joena, Omar ordenèc as persones presentes que se retirèssen. E gesseren immediatament e deishèren ath califa e a Saleha solets, absoludament solets." Voi que me balhes informacion precisa sus era mòrt deth joen trapat hè ja temps en un camin. Tu as aguestes donades. E se sages d'amagar-me era vertat, entre tu e era se meterà aguest sabre, ò Saleha!" E contestèc era sense trebolar-se: "Ò Emir des Credents! as trapat aquerò que cerques. E pera granesa deth nòm d'Allà eth Plan Naut e pes merits deth Profèta benedit (damb eth era pregària e era patz) juri que te vau a díder era vertat complèta." E baishèc era votz e didec:

"Te cau saber, ò Emir des Credents! que jo auia ath mèn servici a ua hemna vielha que tostemp ère en casa e que m'acompanhaue pertot quan jo gessia. E la consideraua e l'estimaua coma ua hilha ara sua mair. E dera sua part, en tot aquerò que me pertanhie e m'interessaue, botaue era ua atencion e uns suenhs extremadi. E pendent fòrta temps l'estimè e l'escotè damb respècte e veneracion.

Mès ua dia era me didec. "Ò hilha mia! me cau hèr un viatge ena casa des mèns parents. Mès qu'è aciu a ua hilha. E en lòc a on s'està me cau pòur que se veigue expausada a quinsevolh malastre irremediable. Te prègui, donc, que me permetes hèr-te-la a vier e deishar-la damb tu enquiara mia tornada." E li balhè eth mèn consentiment, e se n'anèc.

E a londeman venguec ena mia casa era sua hilha. E ère ua joena d'aspècte deliciós, de bona forma, nauta e ben formada. E sentí entada era ua grana afeccion. E hi que s'ajassèsse ena cramba a on jo dormia.

E un dia, pendent era meddiada, mentre jo dormia, me sentí de pic assautada en mèn saunei e agarrada per un òme que pesaue sus jo coma un plomb e m'immobilizaue, en tot tier-me ambdús braci. E desaunorada, tacada ja, podí fin finau deishar-me anar des sòn braci. E vedí qu'eth non ère un aute qu'era mia joena companha. E m'auie enganhat

eth desguisament d'aqueth joen imbèrbe que tan aisidament s'auie hèt passar per ua joena.

E quan l'aucí, hi trèir eth sòn cadavre e ordenè que lo deishèssen en paratge a on se l'auie trapat. E permetec Allà que jo siguessa mair per tòrt des accions illicites d'aqueth òme. E quan amainadè ath mainatge, hi que lo deishèssen tanben en camin a on s'abandonèc ath sòn pair, sense voler encargar-me dauant d'Allà d'elevar a un hilh que m'auie neishut contra era mia volontat.

E aguesta ei, ò Emir des Credents! era istòria exacta d'aguesti dus èssers. E t'è dit era vertat. E Allà responerà de jo!"

E Omar exclamèc: "Cèrtament m'as dit era vertat! Allà estene sus tu es sues gràcies!" E admirèc era vertut e eth valor d'aquera gojata, li recomanèc perseverància enes bones accions, e hec vòts vòts per era ath cèu. Dempús gessec. E quan partic, li didec ath pair: "Allà aumplisque de benediccions era tua casa! Era tua hilha qu'ei plan vertuosa. Que sigue benedida! Ja l'è hèt recomanacions e exortacions." Eth eth venerable jeique ansarian contestèc: "Allà t'amie entara felicitat, ò emir des Credetns! e t'autrege es favors e es beneficis que desire era tua anma!"

Dempús, eth joen ric, quan auec descansat, seguic: "Ara, entà cambiar de tèma, vos vau a condar era istòria dera **Cantaira Salamah era Blua**."

Era cantaira Salamah era Blua

E didec:

"Eth beròi poèta musician e cantaire Mohammad eth Kufic, conde aquerò:

Jamès auí, entre es joenes e es esclaues que les balhaua leçons de musica e de cant, ua alumna mès beròia, mès viua, mès seductora, mès espirituau e milhor dotada que Salamah era Blua. Cridàuem era Blua ad aguesta joena bruna, pr'amor qu'en sòn pòt i auie ua encantadora ombra de borra bluenca, que se retiraue a un petit tròç de musc qu'auesse passejat per aquiu graciosament ua pluma d'escrivan expèrt era man leugèra d'un illuminador. E quan jo li balhaua era leçon, ère encara plan joeneta, ua joeneta nauèrament desvolopada, damb dues popes que començauen a quilhar-se e superauen un shinhau eth sòn leugèr vestit, en tot possant-lo deth pièch. E en guardar-la desrabaue. Qu'ère coma entà capvirar er esperit, enludernar es uelhs, trèir era rason. E quan anaue era en ua reünion, encara qu'en era i siguessen es mès famoses bereses de Kufah, totes es guardades èren entà Salamah; e ère pro qu'arribèsse era entà que s'exclamèsse. "A!, qu'ei aciu era Blua!" E se l'estimèc apassionadament, enquiara holia, per toti es que la coneishien e per jo madeish. E encara qu'ère era mia alumna, jo èra entada era un umil sirvent aubedient, un esclau as sues ordes. E se m'auesse demanat ua orselha umana l'auria anat a cercar en toti es caps des penjadi, en toti es uassi floridi deth mon…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitanta unau net

Era didec:

… E se m'auesse demanat ua orselha umana l'auria anat a cercar en toti es caps des penjadi, en toti es uassi floridi deth mon.

E precisament compausè, en arrebrembe sòn, era musica e es paraules d'aguest cant, quan eth sòn patron Ibn Ghamin partic de peregrinacion, en tot hèr-se-la a vier damb eth, atau coma as autes esclaues.

Ò! Ibn Ghamin! be n'ei de penible er estat d'un aimant malerós qu'as deishat mòrt, a maugrat que sigue viu encara!

Les as autrejat en sòn breuatge es dus amarums mès terribles: coloquinta e absinti!

Ò camelhèr deth Yemen que guides era caravana! Que m'as herit, ò òme sinistre!

Qu'as separat còrs coma jamès s'auie vist e les as consternat damb eth tòn aspècte de bufle sauvatge!

Mès, enquia e tot damb era mia pena d'amor, era mia sòrt, a maugrat de tot, non ei comparabla en neror ara de un aute enamorat dera Blua, Yezid ben Auf, eth cambista.

Un dia, plan, eth patron de Samalah li didec: "Ò Blua! entre toti es que t'estimèren sense cap resultat, n'a beth un qu'age obtengut de tu ua cita secreta o un punet? Ditz-m'ac, sense amagar-me era vertat." E ad aguesta pregunta inesperada, cranhent qu'eth sòn patron s'auesse informat de bèra petita licéncia qu'era s'auesse permetut en preséncia de testimònis indiscrèts, Samalah contestèc: "Non, arrés a obtengut arren de jo, exceptat Yezid ben Auf eth cambista. E enquia e tot eth non a hèt que punar-me un solet viatge. Mès accedí a balhar-li eth punet, pr'amor qu'alavetz m'auie esguitlat ena boca, a cambi deth punet, dues pèrles magnifiques, que vení per ueitanta mil dracmes."

En enténer aquerò, eth patron de Samalah didec simplament: "Plan ben." E sense híger ua paraula mès, per tant que sentie era colèra penetranta ena sua anma gelosa, se tenguec ara cèrca de Yezid ben Auf, lo seguic enquia que siguec a man, e lo hec morir a foetades.

Per çò que hè as circonstàncies que l'auie balhat a Yezid aqueth punet solet e funèst dera Blua, aciu que les auetz:

"Anaua jo un dia, coma de costum, entara casa de Ibn Ghamin, pr'amor de dar-li ara Blua ua leçon de cant, quan me trapè en camin a Yezid ben Auf. E dempús des salutacions, li didí: "Entà on vas, ò Yezid! tan ben vestit?" E me contestèc: "Entà on vas tu" E li didí: "Plan ben, anem, donc!"

E quan arribèrem e entrèrem ena casa d'Ibn Ghamin, mos seiguérem ena sala de reünions. E de seguit apareishec Blua, vestida damb ua mantelèta color iranja e un supèrb *caftan* ròsa. E credérem veir eth solei usclant, quilhant-se entre eth cap e es pès dera enludernanta cantaira. E la seguie era joena esclaua, qu'amiaue era tiorba.

E era Blua cantèc, jos era mia direccion, d'ua forma naua que jo l'auia ensenhat. E era sua votz ère rica, grèu, prigonda e emocionanta. E en un moment, eth sòn patron se desencusèc damb nosati e mos deishèc solets, pr'amor d'anar a balhar ordes entath

minjar. E Yezid, cuelhut eth sòn còr d'amor pera cantaira, s'apressèc ada era, en tot implorar-la damb era guardada. E era semblèc encoratjar-se, e sense deishar de cantar, li balhèc era responsa damb ua guardada. E ahiscat per aquera guardada Yezid cerquèc damb era man en sòn vestit, treiguec dues pèrles magnifiques, que non auien parièr, e li didec a Salamah, que deishèc de cantar per un moment: "Guarda, ò Blua! Aguestes dues pèrles an estat pagades per jo aué madeish damb seishanta mil dracmes. Se tu volesses te pertanherien." Era contestèc: " E qué vòs que hèsca entà complader-te?" Eth contestèc: "Que cantes entà jo."

Alavetz Salamah, dempús de hèr-se a vier era man en front en senhau d'acceptacion, templèc er esturment, e cantèc es vèrsi següents, compausadi per era, musica e cant, damb un ritme grèuleugèr prumèr, e qu'a coma tonica eth ton simple dera còrda deth dit anular:

Salamah era blua a herit eth mèn còr damb ua herida tan duradera coma era duracion des tempsi!

Era sciéncia mès abila deth mon non poirà barrar-la. Pr'amor que non se barre ath hons deth còr ua herida d'amor!

Salamah era blua a herit eth mèn còr! Ò musulmans!, vietz ena mia ajuda!

E dempús de cantar aguesta melodia desrabadora de trendesa, guardant a Yezid, didec: "Plan ben; da-me ara çò que m'as de dar." E didec eth: "Plan que òc, voi çò que tu volgues. Mès escota, ò Blua! è jurat damb un jurament qu'obligue ara mia consciéncia, e tot jurament ei sagrat, que non balharè aguestes dues pèrles senon en tot her-les passar des mèns pòts as tòns pòts." E en enténer aguestes paraules de Yezid, era esclaua de Salamah, emmaliciada, se lheuèc rapidament e damb era man quilhada, entà amonestar ar enamorat. Mès jo l'agarrè deth braç, e li didí, entà dissuadir-la de meter-se en aguest ahèr: "Tè-te, ò joena! e dèisha-les. Que son en tot regatejar, coma ja ves, e cada un vò trèir profit damb es mens pèrtes possibles. Non les shordes!"

Per çò de Salamah, se metec a arrir en enténer a Yezid manifestar aqueth desir. E en tot decidir-se de ressabuda, li didec: "Plan, donc, que sigue atau! Da-me aguestes pèrles dera manèra que volgues." E Yezid comencèc a auançar entada era, caminant damb es jolhs e damb es mans, e amiant entre es pòts es dues magnifiques pèrles. E Salamah, deishant anar leugèrs crits d'espauriment, comencèc a arrecular dera sua part, en tot recuelher-se era ròba e evitar eth contacte damb Yezid. E s'aluenhaue corrent de dreta a quèrra, e tornaue en sòn lòc, sufocada, provocant damb aquerò naui assagi per part de Yezid e nombroses coquinaries. E aqueth jòc se tardèc fòrça temps. Mès coma que, a maugrat de tot, li calie conquistar es pèrles enes condicions acceptades, Salamah li hec un senhau ara sua esclaua, que se lancèc sus Yezid ara imprevista, lo cuelhec pes espatles, e lo tenguec en sòn lòc. E dempús de demostar damb aqueth manejament qu'ère victoriosa e non vençuda, Salamah venguec per era madeisha, un shinhau confonuda e damb sudor en front, a cuélher damb es sòns polidi pòts es pèrles magnifiques aganchades entre es pòts de Yezid, que les cambièc atau per un punet. E tanlèu les auec en sòn poder, recuperant de seguit eth sòn anament, Salamah li didec a

Yezid, arrint: “Per Allà! Vaquí qu’ès totafèt vençut, damb eth sabre sepultat enes arnelhs.” E Yezid contestèc, educadament: “Per vida tua, ò Blua! que m’ei parièr eth mèn venciment. Eth perhum deliciòs que recuelhí des tòns pòts me quedarà en còr, mentre visca, coma ua aròma!

Allà age pietat de Yezid ben Auf! Moric martir d’amor!”

Dempús didec eth joen ric: “Escotatz ara un trait de *tofailismo*. E ja sabetz qu’es nòsti pairs arabs entenien per aguesta paraula (qu’a era sua origina en Tofail er avalador) eth costum qu’an cèrtes persones de convidar-se per eres madeishes enes hestaus e avalar-se eth minjar e eth bèuer sense que se les digue qu’ac pòden hèr. Per tant, escotatz.”

E didec:

Eth parasit

“Conden qu’er Emir des Credents El-Walid, hilh de Yezid, er Omniada, se compladie extrèmament en companhia d’un avalador famós, amic des boni plats e de tota flaira apetitosa, que se cridaue Tofail eth des Hestaus, e qu’eth sòn nòm a servit des d’alavetz entà caracterizar as parasits que se conviden eri madeishi enes nòces e enes hestaus. De un aute costat, aqueth Tofail, gran grastonòm, ère un òme engenhós, illustrat, maligne, burlesc; e ère esperdigalhat ena responsa e ena trufaria. Ath delà, era sua mair ère convicta d’adultèri. E eth ei precisament eth qu’a condensat era doctrina des parasits en quauques normes cuertes, ath còp que practiques, que se resumissen enes donades següentes:

Aqueth que se convide a ua bona minjada de nòça, a d’evitar suenhosament guardar aquiu e delà damb mina insegura.

A d’entrar damb pè segur e alistar eth milhor lòc, sense fixar-se en arren, pr’amor de qu’es convidadi se pensen qu’ei un personatge dera màger importància.

S’eth portèr dera casa se mòstre agre e reticent, que se l’amoneste e se l’umilie.

Un còp seigut dauant deth mantèl, que se lance sus eth minjar e eth béuer, e que se mete mès apròp deth guisat qu’eth pròpri codinèr.

Que trabalhe enes porets farcidi e ena carn, encara que sigue seca, damb uns dits mès talhants qu’er acèr.

E aguest ère eth còdi deth perfècte avalador, establit per Tofail ena ciutat de Kufa. E de vertat que Tofail siguec eth pair des avaladors e era corona des parasits…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitanta dusau net

Era didec:

E aguest ère eth còdi deth perfècte avalador, establit per Tofail ena ciutat de Kufa. E de vertat que Tofail siguec eth pair des avaladors e era corona des parasits. Per çò dera sua manèra d'actuar, vaquí un hèt entre mil.

Un notable dera ciutat auie convidat a quauqui amics e se deleitaue ena sua companhia damb un plat de peish meravilhosament condimentat. E vaquí qu'ara pòrta s'entenec era votz plan coneishuda de Tofail, que parlaue damb eth portèr. E un des convidadi exclamèc: "Allà mos presèrve der avalador! Que ja vo'n sabetz toti dera inusitada capacitat de Tofail. Esdeguem-mos, donc, a preservar des sòns dents aguesti beròis peishi, e meter-les en lòc segur, sense deishar en mantèl qu'es peishi petits. E quan s'age avalat es petits, coma que ja non i aurà arren mès qu'avalar, se n'anarà e mos deleitaram damb es peishi grani." E s'esdeguèren a separar es peishi grani.

E entrèc Tofail, e arridolent e tot decidit dirigic era salutacion a toti. E dempús deth *bismilah,* estirèc era man entath plat. Mès que non i auie que peishi petits de mau aspècte. E li dideren es convidadi, encantadi dera jogalha: "Ep, mèstre Tofail! Qué te semblen aguesti peishi? Que non semble qu'ages trapat eth plat deth tòn gust."

E er aludit contestèc: "Que hè temps que non sò en bones condicions damb era familha des peishi e sò furiós contra eri. Pr'amor qu'ath mèn praube pair, que moric estofat en mar, se l'avalèren."

E li dideren es convidadi: "Plan, donc, aciu qu'as era ocasión d'aplicar era pena deth talion per çò dera mòrt deth tòn pair, minjant-te tu aguesti peishi." E Tofail contestèc: "Qu'auetz rason. Mès demoratz." E cuelhec un petit peish e se l'apressèc ena aurelha. E era sua guardada de parasit auie campat ja eth plat amagat en cornèr e qu'auie es peishi grani. E dempús d'auer simulat escotar atentiuament ath petit peish fregit, exclamèc còp sec: "'Ò! Ò! Sabetz çò que ven de dider-me aguesta rafatalha de peish?" E es convidadi contestèren: "Non, per Allà! com ac vam a saber?"

E Tofail didec: "Plan, donc, vos cau saber que m'a dit: "Jo non è assistit ara mòrt deth tòn pair (Allà l'age ena sua misericòrdia) e ne tansevolh l'è vist, donques que sò massa joen per auer viscut en aquera epòca." Dempús m'a esguitlat ara aurelha aguestes autes paraules: "Que serà milhor que cuelhes aguesti pesihi grani que son amagadi en cornèr, e te revenges. Pr'amor qu'eri son es que se precipitèren antan sus eth tòn defuntat pair, e se l'avalèren."

En enténer aguest discors de Tofail, es convidadi e eth patron dera casa compreneren qu'eth parasit auie flairat era sua estratagèma. Plan per aquerò s'esdeguèren a hèr servir es beròis peishi a Tofail, e li dideren, en tot quèir d'arrir: "Minja-te-les, e pro que te cuelhe ua bona indigestion!"

Dempús eth joen les didec as sòn audidors: "Escotatz ara era istòria funèbra dera beròia esclaua deth Destin."

E didec:

Era favorita deth Destin

“Conden es cronistes e es analistes, qu’eth tresau des califes abbasides, er Emir des Credents El-Mahdi, auie deishat eth tron en morir, ath sòn hilh màger Al-Hadi, que non estimaue, e qu’enquia e tot sentie per eth ua grana aversion. Ça que la, auie especificat ben que, ara mòrt d’Al-Hadi, eth successor immediat auie d’èster eth mendre, Harun Al-Raschid, eth sòn hilh preferit, e non eth hilh màger Al-Hadi.

Mès quan Al-Hadi siguec proclamat Emir des Credents, susvelhèc damb enveja e suspìcacia ath sòn frair Harun Al-Raschid, e hec tot çò que podec entà privar a Harun deth dret de succession. Mès era mair de Harun, era sagaça e abnegada Khaizaran, se n’encuedèc de totes es intrigues contra eth sòn hilh. E plan per aquerò Al-Hadi acabèc en tot detestar-la autant coma ath sòn frair. E les metec a ambdús ena madeisha reprobacion. E sonque demoraue ua escadença entà hèr-les desparéisher.

Mentretant, ère un dia Al-Hadi enes sòns jardins, seigut jos ua rica copòla sostenguda per ueit colomnes, qu’auie quate entrades, cada ua des quaus guardaue entath cèu en un punt determinat. E as sòns pès ère seiguda era sua beròia esclaua favorita Ghader, que solet hège quaranta dies que la possedie. E tanben se trapaue aquiu eth music Ishal ben Ibrahim, de Mossul. E en aqueth moment cantaue era favorita acompanhada en laüt peth pròpri Ishak. E eth califa s’agitaue de plaser e se l’estrementien es pès ath limit deth transportament e der entosiasme. E dehòra queiguie era net, e era lua se lheuaue entre es arbes e corrie eth mormolh dera aigua a trauèrs des ombres entrebracades mentre era brisa responie doçament.

E de ressabuda, eth califa, cambiant de cara, s’enneric e arroncilhèc es celhes. E s’esbugassèc tota era sua alegria; e es pensaments deth sòn esperit se tornèren neri coma era estopa ath hons deth tintèr. E dempús d’un long silenci, didec damb votz sorda: “A cada un l’ei mercat eth sòn destin. E non perdure arrés senon er Etèrn Viuent.” E de nauèth queiguec en un silenci de mau auguri, qu’interrompec còp sec, exclamant: “Que criden de seguit a Massrur eth pòrta simitarra.” E precisament aqueth madeish Massrur, executor des revenges e des colères califaus, auie estat eth hilhuquèr d’Al-Raschid e l’auie amiat en braça e enes sues espatles. E venguec de seguit dauant d’Al-Hadi, que li didec: “Vè-te’n de seguit en quarto deth mèn frair Al-Raschid, e hè-me a vier eth sòn cap…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitanta tresau net

Era didec:

… E venguec de seguit dauant d’Al-Hadi, que li didec: “Vè-te’n de seguit en quarto deth mèn frair Al-Raschid, e hè-me a vier eth sòn cap.”

En enténer aguestes paraules, qu’èren era senténcia de mòrt d’aqueth qu’auie elevat, Massrur quedèc estupefacte, aclapat e coma herit per un arrai. E gasulhèc: “Qu’èm d’Allà e tornaram entada Eth!” E acabèc en tot gésser, coma se siguesse un embriac.

E ar arràs dera emocion, anèc ara cèrca dera princessa Khaizaran, mair d'Al-Hadi e de Harun Al-Raschid. E lo vedec era aclapat e capvirat, e li preguntèc: "Que te cau, ò Massrur? Qué t'a arribat entà que vengues aciu ad aguesta ora dera net? Ditz-me qué t'a arribat." E Massrur contestèc: "Ò senhora mia! que non i a recors qu'en Allà eth Totpoderós! Vaquí qu'eth nòste patron et califa Al-Hadi, eth tòn hilh,ven de balhar-me aguesta orde: "Vè-te'n de seguit en quarto deth mèn frair Al-Rachid, e hè-me a vier eth sòn cap."

E en enténer aguestes paraules deth pòrta simitarra, Khaizaràn se sentec plia de terror, e li cuelhec era sua anma er espant. E era emocion li sarrèc eth còr enquia trincar-lo. E joquèc eth cap e se recuelhec en era madeisha pendent un instant. Dempús li didec a Massrur: "Vè-te'n de seguit en quarto deth mèn hilh Al-Raschid, e hè-me-lo a vier aciu damb tu." E Massrur contestèc damb era audida e era aubediéncia, e se n'anèc.

E entrèc ena cramba de Harun. E en aqueth moment Harun ere despolhat en lhet, damb es cames dejós dera hlaçada. E Massrur li didec enrambolhadament: "Lhèua-te en nòm d'Allà, ò senhor mèn! e vene damb jo immediatament ena cramba dera tua mair, era mia senhora, que te cride." E Al-Raschid se lheuèc, e vestint-se ara prèssa, passèc damb Massrur ena cramba de Sett Khaizaran.

E tanlèu era vedec ath sòn hilh preferit, se lheuèc e correc entada eth e lo punèc, sense badar boca, e lo possèc entà ua petita cramba dissimulada, barrant era pòrta darrèr d'eth, que ne tansevolh pensèc en protestar o demanar bèra explicacion.

E hèt aquerò, Sett Khaizaran ordenèc cercar enes sues cases, a on èren dormint, as emirs e as principaus personatges deth palai deth califa. E quan sigueren toti amassadi enes crambes d'era, era princessa, deth darrèr dera cortina deth harem estant, les dirigic aguestes simples paraules: "En nòm d'Allà eth Totpoderós, eth Plan Naut, e en nòm deth sòn Profèta benedit, vos pregunti s'auetz entenut a díder qu'eth mèn hilh Al-Raschid age estat en connivéncia, relacion o tracte damb es enemics dera autoritat califau o damb eretics Zanadik, o que bèth còp age sajat de hèr era mendre temptativa d'insubordinacion o rebellion contra eth sòn sobeiran Al-Hadi, hilh mèn e senhor vòste?"

E toti contestèren ath còp: "Non, jamès!"

E Khaizaran repliquèc de seguit: "Plan, donc; sabetz-vo'n qu'ara madeish, eth mèn hilh Al-Hadi demane eth cap deth sòn frair Al-Raschid. Me podetz díder eth motiu?" E es presents se quedèren tan espauridi, que degun d'eri gausèc articular ua soleta paraula. Mès eth visir Rabiah se lheuèc e li didec ath pòrta simitarra Massrur: "Vè-te'n en aguesta ora e en aguest instant a presentar-te entre es mans deth califa. E quan, en veder-te, te pregunte: "As acabat?" Responeràs: "Era nòsta senhora Khaizaran, era tua mair, esposa deth defuntat pair Al-Mahdi, mair deth tòn frair, m'a susprenut quan jo me precipitaua sus Raschid; e m'a arturat e m'a refusat. E aciu que sò ath tòn dauant, sense auer pogut executar era tua orde."

E Massrur gessec e de seguit se presentèc dauant deth califa.

E quan lo vedec Al-Hadi, li didec: “Plan ben, a on ei çò que t’è demanat?” E Massrur contestèc: “Ò senhor mèn! era mia senhora era princessa Khaizaran m’a susprenut lançant-me contra eth tòn frair Al-Raschid, e m’a arturat, e m’a refusat, e m’a empedit complir era mia mission.”

E eth califa ar arràs dera indignacion, se lheuèc e li didec a Ishak e ara cantaira Ghader: “Estatz-vos en lòc que vos trapatz, e demoratz a que torna jo.”

E arribèc enes crambes dera princessa Khazairan e vedec a toti es dignataris e emirs congregadi aquiu. E en veder-lo, era princessa se metec de pès; e es personatges qu’èren damb era tanben se lheuèren. E eth califa, acarant-se damb era sua mair, li didec damb votz sufocada pera colèra: “Per qué, quan jo voi e ordeni ua causa, t’opauses ara mia volontat?” E Khazairan exclamèc: “Allà me presèrve, ò emir des Credents! d’opausar-me a cap des tues volontats! Ça que la, desiri solet que m’indiques eth motiu d’ordenar era mòrt deth mèn hilh Raschid. Qu’ei frair tòn e sang tua; ei coma tu, anma e vida deth tòn pair.” E Al-Hadi contestèc: “Donques qu’ac vòs saber, desiri des.hèir-me de Raschid per çò d’un saunei qu’è auut era darrèra net e que m’a cuelhut d’espant.

Pr’amor qu’en aguest saunei è vist a Al-Raschid seigut en tron, en lòc mèn. E ath sòn costat i auie era mia esclaua favorita Ghader, e eth beuie e jogatejaue damb era. E coma qu’estimi era mia soberania, eth mèn tron e era mia favorita, non voi veir pendent mès temps ath mèn costat a tan perilhós rivau, encara que sigue frair mèn.”

E Khaizaran li contestèc: “Ò Emir des Credents! aguestes que son illusions e fausetats deth saunei, males visions costades pes minjars ardents. Ò hilh mèn! lèu jamès ei veridic un saunei.” E seguic en tot parlar-li de tau sòrta, aprovada pes guardades des presents, e ac hec damb tanta adretia, qu’artenhèc padegar a Al-Hadi e esbugassar es sòns temors. E alavetz hec aparéisher a Al-Raschid, e li hec prestar eth jurament de qué jamès auie auut ena sua imaginacion eth mendre projècte de rebellion o era mendre ambicion, e que jamès sajarie arren contra era autoritat califau.

E dempús d’aguestes explicacions, s’esbugassèc era colèra d’Al-Hadi. E tornèc ena copòla, a on auie deishat ara sua favorita damb Ishak. E li didec adiu ath music e se quedèc solet damb era beròia Ghader, en tot divertir-se, alegrar-se e deishar-se penetrar des delícies dera net e der amor. E vaquí que còp sec sentec un fòrt dolor ena planta deth pè. E se hec a vier era man en lòc deth dolor, e se gratèc. E en un virament de uelhs se formèc aquiu un petit tumor, que s’aumentèc, enquia cuélher eth volum d’un aueràs. E se l’irritèc en tot costar-li maus intolerables. E se gratèc de nauèth un aute còp; e s’aumentèc enquia aquerir eth volum d’un nòde, e acabèc en tot crebar. E de seguit Al-Hadi queiguec d’esquia, mòrt.

Era causa d’aquerò sigue que Khaizaran, enes pòqui instants que siguec eth califa damb era, dempús dera reconciliacion, l’auie dat a béuer ua glopada de tamarin, que contenguie era sentència deth Destin.

Eth prumèr que se’n sabec dera mòrt d’Al-Hadi siguec precisament er eunuc Massrur. E immediatament correc a veir ara princessa Khaizaran e li didec: “Ò mair deth califa! Allà alongue es tòns dies! Eth mèn senhor Al-Hadi ven de morir!” E Khaizaran li didec:

“Plan ben. Mès ò Massrur! sauva eth secret d’aguesta notícia e non l’escampilhes. E ara vè-te’n ara cèrca deth mèn hilh Al-Raschid, e hè-me-lo a vier.”

E Massrur anèc ara cèrca d’Al-Raschid e lo trapèc ajaçat. E lo desvelhèc en tot dider-li: “Ò senhor mèn! era mia senhora te cride!” E Al-Raschid exclamèc, capvirat: “Per Allà! ath mèn frair Al-Hadi l’auràn tornat a parlar en contra mia, e l’auràn revelat bèth complòt tramat per jo, e que d’eth jamès n’e auut cap idia.”

Mès Massrur l’interrompec en tot dider-li: “Ò Harun, lhèua-te de seguit e seguis-me. Padega eth tòn còr e refresca es tòns uelhs, pr’amor que tot va ben, e non traparàs qu’exits e alegria.

Ara seguida, Harun se lheuèc e se vestic. E de seguit Massrur s’inclinèc dauant d’eth, e punant era tèrra entre es sues mans, exclamèc: “Era salutacion damb tu, ò Emir des Credents! iman des sirvents dera fe, califa d’Allà ena tèrra, defensor dera lei santa e d’aquerò impausat per era.”

E Harun, estonat e plen d’incertitud, li preguntèc: “Qué signifiquen aguestes paraules, ò Massrur? Hè un moment me cridaues peth men nòm solet e ara me balhes eth titol d’Emir des Credents. A qué son degudes aguestes paraules contradictòries e aguest cambiament de lenguatge tan sobtat?”

E Massrur contestèc: “Ò senhor mèn! Tota vida a eth sòn destin e tota existéncia eth sòn finau. Allà alongue es tòns dies, donques qu’eth tòn frair ven d’expirar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitanta quatau net

Era didec:

“…Ò senhor mèn! Tota vida a eth sòn destin e tota existéncia eth sòn finau. Allà alongue es tòns dies, donques qu’eth tòn frair ven d’expirar.” E didec Al-Raschid: “Allà l’age ena sua pietat!” E s’esdeguèc a meter-se en marcha, ja sense temor ne preocupacion, e entrèc en quarto dera sua mair, qu’exclamèc en veder-lo: “Alegria e gòi! Felicitat e alegria ar Emir des Credents!” E se metec de pès, e li botèc eth mantèl de califa, e l’autregèc eth sceptre, eth sagèth suprèm e es insignies deth poder. E en madeish moment entrèc eth cap des eunucs deth harem, que li didec a Al-Raschid: “Ò senhor nòste! recep ua notícia erosa, donques que ven de neisher-te un hilh dera tua esclaua Marahil!” E Harun alavetz deishèc que se hesse veir eth sòn doble gòi, e balhèc ath sòn hilh eth nòm d’Abdalah damb eth subernòm de Al-Mamun.

E abans deth nau dia sigueren coneishudi pera gent de Bagdad era mòrt d’Al-Hadi e era pujada d’Al-Raschid en tron deth califat. E Harun, ath miei der aparelh dera soberania, recebec eth jurament d’aubedíencia des emirs, des notables e deth pòble. E aqueth madeish dia nomentèc coma visirs a El-Far e a Giafar, ambdús hilhs de Jahia el Barmakida. E totes es províncies e parçans der Empèri, e toti es pòbles islamics, arabs e non arabs, turcs e deilamites, arreconeisheren era autoritat deth nau califa e li jurèren

aubediéncia. E comencèc eth sòn regnat ena prosperitat e ena magnificéncia, e s'assegurèc, ludent, ena sua nauèra glòria en sòn poder.

Per çò dera favorita Ghader, qu'entre es sòns braci auie expirat Al-Hadi, vaquí çò que l'arribèc.

Era madeisha tarde dera sua elevacion en tron, Al-Raschid, qu'auie notícies dera beresa de Ghader volec veder-la e tachar en era es sues prumères guardades. E li didec: "Desiri, ò Ghader! que visitem tu e jo eth jardin e era copòla a on eth mèn frair Al-Hadi (Allà l'age ena sua pietat) li shautaue alegrar-se e descansar." E Ghader, vestida ja damb ròba de dòu, joquèc eth cap e contestèc: "Que sò era esclaua submisa der Emir des Credents!" E se retirèc un moment entà trèir-se era ròba de dòu e cambiar-la per vestits mes avients. Dempús entrèc ena copòla, a on Harun la hec sèir ath sòn costat. E s'estaue damb es uelhs tachadi en aquera joena magnifica, sense deishar d'admirar era sua gràcia. E eth sòn pièch alendaue amplament damb alegria, e eth sòn còr gaudie. Dempús, quan mestrèren es vins qu'agradauen a Harun, Ghader se remic a béuer era copa que li brindaue eth califa.

E li preguntèc eth, estonat: "Per qué la refuses?" Era contestèc. "Eth vin sense era musica pèrd era mitat dera sua generositat. M'agradarie per tant, veir entre nosati, en hèr-mos armoniosa companhia, ar admirable Ishak, hilh d'Ibrahim". E Al-Raschid contestèc: "Que non i a cap inconvenent." E de seguit manèc a Massrur a cercar ath music que non se tardèc a arribar. E punèc era tèrra entre es mans deth califa, e li rendec omenatge. E a un senhau d'Al-Raschid se seiguec dauant dera favorita.

E alavetz passèc era copa de man en man; e d'aguesta sòrta se seguic enquia net barrada. E de ressabuda, quan eth vin auec fermentat enes rasons, exclamèc Ishak: "Ò etèrna laudança entà Eth que càmbie ath sòn caprici es eveniments e dirigís eth sòn cors e es sues vicisituds!" E Al-Raschid li preguntèc: "En qué penses ò hilh d'Ibrahim! entà estarnar-te en aguestes exclamacions?"

E contestèc Ishak: "Ai, senhor mèn! ager ad aguesta ora, eth tòn frair pistaue pera hièstra d'aguesta copòla, e ara lum dera lua, semblable a ua maridada, guardaue se com hugien es aigües brusimoses alendant damb doces e leugères votzes de cantaires nueitiues.. E dauant der espectacle dera felicitat aparenta, s'espauric deth sòn destin. E volec brindar-te eth brebatge dera umiliacion."

E Al-Raschid didec: "Ò hilh d'Ibrahim! era vida des creatures ei escrita en libre deth Destin. Dilhèu aurie pogut trèir-me era vida, se non siguesse decretat eth tèrme d'aguesta?" E s'acarèc damb era beròia Ghader, e li didec: "E tu, ò joena, se qué dides?"

E Ghader cuelhec eth sòn laüt, e preludièc, e damb votz prigondament esmoiguda cantèc aguesti vèrsi:

Era vida der òme qu'a dues vides; ua neta e era auta trebla! Eth temps a dus classes de dies: dies de seguretat e dies de perilh!

Non te fides ne deth temps ne dera vida, pr'amor qu'as dies mès nets les seguissen dies trebles e ombrius!

E quan acabèc aguesti vèrsi, era favorita d'Al-Hadi s'estavanic còp sec e queiguec sense coneishement ne movement, picant damb eth cap en solèr. E l'ajudèren e la botgèren. Mès que ja non existie, refugiada en sen deth Plan Naut. E didec Ishak: "Ò senhor mèn! qu'estimaue ath defuntat. E çò de mens qu'aspire er amor ei a demorar qu'er enterraire acabe de hotjar era hòssa. Allà estene era sua misericòrdia sus Al-Hadi, sus era sua favorita e sus toti es musulmans!"

E des uelhs d'Al-Raschid gessec ua lèrma. E ordenèc lauar eth còs dera defuntada e meter-lo ena madeisha hòssa d'Al-Hadi. E didec. "Òc! Allà estene era sua misericòrdia sus Al-Hadi, sus era sua favorita, e sus toti es musulmans!"

E dempús de condar atau aguesta istòria dera malerosa adolescenta, eth joen ric les didec as sòns emocionats audidors: "Escotatz ara, coma ua auta manifestacion des decrets inexorables deth Destin, era istòria deth **colhar funèbre**."

Eth colhar funèbre

E didec:

"Un dia qu'eth califa Harun Al-Raschid auie entenut laudar eth talent deth music cantaire Hachem ben Soleiman, ordenèc cercar-lo. E quan heren passar ath cantaire Harun lo hec sèir dauant d'eth e li preguèc que li deishèsse entèner bera composicion sua. E Hachem cantèc ua cançon de tres vèrsi damb tant d'art e damb ua votz tan beròia, qu'eth califa exclamèc, ar arràs der entosiasme e dera exaltacion: "Qu'as estat admirable, ò hilh de Soleiman! Allà benedisque era anma deth tòn pair!" E plen de gratitud, se treiguec deth còth un magnific colhar enriquit d'esmeraldes e pendolhs tan gròssi coma peres muscades, e lo botèc en còth deth cantaire.

E en contemplar aquera jòia, Hachem, luenh de mostrar-se satisfèt e content, neguèc es sòn uelhs damb lèrmes. E era tristesa se calèc en sòn còr e hec jaunejar eth sòn ròstre…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitanta cincau net

Era didec:

… E en contemplar aquera jòia, Hachem, luenh de mostrar-se satisfèt e content, neguec es sòn uelhs damb lèrmes. E era tristesa se calèc en sòn còr e hec jaunejar eth sòn ròstre. E Harun, que de cap manèra demoraue aguesta tau manifestacion, se mostrèc plan estonat, e se pensèc qu'era jòia non ère deth gust deth music. E li peguntèc: "Per qué aguestes lèrmes e aguesta tristessa, ò Hachem!? se non t'agrade aguest colhar, per qué sauves un silenci anutjós entà jo e entà tu?" E eth music contestèc: "Allà aumente es sòns favors sus eth cap deth mès generós des reis. Mès eth motiu que hè vessar es lèrmes e aclape de tristesa eth mèn còr, non ei çò que tu te penses, ò senhor mèn! E se

m’ac permetes te condarè era istòria d’aguest colhar, e eth perqué era sua vista m’a negat en estat que me ves.” E Harun contestèc: “Plan que t’ac permeti. Pr’amor que deu èster estonanta ar extrèm era istòria d’aguest colhar qu’è jo coma eréncia des mèns pairs. E è curiosèr per saber-m’en de çò que tu coneishes e jo ignòri.”

“Te cau saber, ò Emir des Credents! qu’er incident relatiu ad aguest colhar ei deth temps dera mia prumèra joenessa. En aquera epòca demoraua jo en país de Scham, qu’ei era pàtria deth mèn cap, eth lòc a on neishí.

Ua tarda en escurir, me passejaua pera vòra d’un lac, e anaua vestit damb ròba des arabs deth desèrt de Scham, e damb eth ròstre caperat enquia près des uelhs peth *litham*. E vaquí que me trapè damb un òme magnificament vestit, acompanhat, contra tot costum, per dues joenes supèrbes, d’ua elegància estraha, que, per çò des sòns esturments musicaus qu’amiauen, sense cap de dobte eren cantaires. E de pic arreconeishí ath califa El-Walid dusau d’aguest nòm, qu’auie deishat Damasc, era sua capitau, entà vier a caçar gasèles enes nòsti paratges, peth costat deth lac de Tabariah.

E dera sua part, eth califa, en veder-me, s’acarèc damb es sues acompanahantes, e les didec, sense voler que l’entenessa jo: “Vaquí a un arab que ven deth desèrt, tan plen de grossieretat e de sauvagisme. Per Allà! lo vau a cridar entà que mos hèsque companhia e mos pogam divertir un shinhau a cargue sòn.” E me hec senhaus damb era man. E quan m’apressè, me manèc sèir-me ena èrba, ath sòn costat, dauant des dues cantaires.

E vaquí que, per desir deth califa, qu’en absolut me coneishie ne m’auie vist jamès, ua des joenes toquèc et laüt e damb votz emocionanta cantèc ua melopea compausada per jo. Mès a maugrat dera sua abiletat, cometec quauqui errors leugèrs, e enquia e tot talhèc er aire en bèri passatges. E jo, a maugrat dera actitud reservada que m’auia impausat, precisament entà non atirar sus jo es burles qu’eth califa ère prèst a hèr, non podí mens qu’exclamar en tot dirigir-me ara cantaira: “Que t’as enganhat, ò senhora mia! t’as enganhat!”

E en enténer es mies observacions, era joena se metec a arrir damb ua arridalha burlesca, e didec, acarant-se damb eth califa: “Que ja as entenut, ò Emir des Credents! çò que ven de dider-mos aguest arab beduin, amiaire de camelhs. Que mos acuse d’errors er insolent!” E El-Walid me guardèc damb mina burlesca, e me didec: “Ei ena tua tribú, ò beduin! a on t’an ensenhat a cantar e a tocar esturments musicaus?” E m’inclinè respectuosament e contestè: “Non, per vida tua, ò emir des Credents! Mès se m’ac permetes li vau a provar ad aguesta admirabla cantaira que, a maugrat de tot eth sòn art, a cometut quauqui errors ena execucion.” E en auer-me permetut El-Walid, entà veir se qué hèja jo, li didí ara joena: “Sarra un quart era prumèra còrda e destiba dera madeisha manèra era quatau. E comença eth ton grèu dera melodia. E veiràs alavetz se com se ressentissen era expression e eth color deth sòn cant, e com quauqui passatges qu’as talhat leugèrament s’apraien eri solets.”

E estonada de veir a un beduin parlar d’aguesta manèra, era joena cantaira acordèc eth sòn laüt en ton que l’auia indicat, e tornèc a començar eth sòn cant. E gessec tan beròi e tan perfècte, qu’era madeisha quedèc prigondament emocionada e estonada ath còp. E

en tot lheuar-se de ressabuda, se lancèc enes mèns pès, exclamant: “Peth Senhor dera kaaba!, juri qu’ès Hachem ben Soleiman!” E coma que non èra jo mens esmoigut qu’era joena, e non contestaua, eth califa me preguntèc: “Ès vertadèrament aqueth que ditz era?” E contestè, en tot descurbir alavetz era mia cara: “Òc, ò Emir des Credents! sò eth tòn esclau Hachem eth Tabarian.”

E eth califa quedèc extrèmament satisfèt de coneisher-me, e didec: “Laudat sigue Allà, que t’a botat en mèn camin, ò hilh de Soleiman! Aguesta joena t’admire mès qu’a toti es musics d’aguest temps e jamès me cante ua auta causa que cançons e composicions tues. E higec: “Per tant, voi qu’en avier sigues eth mèn amic e eth mèn companh!” E li balhè es gràcies e li punè era man.

Dempús, era joena qu’auie cantat s’acarec damb eth califa, e li didec: “Ò Emir des Credents! Dempús d’aguest moment erós, me cau hèr-te ua peticion.” E eth califa didec: “Que me la pòs hèr!” Era didec: “Te supliqui que me permetes rénder omenatge ath mèn mèstre, aufrint-li ua pròva dera mia gratitud.”

Eth califa didec: “Plan que òc; atau a d’èster!” Alavetz era encantadora cantaira desliguèc eth magnific colhar qu’amiaue, e que l’auie regalat eth califa, e me lo botèc en còth en tot dider-me: “Accepta-lo coma present deth mèn reconeishement, e desencusa-me de qué sigue tan pòca causa!” E precisament aqueth colhar ère eth que de nauèth recebi aué coma present dera tua generositat, ò Emir des Credents!

E vaquí ara se com gessec dera mia man aguest colhar, entà tornar a jo aué…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitanta siesau net

Era didec:

“E vaquí ara se com gessec dera mia man aguest colhar, entà tornar a jo aué, e per qué è plorat en veder-lo.

Efectivament, dempús d’auer passat cèrt temps cantant, quan refresquèc era brisa deth lac, El-Walid se lheuèc, e mos didec: “Embarquem-mos entà passejar pera aigua.” E de seguit acodiren un sirvents qu’èren apròp, e se heren a vier ua barca. E eth califa entrèc ena barca eth prumèr; dempús jo. E quan li toquèc eth torn ara joena que m’auie hèt eth present deth colhar, auancèc ua cama entà passar ena barca. Mès coma que s’auie estropat en sòn vel gran entà que non l’observèssen es remèrs, aquerò li destorbèc, e, en tot estramucar-li eth pè queiguec en lac, e abans que se la podesse ajudar, se metec ath hons dera aigua. E a maugrat des escorcolhs que hérem, non artenhérem trapar-la. Allà l’age ena sua pietat!

E sigueren plan prigondes era pena e era afliccion d’El-Walid, e banhèc eth sòn ròstre damb lèrmes. E tanben jo vessè lèrmes amargantes pera sòrt d’aquera malerosa joena. E eth califa, qu’auie estat silenciós pendent ua longa estona dempús d’aquera catastròfa, me didec: “Ò Hachem! entath mèn dolor que serie ua bona consolacion auer entre es mies mans eth colhar d’aguesta prauba joena, coma rebrembe de çò que siguec entà jo

pendent era sua cuerta vida. Mès Allà mes desliure d'agarrar-te aquerò que t'auem autrejat. Te prègui, donc, que me venes aguest colhar."

E de seguit l'autregè eth colhar ath califa que, ena nòsta arribada ena ciutat, hec que me compdèssen trenta mil dracmes de plata, e m'aumplic de presents preciosi.

E tau ei, ò Emir des Credents! era causa que me hè plorar aué. E Allà eth Plan Naut, que les treiguec as califes omniades eth poder sobeiran a favor des Beni-Abbas, que d'eri ès tu era gloriosa descendçéncia, a permetut qu'aguest colhar arribèsse enes tues mans damb era eréncia des tòns nòbles ancessors, entà tornar entà jo per aguest camin separat."

E Al-Raschid s'emocionèc fòrça damb aguest relat de Hachem ben Soleiman, e didec: "Allà age ena sua compassion as que meriten compassion!" E damb aguesta formula generau evitèc prononciar eth nòm d'un des individús dera dinastia rivau abatuda."

Dempús didec ath joen: "Donques que parlam de musics e de cantaires, vos vau a condar un trait, entre mil, dera vida deth mès celèbre entre es musics de toti es tempsi, Ishak ben Ibrahim, de Mossul." e didec:

Ishak de Mossul e er aire nau

"Entre es diuèrsi escrits dera man deth music-cantaire Ishak ben Ibrahim, qu'an arribat enquia nosati, se trape aguest. Ditz Ishak: "Un dia, d'acòrd damb eth mèn costum, entrè en apartament der Emir des Credents Al-Raschid, e lo trapè seigut en companhia deth sòn visir El-Fadl e d'un jeique deth Hedjaz eth quau auie ua fesomia plan beròia e un continent negat de noblesa e de gravetat. E dempús des salutacion de ua e ua auta part, m'inclinè discrètament entath visir El-Fadl e li preguntè eth nòm d'aqueth jeique hedjazienc que m'agradaue e que non auia vist jamès. E me contestèc eth visir: "Qu'ei eth nebot deth vielh poèta music e cantaire deth Hedjaz, Maabad, qu'era sua fama coneishes." E coma que jo me mostrè satisfèt de conéisher ath nebot d'aqueth vielh Maabad que tant admirè ena mia joenessa, El-Fadl me didec ara aurelha: "Ò Ishak! eth jeique Hedjaz que ves aciu, se te mòstres amable damb eth te harà conéisher e enquia e tot te cantarà totes es composicions deth sòn pairin. Qu'ei complasent, e dotat d'ua beròia votz."

Alavetz jo, volent experimentar era sua metodologia e aprener-me de memòria es ancians cants qu'auien encantat es mèns ans joeni, me mostrè plen de consideracions entath hedjazienc; e dempús d'ua charrada amistoda sus causes desparières, li didí: "Ò plan nòble jeique! me pòs díder guairi cants a compausat eth tòn pairin, er illustre Maabad, aunor de Hedjaz?" E me contestèc: "Setanta, ne un mès ne un mens!" E li preguntè: "Serie massa demanar-te que me didesses quin d'aguesti setanta cants ei eth que t'agrade mès, sigue peth sòm compàs o per d'auti motius?" E me contestèc: "Plan que òc, e entre toti, eth cant quaranta tresau, que comence damb aguesti vèrsi:

Ò beresa deth còth dera mia Molaikah, era mia Molaikah era de beròi pièch!

E coma s'era soleta recitacion d'aguest vèrs auesse era vertut d'ahiscar en eth era inspiracion, cuelhec de pic eth laüt des mies mans, e dempús d'un leugèr preludi d'acòrds, cantèc era cançon sabuda, damb ua votz meravilhosa, e mos hec sénter aquera musica naua e tan anciana, damb un art, un encantament, ua gràcia e ua emocion inexprimibles. E en entener-la, m'estrementia jo de plaser, enludernat, dehòra de jo, ar arràs der entosiasme. E coma n'èra segur dera mia facilitat de retier es aires naui, encara que siguessen complicadi, non volí repetir de seguit dauant deth jeique hedjazienc era cançon deliciosa e tan naua entà jo que venguie eth de hèr-me escotar. E me limitè a balhar-li es gràcies. E tornèc eth entà Medina, eth sòn país, mentre que jo gessia deth palai embriagat damb aquera melodia.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vede aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitanta setau net

Era didec:

… E tornèc eth entà Medina, eth sòn país, mentre que jo gessia deth palai embriagat damb aquera melodia.

E quan tornè ena mia casa, cuelhí eth laüt, qu'ère penjat ena paret, e lo templè e armonizè es còrdes e es tons enes mès petits detalhs. Mès, par Allà! quan volí repetir era musica d'aqueth ritme hedjazienc que m'auie emocionat tant, non podí rebrembar era mendre nòta, ne tansevolh eth ton que siguec cantat, jo, que normaument retenguia cançons de cent coples entenudes lèu sense escotar. Mès alavetz auie queigut entre era mia memòria e aquera musica un vel de coton impenetrable, e a maugrat des mèns esfòrci de memòria, non podí repetir çò que tant me preocupaue.

E des d'alavetz, m'esforcè dia e net en demanar aquera melodia ara mia memòria, mès sense cap resultat. E renonciè damb desesperacion ath mèn laüt e as mies leçons, e me tenguí a recórrer Bagdad, Mossul, Bassra e tot er Irak, preguntant per aquera musica e per aqueth cant a toti es cantaires mès vielhs e a totes es cantaires mès ancianes. Mès que non artenhí trapar ad arrés que s'en sabesse d'aqueth ritme o que m'informèsse de com trapar-lo.

Alavetz, en veir que totes es mies investigacions èren en bades, entà desliurar-me d'aquera obsession, decidí hèr un viatge entà Hedjaz, a trauèrs deth desèrt, entà vier en Medina ara cèrca deth jeique hedjazienc, e pregar-li que me cantèsse un aute còp era cançon deth sòn pairin. E quan cuelhí aguesta decision, me trapaua en Bassra passejant pera vòra der arriu. E vaquí que se m'apressèren dues hemnes joenes vestides damb ròba discrèta e rica, en tot hèr veir qu'èren hemnes de naut reng. E me cuelheren era brida deth mèn saumet e l'arturèren, en tot saludar-me.

E plan shordat e sense pensar qu'ena cançon hedjazienca, les didí en ton terminant: "Deishatz-me! Deishatz-me!" E volí recuélher era brida deth mèn saumet. Mès vaquí qu'ua d'eres, sense lheuar-se eth vel deth ròstre, arric darrèr d'eth, e me didec: "Plan ben, ò Ishak! com va ara era tua passion sus era cançon beròia de Maabad el

Hedjazienc: “Ò beresa deth còth dera mia Mollaikah?” As deishat ja de recórrrer eth mon ara sua cèrca?” E higec, abans de qué jo auessa temps de remeter-me deth mèn estonament: “Ó Ishak! Deth darrèr dera cortina deth harem te vedí quan eth jeique hedjazienc cantaue en preséncia deth califa e d’ El-Fadl, e er encantament dera melodia anciana te hège sautar e te hège dançar es causes inanimades deth tòn entorn. Be n’ères d’afogat, ò Ishak! Amiaues eth compàs damb es tues mans, botjant eth cap e balancejant-te doçament. Semblaues embriac. T’estaues coma hòl.”

E enténer aguestes paraules, exclamè: “A!, pera memòria deth mèn pair Ibrahim! te juri qu’ara sò mès hòl que jamès per çò d’aguest cant ric e beròi. *Ya Allà*! Se qué non balharia jo per entener-lo, enquia e tot fausejat, enquia e tot troncat? Ua soleta nòta d’aguest cant per dètz ans dera mia vida! Guarda se com, en parlar-me d’aquerò, vies d’ahiscar crudèument eth huec des mies penes e bohar ena brasa dera mia desesperacion!” E higí: “Se vos platz, deishatz, deishatz que me’n vaja! Qu’è prèssa entà premanir e organizar era mia partida immediata entà Hedjaz!”

En enténer aguestes paraules, sense deishar era brida deth mèn saumet, era joena se metec a arrir damb ua arridalhada rambalhosa, e me didec: “E se jo madeisha te cantèssa era cançon hedjazienca: “Ò beresa deth còth dera mia Molaikah!” Persutaries en partir entà Hedjaz?” E contestè: “Peth tòn pair e pera tua mair, ò hilha de gent de ben! Non tormentes mès ad aqueth que l’acace era holia!”

Ara seguida, tient tostemp era man ena brida deth mèn saumet, era joena entonèc, de pìc, era melodia que me tenguie lhòco, e damb ua votz e damb un metòde mil còps mès beròi que quan en d’auti tempsi l’auia entenut de boca deth hedjazienc. E eth cas ei que sonque auie cantat, era, a mieja votz! E ar arràs deth tranportament e deth gòi, sentí qu’ua grana doçor padegaue era mia anma trebolada. E baishè de còp deth saumet, e me lancè as pès dera joena e li punè era òrla deth sòn vestit. E li didí: “Ò senhora mia, que sò eth tòn esclau! crompat pera tua generositat. Vòs acceptar era mia ospitalitat? e me cantaràs era cançon de Molaikah, e jo te cantarè tot eth dia e tota era net. Ò! Tot eth dia e tota era net!” Mès era me contestèc: “Ò Ishak! mo’n sabem deth tòn caractèr poc agradiu e dera tua avaricia pes tues composicions. Òc, sabem que cap des tues alumnes a recebut e aprenut de tu e per tu ne un solet cant. Çò que saben les ac as comunicat e ensenhat mejançant estranhs, coma Alawiah, Wahdj El-Karah e Mukhrik. Mès de tu dirèctament, ò Ishak! arrés aprenec jamès arren!” Dempús higec: “Per tant, coma que sai que non ès pro amable entà tractar-mos coma ei de besonh, ei inutil vier ena tua casa. E donques que vòs apréner eth ritme de Molaikah, entà qué vier tan luenh? Te cantarè gustosa entà que te’n sàpies!” E exclamè: “Coma cambi, ò hilha deth cèu! jo vessarè per tu era mia sang. Mès se qui ès? Quin ei eth tòn nòm?”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitanta ueitau net

Era didec:

… E exclamè: “Coma escambi, ò hilha deth cèu! jo vessarè per tu era mia sang. Mès se qui ès? Quin ei eth tòn nòm?” E era me contestèc: “Ua simpla cantaira entre es cantaires que comprenen çò que ditz eth huelhatge ar audèth e era brisa ath huelhatge. Mès que sò Wahba. Aquera que parle eth poèta ena cançon qu’amie eth mèn nòm.” E cantèc:

Ò Wahba! solet ath tòn costat demoren es delícies e era alegria!

Ò Wahba! Be n’ère d’embaumada era tua saliva, qu’arrés senon jo a provat!

Estranha coma estranhes son es hònts deth desèrt, non as vengut qu’un còp a aufrir-me era copa des tòns pòts!

Ò Wahba! non ahisques ath poth que solet hè un ueu ena sua vida! Vene a perhumar era casa!

Hè-me a vier era delícia mès doça qu’eth sucre, aguest nectar transparent coma era lum e mès leugèr qu’eth karkafa e qu’eth khandaris!

E aquera encantadora cançon, qu’es sues paraules èren deth poèta Farruge, auie un aire delicat qu’auie compausat era pròpria Wahba. E damb aqueth cant s’acabèc de transportar era mia rason. E autan li preguè, qu’acceptèc vier ena mia casa damb era sua fraia. E mos passèrem tot eth dia e tota era net en extasi deth cant e dera musica. E trapè en era, sense cap de dobte, ara cantaira mès admirabla qu’entení jamès. E eth sòn amor m’entrèc ena anma. E acabèc era en tot hèr-me eth don dera sua carn coma m’auie hèt eth dera sua votz. E ornèc era mia vida enes ans erosi que m’autregèc eth Retribuidor.”

Dempús didec eth joen ric: “Vaquí ara ua anecdòta sus es dançaires des califes.”

E didec:

Es dues dançaires

“I auie en Damasc, jos eth regnat deth califa Abu El-Malek ben Merwan, un poèta-music cridat Ibn Abu-Atik, que despenie damb hòles prodigalitats es sòs que li produien eth sòn art e era generositat des emirs e dera gent rica de Damasc. Atau, donc, a maugrat es sòs considerables que guanhaue, ère ena misèria e a penes podie atie era subsisténcia dera sua nombrosa familha. Pr’amor qu’er aur en mans d’un poèta e era paciéncia ena anma d’un aimant son coma aigua en crivèl.

Eth pòeta auie coma amic a un intim deth califa, Abdalah eth camarlenc. E Abdalah, que ja auie recomant cent còps eth poèta as notables dera ciutat, decidic atirar sus eth, autaplan eth favor deth califa. Un dia, donc, qu’er Emir des Credents ère en disposicion avienta entad aquerò, Abdalah abordèc era question, e li descriuec era praubetat e era indigéncia d’aqueth que Damasc e tot eth país de Scham considerauen coma eth pòèta-music mès admirable dera epòca. E Abd El-Malek contestèc: “Que me lo pòs hèr a vier.”

E Abdalah s’esdeguèc a anonciar-li era bona notícia ath sòn amic, en tot repetir-li era convèrsa que venguie d’auer damb eth califa. E eth poèta balhèc es gràcies at sòn amic e venguec a presentar-se en palai.

E quan lo heren passar, trapèc ath califa seigut entre dues supèrbes dançaires de pès, que se balancejauen doçament sus era sua cintura flexibla, coma dues rames de ban, en tot agitar cada ua, damb ua gràcia encantadora, un ventalh de huelhes de palmèra, que damb eth refrescauen ath sòn senhor.

E en ventalh d'ua des dançaires i auie escrits, damb letres d'aur e de blu, es vèrsi següents:

Era bohada qu'amii ei fresca e leugèra, e jògui damb eth pudor rosat des qu'amorassi!

Que sò un vel candid qu'amague eth punet des boques enamorades! Que sò un recors preciós entara cantaira que daurís era boca e entath poèta que recite vèrsi!

E en ventalh dera dusau dançaira i auie escrits, tanben en letres d'aur e de blu, es vèrsi següents:

Sò vertadèrament encantador. Sò vertadèrament encantador ena man des beròies, per çò qu'eth mèn lòc preferit ei eth palai deth Califa!

Que refusen tier-me coma amic aqueri que son en desacòrd damb era gràcia e damb era elegància!

Mès tanben autregi damb gust es mies amorasses ath joenet flexible e escarrabilhat coma ua esclaua beròia!

E quan et poèta auec contemplat ad aqueres dues meravilhoses gojates, sentec un enludernament e un estremiment prigond. E còp sec desbrembèc era sua misèria, era sua tristesa, es privacions dera sua familha e era crudèu realitat. E se vedec transportat ath miei des delícies deth paradís, entre dues hurís selèctes. E era sua beresa li hec veir a totes es joenes deth passat, qu'auie en rebrembe, coma lèges e pègues.

Per çò deth califa, dempús des omenatges e salutacions, didec ath poèta: "Ò Ibn Abu-Atik! que m'a impressionat era descripcion que m'a hèt Abdalah deth tòn estat precari e dera misèria que se trapen negadi es tòns. Demana-me, donc, çò que volgues; e te serà autrejat en aguesta ora e en aguest moment." E eth poèta, cuelhut pera emocion que lo negaue ara vista des dues dançaires, non comprenec ne tansevolh eth sens des paraules deth califa; e encara qu'ac auesse comprenut, non s'aurie preocupat de demanar sòs o riqueses. Pr'amor qu'en aqueth moment dominaue eth sòn esperit ua soleta idia: era beresa des dues dançaires e eth desir de possedir-les entada eth solet e embriagar-se damb es sòns uelhs e era sua influéncia.

Atau, donc, contestèc ara prepausa generosa deh califa: "Allà alongue es dies der Emir ds Credents! Mès eth tòn esclau ja ei plen de beneficis deth Retribuidor. Ei ric, non li cau arren, viu coma un emir! Es sòns uelhs son satisfèts, eth sòn esperit ei satisfèt, eth sòn còr ei satisfèt. E ath delà, en trapar-me coma me trapi aciu en preséncia deth solei e entre es dues lues, encara que siguessa ena mès nera des misèries e ena praubetat absoluda, me consideraria er òme mès ric der Empèri!"

E eth califa Abd El-Malik quedèc extrèmament compladut dera responsa, e en veir qu'es uelhs deth poèta exprimien veementament aquerò que non didie era sua lengua, se lheuèc e li didec. "Ò Ibn Abu-Atik! aguestes dues joenes que ves aciu, e qu'aué madeish

m’a regalat eth rei des rums, son proprietat legau tua e camp tòn. E pòs entrar en sòn camp a caprici.” E gessec.

E eth poèta cuelhec as dançaires e se les hec a vier ena sua casa.

Mès quan Abdalah siguec de tornada en palai, eth califa li didec: “Ò Abdalah! era descripcion que m’as hèt sus era indigéncia e era misèria d’aguest poèta-music amic tòn ère molt exagerada. Pr’amor qu’eth m’a afirmat qu’ère totafèt erós e que non li mancaue absoludament arren.” E Abdalah sentec qu’eth sòn ròstre se li caperaue de confusion, e non sabec se qué pensar d’aqueres paraules. Mès eth califa repliquèc: “Plan per vida mia, ò Abdalah! aguest òme se trapaue en un estat de felicitat coma james l’auie vist en cap auta creatura.” E li repetic es iperbòles que l’auie manat eth poèta-music. E Abdalah, miei anujat, miei arridolent, didec: “Per vida deth tòn cap, ò Emir des Credents! que t’a mentit. T’a mentit impudicament! Qu’ei en bona posicion! Mès s’ei er òme mès miserable, eth mès mancat de tot! Era contemplacion dera sua hemna e des sòns hilhs harie tremolar es lèrmes ath cant des tues paupetes. Cre-me, ò Emir des Credents! que non i a en tòn Empèri arrés qu’age mès besonhs qu’eth, deth mès petit des tòns beneficis.” E en enténer aguestes paraules, eth califa non sabec se qué pensar deth pòeta-music.

E Abdalah, tanlèu gessec de veir ath califa, s’esdeguèc a vier ena casa d’Ibn Abu-Atik. E lo trapèc divertint-se a plaser damb es sues dançaires, seigudes ua en sòn jolh quèrre e era auta en dret, dauant d’au plata, plia de beuendes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes ueitanta nauau net

Era didec:

… E lo trapèc divertint-se a plaser damb es sues dançaires, seigudes ua en sòn jolh quèrre e era auta en dret, dauant d’au plata, plia de beuendes. E li preguntèc damb accent de mala encolia: “En qué pensaues, ò lhòco! entà desmentir dauant deth califa es mies paraules sus tu? Que m’as ennerit eth ròstre enquia balhar-li eth color mès ombriu.” E contestèc eth poèta, ar arràs dera alegria: “Ò amic mèn! Qui poirie pregonar praubetat o cantar misèria ena situacion que me trapè còp sec? S’ac auessa hèt aurie estat ua indecéncia suprèma; aumens per aguestes dues hurís, e non en mèn pròpri interès.”

E parlant atau l’aufric ath sòn companh ua copa enòrma qu’en era i auie un liquid perhumat damb musc e canfre, e li didec. “Beu, ò amic mèn! dauant des uelhs neri. Es uelhs neri son era mia holia.” E higec, senhanlant as dues magnifiques dançaires: “Aguesttes dues benaurades son era mia proprietat e era mia riquesa. Qué mès posqui desirar, sense ofensar era generositat deth Retribuidor?

E mentre qu’Abdalah, obligat a arrir dauant de tanta innocéncia, apressaue era copa enes sòns pòts, eth poèta- music demanèc eth sòn laüt, e en tot animar-lo damb un preludi de repiquets, cantèc:

Escarrabilhades, elegantes e gracioses son es joenetes! Gasèles admirables, ègües d'anques en tension!

Es sues beròies popes redones, holant-se en sòn pièch, son dues copes de jade en un cèu luminós!

Com non vau a cantar? S'as montanhes pelades se les hesse béuer çò que hèn béuer aguestes gasèles, cantarien!

E coma abans, eth poèta-music seguic viuent sense preocupar-se deth dia de deman, confiant en Destin e en Patron des creatures. E es dues dançaires li serviren de consolacion enes dies dolents e de felicitat pendent tota era sua vida."

Dempús didec eth joen: "Aguesta tarde vos condarè era istòria dera **Crèma d'òli de pistaches.**

Era crèma d'òli de pistaches e era dificultat juridica solucionada

"Jos eth regnat deth califa Harun Al-Raschid, eth kadi suprèm de Bagdad ère Yacub Abu-Yusssef, er òme mès sabent e eth jurisconsult mès prigond e mès intelligent deth sòn temps. Qu'auie estat er alumne e et companh mpès estimat der imam Abu-Hanifah. E dotat dera erudicion mès esclarida, siguec eth prumèr qu'escriuec, apraièc e coordinèc en un conjunt metodic e rasonat era admirabla doctrina instaurada peth mèstre er imam. E aguesta doctrina, resumida atau, siguec era qu'en avier servic de guida e de basa ath rite ortodòx hanefita.

E eth madeish mos conde era istòria dera sua origina umila, atau coma tot çò restacat a ua crèma de pistaches e a ua grana dificultat juridica solucionada.

Ditz:

"Quan moric eth mèn pair (Allà l'age ena sua misericòrdia e li resèrve un lòc escuelhut) jo non èra qu'un mainatge petit ena hauda dera mair. E coma qu'èrem praubi e en jo i auie eth solet supòrt dera casa, tanlèu creishí, era mia mair s'esdeguèc a plaçar-me d'aprendís ena casa deth tintorèr deth barri. E atau comencè a guanhar quauquarren entà alimentar ara mia mair.

Mès coma qu'Allà eth Plan Naut non auie escrit en mèn destin eth mestièr de tintorèr, non podia jo decidir-me a passar tot eth dia dauant des tines de tint. E soent m'escapaua dera botiga entà barrejar-me damb es atentius audidors qu'escotauen er ensenhament religiós der imam Abu-Hanifah (Allà l'auplisque damb es sòns dons mès escuelhudi). Mès era mia mair, que susvelhaue era mia conducta e me seguie soent, reprovaue damb violéncia aqueres gessudes, e fòrça viatges venguie a trèir-me dera assemblada qu'escotaue ath venerable mèstre. E m'arrosegaue dera man, en tot repotegar-me e picar-me e me hège tornar, tu per tu, ena botiga deth tintorèr.

E jo, a maugrat d'aqueres persecucions seguides e d'aqueri repotecs per part dera mia mair, tostemp trapaua era manèra de seguir damb regularitat es leçons deth mèstre venerat, que ja me coneishie e me citaue peth mèn zèl, era mia diligéncia e eth mèn in

de cercar era instrucción. De sòrta qu'un dia, furiosa pes mies hujudes dera botiga deth tintorèr, era mia mair se metec a cridar ath miei der auditòri escandalizat, e en tot dirigir-se violentament a Abu-Anifah, l'insultèc, en tot dider-li: "Tu ès ò jeique! eth responsable dera perdicion d'aguest mainatge, e dera queiguda segura en vagabondatge d'aguest orfanèl sense recorsi. Pr'amor que jo non è qu'eth producte insufisent deth mèn fus; e s'aguest orfanèl non guanhe bèra causa dera sua part, lèu mos moriram de hame. E era responsabilitat dera nòsta mòrt serà tua, eth dia deth Judici." E eth mèn venerable mèstre non perdec era cauma dauant de tan violenta gessuda, e li contestèc ara mia mair damb votz conciliadora: "Ò prauba! Allà t'aumplisque des sues gràcies! Mès non cranhes arren. Aguest orfanèl apren aciu a minjar un dia era crèma de flor fina premanida damb òli de pistaches!" E en enténer aguesta responsa, era mia mair se pensèc qu'era rason deth venerable imam trantalhaue, e se n'anèc, en tot lançar-li aguesta darrèra injúria: "Allà amendrisque es tòns dies, qu'ès un vielh repapiaire e pèrdes era rason!" Mès jo me sauvè ena memòria aqueres paraules der imam.

E coma qu'Allà auie botat en mèn còr era passion per estudi, aguesta passion ac resistic tot, e acabèc en tot capitar enes obstacles. E me junhí ferventament a Abu-Hanifah. E eth Donador m'autregèc era sciéncia e es auantatges qu'aguesta balhe, de sòrta que de man en man anè pujant de categoria, e acabè en tot arténher es foncions de kadi suprèm de Bagdad. E se m'admetie ena intimitat der Emir des Credents, Harun Al-Raschid, que soent me convidaue a compartir es sòns minjars.

Un dia qu'èra jo minjant damb eth califa, vaquí qu'ath finau deth minjar es esclaus se heren a vier ua plata grana a on tremolaue ua meravilhosa crèma blanca salpicada de povàs de pistaches, e qu'era sua flaira, era soleta, ja ère un gust. E eth califa s'acarèc damb jo, e me didec: "Ò Yacub! Tasta aquerò. Que non ges tan ben cada dia aguest plat. Aué qu'ei excellent." E preguntè: "Com se cride aguest minjar, ò Emir des Credents?" E me contestèc: "Qu'ei era parva premanida damb crèma, mèu, flor fina de haria e òli de pistaches…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes nauantau net

Era didec:

"…Qu'ei era parva premanida damb crèma, mèu, flor fina de haria e òli de pistaches."

En enténer aquerò, me'n brembè des paraules deth mèn venerat mèstre, qu'atau auie predit çò que m'auie d'arribar. E dauant d'aguest rebrembe, non podí mens qu'arrir. E eth califa me didec: "Qué t'ahisque a arrir, ò Yacub?" E contestè: "Arren de dolent, ò Emir des Credents! Qu'ei un simple rebrembe dera mia mainadesa que m'arribe en mèn esperit, e li hèsqui un arridolet ath sòn pas." E me didec: "Hè lèu a condar-me-lo. Que ne sò segur de qué serà profitós escotar-lo"

E entà satisfèr eth desir deth califa, li condè era mia iniciacion en estudi dera sciéncia, era mia assiduïtat en seguir es ensenhaments d'Abu-Hanifah, era desesperacion dera

mia prauba mair en veder-me desertar dera tintoreria, e era prediccion der imam sus era parva damb crèma e òli de pistaches.

E Harun quedèc encantat deth mèn relat, e acabèc: “Òc, certament er estudi e era sciéncia balhen tostemp es sòns fruts, e son molti es sòns auantatges en domèni uman e en domèni dera religion. De vertat qu’eth venerable Abu-Hanifah predidie damb precision e vedie damb es uelhs deth sòn esperit çò qu’es auti òmes non pòden veir damb es sòns uelhs. Allà l’auplisque des sues misericòrdies e des sues gràcies perhumades!”

E aquerò ei çò que hè ath plat de crèma e òli de pistaches. Mès vaquí ara çò que tanh ara dificultat juridica solucionada. En tot trapar-me jo un dia fatigat, me calè lèu en lhet. E ja m’auia esclipsat prigondament quan piquèren a còps fòrts ena pòrta. E ath mès córrer me lheuè, m’abriguè e anè a daurir jo madeish era pòrta. E arreconeishí a Harthamah er eunuc de confiança der Emir des Credents. E lo saludè. Mès eth, sense pèrder temps en tornar-me era salutacion, çò que me neguèc en un gran trebolament e me hec aubirar eveniments ombrius per çò que hège a jo, me didec damb accent pressat: “Vene de seguit a veir ath nòste patron eth califa, que desire parlar-te.” E sajant de dominar eth mèn trebolament, e de desnishar bèra causa der ahèr, contestè: “Ò estimat Harthamah! M’aurie shautat veir qu’auies mès condideracions damb un ancian malaut coma jo. Era net ei ja plan auançada, e no me pensi que reaument se tracte d’un ahèr tan grèu coma que me calgue vier ara en palai deth califa. Te prègui, donc, que demores enquia deman. E alavetz ja te n’auràs desbrembat der ahèr o cambiat de pensada er Emir des Credents.” Mès eth me contestèc: “Non, per Allà! que non posqui demorar enquia deman era execucion dera orde que se m’a balhat.” E preguntè: “Me pòs dìder, aumens, entà qué me cride?” Eth contestèc: “A vengut eth sòn servidor Massrur a cercar-me, corrent e sense alend, e m’a ordenat, sense balhar-me cap explicacion, que te hessa a vier de seguit entre es mans deth califa.”

Alavetz, ar arràs dera perplexitat, li didí ar eunuc: “Ò Harthamah! non me permeteràs, aumens, lauar-me rapidament e perhumar-me un shinhau? Pr’amor qu’atau, se se tracte d’un ahèr grèu, serè apraiat coma ei degut. E s’Allà er Òptim m’autrege era gràcia, coma demori, de trapar aquiu un ahèr sense cap inconvenent entà jo, aguesti suenhs de neteja non poiràn prejudicar-me, senon tot eth contrari.”

E quan er eunuc accedic ath mèn desir, pugè entà lauar-me e botar-me era ròba avienta e perhumar-me çò milhor que podí. Dempús baishè a trapar-me damb er eunuc, e gessérem ath mès córrer. E en arribar en palai vedí que Massrur mos demoraue ena pòrta. E Hathamah li didec, en tot senhalar-me: “Vaquí ath kadi!” E Massrur me didec: “Vene!” E lo seguí. E mentre lo seguia, li didí: “Ò Massrur! tu, que ja sabes se com servisqui ath nòste patron eth califa, e es miraments que se deuen a un òme dera mia edat e deth mèn cargue, e que non ignòres era amistat que tostemp t’è auut, supausi que voleràs dider-me se per qué me hè vier eth califa ad aguesta ora dera net?” E Massrur me contestèc: “Que non ac sai!” E li preguntè, mès aclapat encara: “Me poiries dìder, aumens, qui s’està damb eth?” Massrur me contestèc: “Non i a qu’ua soleta persona: Issa, eth camarlenc, e ena cramba pròcha, era esposa der camarlenc.”

Alavetz, renonciant a compréner mès causes, didí: “Confii en Allà! Que non i a recors ne fòrça qu’en Allà eth Totpoderós, er Omnipotent!” E quan arribè en quarto que precedie era cramba que normaument se trapaue eth califa, hi que s’entenesse eth movement deth mèn caminar e eth bronit des mèns passi. E eth califa preguntèc de laguens estant: “Qui i a ena pòrta?” E contestè de seguit: “Eth tòn sirvent Yacub, ò Emir des Credents!”

E era votz det califa didec: “Entra!”

E entrè. E trapè a Harun seigut, damb eth camarlenc Issa ara sua dreta. E auancè; e l’abordè damb era salutacion. E damb grana satisfaccion mia, m’entornèc era salutacion. Dempús me didec arrint: “T’auem inquietat, shordat o espaurit dilhèu?” E contestè: “Solet, ò Emir des Credents! mos auetz espaurit a jo e as qu’è deishat en casa. Per vida deth tòn cap que toti èrem aclapadi!” E eth califa me didec damb bontat: “Sè-te, ò pair dera lei!” E me seiguí, leugèr, liure des mies apreensions e des mies pòurs. E ath cap de quaqui instants, eth califa me didec: “Ò Yacub! sabes se per qué t’auem cridat aciu ad aguesta ora dera net?” E contestè: “Que non ac sai, ò Emir des Credents!” E me didec eth: “Escota, donc. E en tot mostrar-me ath sòn camarlenc Issa, didec: “T’è hèt a vier ò Abu Yussef entà botar-te coma testimòni deth jurament que vau a prestar. Te cau saber, plan, qu’Issa, que ves aciu, a ua esclaua. l’e demanat qu’Issa me la cedisque, mès eth s’a desencusat. L’è demanat alavetz que me la venesse, mès s’a remit. Plan, donc, dauant de tu, ò Yacub! qu’ès eth kadi suprèm, juri peth nòm d’Allà eth Plan Naut, er Exaltat, que s’Issa persute en non voler cedir-me era sua esclaua d’ua manèra o de ua auta, lo harè aucir sense remèdi de seguit.”

Alavetz jo, segur per çò que hège a jo, m’acarè damb actitud sevèra damb Issa, e li didí: “Quines qualitats o quina vertut extraordinària l’a balhat, donc, Allà, ad aguesta gojata esclaua tua, entà que non la volgues cedir ar Emir des Credents? Non ves que damb era tua negativa te botes ena situacion mes umilianta, e que te degrades e te rebaishes?” E sense mostrar-se esmoigut pes mies exortacions, Issa me didec: “Ò senhor nòste kadi! qu’ei odiosa era precipitacion des judicis. Abans de hèr-me observacions auries d’investigar es motius qu’an dictat era mia conducta.” E li didí: “D’acòrd! Mès, i pòt auer un motiu significat entà semblabla negativa?” Eth me contestèc: “Òc, plan que òc! Un jurament non se pòt declarar nul se s’a prestat damb plia conformitat e damb plia luciditat d’esperit. Pr’amor qu’eth mèn empediment ei era fòrça d’un jurament solemne. Pr’amor qu’è jurat, peth triple divòrci e pera promesa de desliurar guairi esclaus d’ambdús sèxes è ena mia man, e m’è comprometut a distribuir toti es mèns bens e riqueses as praubi e as mesquites, è jurat, torni a dider, ara joena en qüestion non vener-la ne balhar-la jamès…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan an arribèc era nau centes nauanta unau net

Era didec:

“…è jurat, torni a dider, ara joena en qüestion non vener-la ne balhar-la jamès.” E en enténer aguestes paraules, eth califa s’acarèc damb jo, e me didec: “Ò Yacub! I a bèra manèra de resòlver aguesta dificultat?” E contestè sense trantalhar: “Plan que òc, ò Emir des Credetns!” E me preguntèc eth: “E com?” E didí: “Era causa qu’ei plan simpla. Entà non mancar ath sòn jurament, Issa te balharà coma present era mitat dera joena esclaua que desires; e te venerà era auta mitat. D’aguesta manèra quedarà en patz era sua consciéncia, donques que reaument ne a balhat ne a venut ara joena.”

En enténer aguestes paraues, Issa s’acarèc damb jo, trantalhant, e didec: “E ei licit aguesta manèra de hèr, ò pair dera lei!? Ei acceptabla pera lei?” E contestè: “Plan que òc!” Alavetz lheuèc es mans e me didec: “Plan donc, te boti coma testimòni, ò kadi Yacub de qué, podent atau descargar era mia consciéncia, balhi ar Emir des Credetns era mitat dera mia esclaua e li veni era auta mitat pera soma de cent mil dracmes de plata que m’a costat sancera.” E Harun exclamèc de seguit: “Qu’accèpti eth present, mès crompi era dusau mitat per cent mil dinnars d’aur.” E higec: “Que me hèsquen a vier ara madeish ara joena.”

E de seguit anèc Issa ena cramba ara cèrca dera sua esclaua ath madeish temps que se hègen a vier es saques des cent mil dinnars d’aur.

E de seguit introdusic ara joena damb eth sòn patron, que didec: “Cuelh-la, ò Emir des Credents! e qu’Allà te capère damb es sues benediccions ath costat d’era. Qu’ei causa tua e proprietat tua.” E dempús de recéber es cent mil dinnars, gessec.

Alavetz eth califa se virèc entà on èra jo, e me didec damb mina preocupada: “Yacub! encara rèste ua dificultat entà resòlver. E me semble de mau hèr era causa.” Jo preguntè: “Quina dificultat ei aguesta, ò emir des Credents?” Eth didec: “Coma qu’a estat esclaua de un aute, aguesta joena li cau demorar uns dies abans de pertanher-me, pr’amor de qu’aja era certitud de non èster mair per influéncia deth sòn prumèr patron. Mès se non sò damb era aguesta net, ne sò segur que me crebarà d’impaciéncia eth hitge e me morirè sense remèdi.”

Alavetz, dempús de reflexionar pendent un instant, contestè: “Era solucion dera dificultat qu’ei simpla, ò Emir des Credents! Aguesta lei non ei qu’entara hemna esclaua e non previe dies de demora entara hemna liura. Desliura, donc, de seguit ara tua esclaua, e marida-te damb era quan ja sigue liura.” E damb eth ròstre transfigurat d’alegria, exclamèc Al-Raschid: “Mès qui mos maridarà legaument ad aguesta ora dera net? Pr’amor que voi èster damb era ara, de seguit.” E contestè: “Jo madeish, ò Emir des Credents! vos maridarè legaument ara!”

E cridè coma testimònis a dus sirvents deth califa, Massrur e Hossein. E quan sigueren presents, recitè es pregàries e es formules d’invocacion, didí era allocucion rituau, e dempús de balhar es gràcies ath Plan Naut, prononciè es paraules dera union. E redigí qu’eth califa, coma ei de rigor, l’auie de pagar ara nòvia ua dòt noviau, que fixè ena soma de vint mil dinnars.

Dempús quan amièren aquera soma e l’ac autregeren ara maridada, me premaní a retirar-me. Mès eth califa lheuèc eth cap entath sòn sirvent Massrur, que didec de seguit.

“As tues ordes, ò emir des Credents!” E Harun li didec: “Hè-te a vier de seguit entara casa deth kadi Yacub, per çò des molèsties que l’auem costat, era soma de dues centes mil dracmes e vint tuniques d’aunor!” E gessí, dempús de balhar es gràcies, deishant a Harun ar arràs dera alegria. E m’acompanhèren ena mia casa damb es sòs e es tuniques.

E vaquí que, quan arribè ena mia casa, vedí entrar a ua dauna anciana que me didec: “Ò Abu Yussef! Era benaurada que vies de desliurar e qu’as junhut damb eth califa, coma esposa der Emir des Credents, ei ja hilha tua, e me mane a balhar-te es sues salutacions e es sòns vòts de felicitat. E te prègue qu’accèptes era mitat dera dòt noviau que l’a autrejat eth califa. E se desencuse per non poder correspóner milhor de moment, per tot aquerò qu’as hèt per era. Mès, *inschalah!* bèth dia poirà demostrar-te milhor era sua gratitud.”

E parlant atau, botèc dauant de jo dètz mil dinnars d’aur, qu’èren era mitat dera dòt pagada ara joena, me punèc era man e se n’anèc peth sòn camin.

E balhè gràcies ath Retribuidor pes sòns beneficis e per auer tornat, aquera net, era perplexitat deth mèn esperit en alegria e gòi. E benedí en mèn còr era memòria venerada deth mèn mèstre Abu Hanifah, qu’en sòn ensenhament m’inicièc en totes es subtileses deth còdi canonic e deth còdi civiu. Allà lo capère de dons e de gràcies!”

Dempús didec eth joen ric: “Escotatz ara, ò amics mèns! era istòria dera **joena araba dera hònt”.**

E didec:

Era joena araba dera hònt

“ Quan passèc eth poder califau en Al-Mamun, hilh de Harun Al-Raschid, aquerò siguec ua benediccion entar Empèri. Pr’amor qu’Al-Mamun, que sense discusion siguec eth califa mès brilhant e mès illustrat entre toti es Abbassides, fecondèc es parçans musulmans damb era patz e era justícia, protegic eficaçament e aunorèc as sabents e as poètes, e lancèc as nòsti pairs arabs en meidan des sciéncies. E a maugrat des sues immenses ocupacions e des sues jornades invertides en trabalhar e estudiar, sabie dispausar d’ores entàs alegries e es hestaus. E entàs musics e es cantaires èren molti des sòns arridolets e molti des sòns beneficis. E sabie alistar, entà hèr d’eres es sues esposes legaus e es mairs des sòns hilhs, as hemnes mès intelligentes, mès illustrades e mès beròies deth sòn temps. E vaquí, per cèrt, entre d’auti vint, un exemple dera manèra de com se comportaue Al-Mamun entà fixar era predileccion per ua hemna e alistar-la coma esposa.

Un dia, efectivament, tornant de caça damb ua escòrta de cavalièrs, arribèc en ua hònt. E i auie aquiu ua joena araba que se dispausaue a cargar sus es sues espatles un oire que venguie d’aumplir ena hònt. E aquera joena araba ère dotada peth sòn Creador d’ua estatura encantadora de cinc pams e d’un pièch modelat en motle dera perfeccion. E per tot çò d’aute, se retiraue ara lua plia en ua net de lua plia…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes nauanta dusau net

Era didec:

… E aquera joena araba ère dotada peth sòn Creador dua estatura encantadora de cinc pams e d'un pièch modelat en motle dera perfeccion. E per tot çò d'aute, se retiraue ara lua plia en ua net de lua plia.

Quan era joena vedec arribar aquera brilhant tropa de cavalièrs, s'esdeguèc a cargar-se er oire ena espatla e retirar-se. Mès, coma ena sua precipitacion non auec temps de d'estacar ben era boca deth còth der oire, se desliguèc era còrda en un moment e gessec era aigua der oire damb tarabast. E cridèc era joena, en tot tornar entà on se trapaue era sua casa: "Pair mèn! pair mèn! vene a tapar era boca der oire! Que m'a hèt meuca era boca! Ja non posqui dominar era boca!"

E sigueren prononciades pera joena araba aguestes tres indicacions, cridades ath sòn pair, damb ua seleccion de paraules tan elegantes e ua entonacion tan encatadora, qu'eth califa, meravilhat, s'arturèc a sec. E mentre era joena, sense veir arribar ath sòn pair, tapaue er oire entà non banhar-se, eth califa auancèc entada era e li didec: "Ò mainada! de quina tribú ès?" E contestèc era damb era sua votz deliciosa: "Que sò dera tribú des Bani-Kilab." E Al-Mamun, que sabie pro ben qu'aquera tribú des Bani-Kilab ère ua des mès nòbles entre es arabs, volec hèr un jòc de paraules entà botar a pròva eth caractèr dera joena, e li didec: "Com se t'a acodit, beròia mainada! pertànher ad aguesta tribú de hilhs de gosset?" E era joena guardèc ath califa damb mina burlesca, e contestèc: "De vertat non coneishes eth significat reau des paraules? Te cau saber, ò estrangèr! qu'era tribú des Bani-Kilab, que d'era sò hilha, ei era tribú des que saben èster generosi e sense repotec, des que saben èster magnifics damb es estrangèrs, des que saben, fin finau, fóter boni còps de sabre, s'ei de besonh!" Dempús higec: "Mès ditz quini son eth tòn linhatge e era tua genealogia, ò cavalièr que non ès d'aciu!" E eth califa, cada còp mès meravilhat deth lenguatge dera joena araba, li didec arrint: "Dilhèu as, ath delà des tòns encantaments, coneishements e genealogia, ò beròia mainada?" E era didec: "Contèsta ara mia pregunta e ja ac veiràs." E Al-Mamun, ahiscat peth jòc, se didec: "Vau a veir se reaument aguesta joena araba coneish era nòsta origina!" E didec: "Plan ben; te cau saber que sò deth linhatge des Mudharides-eth-ròi." E era joena araba, que sabie plan ben qu'era origina d'aqueth apellatiu des Mudharides venguie deth color ròi dera tenda de cuèr qu'enes tempsi ancians possedie Mudlar pair de totes es tribús Mudharides, non se mostrèc estonada des paraules deth califa, e li didec: "Plan ben; mès ditz-me de quina tribú de Mudharides ès." Eth contestèc: "Dera mès illustra, era mès excellenta en paternitat e maternitat, era mès grana en ancessors gloriosi, era mès respectada entre es Mudharides-ath-ròi." E didec era: "Alavetz ès dera tribú des Kinadides!" E Al-Mamun, estonat, contestèc: "Qu'ei vertat! Sò dera gran tribú des Bani-Kinanah!" E era arric, e preguntèc: "Mès a quina rama des Kinadides pertanhes?" Eth contestèc: "Ad aquera qu'es sòns hilhs son es mès nòbles de sang, es mès purs d'origina, es de mans generoses, es mès temudi e reverenciadi entre es sòns frairs." E era didec: "Per çò

d’aguestes donades, me semble qu’ès des Koreischides.” E Al-Mamun, cada còp mès meravilhat, contestèc: “Efectivament, sò des Bani-Koreich.” E era repliquèc: “Mès es Koreichides son nombrosi. De quina rama ès tu?” Eth contestèc. “D’aquera sus era quau a baishat era benediccion!” E exclamèc era joena: “Per Allà! qu’ès des descendents de Haschem eth Koreischida, arrepairin deth Profèta (damb eth era pregària e era patz). E Al-Mamun contestèc: “Qu’ei vertat, sò Haschemida.” Era preguntèc: “Mès de quina familha des Haschemides?” Eth contestèc: “Dera mès nauta, dera qu’ei er aunor e era glòria des Haschemides, dera qu’ei venerada per guairi credents i a sus era tèrra.!” E en enténer aguesta responsa, era joena araba se prosternèc de pic e punèc era tèrra entre es mans d’Al-Mamun, exclamant: “Omenatge e veneracion ar Emir des Credents, ath vicari deth Senhor der Univèrs, ath gloriós Al-Mamun er Abbassida!”

E eth califa quedèc estonat, prigondament esmoigut, e exclamèc, ar arràs d’ua alegria immensa: “Peth Senhor dera kaaba e pes merits des mèns ancessors gloriosi, es Purs, que voi coma esposa ad aguesta admirabla mainada! Era, qu’ei eth ben mès preciós qu’ei escrit en mèn destin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes nauanta tresau net

Era didec:

“…Peth Senhor dera kaaba e pes merits des mèns ancessors gloriosi, es Purs, que voi coma esposa ad aguesta admirabla mainada! Era, qu’ei eth ben mès preciós qu’ei escrit en mèn destin.”

E de seguit hec cridar ath pair dera joena, qu’ère precisament eth jeique dera tribú. E li demanèc en matrimòni ara admirabla mainada. E quan auec eth sòn consentiment, l’aufric, coma dòt noviau dera sua hilha, era soma de cent mil dinnars d’aur, e l’inscriuec ath sòn nòm era renda des impòsti de cinc ans de tot eth Hedjaz.

E eth matrimòni d’Al-Mamun damb era nòbla joena se celebrèc damb ua pompa sense parièr enquia e tot jos eth regnat d’Al-Raschid. E era net de nòces, Al-Mamun hec qu’era mair vessèsse en cap dera beròia mainada mil pèrles contengudes en ua plata d’aur. E ena cramba noviau hec usclar ua immensa halha d’ambre gris, que pesaue quaranta mines e s’auie crompat damb era soma que costèren es impòsti de Persia pendent un an.

E Al-Mamun, siguec, entara sua esposa araba, tot còr e tot afeccion. E li balhèc era un hilh, qu’amièc eth nòm d’Abbas. E se la compdèc entre es nòms des hemnes mès estonantes, mès instruides e mès eloqüentes der Islam.”

E dempús de condar aguesta istòria, eth joen ric les didec as sòns audidors, qu’èren amassadi jos era copòla deth libre: “Vos vau a díder un aute trait dera vida d’Al-Mamun, encara que plan desparièr der anterior:

Er inconvenent dera insisténcia

“Quan eth califa Mohammad El-Amin, hilh de Harun Al-Raschid e de Zobeida, siguec assassinat, dempús dera sua derròta, per orde deth generau en cap dera armada d’Al-Mamun, es províncies qu’auien acatat enquia alavetz a El-Amin, s’esdeguèren a someter-se ath sòn frair Al-Mamun, hilh d’Al-Rachid e d’ua esclaua cridada Marahil. E Al-Mamun inaugurèc eth sòn regnat damb amples mesures de clemència entàs sòns ancians enemics. E auie eth costum de díder: “S’es mèns enemics se’n sabessen dera bontat deth mèn còr, vierien toti a autrejar-se a jo, declarant es sòns crims.”

E vaquí qu’eth cap e era man directora de toti es malastres que les auien hèt patir a Al-Mamun, en vida deth sòn pair Al-Raschid e deth sòn frair El-Amin, non èren autes qu’es dera pròpria Sett Zobeida, esposa d’Al-Raschid. Atau, donc, quan Zobeida se’n sabec dera fin lamentabla deth sòn hilh, pensèc prumèr refugiar-se en territòri sagrat dera Meca, entà húger dera resvenja d’Al-Mamun. E siguec trantalhant pendent força temps sus aguesta decision. Dempús decidic bruscament balhar era sua sòrt entre es mans d’aqueth qu’auie hèt deseretar e l’auie hèt patir er amarum dera mirra. E l’escriuec aguesta carta:

“Quinsevolh tòrt, ò Emir des Credents! per gran que sigue, ei pòc entara guardada dera tua cleméncia, e quinsevolh crim se torne en un petit error, dauant dera tua magnanimitat.

Era que te mane aguesta suplica te prègue que rebrembes ua memòria estimada, e que perdones, pensant en aqueth que se mostraue trende damb era suplicanta d’aué.

Per tant, se vòs tier pietat dera mia feblesa e deth mèn abandonament, e èster misericordiós damb qui non se merite era misericòrdia, obraràs d’acòrd damb er esperit d’aqueth que, se siguesse encara viu, aurie estat eth mèn intercessor damb tu.

Ò hilh deth tòn pair! bremba-te’n deth tòn pair; e non barres eth tòn còr ara pregària dera veuda abandonada.”

Quan eth califa Al-Mamun auec coneishença d’aguesta carta de Zobeida, cuelhec pietat e quedèc prigondament esmoigut; e plorèc pera funèbra sòrt deth sòn frair El-Amin e per estat lamentable dera mair d’El-Amin. Dempús se lheuèc e contestèc a Zobeida çò que seguís:

“Era tua carta, ò mair mia! a arribat a on auie d’arribar, e a trapat ath mèn còr trincat de pena pes tòns malastres. E Allà ei testimòni de qué es mèns sentiments son, per çò que hè ara veuda d’aqueth qu’era sua memòria mos ei sagrada, es sentiments d’un hilh entara sua mair.

Arren pòt era creatura contra es decisionss deth Destin. Mès jo è het tot çò qu’è pogut entà padegar es tòns dolors. Vengui, plan que òc, de balhar ordes entà que t’entornen es tues causes confiscades, es tues proprietats, es tòns bens e guaire te panèc era sòrt contrària, ò mair mia! E se vòs tornar damb nosati, traparàs de nauèth eth tòn ancian estat e eth respècte e era veneracion de toti es tòns subdits.

E sàpies, òi mair mia! que non as perdut senon eth ròstre d'aqueth que se trape ena misericòrdia d'Allà. Pr'amor qu'en jo te quede un hilh mès afectuós de çò que jamès as desirat.

Que siguen damb tu era patz e era seguretat…"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes nauanta quatau net

Era didec:

… Que siguen damb tu era patz e era seguretat"

Atau, donc, quan Zobeida venguec, damb es uelhs plei de lèrmes e aflaquida, a lançar-se as sòns pès, se lheuèc eth en aunor sòn e li punec era man e e plorèc en sòn pièch. Dempús l'entornèc totes es sues ancianes prerogatives d'esposa d'Al-Raschid e de princessa de sang abbassida, e la tractèc enquiath finau dera sua vida coma s'auesse estat hilh des sues entralhes. Mès, a maugrat dera illusion deth poder, Zobeida non podie desbrembar çò qu'auie estat e es tortures deth sòn còr quan auèc es notícies dera mòrt d'El-Amin. E enquiara sua mòrt sauvèc ath sòn laguens ua sòrta de rancura que, per mès amagada que siguessse, non s'escapaue ara perspicàcia d'Al-Mamun.

E plan que òc, hec patir fòrça còps a Al-Mamun, que non se queishaue d'aquerò, aqueth estat d'ostilitat sorda. E vaquí un trait que, milhor que cap aute comentari, demòstre era rancura contunha d'aquera qu'arren la podie consolar.

Un dia, plan, en auer entrat Al-Mamun, en apartament de Zobeida, la vedec de pic botjar es pòts e gasulhar bèra causa, en tot guardar-lo. E coma non podie compréner çò qu'era gasulhaue entre dents, li didec: "Ò mair mia! me semble que te ties a maudider-me, pensant en tòn hilh assassinat pes eretges perses e ena mia succession en tron qu'ocupaue eth. Ça que la, solet Allà a dictat es nòsti destins."

Mès Zobeida s'escandalizèc, dident: "Non, pera memòria sagrada deth tòn pair, ò Emir des Credents! Luenh de jo taus tendéncies!" E Al-Mamun li preguntèc: "Me pòs díder, alavetz, qué gasulhaues entre dents en veder-me?" Mès era joquèc eth cap, coma ua persona que non vò parlar, per respècte ath sòn interlocutor, e contestèc: "Desencusa-me, ò Emir des Credents, de dider-te eth motiu de çò que me preguntes." Mès, Al-Mamun, ahiscat de curiosèr, se metec a insistir e a assetjar a Zobeida damb preguntes, de sòrta que, quan non auec mès remèdi, acabèc era en tot dider-li: "Plan, donc, qu'ei aquerò. Maudidia per çò dera insisténcia, mormolhant: Allà confone as individús inoportuns, cuelhudi peth vici dera insisténcia!"

E Al-Mamun li preguntèc: "Mès per quin motiu o per quin rebrembe lançaues aguesta reprobacion?" E Zobeida constestèc: "Donques qu'ac vòs saber absoludament, aciu qu'ac as." E didec:

"Te cau saber, donc, Emir des Credents! qu'un dia qu'auia jogat as escacs damb eth tòn pair er Emir des Credents Harun Al-Raschid, perdí era partida. E eth tòn pair

m’impausèc era senténcia de hèr eth torn ath palai e as jardins, tota nuda, tara mieja net. E a maugrat des mèns precs e supliques, botèc tota era sua insisténcia en hèr-me complir aquera apòsta, sense voler acceptar cap auta senténcia. E me vedí obligada a despolhar-me e a hèr era causa que condemnaue. E quan acabè, èra hòla de rabia e miei mòrta de cansament e de hered.

Mès a londeman, ath mèn torn, guanhè jo as escacs. E alavetz me toquèc a jo impausar es condicions. E dempús de reflexionar pendent uns instants, e cercar ath mèn laguens çò que podie èster mes desagradiu entada eth, lo condemnè, damb coneishment de causa, a que passèsse era net ene braci dera esclaua mès lèja e mès lorda entre es esclaues dera codina. E coma qu’era qu’amassaue es condicions ère era esclaua cridada Marahil, l’ac senhalè coma resultat dera partida e coma expiacion dera sua derròta. E entà assegurar-me’n de qu’es causes se passarien sense params dera sua part, jo madeisha l’amiè entath quarto pudesenc dera esclaua Marahil, e l’obliguè a estirar-se ath sòn costat e a hèr damb era pendent tota era net çò que tant l’agradaue hèr damb es beròies concubines que li regalaua jo soent. E peth maitin se trapaue en un estat lamentable e damb un dolor espaventós.

Ara me cau dider-te, ò Emir des Credents! que tu neisheres precisament dera coabitacion deth tòn pair damb aquera esclaua orribla e des sues viroletes damb era, en quarto deth costat dera codina.

E atau siguec com, sense sabè’c, damb era tua venguda en mon siguí causanta dera perdicion deth mèn hilh El-Amin e de toti es malastres que s’abateren sus era nòsta raça en aguesti darrèrs ans.

Arren d’aquerò s’aurie passat se non auessa jo insistit tant damb eth tòn pair entà obligar-lo a voludar-se damb aquera esclaua, e s’eth non auesse estat, dera sua part, tan farcit d’insisténcia entà obligar-me a jo a hèr çò que t’è condat.

E aquerò ei, ò Emir des Credents! eth motiu que me hège gasulhar malediccions contra era insisténcia e contra es inoportuns.”

E quan auec entenut aquerò, Al-Mamun s’esdeguèc a dider-se adiu de Zobeida pr’amor d’amagar era sua confusion. E se retirèc, dident entada eth: “Per Allà, que meriti era leçon que ven de balhar-me! Sense era mia insisténcia non se m’aurie rebrembat aqueth incident tan desagradiu.”

E eth joen patron dera copòla deth libre, dempús de condar tot aquerò as sòns audidors e convidadi, les didec: “Allà volgue, ò amics mèns! qu’aja pogut jo servir d’intermediari entre era sciéncia e es vòstes aurelhes. Aciu qu’auetz part des riqueses que, sense despenes ne perilhs, se pòden apilerar en tot tier-se as libres e ath cultiu der estudi. Non vos diderè arren mes aué. Mès en bèra auta ocasión, *inschalah*! vos mostrarè ua fasa desparièra des meravilhes que mos an estat transmetudes coma era eréncia mès preciosa des nòsti pairs.”

E dempús de parlar atau, autregèc a cada un des presents cent monedes d’aur e ua pèça de tela de valor, entà recompensar-les pera sua atencion e correspóner as sòns desirs

d’intruir-se. Pr’amor que didie: “S’an d’estimular es bones disposicions e facilitar eth camin ara gent ben intencionada!”

Dempús, en tot auer-les regalat damb un excellent minjar, qu’en eth non se desbrembèc arren delicat, les didec adiu en patz.

E aquerò ei çò que hè a toti eri. Mès Allà ei eth mès sabent!

E quan Schahrazada acabèc de condar aguesta longa seria d’istòries admirables, se carèc. E eth rei Schahriar li didec. “Ò Schahrazada, guaire m’as instruit! Mès solide t’as desbrembat de parlar-me deth visir Giafar. E hè ja temps que desiri que me condes guaire sàpies sus eth. Pr’amor que de vertat, aguest visir se retire extraordinariament enes sues qualitats ath mèn gran visir, pair sòn. E plan per aquerò voi saber-me’n per tu dera vertat dera sua istòria, damb toti es detalhs, pr’amor que deu èster admirabla.”

Mès Schahrazada joquèc eth cap e contestèc: “Allà aluenhe de nosati eth malastre e era calamitat, ò rei deth temps! E age ena sua compasion a Giafar eth Barmakida e a tota era sua familha! Se te platz, desencusa-me de condar-te era sua istòria, pr’amor qu’ei plia de lèrmes. Ai! Qui non plorarie eth relat dera fin de Giafar, deth sòn pair Yahia, deth sòn frair El-Fadl e de toti es Barmakides? De vertat qu’eth sòn finau ei lamentable, e atrendirie ath madeish granit!” E didec eth rei Schahriar: “Ò Schahrazada, conda-me-lo, a maugrat de tot! E Allà aluenhe de nosati ath Maligne e ara desgràcia!”

Alavetz didec Schahrazada:

Eth finau de Giafar e des Barmakides

Vaquí, donc, ò rei afortunat! aguesta istòria plia de lèrmes, que senhale eth regnat deth califa Harun Al-Raschid damb era taca de sang que non poirien lauar es quate arrius.

Ja sabes, ò senhor mèn! qu’eth visir Giafar ère un des quate hilhs de Yahia ben Khaled be Barmak. E eth sòn frair màger ère El-Fadl, frair de lèit d’Al-Raschid. Pr’amor que, per çò dera sua amistat e der afècte sense limits que junhie ara familha de Yahia damb era d’Abbssides, era mair d’Al-Raschid, era princessa Khaizaran, e era mair d’El-Fadl, era nòbla Itahah, amassades entre eres damb era mès viua afeccion, auien escambiat as sòn petits, qu’èren mès o mens, dera madeisha edat, balhant cada ua ath hilh dera amiga era lèit qu’Allà auie destinat ath sòn pròpri hilh. E plan per aquerò Al-Raschid cridaue tostemp a Yahia “pair mèn” e a El-Fadl, “frair mèn”…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes nauanta cincau net

Era didec:

… E plan per aquerò Al-Raschid cridaue tostemp a Yahia “pair mèn” e a El-Fadl, “frair mèn”.

Per çò dera origina des Marmakides, es croniques mès considerades e mès dignes de fe la placen ena ciutat de Balkh, en Khorassan, a on ja auie aguesta familha ua categoria distinguida. E uns cent ans dempús dera egira de nòste Profèta benedit (damb eth era pregària e era patz) aguesta illustra familha botèc era sua residéncia en Damasc, jos eth regnat des califes ommiades. E siguec alavetz quan eth cap dera tau familha, qu'ère eth sectari dera religion des mags, se convertic ara vertadèra fe e se purifiquèc e s'ennoblic damb er Islam. E ja aquerò se passèc exactament jos eth regnat de Hescham er Ommiada.

Mès sonque damb er aveniment des descendents d'Abbas ath tron des califes siguec quan s'admetec ara familha des Barmakides en conselh des visirs, e illuminèc era tèrra damb era sua lum. Pr'amor que eth prumèr visir que gessec deth sòn entorn siguec Kahed ben Barmak, ath quau alistèc coma gran visir eth prumèr des Abbassides. Abul Abbas El-Saffah. E jos eth regnat d'Al-Mahdi, tresau Abbassida, Yahia ben Khaled quedèc encargat dera educacion de Harun Al-Raschid, eth hilh preferit deth califa, aqueth madeish Harun qu'auie neishut solet sèt dies dempús d'El-Fadl, hilh de Yahia.

Atau, donc, quan dempùs dera mòrt deth sòn frair màger Al-Hadi, Harun Al-Raschid se revestic des insignies dera omnipoténcia califau, non auec besonh d'evocar es rebrembes dera sua prumèra mainadesa, passada ath costat des mainatges barmakides, entà cridar a Yahia e as sòns dus hilhs a compartir eth poder sobeiran; non li calie que rebembrar es suenhs prestadi ara sua mainadesa per Yahia, e era educacion que li deuie, e la abnegacion que l'auie balhat pròves de fidelitat, desfisant, entà assegurar-li era eréncia ath tron, es menaces terribles d'Al-Hadi, mòrt era madeisha net que volie que li talhèssen eth cap a Yahia e as sòns hilhs.

Atau, donc, quan Yahia venguec tara mieja net en companhia de Massrur a desvelhar a Harun entà comunicar-li qu'ère patron der Empèri e califa d'Allà sus era tèrra, Harun l'autregèc de seguit eth titol de gran visir e nomentèc visirs as sòns dus hilhs El-Fadl e Giafar. E atau comencèc eth sòn regnat jos es auspicis mes erosi.

E des d'alavetz era familha des Barmakides siguec en sòn sègle madeish qu'un ornament en front e ua corona en cap. E eth destin les prodiguèc guaire de mès seductor auien es sòns favors, e les aumplic des sòns dons mès escuelhudi. E Yahia e es sòns hilhs se tornèren astres ludents, vasti oceans de generositat, torrents impetuosi de gràcies, ploges benfactores. E eth mon se vivifiquèc damb era sua bohada, e er Empèri arribèc en cim mès naut d'esplendor. E èren eri refugi d'afligits e recors de malerosi. E d'eri a dit, entre mil, eth poèta Abu Nowas:

Des de qué eth mon vos a perdut, ò hilhs de Barmak! non son des viatjaires es camins en crepuscul deth maitin ne en crepuscul dera tarde!

Qu'èren, plan, visirs prudents, administradors admirables, qu'aumentauen eth tresòr public, eloqüents, instruïdi, fèrms, de bon conselh, e generosi, madeish que Hatim-Tail. Qu'èren hònts de felicitat, vents benfactors qu'atiren es bromes fecondes. E mès que mès, gràcies ath sòn prestigi, eth nòm e era glòria de Harun Al-Raschid repercutiren

des des planhères der Asia Centrau enquiath hons des seuves deth nòrd, e des deth Mahgreb e era Andalucia enquias frontères extrèmes de China e de Tartaria.

E vaquí que, de ressabuda, es hilhs de Barmak, qu'aueren era mès nauta fortuna de toti es hilhs d'Adam, sigueren precipitadi ath hons des mès terribles revèrsi e beuren ena copa dera Distribuidora de calamitats. Pr'amor que, ò rei deth temps! es nòbles hilhs de Barmak non solet èren es visirs qu'administrauen eth vast Empèri des califes, senon qu'èren es amics mès estimadi, es companhs inseparables deth sòn rei. E Giafar, sustot, ère er estimat convidat qu'era sua preséncia ère mès necessària a Al-Rachid qu'era lum des sòns uelhs. E tant d'espaci auie arribat a ocupar en còr d'Al-Raschid, qu'arribèc enquiath punt de manar-se hèr un mantèl doble, e s'embolhèc en eth damb eth sòn amic Giafar, coma s'ambdús siguessen un solet òme. E atau se comportèc damb Giafar enquiara terribla catastròfa finau.

Mès, quina pena è jo ena mia anma! vaquí se com arribèc aqueth eveniment lugubre qu'escuric eth cèu der Islam, calèc ena desolacion a toti es còrs coma un arrai deth cèu destructor.

Un dia, luenh de nosati es dies semblables ad aqueth, quan tornaue d'ua peregrinacion dera Meca, anaue Al-Raschid pera aigua deth Hira entara ciutat d'Anbar. E s'arturèc en un convent cridat Al-Umr, ara vòra der Eufrates. E arribèc era net, coma es autes nets, ath miei de hestaus e plasers.

Mès aqueth còp non li hège companhia eth sòn convidat Giafar. Pr'amor que Giafar ère de caça des de dies endarrèr, enes planhères proximes ar arriu. Ça que la, es dons e es presents d'Al-Raschid lo seguien pertot. E en totes es ores deth dia vedie arribar ena sua tenda bèth messatgèr deth califa que l'amiaue, coma pròva d'afècte, quauque preciós present mes beròi qu'er anterior.

Aquera net, Allà mos hèsque ignorar nets coma aquera!, Giafar ère seigut ena tenda en companhia deth mètge Gibrail Balhtiassú, qu'ère eth mètge particular d'Al-Raschid, e que d'eth s'auie privat Al-Raschid entà que podesse acompanhar a Giafar. E tanben ère ena tenda eth poèta favorit d'Al-Raschid, Abu-Zaccar eth cec, que d'eth tanben s'auie privat Al-Raschid entà que damb es sues improvisacions alegrèsse ath sòn estimat Giafar quan tornèsse de caçar.

E ère era ora deth dinar. E Abu-Zaccar eth cec, en tot acompanhar-se dera mandòrra, cantaue vèrsi filosofics sus era inconstància dera sòrt…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes nauanta siesau net

Era didec:

… E ère era ora deth dinar. E Abu-Zaccar eth cec, en tot acompanhar-se dera mandòrra, cantaue vèrsi filosofics sus era inconstància dera sòrt. E vaqui qu'ara imprevista apareishec ena entrada dera tenda Massrur, eth pòrta simitarra deth califa e executor dera sua colèra. E en veder-lo entrar atau, en contra de tota etiqueta, sense demanar

audiéncia e sense anonciar era sua arribada, Giafar se metec auriò, e li didec ar eunuc: “Ò Massrur! planvengut sigues, cada còp te veigui damb mès de gust. Mès m’estone, ò frair mèn! que, per prumèr viatge ena nòsta vida, non t’ages hèt precedir per bèth sirvent entà anonciar-me era tua visita!” E Massrur, sense dirigir-li cap salutacion a Giafar, contestèc: “Eth motiu que me hè a vier ei massa grèu entà perméter aguestes petites formalitats. Lhèua-te, ò Giafar! e pronóncia era *scheada* per darrèr viatge. Pr’amor qu’er Emir des Credents demane eth tòn cap.”

En enténer aguestes paraules, Giafar se quilhèc sus es sòns pès, e didec: “Que non i a mès Diu qu’Allà, e Mohammad ei er enviat d’Allà! Que gessem des mans d’Allà, e tard o d’ora tornaram entre es sues mans!” Dempús s’acarèc damb eth cap des eunucs, eth sòn ancian companh, eth sòn companh de tanti ans e de toti es moments, e li didec: “Ò Massrur! non ei possible semblabla orde. Eth nòste patron er Emir des Credents te l’aurà balhat en un moment d’embriaguesa. Te supliqui, donc, ò amic mèn, en rebrembe des passegi qu’auem hèt amassa e dera nòsta vida en comun de dia e de nets, que tornes ena preséncia deth califa pr’amor de veir se m’enganhi. E te convenceràs de qué ja se n’a desbrembat des sues paraules!” Mès Massrur didec: “Eth mèn cap respon peth tòn. Que non poirè aparéisher dauant deth califa se non amii eth tòn cap ena man. Escriu, donc, es tues darrères volontats, soleta gràcia que m’ei possible autrejar-te per çò dera nòsta amistat.”

Alavetz didec Giafar: “Toti pertanhem a Allà! Que non è darrères volontats entà escríuer. Allà alongue era vida der Emir des Credents damb es dies que me trèn!”

Gessec dempús dera sua tenda, s’ajaulhèc en tèrra, e Massrur, eth pòrta simitarra, li bendèc es uelhs damb es sues pròpries mans. E siguec decapitat. Allà l’age ena sua misericòrdia!

Dempús, Massrur tornèc entath paratge qu’acampaue eth califa, e anèc ena sua presencia, amiant en un escut eth cap de Giafar.

E Al-Raschid guardèc eth cap deth sòn ancian amic, e còp sec escopic sus eth.

Mès que non s’arturèc damb aquerò era sua rancura e era sua resvenja. Dèc era orde de qué en un extrèm deth pònt de Bagdad se crucifiquèsse eth còs decapitat de Giafar e de qué s’expausèsse eth cap en aute extrèm: suplici que depassaue en degradacion e en ignomínia ath des mès vils maufactors. E tanben ordenèc qu’ath cap de sies mesi s’usclèssen es rèstes de Giafar sus hiems de bestiar e se lancèssen enes letrines. E s’executèc tot.

Atau, donc, ò pietat e misèria! er escrivan Amrani podec escríuer ena madeisha plana deth registre de compdes deth tresòr: “Per ua tunica d’aunor, autrejada per Emir des Credents a Giafar, hilh de Yahia Albarmaki, quate cents mil dinnars d’aur.” E pòc temps dempús, sense cap addicion, ena madeisha plana: “Nafta, canes e hiems entà usclar eth còs de Giafar ben Yahia, dètz dracmes de plata.”

Aguest siguec eth finau de Giafar. Per çò de Yahia, eth sòn pair, espós dera hilhuquèra d’Al-Raschid, e per çò d’El-Fadl, eth sòn frair, frair de lèit d’Al-Raschid, se les agarrèc a londeman, amassa damb toti es Barmakides, que, en nombre d’uns mil, ocupauen

cargues e emplecs. E se les lancèc, barrejadi, ath hons de lordi crotons, mentre es sòns immensi bens èren confiscadi, e es sues hemnes e es sòns hilhs vagauen sense asil e sense qu'arrés gausèsse guardar-les. E uns moriren d'inanicion, e d'auti estofadi, exceptat Yahia, eth sòn hilh El-Fadl e eth frair de Yahia, Mohammad, que moriren enes tortures. Allà les age a toti ena sua compasion! Que siguec terrible eth sòn malastre!

E ara, ò rei deth temps! se desires conéisher eth motiu d'aguesta desgràcia des Barmakides e deth sòn finau lamentable, aciu que l'as:

Un dia, era fraia petita d'Al-Raschid, Aliyah, ans dempús dera fin des Barmakides, li didec ath califa, que l'amorassaue: "Ò senhor mèn! que ja non te veigui padegat e tranquil des dera mòrt de Giafar e dera desaparicion dera sua familha. Per quin motiu incorreren en tòn malastre?" E Al-Raschid, entristit còp sec, refusèc ara trenda princessa, e li didec: "Ò mainada mia, vida mia, soleta felicitat que me rèste! de qué te servirie conéisher eth motiu? Se jo sabessa qu'era mia camisa lo coneishesse l'estarnaria a bocins!"

Mès es istoriadors e recopiladors d'annaus se trapen luenh de meter-se d'acòrd sus es causes d'aquera catastròfa. A despart d'aquerò, vaquí es versions qu'an arribat enquia nosati enes sòns escrits.

Segontes uns, sigueren es liberalitats sense nombre de Giafar e des Barmakides qu'en sòn relat, cansaue enquia e tot es aurelhes d'aqueri que les auien acceptat, es quaus, en tot crear-les encara mès envejosi e enemics qu'amics arregraïdi, auien acabat hènt ombra a Al-Raschid. Efectivament, non se parlaue que dera glòria dera sua casa; non se podie arténher favors se non intervenguien eri dirècta o indirèctament; es individús dera sua familha ocupauen ena cort de Bagdad, ena armada, ena magistratura e enes províncies es cargues mès nauts; es mès beròis domènis apròp dera ciutat les pertanhien; er accès ath sòn palai ère mès interromput pera multitud de cortesans e demandaires qu'eth dera casa deth califa. Ath delà, vaquí en quini tèrmes s'exprimís sus er ahèr eth mètge d'Al-Raschid, que demoraue alavetz en palai cridat Kasr el Kuld, en Bagdad. "Es Barmakides demorauen en aute costat deth Tigris, e entre eri e eth palai deth califa solet i auie era amplada der arriu. e aqueth dia, guardant Al-Raschid era multitud de shivaus arturadi dauant dera casa des sòns favorits e era multitud que s'amolonaue ena pòrta, didec dauant de jo, coma se parlèsse damb eth madeish: "Allà recompense a Yahia e as sòns hilhs El Fadl e Giafar! Eri solets s'an encargat de tot eth revolum des ahèrs, en tot aleugerir-me a jo d'aguest prètzhèt e deishar-me eth temps entà campar ath mèn entorn e víuer ath mèn gust."

Aquerò siguec çò que didec aqueth dia. Mès en ua auta escadença que siguí cridat ath sòn costat, notè que ja començaue a non veir damb es madeishi uelhs as sòn favorits. Efectivament, dempús de guardar pera hièstra deth sòn palai e observar era madeisha afluéncia de gent e de shivaus qu'eth prumèr còp, didec: "Yahia e es sòns hilhs s'an apoderat de toti es ahèrs, me les an trèt toti. Vertadèrament son eri es qu'exercissen eth poder califau, mentre que jo non n'è qu'ua aparençá d'eth." Aquerò l'entení. E des d'alavetz comprení que queirien en desgràcia, coma atau arribèc, efectivament."

Segontes d'auti analistes, ath descontentament dissimulat, ara enveja tostemp en aument d'Al-Raschd, as magnifiques manères des Barmakides, que les creauen formidables enemics e detractors anonims que les desprestigiauen dauant deth califa mejançant poesies marrides non signades o de pròsa perfida; a tot eth ceremoniau, a tot er aparelh e a totes es causes qu'era sua competéncia, generaument, non vòlen tier es reis, s'ahigec ua grana imprudéncia cometuda per Giafar.

Un dia, Al-Raschid l'auie encargat que hesse perir en secret a un descendent d'Alí e de Fatimah, era hilha deth Profèta, que se cridaue El-Sayed Yahia ben Abdalah El-Hossaini. Mès Giafar, obrant damb pietat e paciéncia, facilitèc era hujuda d'aqueth Alida, qu'era sua influéncia auie Al-Raschid coma perilhosa entath futur dera dinastia abbassida. Mès aguesta accion generosa de Giafar non se tardèc a divulgar-se e a comunicar-se damb toti es comentaris a prepaus entà agreujar es sues conseqüéncies. E era rancura que sentec Al-Raschid en aquera ocasión siguec era gota de heu que hè desbordar era copa dera colèra. E interroguèc sus era qúestion a Giafar, que declarèc damb grana sinceritat era sua accion, higent: "Qu'ac è hèt pera glòria e peth bon nòm deth mèn senhor er Emir des Credents!" E Al-Raschid, era sang dera cara porduda, didec: "Qu'as hèt ben!" Mès se l'entenec que mormolhaue: "Qu'Allà me hèsque perir se non te hèsqui perir jo a tu, ò Giafar!"

Segontes d'auti istoriadors, s'aurie de cercar era causa dera desgràcia des Barmakides enes sues opinions eretiques, contràries ara ortodòxia musulmana. Non cau desbrembar, plan, qu'era sua familha, abans de convertir-se ar Islam, professaue en Balkh era religion des mags. E se ditz qu'ena expedicion de Khorassan, breç primitiu des favorits, Al-Raschid auie notat que Yahia e es sòns hilhs hègen tot çò de possible entà empedir era destruccion des temples e des monuments des mags. E des d'alavetz auec sospeches, que s'aumentèren, per tant, quan es Barmakides sagèren de tractar doçament en quinsevolh circonstància, as eretges de tota sòrta, mès que mès as sòns enemics personaus es *gauri* e es *zanadikah*, e a d'auti dissidents reprovadors. E çò que hè tier aguesta opinion, ath delà des auti motius ja nomentats, ei que, immediatament dempús dera mòrt d'Al-Raschid, comencen en Bagdad revòutes religioses d'ua gravetat sense precedents, e sigueren a mand de balhar un còp fatau ara ortodòxia musulmana.

Mès, ath delà d'aguesti motius, era causa mès probabla dera fin des Barmakides ei aguesta que mos expause eth cronista Ibn Khillikan e Ibn El-Athir. Diden:

Qu'ère enes tempsi que Giafar, hilh de Yahia eth Barmakida, ère tant apegat ath còr der Emir des Credents, qu'eth califa auie hèt confeccionar aqueth mantèl doble, qu'en eth s'embolhaue damb Giafar coma s'ambdús non siguessen qu'un solet òme. E tan grana ère aquera intimitat, qu'eth califa ja non podie separar-se deth sòn favorit, e de contunh volie veder-lo ath sòn costat.

Mès Al-Raschid estimaue d'ua manèra extraordinparia ara sua fraia Abbassah, joena princessa ornada damb toti es dons, era hemna mès notabla dera sua epòca. E entre totes es hemnes dera sua familha e deth sòn harem, ère era era mès estimada per Al-Raschid, que non podie víuer sense era ath sòn costat, coma se siguesse un Giafar hemna. E aguestes dues amistats hègen era sua felicitat; mès les necessitaue amassa, gaudint

d’eres ath madeish temps, pr’amor qu’era absència d’ua destrusie er encantament qu’expirimentaue damb era auta. E se Giafar e Abbassah non èren damb eth, non auie qu’ua alegria incomplèta, e patie. Plan per aquerò li calie as dus amics ath còp. Mès es nòstes leis santes proïbissen ar òme, quan non ei parent propèr, guardar ara hemna ad aqueth que non ei eth marit; e enebissen ara hemna que dèishe veir eth sòn ròstre a un òme que li sigue estranh. Trincar aguestes prescripcions qu’ei un agran desaunor, ua vergonha, ua ofensa ath pudor dera hemna. Atau, donc, Al-Raschid, qu’ère un rigorós observaire dera lei encargada ara sua custòdia, non podie auer ath sòn costat as sòns dus amics sense forçar-les a un aclapament fatigós e a ua posicion dificila e inconvenenta.

Plan per aquerò, volent cambiar ua situacion que non l’agradaue, se decidic un dia a dider-li a Giafar: “Ò Giafar, amic mèn! Que non è ua alegria vertadèra, sincèra e complèta se non ei ena tua companhia e ena dera mia benaurada fraia Abbassah. Mès coma qu’era vòsta respectiva posicion m’aclape e vos aclape, voi maridar-te damb Abbassah, pr’amor qu’en avier pogatz parlar-vos ath mèn costat sense cap inconvenent, sense motiu d’escandal e sense pecar. Mès vos demani, tu per tu, que non vos amassetz jamès, ne tansevolh per un instant, dehòra dera mia preséncia. Pr’amor que non voi que i age entre vosati qu’ua formalitat e ua aparença de matrimòni legau. Mès non voi qu’eth matrimòni age conseqüéncies que posquen herir ena sua eréncia califau a nòbles hilhs d’Abbas.” E Giafar s’inclinèc dauant d’aguest desir deh sòn senhor, e contestèc damb era audida e era aubediéncia. E siguec de besonh acceptar aquera condicion singulara. E se hec e sancionèc legaumen eth matrimòni.

Atau, donc, segontes es condicions impausades, ambdús joeni esposi solet se vedien dauant deth califa, e arren mès. E enquia e tot alavetz, a penes se crotzauen es sues guardades. Per çò d’Al-Raschid, gaudie pliament dera dobla amistat tan viua que sentie per aquera parelha, que torturarie en futur, sense ne tansevolh sospechà’c. Pr’amor que, des de quan a pogut er amor aubedir as exigéncies des censors…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes nauanta setau net

Era didec:

… Pr’amor que, des de quan a pogut er amor aubedir as exigéncies des censors? E non desvelhe e ahisque es emocions der amor, semblabla proïbicion entre èssers joeni e beròis?

E vaquí, plan, qu’aqueri dus esposi, qu’auien eth dret a estimar-se e a deishar-se amiar pes sues passions legitimes, redusidi ar estat desirosi, s’embriagauen mès cada dia damb aguesta embriaguesa amagada que concentre en còr era fèbre. E alavetz Abbassah, tormentada per aqueth estat d’esposa seqüéstrada, se tornèc hòla peth sòn marit. E acabèc en tot informar a Giafar der amor que sentie. E lo cridèc entada era, e li demanèc, d’amagat, totes es causes. Mès Giafar, coma òme leiau e prudent, resistic totes es temptatives e non anèc ena casa d’Abbassah. Pr’amor que lo retenguie eth jurament

prestat a Al-Raschid. Ath delà, milhor qu'arrés sabie guaire ara prèssa botaue eth califa era execucion des sues resvenges.

Atau, donc, quan era princessa Abbassah vedec qu'es sues instàncies e precs non auien capitada, cerquèc d'auti procediments. D'aguesta sòrta se compòrten es hemnes generaument, ò rei deth temps! E en tot valer-se d'ua estratagèma envièc a dider-li ara nòbla Itabah, mair de Giafar: "Ò mair nòsta! Ei de besonh que me cales sense tardança ena casa de Giafar, madeish que se jo siguessa ua d'aguestes esclaues que li hès a vier cada dia." Pr'amor qu'era nòbla Itabah auie eth costum d'enviar-li cada diuendres ath sòn plan estimat hilh Giafar, ua joena esclaua vèrge, alistada entre mil, intacta e perfèctament beròia. E Giafar non s'apressaue ara joena mentre non s'auie regalat e saturat de vins generosi.

Mès era nòbla Itabah, en recéber aqueth messatge, se remic enèrgicament a prestar-se ad aquera traïson que volie Abbassah e hèc enténer ara princessa es perilhs qu'entà toti representaue tot aquerò. Mès era joena esposa enamorada persutèc, en tot pressar-la enquiara menaça, e higec: "Reflexiona, ò mair nòsta! enes conseqüéncies dera tua negativa. Dera mia part, era mia decision ei irrevocabla, e l'amiarè entà dauant a maugrat tòn, còste çò que còste. Que m'estimi mès pèrder era vida que renonciar a Giafar e as mèns drets sus eth."

Era desconsolada Itabah auec, donc, que cedir dauant de taus extrèms, pensant que, a tot darrèr, ère preferible qu'era causa s'amièsse a tèrme mejançant era, enes milhors condicions de seguretat. Prometec, per tant, era sua ajuda a Abbassah entà veir s'auie capitada aqueth complòt tan innocent e tan perilhós. E anèc a anonciar-li sense tardança ath sòn hilh Giafar que lèu li manarie ua esclaua que non n'auie parièra en gràcia, en elegància e en beresa. E li hec ua descripcion tan afogada dera joena, que sollicitèc eth que se la hesse a vier çò mès lèu possible. E tan ben ac premanic Itabah, que Giafar, capvirat peth desir, se tenguec a demorar era net damb ua impaciéncia sense precedents. E era sua mair, en veder-lo atau, manèc a dider-li a Abbassah: "Premanis-te entad aguesta net!"

E Abbassah se premanic, e s'ornèc damb ornaments e jòies, ara manèra des esclaues, e venguec ena casa dera mair de Giafar, que, en hèr-se de nets, la hec passar en apartament deth sòn hilh.

E vaquí que, un shinhau empeguit per çò dera fermentacion des vins, Giafar non se n'encuedèc qu'era joena esclaua, qu'ère de pès entre es sues mans, ère era sua esposa Abbassah. E ath delà, tanpòc auie tachadi ena sua memòria es traits d'Abbassah. Pr'amor qu'enquia alavetz sonque l'auie guardat a mieges pendent es sues entrevistes damb Al-Raschid, e cranhent emmalicar-lo , non auie gausat jamès guardar tu per tu ara sua esposa Abbassah, que, dera sua part, viraue tostemps eth cap, per pudor, dauant de cada guardada furtiva de Giafar.

E se passèc que, quan se consumic de hèt eth matrimòni, e dempús d'ua net passada ena passion d'un amor compartit, Abbassah se lheuèc entà anar-se'n, e abans de retirar-se li didec a Giafar: "Qué te semblen es hilhes de reis, ò senhor mèn! Son desparières

enes sues manères, as esclaues que se venen e se crompen? Qué ne penses? Parla.” E Giafar preguntèc estonat: “A quines hilhes de reis se referissen es tues paraules? Dilhèu ès tu madeisha ua d’eres? Ès ua captiva hèta enes nòstes guèrres victorioses?” Era contestèc: “Ò Giafar! Que sò era tua captiva, era tua sirventa, sò Abbassah, fraia d’Al-Raschid, hilha d’Al-Mahdi, dera sang d’Abbas, oncle deth Profèta benedit!”

En enténer aguestes paraules, Giafar arribèc ar arràs der estonament, e remetut còp sec der enludernament dera embriaguesa, exclamèc: “Qu’ès perduda e mos as perdut, ò hilha des mèns patrons!”

E ath mès córrer entrèc enes crambes dera sua mair Itabah e li didec: “Ò mair mia, mair mia! Que m’as venut a molt baish prètz!” E era entristida esposa de Yahia li condèc ath sòn hilh com s’auie vist forçada ad aquera estratagèma entà non atirar sus era sua casa malastres pejors. E aquerò ei çò que hè ada era.

Per çò d’Abbassah, siguec mair, e amainadèc un hilh. E fidèc eth hilh ara vigilància d’un abnegat sirvent cridat Ryasch e as suenhs mairaus d’ua hemna cridada Barrah. Dempús, cranhent qu’era causa s’escampilhèsse, a maugrat de totes es precaucions, e arribèsse en coneishement d’Al-Raschid, enviec entara Meca ath hilh de Giafar en companhia de dus sirvents.

E vaquí que Yahia, pair de Giafar, entre es sues prerogatives auie era garda e era intendéncia deth palai e deth harem d’Al-Raschid. E auie eth costum de barrar a cèrta ora dera net es pòrtes de comunicación deth palai, en tot hèr-se a vier es claus. Mès aguesta severitat acabèc en tot convertir-se en ua molèstia entath harem deth califa, e mès que mès entà Sett Zobeida, que se queishèc amarament ath sòn cosin e espós Al-Raschid, maudident ath venerable Yahia e es sòns rigors intempestius. E quan se presentèc Yahia, li didec Al-Raschid: “Pair, per qué se quèishe de tu Zobeida?” E Yahia preguntèc: “Qu’ei que m’acusen en tòn harem, ò Emir des Credents?”

E Al-Raschid arric e contestèc: “Non, ò pair mèn!” E Yahia didec: “En aguest cas non te’n hèsques de çò que diguen de jo, ò Emir des Credents!” E a compdar d’aqueth moment aumentèc encara mès era sua severitat, de sòrta que Sett Zobeida se queishèc un aute còp damb acrimonia e ràbia ath califa, que li didec: “Ò hilha deth soèr! vertadèrament non i a cap motiu entà acusar ath mèn pair Yahia per arren que tanhe ath harem. Pr’amor que Yahia non hè qu’executar es mies ordes e complir damb eth sòn déuer.” E Zobeida repliquèc damb veeméncia: “Donques per Allà, que poirie preocupar-se un shinhau mès deth sòn déuer, empedint es imprudéncies deth sòn hilh Giafar.”

E Al-Raschid preguntèc: “Quines imprudéncies? Qué se passe?” Alavetz Zobeida li condèc çò d’Abbassah, sense balhar-li, plan, cap importància. E Al-Raschid preguntèc, en tot botar-se ombriu: “I a pròves d’aquerò?” Era contestèc: “Quina pròva milhor qu’era d’aguest mainatge qu’a auut Giafar?” Eth preguntèc: “A on ei aguest mainatge?” Era contestèc: “Ena ciutat santa, breç des nòsti pairins.” Eth preguntèc: “Se’n sap d’aquerò bèth un ath delà de tu?” Era contestèc: “Non i a en tòn harem ne en tòn palai ua soleta hemna, encara que sigue era darrèra esclaua, que non ac sàpie.”

E Al-Raschid non didec arren mès. Mès, pòc temps dempús, anoncièc eth sòn prepaus d'anar en peregrinacion ena Meca. E partic, en tot hèr-se a vier damb eth a Giafar.

Dera sua part, Abbassah l'enviec de seguit ua carta a Ryasch e ara hilhuquèra, en tot ordenar-les immediatament abandonar era Meca e qu'anèssen damb eth mainatge entath Yemen. E s'aluenhèren ath mès córrer.

E arribèc eth califa ena Meca. E de seguic encarguèc a uns confidents sòns que se metessen ara cèrca deth mainatge. E obtenguèc era comprobacion deth hèt, e se'n sabec de qué existie e de qué se trapaue en perfècte estat de salut. E artenhèc apoderare-se d'eth en Yemen e enviar-lo entà Bagdad.

E siguec alavetz quan, en tornar dera peregrinacion, mentre acampaue en convent d'Al-Umr, apròp d'Anbarath ath costat der Eufrates, balhèc era orde sabuda sus Giafar e sus es Barmakides. E arribèc çò qu'arribèc.

Per çò dera malerosa Abbassah e eth sòn hilh, ambdús sigueren acogadi vius en ua hòssa dubèrta jos eth madeish apartament abitat pera princessa.

Allà les age a toti ena sua compassion!

Fin finau, me rèste dider-te, ò rei afortunat! que d'auti cronistes digni de confiança conden que Giafar e es Barmakides arren auien hèt entà meritar semblabla desgràcia, e qu'aueren aqueth finau lamentable simplament perque ère escrit en sòn destin e auie passat eth temps deth sòn poder.

Mès Allà ei eth mès sabent!

E entà acabar, vaquí un trait que mos a transmetut eth celèbre poèta Mohammad, de Damasc. Ditz:

"Entrè un dia en un petit lòc entà cuelher un banh. E eth mèstre deth banh encarguèc a un gojatet ben format que me servisse. E jo, mentre me suenhaue eth gojat, sabi pas se per qué, me metí a cantar jo solet, a mieja votz, vèrsi qu'en d'auti tempsi auia compausat entà celebrar eth neishement deth hilh deth mèn benfactor El-Fadl ben Yahia El-Barmaki. E vaquí que, còp sec, eth gojatet que me servie queiguec en solèr estavanit. Uns instants dempús se lheuèc, e damb eth ròstre banhat en lèrmes hugec ath mès córrer, en tot deishar-me ath miei dera aigua…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes nauanta ueitau net

Era didec:

"…se lheuèc, e damb eth ròstre banhat en lèrmes hugec ath mès córrer, en tot deishar-me ath miei dera aigua.

E gessí deth banh, estonat, e repoteguè viuament at mèstre deth banh pe auer botat ath mèn servici a un epileptic. Mès eth mèstre deth banh me jurèc que jamès auie notat aguesta malautia en aguest joen sirvent. E entà demostrar-me era sua afirmacion, hec

vier ath joen ena mia preséncia. E li preguntèc: “Qué s’a passat qu’ei tan maucontent deth tòn servici aguest senhor?” E eth gojatet, que me semblèc que s’auie remetut deth sòn trebolament, joquèc eth cap; dempús, acarant-se damb jo, me didec: “Qu’ès eth poèta Mohammad El-Dameschvy. E compausères aguesti vèrsi entà celebrar eth neishement deth hilh El-Fadl eth Barmakida.” E higec, mentre jo me quedaua estonat: “Desencusa-me, ò senhor mèn! se, en escotar-te, se m’a sarrat eth còr còp sec e è queigut, aclapat pera emocion. Jo madeish sò eth hilh d’El-Fadl qu’eth sòn neishement as cantat tan magnificament. e de nauèth queiguec estavanit as mèns pès.

Alavetz, botjat de compassion per tau malastre, e vedent eth grad de misèria qu’ère calat eth hilh deth generós benfactor, qu’ada eth deuia jo tot çò que possedia, enquia e tot era mia fama de poèta, lheuè ath mainatge e lo sarrè contra eth mèn còr, e li didí: “Ò hilh dera mès generosa des creatures d’Allà! Jo sò vielh e non è eretèrs. Vene damb jo dauant de kadi, ò hilh mèn! donques que voi formalizat un dopcument d’adopcion. E d’aguesta manèra te deisharè toti es mèns bens dempús dera mia mòrt.”

Mès eth mainatge barmakida me contestèc, plorant: “Allà estene sus tu es sues benediccions, ò hilh d’òmes de ben! Mès que non vò Allà que jo recupera, d’ua manèra o ua auta, un solet obòl de çò qu’eth mèn pair El-Fadl t’a balhat.”

E sigueren en bades totes es mies instàncies e supliques. E non podí hèr qu’acceptèsse era mendre pròva deth mèn agraïment ath sòn pair. Vertadèrament, qu’ère de sang pura aqueth hilh de nòbles Barmakides. Pro que les retribuisque a toti Allà, d’acòrd as sòns merits, qu’èren molt grani.”

Per çò deth califa Al-Raschid, dempús de resvenjar-se tan crudèument d’ua injúria que, dempús d’Allà, ère eth solet que la coneishie, e que deuie èster plan atròça, tornèc entà Bagdad, encara que solet de passa. Efectivament, en non poder abitar ja en avier en aquera ciutat, que pendent tanti ans s’auie compladut a emberir, fixèc era sua residéncia en Raccah, e non tornec mès ena ciutat dera patz. E precisament aqueth abandonament sobtat de Bagdad, dempús deth malastre des Barmakides, lo deplorèc eth poèta Abbas ben El-Ahnaf, que pertanhie ara seguida deth califa, enes següents vèrsi:

A penes auien obligat as camelhs a doblegar es jolhs, calec contunhar eth camin sense qu’es nòsti amics podessen distinguir era nòsta arribada dera nòsta partida!

Ò Bagdad! Es nòsti amics venguien a saber-se’n de nosati e a balhar-mos era planvenguda dera tornada; mès que mos calec contestar-les damb adius!

Ò ciutat dera patz! De vertat que d’Orient a Occident non coneishi ciutat mès erosa e mès rica e mès beròia que tu!

Per cèrt, que des dera desaparicion des sòns amics, bric mès Al-Raschid gaudic deth descans deth saunei. Eth sòn empenaïment se tornèc insuportable; e aurie balhat eth, tot eth sòn règne per hèr tornar a Giafar ara vida. E se, per edart, es cortesans auien eth malastre e’evocar de manèra pòc respectuosa era memòria des Barmakides, Al-Raschid le cridaue damb mesprètz e colèra: “Allà condemne as vòsti pairs! Deishatz de censurar ad aqueth que censuratz, o sajatz d’aumplir eth uet qu’eri an deishat!”

E encara que siguec totpoderós enquiara sua mòrt, Al-Raschid se sentie enrodat per gent pòc segura. E en cada moment cranhie que l'empodoèssen es sòns hilhs, que d'eri non podie laudar-se. E quan hec ua expedicion en Khorassan a on venguien de produir-se revòutes, e a on ja non auie de tornar, confièc dolorosament es sòns dobtes e es sues preocupacions a un des sòns cortesans, El-Tabari eth cronista, ath quau auie cuelhut coma confident des sòns tristi pensaments. Pr'amor que, coma qu'El-Tabari sajaue de padegar-lo per çò que hè as presagis dera mòrt que venguien d'assautar-lo, se lo hec a vier a despart; e quan ja èren luenh des òmes dera sua seguida e era ombra espèssa d'un arbe l'auie amagat des guardades indiscrètes, dauric era sua tunica, e en tot hèr-lo observar ua faisha de seda que l'enrodaue eth vrente, li didec: "Qu'è aciu un mau prigond, sense remèdi possible! Qu'ei vertat que toti ignòren aguest mau; mès, guarda! Que i a as mèns entorns espions encargadi pes mèns hilhs El-Amin e El-Mamun entà espiar çò que me rèste de vida. Pr'amor que les semble qu'era vida deth sòn pair ei massa longa! E es mèns hilhs an alistat aguesti espions precisament entre aqueri que jo credia mès fidèus e que damb era sua abnegacion me pensaua que podia compdar. Eth prumèr, Massrur! qu'ei er espion deth mèn hilh preferit El-Mamun. Eth mèn mètge Gibrail Bakhtiassú ei er espion deth mèn hilh El-Amin. E atau se passe damb toti es auti." E higec: "Vòs saber ara, enquia a on arribe era set de regnar des mèns hilhs? Vau a balhar era orde de qué me hèsquen a vier ua cavaladura, e ja veiràs se com, en sòrta de presentar-me un shivau doç e vigorós ath còp, me hèn a vier un animau agotat, de tròt desparièr, a prepaus entà aumentar eth mèn patiment." E efectivament, quan demanèc un shivau Al-Raschid, li heren a vier eth shivau tau quau l'auie descrit ath sòn confident. E deishèc anar ua trista guardada a El-Tabari, e acceptèc damb resignacion era cavaladura que li presentauen.

E quauques setmanes dempús d'aguest incident, vedec Al-Raschid, pendent eth sòn saunei, ua man estenuda sus eth sòn cap, e aquera man auie un sarpat de tèrra ròia; e cridèc ua votz: "Aguesta qu'ei era tèrra que l'a de servir de sepultura a Harun!" E preguntèc ua auta votz: "Quin ei eth lòc dera sepultura?" E era prumèra votz contestèc: "Era ciutat de Tus!"

Ath cap d'uns dies, es progrèssi dera sua malautia obliguèren a Al-Raschid a arturar-se en Tus. E balhèc mòstres de viua inquietud e envièc a Massrur ara cèrca d'un sarpat de tèrra des entorns dera ciutat. E passada ua ora de temps, tornèc eth cap des eunucs amiant un sarpat de tèrra de color ròi. E Al-Raschid exclamèc: "Que non i a mès Diu qu'Allà, e Mohammad ei er Enviat d'Allà! Vaquí que se complís era mia vision. Era mia mòrt non ei ja luenh."

E era vertat ei que jamès entornèc en Irak. Pr'amor que, en senter-se aflaquit a londeman, les didec as que l'enrodauen: "Que ja s'aprèsse er instant temible. Entà toti es umans siguí objècte d'enveja, e ara, entà qui non serè objecte de pietat?"

E moric en Tus madeish. E aqueth dia ère eth tresau dia de *djomadi,* dusau der an 193 dera egira. E Harun auie alavetz quaranta sèt ans d'edat, damb cinc mesi e cinc dies, segontes mos ditz Abulfeda. Allà li perdone es sòns errors e l'age ena sua pietat! Pr'amor qu'ère un califa ortodòx.

Dempús, coma que Schahrazada vedesse ath rei Schahriar prigondament entristit damb aguest relat, s'esdeguèc a condar-li **Era trenda istòria deth prince Jazmin e dera princessa Amelha.**

Didec:

Era trenda istòria deth prince Jazmin e dera princessa Amelha

Conden, mès Allà er Exaltat ei eth mès sabent, que, en un país entre es païsi musulmans, i auie un vielh rei qu'eth sòn còr ère coma er Ocean, qu'era sua intelligéncia ère parièr ara d'Aflatun, qu'eth sòn naturau ère eth des Senats, qu'era sua glòria depassaue ara de Faridun, qu'era sua estela ère era d'Iskandar, e qu'era sua felicitat ère era de Khosroes Anuchirwan. E auie sèt hilhs brilhants, que se retirauen as sèt huecs des Pleyades. Mès eth mès petit ère eth mès brilhant e eth mès beròi. Qu'ère rosat e blanc, e se cridaue eth prince Jazmin.

E de vertat qu'ena sua preséncia s'estavanien eth liri e era ròsa. Pr'amor qu'auie ua cintura de cipressièr, ua cara de tulipa fresca, peus de violeta, rols muscadi que hègen pensar en mil nets escures, un ròstre d'ambre ròi, flèches corvades coma pestanhes, uelhs de narcís e es sòns pòts encantadors eren dus pistaches. Per çò deth front, era sua ludentor hege vergonha ara lua plia, qu'eth sòn ròstre embaumaue de blu; e dera sua boca damb dents de peireria, damb lengua de ròsa, gessie un lenguatge doç que hège desbrembar ara cana de sucre. Atau format, e escarrabilhat e intrepit, resultaue ua idòla de seduccion entàs uelhs des aimants.

E vaquí que, des sèt frairs, ère eth prince Jazmin er encargat de sauvar era nombrosa vegada de bufles deth rei Nujum Schad. E eth sòn domicili èren es vastes solituds e es prats. E ère un dia seigut tocant era flaüta mentre suenhaue es sòns animaus, quan vedec auançar entada eth a un venerable derviche que, dempús des salutacions, li preguèc que li rebastèsse un shinhau de lèit entada eth. E contestèc eth prince Jazmin: "Ò sant derviche! que sò cuelhut d'ua pena punhenta per çò de non poder satisfér-te. Pr'amor qu'è rebastat as mèns bufles aguest maitin, e ara non posqui padegar era tua set en aguest moment. E eth derviche contestèc: "A maugrat de tot, invòca sense tardança eth nòm d'Allà, e vè-te'n a mólher de nauèth as tòns bufles. E baisharà era sua benediccion." E eth prince contestèc damb era audida e era aubedíencia, e sarrèc era popa der animau mès beròi, prononciant era formula dera invocacion. E baishèc era benediccion, e eth veire s'aumplic de leit bluenca e esglumosa. E eth beròi Jazmin l'ac presentèc ath derviche, que beuec entà padegar era sua set, e s'assadorèc.

E alavetz s'acarèc damb eth prince, e li didec, arrint: "Ò mainatge delicat! que non as alimentat ua tèrra infeconda, e arren mès auantatjós entà tu que çò que vie d'arribar. Te cau saber, plan, que vengui entà tu en qualitat de messatgèr der amor. E ja veigui que vertadèrament te merites eth don der amor, qu'ei eth prumèr des dons e eth darrèr, segontes era frasa:

Quan non existie arren, er amor existie; e quan arren rèste, er amor quedarà!

Qu'ei eth prumèr e eth darrer!

Aguest qu'ei eth punt dera vertat; ei çò que per dessús de tot se pòt díder! Aquerò qu'acompanhe ar àngel dera hòssa!

Qu'ei era gèdra que se junh ar arbe e beu era sua verda vida en còr que s'avale!

Dempús seguic eth vielh derviche: "Òc, hilh mèn, vengui en tòn còr en qualitat de messatgèr d'amor; mès que non m'a enviat arrés, senon jo madeish. E trauessè es planhères e desèrts ara cèrca der èsser perfècte que meritèsse apressar-se ara beròia joena que me siguec balhat veder-la un maitin en passar per un jardin." E s'interrompec pendent un moment. Dempús seguic: "Te cau saber, plan, ò mès leugèr qu'eth zefir, qu'en règne limitròf deth règne deth tòn pair, Nujum-Schah, s'està ara demora deth joenet des sòns sauneis, ara demora tua, ò Jazmin! ua hurí de raça reiau, de ròstre de hada, vergonha dera lua, ua pèrla soleta en joièr dera excelléncia, ua primauèra d'elegància, un nin de beresa. Eth sòn delicat còs, color de plata ei modelat coma eth boj; ua cintura tan fina coma un camelh, un aspècte de solei, un anament de perditz. Era sua cabeladura ei de jacints, es sòns uelhs encantadors son coma es sabres d'Ispahan, es sues caròles son coma, en Koran, eth vestibul dera Beresa; era sua boca, talhada en un robin, ei estonanta; ua pometa en un clotet ena sua barbeta, e eth gran de beresa que lo orne ei un remèdi contra eth mau de uelh. Es sues aurelhes, plan petites, non son aurelhes, senon mines de gentilesa, e amien, a manèra de plendengues, còrs enamoradi; e er anèth deth sòn nas (un aueràs) obligue ara lua plia a meter-se ath còth eth gancho dera esclavitud. Per çò dera planta des sòns pès, qu'ei de çò mes encantadora. Eth sòn còr ei un nhoquet d'esséncia sagerat, e eth sòn esperit ei dotat deth don suprèm dera intelligéncia. S'auance, se còste eth tarrabastalh dera Resureccion. Qu'ei era hilha deth rei Akbar, e se cride era princessa Amelha, benedidi siguen es òmes que designen a creatures semblables!"

E dempús de parlar atau, eth vielh derviche alendèc prigondament; dempús higec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era nau centes nauanta nauau net

Era didec:

… E dempús de parlar atau, eth vielh derviche alendèc prigondament; dempús higec: "Mès me cau dider-te, ò front de simpatia! qu'aguesta joena, asil der amor, a eth hitge usclat de tristesa; e sus eth sòn còr gravite ua montanha de pena. E era causa d'aquerò ei un saunei qu'auec ua net, dormint. E l'a deishat dolorida e desolada coma isterica." Dempús didec: "E ara qu'entath tòn còr an estat es mies paraules de seme der amor, Allà te sauve e t'amie entad aquera qu'ei en tòn destin. *Uassalam*!"

E dempús de parlar atau, eth derviche se lheuèc e seguic eth sòn camin. E solet entèner aguest discors, eth còr deth prince Jazmin quedèc sagnós; e l'entrèc era flècha der amor; e coma Majmun enamorat de Leila, esquincèc es sòns vestits des deth còth enquiara

cintura, e cuelhut pes retortilhs des peus dera encantadora Amelha, deishèc anar crits e alendèc; e en tot abandonar ara sua vegada, se metec a caminar, errant, embriagat sense vin, agitat, silenciós, anequelit en remolin der amor. Pr'amor que se'ei vertat qu'eth broquèr deth sen sauve de totes es herides, non a cap eficàcia contra es herides d'amor. E era medecina d'opinions e conselhs non obrarie en avier sus er esperit der afligit per pur sentiment. E aquerò ei çò que tanh a Jazmin.

Mès vaquí ara çò que hè ara princessa Amelha.

Ua net, mentre dormie ena terrassa deth palai deth sòn pair, vedec que s'apareishie dauant d'era, en un saunei enviat pes genn der amor, un joen mes beròi qu'er aimant de Suleika, e qu'ère, trait a trait, era imatge encantadora deth prince Jazmin. E a mida que se manifestaue as uelhs dera sua anma vèrge aquera vision de beresa, er enquia alavetz despreocupat còr dera joena s'esguitlaue dera sua man e se tornaue presoèr des flòcs retortilhats deth joen. E se desvelhèc damb eth còr agitat pera ròsa deth saunei, e deishant anar ena net crits coma eth rossinhòl, lauèc eth sòn ròstre damb es lèrmes. E acodiren es sues sirventes, plan emocionades, e exclamèren en veder-la: "Per Allà! quin malastre hè vessar lèrmes ara nòsta senhora Amelha? Qué l'a arribat ath tòn còr pendent eth saunei? Ai! vaquí que semble que s'a estarnat a volar er audèth dera sua intelligéncia!"

E auec gemecs e alendades enquiath maitin. E a punta de dia informèren ath sòn pair eth rei e ara sua mair era reina sus aquerò que passaue. E damb eth còr usclat, vengueren a observar per eri madeishi e vederen qu'era sua encantadora hilha auie un aspècte extraordinari e se trapaue en un estat singular. Qu'ère seiguda e damb es peus e era ròba desordenada, eth ròstre transfigurat, sense hèr-ne cabau deth sòn còs e sense cap atencion en sòn còr. E a totes es preguntes que li hègen responie solet damb eth silenci, botjant eth cap damb pudor e semiant atau ena anma deth sòn pair e dera sua mair trebolament e desolacion.

Alavetz decidiren cridar as mètges e as sabents exorcistes, que heren tot çò de possible entà trèir-la deth sòn estat. Mès sense cap resultat; mèsalèu se passèc tot çò de contrari. En veir aquerò, se crederen obligadi a recórrer ara sagnada. E en tot bendar-li un braç, l'apliquèren era lanceta. Mès que non gessec dera vena encantadora ua soleta gota de sang. Alavetz ac deishèren de cornèr e renoncièren ara esperança de guarir-la. E se n'anèren damb eth cap clin e confonudi.

E se passèren uns dies en aquera penibla situacion, sense qu'arrés podesse compréner o explicar eth motiu de semblable cambiament. Un dia qu'era beròia Amelha, era deth còr usclat, ère mès melancolica que jamès, es hemnes dera sua acompanhada, entà esdegar-la, l'amièren entath jardin. Mès aquiu a on tachaue es uelhs non vedie qu'eth ròstre deth sòn estimat; es ròses l'aufrien eth sòn color e eth gensemin era flaira des sòns vestits; e eth cipressièr oscillant era sua cintura flexibla, e eth narcís, es sòns uelhs. E en veir es pestanhes d'eth enes espies, se les clauaue era en sòn còr.

Mès de seguit era verdor d'aqueth jardin hec reverdir un shinhau eth sòn còr aclapat; e era aigua correnta que li hègen béuer amendric era set deth sòn cervèth. E es joenes dera

sua acompanhada, qu'auien era madeisha edat qu'era, se seigueren en rondèu ar entorn d'aquera beresa, e comencèren a cantar-li doçament ua melodia leugèra en clau musicau menor e damb eth compàs lent.

Dempús d'aquerò, en veder-la milhor, era sua puncèla mès estimada s'apressec ada era, e li didec: "Senhora nòsta Amelha! te cau saber que des de hè uns dies, se trape ena nòsta tèrra un joen tocador de flaüta, vengut deth país des nòbles Hazara, e qu'era sua melodiosa votz atire ar audèth escapat dera rason, arture era aigua que cor e ara arongla que vòle. E aguest joen reau ei blanc e rosat, e se cride Jazmin. E de vertat qu'eth liri e era ròsa s'estavanarien ena sua preséncia. Pr'amor qu'era sua cintura ei un balanceg de cipressièr, eth sòn ròstre tulipa fresca, es sòns peus hèn pensar en mil nets escures, era sua cara ei ambre ròi, es sues pestanhes flèches corbades, es sòns uelhs dus narcisi, e dus pistaches es sòns pòts encantadors. Per çò deth sòn front, damb era sua ludentor avergonhe ara lua plia e la tinte de blu eth ròstre. Dera sua boca damb dents de peireria, damb lengua de ròsa, ges un lenguatge tan doç, que hè desbrembar era cana de sucre. E tau qu'ei, escarrabilhat e intrepid, resulte ua idòla de seduccion entàs uelhs des aimants."

Dempús higec, mentre era princessa Amelha quedaue estupefacta d'alegria. "E aguest prince tocador de flaüta, entà vier deth sò país en nòste, a auut de trauessar montanhes e planhères, leugèr coma eth zefir maitiau e mès leugèr, e aurà regat es aigües espaventoses des arrius desbordadi, a on ne eth madeish cigne ei segur, e qu'eth sòn solet aspècte balhe vertige as garies d'aigua e as lits, en espaurir-les. E s'a superat tantes dificultats entà arribar aciu, ei perque l'ac a hèt decidir un motiu amagat. E cap aute motiu que non sigue er amor pòt hèr decidir a un prince joen a realizar semblabla empresa."

E dempús de parlar atau, era joena favorita dera princessa Amelha se carèc, observant er efècte deth sòn discors ena sua senhora. E vaquí qu'era malauta hilha deth rei Akbar se quilhèc de pic sus es dus pès, erosa e ajogassada. E eth sòn ròstre ère illuminat peth huec interior e li gessie pes uelhs tota era sua anma embriagada. E ja non quedaue ne tralha de tot aqueth mau misteriós que cap mètge auie comprenut: es simples paraules d'ua joeneta, parlant d'amor, l'auien esbugassat coma eth hum.

E rapida coma era gasèla, entrèc era enes sues crambes, seguida pera sua favorita. E cuelhec era pluma dera alegria e eth papèr dera union, e escriuec ath prince Jazmin, eth joen raptor dera sua rason, ath benaurat qu'era auie vist en sauneis damb es uelhs dera sua anma, aguesta carta d'ales blanques:

Dempús dera laudança ad aqueth que, sense pluma, a traçat era existéncia des creatures en jardin dera beresa.

Salut ara ròsa de qui ei planhós eth rossinhòl enamorat!. Quan è entenut mentar era tua beresa, eth mèn còr se m'a esguitlat dera man!

Quan en sauneis m'as mostrat era tua cara de hada, tanta impression a costat en mèn còr, que me n'è desbrembat deth mèn pair e dera mia mair, e m'è convertit en ua

estranha entàs mèns frairs. Qué auem d'èster entara familha quan entà nosati madeishi èm estranhs?

Dauant de tu, es bereses son escampades coma per un torrent, e es flèches des tues pestanhes an ponchat eth mèn còr de costat a costat.

Ò! Vene a mostrar-me era tua figura encantadora en sauneis, pr'amor de que la veiga jo damb es uelhs dera mia cara, ò tu! qu'ès instruit enes senhaus der amor e que deues saber qu'eth vertadèr camin deth còr ei eth còr!

E sabe-te'n, fin finau, qu'ès era aigua e era argila dera mia esséncia, qu'es ròses deth mèn lhet s'an convertit en espies, qu'eth sagèth deth silenci ei enes mèns pòts, e qu'è renonciat a passejar-me indolentament…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era milau net

Era didec:

"…qu'eth sagèth deth silenci ei enes mèns pòts, e qu'è renonciat a passejar-me indolentament."

E pleguèc es dues ales dera carta, deishèc quèir en era un gran de musc pur, e l'autregèc ara sua favorita. E era joena la cuelhec, se la hec a vier enes pòts e en front, se la botèc sus eh sòn còr, e coma ua paloma, anèc entath bòsc a on tocaue era flaüta eth prince Jazmin. E lo trapèc seigut jos un cipressièr, damb era flaüta ath costat e cantant aguesta cuerta melodia:

Qué diderè en veir eth mèn còr? Qu'ei era broma, eth relampit, eth mercuri e er Ocean sagnós!

Quan s'acabe era net dera absència, mos amassaram coma eth cigne en arriu!

E era joena, dempús de punar era man deth prince Jazmin, l'autregèc era carta dera sua senhora Amelha. E la liegec, e se pensèc que se tornaue hòl d'alegria. E ja non sabie se dormie o velhaue. E se li revolucionèc er esperit, e se li botèc eth còr coma un horn. E quan se padeguèc un shinhau, era joena l'indiquèc era manèra d'arribar enquiara sua senhora, li balhèc es darrères instruccions, e hec repè.

E ara ora indicada e en moment favorable, eth prince Jazmin, amiat per àngel dera union, se filèc de cap ath jardin d'Amelha. E artenhèc entrar en aqueth lòc, tròç arrincat deth paradís. E en aqueth moment despareishie eth solei en orizon occidentau e era lua mostraue eth sòn ròstre darrèr des vels d'Orient. E eth joen, d'anament de petit cèrvi, vedec er arbe que l'auie indicat era joena e pugèc entà amagar-se entre es sues rames.

E era princessa, d'anament de perditz, arribèc en jardin en hèr-se de nets. E anaue vestida de blu e amiaue ena man ua ròsa blua. E lheuèc eth sòn encantador cap entà guardar er arbe, tremolant coma eth huelhatge deth saüc. E ena sua emocion, aquera gasèla non sabec s'eth ròstre apareishut entre es rames ère eth dera lua plia o eth ròstre ludent deth prince Jazmin. Mès vaquí que, coma ua flor madurada peth desir, o coma un

frut queigut der arbe peth sòn pròpri pes preciós, eth joenet de peus de violeta sautèc d'entre es rames e queiguec enes pès dera esblancossida Amelha. E arreconeishec era aqueth qu'estimaue damb esperança, e lo trapèc mès beròi qu'era imatge deth sòn saunei. E dera sua part, eth prince Jazmin vedec qu'eth derviche non l'auie enganhat e qu'aquera lua ère era corona des lues. E ambdús se senteren damb eth còr amassat pera afeccion reau. E era sua felicitat siguec tan prigonda coma era de Majnu e Leila, e tan pura coma era des ancians amics.

E dempús de punets plan doci e d'expansions dera sua anma encantadora, invoquèren ath Senhor deth perfècte amor entà que jamès eth fermament tiranic hesse ploir sus era sua trendesa es pèires deth desengust ne descosesse era costura dera sua reünion.

Dempus, entà amagar-se en avier deth podom dera separacion, es dus aimants reflexionèren solets, e pensèren que les calie dirigir-se sense tardança entath pròpri rei Akbar, que, coma qu'estimaue ara sua hilha Amelha, non li remie arren.

E deishant ath sòn planestimat entre es arbes, era suplicanta Amelha anèc a cercar ath sòn pair eth rei, e damb es mans junhudes, li didec: "Ò meridian d'ambdús mons! era tua sirventa ven a hèr-te ua peticion." E eth sòn pair, estonat ar arràs, ath còp qu'encantat, la lheuèc damb es sues mans e la sarrèc contra eth sòn pièch. E li didec: "De vertat, ò Amelha deth mèn còr! qu'era tua peticion deu èster plan urgenta, donques que non trantalhes en abandonar eth tòn lhet ath miei dera net entà vier a pregar-me que te l'autreja. Sigue çò que sigue, ò lum des mèns uelhs! ditz-m'ac sense temor, confiant en tòn pair." E dempús de trantalhar uns instants, era gentila Amelha lheuèc eth cap e prononcièc dauant deth sòn pair un abil discors, dident: "Ò pair mèn! desencusa ara tua hilha per vier en aguesta ora dera net a trebolar eth saunei des tòns uelhs. Mès vaquí qu'è recuperat era força dera salut dempús d'un passeg nocturn, damb es mies puncèles, pera pradèra. E vengui a dider-te qu'è notat qu'es nòsti ramats de buèus e de oelhes son mau suenhadi e mantengudi de mala manèra. E è pensat que se jo trapèssa un sirvent digne dera tua confiança te lo presentaria, e tu l'encargaries de sauvar es nòste vegades. Plan, donc, per un erós edart, è trapat ad aguest òme actiu e diligent. Qu'ei joen, ben intencionat, prèst a tot, e non cranh ne fatigues ne penes. Pr'amor qu'era guitèra e era indoléncia son fòrça luenh d'eth. Encarga-li, donc, ò pair mèn! es nòsti buèus e es nòstes oelhes."

Quan eth rei Akbar auec entenut eth discors dera sua hilha, s'estonèc enquiath limit der estonament, e s'estèc pendent un moment damb es uelhs dubèrts. Dempús contestèc: "Per vida mia! jamès è entenut que se contractèsse a mieja net as pastors des vegades. Qu'ei eth prumèr viatge que mos arribe semblabla causa. Ça que la, ò hilha mia! per çò deth plaser que proporciones ath mèn còr damb era tua garison sobtada, voleria veder-lo damb es mèns uelhs abans de fidar-li aguestes foncions."

E quan entenec aguestes paraules deth sòn pair, era princessa Amelha volèc d'alegria entath benaurat Jazmin, e cuelhent-lo dera man, l'amièc entath palai. E li didec ath rei: "Aciu qu'as, ò pair mèn! ad aguest pastor excellent. Eth sòn baston ei solid e eth sòn còr fèrm!" E eth rei Akbar, qu'ère dotat de sagacitat, vedec aisidament qu'eth joen que li presentaue era sua hilha Amelha non ère dera espècia des que suenhen bestiar. E en çò

mès prigond deth sòn còr quedèc perplèx. Ça que la, entà non aclapar ara sua hilha, non volec botar-se pesat ne persutar en aguesti detalhs, qu'auien, plan, era sua importància. E era amabla Amelha, qu'endonviaue çò qu'arribaue en esperit deth sòn pair, li didec ja damb votz prèsta a emocionar-se e junhent es mans: "Çò d'extèrn, ò pair mèn! non tostemp ei indici de çò d'intèrn. E t'asseguri qu'aguest joen ei un pastor de leons." E de bon o mau voler, eth pair d'Amelha, entà contentar ad aquera amabla e encantadota creatura, botèc enes sòns pròpris uelhs eth dit deth consentiment, e a mieja net nomentèc ath prince Jazmin pastor des sues vegades…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc coma de costum.

E era sua fraia, era trenda Doniazada, que s'auie convertit en ua adolescenta desirabla en toti es sensi, e que, de dia en dia e de net en net, se tornaue mès encantadora e mès beròia e mès desvolopada e mès comprensiva e mès silenciosa e mès atentiua, s'incorporèc a mieges en tapís qu'ère arraulida, e li didec: "Ò Schahrazada, fraia mia! be ne son de doces e saboroses e alègres e delicioses es tues paraules!"

E Schahrazada arric e l'abracèc, e li didec: "Òc, estimada mia; mès se qué ei aquerò en comparèr damb aquerò que seguís e que vau a condar era proxima net, s'ei que non sigue cansat d'escotar-me eth nòste senhor, aguest rei ben elevat e dotat de bones manères."

E eth sultan Schahriar exclamèc: "Ò Schahrazada! qué dides? cansat jo d'escotar-te? Qu'ei que tu intruisses eth mèn esperit e padegues eth mèn còr! Que pòs, donc, plan que òc, condar-mos deman era seguida d'aguesta istòria deliciosa, e enquia e tot pòs, se non ès fatigada, seguir-la aguesta madeisha net. Pr'amor que, de vertat, desiri saber-me'n de çò que les va a arribar ath prince Jazmin e ara princessa Amelha."

E Schahrazada, damb ua actitud discrèta, non volec abusar deth permís, e arric e li balhèc es gràcies, sense díder arren mès aquera net.

E eth rei Schahriar la sarrèc contra eth sòn pièch, e s'esclipsèc ath sòn costat enquia londeman. Alavetz se lheuèc e anèc a presidir era sua session de justícia. E vedec arribar ath sòn visir, pair de Schahrazada, amiant en braç, coma auie per costum, eth susari destinat ara sua hilha, que cada maitin demoraue veder-la condenmada a mòrt, pèr çò deth jurament deth rei en aquerò que hège as sus hemnes. Mès Schahriar, sense dider-li arren sus er ahèr, presidic eth divan dera justícia. E entrèren es oficiaus e es dignataris e es querelhants. E jutgèc, nomentèc entà emplecs, e destituic, e acabèc es ahèrs pendents, e balhèc ordes enquiath finau dera jornada. E eth visir, pair de Schahrazada e de Doniazada, cada còp s'apressaue mès ath limit dera perplexitat e der estonament.

Per çò deth rei Schahriar, quan lheuèc era session e acabèc eth divan, s'esdeguec a tornar enes sues crambes, ath costat de Schahrazada.

Mès quan arribèc era mil unau net

E quan et rei Schahriar acabèc era sua causa acostumada damb Schahrazada, era joena Doniazada li didec ara sua fraia: "Per Allà sus tu, ò fraia mia! se non as saunei, hè lèu a

condar-mos era seguida dera trenda istòria deth prince Jazmin e dera princessa Amelha.” E Schahrazada amorassèc es peus dera sua fraia, e didec. “Damb tot eth còr amistós, e coma omenatge degut ad aguest rei magnanim senhor nòste.”

E seguic era istòria d’aguesta manèra:

… e a mieja net nomentèc ath prince Jazmin pastor des sues vegades.

E, des d’alavetz, eth prince Jazmin axercic exteriorament eth mestièr de pastor e interiorament se tenguie ar amor. E pendent eth dia amiaue a péisher as buèus e as oelhes enquia ua distància de dètz-e-ueit quilomètres; e en escurir les cridaue damb es sons dera sua flaüta e les entornaue enes estables deth rei. E pendent era net s’estaue en jardin en companhia dera sua planestimada Amelha, ròsa dera excelléncia. E aguesta ère era sua ocupation tostemp.

Mès, qui pòt afirmar qu’era felicitat mès amagada s’estarà tostemp ar abric des guardades envejoses des censors?

Efectivament, era atentiua Amelha auie eth costum de hèr arribar a mans deth sòn amic, en bòsc, era beuenda e eth minjar de besonh. E un dia, aquera imprudenta der amor venguec, d’amagat, a hèr-li a vier, era madeisha, ua plata de lecaries tan delicioses coma es sòns pòts de sucre, frutes, nòdes e pistaches, tot suenhosament plaçat en huelhes de plata. E li didec, en tot aufrir-li aqueres causes: “Que sigue entà tu doç e d’aisida digestion aguest aliment convenent entara tua boca delicada! Ò papagai de lenguatge doç e que non aurie de minjar que sucre!” Didec, e despareishec coma eth canfre.

E quan aquera amelha sense clòsca despareishec coma eth canfre, eth pastor Jazmin se premanic a tastar aqueres lecaries premanides pes dits dera hilha deth rei. Alavetz vedec apressar-se ada eth ath pròpri oncle dera sua estimada, un ancian ostil e mauintencionat, que se passaue es dies criticant a toti e empedint as musics tocar e as cantaires cantar. E quan arribèc ath costat deth joen, lo guardèc damb uelhs trebles de maufidança, e li preguntèc se qué i auie aquiu, dauant d’eth, ena plata deth rei. E Jazmin, que non ère maufidat, se pensèc qu’er ancian auie talents de minjar. E dauric eth sòn còr, generós coma era ròsa dera tardor, e li regalèc tota era plata de lecaries.

E eth calamitós ancian se retirèc de seguic entà mostrar aqueres lecaries e aquera plata ath pair d’Amelha, eth rei Akbar, qu’ère eth sòn frair. E d’aguesta manera balhèc era pròva des relacions d’Amelha e Jazmin.

E eth rei Akbar, en saber-se’n d’aquerò, arribèc ath limit dera colèra. E cridant ara sua hilha, li didec: “Ò vergonha des tòns pairs! qu’as lançat er opròbi sus era nòsta raça. Enquia aué era nòsta casa siguec liura de males èrbes e des espies dera vergonha. Mès tu m’as lançat eth nud corredèr dera trampa e m’as agarrat en eth. E damb es formes mimoses qu’auies damb jo, as velat era lampa dera mia intelligéncia. A! quin òme poirà díder qu’ei ar abric des estratagèmes des hemnes? E eth Profèta benedit (damb eth era pregària e era patz) a dit, parlant d’eres: “Ò credents! qu’auetz enemics enes vòstes esposes e enes vòstes hilhes! Que son defectuoses per çò que hè ara rason e ara religion. An neishut torçades. Les auetz de repotegar, e ad aqueres que non aubedisquen les picaratz. Com te vau a tractar ara que tantes causes inconvenentes as hèt damb un

estrangèr, garda de vegades, qu'era sua union non conven a hilhes de reis? Ditz-me se cau talhar d'un còp d'espada eth tòn cap e eth sòn, e usclar era vòsta nòbla existéncia en huec dera mòrt?" E coma qu'era ploraue, higec eth: "Hè-te enlà de seguit dera mia preséncia, e cala-te darrèr dera cortina deth harem. E non tornes a gésser d'aquiu sense eth mèn permís."

E dempús de castigar d'aguesta sòrta ara sua hilha Amelha, eth rei Akbar dèc era orde de hèr desparéisher ath garda deth bestiar. E vaquí qu'enes entorns dera ciutat i auie un bòsc, terrible refugi d'animaus espaventosi. E es òmes mès valents se sentien cuelhudi de pòur en escotar eth nòm d'aquera seuva e se quedauen paralizadi e damb es peus de punta. E aquiu, eth maitin semblaue net, e era net se retiraue ara arribada sinistra dera Resurreccion. E entre d'auti animaus espaventosi, i auie aquiu dus porcèth-dams qu'èren er orror des quadrupèdes e des audèths, e qu'a viatges enquia e tot semiauen eth terror ena ciutat.

E es frairs dera princessa Amelha, per orde deth rei, envièren ath malerós Jazmin en aqueth lòc de desgràcia, damb era intencion de hèr-lo perir. E eth joen, sense sospechar aquerò que l'arribaue, amièc entà aquiu as sòns buèus e oelhes. E entrèc en aquera seuva ara ora qu'apareishie en orizon er astre des dus còrnes e quan er etiòp dera net viraue eth ròstre entà meter-se en hujuda. E deishant péisher as animas ath sòn gust, se seiguec en ua pèira blanca qu'auie lançat en tèrra, e cuelhec era sua flaüta, hònt d'embriaguesa.

E vaquí que, guidadi peth sòn olfacte, es dus terribles porcèth-dams, arribèren ara imprevista en lòc clar a on se trapaue Jazmin, rugint ara manèra dera broma cargada de trons. E eth prince de guardada doça les acuelhec damb es sons dera sua flaüta, e les immobilizèc er encantament dera sua execucion. Dempús, lentament, se lheuèc e gessec dera seuva, acompanhat pes dus espaventosi animaus, un ara dreta e era aute ara quèrra, e seguit de tota era vegada. E d'aguesta sòrta arribèc jos es hièstres deth rei Akbar. E toti lo vederen e quedèren estonadi.

E eth prince Jazmin hec entrar en ua gabia de hèr as dus porceth-dams e les aufric ath pair d'Amelha en qualitat d'omenatge. E dauant d'aguesta hèta, eth rei arribèc ar arràs dera perplexitat, e retirèc era sua man de condemnacion d'aqueth leon d'eròis.

Mès es frairs dera enamorada Amelha non voleren deishar de cornèr era sua rancura, e entà empedir qu'era sua fraia s'amassèsse damb eth joen, la voleren maridar contra eth sòn gust damb eth sòn cosin, eth hilh der oncle calamitós. Pr'amor que didien: "Mos cau estacar eth pè d'aguesta hòla damb era còrda resistenta deth matrimòni. E alavetz se'n desbrembarà deth sòn amor insensat." E sense mès ne mès, organizèren era processon noviau e contractèren a musics e cantaires, a clarinets e tambors.

E mentre aqueri tirans susvelhauen atau es ceremònies d'aqueth matrimòni opressor, era desolada Amelha, vestida, de mau voler, damb ròba esplendida e ornaments d'aur e de plata, que pregonauen en era ua nauèth maridada, ère seiguda en un elegant lhet de gala, caperat de tela brodada d'aur, semblabla ata flor der arbilhon, mès damb era tristesa e er aclapament ath sòn costat, damb eth sagèth deth mutisme enes sòns pòts, silenciosa

coma et liri, immòbila coma ua idòla. E damb era aparença d'ua joena mòrta a mans de viui, eth sòn còr pataquejaue coma eth poth qu'esgòrgen, era sua anma ere vestida damb un vestit de crepuscul, eth sòn pièch ère esquinçat pera ungla deth dolor, e eth sòn esperit efervescent pensaue enes uelhs neri deth corbàs d'argila qu'auie d'èster eth sòn companh de lhet. E se trapaue naut de tot des Caucas des sues penes.

Mès vaquí qu'eth prince Jazmin, convidat damb es auti sirvents as nòces dera sua senhora, li balhèc, damb ua simpla uelhada, ua esperança desliuradora des ligadures deth dolor. Pr'amor que, qui non se'n sap de qué damb solet ua guardada es aimants se pòden díder causes qu'arrés n'a era mendre idia?

Atau, donc, quan arribèc era net e entrèc era princessa Amelha, coma nauèth maridada, ena cramba noviau, solet alavetz eth Destin mostrèc eth sòn ròstre erós as aimants e vivifiquèc eth sòn còr damb es ueit aulors. E era beròia Amelha, en tot profitar-se'n de seguit dera solitud que l'auien deishat en aquera cramba a on auie d'entrar eth sòn cosin, gessec sense bronit damb es sòns vestits d'aur, e se filèc de cap a Jazmin eth benaurat. E aqueri dus aimants benedits se cuelheren dera man, e mès leugèrs qu'eth zefir rosat, despareisheren e s'esbugassèren coma eth canfre.

E des d'alavetz arrés podec trapar es sues tralhes, e arrés entenec a parlar d'eri ne deth lòc deth sòn refugi. Pr'amor que, ena tèrra, solet quauqui uns entre es hilhs des òmes son digni de felicitat, de seguir eth camin qu'amie ara felicitat e d'apresssar-se ara casa que s'amague era felicitat.

Glòria entà tostemp e laudances multiples ath Retribuidor, Patron dera alegria, dera intelligéncia e dera felicitat.

Amen!

Conclusion

E dempús de condar atau aguesta istòria, higec Schahrazada: "E aguesta ei, ò rei afortunat! era trenda istòria deth prince Jazmin e dera princessa Amelha. E l'è contada tau que m'arribèc a jo: mès Allà ei eth mès sabent!"

Dempús se carèc.

Alavetz exclamèc eth rei Schahriar: "Ò Schahrazada! Be n'ei d'esplendida aguesta istòria! Ò! Be n'ei d'admirabla! Que m'as instruit, ò dòcta e discrèta! e m'as hèt veir es eveniments que les arribèren a d'auti, e considerar atentiuament es paraules des reis e des pobles ancians, e es causes meravilhoses o extraordinàries o simplament dignes de reflexion que les arribèren. E vaquí, en vertat, que, dempús d'auer-te escotat pendent aguestes mil e ua net, gèsqui damb ua anma prigondament cambiada e alègra e plia deth gòi de víuer. Atau, donc, glòria ad aqueth que t'a autrejat tanti dons selècti, ò benedida hilha deth mèn visir! e a perhumat era tua boca e a botat era eloqüencia ena tua lengua e era intelligéncia darrèr deth tòn front."

E era petita Doniazada se lheuèc complètament deth tapís qu'ere arraulida, e correc a lançar-se en braça dera sua fraia, e exclamèc: "Ò Schahrazada, fraia mia! be ne son de

doces e encantadores e delicioses e instructives e emocionantes e saboroses ena sua frescor es tues paraules! Ò! be ne son de beròies es tues paraules, ò fraia mia!”

E Schahrazada s’inclinèc dauant dera sua fraia, e, en punar-la, l’esguitlèc ena aurelha quauques paraules que solet era entenec. E ara seguida era gojata despareishec, coma eth canfre.

E Schahrazada se quedèc soleta, pendent uns instants, damb eth rei Schahriar. E quan se premanie eth, ar arràs dera alegria, a recéber enes sòns braci ara sua meravilhosa esposa, vaquí que se dauriren es cortines e reapareishec Doniazada, seguida d’ua hilhuquèra qu’amiaue a dus bessons penjadi deth sòn pièch, mentre un tresau mainatge caminaue a quate pautes darrèr d’era.

E Schahrazada, arrint, s’acarèc damb eth rei Schahriar, e li botèc ath dauant as tres mainatges, dempús de sarrar-les contra eth sòn pièch, e damb es uelhs umidi pes lèrmes, li didec: “Ò rei deth temps! vaquí as tres hilhs qu’en aguesti tres ans t’a autrejat eth Retribuidor mejançant jo.”

E mentre eth rei Schahriar punaue as sòns hilhs, cuelhut per ua alegria indicibla e esmoigut enquiath hons des sues entralhes, Schahrazada contunhèc: “Eth tòn hilh màger qu’a ara tres ans complidi, e aguesti dus bessons non se tardaràn a auer un an d’edat. (Allà aluenhe des tres eth mau de uelhs!)

E higec: “Solide, te’n brembaràs, ò rei deth temps! de qué siguí mau pendent vint dies entre es sies centes setanta nau nets e es sèt centes. Donques siguec alavetz precisament quan amainadè ad aguesti dus bessons, qu’eth sòn neishement m’a fatigat fòrça mès qu’eth deth frair màger er an anterior. Pr’amor que siguí tan pòc shordada ena mia prumèra jasilha, que podí contunhar sense pòsa era istòria, començada alavetz, dera Dòcta Simpatia.”

E dempús de parlar atau, se carèc.

E eth rei Schahriar qu’ère ar arràs dera emocion, passejaue es sues guardades entre era mair des sòns hilhs e es hilhs dera mair, e non podie prononciar ua soleta paraula.

Alavetz, dempús de punar as sòn hilhs per vintau còp, era trenda Doniazada s’acarèc damb eth rei Schahriar e li didec: “E ara, ò rei deth temps! li vas a talhar eth cap ara mia fraia Schahrazada, mair des tòns hilhs, deishant d’aguesta sòrta orfanèls de mair ad aguesti tres petits reis que cap auta hemna poirà estimar e suenhar damb eth còr d’ua mair?”

E eth rei Schahriar didec, entre somics, a Doniazada: “Cara, ò mainada! e tè-te tranquilla!” Dempús, en tot dominar un shinhau era sua emocion, s’acarèc damb Schahrazada e li didec: “Ò Schahrazada! peth Senhor dera pietat e dera misericòrdia que ja ères en mèn còr abans deth neishement des nòsti hilhs! Pr’amor que me saberes conquistar damb es qualitats que t’a ornat eth Creador e t’è estimat en mèn esperit pr’amor que trapè en tu a ua hemna pura, pietosa, casta, doça, indemna de tota mentida, intacta en toti es sensi, ingenua, subtila, eloquënta, discrèta, arridolenta e prudenta.” A!

Allà te benedisque e benedisque ath tòn pair e ara tua mair e ara tua raça e ara tua origina!”

E higec: “Ò Schahrazada! aguesta net, qu’ei era milau net, a compdar deth moment que te vedí per prumèr viatge, ei entà nosati ua net mès blanca qu’eth ròstre deth dia.” E dident atau, se lheuèc e li punèc eth cap.

E Schahrazada cuelhec alavetz era man deth rei eth sòn espós, e se la hec a vier enes pòts, en còr e en front, e didec: “Ò rei deth temps! te supliqui que crides ath tòn vielh visir, pr’amor de qu’era sua rason se padegue per çò que hè a jo e s’alègre en aguesta net benedida.”

E eh rei Schahriar manèc cridar de seguit ath visir, que, convençut qu’aquera ère era net funèbra escrita en destin dera sua hilha, arribèc amiant enes braci es susari destinat a Schahrazada. E eth rei Schahriar se lheuèc en aunor sòn, e lo punèc entre ambdus uelhs, e li didec: “Ò pair de Shahrazada! ò visir dera posteritat benedida! vaquí qu’Allà a alistat ara tua hilha entara sauvacion deth mèn pòble; e menjançant era a hèt entrar en mèn cor er empenaïment.” E tant capvirat d’alegria se quedèc eth pair de Schahrazada en veir e enténer tot aquerò, que queiguec estavanit. E acodiren a ajudar-lo, e l’esposquèren damb aigua de ròses e li heren recuperar eth coneishement. E Schahrazada e Doniazada li punèren es mans. E eth les benedic. E passèren aquera net amassa entre transportaments d’alegria e expansions de felicitat.

E eth rei Schahraiar s’esdeguèc a enviar corrèus rapids ara cèrca deth sòn frair Schahzaman, rei de Samarkanda Al-Ajam. E eth rei Schahzaman contestèc damb era audida e era aubediéncia, e s’esdeguèc a vier ath costat deth sòn frair màger, qu’auie vengut ath sòn encontre ath cap d’ua acompanhada magnifica, ath miei dera ciutat complètament ornada, mentre qu’enes mercats e enes carrèrs s’usclaue encens, canfre sublimat, aloè, musc indi, *nadd* e ambre gris, e es abitants se tintauen frescament es mans damb henné e eth ròstre damb safran, e es tambors e es flaütes, es clarinets, es pifres, es platets e es timpans hègen ressonar er aire coma enes dies de hèsta major.

E dempús des expansions pròpries der encontre, e mentre se hègen hestaus a compde deth tresòr, eth rei Schahriar cridèc a despart ath sòn frair eth rei Schahzaman, e li condèc guaire en aqueri tres ans l’auie arribat damb Schahrazada, era hilha deth visir. E li didec en resumit tot çò qu’auie aprenut e entenut en maximes, paraules beròies, istòries, provèrbis, croniques, badinades, anecdòtes, traits encantadors, meravilhes, poesies e recitatius. E li parlèc dera sua beresa, deth sòn sen, dera sua eloqüéncia, dera sua sagacitat; dera sua intelligéncia, dera sua puretat, dera sua pietat, dera sua doçor, dera sua aunestetat, dera sua ingenuitat, dera sua discrecion e de totes es qualitats de còs e anma que l’auie ornat eth Creador. E higec: “E ara ei era mia esposa legitima e era mair des mèns hilhs!”

Aquerò siguec tot!

E eth rei Schahzaman s’estonaue prodigiosament e se meravilhaue enquiath limit dera meravilha. Dempús li didec ath rei Schahriar: “Ò frair mèn! s’ei atau, jo tanben voi maridar-me. E cuelherè ara fraia de Schahrazada, ad aguesta gojateta qu’eth sòn nòm

non coneishi. E atau seram dus frairs carnaus maridadi damb dues fraies carnaus." Dempús higec: "D'aguesta sòrta, damb dues esposes segures e aunèstes, desbrembaram eth nòste malastre anterior. Pr'amor que, per çò que hè ara anciana calamitat sabuda, comencèc en tot cuelher-me a jo prumèr; dempús, per tòrt mèn, te cuelhec a tu. E se no s'auesse desnishat era mia desgràcia non te n'auries sabut tu, plan, dera tua. Ai! Ò frair mèn! pendent aguesti tres ans darrèrs ac è passat fòrça mau. Jamès podí tastar reaument er amor. Pr'amor que, en tot seguir eth tòn exemple, cada net cuelhia a ua gojata vèrge e peth maitin la manaua aucir, pr'amor de hèr expiar ara raça de hemnes era calamitat que mos a cuelhut a ambdús. Mès ara tanben jo voi seguir eth tòn exemple e maridar-me damb era dusau hilha deth tòn visir."

Quan eth rei Schahriar entenec aguestes paraules deth sòn frair, trantalhèc d'alegria, e se lheuèc en aquera ora e en aqueth instant e anèc a cercar ara sua esposa Schahrazada, e la metec ath pas de çò que venguien de parlar eth e eth sòn frair. E atau siguec se com li notifiquèc qu'eth rei Schahzaman se hège nòvi oficiau dera sua fraia Doniazada.

E Schahrazada contestèc: "Ò rei deth temps! autrejam eth nòste consentiment, mès damb era condicion exprèssa de qué eth tòn frair eth rei Schahzaman demore damb nosati en avier. Pr'amor que ne ua soleta ora me poiria jo separar dera mia fraia petita. Que sò jo qui l'a elevat; e era non me pòt deishar coma jo non la posqui deishar ada era. Per tant, s'eth tòn frair ei d'acòrd, des d'aguest moment era mia fraia ei era sua esclaua. Se non, mos quedaram damb era.

Alavetz et rei Schahriar anèc ara cèrca deth sòn frair, damb era responsa de Schahrazada. E eth rei de Samarkanda exclamèc: "Per Allà, ò frair mèn! qu'ei aguesta precisament era mia intencion. Pr'amor que tanpòc jo me poiria separar de tu encara que siguesse una ora. Per çò deth tron de Samarkanda, Allà escuelherà e manarà ath que volgue. Pr'amor que, dera mia part, non pensi regnar mès aquiu, e non me botjarè d'aciu."

En enténer aguestes paraules, eth rei Schahriar non auec limits entara sua alegria e contestèc: "Qu'ei aquerò çò que jo desiraua! Laudat sigue Allà, ò frair mèn! qu'a tot darrèr mos a amassat dempús de tan longa separacion."

E ara seguida ordenèren cercar ath kadí e as testimònis. E se redigic eth contracte de matrimòni deth rei Schahzaman damb Doniazada, era fraia de Schahrazada. E atau siguec se com se maridèren es dus frairs damb es dues fraies.

E siguec alavetz quan es alegries e es hèstes arribèren ar arràs de tot, e pendent quaranta dies e quaranta nets tota era ciutat mingèc e beuec e se divertic a compde deth tresòr.

Per çò des dus frairs e des dues fraies, entrèren en hammam, e se banhèren damb aigua de ròses e damb aigua de flors e damb aigua de saüc aromatic e damb aigua perhumada damb musc, e s'usclèc as sòns pès husta d'aigle e d'aloè.

E Schahrazada pientèc e trenèc es peus dera sua fraia mendre, e les esposquèc damb pèrles. Dempús li botèc un vestit de tela anciana des temps des Khosroes, brocada damb aur ròi, e ornada, a despart deth teishut, damb brodats que representauen, enes sòns colors naturaus, animaus embriacs e audèths cansadi. E li bottèc en còth un colhar de

hada. E atau jos es dits dera sua fraia, Doniazada quedèc mès beròia que jamès aurie pogut èster era esposa d'Iskandar eth deth Dus Còrnes.

Atau, donc, quan es dus reis gesseren deth hammam e se seigueren enes sòns trons respectius, era seguida dera nauèth maridada, formada per esposes d'emirs e de dignataris, se placèc en dues hilères immobiles, ua ara dreta e era auta ara quèrra des dus trons. E es dues fraies heren era sua entrada, en tot tier-se era ua ara auta, semblables a dues lues en ua net de lua plia.

Alavetz auancèren entada eres es mès nòbles daunes presentes. E cuelheren dera man a Doniazada, e dempús de trèir-li es vestits qu'amiaue, li botèren un vestit de satin blu, d'ua coloracion ultramarina, que desrabaue era rason. E quedèc era coma ac auie descrit eth poèta en aguesti vèrsi:

S'auance vestida damb un vestit blu ultramarin, e semblaue un fragment arrincat deth blu des cèus!

Es sòns uelhs son sabres famosi, e jos es sues paupetes a guardades plies de bruisheria!

Es sòns pòtz son ua arna de mèu, es sues caròles un partèrra de ròses e eth sòn còs ua cortina de gensemin!

En veir era finesa dera sua cintura e es sues encantadores anques redones ena tranquillitat, se les confonerie damb era tija deth bambó clauada en un petit mon d'arena botjadissa!

E eth sòn espós eth rei Schahzaman se lheuèc e baishèc a guardar-la eth prumèr. E quan l'auec admirat vestida atau, tornèc a pujar en sòn tron. E Schahrazada, ajudada pes daunes dera acompanhada, li botèc ara sua fraia un vestit de seda color d'albricòt. Dempús la punèc, e la hec passar per dauant deth tron der espós. E atau, mès encantadora que damb eth sòn prumèr vestit, ère complètament tau que l'a descrit eth poèta:

Era lua d'ostiu ath miei d'ua net d'iuèrn non ei mès beròia qu'era tua arribada, ò joena!

Es trenes ombriues des peus, que te destorben es talons, e es bandes de tenèbres que te cenhen eth front, me hèn dider-te: "Escurisses era auròra damb era ala dera net!" Mès me contèstes: "Non! non! qu'ei ua simpla broma qu'amague era lua!"

E eth rei Schahzaman baishèc a guardar a Doniazada, era nauèth maridada, e l'admirèc per toti es costats. E dempús de gaudir atau eth prumèr damb era contemplacion dera sua beresa, tornèc a sèir-se ath costat deth sòn frair Schahriar. E Schahrazada, dempús de punar ara sua fraia petita, li treiguec eth sòn vestit de color de albricòt e la vestic damb ua tunica de velot ròi, e la botèc coma ditz d'era eth poèta en aguestes estròfes:

Te voludes, ò plia de gracia! ena tua tunica ròia, leugèra coma era gasèla; e a cada un des tòns movements es tues paupetes mos lancen flèches mortaus!

Astre de beresa, era tua aparicion aumplís de glòria es cèus e era tèrra, e era tua desaparicion estenerie es tenèbres sus tot er Univèrs!

E de nauèth Schahrazada e es daunes d'aunor heren qu'era maridada s'anèsse virant lentament e a passi compdadi. E quan Schahzaman l'auec considerat e s'auec meravilhat, era fraia màger vestic damb vestit auriò citron, ralhat damb diboisi. E la punèc e la sarrèc contra eth sòn pièch. E Doniazada ère exactament aquera qu'eth poèta auie dit:

Apareish coma era lua plia ena serenor des nets, e es sues guardades encantadores aluguen eth nòste camin!

Mès se m'aprèssi, entà cauhar-me ath huec des tòns uelhs, me refusen dus centinèles: es sòns dus pitraus quilhadi e durs coma era pèira!

E Schahrazada la passegèc, a pas brac, per dauant des dus reis e de toti es convidadi. E eth nauèth maridat s'apressèc a guardar-la mès d'apròp e tornèc a pujar en sòn tron, encantat. E Schahrazada la punèc longament, li cambièc es sòns vestits e li botèc un vestit de satin verd brocat d'aur e semiat de pèrles. E l'apraièc simètricament es plecs, e li cenhec eth front damb ua leugèra diadèma d'esmeraldes. E Doniazada, aquera rama de ban canforada, hèc eth torn pera sala, tenguda pera sua estimada fraia. E siguec un encantament. E non a mentit eth poèta quan a dit d'era:

Es huelhes verdes, ò joena! non velhen de manèra mès encantadora era flor ròia dera milgrana que te velhe a tu era tua verda tunica!

E li didí: "Quin ei eth nòm d'aguest vestit, ò joena!" Era me contestèc: "Que non i a nòm: ei era mia camisa!"

E exclamè: "Be n'ei de meravilhosa era tua camisa, que mos trauque eth hitge! En avier la cridarè era camisa punchaira deth còr!"

Dempús Schahrazada cuelhec ara sua fraia pera cintura, e se filèc doçament damb era, entre es dues hilères de convidades e per dauant des dus reis entàs crambes interiores. E la despolhèc e la premanic e l'ajacèc e li recomanèc çò que l'auie de recomanar. Dempús la punèc plorant, donques qu'ère eth prumèr viatge que se separaue d'era ua net. E Doniazada plorèc tanben, punant ara sua fraia. Mès coma se veirien peth maitin, cuelheren eth sòn dolor damb paciéncia, e Schahrazada se retirèc entàs sues crambes.

E aquera net siguec entàs dus frairs e entàs dues fraies era seguida des mil e ua net, per çò dera alegria, era felicitat e era blancor. E se convertic en efemerida d'ua epòca naua entàs subdits deth rei Schahriar.

E quan arribèc eth maitin posterior ad aquera net erosa, e es dus frairs, en gésser deth hammam, s'amassèren de nauèth damb es dues fraies benaurades, e tanlèu sigueren amassa, eth visir, pair de Schahrazada e de Doniazada, demanèc permís entà entrar, e siguec introduit de seguit. E ambdús se lheuèren en aunor sòn; e es sues hilhes vengueren a punar-li era man. E eth les desirèc longa vida as sòns gendres, e les demanèc ordes entath dia.

Mès eri li dideren: "Ò pair nòste! volem qu'en avier sigues tu qui balhe es ordes, sense receber-les jamès. Plan per aquerò, de comun acòrd, te nomentam rei de Samarkanda Al-Ajam." E didec Schahzaman: "Qu'ei atau, pr'amor qu'è renonciat ara reialesa." E

Schahriar li didec ath sòn frair: “Mès qu’ei a condicion, ò frair mèn! de qué m’ajudes enes ahèrs deth mèn règne, acceptant compartir damb jo era reialesa, e entad aquerò governaram per torns, jo un dia e tu er aute.” E Schahzaman li didec ath sòn frair màger era responsa que convenie, dident: “Escoti e aubedisqui!”

Alavetz es dues fraies se lancèren ath còth deth sòn pair eth visir, que les punèc e punèc as tres hilhs de Schahrazada, e se didec adiu trendament de toti. Dempús partic entath sòn règne, ath cap d’ua escòrta magnifica. E Allà l’escriuec era seguretat, e lo hec arribar sense contratemps en Samarkanda Al-Ajam. E s’alegrèren damb era sua arribada es abitants de Samarkanda. E regnèc sus eri damb tota justícia, e siguec un gran rei entre es reis. E aquerò ei çò que hè ada eth.

Per çò deth rei Schahriar, s’esdeguèc a cridar as escrivans mès abils des païsi musulmans e as analistes mès famosi, e les dèc era orde d’escríuer damb letres d’aur trenta volums, ne un mès ne un mens. E cridèren ad aguesta sèria de meravilhes e d’estonament: **Eth libre des mil nets e ua net**.

Dempús, per orde deth rei Schahriar, heren un gran nombre de còpies fidèus, que difoneren pes quate costats der Empèri entà que servisse d’ensenhament as generacions.

Per çò deth manuscrit originau, lo botèren en armari d’aur deth règne, jos era susvelhança deth visir deth tresòr.

E eth rei Schahriar e era sua esposa Schahrazada, aquera benaurada, e eth rei Schahzaman e era sua esposa Doniazada, aquera encantadora, viueren entre delicies, felicitat e alegries pendent ans e ans, damb dies mès admirables qu’es anteriors e nets mès blanques qu’eth ròstre des dies, enquiara arribada dera Separadora d’amics, era Destructora de palais e era Constructora de hòsses, era Inexorabla, era Inevitabla!

E taus son es istòries esplendides cridades **Mil e ua net**, damb tot çò qu’en eres i a de causes extraordinàries, ensenhaments, meravilhes, prodigis, estonaments e beresa.

Mès Allà ei eth mès sabent. E solet Eth pòt discernir en tot aquerò çò qu’ei vertat e çò que non ei vertat. Eth qu’ei er Omniscient!

Laudances e glòria, enquiath finau des tempsi ad aqueth que s’està intangible ena sua eternitat, càmbie ath sòn gust es eveniments, e non experimente cap cambi, ath Patron de çò Visible e de çò Invisible, ath Solet Viuent! E era pregària e era patz e es mès escuelhudes benediccions entar alistat peth suprèm Potentat d’ambdús mons, entath nòste senhor Mohammad, Prince des Enviats, jòia der Univèrs! Demanem-li un erós e benaurat FINAU.